

Koosa Səm Tɔn Fali

The New Testament in the Tampula language

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

MATIU	4
MAAK	33
LUK	51
JDN	82
TUMA.....	104
ROOM TIMA.....	132
1 KORINT TIMA	144
2 KORINT TIMA	155
GALESIA TIMA.....	163
EFESUS TIMA	168
FILIPAI TIMA	172
KOLOSE TIMA	175
1 TESALONIKA TIMA	178
2 TESALONIKA TIMA	181
1 TIMOTI	183
2 TIMOTI	186
TAITUS	189
FAILIMON	191
JU TIMA.....	192
JEMS.....	202
1 PITA.....	205
2 PITA.....	209
1 JDN	211
2 JDN	214
3 JDN	215
JUUD	216
JDN DEESI	217

MATIU

Yesu Kristo Nawaalsa Sɛmi (Luk 3.23-38)

1 Yesu Kristo nawaalsa nɛɛnɛ. Koor Devid funɛ ya Yesu nawaal bunirɛ. Abraham gbanko funɛ ya Yesu nawaal bunirɛ.

² Abraham be funɛ ya Aizik.

Aizik be funɛ ya Jakɔb.

Jakɔb be funɛ ya Juda awa o niinbisa.

³ Juda bisa funɛ ya Pirez awa Zera.

Ba niina funɛ ya Tamar.

Pirez be funɛ ya Hɛzɔn.

Hɛzɔn be funɛ ya Ram.

⁴ Ram be funɛ ya Aminadab.

Aminadab be funɛ ya Nasɔn.

Nasɔn be funɛ ya Salmɔn.

⁵ Salmɔn be funɛ ya Bɔz.

O niina funɛ ya Rahab.

Bɔz be funɛ ya ɔbed.

O niina funɛ ya Rut.

ɔbed be funɛ ya Jɛsɛ.

⁶ Jɛsɛ be funɛ ya koor Devid.

Devid be funɛ ya Solomon. O niina funɛ ya Yuraya haan.

⁷ Solomon be funɛ ya Rihɔbɔam.

Rihɔbɔam be funɛ ya Abaija.

Abaija be funɛ ya Asa.

⁸ Asa be funɛ ya Jehɔsafat.

Jehɔsafat be funɛ ya Jɔram.

Jɔram be funɛ ya Yuzaya.

⁹ Yuzaya be funɛ ya Jɔtam.

Jɔtam be funɛ ya Ahaz.

Ahaz be funɛ ya Hɛzɛkaya.

¹⁰ Hɛzɛkaya be funɛ ya Manasi.

Manasi be funɛ ya Amɔn.

Amɔn be funɛ ya Jɔsia.

¹¹ Jɔsaya be funɛ ya Jakonaya awa o niinbisa.

Saha naa nara fun wa kpaksi Ju tima a kaali tɔhɔn naa ba funɛ yir Babilɔn chen di ba la nyen dooni.

¹² Ba funɛ la tel Babilɔn chen,

Jekonaya awa o haan fun lul be naa ba funɛ yir Sialtiel.

Sialtiel be funɛ ya Zerubabel.

¹³ Zerubabel be funɛ ya Abayud.

Abayud be funɛ ya Ilayakim.

Ilayakim be funɛ ya Ezɔr.

¹⁴ Ezɔr be funɛ ya Sadɔk.

Sadɔk be funɛ ya Ekim.

Ekim be funɛ ya Ilayud.

¹⁵ Ilayud be funɛ ya Eliezar.

Eliezar be funɛ ya Mattan.

Mattan be funɛ ya Jakɔb.

¹⁶ Jakɔb be funɛ ya Josef naa ya Meri baal. Meri funɛ ya Yesu niina. Yesu funɛ ya Kristo naa Koosa fun ɛɔ di o zi wa tumu wuzu digi chen.

¹⁷ I gur nyama awa bisa a lagmi dɔɔ ni Abraham saha ti hali a wa tel Devid saha, ba funɛ ya nyama fidanaasi-wa awa bisa fidanaasi. I gur ba a lagmi dɔɔ ni Devid saha ti hali saha naa ba fun wa kpa Ju tima a kaali Babilɔn, ba funɛ ya nyama fidanaasi-wa awa bisa fidanaasi. I gur ba a lagmi dɔɔ ni chen saha ti hali saha naa ba fun wa lul Yesu Kristo, ba funɛ ya nyama fidanaasi-wa awa bisa fidanaasi.

Chenani Ba Fun Lul Yesu Kristo (Luk 2.1-7)

¹⁸ Chen funɛ tum ka ba zi lul Yesu. O niin Meri fun la nɔnɔni di o kaa yu baal naa ba funɛ yir Josef, amaa o ha wa fun la o baal ti dama. Chen saha tire o fun zim di Koosa siim weri nye o kpak lo. ¹⁹ Josef funɛ ya wuti ti-inne. Chendaha o funɛ daɔni o tum chenani derlee. O wa funɛ daɔni o du Meri wa hiisa nara suwachak ni a la daɔni o sogli a ve un. ²⁰ Josef funɛ lisi a nama maga, Koosa malaikasi ta digi fun wa o wati. Josef fun na un a chi oo deesi. Malaika ti fun ɛɔ un, "Josef, Devid bi luli, Koosa siim weri ti nye Meri kpak lo. Ta ɔmi wa i kpa un wa i dama. ²¹ O zi lul nibabichelau. O wa bi, o zi wa yisi ba naa Koosa fun lisi nye o titi niu a li ba tum tagna ni. Chendaha o lawa i du o sɔnu Yesu." Malaika ti fun kaali.

²² Kin naa maga funɛ ya chenani Koosa witinsi ta digi fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni saha digi zi wa ya wu-tiu. ²³ O fun ɛɔ di,

"Butowe naa ve zim nibaal o zi wa kpak lo a lul nibabichela.

Ba zi wa yir unu Imanuel.

Sɔn ti mun ya,

'Koosa nyen ya wati'."

²⁴ Josef funɛ si do bar chɔɔni ni, o funɛ tum chenani Koosa malaika ti fun ɛɔ unu a kpa Meri a kaali o dama.

²⁵ Amaa o wa un waa fun chɔ hali o wa lul o nibabichel ti. O funɛ wa lul un, Josef fun du o sɔn Yesu.

Hɔɔra Ba Naa Funɛ Li Nha Bar Yeli

2 Ba funɛ lul Yesu a li tɔhɔn naa ba yir Betlehem a li Judia pulum ni. Chen saha ti koor digi funɛ nyen doon a dɔ dooni. Ba funɛ yir un Herɔd. Nara ba naa

funε zim wula ta mun wε, ba waa funε wa Jerusalem a li nha bar yeli ni. ² Ba fun pεesi nara, "Leene ba fun lul be naa kaa wa ya Ju tim koorā chen? Ya wau di ya wa jεemi un, domi ya na o wulu ka o li nha bar yeli aa wa."

³ Koor Herōd funε nu ka hōkra tima wa pεesi be ti wε, o fun muksi un kinkan. Chen gbanko fun muksi Jerusalem tim maga. ⁴ Herōd fun a yir Koosa dam kōkōrsa awa Koosa chikse nibikse maga ba lagmi o wati. O fun pεesi ba, "Leene ba lul naa Koosa fun η̄c di o zi wa tumu chen?"

⁵ Ba η̄c un di, "Koosa witinsi ta digi funε sōbi a li Koosa sem tōn ti ni saha digi di ba zi wa lul unu a li Betlihem naa nyen Judia pulum ni. O fun η̄c, ⁶ "Ba zi wa lul nyuhu tiinau a li Betlihem ni. Waa la zi il mu Ju tima.

Chendaha Betlihem ya kibirigire a kaali tōsi naa maga nyen Judia pulum ni."

⁷ Herōd funε nu ba sema, o fun yir hōkra ba naa li nha bar yeli chen, ba wa lagmi o wati ba dunḍun. O fun pεesi ba nene, "Ma zim saha naa ma na wul tiuu?" Ba fun η̄c un saha ti. ⁸ O fun η̄c ba, "Ma la Betlihem a la dεu be ti nene. Ma la na un, ma bur kuwa a wa η̄c min, chen ni n gbanko zi la jεemi unu."

⁹ Doone hōkra ta fun si a kaali Betlihem. Ba funε nyen nyinbaan ni a la chene, ba fun bukoo na wul naa funε li nha bar yeli chen. O fun te ba suwachak, hali a fun wa chiḅi doonani Yesu nyen. ¹⁰ Hōkra ta funε na wul ti chiḅi dooni chen, ba tusa fun sōcni a la gali. ¹¹ Ba fun la zu dam ti a na be ti awa o niina Meri. Ba fun wa gbiri o suwachak ni a jεemi un a puk ba kapursa a yisi kina a nye un. Ba fun kpa salma awa tulale naa ba yir firanḅinsens awa mer a nye un, a la hiisi.

¹² Ba funε hiisi chene, Koosa fun sem ba a li ba deesi ni a η̄c, "Ma ta bur la Herōd wati." Doone ba fun si a tiḅ nyinbaan digi a kaali ba tōha.

Yesu Wa O Wale Fun Si Kaali Ijpt Pulum

¹³ Ba funε kaali, Josef fun bukoo na Koosa malaika ti a li o deesi ni. O η̄c un, "Koor Herōd dεu i be tiu di o kpu un. Si a zer be ti awa o niina a chō la Ijpt pulum. Nyen doon hali n wa η̄c hin di i bur kuwa."

¹⁴ Josef fun si lalaga a zer be ti awa o niina dusum ti ni a kaali Ijpt. ¹⁵ O wa ba fun la nyen dooni hali Herōd wa sou. Ba funε ya chene di chenani Koosa witinsi ta digi fun sōbi a li Koosa sem tōn ti ni saha digi zi ya wuti. O fun sōbi di Koosa η̄cε di, "Mu funε yir n beu a li Ijpt ni".

Bichesa Kpuuli Saha

¹⁶ Herōd funε zim di hōkra tima mur unu, o fun na paan kinkan. O fun yir o lanjimesa a tum ba di ba la kpu nibabichesa ba naa maga ve tel bunsā lε a nyen Betlihem awa tōsa naa maga go un ni. Hōkra tima funε piin η̄c unu saha naa Meri lul.

¹⁷ Lanjimasi ta funε kpu bichesi ta, sema naa Koosa witiina naa ba yir Jeremaya fun sem chen ya wuti. ¹⁸ O η̄c di,

"N nu nandigi tare ka o kaasi a la wi kinkan. Haan naa ba yir Rachel funε nyen Rama ni. O bisi maga fun siti. Nandigi wa fun koti a belimi un."

Yesu Wa O Wale Fun Bur Li Ijpt Pulum Ni

¹⁹ Herōd funε sou, Koosa malaika ti fun bur wa Josef wati a li Ijpt pulum ni. ²⁰ O fun η̄c un a li o deesi ni, "Naa la daḅni o kpu i be ti chen, sou. Si a zer be ti awa o niina a bur kila Ju tim pulum." ²¹ Doone Josef fun si a zer ba ba bur kaali.

²² Ba funε la tel dooni, a funε nu di Herōd be, naa ba funε yir Arkelaus chen, di Judia koorā. Nan sem na nye o om di o nyen dooni. Amaa Koosa funε bukoo η̄c unu a li o deesi ni, ²³ di o la sa o dama a li tōhōn naa ba yir Nazaret a li Galili pulum ni. O fun ya chen, chenani Koosa witinsi ta fun sem saha digi, chen ya wuti. Ba funε η̄c di, "Koosa be la zi yir Nazaret nar."

Jōn Fun Mōkli Nyabaan Ni

(Maak 1.1-8; Luk 3.1-18; Jōn 1.19-28)

3 Chen saha ti baal naa ba funε yir Jōn fun si a wa nyabaan naa nyen Judia pulum ni. O funε biksi narau Koosa wε a la chaksi ba wa ni ni. ² O funε η̄c ba, "Koosa duglεu a la daḅni o dō ma. Chendaha ma gil ma tum tagna a burgi a tiḅ o nyinbaan." ³ Koosa witiina naa ba fun yir Azaaya funε sōbi Jōn wε a li Koosa sem tōn ti ni saha digi. O fun η̄c, "Nandigi la mōkli nyabaan ni a η̄c, ya kunyana wau.

Maa saksi ka o zi wa.

Ma kōkri o nyinbaan o wer."

⁴ Jōn kilaare funε ya lakom tōnne, ka o kpa ganε a vōu o chera. O funε di hōcna awa toon. ⁵ Nidamata fun li Jerusalem awa Judia pulum awa tosi naa go Jōcndan mōcga ni. ⁶ Ba funε nu o biksi ti, ba fun la hōcni di ba tum tum tagnau ka o fun kpa ni a chaksi ba a li Jōcndan mōcga ti ni.

⁷ Jōn funε na Ju tima ba naa funε yir ba titi Farisi tima awa ba naa funε yir ba titi Sajusi tim nidamata la wa o wati di o chaksi ba, o fun η̄c ba, "Ma naa chi duma. Anti η̄c ma di Koosa zi na paanu a du ma ni a lergji ma diḅsa ka ma chō? ⁸ Ma gil ma tum tagnau a la tum tum were a biksi nara chenani ma bambe burgi. ⁹ Ma ta lisi di chenani ma ya Abraham bi lule, chen zi chiḅi ma tum were bar chiḅi niu. Ma nye mu η̄c ma di Koosa koti a kpa burḅkul na a burgi Abraham bi lule. ¹⁰ Ma chi bugila naa ve nōnire. Koosa sakse o saan zenu di o teḅsi ma a du din ni. ¹¹ N kpa nire a chaksi ma bara a biksi nara di ma gil ma tum tagna. Naa nyen n gantel ni aa wa, o ka zi wa kpa Koosa siim weri a du ma ni a chaasi ma a chi din zaamse salma. Waa ya niḅε a kaali min. N kpureu di mu fiisi o natausa a nye un. ¹² O zi kpak o tundau di o tuk o mε a kpa a a du o zunḅor ni, a kpa munzōta a du din naa nara ve koti a dusi ni."

⁶ Ba naa yaa kpak un ba bambe ni di ba tum chenani Koosa danɗi di ba tum,
o zi sunji bau a nye ba tu sɔɔna.

⁷ Ba naa yaa ɔm nara wa siki,
Koosa zi kpak ba sikiu a nye ba tu sɔɔna.

⁸ Ba naa kpak tu chaan Koosa wati,
o zi nye ba na unu a nye ba tu sɔɔna.

⁹ Ba naa kpa bar sɔɔna a wa nara wati,
Koosa zi yir ba o bisau a nye ba tu sɔɔna.

¹⁰ Ba naa nara muksi kinkan domi baa tum chenani Koosa danɗi ba tumɓe,
o zi wa dɔ bau a nye ba tu sɔɔna.

¹¹ "Nara pini ma zoma a la muksi ma a suni we aa nye ma domi maa tiɗ mu nyinbaan, ma tusa zi sooniu.

¹² Chene nibinsa fune muksi Koosa witinsa ba naa fune nyen saha digi chen kinkan. Koosa fune kpa o papaha zenu a chiɗsi o tɔha ni di o nye ma. Chendaha ma nye ma tusa sɔɔni kinkan."

Yisa Awa Nha

(Maak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ "Nara yaa kpa yisa a du ba kina ni di a ta chɔki. Ma chi chen yisawa. Ma lemlɛm liee, ma wa kpak nyinbaan naa ma zi bukoo lɛm. Ma ya yɔrɩrɛ. Ba zi kpa mau a yo ta aa val ma daha ni.

¹⁴ "Ma chi nhare a chaani tɛene maga ni. Ma wa kisogli tɔhɔn naa ba fun sa kunɗule nyuhu ni. ¹⁵ Nandigi wa zi suk fitina a kpa gbanja a chik un ni. O ka suk un a chiɗsi fitin bar chiɗi nɛɛ. Doone o zi chaani nara maga ni a li dɛ ti ni. ¹⁶ Chen vɛena, maa chaani nara wati, chen ni ba zi na ma tum were naa ma tum chenu a pegi ya kunyana Koosa naa nyen o tɔha ni."

Yesu Fun Biksi Ba Ju Tim Ta Chikɛ We

¹⁷ "Ma ta lisi di n fune wau di mu biksi chiɗi Ju tim chikɛ awa Koosa witinsa biksi bar chiɗi nɛɛ. N wa fun wa di mu wa ya chene, amaa n wa di n wa biksi nara a wuti munwa. ¹⁸ Ma nu nan. Hali kina maga wa si peti, nandigi wa zi koti a nye Koosa chikɛ ta kiwewe wa si peti. ¹⁹ Nar wa vɛ Ju tim chikɛ ta kiwewe a la biksi nara di ba gbanko vɛ, waa la zi ya gantel a li Koosa koor ti ni. Nar ka tiɗ Ju tim chikɛ ta a la biksi nara di ba gbanko tiɗ, waa la zi te suwachak a li Koosa koor ti ni. ²⁰ Koosa chikɛ nibikɛ ta awa Farisi tim ta yaa ɗɔ nara ni di ba tiɗ Koosa nyinbaan. Ma danɗi ma zu Koosa koor ti, o lawa ma tiɗi iuu a kaali ba kinkan."

Yesu Fun Biksi Ba Paan We

(Luk 12.57-59)

²¹ "Ma fune nuu di nibinsa fune biksi ma nawaalsa saha digi a ɗɔ ba di ba ta kpu nara. Ba kpu nibine, ba zi kpa bau a wa seria bar diili dɛ, ²² amaa n ɗɔ mau saha ɔ, nar na paan a du a o dɔɗtiin ni, ba zi kpa un a wa seria tiin wati. Nar sem yɔri yɔri a nye o dɔɗtiin ni, ba zi kpa unu a wa seria nidiile tima wati. Nar yir o dɔɗtiina nibin wom, o zi kpak hansura wa Koosa kpa un a du din dam ni. ²³ Adaha ma danɗi ma kpa papaha a nye

Koosa ni o bar jɛemi dam ti ni, ma zi lisi di ma niinbe fune kpak wu digire a li ma wati, ²⁴ ma wa gil ma papaha ti a dau Koosa bar jɛemi dam ti ni. Ma la ma niinbe wati lalaga ma la kɔɔri a ya ɔ begim. Ma wa un ya ɔ begim, ma bur kuwa a wa kpa ma papaha ti a nye Koosa ni.

²⁵ "Nar kpa ma la seria bar diili dɛ, ma nye ma wa un ya chensa a la nyinbaan ni. Ma vɛ ya chen, ka ma la tel, o zi kpa mau a du seria nidiile tima digi nin ni. Nidiili ti ka kpa ma a nye lanjima ni o tɔ ma dɛ. ²⁶ N ɗɔ mau, ma zi nyen dooni u hali ma wa ɔ ma chim maga."

Yesu Fun Biksi Ba Chɔkumsa Tuma We

²⁷ "Ma fune nuu di nibinsa fune biksi ma nawaalsa saha digi di ba ta tum chɔkumsa tuma, ²⁸ amaa n ɗɔ mau saha ɔ, nibine naa nyini nihaan a la danɗi o wa un chɔ, o tum chɔkumsau a li o tuhu ni. ²⁹ Adaha ma nindil si nye ma tum tum tagin, yisi un a yo ta. Ma ya chen, waa bɔɛɛ wa ba kpa ma bara a yo du din dam ti ni. ³⁰ Ma nindil nisa nye ma tum tum tagin, ma tɛɗsi a a yo ta. Ma ya chen, waa bɔɛɛ wa ba kpa ma bara a yo du din dam ti ni."

Yesu Fun Biksi Ba Haan Vɛeli We

(Mat. 19.9; Maak 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ "Nibinsa gbanko fune biksi bau saha digi di nar vɛ o haan, o sɔbi tɔn a biksi di o vɛ unu, ³² amaa n ɗɔ mau saha ɔ, o haan si su un ka o baal vɛ un ka o yu baal digi, waa nye o haan ti tum chɔkumsa tuma. Baal naa o yu chen gbanko tum chɔkumsa tumau."

Yesu Fun Biksi Ba ɔ Nɔɔli We

³³ "Ma fune nuu di nibinsa fune biksi ma nawaalsa saha digi di ba ta chɔk ba vɔwi naa ba fun nye Koosa ni chen. ³⁴ Amaa n ɗɔ mau saha ɔ, ma vɔ vɔwe, ma ta bu hɛɛsi. Ma ta hɛɛse Koosa tɔha ti, domi o nyen doonee. ³⁵ Ma ta hɛɛse tɛene ɔ maga domi o ya o nanggere bar hiisire. Ma ta hɛɛse Jerusalem, domi o ya doon koor zenne. ³⁶ Ma ta hɛɛse ma nyuuna, domi ma wa koti a chergi nyuk bilim o burgi kipilim koo a chergi kipilim o burgi kibilim. ³⁷ Ma la kɔɔni koo aai. Ma semɛɛ a kaali nan ni, ma sem ta maga li sintana wateɛ."

Yesu Fun Biksi Ba Leusi We

(Luk 6.29-30)

³⁸ "Ma fune nuu di nibinsa fune biksi ba saha digi, nandigi yise ma se, ma gbanko yise o si. Nandigi yise ma nyina, ma gbanko yisi o nyin, ³⁹ amaa n ɗɔ mau saha ɔ, nandigi ya wu tagin a nye ma, ma ta bur ya wu tagin ti a nye un. Nandigi mo ma nindil leha, nye o mo ma ningal leha gbanko. ⁴⁰ Nandigi kpa ma la seria bar diili dɛ ma takta wewe daha, ma nye un ma takta zenzen a gbaari. ⁴¹ Nandigi muksi ma di ma chunji o buna a val maal begim, ma val maalisa le a gbaari. ⁴² Nandigi sumi ma kundɔɗ, ma kpa nye un. Nandigi danɗi o peɗ kundɔɗ, ma kpa peɗ un."

Chenani Ya Zi Daɗɗni Ya Dɔɓma

(Luk 6.27-28, 32-36)

⁴³“Ma fune nuu di nibinsa fune biksi ma nawaalsa saha digi di ba daɗɗni ba daɗɗtima a ha ba dɔɓma, ⁴⁴ amaa n ɗɔ mau saha ɓɓ, maa daɗɗni ma dɔɓma a kitum tum were a nye ba. Maa sumi Koosa o surji ba naa la pini ma zoma a la muksi ma kinkan. ⁴⁵ Ma ya chen, Koosa naa nyen o tɔha ni zi nye ma burgi o bisau. Waa fune naami nha di o chaani nibin tagna awa nibin were ni, a nye doon mi ba naa la tum tum tagna awa ba naa la tum tum were daha. ⁴⁶ Ma daɗɗni ba naa la daɗɗni ma duɗɗuɗu, yeɓe ma kaa ya a na Koosa papaha? Hali lam-po nilaɓe gbanko daɗɗni nara chene. ⁴⁷ Ma zaami ma chensa duɗɗuɗu, yeɓe ma tum a kaali nara? Hali ba naa fune ve ya Ju tima, ba ya chene. ⁴⁸ Ma nye ma tusa kichaani a chi chenani ma nyana Koosa naa nyen o tɔha ni tuha chaani chen.”

Yesu Fun Biksi Ba Di Ba Ta Daɗɗni Sɔn

6 “Ma tum tum were a nye nara ni, ma ta nye a li gbampulim nara maga naali. Ma tum chen, ma wa zi na papaha a li ma kunyan Koosa naa nyen o tɔha ti ni.

²“Adaha ma yaa tum tum were a nye nara ni, ma ta mo luɗa yau ni awa ma bar lagmi deeni ta ni a daɗɗni sɔn a chi nara boɓe tum. Ba tum chene di nara pegi ba. Ma nu mu sema. Chenani nara pegi ba ya ba papaha. ³ Ma tum tum were a nye nara ni, ma ta nye hali ma wale zim o we. ⁴ Ma tum tum were a duɗɗuɗu, ma kunyan Koosa naa na chenani maa tum, o zi nye ma o papahau.”

Yesu Fun Biksi Ba Chenani Ba Zi Sumi Koosa

(Luk 11.2-4)

⁵“Ma sumi Koosa, ma ta sumi a li gbampulim ni. Nara boɓe daɗɗni ba chiri yau ni awa ba bar lagmi deeni nee a sumi Koosa di nara na ba a pegi ba. Ma nu mu sema. Chenani nara pegi ba ya ba papaha, ⁶ amaa ma ka sumi, ma zu ma deena ma duɗɗuɗu a far zɔɔɔɔ a sumi ma kunyan Koosa naa na ma o duɗɗuɗu. Ma ya chen, o zi nye ma o papahau.

⁷“Ma sumi un, ma ta sem sem damata a chi ba naa ve ya Ju tim chen. Ba waa lisi di Koosa zi nu ba semau domi ba semu a vusi. ⁸ Ma ta tiɗ ba nyinbaan. Ma sumi Koosa, o waa piin zim kinkan naa ma daɗɗni o watiu.

⁹ Nan nyinbaan ɓɔwa ma zi sumi Koosa.

‘Ya kunyan Koosa,
ya daɗɗni i sɔn naa la chaani chiri.

¹⁰ Ya daɗɗni i wa dɔ narawa,
chen ni ba zi tiɗ i tutɔ daɗɗni a li teene ɓɔ maga niu a chi chenani i malaikasi ta tiɗ hin a li i tɔha ti ni chenu.

¹¹ Nye ya zinan wuzu ɓɔ diwe,

¹² aa gil ya taali a peɗ ya,
ka ya ka gil aa peɗ ba naa laa tum ya wu tagna.

((¹³ Domi i kpak jirima awa chaani wa kpok kinkan hali saha naa ve kpak ɓɔ. Ami.))’

¹⁴“Ma gil tum tagna naa nara tum a nye ma, ma kunyan Koosa naa nyen o tɔha ti ni, gbanko zi gil a nye mau, ¹⁵ amaa ma ka ve gil tum tagna naa nara tum a nye ma, ma kunyan Koosa naa nyen o tɔha ti ni, gbanko wa zi gil ma tum tagni ta a nye ma.”

Yesu Fun Biksi Ba No Vɔwi We

¹⁶“Ma vɔti ɓɔɓa, ma ta nye ma se nyakmi a chi ba naa vɔti ɓɔɓa a li gbampulim ni. Ba waa boɓi ba se, chen ni nara maga zi zim di ba vɔti ɓɔɓniwa. Ma nu mu sema. Ba waa piin na ba papahau. ¹⁷ Ma ka vɔti ɓɔɓa, ma sem ma se a chaasi ma nyuksa, ¹⁸ chen ni nara wa zi koti a zim di ma vɔti ɓɔɓa. Ma kunyan Koosa, naa na chenani ma tum ma duɗɗuɗu, o zi nye ma o papahau.”

Chenani Ya Zi Chiksi Kidamata A Li Koosa Tɔhɔn Ni

(Luk 12.33-34)

¹⁹“Ma ta chijse kidamata a li teene ɓɔ maga ni. Chau awa doon zi wa chɔk au ka nmeersa chɔk de ti a zu nme a dooni. ²⁰ Amaa ma ka kpa kidamata a chijse a li Koosa tɔha ti ni. Chau awa doon wa zi wa chɔk a. Nmeersa gbanko wa zi wa kikoti a chɔk de ti a nme a. ²¹ Ma bambe zi nyen doonani ma kidamata nyenu.”

Chenani Ya Se Nye Ya Na

(Luk 11.34-36)

²²“Ma se nye ma bara la doonani ma daɗɗni. Ma se weree ma zi na nyinbaanu. Chen veena, ma tusa weree, ma zi tiɗ Koosa nyinbaanu nene, ²³ amaa ma ya nyuluma ma wa zi zim doonani maa la. Chen veena, ma tusa veen biriu, ma wa zi na o nyinbaan a nyuksi. Chenani ma du zi tagniu a kaali nyuluma.”

Koosa Nye Ya Kin Naa Maga Ya Daɗɗni

(Luk 12.22-31)

²⁴“Nibegim wa kisunji niheta nara bale. O zi daɗɗni digiu a ha digi. O si zi su digiu a ve digi. Chen veena, ma wa zi koti a tum a nye Koosa ni a ya si tima.

²⁵“Nan nyinbaanne n sem ma. Saha maga maa daɗɗni diwe awa ni awa kilaare. Ma ta nye kin nama muksi ma. Ma miisa wa kaali ma diwe awa nii? Ma bara wa kaali kilaare ta ma laare chenn? ²⁶ Ma nyini zimebisa la za buudaha ni. A wara par nmaana koo a kum kipare koo a kpa a a du napagsi ni. Ya kunyan Koosa naa nyen o tɔha ti ni la nyini a. Ma wa kaali zimebisa ta kinkann? ²⁷ Ma anti la zi gbaari o bunsu a li muksi daha?

²⁸“Yeɓe kilaare we muksi ma? Maa nyini chenani kɔsa yeligisa du. A wara tum tuma koo a ar kilaare a nye a titi ni. ²⁹ Amaa n ɗɔ mau, ma lisi Ju tim koor naa ba fune yir Solomon chen. O fune ya kin tiinne saha digi a kaali ba maga, amaa o wa fun laare kilaare a wer a chi kɔsa yeligisa na. ³⁰ Koosa la nye kɔsa wa kilaare. A wa bi a vusi ka liman wa pisi, din yaa wa di a. O wati ma kaali kɔsa kinkan. O wa zi bu koti a nye ma kilaare? Ma se wa su un nene.

³¹ “Ma ta muksi ma titi a ɲɔ, baɲɲe ya kaa ya na diwe a di? Baɲɲe ya kaa ya na ni a nyɔ? Baɲɲe ya kaa ya na kilaare a laare? ³² Kin namawa ba naa ve ya Ju tima yaa daɲɲi chen, amaa ma kunyana naa nyen o tɔha ti ni o zimu di maa daɲɲi kin ta magau. ³³ O lawa ma nye chenani Koosa dɔ ma awa o tutɔ tinji te ma bambe ni. Maa lisi nan, o zi kpa kin naa maga ma daɲɲiu a nye ma. ³⁴ Adaha ma ta nye che kina kimuksi ma. Wuzu maga kpak a tumawa a muksi ya. Adaha ma ta kpa che kina a lagmi zinan kin ni.”

Ma Ta Na Ma Dɔɲtiina Galimsa
(Luk 6.37-38, 41-42)

7 “Ma ta na ma dɔɲtiina galimsa, chen ni Koosa gbanko wa zi na ma galimsa. ² Chenani ma tum a nye ma dɔɲtim ni, Koosa gbanko zi tum chenu a nye ma. O zi tinj chen nyinbaanu a chi chenani maa tinj ma dɔɲtima chen. ³ O chi danugil nyen ma dɔɲtim se ni ka dagume nyen ma se ni. Yere ma kaa ya a na danugil ti ma dɔɲtim ta se ni? ⁴ Yere ma ya a ɲɔ ma dɔɲtim ta ni, ma nye ya lisi danugil ti a ta ma se ni ka ma kpak dagume a li ma se ni? ⁵ Ma mur ma titire. Ma te a yisi dagume ti a ta ma se ni, a zi koti a na a yisi danugil ti a ta ma dɔɲtim se ni.

⁶ “Ma ta kpa Koosa kiwera a biksi ba naa la zi nye a jirima. Ma ta kpa kiwera a nye vasi ni a zi bur a dusi ma. Ma ta kpa ma bunɔɔta kin a yo ta kurchu suwachak ni, chen ni aa zi val a daha a chɔk.”

Chenani Ya Zi Sumi Kina Koosa Wati
(Luk 11.9-13; 6.31)

⁷ “Ma sumi Koosa di o nye ma kundɔɲ o zi nye mau. Ma daɲɲi kundɔɲ, o wati ma zi na unu. Ma yir un o zi wa puk zɔɔɔɔ ma zu o wati. ⁸ Nara maga sumi Koosa di o nye ba kundɔɲ, o zi nye bau. Nara maga la daɲɲi kundɔɲ o wati, ba zi na au. Ba yir un, o zi wa puk zɔɔɔɔ ba zu o wati. ⁹ Ma naa ya nyama nan, lɔsa kpak ma bisa ka ba daɲɲi diwe di ba di, ma zi zer bunjul a nye bauu? ¹⁰ Ba daɲɲi nyinsa di ba se, ma zi zer dum a nye bauu? ¹¹ Ma ya nibin tagna, amaa ma zim chenani ma zi kpa kiwera a nye ma bisi ni. Ma kunyan Koosa naa nyen o tɔha ti ni, waa kaali ma a la kpa wu were a nye ba naa la sumi un ni.

¹² “Ma tum we were a nye ma dɔɲtim ni a chi chenani maa daɲɲi ba tum kinye ma. Ma kpa chenani Ju tim chikse wa Koosa witinsa maga biksi nara a lagmi dɔɲ ni a mun chen.”

Nyinbaan Wewe Tinji
(Luk 13.24)

¹³ “Ma nyeni chi valle. Nyinbaan penpeni ti tinji wa bɔm. Chendaha nidamata tinj un. Ba wa tel o bɔ, Koosa zi wa chɔk bau. ¹⁴ Ma ta tinji a chi ba. Ma ka tinj nyinbaan wewe naa tinji bɔmɛɛ. Nara tama val dooni. Ba wa tel o bɔ, Koosa zi wa nye ba o mi faliu.”

Bugili Nɔni Awa Naa Ve Nɔni We
(Luk 6.43-44)

¹⁵ “Ma doso a kinyini witinsa ba naa ve zim Koosa. Ba wa wa ma wati, ba chi piisiwa, amaa ba tusi ni ba chi gbesiwa a naa la daɲɲi diwewa. ¹⁶ Ba tum nɛɛ ma zi zim ba. Koom bugil wara nɔn soom nɔna. Kpaglim bugil wara nɔn mango nɔna. ¹⁷ Bugil weri la nɔn nɔn were. Bugil tagin ka nɔn nɔn tagna. ¹⁸ Bugil weri wa kinɔn nɔn tagna. Bugil tagin wa kinɔn nɔn were. ¹⁹ Bugil naa ve nɔn nɔn were, ba yaa tenj unu a dau a suk din du un ni. ²⁰ Chene ma zi zim witinsa ba naa ve zim Koosa a li ba tum ni.”

Ba Naa La Zi Zu Koosa Koor Ti
(Luk 13.25-27)

²¹ “Koosa wa zi wa dɔ ba naa maga wa mu wati a yir min ba kunyana. Ba naa la tum chenani mu kunyan Koosa naa nyen o tɔha ti ni daɲɲi ba tum, waa la zi wa dɔ ba. ²² O wa wa di o wa di teɛne nɔ maga seria, nidamata zi wa ɲɔ minu ‘Ya kunyana. Ya fune biksi nara Koosa laaboer weri ti we a li i sɔn dahare. Ya gbanko fune kpa i sɔnne a dɔɲni alizin tagna a ta nara ni a la tum alaazibu tuma kinkan.’ ²³ Ba sem nan peti, n zi ɲɔ bau, ‘N wa kut zim ma. Ma naa la tum tum tagna nan, ma la a ka min.’”

Chenani Nara Bale Sa Ba Damsa
(Maak 1.22; Luk 6.47-49)

²⁴ “Nara maga nu mu sem na aa tinj a, ba waa chi nibin nɛɛgi naa fune sa o dama a zɔɲ gbentel nyuhu ni chen. ²⁵ Pe kpok awa doon fun wa kinkan a wa li o dam ti ni, ka pola fun su a pal a la mo dam ti gbanko. Amaa o wa fun chel, domi o tiin ti fune sa unu a zɔɲ gbentel nyuhu nɛɛ.

²⁶ “Nara maga nu mu sem na a ve tinj a, ba waa ka chi nibin wom naa fune sa o dama a zɔɲ heera daha ni chen. ²⁷ Pe kpok ti awa doon ti fun wa kinkan a wa li o dam ti ni, ka poli ta fun su a pal a la mo dam ti gbanko. O fun chel burum. Baɲ namsire dam ti tiin namsi ka o chel nan!”

Chenani Yesu Fun Biksi Ba Wa O Bambi Kpok Ni

²⁸ “Yesu fune sem nan maga peti, alaazibu fun kpak zeme ta kinkan a li o biksi ti daha. ²⁹ Waa fune biksi ba wa o bambi kpok ni. Chenani o fun biksi ba awa chenani Koosa chikse nibikse ta fun biksi ba wa ya kibegim.”

Yesu Fun Tiibi Zagum
(Maak 1.40-45; Luk 5.12-16)

8 Yesu fune li kunjule nyuhu ni, zeme kinkan fun tinj un. ² Zagum digi fun si a wa gbiri o suwachak ni a sumi un, “I fu la nɔni, i fu tiibi mu wichɔɔ nɔ.”

³ Yesu fun kpa o nin a gbaɲsi un a ɲɔ di, “Mu daɲɲi ni na alaafɛ. N tiibi hinu.” O fune ɲɔ chen ni, zagumti ti vaan gil un, ka o na alaafɛ. ⁴ Yesu fun ɲɔ un, “I fiɲ i

sem nandigi ni, amaa kila Koosa dam kɔkɔrsi ta digi wati, chen ni o zi koti a na hinu. O na hin, i nye o kɔkɔri kɔkɔri ti a nye hin a chi Mosis fune biksi ya saha digi chen. Chen la zi biksi nara di i zagumti ti petiu."

Yesu Fun Tiibi Lanjima Nihɛ Tumtumna
(Luk 7.1-10)

⁵ Saha naa Yesu fun wa tel Kapernaum chen, lanjima nihɛ digi fun wa chem un a sumi di o surji un. ⁶ O fun ɔ Yesu ni, "Mu kunyana, mu tumtumna nyen mu dam ni. O nisa awa o nangere sou ka o wi kinkan."

⁷ Yesu fun ɔ un, "N zi wau a wa tiibi un."

⁸ Lanjima nihɛ ti fun ɔ un, "Mu kunyana, aai. Mu wa ya nibin weri naa i zi zu mu dam ti. Doonani ya nyen nan i waa sem sema, mu tumtumna zi na alaafɛ. ⁹ N kpak nihɛ zeneu ba naa la zi ɔ min chenani mu tummu. N gbanko kpak lanjima ba naa n zi ɔ di ba tum tumau. N yaa ɔ digi ni di o la. O kaali. N yaa ɔ digi ni, kuwa. O wa. N yaa ɔ n yom ni, tum nan. O tum chen."

¹⁰ O sem ta fun jeri Yesu kinkan. O fun burgi a ɔ zeme naa fune ti un chen, "Wutire n ɔ ma, n fune pu Ju tim nidamata ba naa se su min. Baal naa ve ya Ju nan, si suuli kaali ba. ¹¹ Maa nu mu sem na. Wuzu digi nidamata zi wa li bawu maga niu a wa lagmi Abraham, Aizik awa Jakob wati a li Koosa koor ti ni a di diwe.

¹² Ma Ju tima, ma waa fu zi zu dooni. Amaa ma ve zuuli chen. Chendaha Koosa zi wa kpa mau a yo du birsi ni. Dooni ma zi wa wi kinkan." ¹³ Doone Yesu fun burgi a ɔ lanjima nihɛ ti ni, "Kila dama. Chenani i si suuli du zi tum nye hinu."

O tumtum ti fun vaan na alaafɛ.

Yesu Fun Tiibi Nidamata
(Maak 1.29-34; Luk 4.38-41)

¹⁴ Yesu fun si dooni a kaali Pita dama a la na ka o hila wi. Kabilima fune kpak un, ka o cho o dam ti ni. ¹⁵ Yesu fun zu o de a la gbanji o nin. Yesu fune ya chen, o kabilima ti peti. O fun si a piili a ya diwe di o nye ba.

¹⁶ Nha fune wa chel, tɔhɔn tima kpa ba wichoorsa awa ba naa alizin tagna nyen ba ni a wa Yesu wati. O fun ɔ alizin tagni ta ni a duɔni a a ta a tiibi wichɔrsi ta maga. ¹⁷ O fune ya chene di chenani Koosa witiina Azaaya fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni saha digi, chen ya wuti. O fun ɔ,

"O titi la zi tiibi ya wichɔrsi ta maga."

Ba Zi Ya Yesu Gantel Tiɔsau
(Luk 9.57-62)

¹⁸ Yesu fune na ka zeme ta go un, o fun ɔ o gantel tiɔsi ta ni di ba la ji beɛɛ ti jibanj kinkin ti. ¹⁹ Ba fune saksi di ba la ji, Koosa chikse nibikse ta digi fun wa ɔ un, "Mu kunyana, n sakseu di n tiɔ hin a la doonani ii la."

²⁰ Yesu fun ɔ un, "Helsa nyen bɔ ni ka zimebisa ka nyen zaɔ ni, amaa n waa nibine be, n wa kpak doonani n zi cho a cho do."

²¹ O gantel tiɔsi ta digi fun wa ɔ un, "Mu kunyana, n gbanko danji n tiɔ hinu, amaa nye mu te a la sogli mu nyana."

²² Yesu fun ɔ un, "Tiɔ min lalakɔ, ka nye ba naa ve tiɔ min sogli un."

Yesu Fun Jiɔ Peha
(Maak 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Yesu wa o gantel tiɔsi ta fun zu arɔa a kaali. ²⁴ Ba fune la chene, pe kpok fun wa si aa viigi. O fun a mo arɔ ti kinkan, a teɔ ni a du arɔ ti tuhu ni o danji o lim. Amaa Yesu fune cho dore. ²⁵ O gantel tiɔsi ta fun a laasi un a ɔ, "Ya kunyana, yaa danji ya sou, la ya a ta."

²⁶ Yesu fun si o do ti ni a peesi ba, "Yere ma ɔm chen ni? Ma se wa su minn?" O fun burgi a ɔ pehe ti ni di o chiji a ɔ ni ti ni di o du balimm. Pehe ti fun chiji. Ni ti gbanko fun a du balimm, hali o wa fun a dam tama.

²⁷ O fun ya ba alaazibu kinkan. Ba fune peesi dɔɔa, "Baal ɔ, baɔ nibine ya un? Hali o koti a sem sema peha awa ni wati a nu o nɔ."

Yesu Fun Tiibi Alizin Tagna a Li Nara Bale Ni
(Maak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Ba fune la ji beɛɛ ti jibanj kinkin ti, ba fun wa tel Gerasin tima pulum. Nara bale fun nyen dooni a kpak alizin tagna ba nyuuni ni. Nandigi wa fun kpak kpok a kaali ba. Chendaha nandigi wa fun koti a gba dooni. Yesu fune wa li arɔ ti ni, nara bale ta fun wa li doonani nara yaa sogli ba nawaalsa di ba wa chem un. ²⁹ Ba ni-digi fun tɛsi a peesi un, "I waa Koosa be, baɔne ii danji ya wati? A wuzu naa Koosa zi wa di tɛne nɔ maga nara seria ha wa tel. I te wau di i wa namsi ya ka saha ti zi wa tell?"

³⁰ Kurchusa fune nyen kunkule nyuhu ni a di diwe.

³¹ Alizin tagni ta fun a sumi Yesu a ɔ, "I duɔni ya a ta, nye ya la zu kurchusi ta ni."

³² Yesu fun ɔ ba, "Ma la dooni." Ba fun li a la zu kurchusi ta ni. Kurchusi ta fun si a cho a la wilsa a chesi beɛɛ ni ti ni. Ni ti fun di a maga.

³³ Ba naa fune nyini kurchusi ta chen, ba fun cho kaali ba tɔha a la ɔ ba naa nyen dooni chenani ya ba naa alizin tagni ta fun nyen chen. ³⁴ Tɔhɔn ti tima maga fun li a wa Yesu wati a sumi un di o li ba pulum ni.

Yesu Fun Tiibi Naa Nangere awa O Nisa Fune Sou
(Maak 2.1-12; Luk 5.17-26)

9 Yesu fun zu arɔ ti a bur la ji jibanj ti a kaali Kapernaum. ² Baal naa nisa awa o nangere fune sou chen, cho o kichɔli ni a li dooni. Nara bɔne fun zer un a wa Yesu wati. O fune zim chenani ba se su un kinkan, o ɔ baal naa nisa awa o nangere fune sou chen, "Mu be, kpak i bambi. N waa nibine be gil i tum tagna a nye hinu."

³ Koosa chikse nibikse ta bɔne fune nyen dooni a lisi ba tusa ni, "O sem sema nan ni, o kpa o titire a chiɔsi Koosa bar chiji ni."

⁴ Yesu fune piin zim o tuhu niu chenani ba lisi a peesi ba, "Baɔne ma lisi lisi tagin na ma tusa ni? ⁵ Baal nɔ, n

ɲɔ un di Koosa gil o tum tagna a nyɛ un koo n ɲɔ un di o si a val, o leema bɔm? ⁶ N daɲni ma zimu di n waa nibine be kpak kpok a li tɛɛɛ nɔ maga ni, chen ni mu zi kotiu a gil nara tum tagna a nyɛ ba." O fun ɲɔ wichɔɔr ti ni, "Si chinji a zer i kichɔɔli ti a la dama."

⁷ Baal ti vaan si chinji a zer o kichɔɔli ti a kaali dama. ⁸ Ba naa funɛ chinji dooni na chenani o ya, hansura fun kpak ba kinkan. Ba fun a pɛgi Koosa o kpa o kpok a nyɛ Yesu ni o tum chen daha.

Yesu Fun Yir Matiu
(Maak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Yesu fun bu si a li dooni. O funɛ la chene, o fun na baal naa ba yir Matiu chen. O funɛ kani lampo bar laali nɛɛ a la lampo ti. Yesu fun ɲɔ un, "Si a tiɲ min aa wa."

O fun gil o tuma a si tiɲ un a kaali.

¹⁰ Yesu awa o gantɛl tiɲsi ta fun kaali Matiu dama di ba la di diwe. Lampo nilalɛ awa wu tagna tima kinkan fun tiɲ Yesu ka ba bɔnɛ la gbaari un ni awa o gantɛl tiɲsi ta ni. Ba maga fun kani a di diwe ta. ¹¹ Ba naa funɛ ya Farisi tim ta bɔnɛ, funɛ na bau ka ba di diwe ta. Ba fun pɛɛsi o gantɛl tiɲsi ta, "Yɛɛ ma kunyana wa wu tagna tima awa lampo nilalɛ ta lagmi a di diwe?"

¹² Yesu funɛ nu chenani ba pɛɛsi a ɲɔ ba, "Nibinsa ba naa kpak alaafɛ, ba wara la lure tiin wati, amaa ba naa vɛ kpak alaafɛ, ba waa le la lure tiin wati. ¹³ Ba funɛ sɔbiu a li Koosa sɛm tɔn ti ni saha digi di o ɲɔ, 'Chenani ma kpak dɔɲa wa siki ya min lɛmlɛmu a kaali chenani ma kɔɔrigi kina a nyɛ min papaha nau.' Maa la a la dɛu chenani Koosa ɲɔ ma chen mun. N wa wa di n wa yir ba naa nara yir ba nibin were. Ba naa nara yir nibin tagna daharɛ, mu wa."

Chenani Yesu Gantɛl Tiɲsa Fun Vɛ Vɔu Nɔ
(Maak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Wuzu digirɛ ɔn naa funɛ chaksi nara wa ni ni chen, gantɛl tiɲsa fun wa pɛɛsi Yesu, "Yɛɛ ya wa Farisi tim ta gantɛl tiɲsa yaa vɔu nɔ, ka i waa gantɛl tiɲsi ta vɛ vɔwi?"

¹⁵ Yesu fun burgi a pɛɛsi ba, "Nar kpa haan ka o chɛn-sa tusa bu chɔkuu? Aai. Ba wa zi ya chen. Saha naa ba zi wa kpak baal ti a kaali, chen wuzu ba zi wa vɔu nɔ-nau."

¹⁶ O fun bu ɲɔ ba, "Ba wa kpa gar fali a lik takta buni bɔ di o vusi. Ba ka kpa gar fali ti a lik takta buni ti, o zi bukoo chɛɛsi kibuni tiu a gbaari. ¹⁷ Ba wa kpa sin fali a du sin tɔk buni ni di o vusi. Ba ya chen ni, ka a wa bi a pursi, o zi chɔk tɔk tiu ka sin ti pisi. Sin fali daɲni tɔk falirɛ." (O funɛ biksi ba chene ba zim di o biksi ti ya biksi falirɛ.)

Yesu Fun Tiibi Ju Tim Nihɛɛ Nihabichɛla
(Maak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Yesu funɛ sɛm peti, Ju tim nihɛɛ digi fun wa gbiri o suwachak ni a ɲɔ un, "Mu nihabichɛla ha vaan sou nan. Mu sumi hinu di i wa kpa i nisa a sak un ni, chen ni o zi si o sou niu."

¹⁹ Yesu wa o gantɛl tiɲsi ta fun si tiɲ un a kaali.

²⁰⁻²¹ Haan digi funɛ nyɛn dooni a kpak wichɔɔr digi bun fidalɛ. O fun ya nin ka o vɛ peti. O funɛ lisi o tuha ni di, "N fu koti a la gbanjsi o kilaarɛ nɔ, n fu zi na alaafɛu." O fun li Yesu gantɛl a wa gbanjsi o kilaari ti.

²² Yesu fun burgi a gantɛl a na un a ɲɔ, "Mu nihabichɛla, kpak bambi. I si suuli nyɛ i na alaafɛu." O funɛ sɛm sɛm nama, o fun vaan na alaafɛ.

²³ Yesu funɛ la tel Ju tim nihɛɛ ti dama, o fun na nizɔɔlɛ ka ba lagmi kani a nu nara chɛɛma. ²⁴ O fun ɲɔ ba, "Ma maga si la ma damsɛ. Be ti wa sou. O chɔ dore." Ba fun a mɔmsi un. ²⁵ Nara tima maga funɛ kaali, o la zu be ti dɛ chɔɔli ti a kpak o nin. O funɛ ya chene, be ti vaan si o sou ni. ²⁶ Chenani Yesu fun tum chen mɔɔli a su tɔsi naa maga go dooni.

Yesu Fun Tiibi Nyulum Nara Balɛ

²⁷ Yesu fun li dooni. O funɛ val nyinbaan ni chene, nyuluma nara balɛ fun na un a tiɲ un. Ba fun tɛsi a ɲɔ un, "Koor Devid be luli, ya sumi hinu di i kpak ya siki."

²⁸ Yesu fun la zu dama, nyuluma nara balɛ ta fun tiɲ un a la zu. Yesu fun pɛɛsi ba, "Ma se su minu di n zi sunji mauu?" Ba la nɔɔni.

²⁹ Doone Yesu fun kpa o nisa a sak ba se ni a ɲɔ ba, "Nyɛ o ya a chi chenani ma se suuli du." ³⁰ Ba se fun vaan lɛli ka ba na. Yesu fun tɛ ba nin a ɲɔ ba, "Ma fierɲ ma ɲɔ nandigi ni kinkin naa yɛɛ."

³¹ Amaa nara balɛ ta funɛ kaaliu a la mɔɔli laaboor ti chenani Yesu fun tiibi ba a li tɔsa naa nyɛn dooni chen.

Yesu Fun Tiibi Dingbiti Tiina

³² Nara tima funɛ la chen, nara bɔnɛ fun kpa baal digi a wa Yesu wati. Alizin tagin funɛ kani o nyuhu ni, ka o vɛ koti a sɛm sɛma. ³³ Yesu funɛ duɲni alizin tagin ti a li baal ti ni, o fun piili a sɛm sɛma. Alaazibu fun kpak ba naa funɛ chinji dooni kinkan. Ba funɛ ɲɔ dɔɲ niu, "Ya ha wa na kundɔɲ a chi nan a li Ju tim pulum ni."

³⁴ Amaa Farisi tima funɛ ɲɔ dɔɲ niu, "Alizin tagna tiina funɛ nyɛ baal ti kpok di o duɲni a a li nara ni."

Yesu Fun Kpak Nara Tima Siki

³⁵ A saha tire Yesu funɛ gba aa go tɔsa awa tɔ wisa. O fun a biksi nara tima Koosa koor laaboor weri ti wɛ a li ba bar lagmi dɛɛni ta ni. O gbanko funɛ tiibi wichɔɔrsa magau. ³⁶ O fun nyini zɛmɛ ta, ba wɛ fun kpak un siki, domi muksi funɛ kpak ba kinkan ba daɲni sunji. Ba funɛ chi piisisi naa vɛ kpak nigbanjirɛ aa nyuksi.

³⁷ Doone o fun ɲɔ o gantɛl tiɲsi ta ni, "Kumi kinkan nyɛnu, amaa nikumɛ ka wa i. ³⁸ Ma sumi Koosa naa ya kumi tiina, di o nyɛ nikumɛ kinkan wa kum a du o na-paga ni."

Yesu Fun Lisi O Nitumɛ Nara Fidale
(Maak 3.13-19; Luk 6.12-16)

10 Yesu fun yir o gantɛl tiɲsa fidalɛ ba wa o wati, a kpa o kpok a nyɛ ba, chen ni ba zi la duɲni alizin tagnau a ta nara ni a kitiibi wichɔɔrsa. ² Nitumɛ nara fidalɛ na sɔna funɛ ya Simɔn (Yesu fun du un sɔn fali Pi-

ta), o niinbe Andiru, Jems awa o niinbe Ἰωἰ, Zebedi bisa, ³ Filip, Batolomi, Tomas, Matiu naa fune ya lampo nilali, Jems, Alfius be, awa Tadius, ⁴ awa Simōn naa o pulum we nyen o bambi ni, awa Judas Iskariot naa fune li Yesu gantel chen.

Yesu Fun Tum Ba Baa Biksi Nara

(Maak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Yesu fun ḡ ba, "Ma li bar ḡ, ma ta zu Samaria tōsa awa ba naa ve ya Ju tima pulum. ⁶ Ma ka la gba doonani Ju tim ta nyen. Ba waa chi piisisi naa fune nyuksi a nyinbaan. ⁷ Ma la biksi ba di saha zi wa telu Koosa dō nara. ⁸ Ma tiibi wichōrsa awa zaguma a kileligi siwe a li ba sou ni aa duḡni alizin tagna a li nara ni. Mu wa ḡ di ma bō kpok naa mu kpa nye ma chen. Chendaha ma ta nye ba naa ma tiibi chen, bō ma. ⁹ Ma ta kpa male du ma jifōsi ni. ¹⁰ Ma ta zer buna a chi kapursa, takta wisa le, natausa, koo danḡpalsa. O denḡlu wa tumtumsa kidi a li ba tum nēe.

¹¹ "Ma wa la tel tōha, ma zu a nyini naa la zi la ma a du. Ma nyen doon hali a wuzu naa ma wa li tōhōn ti ni. ¹² Ma wa la zu dam digi, ma zaami ba a ḡ, 'Koosa nye ma bar sōḡna'. ¹³ Ba la ma a du, Koosa zi nye ba bar sōḡnau. Ba ka ve la ma duuli, Koosa wa zi nye ba. ¹⁴ Dam digi koo tō digi nara ve la ma duuli koo ba ve nu ma sema, ma piisi ma naasa hēera a ta a li dooni. ¹⁵ Ma nu mu sem na. Koosa wa wa di o wa di tēene tim maga seria, o zi kpak sikiu a li sōdōm awa Gamōra tima a kaali ba."

Yesu Fun ḡ Ba Chenani Ba Zi Wa Namsi

(Maak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ "Maa nu mu wati. Ma naa mu tum nan, ma zi chi piisaisau gbesa bambaan ni. Adaha maa nēegi a chi du-ma aa ya jerge a chi koma. ¹⁷ Ma doso. Nara zi kpak mau wa kpok ni a la seria bar diili dē. Ba zi tuksi ma wa vurmsi niu a li ba bar lagmi deeni ta ni. ¹⁸ Ba zi wa kpa ma a la koorsa awa niheeta suwachaku di ba di ma seria mu daha. Nan daha, ma zi na nyinbaanu a sem ba awa ba naa ve ya Ju tima Koosa laaboor weri ti we. ¹⁹ Ba wa kpa ma a wa seria bar diili dē, ma ta nye chenani ma kaa wa semi kimuksi ma. Saha naa ma kaa wa sem, Koosa zi wa biksi ma sem naa ma zi wa semu. ²⁰ Ma nyan Koosa siim weri zi wa chiji ma bar chiji niu a sem nye ma.

²¹ "Nara zi wa kpa ba niinbisau a la nye nara ni ba kpu ba. Bisa nyama gbango zi wa ya chenu. Bisa veen kaa wa ya ba nyama awa ba numa chene. ²² Nara maga zi ha mau domi maa tij min daha. Nar di kanyita a vusi hali muksi ti wa peti, Koosa zi wa yisi unu a li un ni. ²³ Ba muksi ma a li tō digi ni, ma li dooni a la bar digi. Wutire n ḡ ma, ma wa zi tum ma tum maga a peti a li Ju tim tōsi ta ni, hali n waa nibine be wa bur wa.

²⁴ "Nibuksi wa to a la zi zim a kaali o nibiksi. Yom wa to a zen a kaali o kunyana. ²⁵ Nibuksi ti ta daḡni o kaali o nibiksi ti, amaa o kpanji o titi ka ba mak dōḡa. Yom ti gbango ta daḡni o kaali o kunyan ti. O na nyinbaan o nye o wa o kunyan ti mak dōḡa. Bielzebub ya alizin

tagna maga niheē. Nara yir min o sōn ti, ba zi yir mu gantel tiḡsi ta gbango o sōn ti."

Yesu Fun ḡ Ba Di Ba Ta ḡm Kundōḡ

(Luk 12.2-7)

²⁶ "Ma ḡ nara ni Koosa laaboor weri ti we, ma ta ḡm ba. Kin nawara sogle zi wa li gbampulimu. ²⁷ Chendaha o lawa ma biksi nara gbampulim ni chenani mu sogli a biksi ma. ²⁸ Ma ta ḡm nibinsa ba naa la kpu nara bara. Ba wa kikoti a kpu ba siimsa, amaa ma ka ḡm Koosa naa koti a chōk nara bara awa ba siimsa a li din dam ti ni. ²⁹ Ma kikoti a kpa kobo a yau zimebisa le a li yau niu. Hali zimebe begim wa zi chel tēene ni ka i nyana Koosa nin ve nyen dooni. ³⁰ Ma wa wara, hali Koosa fune gur ma nyuksau a li ma nyuuni ni. ³¹ Adaha ma ta ḡm chenani nibinsa kaa ya ma. Ma wa kaali zimebisa kinkan Koosa wati."

Chenani Ya Zi ḡ Ba Nara Ni Yesu We

(Luk 12.8-9)

³² "Nibine naa maga ḡ nara ni gbampulim ni di min dō ba, n zi sem chenu a nye ba mu kunyan Koosa naa nyen o tōhōn ti ni suwachak ni. ³³ Nibine naa maga ka ve ḡ nara ni gbampulim ni di min dō ba, n wa zi sem chen a nye ba mu kunyan Koosa naa nyen o tōhōn ti ni suwachak ni."

Chenani Nara Zi Purigi Dōḡ Ni

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ "Ma ta lisi di mu biksi ḡ zi nye nara lagmi a nyen wa bar sōḡni. O ka zi nye nara purigi dōḡ niu.

³⁵ Nibabichesa zi wa burgiu a du ba nyam ni.

Nihabichesa gbango zi wa burgiu a du ba num ni.

Ba bisa haanasa zi wa ya chenu a du ba hilsa ni.

Nanne mu fun kpa wa tēene ḡ maga.

³⁶ A li nan tuhu nēe ma zi wa zim di nibine wale ya o dōm.

³⁷ "Nar la daḡni o nyana koo o niina a kaali min, o wa denḡli di o tij min. Nar la daḡni o nibabichela koo o nihabichela a kaali min, o gbango wa denḡli di o tij min.

³⁸ Nar ve saksi di o namsi koo a wa sou mu daha, o wa denḡli di o tij min. ³⁹ Nar daḡni o kpak o titi miisa a ta namsi, o zi nyuksi unu. Nar nyukse o miisa n daha, waa la zi bukoo kpak un."

Chenani Koosa Zi Wa Kpa O Papaha A Nye Ya

(Maak 9.41)

⁴⁰ "Nar la ma du, o la mu gbankore. Nar la min du, o la Koosa naa fune tum minne. ⁴¹ Nar la Koosa nitumi du domi o chiji mu bar chiji ni daha, o wa un zi wa bōni o papaha naa Koosa zi nye unu wuzu digi. Nar la wuti tiina du domi o chiji mu bar chiji ni daha, o wa o gbango zi wa bōni o papaha naa Koosa zi nye unu wuzu digi. ⁴² Maa nu mu sem na. Nar kpa ni sōḡni a nye bichel tiin ni di o tij min daha, Koosa zi sir nye un o papahau wuzu digi."

na ba galimsa. ⁶ Ma nye mu ḡḡ ma di n waa nibine be awa n biksi kaali Koosa bar jeemi dam ti. ⁷ Ba fune sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni di o ḡḡ,
 ‘Chenani ma kpak dɔḡa wa siki ya min lemlɛmu a kaali chenani ma kɔɔrigi kina a nye min papaha nan.’
 Ma zim sem na mun, ma wa zi di ba naa ve tum galimsa seria a ḡḡ di ba chelu. ⁸ Mu waa nibine be dɔ hiisi wuzu ti gbanko.”

Yesu Fun Tiibi Baal Naa Nin Siwɛɛ
 (Maak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Yesu funɛ li dooni a la zu ba bar lagmi dɛ digi.
¹⁰ Baal digi funɛ nyen doon. O nin fun sou. Ba naa funɛ nyen dooni nyini di ba na Yesu galimsa a koti a fiksi un. Ba fun wa pɛɛsi un, “I tiibi nar ya hiisi wuzu, i chɔk ya chi tiuu?”
¹¹ Yesu fun ḡḡ ba, “Ma nidigi kpak piisi ka o chel bugil ni hiisi wuzu, ma wa zi la lisi unuu? ¹² Nibine kaali piisi kinkan. Chendaha nar surɛ o dɔḡtiina hiisi wuzu, o wa chɔk ma chi ti.” ¹³ O fun ḡḡ baal naa nin sou chen di o tuuni o nin ti.
 O fun tuuni un. O nin ti fun vaan peti. ¹⁴ Farisi tim ta fun li kaali aa dɔḡni nyinbaan chenani ba zi ya a kpu Yesu.

Yesu Funɛ Ya Koosa Tumtumna

¹⁵ Yesu funɛ nu nan wɛ, o funɛ li dooni a kaali. Nidamata fun tiḡ un. O fun tiibi ba wichɔɔrsa maga, ¹⁶ a fun ḡḡ ba di ba fiɛḡ ba ḡḡ o wɛ nandigi ni. ¹⁷ O fun sem nan, chen ni sem naa Koosa witiina Azaaya fun sɔbi saha digi chen zi ya wutiu. ¹⁸ O funɛ sɔbiu di Koosa ḡḡ,
 “Mu tumtumna nɛɛɛ,
 naa mu fun lisi a nye mu titi ni.
 Mu dɔḡni unu.
 Waa la ya min lemlɛm kinkan.
 N zi kpa mu siim weri tiu a du un ni,
 chen ni o zi biksi ba naa ve ya Ju tima chenani Koosa dɔḡni o nye ba nyinbaan dɛḡli o suwachak ni.
¹⁹ O biksi ba nan,
 o wa ba wa zi di amɔɔɛ akoo tɛsi ba yau ni.
²⁰ O zi wa surɛ fara tima ba naa chi kɔ borke chenu.
 O zi wa kpa o kpok a nye jɛɛɛɛ tima ba naa chi fitin nyiksi ni.
 O wa zi wa gil nan yaali hali o biksi ti wa di.
²¹ Nara maga zi kpa ba bambi begimu a du un ni.”

Chenani Yesu Fun Dɔḡni Alizin Tagna A Li Nara Ni
 (Maak 3.20-30; Luk 11.14-23; 12.10)

²² Doone nara bɔnɛ fun kpa baal digi a wa Yesu wati. O funɛ ya nyulumnɛ awa wom, domi alizin tagin funɛ nyen un ni. Yesu fun tiibi un, chen ni o fun bur a na a la sem. ²³ Alaazibu fun kpak zɛmɛ ta. Ba funɛ pɛɛsi dɔḡa, “Baal nɔ, waa ya Devid bi luli naa Koosa ḡḡ di o zi tumu chenn?”
²⁴ Farisi tim ta funɛ nu chenani ba sem dɔḡ ni, ba fun ḡḡ ba, “Bielzɛbub, naa ya alizin tagna maga koora,

nyen un ni a la nye un kpok saha maga, chen ni o zi koti a dɔḡni alizin tagnau a li nara ni.”

²⁵ Yesu funɛ zim chenani ba lisiu a ḡḡ Farisi tim ta ni, “Tɔhɔn tima ve kpak nɔ begim, ba dɔma wa zi wa a chɔk ba tɔhɔn tii? Dam begim nara burgi a yo dɔḡa, chen dam ti zi pisiu a chel. ²⁶ Sintana wa o nitumɛ yo dɔḡa, o wa zi chɔk o koor tii? O gbanko wa zi chiiḡ vusi. ²⁷ Ma wa ḡḡ zɛmɛ ta ni di Bielzɛbub yaa kpa o kpok a nye min, chen ni mu zi kotiu aa dɔḡni alizin tagna a li nara ni. Ma gantɛl tiḡsa gbanko koti a dɔḡni a a li nara ni. Anti nye ba chen kpok ti? Ba waa biksi di chenani ma sem mu wɛ wa ya wuti. ²⁸ Koosa siim weri ti ka nye min kpok mu yaa dɔḡni alizin tagna a li nara ni. Nan biksi ma di saha ti telu di Koosa wa dɔ ma.
²⁹ “Nara ve te kpak nikipok a vɔwi, yɛɛ ba kaa ya a zu o dama a fuksi o kina?
³⁰ “Nar kaa ve di o wa chiiḡ mu gantɛl ni, waa la chɔk chenani mu tum. Nar kaa ve gbaari min ni a gbaḡ mu piisisa, o pisi au. ³¹ Wutirɛ mu ḡḡ ma, Koosa koti a gil nara tum tagna maga awa chenani ba pini un. Nara pi-ni Koosa siim weri ti, Koosa ka wa zi gil chen a nye ba. ³² Nara pini n waa nibine be, Koosa zi koti a gil chen a nye bau. Nara ka pini Koosa siim weri ti, Koosa wa zi gil chen a nye ba, hali saha naa ve kpak bɔ.”

Bugil Weri La Nɔn Nɔn Weri
 (Luk 6.43-45)

³³ Yesu fun bu ḡḡ Farisi tim ta ni, “Bugil weri la nɔn nɔn were, amaa bugil tagin ka la nɔn nɔn tagna. Nara zi zim bugil weri awa bugil tagin a li a nɔn nɛɛ. ³⁴ Ma chi dumwa. Maa tum tum tagniwa, yɛɛ ma kaa ya a sem sem were? Ma sem chenani nyen ma bambe nee. ³⁵ Nibine bambi chi o kina bar chiiḡsire. Kiwɛɛ nyen doon, o zi kpa a a li semu. Kitagna ka nyen doon, o zi kpa a a li semu.
³⁶ “Wutirɛ n ḡḡ ma nan, a wuzu naa Koosa zi wa di tɛɛnɛ nɔ tim maga seria, o zi wa pɛɛsi nara magau ba sem yɔrisa naa ba fun sem wɛ. ³⁷ Koosa zi di ma seriau a li ma sem ni. Chenani o nu ma sɛma, o zi ḡḡ mau di ma tum galimsau akoo ma nisa wa to.”

Ju Tima Funɛ Dɔḡni Ba Na Alaazibu Tum
 (Maak 8.11-12; Luk 11.29-32)

³⁸ A saha ti Koosa chikɛ nibikɛ ta awa Farisi tim ta bɔnɛ fun wa ḡḡ un, “Ya kunyana, tum alaazibu tum a nye ya.”
³⁹ Yesu fun ḡḡ ba, “Ma zinan nibinsa ve Koosire kinkan a la tum tum tagna. Mu wa la nɔnɔni di mu tum alaazibu tum a nye ma lalaknɔ. Alaazibu tum naa ma zi wa na wuzu digi kaa wa chi chenani Koosa fun tum nye o witiina Joona ni saha digi chene. ⁴⁰ Koosa fun tum nyin zen di o lil Joona. O nyen o tuha ni wuzu butora a li. Chen vɛɛna ba wa kpu n waa nibine be, ba zi wa te sogli minu wuzu butora wuzu ka mu wa si mu sou ni. ⁴¹ Koosa wa wa di o wa di tɛɛnɛ nɔ tim maga seria, ba naa nyen doonani ba yir Ninivi chen, zi wa siu a fiksi ma. Joona funɛ biksi ba Koosa wɛ saha digi, ba fun gil ba tum tagna a tiḡ un. Mu waa naa nyen ma wati bar

nɔ nan, min kaali Joona kinkan. ⁴² Koosa wa wa di o wa di tɛɛnɛ nɔ tim maga sɛria, koor nihaan naa nyen doonani ba yir Siba chen, zi wa siu a fiksi ma. O funɛ li bar bolire a wa koor Solomon wati di o wa nu o zima sɛma. Mu waa naa nyen ma wati bar nɔ nan, min kaali Solomon kinkan."

Alizin Tagin Awa O Chensa Nɔpɛ (Luk 11.24-26)

⁴³ O fun bu ɛɔ ba, "Alizin tagin li nar nyuhu ni, o ya gbau a kaali nyabaan a la nyini doonani o zi nyen. O vɛ koti a na bar digi doonani o zi nyen, ⁴⁴ o zi ɛɔ o titi niu, 'N zi bur la zu baal naa nyuha mu fun li chenu.' Adaha o bur kaali a la zu dooni a na un ka o chinji a wer. ⁴⁵ O bukoo li a gba a dɛu o dɔŋtɛma alizin tagna kina nɔpɛ a kpa a a bur wa zu dooni. Alizin tagna nɔpɛ ta tum tagna kaali o tuma. Saha naa alizin tagin ti fun tum o tuma peti, chenani baal ti du fun bukoo tagini a kaali o piili ti ni. Nannɛ o zi wa du zinan nara ba naa la tum tum tagna ni."

Yesu Nitingɛ Ya O Wuti Wale (Maak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Yesu funɛ sɛm chene, o niina awa o niinbisa fun wa tel a wa chinji dam ti dentil ni a tum nara di ba zu a yir un. ⁴⁷ Ba fun wa zu o wati a ɛɔ un di o niina awa o niinbisa nyen dentil ni a pɛɛsi o wɛ.

⁴⁸ Zɛmɛ ba naa funɛ kani a go un, o fun pɛɛsi ba, "Anti ya mu niin wuti awa mu niinbisa?" ⁴⁹ O fun a nyini nibinsa ba naa kanɛ a go un chen, a ɛɔ, "Ma na mu numa awa mu niinbisa nɛnɛ. ⁵⁰ Ba naa maga la tum chenani mu kunyana Koosa naa nyen o tɔhɔn ti ni dɔŋni ba tum, ba waa ya mu numa awa mu niinbisa."

Yesu Fun Nɔ Ba Nipari Naa Zaasi Kiduha Wɛ (Maak 4.1-9; Luk 8.4-8)

13 A wuzu ti Yesu fun li dam ti ni a bu wa bɛɛŋ ti nɔ a wa kani a biksi nara Koosa wɛ. ² Zɛmɛ kinkan fun wa o wati a wa go un. Domi ba funɛ iuu kinkan, o fun a nyini arɛ bar nyeni a la zu a la tama. Zɛmɛ ta waa funɛ chinji jibaŋ nɛɛ.

³ O fun jɛɛgi jɛɛɛ a biksi kidamata a nyɛ ba a ɛɔ, "Baal digi funɛ nyen doon a fun si a kaali o ɛmaha di o la zaasi kiduha. ⁴ O funɛ zaasi chene, kiduhu ti bɔnɛ fun chesi nyinbaan ni. Zimebisa fun wa pini a naa chesi nyinbaan ti ni chen maga a di. ⁵ Bɔnɛ ka fun chesi bunɔkul tuhu ni. Hɛɛra wa fun to dooni kinkan. Chendaha a fun nyu lalaga. ⁶ A wa fun koti a ta lur ta nɛnɛ. Saha naa nha fun wa si a kpak a, a fun fiimi a siti.

⁷ Kiduhu ti bɔnɛ ka fun chesi sɔta bar nyeni ni a nyu a zini. Sɔti ta gbanko fun nyu a si a tɔ a. Chendaha a wa fun koti a lul. ⁸ Bɔnɛ ka fun chesi tɛɛn weri ni a nyu a zini a lulsi nɛnɛ. Bɔnɛ fumtatora, fumntɔkɔra, kɔkkɔkwa."

⁹ Doone Yesu fun ɛɔ ba di, "Ma naa kpak dɛŋsa aa nu, maa nu nɛnɛ."

Chenani Yesu Fun Jɛɛgi Jɛɛɛ A Nyɛ Nara Ni (Maak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Doone o gantɛl tiŋsi ta fun wa pɛɛsi un, "I funɛ biksi nara, barɛnɛ i fun jɛɛgi jɛɛɛ a nyɛ ba?"

¹¹ Yesu fun ɛɔ ba, "Koosa funɛ kpa o koor ti kin naa o fun kpa a sogli chen a chinji a nyɛ ma a li gbampulim ni di ma zim a muna. Amaa o ha wa ya chen a nyɛ ba.

¹² Nar la kpaŋi, waa la zi na a gbaari. Nar ka vɛ kpaŋi, o zi chel a maga niu. ¹³ Chendaha mu jɛɛgi jɛɛɛ a nyɛ nara ni. Ba kpak seu a vɛ naali. Mu ɛɔ bau, ba ka wa zim mu sɛm ta mun. ¹⁴ Chenani Koosa witiina Azaaya fun sɔbi ba wɛ a li Koosa sɛm tɔn ti ni saha digi chen ya wuti. O funɛ sɔbi di Koosa ɛɔ,

'Ba kpak seu a vɛ naali.

Mu ɛɔ bau, ba ka wa zim mu sɛm ta mun.

¹⁵ Nar nama bambe situ.

Ba tɔ ba dɛŋsiwa awa ba se gbanko.

O vɛ ya chen,

ba bambe fu zi lisiu ka ba nu mu sɛma a koti a na.

Ba bambe zi chergiu,

chen ni mu gil ba tum tagna a nyɛ ba.'

¹⁶ "Ma wa kpak nyusumu. Ma se weru ma na a zim

mu sɛm ta mun. ¹⁷ Ma nyɛ mu ɛɔ ma, Koosa witinsa nidamata awa tum were tima funɛ dɔŋni kinkan di ba na kin nawara ma na, amaa ba wa fun koti a na a. Ba funɛ dɔŋni kinkan di ba nu sɛm naa ma nu, amaa ba wa fun koti a nu a."

Yesu Fun Nɔ Ba Nipari Naa Zaasi Kiduha Chen Mun (Maak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ "Maa nu chenani n zi biksi ma nizaasi ti jɛɛgi mun. ¹⁹ Kiduha naa funɛ chesi nyinbaan ti ni chen chi Koosa koor laaboor weri naa nibinsa nu a vɛ zim o mun. Sintana funɛ siu lalaga a wa yisi laaboor ti a li ba bambe ni. ²⁰ Kiduha naa funɛ chesi bunɔkula tuhu ni chen chi ba naa nu laaboor weri ti ka ba tusa sɔkɔni, ²¹ amaa laaboor weri ti wa fun ta lur ta ba ni. Ba funɛ tiŋ tamnɛ, amaa saha naa namsi wa kpak ba chen laaboor weri ti daha, ba vɛ un a vɛ tiŋi. ²² Kiduha naa funɛ chesi sɔta bar nyeni ni chen chi ba naa nu laaboor ti, amaa tɛɛnɛ nɔ maga wi yaalɛ awa ba malɛ dɔŋni kinkan wa zu ba bambe ni a chɔk laaboor weri ti, chen ni o wa koti a lul ba tusa ni. ²³ Kiduha naa funɛ chesi tɛɛn weri ni chen chi ba naa nu laaboor weri ti ka ba bambe kpak un nɛnɛ a wa lulsi fumtatora, fumntɔkɔra, awa kɔkkɔkwa."

Yesu Fun Nɔ Ba Mɛ Wa Kɔsa Wɛ

²⁴ Yesu fun bu jɛɛgi jɛɛɛ a ɛɔ ba, "Koosa koor ti chi baal naa funɛ kaali o ɛmaha di o la du mɛ. ²⁵ Wuzu digi dusum nara maga funɛ chɔ do, o dɔm fun kaali o ɛmaha ti a la chɔkɔsi kɔsa a kaali. ²⁶ Mɛ ta funɛ nyuu a zini a dɔŋni loona kpaksi, kɔsi ta gbanko fun nyu a zini.

²⁷ Wuzu digi ɛmaha tiina tumtumsa fun wa ɛɔ un, 'Ya kunyana, mɛ ta i fun kpa nyɛ ya di ya la du i ɛmaha ti ni chen, a wa wer? Yɛɛ kɔsa nyu a zini a ni?' ²⁸ O fun ɛɔ ba, 'Mu dɔm funɛ la chɔkɔsi kɔsi ta.' Ba fun pɛɛsi un, 'I

daŋni ya pirigi a a tauu?'²⁹ O fun ŋɔ ba, 'Ma gil a. Ma kaa pirigi a, ma zi pirigi meɔ a gbaari.³⁰ Ma nye me ta wa kɔsi ta lagmi a bi. Kumi saha wa tel, mu zi nye nikume ta waligi kɔsi tau a fu a, a ka kpa me ta wa du mu sunƙɔr ni.'"

Yesu Fun Ŋɔ Ba Kidusi Maga Kiwewe We
(Maak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Yesu fun bukoo jɛegi jɛege a ŋɔ ba, "Koosa koor ti chi kiduha naa ba yir 'mastad' ba yaa kpa a du chene. Waa yaa kidusi maga kiwewe.³² A gantel ni a si a zen a kaali bugil pum maga kɔha ni. Zimebisa yaa wa du a zaŋa a hulsi ni."

Yesu Fun Ŋɔ Ba Sinmuna We
(Luk 13.20-21)

³³ Yesu fun bukoo jɛegi jɛege a ŋɔ ba, "Koosa koor ti chi sinmuna naa nihaan yaa kpa gbaari sau ni o maga fɔsi chen ni."

Chenani Yesu Fun Jɛegi Jɛege A Nye Nara Ni
(Maak 4.33-34)

³⁴ Yesu sem sema zeme ta wati, o yaa jɛegi jɛegewa a nye ba.³⁵ O ya chene di chenani Koosa witinsi ta digi fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni saha digi wa ya wuti. O fune sɔbiu di Koosa ŋɔ,
"Mu sem sema nara tima wati,
mu zi jɛegi jɛege a nye ba.
Mu fune naami tɛene nɔ maga,
mu fun kpa kidamata a sogli.
Mu zi kpa au a li gbampulimu a biksi ba."

Yesu Fun Ŋɔ Ba Me Wa Kɔsa Chen Mun

³⁶ Doone Yesu fun gil zeme ta a fun la zu dama. O fune wa zu dooni, o gantel tiŋsi ta fun wa ŋɔ un, "I fune jɛegi kɔsa na jɛegiu a li ŋmaha ni. Ŋɔ ya o mun."

³⁷ Yesu fun ŋɔ ba, "Tɔ, o chi mu waa nibine be fune du me mu ŋmaha ni.³⁸ Ŋmaha ti ya tɛene nɔ maga. Me ta ka ya ba naa Koosa dɔ. Kɔsi ta ka ya ba naa sintan dɔ.³⁹ Sintana, naa ya ya dɔm, waa fune du kɔsi ta mu ŋmaha ti ni. Kumi saha wa ya tɛene nɔ maga siili. Nikume ka wa ya Koosa malaikasa.⁴⁰ Nikume ta wa haasi kɔsi ta a suk din a du a ni. O zi wa du chene tɛene nɔ maga siili saha.⁴¹ Mu waa nibine be zi wa tum Koosa malaikasi tau di ba la lagmi ba naa la tum tum tagna awa ba naa la biksi nara tum tagna nyinbaan a purigi ba a li ba naa Koosa dɔ ni.⁴² Malaikasi ta zi kpa tum tagna tim tau a yo du din dam ti ni. Dooni ba zi wa wi kinkan.⁴³ Tum were nitume ta ka zi chaaniu a chi nha a li ba kunyan koor ti ni. Ma naa kpak diŋsa, maa nu."

Yesu Fun Ŋɔ Ba Salma Naa Ba Fun Sogli We

⁴⁴ "Koosa koor ti chi salma naa sogli nyen tɛene nɛɛ. Baal digi fun wa hur a la na un a bukoo sogli un lalaga. O tuha fune sɔɔni kinkan salma ti daha. O la yogli o kina maga a bur kaali tɛene ti tiina wati a la yau salma ti bar nyeni ti."

Yesu Fun Ŋɔ Ba Salma Banyɔksa We

⁴⁵ "Koosa koor ti chi kina niyogli naa la daŋni o yau salma banyɔksiwa.⁴⁶ O na kinkin naa yogla kpokee a kaali a maga, o la yogli o kina maga a bur kaali banyɔkka ti tiin wati a la yau un."

Yesu Fun Ŋɔ Ba Cham We

⁴⁷ "Koosa koor ti gbanko chi baal naa la yo cham a li mɔɔga nɛɛ di o kpaksi nyin kuurge maga.⁴⁸ Cham ti ya fun su, nyinsa nikpaksi ti ya lergi cham tiu a zini jibarj. Ba ya tel dam nɛ, ba zi purigi nyinsa naa ba di a du gbanɔsi niu a kpa nyin tagna a yo ta.⁴⁹ Chen vɛɛna, tɛene nɔ maga siili saha wa tel, Koosa malaikasi ta zi wa purigi nibin were a li nibin tagna ni.⁵⁰ Ba zi wa kpa tum tagna tim tau a yo du din dam ti ni. Dooni ba zi wa wi kinkan a kise ba nyina."

Wuti Bune Awa Wuti Fale

⁵¹ Yesu fune vaan sem jɛegi ta peti, o fun pɛɛsi nara tima, "Maa nu chenani n sem ma chenuu?" Ba fun ŋɔ un, "Ya nuu."⁵² Yesu fun bukoo ŋɔ ba, "Nibinsa ba naa fune tirj Koosa chikɛ gantel duŋduŋ ka Koosa dɔ ba lalakɔ, ba waa chi ba naa kpak napagsa. Ba waa kote a lisi wuti bune awa wuti fale a li ba napagsi ta ni a biksi nara."

Chenani Nazaret Tim Ta Fun Ve Yesu
(Maak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Yesu fune jɛegi jɛege ta a nye nara tima ni peti, o fun li dooni,⁵⁴ a bu kaali o sembiri tɔha. Wuzu digi o fun la zu ba bar lagmi di a biksi nara Koosa we. O fun ya ba naa nyen dooni alaazibu kinkan. Ba fune pɛɛsi dɔŋa, "Baal nɔ, leene o pu zima nɔ? Ka yere o zi yaa ya aa tum o tum zene nama?⁵⁵ O laata fune ya bugilsal be a nyen bar nɔ ni chenn? O niina laata ya Meri chenn? Jems, Josef, Simɔn awa Judas laata ya a niinbisa chenn?⁵⁶ Ya wa o toosa laata lagmi nyenn? Leene o pu sem nama maga?"⁵⁷ Ba fune zim unu. Chendaha ba wa un wa fun lem dɔŋ ni.

Yesu fun ŋɔ ba, "Nara maga nye Koosa witiina jiri-mau, amaa o sembiri tɔhɔn nara wa o dam wale, ba waa ve nye un jirima."⁵⁸ Ba se wa fun su un tɔhɔn ti ni. Chendaha o wa fun koti a tum tum zene maga doon ni.

Chenani Koor Herɔd Fun Kpu Jɔn
(Maak 6.14-29; Luk 9.7-9)

14 Chen saha ti Galili tim koora naa ba fune yir Herɔd chen, fun nu Yesu we.² O fun ŋɔ o niheeta ni, "Jɔn naa fune chaksi nara wa ni ni chen, si o sou ni a bu kpak miisa. Chendaha o koti a tum tum zene."

³ Herɔd fun a kpa o titi niinbe Filip haan. O haan ti sɔn fune ya Herɔdias.⁴ Jɔn fun ŋɔ un, "Chenani i ya chen, o wa wer." O fune ŋɔ chene, Herɔdias fun nye Herɔd tum nara ba la kpak Jɔn a tɔ un de.⁵ Herɔd fune

daŋni o kpu un, amaa Ju tim tawa o fune ɔm. Ba fune lisi di o ya Koosa witinsi ta digire.

⁶ Herɔd bun luli wuzu fune wa tel, o fun a yir nidamata di ba wa di o luli wuzu diwe. Ba fune wa di chene. Herɔdias nihabichela fun wa zu de naa ba di diwe ta chen a go a du ba. O goɔli ti fun ya Herɔd lemlɛm. ⁷ O fun heesi a ŋɔ un, "Kin naa maga ii daŋni, ŋɔ min, n zi nye hinu."

⁸ Nihabichel ti fun kaali o niin wati a la peesi un kin naa o zi sumi. O fune peesi chen, o fun bur kaali koor ti wati a la ŋɔ un, "Mu sumi ɔn nyuhure di ba kpa du peŋ ni a wa nye min."

⁹ O sem ta fun chɔk Herɔd tuha kinkan. O fune heesi o wale ta suwachak ni di o zi nye un kundɔŋu, chen fun ya un hiisa. O wa fun bu koti a ve, a tum lanjimasa di ba tum chenani o fun ŋɔ. ¹⁰ Ba fun kaali doonani ba fun tɔ ɔn de chen a la teŋ o nyuha, ¹¹ a kpa sak peŋ ni a wa nye nihabichel ti ni. O fun kpa la nye o niin ti ni. ¹² ɔn gantel tiŋsi ta fune nu chen we, ba fun la zer un a sogli a la ŋɔ Yesu ni.

Yesu Fun Kpa Diwe A Deesi Nara Tusugsa Nyuu

(Maak 6.30-44; Luk 9.10-17; ɔn 6.1-14)

¹³ Yesu fune nu laaboor ti, o fun zu arŋa a la ji a kaali nyabaan o duŋduŋ. O fune la chene, nidamata fun a na un a li ba tɔsi ni a kpa ba nangere a chɔ a te o suwachak a la tel doon ka o zi wa. ¹⁴ Yesu fune wa li arŋ ti ni, o fun na zeme kinkan ka ba chinji dooni. Ba we fun ya un siki ka o tiibi ba wichɔrsa.

¹⁵ O wa o gantel tiŋsi ta fune nyen dooni a vusi, ba fun wa ŋɔ un, "Nha daŋni o chelu. Bar nɔ ya nyabaan-ɛ. Nye zeme ta kila tɔ wisa a naa go bar nɔ a la yau diwe a di."

¹⁶ Yesu fun ŋɔ ba, "N wa zi tum ba. Ma titi nye ba diwe ba di."

¹⁷ Ba fun ŋɔ un, "Ya kpak boroborosa nyuu awa nyinsa lewa bar nɔ. A wa zi kut tel ba."

¹⁸ O fun ŋɔ ba, "Ma kpa a a wa nye min." ¹⁹ O fun a nye nara tima maga kani kɔ tota daha ni, ka o zer boroborosa nyuun ta awa nyinsa le ta a nyini buudaha ni a sumi Koosa a du a ni. O fun zer diwe ta a chɔksi a nye o gantel tiŋsi ta ni di ba kpa bɔni nara tima. ²⁰ Ba maga fun se puŋ. Ba fune se peti chen, Yesu gantel tiŋsi ta fun pa ba kidikaale tima a su chenchisa fidale. ²¹ Ba naa fune se boroborosa awa nyinsi ta chen, ba ni-baala duŋduŋ fune ya tusugsa nyuunwa.

Yesu Fun Val Ni Daha

(Maak 6.45-52; ɔn 6.16-21)

²² A saha ti Yesu fun ŋɔ o gantel tiŋsi ta ni di ba la a la zu arŋa a la ji beŋ ti jibaŋ kinkin ti ka o ta nara tima nyinbaan ni aa wa. ²³ O fun ta nara tima nyinbaan ti ni a kaali kuŋkule nyuuna bar nyini di o la sumi Koosa. Dusum fune wa biri, Yesu duŋduŋ fune nyen jibaŋ ti ni. ²⁴ O gantel tiŋsi ta ka fun a nyen arŋ ti ni a li beŋ ti bambaan ni. O fun na ba ka peha mo ba a li ni ti ni arŋ ti yeegi.

²⁵ O fune wa ya zimal heeta yeligi saha, Yesu fun si a val ni daha ni a la ba wati. ²⁶ Ba maga fune na unu ka o val ni daha ni, hansura fun kpak ba kinkan. Ba fun kpa un a yir lele. Chendaha ba fune huusi kinkanɛ.

²⁷ Yesu fun vaan ŋɔ ba, "Ma kpak ma bambe. Minne. Ma ta ɔmi."

²⁸ Pita fun ŋɔ un, "Mu kunyana, o ya hin nan, ŋɔ min mu li arŋ nɔ ni a wa gbaari hin ni ni ti ni."

²⁹ Yesu fun ŋɔ un, "Li wa." Pita fun li arŋ ti ni a la Yesu wati. ³⁰ O fune la chene, o fun na ka pehe ti kpok kinkan. Hansura fun kpak un o daŋni o lim ni ti ni. O fun tɛsi a ŋɔ, "Mu kunyana, yisi min."

³¹ Yesu fun vaan tuuni o nin a kpak un a ŋɔ, "I si wa su minn? Yere i beeli?"

³² Yesu wa Pita fun la zu arŋ ti. Pehe ti fun gil. ³³ O gantel tiŋsa ba naa fune kpalimi arŋ ti tuhu ni, fune jeemi Yesu a ŋɔ, "Wutire i ya Koosa bere."

Yesu Fun Tiibi Wichɔrsa

(Maak 6.53-56)

³⁴ Ba fun la ji jibaŋ kinkin ti a fun la tel tɔhɔn naa ba yir Genesaret a kpa arŋ ti a vɔu dooni. ³⁵ Ba naa fune nyen dooni chen fun na Yesu a zim un. Ba fun la zu tɔsi naa go dooni a kpa ba wichɔrsa a wa o wati. ³⁶ Ba fun sumi un di o nye wichɔrsi ta gbaŋsi o takta nɔ, chen ni ba zi na alaafeu. Ba naa maga fune gbaŋsi o takta ti nɔ, ba fun a na alaafe.

Chenani Ju Tim Nawaalsa Fun Biksi Ya

(Maak 7.1-13)

15 Farisi tim ta awa Koosa chikse nibikse ta bɔne, ba naa fune li Jerusalem, ba fun wa lagmi Yesu wati a peesi un, ² "Yere i gantel tiŋsi ta ve ya nawaalsa nyinbaan a kpa nin doŋa a di?"

³ Yesu fun ŋɔ ba, "Ma tiŋ ma titi chiiniwa aa ve tiŋ Koosa chikse ta. ⁴ Ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni saha digi di o ŋɔ,

'Maa nye ma nyama awa ma numa jirima. Nara maga pini o niina koo o nyana zoma, ba kpu un.'

⁵ Ma waa ka yaa biksi nara ma nawaalsa nyinbaan di nar ŋɔ o nyana awa o niin ni di kin naa o zi kpa a suŋi ba ya Koosa kinne, ⁶ ma wa zi la kɔni di o suŋi ba. Ma wa chɔk Koosa chikse a li ma nawaalsa nyinbaan dahaa? ⁷ Ma ya nusun timwa. O fune ya wutire chenani Koosa witiina Azaaya fun sɔbi ma we saha digi a du Koosa sem tɔn ti ni chen. ⁸ Doonee Koosa fun ŋɔ di, 'Nara nama jeemi min ba nyina nee,

ka ba tusa wa to min ni. ⁹ Ba kpa nibinsi chiiniwa a biksi nara a ŋɔ di a ya Koosa chiiniwa.

Chendaha ba jeemi min yrirɛ.' "

Kin Naa Nye Nibini Tuha Doŋ

(Maak 7.14-23)

¹⁰ Yesu fun bukoo yir nara tima ba wa o wati. O fun ŋɔ ba, "Ma chenji ma diŋsa a nye mu sema zu ma bambe ni nene. ¹¹ Kin naa la zu ma kɔna wara nye ma

doŋa, amaa kinkin naa la li ma kɔkɔna ni, a warɛ nyɛ ma doŋa.”

¹² O gantɛl tiŋsi ta fun wa ŋɔ un, “Chenani i sem chen, i pini Farisi tim ta zomwa.”

¹³ Yesu fun ŋɔ o gantɛl tiŋsi ta ni, “Mu nyana naa nyɛn o tɔhɔn ti ni chi nipari yaa du o kina. Wuzu digi o zi wa ŋɔ o tumtumsi niu ba la kpirki kin naa maga o vɛ duuli a ta. ¹⁴ Ma ta nyɛ chenani Farisi tim ta sem muksi ma. Ba chi nyuluma la lɛrgi doŋa. Ba ya chen, ba maga zi chel bɔ niu.”

¹⁵ Pita fun ŋɔ un, “Ŋɔ ya jɛɛgi kɔ mun.”

¹⁶ Yesu fun pɛɛsi ba, “Ma gbanko wa kpak nɛhaa?”

¹⁷ Ma wa zim di kin naa la zu ma tusa, ma loore o yaa zu ka ma la somi chenn? ¹⁸ Chenani ma kɔkɔna sem li ma bambe nee. Kin nama nyɛ ma kpak doŋa. ¹⁹ Kinkin naa nyɛn ba tusa ni, nyɛ nibinsa lisi wu tagna a la tum chɔkumsi tuma awa sakaal tuma, a la kpu nara a la ŋmɛ a la suni wɛ a la chɔk nara sɔna. ²⁰ Nan tuma nyɛ nibinsa kpak doŋa, amaa nara vɛ sem ba nisa a di diwe, chen wara nyɛ nibinsa kpak doŋa.”

Nihaan Digi Si Funɛ Su Yesu

(Maak 7.24-30)

²¹ Yesu fun si dooni a kaali Taaya awa Saidɔn pulum.

²² Ba fun lul haan digi dooni. O fun wa sumi Yesu, “Mu kunyan koor Devid bi luli, kpak min siki. Alizin tagin kanɛ mu nihabichɛl nyuhu ni a vɛ wɛri.”

²³ Yesu wa fun sem un wu digi. O gantɛl tiŋsi ta fun wa sumi un, “Duŋni nihaan kɔ ta. O tiŋ yau a chɛemi.”

²⁴ Yesu fun ŋɔ ba, “Koosa funɛ tum min di mu wa la Ju tim duŋduŋ. Ba waa chi piisi nyukse.”

²⁵ Nihaan ti funɛ nu o sɛma, o fun wa gbiri o suwachak ni a ŋɔ, “Mu kunyana, mu sumi hinu di i sunj min.”

²⁶ Yesu fun ŋɔ un, “O wa denli wa ba kpa bichɛsi diwe a nyɛ vasi ni a di.”

²⁷ Nihaan ti fun ŋɔ, “Mu kunyana, o ya wutirɛ, amaa vasi ta ka yaa di diwe naa bichɛsi ta yaa di ka a chɛsi chene.”

²⁸ Yesu fun ŋɔ un, “I si su min kinkanu. Mu zi tum chenani i daŋniu a nyɛ hin.” O funɛ sem chene, o be ti vaan na alaafɛ.

Yesu Fun Tiibi Nidamata

²⁹ Yesu fun li dooni a fun la gba Galili bɛɛŋ kɔ. O funɛ la li bar digi, o fun la zini kunɔkule nyuha a kani. ³⁰ O funɛ kani dooni chen, zɛmɛ kinkan ba naa funɛ tiŋ un, wa o wati. Ba fun kpa ba wichɔɔrsa ba naa la chel chersa awa nyuluma awa gbarege awa womna a kansi o suwachak ni. O fun a tiibi ba maga. ³¹ Zɛmɛ ta maga funɛ nu womni ta sem sɛma a na gbaregsi ta val awa chɛrchɛsi ta ka ba denli a val awa nyuluma ka ba na, alaazibu kinkan fun kpak ba. Ba funɛ pegi Ju tima Koosa a la nyɛ un jirima kin nama daha.

Yesu Fun Kpa Diwe A Dɛɛsi Nara Tusugsa Naasi

(Maak 8.1-10)

³² Yesu fun yir o gantɛl tiŋsi ta a ŋɔ ba, “Nara nama wɛ kpak min sikirɛ, domi wuzu butoranɛ ba nyɛn mu wati a vɛ kpak diwe a diili. N ta ba nyinbaan di ba la ba damsawawa bɔsa ni, ba zi la gbarigi nyinbaan niu.”

³³ O gantɛl tiŋsi ta fun ŋɔ, “Ei, bar kɔ ya nyabaanne. Yɛrɛ ya kaa ya na boroboro a nyɛ nara nama ni ba se?”

³⁴ O fun burgi a pɛɛsi ba, “Boroborosa ŋmɛnwa ma kpak ma wati?”

Ba fun ŋɔ, “Boroborosa kɔpɛ awa nyinsi tamɛ ya kpak ya wati.”

³⁵ O fun a nyɛ zɛmɛ ta maga kani tɛɛnɛ ni. ³⁶ O fun kpa boroborosa kɔpɛ awa nyinsi ta a sumi Koosa a du a ni, a chɔksi a a nyɛ o gantɛl tiŋsi ta ni di ba kpa a bɔni zɛmɛ ta. Ba fun kpa a bɔni ba. ³⁷ Ba fun se puŋ a ka. Ba funɛ se peti chen, Yesu gantɛl tiŋsi ta fun pa ba kidikaalɛ a su chenchisa kɔpɛ. ³⁸ Ba naa funɛ se boroborosi ta awa nyinsi ta chen, ba nibaala duŋduŋ funɛ ya tusugsa naasiwa.

³⁹ Yesu fun ta nara tima nyinbaan ni, ka o wa o gantɛl tiŋsi ta fun la zu arŋa a la tel pulum naa ba yir Magdala.

Ju Tima Funɛ Daŋni Ba Na Alaazibu Tum

(Maak 8.11-13; Luk 12.54-56)

16 Farisi tim ta awa Sajusi tim ta bɔnɛ fun wa Yesu wati a daŋni o tum alaazibu tuma a biksi ba ba zim di o kpok sir li Koosa watɛɛ. ² O fun ŋɔ ba, “Nha wa chel ka buudaha seri, ma zim di doon wa zi mi. ³ Nha ka wa yeli ka buudaha buri, ma zim di doon zi miu. Ma zim di doon zi miu koo o wa zi mi, amaa ma wa koti a zim kin nawara la ya zinan mun.” ⁴ Yesu fun bukoo ŋɔ ba, “Ma zinan nibinsa vɛ Koosirɛ kinkan a la tum tum tagna. Mu wa la kɔkɔni di mu tum alaazibu tum a nyɛ ma lalakɔ. Alaazibu tum naa ma zi wa na wuzu digi zi chi chenani Koosa fun tum nyɛ o witiina Jooni ni saha digi chene.”

Yesu fun gil ba a kaali.

Farisi Tima Awa Sajusi Tima Biksi

(Maak 8.14-21)

⁵ Ba funɛ la jibanj kinkin ti, Yesu gantɛl tiŋsi ta fun sugli ba diwe. ⁶ Yesu fun ŋɔ ba, “Ma kpak ma titi nɛnɛ aa kidoso Farisi tim ta awa Sajusi tim ta lure naa ba yaa kpa a du boroboro ni.”

⁷ O funɛ ŋɔ chene, ba fun a pɛɛsi doŋa, “Ya vɛ kpak boroboro daha o sem ya nann?”

⁸ Yesu funɛ zimu di ba wa zim di Farisi tim ta biksirɛ o biksi ba chen, o fun a pɛɛsi ba, “Ka yɛrɛ boroboro naa ma sugli chen wɛ muksi ma ka ma pɛɛsi doŋa nan? Ma se wa su min nɛnɛ. ⁹ Ma ha wa vɛɛn zimm? Ma wa bur a lisi chenani n fun zer boroborosa nyuun ta a chɔksi bɔni ma awa nara tusugsa nyuun ta chenn?” ¹⁰ O fun bu pɛɛsi ba, “N funɛ bukoo zer boroborosa kɔpɛ ta a chɔksi bɔni ma awa nara tusugsa naasi ta chen, chenchisa ŋmɛnwa kidikaalɛ ta fun su? ¹¹ N funɛ piin te ŋɔ

mau di ma doso ma titi ni Farisi tim ta awa Sajusi tim ta lure naa ba kpa a du boroboro ni chen wε. N wa funε sem chenani ma sugli diwe ta a ta chen wewa."

¹² Ba funε nu o sem ta, ba fun zim di o ηϰ ba di ba doso Farisi tim ta awa Sajusi tim ta biksi ti ni. O wa funε ηϰ ba di ba doso lure naa ba yaa kpa a du boroboro ni chen.

Chenani Pita Fun Sem Yesu We

(Maak 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Doone Yesu wa o gantel tiηsi ta fun si a kaali tϰsi naa nyen Sesareα Filipai pulum ni. Ba funε la tel dooni, o fun pεesi ba, "Yεre nibinsa yaa yir min?"

¹⁴ Ba fun ηϰ, "Bϰne yaa yir hin ϰn naa la chaksi nara wa ni ni chen. Bϰne ka yir hin Elaija. Bϰne ka ηϰ di Jεre-maya koo Koosa witinsi tima digi bur wa."

¹⁵ O fun pεesi ba, "Yεre ma ka yir min?"

¹⁶ Simϰn Pita fun ηϰ un, "Hin ya Koosa naa nyen chen be. I gbanko ya Kristo naa Koosa fun ηϰ di o zi wa tumu wuzu digi chene."

¹⁷ Yesu fun ηϰ un, "Simϰn, ϰn be, Koosa zi nye i tuha sϰϰniu kinkan. Nibine wa fun koti a biksi hin wuti sem naa i sem nan, amaa mu nyana naa nyen o tϰhϰn ti ni, waa ka funε biksi hin. ¹⁸ Adaha mu gbanko ηϰ hinu, Pita, ba naa Koosa dϰ chi dam naa n sare. I waa ya o sechik. Sintana awa o alizin tagna maga wa zi kut a chϰk un. ¹⁹ N zi kpa Koosa koor ti saafibisa a nye mau. Kin nawara i kpa chiηsi tεene nϰ maga ni di nara tiη, a zi chiηi Koosa tϰhϰn ti gbanko niu. Kin nawara i ve kpa chiηsi tεene nϰ maga ni, a wa zi chiηi dooni."

²⁰ Doone Yesu fun ηϰ o gantel tiηsi ta ni di ba fiεη ba ηϰ nandigi ni di waa ya Kristo naa Koosa fun ηϰ di o zi wa tumu wuzu digi chen.

Yesu Fun Sem Di O Zi Namsiu A Sou

(Maak 8.31-9.1; Luk 9.22-27)

²¹ Chen saha ti kpa la, Yesu fun a biksi o gantel tiηsi ta a ηϰ ba, "O lawa mu la Jerusalemu. Doonee tϰhϰn ni hεeta awa Koosa dam kϰkϰrsi ta awa Koosa chikse nibikse ta zi wa nye mu namsiu kinkan ka ba kpu min. Amaa wuzu butora wuzu n zi si a li mu sou niu."

²² Pita fun yir un a li chercherηa a galimi un a ηϰ, "Koosa sunji hin chen ta wa ya hin."

²³ Yesu fun burgi a ηϰ Pita ni, "Tur dooni, domi i lisi chi sintanne. I tϰ min nyinbaanne. Chenani i sem chen wa li Koosa wati. A li nibinsa wateε."

²⁴ Yesu fun ηϰ o gantel tiηsi ta ni, "Nar la daηni o tiη min, o ve o tutϰ a zer o daakakli a baasi aa tiη min.

²⁵ Nar la daηni o si sere wa o titi nyeni, o zi wa chelu. Nar ka kpa min awa Koosa laaboer weri ti a te o tutϰ nyeni, o zi wa na Koosa mi fali tiu. ²⁶ Nar koti a na tεene nϰ maga lemlem, ban nyϰrre o wa di? O wa zi wa na Koosa mi fali ti. Banne nibine zi bukoo zer a kpiηi a na lemlem titi? ²⁷ N waa nibine be zi wa bur wau awa Koosa kpok ni awa o malaikasa awa o jirima ni. N wa bur wa, n zi pa nara magau a li ba tum ni. ²⁸ Ma nye mu ηϰ ma nan. Nara nyen bar nϰ a la zi ve siti hali ba wa na mu waa nibine be ka mu wa a chi koora."

Chenani Yesu Se Fun Chaani A Chi Nha

(Maak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹⁷ A wuzu bunϰra gantel ni, Yesu fun yir Pita, Jems awa o niinbe ϰn. Ba fun la zini bi digi nyuha a fun nyen doon ba dunϰ. ² Ba funε nyen dooni, Yesu si nyine fun a chergi ba suwachak ni. O se funε chaa-niu a chi nha. O kilaare gbanko fun chergi a pilimi kinkan aa chaani. ³ Ba fun a nyini ka Elaija awa Mosis fun nyen Yesu wati a sem sema. ⁴ Pita fun ηϰ Yesu ni, "Mu kunyana, o ya wu werire ya nyen bar nϰ nan. Nye ya du leuwa tora a nye ma, chen ni i kpak kibegim, Mosis kpak kibegim, Elaija gbanko kpak kibegim."

⁵ Pita funε sem chene, dobaal naa la chaani fun wa tϰ ba, zuuuu. Ba fun nu ta dobaal ti ni ka o ηϰ, "N be daηni nεene. Waa la ya min lemlem kinkan. Maa nu o sema."

⁶ Yesu gantel tiηsi ta funε nu ta ti, hansura fun kpak ba kinkan. Ba bara jigiri. Ba fun pimi tεene ni. ⁷ Yesu fun wa gbanηsi ba a ηϰ. "Ma si. Ma ta ϰmi." ⁸ Ba fun si a nyini aa go. Ba wa fun bukoo na nandigi, amaa Yesu dunϰunϰun funε nyen ba wati dooni.

⁹ Saha naa ba fun li bi ti nyuhu ti a tu wa chen, Yesu fun ηϰ ba, "Kinkin naa ma na nan, ma fiεη ma wa sem nandigi ni, hali a wuzu naa mu waa nibine be wa si a li mu sou ni."

¹⁰ Ba fun pεesi un, "Yεre Koosa chikse nibikse ta yaa ηϰ di Elaija kaa te wa a zi nye Koosa Kristo ni?"

¹¹ O fun ηϰ ba di, "Wutire Elaija funε sir te wau a wa ya kina maga siri. ¹² N ηϰ mau di Koosa witiina Elaija funε piin wau. Nara wa fun zim di o ya ware ka ba fun ya un chenani ba daηni. Ba gbanko zi wa ya mu waa nibine be chenani ba daηniu."

¹³ O gantel tiηsi ta funε nu chenani o sem ba chen, ba funε zimu di o sem ba ϰn naa la chaksi nara wa ni ni chen, wewa.

Yesu Fun Dunηi Alizin Tagin A Li Be Digi Ni

(Maak 9.14-29; Luk 9.37-43)

¹⁴ Ba wa un funε sem peti, ba fun wa tel o gantel tiηsi kinkin wati ka nara kinkan fun chiηi a go ba. Baal digi fun wa gbiri Yesu suwachak ni, ¹⁵ a ηϰ, "Mu kunyana, kpak mu nibabichel nϰ siki. Kigbimgbiη nyen un ni a namsi un. Saha maga o yaa chesi din nεε awa ni ni a daηni o kpu o titi. ¹⁶ Mu funε wa sumi i gantel tiηsi tau di ba tiibi un, ba ka wa fun koti a tiibi un."

¹⁷ Yesu fun ηϰ un, "Ma zinan nara se wa su min. Saha maga ma yaa tum tum tagniwa. Saha yere mu kaa nyen ma wati hali ma wa zim min? Saha yere n zi ya ma kanyita? Kpa be ti kuwa mu wati." ¹⁸ Ba fun kpa un a wa. Yesu fun ηϰ alizin tagin ni di o li be ti ni. Be ti fun vaan na alaafε.

¹⁹ A gantel nεε o gantel tiηsi ta fun wa Yesu wati ba dunϰunϰun a pεesi un, "Yεre ya ve koti a dunηi alizin tagin ti a taali?"

²⁰ O fun ηϰ ba, "Ma se wa su min kinkan. Chendaha ma ve koti a dunηi un a taali. Ma nye mu ηϰ ma, ma se suuli awa 'mastad' kiduha naa ya kiwewe chen mak

dɔŋa, ma zi koti a ŋɔ kunɔkule nɔ ni, si a la bar nɔ. O si a kaali dooni. Chen ni ma zi kotiu a tum tum maga.” ((
²¹ Nan alizin tagin nɔ ka ma ve sumi Koosa nene, ma wa kikoti a duŋni un a ta.))

Yesu Fun Bu Sem O Sou Ti We
 (Maak 9.30-32; Luk 9.43-45)

²² Yesu wa o gantel tiŋsi ta fun gil dooni a wa Galili. Ba fune nyen doonee, o fun ŋɔ ba, “Nara zi wa kpa n waa nibine be a nye ba naa la zi kpu min nisa niu.
²³ Amaa ba wa kpu min, wuzu butora wuzu n zi si mu sou niu.” O gantel tiŋsi ta fun nu o sema, ba tusa chɔk.

Chenani Yesu Fun Bɔ O Lampo

²⁴ Yesu awa o gantel tiŋsi ta fune wa tel Kapernaum, Koosa bar jɛemi dama lampo nilale fun wa Pita wati a wa pɛesi un, “I kunyan ti bɔ Koosa bar jɛemi dam lampo tiuu?”

²⁵ Pita fun ŋɔ un, “O bɔu.”

Pita fune zu gbaari Yesu ni dam ti ni di o ŋɔ un chenani yɛɛ, Yesu fun te pɛesi un, “Simɔn Pita, anti bɔ lampo a nye pulum nɔ nihɛɛ ti ni? Hɔkɔra koo pulum ti timaa? Yɛɛ i lisi?”

²⁶ Pita fun ŋɔ un, “Hɔkɔri ta bɔu.” Yesu fun bukoo ŋɔ di, “Chen duuti pulum ti tima wa zi bɔ, ²⁷ amaa ya wara daŋni ya muksi nara nama. Ma la bɛɛŋ ti a la yo konkunte a kpaksi nyinsa. Nyine naa ma wa te kpak, ma zi na maleu o nɔ ni. Male ta zi iuu a bɔ mu awa hin Koosa bar jɛemi dam lampo. Kpa a a la bɔ lampo nilale ta.”

Anti Ya Nihɛɛ A Li Ma Tuhu Ni?
 (Maak 9.33-37; Luk 9.46-48)

18 Chen saha ti Yesu gantel tiŋsi ta fun wa o wati a pɛesi un, “Ba naa maga Koosa dɔ, anti ya ba nihɛɛ?”

² Yesu fun zer be a nye o chinji ba bambaan ni, ³ a ŋɔ ba, “Ma nye mu ŋɔ ma, di Koosa wa kiwa dɔ ma, see ma kpa ma titi a burgi chi bichɛla. ⁴ Nar la nyini Koosa se ni a chi chenani o nyini o nyan se ni, waa ya ba naa maga Koosa dɔ nihɛɛ. ⁵ Nar la be nɔ a du di o tiŋ min daha, minne o la du chen.”

Ma Ta Bur A Li Yesu Tinji Ni
 (Maak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ “Nar wa na bichɛla naa si su min a la mur un di o tiŋ wu tagna nyinbaanne, ba kpa ŋmen a vɔu nam a zer laari o baŋna a kpa la yo du mɔkɔga ni, chen fu zi bɔ o nyeniu. ⁷ Nibin bɔne yaa daŋniu di ba mur nara ba tiŋ wu tagna nyinbaan.

⁸ “Nibine kpa o nin koo o nanɔgeri a tum tum tagna, o teŋ o nin ti koo o nanɔgeri ti a yo ta. Nibine naa kpak nin begim koo nanɔgeri begim a kpak Koosa miisa, waa bɔɛɛ wa o kpak nisa le koo nanɔgere le a la zu din dam ti. ⁹ Nibine ka kpa o si a tum tum tagna, o yisi o si ti a yo ta. Nibine naa kpak si begim a kpak Koosa miisa, waa bɔɛɛ wa o kpak se le a la zu din dam ti.”

Yesu Fun Ŋɔ Ba Piisi Nyuksi We
 (Luk 15.3-7)

¹⁰ “Ma doso ma ta wa ŋɔ di bisa nama ya yɔrɛɛ. Ma nye mu ŋɔ ma di ba malaikasa nyen mu kunyan Koosa naa nyen o tɔha ti ni suwachak ni. ((¹¹ Mu waa nibine be fune wa deu a na ba naa nyukɛɛ chen.))

¹² “Nar kpak o piisisi kɔkwa ka a kibegim nyuksi, yɛɛ ma lisi di o zi yau? O zi gil o dɔŋtimau kunɔkule nyuuna ni a la deu un. ¹³ N ŋɔ mau, o la na un chen, o tuha sɔkɛ kinkan o daha a kaali piisisi naa ve nyuksi chen. ¹⁴ Chen vɛena, i nyan Koosa naa nyen o tɔha ni, o wara daŋni bichesi ta nidigi nyuksi.”

I Dɔŋtiina Tum Tum Tagin A Nye Hin
 (Luk 17.3)

¹⁵ “I dɔŋtiina tum tum tagin a nye hin, kila o titi wati a la ŋɔ un di o tum galimsau. O la nɔkɔni, o wa hin bu ya nɔ begim. ¹⁶ O ve nu i nɔ, i kpa chen begim koo nara bale, chen ni ba waa la zi ya i sehera tima a li chenani i wa i dɔŋtiina ŋɔ dɔŋ ni. ¹⁷ O gbanko ve nu ba nɔ, la ŋɔ ba naa ya Koosa nitiŋe ni o we ta maga. O ve nu ba nɔ, ma ta kpak wu digi wa un ni a chi chenani ma ve kpak wu digi wa lampo nilale awa hɔkɔra ni chen.”

Chenani Ma Zi Lagmi Dɔŋ Ni A Sumi Koosa

¹⁸ “Wutire mu ŋɔ ma, kin nawara ma kpa chinji teene nɔ maga ni di nara tiŋ, a zi chinji Koosa tɔha gbanko niu. Kin nawara ma ve kpa chinji teene nɔ maga ni, a wa zi chinji dooni.

¹⁹ “Ma nye mu sem ma gbaari ma nara bale lagmi a sumi kundɔŋ Koosa wati ka ma la nɔkɔni chenani ma sumi chen, ma kunyan Koosa naa nyen o tɔha ti ni, zi kpa nye mau. ²⁰ Nara bale akoo nara batora wa lagmi dɔŋ ni mu sɔn daha, n wa ba zi lagmi nyenu.”

Yesu Fun Ŋɔ Ba Koor Digi Tumtumna We

²¹ Doone Pita fun wa Yesu wati a wa pɛesi un, “Mu kunyana, bu ŋmenwa mu dɔŋtiina zi koti tum tum tagna a du mu ni ka mu gil a nye un? Gil a nye un bu nɔpɛɛ?”

²² Yesu fun ŋɔ un, “Ta gil nye un bu nɔpɛɛ duŋduŋ. Gil a nye un aa la. ²³ Ma nye mu ŋɔ ma chenani o du. Koosa koor ti chi koor digire. Wuzu digire o fun yir o tumtumsa di o pɛesi ba chenani ba tum. ²⁴ Ba wa koor ti fune lagmi, ba fun yisi o tumtumsi ta digi a chinji o suwachak ni. O fune peŋ o male kinkan. O chim wa fun kpak bɔ. ²⁵ O wa fun koti a bɔ o chim ti. Adaha o kunyan ti fun ŋɔ ba di ba kpa o kina maga a yogli a kpa o wa o haan awa o bisa maga a yogli ba burgi yosa, chen ni o zi na o maleu. ²⁶ O tumtum ti fune nu koor ti sem ta chen, o fun la gbiri o suwachak ni a sumi un, ‘Mu kunyana, ya min kanyita. N zi bɔ hin i male ta magau.’ ²⁷ Koor ti fun kpak un siki kinkan a ŋɔ un, ‘Gil chim ti. Ta bu bɔ male ta. Ma nye o la.’

²⁸ “O tumtum ti fun li a la chem baal naa la tum koor ti wati. Baal ti fune peŋ tumtum ti male tamne. Tum-

tum ti fun la kpak baal ti banja a hamsi a ŋɔ un, 'Bɔ min n male naa i fun pɛŋ chen.'²⁹ Baal ti fun gbiri o suwachak ni a sumi un, 'Ya min kanyita. N zi bɔ un i male ta magau,'³⁰ amaa tumtum ti funɛ vɛu di o wa zi kpak un kanyita. O fun kpa un a la tɔ dɛ hali o fun wa koti a bɔ un o male ta maga.³¹ Koor ti tumtumsi ta bɔnɛ fun na chenani yɛɛ, o fun muksi ba kinkan. Ba fun kaali ba kunyan ti wati a fun la ŋɔ un chenani ba na.³² Adaha koor ti fun yir o tumtum ti di o wa o wati. O fun wa, koor ti ŋɔ un, 'I ya tumtum yɔrɛ. I funɛ sumi min chene, n fun gil male naa maga i fun pɛŋ n wati a nyɛ hin.³³ Mu funɛ kpak hin sikiu. I gbanko fu zi kpak baal naa pɛŋ i male chen wa sikiu.'³⁴ Koor ti fun na paan kinkan ka o fun kpak un a la tɔ dɛ di ba lɛrgi o diŋna hali o wa bɔ o chim ti maga."

³⁵ Yesu funɛ sɛm a la mak o bɔ, o fun ŋɔ ba naa la nu chen, "Chen vɛɛna, ma vɛ gil nyɛ ma dɔŋtim ni ma bambe ni, mu kunyan Koosa naa nyɛn o tɔha ni gbanko wa zi gil nyɛ ma."

Yesu Fun Biksi Ba Haan Vɛɛli We

(Maak 10.1-12; Luk 16.18)

19 Yesu funɛ sɛm peti chen, o fun li Galili ni a bu kaali judia pulum a la ji Jɔɔdan jiban kinkin ti.
² Zɛmɛ kinkan fun wa lagmi o wati ka o tiibi ba wichɔɔrsa dooni.
³ Farisi tim ta bɔnɛ fun wa di ba wa mo o lo a na o galimsa. Ba fun pɛɛsi un, "Nar dɔŋni o haan a ta, chen ya chiree?"
⁴ Yesu fun ŋɔ ba, "Ba fun sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni di,
 'Saha naa Koosa fun naami tɛɛnɛ nɔ maga a li o piili ni, nibaal awa nihaanne o fun naami,'
⁵ a ŋɔ di,
 'Chen weru di nibaal zi gil o nyana awa o niinau a kpa haan, chen ni ba nara bale ta zi burgi nibegimu.'
 Ma funɛ karimi chenuu? ⁶ Ba naa Koosa fun a nyɛ ba burgi nibegim chen, o wa denli di nibine nyɛ ba nyinbaan di ba waligi dɔŋ ni."
⁷ Farisi tim ta fun pɛɛsi un, "Chenani i ŋɔ, chen ya wutire, amaa banɛ Mosis funɛ biksi nara saha digi di nar vɛ o haan, o sɔbi tɔn a biksi nara di o vɛ unu?"
⁸ Yesu fun ŋɔ ba, "Ma bambe ya bambi sitɛwa. Chen-daha Mosis fun sɔbi chen di maa tiŋ. Amaa Koosa funɛ naami tɛɛnɛ nɔ magau, o ka wa fun du chen."⁹ Yesu fun bukoo ŋɔ ba, "Nar haan si vɛ su un ka o vɛ un a bu kpa haan digi, o tum galimsau a du o haan ti ni. O ya chɔkumsa tiinne."
¹⁰ O gantɛl tiŋsi ta fun ŋɔ un, "O ya di nibaal awa o haan nyɛn nanɛ, nar vɛ kpa haan, chen bɔɛ."
¹¹ O fun ŋɔ ba, "Nara maga wa zi koti a tiŋ ma biksi nɔ. Ba naa Koosa fun lisi dɔŋdɔŋ koti a tiŋ chen.¹² Ba lul nibaal bɔnɛu ba si a vɛ koti a luli. Ba chergi bɔnɛ di ba ya namugilsa. Ba naa Koosa dɔ bɔnɛ ka wa kpa haanasa o koor ti daha. Ba naa koti a tiŋ mu biksi nɔ, ma nyɛ ba tiŋ un."

Yesu Fun Sumi Koosa A Nyɛ Bichesi Ni

(Maak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ Nara fun a kpa ba bisa a wa Yesu wati di o kpa o nisa a gbanɛsi ba a sumi Koosa a du ba ni. O gantɛl tiŋsi ta fun a nyiigi ba.¹⁴ Yesu fun ŋɔ o gantɛl tiŋsi ta ni, "Ma nyɛ bichesa ta kuwa mu wati. Ma ta dɔŋni ba. Ma wa zim di ba naa se su min a chi bichesa, ba waa nyɛn Koosa koor ti nii?"

¹⁵ O fun kpa o nisa a gbanɛsi ba a kaali.

Bunɔɔn Naa Funɛ Ya Kin Tiina

(Maak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Yesu funɛ nyɛn nyinbaan ni a la chene, bunɔɔn digi fun wa pɛɛsi un, "Mu kunyana, ban tum werire mu kaa tum a wa na Koosa miisa naa vɛ kpak bɔ?"

¹⁷ Yesu fun burgi a pɛɛsi un, "Yɛɛ i pɛɛsi min kinkin naa were wɛ? Nandigi wa to a koti a ya nibin weri hali o wa peti see Koosa dɔŋdɔŋ. I dɔŋni i na o miisa naa vɛ kpak bɔ, ii tiŋ o chikɛ."

¹⁸ Bunɔɔn ti fun pɛɛsi un, "Chikɛ banɛwa?"

Yesu fun ŋɔ, "Koosa chikɛ ta nɛɛnɛ.

'Ma ta kpu nibinsa,

a gil chɔkumsi tumi a ta ŋmɛɛli a ta suni wɛ a nyɛ dɔŋ ni.

¹⁹ Maa nyɛ ma nyana awa ma niina jirima a kidanɛni dɔŋa a chi ma titi.' "

²⁰ Bunɔɔn ti fun ŋɔ un, "Kin naa magawa mu yaa tiŋ. Banɛ ka mu kaa ya?"

²¹ Yesu fun ŋɔ, "Ii dɔŋni Koosa nyɛ hin o mi fali, kila a la kpa i kina maga a yogli a kpa male ta a nyɛ fara tim ni a wa tiŋ min. I ya chen, i zi wa na kinau a li Koosa wati."

²² Bunɔɔn ti funɛ ya kin tiinne. O funɛ nu Yesu sɛm ta chen, o tuha fun chɔk kinkan ka o kaali.

²³ Doone Yesu fun ŋɔ o gantɛl tiŋsi ta ni, "Ba naa ya kin tima, o zi bɔmu ba wati hali ba wa koti a zu Koosa koor ti.²⁴ Ma nyɛ mu bukoo ŋɔ ma, bɔla koti a zu nɛɛsi bɔ, kin tiina gbanko zi koti a wa zu Koosa koor tiu."

²⁵ O sɛm ta fun ya o gantɛl tiŋsi ta alaazibu kinkan a kaali a maga. Ba fun ŋɔ un, "O chi nan, anti la zi koti a zu Koosa koor ti?"

²⁶ Yesu fun a nyini ba a ŋɔ, "O li nibinsa wati, ba wa kikoti a wa zu dooni. Amaa o li Koosa wati, kundɔŋ wa to o zi ya a vɛ koti."

²⁷ Doone Pita fun ŋɔ un, "Kina, ya gil ya kina magau aa tiŋ hin. Yɛɛ o zi du ya ni?"

²⁸ Yesu fun ŋɔ un, "Wutire n kaa ŋɔ ma nan. Mu waa nibine be wa bur wa di mu wa dɔ tɛɛnɛ nɔ maga nara a di ba seria, ma gantɛl tiŋsa nara fidale na gbanko zi wa di Ju tim buri fidale seriau.²⁹ Nar gil o dama, o maanasa, o niinbisa, o nyana awa o niina, awa o bisa awa o ŋmaha mu daha, Koosa zi wa kpa a kina kɔkwau a gbaari un a kpa o mi fali naa vɛ kpak bɔ a nyɛ un.

³⁰ Nara kinkan ba naa te suwachak a ya niheeta lalakɔ, ba zi wa burgiu a tiŋ gantɛl. Ba naa tiŋ gantɛl zi wa burgi niheetau a te suwachak."

Tumtumsa Ba Naa Nyen Njama Ni

20 “Koosa koor ti chi njama tiinne. Chɔɔsa fun pisi, o li a gba di o deu tumtumsa ba la par o njama. ² O fune lagmi ba, o fun njɔ ba di o zi bɔ a wuzu ti maleu. Ba la nɔɔni ka o nye ba kaali o njama ti. ³ Nha ha fune ve wa num kinkan, o fun kaali yawa a la na nara bɔne ka ba chiji. ⁴ O fun njɔ ba, ‘Ma la mu njama a la par. N zi bɔ ma chenani derliu.’ Ba fun kaali. ⁵ Nha sal baan nyuha awa zazɔɔn saha, o fune nye nipare bɔnewa a kaali. ⁶ Nha fune wa dugli cheli, o fun bu kaali yawa a la na nara ka ba chiji. O pɛesi ba, ‘Banje ma chiji bar nɔ a ya zinan maga?’ ⁷ Ba fun njɔ un, ‘Nandigi wa kpa ya a la o njama.’ O fun bukoo njɔ ba, ‘Ma gban kila n njama a la par.’

⁸ “Nha fune wa chel, njama ti tiin ti fun njɔ tumtumsi ta niheɛ ni, ‘Yir nipare ta di ba wa. Ba weɛ, i bɔ ba ba male. Te a piili a bɔ ba naa tiɲ gantel a wa chen, a bɔ a la peti ba naa te wa chen ni.’ ⁹ Doone niheɛ ti fun bɔ ba naa fune wa ka nha dugli cheli chen ba wuzu ti male. ¹⁰ Niheɛ ti fune wa bɔ ba naa fune te wa chɔɔsa chen, ba fune lisi di ba male zi kaali ba naa tiɲ gantel wa chen maleu. Amaa niheɛ ti gbanko fune bɔ ba ba wuzu ti male. ¹¹ O fune bɔ ba ba male, ba fun a piili zulimi a du njama tiin ni. ¹² Ba nidigi fun wa njɔ un, ‘Ba naa i nye ba tiɲ gantel a kaali i njama ti di ba la par chen, ba wa fun tum vusi. Ya ka tum nha birigi magwa ka i bɔ ba nha birigi male a chi chenani i la nɔɔni di i bɔ ya chen.’ ¹³ Njama ti tiina fun njɔ baal ti ni, ‘N chena, kinu n wati. Mu wa di ma, domi ma wa min la nɔɔni di ma zi la wuzu begim maleu. ¹⁴ Adaha ma zer ma male a la dama. N zi nye ba naa tiɲ gantel a wa chen gbanko wuzu birigi maleu. ¹⁵ N wa kpak nyinbaan naa n zi tum chenani mu daɲni? I di handɔtare domi mu bɔ nara namau a kaali chenani mu fu zi bɔ ba.’”

¹⁶ Yesu fune sem jɛegi ti peti, o fun njɔ o gantel tiɲsi ta ni, “Ba naa te suwachak, ba zi wa bur gantelu. Ba naa ka tiɲ gantel wa te suwachak.”

Yesu Fun Bukoo Sem O Sou Ti We

(Maak 10.32-34; Luk 18.31-34)

¹⁷ Yesu awa o gantel tiɲsi ta fune nyen nyinbaan ni aa la Jerusalem, o fun njɔ ba ba dunɔɔɲ. ¹⁸ O fune njɔ ba, “Maa nu, ya la Jerusalemne. Ya wa tel dooni, ba zi wa kpak n waa min nibine beu a kpa min a du Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa Koosa chikse nibikse ta nisa niu. Ba zi wa di mu sou seriau, ¹⁹ a kpa min du ba naa ve ya Ju tim ta nisa ni. Ba zi wa mɔmsi minu a tuk min a zi kpu min. Wuzu butora wuzu Koosa zi leli minu a li n sou ni.”

Jems Awa Jɔn Niina Fun Sumi Yesu

(Maak 10.35-45)

²⁰ Doone Jems awa Jɔn, Zɛbedi bisa, awa ba niina fun wa Yesu wati. Ba niin ti fun wa gbiri o suwachak ni a sumi un.

²¹ Yesu fun pɛesi un, “Banje ii daɲni n ya a nye ma?”

O fun njɔ un, “Saha naa i wa di i koor ti, i vɔu a nye min di mu bisa le kaa wa ya i mun nikane, digi wa kani i nindil ni, digi ka wa kani i ningal ni.”

²² Yesu fun njɔ un, “Kin naa i sumi chen, i wa zim chenani o kaa wa du o gantel ni. Namsi naa n kaa wa namsi nan, i bisi ta zi wa koti namsi chenuu?” Ba fun njɔ di ba zi kotiu.

²³ Yesu fun njɔ ba, “Wutire namsi naa mu kaa wa namsi chen, ma gbanko zi wa namsi chenu. Amaa mu mun nindil nikani awa mu mun ningal nikani, Koosa piin yisi ba a chiɲsiu, chen ni ba zi wa kani dooni. N waa laata dɔ ba lisi.”

²⁴ O gantel tiɲsa nara fi fune nu chenani Jems awa Jɔn niina fun pɛesi Yesu ba daha, ba na paan kinkan.

²⁵ Yesu fun lagmi ba a njɔ, “Ma zimu di ba naa ve ya Ju tima koor, ba wa dɔ ba tɔɔn ti tima a la biksi ba kpok. Ba niheɛta gbanko fun biksi ba kpok, ²⁶ amaa o wa lawa ma ya chen. ²⁷ Nar la daɲni o wa ya ma koor, see o tum a chi yoma a nye ma. ²⁸ N waa min nibine be wa fun wa di n wa deu tumtumsa di ba wa tum a nye min. N ka fune wau di n wa tum a nye teɛne nɔ maga nara neɛ a sou a la nibinsa nyuuna a nye ba.”

Yesu Fun Tiibi Nyulum Nara Bale

(Maak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ba fune wa tel tɔ digire ba yir Jeriko. Nidamata fun lagmi Yesu wati. ³⁰ Ba fune wa a la li dooni, nyulum nara bale fun nyen dooni a kani nyinbaan nɔ ni. Ba fune nu di Yesu la kaali chen, ba fun a tɛsi a yir un a njɔ, “Hin koor Devid bi luli, ɔm ya siki a sunji ya.”

³¹ Ba naa fune nyen dooni chen, tɛsi di ba gil cheɛma, amaa ba fun ve a tɛsi kinkan a kaali chenani ba fa te tɛsi chen, a yir un a njɔ, “Hin koor Devid bi luli, ɔm ya siki a sunji ya.”

³² Yesu fun a chiji a yir ba ba wa o wati. O pɛesi ba, “Banje maa daɲni mu ya nye ma?”

³³ Ba fun njɔ un, “Yaa daɲni i leligi ya sewa a nye ya.”

³⁴ Yesu fun ɔm ba siki a kpa o nin a gbanji ba se ta. Ba se ta fun vaan leli. Ba fun tiɲ un a kaali.

Yesu Fun La Zu Jerusalem

(Maak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jɔn 12.12-19)

21 Ba fun wa tel tɔha naa ba yir Betfaji chen a fun wa tel bi naa ba yir Olif chen a wa dugli Jerusalem. Yesu fun a tum o gantel tiɲsa nara bale a njɔ ba, ² “Ma te ya suwachak a la zu tɔɔn ti. Ma vaan la zu dooni, ma zi na kokuma awa o be pɔlu, a naa ba vɔu chiɲsi doon chenu. Ma pur a a kpa wa. ³ Ma wa pur a ka nandigi wa pɛesi ma, ‘Yere ma pur a?’ Ma njɔ un, ‘Ya kunyana la daɲni a’. Baal ti zi nye ma nyinbaanu ma pur a aa la.”

⁴ Yesu fun njɔ ba nan di chenani Koosa witinsi ta digi fun sɔbi a li o sem tɔn ti ni saha digi, zi wa ya wutiu. ⁵ O fune sɔbiu a njɔ,

“Ma la a la njɔ tɔɔn naa ba yir Zaiyɔn chen nara ni.

Ma koor naa ya jergi tiina zi zini kokum be pɔlu a wa ma wati.”

⁶ O gantel tiŋsa nara bale ta fun te ba suwachak a tum chenani Yesu ŋɔ ba chen. ⁷ Ba fun la pur kokum ti awa o be pɔl ti a bur wa o wati. Ba fun ur ba kilaare bɔne a saksi kokum be pɔl ti ni. Yesu fun zini a kani un ni. ⁸ Zeme kinkan fune go ba. Nidamata fun kpa ba gata a pogli berigi nyinbaan ni, chen ni Yesu zi kpa kokum tiu a val a daha. Bɔne ka fun kaali nyinbaan nɔ a la teŋsi bugil hulsa a wa berigi dau. ⁹ Ba fune nyen nyinbaan ti ni a la chene, ba naa fune te o suwachak awa ba naa fune tiŋ o gantel, ba maga fun a nye un jiri-ma a la cheemi a ŋɔ,
“Tabarkala.

I waa Devid bi luli naa Koosa tum chen,
yaa zaami hinu kinkan.”

¹⁰ Yesu fune la zu Jerusalem, tɔhɔn ti maga fun dam. Nara ta maga fune pɛesi dɔŋa, “Baŋ baal neene?”

¹¹ Zeme ta bɔne ba naa wa Yesu zu tɔhɔn ti, fun ŋɔ ba, “Koosa witiina Yesure. O li Nazaret naa nyen Galili pulum ni chene.”

Yesu Fun La Zu Koosa Bar Jeemi Dama

(Maak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jɔn 2.13-22)

¹² Yesu fun la zu Koosa bar jeemi dama ka niyogle awa niyawɛ fun nyen dooni. O fun la duŋni ba maga a ta. O fun burgi male nichere tima tebulsa a naa fune chini dooni, a burgi ba naa la yogli kosa chen kuta a ta, ¹³ a ŋɔ ba, “Ma wa zim chenani ba fun sɔbi a du Koosa sem tɔn ti ni chenn? Ba fune sɔbiu di,

‘N dam nɔ ya nara maga Koosa bar jeemi damne.’
Ba fune sɔbi nanne, amaa ma wa kpa a burgi ŋmeersa bar kani.”

¹⁴ Nyuluma awa gbaregesa fune wa Yesu wati dooni ka o tiibi ba. ¹⁵ Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Koosa chikse nibikse ta fune na chenani o tum alaazibu tuma awa chenani bichesa fune pegi un a ŋɔ, “Yaa zaami koor Devid bi lului,” ba fun na paan a du un ni. ¹⁶ Ba fun wa zulimi un a ŋɔ, “I wara nu chenani baa zaami hin chenn?”

Yesu fun la kɔkɔni a pɛesi ba, “Ma fune karimi chenani ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ,

‘Koosa fune lisi bichesa awa bichel wisa a nye o titi ni di ba pegi un.’”

¹⁷ Yesu fun gil ba a li tɔhɔn ti ni a kaali tɔhɔn naa ba yir Betani a la chɔ dooni.

Yesu Fun ŋɔ Nɔ A Nye Bugil Digi Ni

(Maak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Chɔɔsa fune wa pisi, ba fun bur kaali Jerusalem. Lɔsa fun wa kpak Yesu. ¹⁹ Ba fune la chene, o fun na bugil naa ba yir ‘fig’ ka o chini nyinbaan nɔ ni. O fun kaali o mun a daŋni o di o kɔna. O ka wa fun na kundɔŋ. Kpachak duŋduŋne o fun kpak. Yesu fun ŋɔ bugil ti ni, “Nandigi wa zi bu di i kɔna zinan wuzu nɔ kpa la saha maga.” Bugil ti kpachaga fun vaan loori ka o sou.

²⁰ O gantel tiŋsi ta fun na chen, o ya ba alaazibu kinkan. Ba fun a pɛesi dɔŋa, “Yere bugil ti sou lalaga?”

²¹ Yesu fun ŋɔ ba, “Ma nye mu ŋɔ ma, ma se su min ka ma ve beeli, ma zi wa kotu a tum a chi chenani mu ya bugil ti. Hali ma zi wa kotiu a ŋɔ kurkule ŋɔ ni di o si a la chini mɔɔga ni. O si a la chini dooni. ²² Ma se su min nene, ka ma sumi Koosa di o nye ma kundɔŋ, o zi nye mau.”

Kpok Naa Nye Yesu Tum O Tuma

(Maak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Ba fun a bur wa Jerusalem a la zu Koosa bar jeemi dam ti. Yesu fune biksi nara chene, Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Ju tim nihɛeti ta fun wa lagmi a pɛesi un, “Anti kpa kpok nɔ a nye hin i kotu aa tum tum na nan? Anti nye hin nyinbaan di i val aa kiya nan?”

²⁴ Yesu fun ŋɔ ba, “N gbanko kpak pɛesiu a zi pɛesi ma. N pɛesi ma ka ma kotu a ŋɔ min o mun, n gbanko zi biksi ma naa nye kin kpak ti muu tum kin maa maga chenu.

²⁵ “Tɔ. Jɔn naa fune chaksi nara wa ni ni chen, Koosa fune nye un chen kpok ti akoo nibinsiwaa?” O fune pɛesi ba chene, ba di dɔŋa amɔre a ŋɔ, “Ya ŋɔ di Koosa fune nye un chen kpok ti, o zi burgi a pɛesi yau, yere ya se fun ve su un?” ²⁶ Bɔne fun ŋɔ di, “Ya ka wa kinɔ di nibinsa fune nye un chen kpok ti, zeme ta zi na paanu a du ya ni, domi ba fune yir Jɔn Koosa witiinne.” ²⁷ Ba fun ŋɔ Yesu ni, “Ya wa zim.”

Yesu ka fun a ŋɔ ba, “N gbanko wa zi biksi ma naa nye min kpok ti muu tum kin naa maga chenu.”

Yesu Fun ŋɔ Ba Bichesi Nara Bale We

²⁸ “Ma nu mu sem na. Baal digi fune nyen dooni a kpak nibaal bichesa le. Wuzu digi o fun kaali a bi hee wati a ŋɔ un, ‘Kila a la par mu ŋmaha zinan ni.’ ²⁹ O be ti fun ŋɔ un, ‘N wara daŋni mu la.’ O fun ya tama o bambi fun chergi ka o fun kaali ŋmaha ti. ³⁰ O nyan ti fune kaali a la ŋɔ bichel tiin ni di o gbanko kila o ŋmaha ti. O fun la kɔkɔni di o zi lau, amaa o ka wa fun la.”

³¹ Doone Yesu fun pɛesi ba, “Ba nara bale na, anti tum chenani ba nyana daŋni?”

Ba fun ŋɔ un, “Nihɛɛ ti.”

Yesu fun bukoo ŋɔ ba, “Wutire mu sem ma, lampo nilale ta awa nihaana ba naa la daŋni nibaala yɔri yɔri, ba waa la zi gil ba tum tagna a te ma suwachak a zu Koosa koor ti. ³² Jɔn naa fune chaksi nara wa ni ni chen, fune wau di o wa biksi ma nyinbaan denli ma tiŋ, amaa ma se wa fun su o biksi ti. Lampo nilale ta awa nihaana ba naa la daŋni nibaala yɔri yɔri, ba se ka fune su o biksi ti. Hali ma yaa fun a na nan, ma ve gil ma tum tagna a tiŋ un.”

Yesu Fun ŋɔ Ba Tumtumsa Ba Naa Il ŋmaha We

(Maak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ Yesu fun bukoo ŋɔ ba, “Ma nye mu ŋɔ ma jeegi digi. Baal digi fune nyen doon a par o ŋma we. O fun baŋsi daasa a go un a du cheensa a baŋsi zaŋa a deu tumtumsa di ba wa il o ŋma we ti. O fune wa ya chen maga peti, o fun bu kaali tɔ bar boli. ³⁴ Cheensi ta pini saha

fun wa tel, o fun tum o dam bisa o tumtumsi ta wati di ba la la cheensi ta bɔnɛ a wa. Ba fun kaali ba wati.

³⁵ Tumtumsi ta fun kpaksi ba a tuk digi a kpu digi a yaksi digi wa buɲkuli ni. ³⁶ Ŋmaha ti tiina fun bukoo tum o dam bisi ta nidamata a kaali chenani o fa tum chen, amaa tumtumsi ta funɛ vɛɛn ya ba chene. ³⁷ O sembiri be daɲni duɲduɲ funɛ wa ka, ŋmaha ti tiina fun ŋɔ o titi ni, 'N zi tum n titi beu. O la doon, ba zi nye un jirimau.' O fun tum un. O kaali ba wati. ³⁸ O tumtumsi ta funɛ na o be ti, ba fun a ŋɔ dɔɲ ni, 'Be nɔ nyana wa sou, o zi la o kina magau. Adaha ma nyɛ ya kpu un, chen ni ka o nyan ti wa sou, o kin ta zi burgi ya kinau.' ³⁹ Ba fun la kpak un a kpu a lɛrgi un a li ŋma we ti ni.

⁴⁰ "Ŋmaha ti tiin ti nu chenani ba ya chen, yɛɛ o kaa wa ya ba? ⁴¹ O zi wa kpak bau a kpu a kpa o ŋmaha ti a bu nyɛ nara bɔnɛ ni, chen ni cheensi ta pini saha wa tel, o zi na o toriu."

⁴² Yesu fun pɛɛsi ba, "Ma ha wa karimi Koosa sem tɔn ti aa zim o muna doonani o ŋɔ di, 'Buɲkul naa tesaalsa fun vɛ chen, waa ya buɲkul kpok aa ya kibirigi? Koosa zi kpa un a baɲ dɛ ti zechik ni. Koosa tuma funɛ chi chene. A fun ya nara alaazibu kinkan.' "

⁴³ Yesu funɛ sem a la mak o bɔ, o fun ŋɔ ba, "Baal ti ŋmaha ti chi Koosa koor tire. Koosa zi wa duɲni mau a li o koor ti ni a bu nyɛ ba naa la tum tum were chiɲi ma bar chiɲi ni." ((⁴⁴ Buɲkul ti wa min ya kibegimne. Ba naa vɛ nyɛ ba se su min chi ba naa val a wa mosi minne. Ba naa se vɛ su min ka ba wa siti, o chi mu kaa wa chel ba nɛɛ a mɛrigi ba a du hɛɛra ni.))

⁴⁵ Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa Farisi tim ta fun nu chenani Yesu sem a zim di o bi ba ware. ⁴⁶ Ba funɛ daɲni ba kpak un, amaa zɛmɛ ta daha hansura fun kpak ba. Zɛmɛ ta yaa lisi di Yesu ya Koosa witinsi ta digre.

Yesu Fun Ŋɔ Ba Haan Kpaali We

(Luk 14.15-24)

22

Yesu funɛ bukoo a sem jɛɛgɛu a nyɛ zɛmɛ ta ni. ² O fun ŋɔ ba, "Koosa koor ti chi koora naa sakɛ a yir nara di ba wa o dama a wa di diwe domi o be funɛ kpa haan. ³ O funɛ tum o tumtumsiwa di ba la yir ba, ba ka wa funɛ daɲni ba wa. ⁴ O fun bukoo yir nibɔnɛ a ŋɔ ba, 'Ma la ŋɔ nara tima ni, ya kunyana diwe zene ta ya siriu. O lise o nuhe awa o piisi daɲnewa a kɔɔrigi di o nyɛ ma. Adaha ma kpaɲi ma titi a wa.' O funɛ sem peti chene, o fun tum ba ba wati, ⁵ amaa nara tima ba naa ba kunyan ti fun yir chen, ba baga wa fun nyɛn. Ba nidigi funɛ kaali o ŋmahare, digi ka fun kaali yawa o la yogli kina. ⁶ Ba naa funɛ ka chen, fun kpaksi koor ti tumtumsi ta kpok ni a tuksi ba hali ba wa siti. ⁷ Koor ti funɛ nu chenani ba ya o tumtumsi ta, o fun na paan kinkan. O fun a tum o lanjimasa di ba la ba tɔha. Ba funɛ la tel dooni, ba fun kpu ba naa funɛ kpu o tumtumsi ta chen, a chɔk tɔhɔn ti maga wa din ni. ⁸ O lanjimasi ta funɛ nyɛn nyinbaan na aa la, koor ti

funɛ bukoo yir tumtumsi nifalɛwa ba wa o wati. O ŋɔ ba, 'Diwe zene naa n zɔɲ chen ya siriu, amaa ba naa n yir chen tusa wa tɔɔri di ba wa. ⁹ Adaha ma la nyinbaan chaksa a la yir ba naa maga ma na dooni di ba wa mu dam ti a wa di diwe.' ¹⁰ O tumtumsi ta fun kaali nyinbaan chaksisi ta a la yir ba naa maga ma na dooni. Nibin were awa nibin tagna funɛ wa lagmi a su koor ti dam ti.

¹¹ "Ba maga funɛ wa lagmi chen, koor ti fun la zu doonani ba nyɛn a zaami ba a na baal digi ka o laari takta zerki. ¹² Koor ti fun ŋɔ un, 'N chena, yɛɛ i ya zu bar nɔ a vɛ laari i takta weri?' Baal ti wa fun sem un wu digi. ¹³ Doone koor ti fun burgi a ŋɔ o tumtumsi ta ni, 'Ma kpak baal nɔ a kpa o nangere awa o nisa a lagmi dɔɲ ni a vɔu. Ma kpa un a la yo ta birsi ni bar boli ni. Dooni o zi wi kinkan a se o nyina.' "

¹⁴ Yesu funɛ sem la mak o bɔ, o fun ŋɔ zɛmɛ ta ni, "Koosa yir nidamata di ba wa o wati, amaa o funɛ lisi nara tamne."

Lampo Bɔɔli We

(Maak 12.13-17; Luk 20.20-26)

¹⁵ Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa Farisi tim ta fun gil un a la daɲni ba mo o lo a na chenani o zi sem ka ba na nyinbaan a kpu un. ¹⁶ Ba fun tum ba nitiɲɛ bɔnɛ awa Hɛɔd nitiɲɛ Yesu wati a wa ŋɔ un, "Ya kunyana, ya zimu di i ya wuti tiinne. I bak wa to chenani nibinsa sem i we. I wara ɔm nibin zene se wa wuti ti semi. ¹⁷ Ya yaa bɔ ya lampo a nyɛ koorsi ta nyuhu tiina Siiza ni, chen weru koo o wa wer? Ya yaa kibɔ koo ya ta bɔɔlii?"

¹⁸ Yesu fun zim di ba daɲni ba mo o lore a ŋɔ ba, "Ma ya nusun timwa. Yɛɛ murire ma mur min nan? ¹⁹ Ma kpa male naa ma kpa bɔ lampo chen a wa mu na."

Ba fun kpa a a wa o wati. ²⁰ O fun pɛɛsi ba, "Anti nyuha awa o sɔn sak un ni nan?"

²¹ Ba fun ŋɔ di, "Koor Siiza nyuhu tiina awa o sɔnne." O fun ŋɔ ba, "Tɔ, ma kpa koor Siiza nyuhu tiina kina a nyɛ un a ka kpa Koosa kina a nyɛ un."

²² Ba funɛ nu chen, o fun ya ba alaazibu kinkan. Ba fun gil un a kaali.

A Wuzu Naa Nara Maga Zi Wa Si Ba Sou Ni

(Maak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Doone Sajusi tim ta bɔnɛ fun wa Yesu wati. Ba yaa fun a ŋɔ di nara siweɛ, ba wa zi bu koti a si ba sou ni.

²⁴ Ba fun ŋɔ un, "Ya nawaalsa niheɛ, Mosis, funɛ biksi ya a li Koosa sem tɔn ti ni, nandigi kpa haan ka o wa o haan ti vɛ luli ka o sou, ya nyɛ o niinbe kpa o maan ti haan ti a lul bisa a nyɛ o maan ti ni, chen ni o sɔn wa zi sou. ²⁵ Nibaala nara banɔpɛ funɛ nyɛn dooni, ba naa ya niin begim awa nyan begim bisa. Ba niheɛ fun wa si a kpa haan. O wa o haan ti wa fun lul be ka o baal ti sou. O niinbe fun kpa o haan ti. O wa o gbanko wa fun lul be ka o gbanko sou. ²⁶ Chen funɛ ya ba nara banɔpɛ ta maga. ²⁷ Nara banɔpɛ ta maga funɛ siti, a gantɛl nɛɛ haan ti gbanko fun wa sou. ²⁸ Tɔ. A wuzu naa nara maga zi wa si ba sou ni, haan nɔ, anti kaa wa dɔ un? Ba nara banɔpɛ ta maga funɛ kpa unu."

²⁹ Yesu fun ɲɔ ba, “Ma wa zim Koosa sem tɔn ti ni nene. Chendaha ma nyuksi nyinbaan. Ma wa veen zim o kpok gbanko. ³⁰ A wuzu naa nara maga zi wa si ba sou ni, nibaal wa zi bu kpa haanasa. Nihaana gbanko wa zi bu yu baalasa. Ba maga zi wa chi Koosa malaikasa, ba naa nyen Koosa tɔha ti ni chene. ³¹ Ma waa tɔ di nibinsa wa zi si ba sou niu, ma ha wa karimi a li Koosa sem tɔn ti ni a zim chenani o ɲɔ o mun. O fun ɲɔ di,

³² ‘Min ya Koosa naa ma nawaalsa Abraham, Aizik awa Jakɔb yaa jeemi.’
Ba naa sitee laata la jeemi Koosa,
amaa ba naa kpak miisa.”

³³ Zeme ta fune nu chenani o biksi ba, alaazibu fun kpak ba kinkan.

Koosa Chiksi Naa Kpokee

(Maak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Farisi tim ta fune nu chenani Sajusi tim ta fun a peesi Yesu ka o biksi a nyinbaan nene a nye ba chen, ba fun lagmi a wa o wati. ³⁵ Ba nidigi fune ya Koosa chikse nibiksi a daɲni o mo Yesu lo a peesi un, ³⁶ “Koosa chikse naa o leema kpok a kaali a maga?”

³⁷ Yesu fun ɲɔ un,
“‘Maa daɲni Koosa wa ma bambe ni awa ma siima awa ma lise maga ni.’

³⁸ Chikse nɔ kpok kaali a maga. ³⁹ Nara sak un ni chi nan ni,

‘Maa daɲni dɔɲa a chi chenani maa daɲni ma titi.’
⁴⁰ Chikse naa maga Koosa fun ɲɔ ma nawaal Mosis ni chen awa Koosa witinsi ta maga biksi ti nyini chikse le na se nee.”

Naa Koosa Fun ɲɔ Di O Zi Tumu Chen We

(Maak 12.35-37; Luk 20.41-44)

⁴¹ A gantel nee Farisi tim ta fun bu lagmi a wa Yesu wati, o fun peesi ba, ⁴² “Anti be lulire ma ya ɲɔ di Kristore?”

Ba fun ɲɔ, “O ya koor Devid be lulire.”

⁴³ O fun bu peesi ba, “O ya di wutire, yere Koosa siim weri ti fune biksi Devid di o yir Kristo o kunyana. Ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni di Devid ɲɔ,

⁴⁴ ‘Mu kunyana Koosa fune ɲɔ mu kunyan ti ni, kani mu niheeti bar kani ni, ka mu nye i dɔma burgi i yosa.’

⁴⁵ Devid titi fune yir un o kunyan ti chen ni, yere o bu kaa ya a zen a kaali un?”

⁴⁶ Nandigi wa fun bu koti a sem sema o wati. Saha ti kpa la, nandigi wa fun kpak un o bambi ni di o peesi un wu digi.

Yesu Fun Te Ba Nin A Du Ju Tim Nibikse Ta Ni

(Maak 12.38-40; Luk 11.43, 46; 20.45-46)

23 Yesu fun bukoo biksi zeme ta awa o gantel tiɲsi ta ni. ² O fun ɲɔ ba, “Koosa chikse nibikse ta awa Farisi tim ta, ba duɲduɲ kpak nyinbaan a yaa biksi ma chikse naa Koosa kpa nye Mosis ni chen. ³ Ba titi wara tiɲ chenani ba biksi nene. Chendaha o lawa maa tiɲ

chenani ba biksi ma, amaa ma ta tiɲ chenani ba tumi.

⁴ Ba fun a saksi bun yuga a lagmi dɔɲ ni a nye nara chuɲi a, amaa ba wa fun kpa ba nisa a gbanɲi bun tima. ⁵ Ba fun kpa Koosa sem tɔn ti kiwiwisa a naa ba fun guti a vɔti ba tilsa awa ba nisa, ba fune gutiu a zen. Zɔse naa ba fun kpa gbaari ba kilaare zɲiɲiɲe ni, ba fun nye a gbanko zen. Ba fune ya chene di nibinsa nye ba sɔna. ⁶ Ba wa lagmi a di diwe wuzu zen wuzu, ba yaa daɲni ba di niheeta bar diili nee. Ba yaa daɲni ba kani kor were ni a li ba bar lagmi deeni ta ni. ⁷ Ba yaa daɲni narawa kizaami ba a li yau ni a kinye ba jirima a kiyir ba nibikse. ⁸ Ma ta daɲni sɔn aa nye nara kiyir ma nibikse. Ma maga ya niinbisiwa a kpak nibiksi begim duɲduɲ. ⁹ Ma ta yir ba naa maga nyen teene nɔ maga ni mu kunyana. Ma maga kpak kunyan begim duɲduɲ. O nyen o tɔhɔn ti ni. ¹⁰ Ma ta daɲni sɔn aa nye nara kiyir ma nyuhu tima. Min, naa ba yir Kristo, mu duɲduɲ ya ma maga nyuhu tiina. ¹¹ Ma daɲni ma zen a kaali ma dɔɲtima, ma kpa ma titi a burgi ba tumtumna. ¹² Nar laa daɲni sɔn, Koosa zi nye o bur gantelu. Nar laa daɲni o ya jergi, Koosa ka zi nye o ya suwachak tiinau.”

Yesu Fun Na Ju Tim Nibikse Ta Galimsa

(Maak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52; 20.47)

¹³ “Ma Koosa chikse nibikse awa Farisi tima, yere o kaa wa du ma ni? Ma ya nusun timwa. Chenani maa biksi nara chi ma tɔ Koosa koor ti bulzɔɔɔ a nye ba. Ma titi wara daɲni Koosa wa dɔ ma. Ma gbanko daɲni ma tɔ ba naa la wa Koosa wati nyinbaanne. ((¹⁴ Ma Koosa chikse nibikse awa Farisi tima, yere o kaa wa du ma ni? Ma ya nusun timwa. Ma yaa zaami Koosa wa ma zaamire a vusi a bu ɲme luhaana kina. Koosa wa di ma seria, ma zi wa na namsiu kinkan a kaali ma dɔɲtima.))

¹⁵ “Ma Koosa chikse nibikse awa Farisi tima, yere o kaa wa du ma ni? Ma ya nusun timwa. Ma se sereu kinkan di ma nye nibinsa bur tiɲ ma Koosa jeemi nyinbaan. Ba wa burgi, ba zi tum tum tagnau a kaali chenani ma tum.

¹⁶ “Ma naa te nara suwachak a ve na nyinbaan. Yere o kaa wa du ma ni? Ma waa la biksi ba di nar heese Koosa bar jeemi dam ti, o kikipak o vɔwi koo o wa kikipak un. Amaa o ka heese salma male naa nyen Koosa bar jeemi dam ti ni, o lawa o kpak unu. ¹⁷ Ma ya womniwa a chi ba naa ya nyuluma. Koosa bar jeemi dam naa o nyen wa kaali salma male naa nyen dooni chen. ¹⁸ Ma gbanko la biksi ba di nar heese bar kɔɔri naa nyen Koosa bar jeemi dam ti ni, o kikipak o vɔwi koo o wa kikipak un. O ka heese Koosa papaha naa nyen bar kɔɔri ti ni, o lawa o kpak unu. ¹⁹ Ma ya womniwa a chi ba naa ya nyuluma. Bar kɔɔri ti wa kaali Koosa papaha naa nyen un ni chen. ²⁰ Nar heese bar kɔɔri naa nyen Koosa bar jeemi dam ti ni, o heese ware awa Koosa papaha naa nyen un ni chen. ²¹ Nar heese Koosa bar jeemi dam ti, o heese ware awa Koosa naa nyen dooni chen. ²² Nar heese Koosa tɔhɔn ti, o heese o kor ti awa Koosa naa kani un ni chene.

²³ “Ma Koosa chikse nibikse ta awa Farisi tim ta. Yere o kaa wa du ma ni? Ma ya nusun timwa. Ma nye ya lisi kin nawara ma kpa du ma disa ni a lem. Koosa chikse ta biksee di ma lisi kibegim a li kin fi ni a nye Koosa ni. Ma tiŋ au ka chen wer. Koosa chikse ta gbanko biksi di maa tum tum werewa a kpak nara siki aa ya wuti tima. Kin nama ya wu birigi a kaali suwachak kin tima kinkan, amaa ma wara tum a. ²⁴ Ma naa te nara suwachak a ve na nyinbaan. Ma chi nandigi yaa lisi chenye a ta a li o ni nyocli ni a wa lil lakom, killim.

²⁵ “Ma Koosa chikse nibikse ta awa Farisi tim ta. Yere o kaa wa du ma ni? Ma ya nusun timwa. Ma danŋi ma di diwe, ma doso a sisi ma gbakmisa awa ma kurwasa, amaa ma tusa yaa kpak doŋau. Ma kpa kpoku a fuksi kina nara wati a ya se tima. ²⁶ Ma Farisi tim ta, ma naa chi nyulum. Ma te chaksi ma tusa ka nara zi zim di maa tum tum were wutire.

²⁷ “Ma Koosa chikse nibikse ta awa Farisi tim ta. Yere o kaa wa du ma ni? Ma ya nusun timwa. Ma chi hugilsa a naa bara weree ka hoga awa birsa su a tusiwa. ²⁸ Chene ma veen a mur nara di ma tum tum werewa, amaa ma tusa su wa tum tagna awa nusunsiwa.”

Chenani Koosa Zi Lergi Ba Diŋsa (Luk 11.47-51)

²⁹ “Ma Koosa chikse nibikse ta awa Farisi tim ta, yere o kaa wa du ma ni? Ma ya nusun timwa. Ma fun kɔɔri Koosa witinsa awa nibin were, ba naa fune siti saha digi, hugilsa a wer. ³⁰ Ma yaa fun a ŋɔ doŋ niu, ya fun nyen ya nawaalsa saha ti, ya fu wa zi kpa ya titi a gbaari ba naa fune kpu Koosa witinsi ta ni. ³¹ Ma sem nama biksee di ma ya ba naa fune kpu Koosa witinsi ta chen, bisywa. ³² Ma kpa min a peti chenani ma nawaalsi ta fun piili a chiŋsi. ³³ Ma nawaalsa fune chi dumwa. Chendaha ma chi ba. Koosa wa wa di o wa di teene nɔ maga tima seria, o zi wa na ma galimsau a kpa ma du din dam ti ni. Yere ma kaa wa ya a cho li dooni? ³⁴ Adaha mu ŋɔ mau, n zi wa tum witinsa awa nibin neege awa nibikse ba wa ma watiu. Ma zi kpaasi ba boŋe a marigi daakakle niu a kpu ba. Ma ka zi wa tuk ba boŋe awa vurmsi niu a li ma bar lagmi deeni ta ni a danŋi ba a li ma tɔsi ni. ³⁵ Ma nawaalsi ta fune te kpu nar ba yir Abel naa nin fune ve nyeni chen. Ba fune kpu nibin were damatiwa. A gantel nee ba fun kpu Zekaraya, Barakaya be, gbanko a dugli bar kɔɔri ti a li Koosa bar jeemi dam ti ni. Koosa zi lergi ma diŋsau a ŋɔ di ma wa do ba naa maga nisa ve nyeni nan sou. ³⁶ Wutire n ŋɔ ma, Koosa zi wa lergi Ju tima ba naa nyen zinan diŋsau a ŋɔ di ba wa do kin nama.”

Chenani Yesu Fune Danŋi Jerusalem Tima (Luk 13.34-35)

³⁷ Doone Yesu fun ŋɔ, “Ma Jerusalem tima. Ma yaa kpu witinsa ba naa Koosa tum ma wati. Mu yaa danŋi n kok ma maga bu damata a chi zimi kok o bisa awa o chene ni chen. Amaa ma wara danŋi n kok ma. ³⁸ O wa zi vusi ka ma damsaw chok. ³⁹ Mu ŋɔ mau lalakɔ ma wa zi bu na min, hali n zi wa bur wa ka ma ŋɔ,

‘Ma nye ya pegi naa Koosa tum nan.’”

Chenani Nara Zi Chok Koosa Bar Jeemi Dama (Maak 13.1-2; Luk 21.5-6)

24 Yesu fune wa si dooni a li Koosa bar jeemi dam ti ni, o gantel tiŋsi ta fun yir un di o wa nyini Koosa bar jeemi dam ti deena. ² O fun ŋɔ ba, “Ma nye mu ŋɔ ma bar nɔ we. Saha zi wa wau, nara zi wa chok kina maga a li bar nɔ ni. Ba wa zi wa gil bunŋkul begim o sak o doŋtiin ni.”

Teene Nɔ Siili Saha Namsi (Maak 13.3-23; Luk 21.7-19)

³ Ba fun la zini bi Clif ti nyuha daha a kani dooni, o gantel tiŋsi ta fun wa Yesu wati ba doŋduŋ. Ba fun peesi un, “Saha leemawa chen kaa wa ya? Bara kaa wa te ya a biksi ya di teene nɔ maga siili awa i waali saha telu?”

⁴ Yesu fun ŋɔ ba, “Ma doso ma ta nye nandigi wa mur ma. ⁵ Nidamata zi wa wau a kpa mu sɔn a yir ba titi. Ba maga zi wa ŋɔu di ba ya Kristo naa Koosa fun ŋɔ di o zi tumu wuzu digi chen a mur nidamata. Adaha ma fiŋ ma wa tiŋ ba. ⁶ Ma wa nu laal we ka a dugle akoo bar nyeni bol, ma ta cɔmi. Chen wa biksi di teene nɔ maga siili ti saha dugleu. ⁷ Teene nɔ maga nara awa ba koor-sa zi wa siu a chem doŋa wa laal ni. Teene zi wa jimu kinkan ka lɔsa zi wa chel pulumsi ta maga niu. ⁸ Kina maga kaa wa piili wiilire.

⁹ “Saha naa kina maga wa kaa ya, ba zi wa kpa ma a du ba naa la namsi nara nisa niu ba kpu ma. Nara maga zi wa ha mau, domi maa tiŋ min daha. ¹⁰ Chen saha ti nidamata se wa zi bu wa su min. Ba zi wa li doŋ gantelau a ha doŋa. ¹¹ Witinsi ta nidamata ba naa ve zim Koosa, zi wa wau a mur nara kinkan, ¹² domi nibinsa tum tagna la pisi bawu maga ni, nidamata wa zi bu danŋi doŋa. ¹³ Nar di kanyita a vusi hali muksi ti wa peti, Koosa zi wa la o nyuhau a nye un. ¹⁴ Nibinsa zi wa kpa Koosa laaboor weri tiu a biksi nara di Koosa danŋi o do bau. Nara maga zi wa na nyinbaanu a nu o laaboor weri ti ka teene nɔ maga peti.”

Kundɔŋ Kitagin Naa Nye Nara Na Namsi (Maak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ “Maa nu mu sem na nene. Koosa witiina naa ba fune yir Daniel fune sobi saha digi kundɔŋ kitagin naa kaa nye nara wa na namsi kinkan a li Koosa sem tɔn ti ni. Ma zi na unu ka o chiŋi doonani o ve lawa o chiŋi, ¹⁶ ba naa nyen Judia pulum ni, ba si cho lalaga a la sogli kunŋkule nyuuna bar nyeni ni. ¹⁷ Ba naa dugle dama a nu nan we, ba ta zu ba deena a pa ba kina. ¹⁸ Ba naa nyen ŋmaana ni a nu nan we, ba ta bur la tɔhɔn ti di ba la pa ba gata. ¹⁹ Nihaan naa kpak lo awa ba naa kpak bi pilimsa, o zi wa boŋu kinkan ba wati chen saha. ²⁰ Maa sumi Koosa chen ni a wuzu ti ta wa ya o wuzu naa o zi wa boŋ wa nibinsi gbaali akoo hiisi wuzu. ²¹ Koosa fune te naami nibinsa saha digi hali wa zinan, namsi kinkan ha wa zin nyen. Namsi wa bu to a zi wa maks nara a kaali chen. ²² Koosa piin boŋu namsi

naa fune la sidi tusugsa nyuu chen, fune kpa au a la yausi kina aa pinji a na nyokora sidi tusugsa nyuu.

¹⁷ Tumtum naa fune la sidi tusugsa le chen, fune kpa au a na nyokora sidi tusugsa le. ¹⁸ Amaa tumtum naa fune la sidi tusuga chen, fun la hur bo a kpa o kunyan male ta a sogli dooni.

¹⁹ "O fune vusiu ka tumtumsi ta kunyan bur wa a fun yir ba ba lagmi o wati. O fun peesi ba chenani ba kpa o male ta a tum. ²⁰ Tumtum naa fune la sidi tusugsa nyuu chen, o fun wa o suwachak a nj un, 'Mu kunyana, i fune kpa sidi tusuga nyuunwa a nye min. Mu ka gbaari sidi tusugsa nyuu.' ²¹ O kunyan ti fun nj un, 'I kpanji i titiu. I ya nibin werire a la tum tum were. Mu fune kpa male tamne a du i nin ni ka i ya wuti tiina. Lalakno mu zi kpa male damata a du i nin ni. I wa min zi kpa tu sconnau.' ²² Tumtum naa fune la sidi tusugsa le chen, o fun wa o suwachak a nj un, 'Mu kunyana, i fune kpa sidi tusuga lewa a nye min. Mu ka gbaari sidi tusugsa le.' ²³ O kunyan ti fun nj un, 'I kpanji i titiu. I gbanko ya nibin werire a la tum tum were. Mu fune kpa male tamne a du i nin ni. I wa min zi kpa tu sconnau.' ²⁴ Tumtum naa fune la sidi tusuga chen, o fun wa o suwachak a nj un, 'Mu kunyana, n zim di i kpa tu haasau. I kum kina doonani i ve duuli a pa be naa i ve tugi. ²⁵ I fune kpa i male ta a nye min chen, hansura fun kpa min. N fun kaali a la hur bo a kpa a a sogli dooni. Kina, i male ta neene mu wati bar no.' ²⁶ O kunyan ti fun na paan a du un ni a nj, 'I waa ya nibin tagin awa zanyerka tiinne. I lisi di mu kum kina doonani mu ve duuli a kpa be naa mu ve tugi. ²⁷ I fu kpa mu male ta a la nye naa fu zi la a wa gbaari min nyokora tama.'

²⁸ Doone o kunyan ti fun burgi a nj ba naa fune chiji dooni digi di o la male ta o wati a nye mu tumtum naa kpa sidi tusugsa fi ni. ²⁹ Nar la kpanji, waa la zi na a gbaari. Nar ka ve kpanji, o zi chel a maga niu. ³⁰ Ma lisi tumtum yori ti tiina a ta birsi bar nyeni ni. Dooni o zi wiu kinkan a se o nyina."

Chenani Mu Zi Bur Wa A Di Teene No Tim Seria

³¹ "N waa nibine be wa Koosa malaikasi ta zi wa wau, mu zi wa kani mu kor niu a do teene no maga, ³² a yir nara maga ba lagmi mu wati. Mu zi purigi ba bileu a chi piisi gbanja yaa waligi piisisa a li buuna ni chen. ³³ Mu zi kpa ba naa chi piisisa ta chenu a chijsi mu nindil ni a ka kpa ba naa chi buuni ta chen a chijsi mu ningal ni. ³⁴ Mu naa do teene no maga zi nj ba naa nyen mu nindil ni, 'Mu kunyana Koosa nye ma nyusum. O fune naami teene no maga chen, o fun saksi kina a chijsi ma. Ma wa a wa la a lalakno. ³⁵ Lsa fune kpa min, i nye min diwe mu di. Nyoksa gbanko fun kpa min, i nye min ni mu nyo. Mu fune ya hokore, ma la min a du ma damsi ni. ³⁶ Mu wa fun kpa kilaare, ma nye min kilaare mu laari. Wichokorta fun kpa min, ma nyini min. Ba fun to min de, ma wa zaami min.' ³⁷ Ba naa fune ya tum were nitume a chiji mu nindil ni chen, ba nidigi zi wa nj minu, 'Mu kunyana, saha leemawa ya fun na hin ka lsa kpa hin, ya nye hin diwe i di? Saha leemawa ya fun na hin ka nyoksa kpa hin, ya nye hin

ni i nyo? ³⁸ Saha leemawa ya fun na hin ka i ya hokore, ya la hin a du ya damsi ni? Saha leemawa ya fun na hin ka i ve kpa kilaare, ya nye hin kilaare i laari? ³⁹ Saha leemawa ya fun na hin ka wichokorta kpa hin akoo ka ba to hin de, ya wa zaami hin?' ⁴⁰ Mu zi nj bau, 'Wutire n nj ma, chen naa maga ma fun ya a nye mu gantel tijsi ta ni hali ba bichel tiin ni, mu nee ma tum nye chen.'

⁴¹ "Doone mu zi burgi a nj tum tagna nitume, ba naa nyen mu ningal niu, 'Ma naa Koosa fun nj no a nye chen, ma la mu wati. Ma la din dama naa Koosa fun kora a chijsi sintana awa o malaikasa. ⁴² Lsa fune kpa min, ma wa fun nye min diwe mu di. Nyoksa fune kpa min, ma wa fun nye min ni mu nyo. ⁴³ N fune ya hokore, ma wa fun la min a du ma damsi ni. N fune ve kpa kilaare, ma wa fun nye min kilaare mu laari. Wichokorta fune kpa min ka ba fun to min de, ma wa fun wa nyini min.' ⁴⁴ Ba naa fune chiji o ningal ni, ba nidigi zi wa nj minu, 'Mu kunyana, saha leemawa ya fun na lsa kpa hin, akoo nyoksa kpa hin? Saha leemawa ya fun na hin ka i ya hokore akoo i ve kpa kilaare? Saha leemawa ya fun na hin ka wichokorta kpa hin akoo ba to hin de, ka ya ve wa sunji hin?' ⁴⁵ N zi bukoo nj bau, 'Wutire n nj ma, saha naa maga ma wa ve sunji mu gantel tijsi ta hali ba bichel tiina, ma ve mu sunjire.' ⁴⁶ Koosa zi kpa ba naa la tum tum tagna chenu a du namsi naa ve kpa bo bar ni, amaa o ka zi kpa ba naa la tum tum were chenu a nye ba o miisa naa ve kpa bo."

Chenani Ju Tim Fune Danji Ba Kpa Yesu

(Maak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jn 11.45-53)

²⁶ Yesu fune biksi o gantel tijsi ta kina maga a peti, o fun nj ba, ² "Wuzu zen naa Ju tima yir val la gali ti chen wa tel wuzu bile wuzu. A wuzu ti wa tel, ba zi wa kpa n waa nibine beu a du ba naa la zi kpaasi min a mari daakali ti ni mu sou nisa niu."

³ Chen saha tire Koosa dam kokorsu ta awa Ju tim ni-heeti ta fun lagmi doji ni a li Kaifas naa ya ba koora dam zen ti ni, ⁴ a deu nyinbaan ba dunduj chenani ba zi ya a kpa Yesu a kpu un. ⁵ Amaa ba fun nj doji ni, "Ya kpa un ba naa lagmi di ba di wuzu zen ti tuhu ni, ba zi damu."

Haan Digi Fun Yoli Tulale A Du Yesu Ni

(Maak 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Wuzu digire Yesu fun nyen Betani ni Simon naa fune ya zagum a peti chen dam ni a kani a di diwe. ⁷ Haan digi fun wa o wati a kpa tulale naa male fune kpa a weli du o nyuhu ni. ⁸ O gantel tijsi ta fune na chenani o ya, ba fun na paan. Ba fun lisi ba tusa ni, "Yere haan no zer tulale no a chok ta nan ni? ⁹ O fu kpa tulale no a yogli male damata a fu kpa a a nye fara tim ni, chen fu wa bok?"

¹⁰ Yesu fune zim chenani ba lisiu a nj ba, "Ma gil un. Yere ma muksi un chen? O ya wu werire a nye min. ¹¹ Saha maga fara tim ta yaa nyen ma watee, amaa mu wa zi nyen ma wati aa la. ¹² Haan ti fune kpanju kinkan.

O fune te kɔɔri mu barau di ba wa sogli min. ¹³ Mu ɔɔ ma wutire, doonani maga ba zi wa biksi Koosa laaboor weri ti, ba zi wa sem nihaan nɔ weu awa chenani o fun a tum nye minu. O sɔn zi wa chɔu aa la.”

Judas Fun La Nɔɔni Di O Li Yesu Gantel

(Maak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ Yesu gantel tiŋsi ta nibegim naa ba fune yir Judas Iskarɔt, o fun si kaali Koosa dam kɔkɔɔrsi ta wati, ¹⁵ a ɔɔ ba, “N kpa Yesu a du ma nisa ni, barɔne ma kaa nye min?” Ba fun kpa male aniita fumtora a nye un. ¹⁶ Chen saha ti a kpa la, Judas fun piili a deɔ nyinbaan di o li Yesu gantel.

Yesu Wa O Gantel Tiŋsa Fun Di Val La Gali Diwe

(Maak 14.12-21; Luk 22.7-14, 21-23; Jɔn 13.21-30; 1 Kɔr. 11.23-26)

¹⁷ Wuzu zen wuzu naa Ju tima fune yir val la gali ti chen wa tel. A wuzu ti ba yaa fun piili a se boroboro naa ba ve du luri chen. Yesu gantel tiŋsi ta fun wa o wati a wa pɛesi un, “Leene i daɔni ya la a la saksi val la gali ti diwe ta i wa di?”

¹⁸ O fun ɔɔ ba, “Ma la baal digi wati a li tɔɔn ti ni a la ɔɔ un, ya nibiksi tum ya di ya wa ɔɔ hin di o siwi saha dugleu. O wa ya daɔni ya wa di val la gali diwe ta i dam neɛ.”

¹⁹ O gantel tiŋsi ta fun tum chenani o ɔɔ ba a fun a ya diwe ta dooni.

²⁰ Nha fune wa chel, Yesu wa o gantel tiŋsi ta fun lagmi a kani di ba di diwe ta. ²¹ Ba fune di chene, Yesu fun ɔɔ ba, “Mu ɔɔ ma wutire, ma nidigi la daɔni o li mu gantel.”

²² O gantel tiŋsi ta tusa fun chɔk. Ba pɛesi un nibegim begima, “Mu kunyana, i bi mineɛ?”

²³ Yesu fun ɔɔ ba, “Nar wa min kpa boroboro a suk disa a li hen begim ni nan, waa kaa wa li mu gantel.

²⁴ N waa nibine be zi wa sou a chi chenani ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni chen. Yere o kaa wa du naa kaa wa li mu gantel. Ba fu ve lul chen tiina, o fu bɔu.”

²⁵ Judas naa fune daɔni o li Yesu gantel chen fun pɛesi un, “Mu kunyana, i bi mineɛ?”

Yesu fun ɔɔ un, “Hinne.”

Yesu Fun Sumi Koosa A Du Kidiili Ta Ni

(Maak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Kɔr. 11.23-25)

²⁶ Ba fune di chene, Yesu fun zer boroboro a sumi Koosa a du a chɔksi a bɔni o gantel tiŋsi ta, a ɔɔ ba, “Mu bara neene. Ma zer a di.”

²⁷ O fun bu zer gbakme awa kinyɔɔli a sumi Koosa a du a kpa nye ba. O fun ɔɔ ba, “Mu chel neene. Ma kpa a purigi a nye dɔɔ ni. ²⁸ N zi kpa unu a nye nidamata ni, chen ni Koosa zi gil ba tum tagnau a nye ba. Mu ya chen, chen la zi biksi di o wa nara ya nɔ begimne. ²⁹ Mu sem ma wutire, kinyɔɔli naa mu nɔɔ nan, n wa zi bu nɔɔ un hali mu wa ma wa lagmi a nɔɔ kinyɔɔli fali a li Koosa koor ti ni.”

³⁰ Ba fune di diwe ta peti, ba fun lo bool a nye Koosa ni a si a li kaali Olif bi ti nyuha.

Yesu Fun ɔɔ Pita Ni Chenani O Zi Ve Un

(Maak 14.27-31; Luk 22.31-34; Jɔn 13.36-38)

³¹ Yesu fun ɔɔ ba, “Ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni,

‘Koosa zi wa kpu piisi nigbanju ka o piisisi ta maga pisi dɔɔ ni.’

Dusum nɔ ma maga kaa wa pisiu a gil min. ³² Amaa mu wa si n sou ni, n zi wa te ma suwachaku a la Galili.”

³³ Doone Pita fun ɔɔ un, “Hali nara maga wa ve hin a ta, n waa wa zi gil hin.”

³⁴ Yesu fun ɔɔ, “Nye n ɔɔ hin. Dusum nɔ i zi te tɔ bu-torau di i wa min wa zim dɔɔ, ka zimal zi yeli.”

³⁵ Pita fun ɔɔ kpok ni, “Aai, mu wa zi kut ɔɔ di n wa zim hin. Hali n wa hin zi sou, n wa zi ɔɔ chen.”

O gantel tiŋsi ta maga fun ɔɔ chen.

Yesu Fun Sumi Koosa A Li Getsamane

(Maak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Ba fun wa tel doonani ba yir Getsamane. Yesu fun ɔɔ o gantel tiŋsi ta ni, “Ma kani bar nɔ ka mu la sumi Koosa a wa.” ³⁷ O fune la chene, o fun nye Pita, Jems awa Jɔn, Zebedi bisa, fun tiŋ un. O fun piili a na namsi kinkan a chi o kaa sou. O tuha fun chɔk kinkan. ³⁸ O fun ɔɔ ba, “Tu chɔk naa nyen mu tuhu ni nan zenu. Ma kani bar nɔ a il min.” ³⁹ O fun la suwachak tama a la pi-mi teene ni a sumi Koosa a ɔɔ, “Mu kunyana, mu sumi hinu di o ya i tutɔre i lisi namsi nɔ a li min ni. Nye i tutɔ ti ya a kaali mu tutɔ.”

⁴⁰ O fun a bur kaali o gantel tiŋsi nara bator ta wati a la na ka ba chɔ do. O fun ɔɔ Pita ni, “Yere ma ve koti a kani a il tama aa la chɔ do? ⁴¹ Ma si a il a kisumi Koosa, chen ni sintana wa zi wa mur ma ma tiŋ o nɔ. Ma tusa daɔni ma ya chenani mu sem chenu, amaa ma bara ve kpoki.”

⁴² O fun bukoo a la sumi Koosa a ɔɔ, “Mu kunyana, i daɔni mu na namsi nɔ, nye i tutɔ ti ya.” ⁴³ O fun bur a wa. O wa fun ya o gantel tiŋsi ta tutɔre ba chɔ do chen. Do bar fune kpak ba kinkan.

⁴⁴ Yesu fun veen a la sumi Koosa a chi chenani o fun te la sumi chen. ⁴⁵ O fun bur wa ba wati a pɛesi ba, “Ma ha veen a hiisiu a la chɔ doo? Kina maga petiu. Saha telu wa ba kpa mu waa nibine be a du ba naa la tum tum tagna nisi ni. ⁴⁶ Ma si. Yaa la. Maa na, baal naa li mu gantel la wa chen.”

Chenani Ba Fun Kpak Yesu

(Maak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jɔn 18.3-12)

⁴⁷ O ha fune veen a sem chene, Judas naa ya o gantel tiŋsi ta digi chen, wa zeme kinkan fun wa. Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa Ju tim nihɛti ta fun a tum ba. Ba fun kpak chise zene awa daasa a wa kpak un. ⁴⁸ Nar fune li Yesu gantel chen fun te ɔɔ ba, “Ya wa pu ba, mu zi zaami nandigiu a mɔksi un. Tiina chen. Ma kpak un kpok.”

⁴⁹ Ba fune wa tel ba wati, Judas fun vaan kaali Yesu wati a la zaami un a ɔɔ, “Mu kunyana,” a mɔksi un a chi chensa yaa mɔksi dɔɔ chen.

⁵⁰ Yesu fun ɲɔ un, “Mu chena, kitum chenani i daɲni i tum.”

Ba naa fune tiɲ Judas chen, fun wa kpak un kpok ni.

⁵¹ Yesu gantel tiɲsi ta nidigi fun foɲ a chise zen a kpa ɲmen Koosa dam kɔkɔɔrsi ta niheɛ yom digi diɲna.

⁵² Yesu fun ɲɔ un, “Kpa i chise zen ti a du o lɔk ni. Nar zer chise zen a la laal ni, o vɛ doso, chise zenne ba zi kpa a kpu un. ⁵³ Ma wa zim di n zi koti a yir mu kunyana o nye o malaikasa a naa i kinkan a wa suɲi min?

⁵⁴ Mu ya chen, kin nawara ba fun a sɔbi n wɛ a li Koosa sem tɔn ti ni chen, wa zi wa ya wuti.”

⁵⁵ Yesu fun burgi a ɲɔ zeme ta ni, “Mu ya ɲmeɛrre ma kpa chise zene awa daasa di ma wa kpak minn? N yaa fun kaniu a biksi ma a li Koosa bar jeemi dam ti ni ka ma vɛ wa kpak min. ⁵⁶ Chenani Koosa witinsi ta fun sɔbi saha digi a li o sem tɔn ti ni, chen la ya zinan.”

Doone o gantel tiɲsi ta maga fun si chɔ kaali a ka un.

Ba Fun Kpa Yesu A La Nihɛta Bar Lagmi

(Maak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jɔn 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ Ba fun kpa Yesu a kaali Koosa dam kɔkɔɔrsi ta niheɛ naa ba fune yir Kaifas, dama. Ba fune la tel dooni, Koosa chikse nibikse ta awa Ju tim niheɛti ta fun lagmi dɔɲ ni. ⁵⁸ Pita fun sogli a tiɲ gantel a wa zu Koosa dam kɔkɔɔrsi ta niheɛ ti sal a la kani Koosa dam bisa wati di o na chenani kaa ya. ⁵⁹ Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa seria nidiile ta maga fune nyen dooni a nyini di ba na nandigi o wa ba suwachak a wa ɲɔ ba di o na Yesu ka o tum tum tagna, chen ni ba zi na nyinbaanu a kpu un. ⁶⁰ Ba fune nyiniu hali a wa ku. Nidamata fun li ba suwachak a sem sema a du Yesu ni, amaa ba sem ta wa fun ya wuti. Doone nara bale fun wa li ba suwachak, ⁶¹ a ɲɔ, “Ya fune nu chenani Yesu sem di o zi chɔk Koosa bar jeemi dam tiu a burgi a sa un wuzu butora wuzu.”

⁶² Koosa dam kɔkɔɔrsi ta niheɛ ti fun si a chini ba bambaan ni a pɛesi Yesu, “Sem naa maga nara nama sem a du hin ni nan ka i moori. I wa kpak wu digi a la zi sem?” ⁶³ Yesu fun moori. O fun ɲɔ un, “Mu daɲni i heɛsi Koosa naa nyen nan dahare a sem min wuti. I laata ya Koosa be, Kristo tii?”

⁶⁴ Yesu fun ɲɔ, “Min ya un. Nye mu ɲɔ hin di wuzu digi i zi wa na mu waa nibine beu ka mu kani Koosa niheɛ bar kani ni, a bukoo na min n wa bur wa dobaala tuhu ni.”

⁶⁵ O fune ɲɔ chen, Koosa dam kɔkɔɔrsi ta niheɛ ti fun chesi chesi o gar a ɲɔ, “Yere ya bukoo kaa ya a deu sehera tima? Ma maga fun a nu chenani o kpa o titi a maksi Koosa. ⁶⁶ O chelu akoo o wa chell?”

Ba maga fun ɲɔ di o chelu. Waa deu o sou.

⁶⁷ Ba bɔne fun si a tɔɔsi nantɔsa a du un ni a la tuk un, ⁶⁸ a ɲɔ, “Hin ɲɔɛ di i ya Kristore. ɲɔ ya ba naa la tuksi hin nan.”

Pita Fun Vɛ Di O Wa Zim Yesu

(Maak 14.66-72; Luk 22.56-62; Jɔn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ba fune ya chen maga, Pita ha fune vɛen nyen sal nɛɛ. Nihabichel digi fune nyen doon a ya Koosa dam

kɔkɔɔrsi ta niheɛ ti dam be. Waa fune na un a ɲɔ, “I gbanko wa tiɲ Yesu naa li Galili pulum nɛɛ?”

⁷⁰ O fun tɔ ba naa maga fune chini doon chen suwachak ni a pɛesi un, “Yere i sem chen? N wa zim chenani i sem chen,” ⁷¹ a fun si a la chini bulzɔɔni. Dam ti nihabichel digi fun bukoo na un a ɲɔ ba naa fune chini dooni chen, “Baal ɲɔ ya Yesu Nazaret gantel tiɲsi ta digire.”

⁷² O fun bukoo tɔ a ɲɔ, “Mu heɛseu mu wa zim baal ti.”

⁷³ O fun ya tama ba naa fune chini dooni chen, ɲɔ un, “I semu a chi Galili tim baal. Chendaha i ya ba nidigire.”

⁷⁴ Doone Pita fun heɛsi Koosa a nye o titi ni a ɲɔ, “Baal naa ma sem nan, n wa zim un.”

Zimal fun vaan yeli. ⁷⁵ Pita vaan lisi chenani Yesu fun ɲɔ un chen di o zi wa tɔ butorau di o wa un wa zim dɔɲa, ka zimal yeli. Chenani maga o fun lisi zu o nyuha. O fun kaali a la wi kinkan.

Ba Fun Kpa Yesu A La Nye Pailɔt Ni

(Maak 15.1; Luk 23.1-2; Jɔn 18.28-32)

27 Chɔɔsa fune wa pisi, Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa Ju tima niheɛti ta maga fun lagmi a na dɔɲa di ba kpu Yesu. ² Ba fune sem peti, ba fun vɔu o nisa a kpa un a la nye gɔbnati nyuhu tiina naa ba yir Pailɔt ni chen.

Chenani Judas Fun Sou

(Tuma 1.18-19)

³ Judas, naa fune li Yesu gantel, o fune na ka ba di Yesu sou seria, o tuha fun chɔk. O fun bur kaali Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa niheɛti ta wati di o la nye ba male aniita fumtora naa ba bɔ un chen, ⁴ a ɲɔ ba, “Koosa na mu galimsa. N fune li naa nin vɛ nyen ni gantel niu. Ma di o sou seria lalakɔ.” Ba fun ɲɔ un, “Baɲɲe chen ya ya? I tum chen.”

⁵ Judas fune nu ba sema, o fun zer male ta a yo ta Koosa bar jeemi dam ti bambaan ni. O fun kaali a la tɛ o titi wa ɲmen a sou.

⁶ Judas fune li, Koosa dam kɔkɔɔrsi ta fun wa a wa pini male ta a ɲɔ dɔɲ ni, “Male na fune yau baal ti sou. Ya chikse ta wa la kɔɔni di ya kpa a a gbaari Koosa bar jeemi dam male ta ni.” ⁷ Ba fune wa na dɔɲ peti, ba fun kpa male ta a yau tɛene naa ba fune yir tempilsa bar kɔɔri. Ba fune daɲni ba kpa dooni a burgi hɔɔra bar hugsiswa. ⁸ Chendaha ba yir doon tɛene ti chel bar nyeni hali wa zinan.

⁹ Koosa witiina Jeremaya fune sɔbi nanne saha digi a ɲɔ di,

“Ju tim ta fune la kɔɔni di ba zi bɔ male aniita fumtorau a yau tempilsa bar kɔɔri tɛene ti.

¹⁰ Adaha ba fun kpa male ta a yau dooni a chi chenani Koosa fun ɲɔ min chen.”

Chenani Koosa dam kɔkɔɔrsi ta fun tum nye Jeremaya sem ya wuti.

Pailt Fun Pɛəsi Yesu Awa Sɛma
(Maak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jɔn 18.33-38)

¹¹ Yesu fun chinji Pailt suwachak ni. Pailt fun pɛəsi un, “Hin ya Ju tim koor chenn?”

O fun ɲɔ, “Chenani i kut ɲɔ chen.” ¹² Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa Ju tim niheeti ta funɛ fiksi unu, o moori.

¹³ Pailt fun bukoo pɛəsi un, “Wu damata naa ba sɛm a du hin ni nan, i wara nu aa? I wa kpak wu digi a la zi sɛmm?”

¹⁴ Yesu fun moori a vɛ sɛm wu digi. O fun ya Pailt alaazibu kinkan.

Ju Tima Fun Di Yesu Siwi Seria
(Maak 15.6-15; Luk 23.13-25; Jɔn 18.39-19.16)

¹⁵ Ba wuzu zen wuzu Pailt yaa fun puk dɛ naa ba yaa tɔ nara chen zɔkɔ a nyɛ nibɛgim li. ¹⁶ Ba naa maga funɛ lagmi Jerusalem ni funɛ zim ba naa ba tɔ dɛ ni chen digiu. Ba funɛ yir un Barabas. ¹⁷ Zɛmɛ ta fun wa lagmi Pailt dam til ni. O fun pɛəsi ba, “Ma daɲni mu yisi Barabasɛ a nyɛ ma koo mu yisi Yesu naa ba yir Kristo chen a nyɛ maa?” ¹⁸ Pailt funɛ zimu di Koosa dam kɔkɔɔrsi tima handɔta daha ba fun kpak Yesu a wa o wati.

¹⁹ Pailt funɛ kani seria bar diili dɛ ti ni, o haan fun holi a ɲɔ un, “Dusum ti mu dɛ namsu kinkanɛ baal nɔ daha a li mu deesi ni. O nin wa to. Adaha i yisi un a ta.”

²⁰ Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa tɔhɔn niheeti ta fun ɲɔ zɛmɛ ta ni di ba sumi Pailt o yisi Barabas a kpu Yesu.

²¹ Pailt fun bu pɛəsi ba, “Nara bale na, antirɛ ma daɲni mu lisi?”

Ba fun ɲɔ, “Ya daɲni Barabasɛ.”

²² Pailt fun bu pɛəsi ba, “Baal naa ba yir Kristo nan, yɛrɛ n kaa ya un?”

Ba fun ɲɔ, “Nyɛ ba kpaasi un a mari daakakli daha ni o sou.”

²³ Pailt fun bu pɛəsi ba “Yɛrɛ? Tum tagna barɲɛ o tum?”

Ba fun tɛsi kinkan a ɲɔ, “Nyɛ ba kpaasi un a mari daakakli ti daha ni o sou.”

²⁴ Pailt funɛ zimu di o wa zɛmɛ ta sɛm ta wa kpak mun ka ba daɲni ba dam, o fun zɔk ni a sɛm o nisa zɛmɛ ta maga suwachak ni a ɲɔ, “Mu nisa wa to baal nɔ sou ni. Ma waa dɔ un.”

²⁵ Zɛmɛ ta maga fun ɲɔ un, “Koosa la zi na ya wa ya nilule galimsa a lɛrgi ya diɲsa o sou daha.”

²⁶ Doone Pailt fun yisi Barabas a nyɛ ba, a nyɛ ba ka tuk Yesu wa vurmsi ni. Ba funɛ tuk un peti, o fun ɲɔ di ba kpa un a la kpaasi mari daakakli ti o sou.

Lanjimasa Funɛ Mɔmsi A La Zɔ Yesu
(Maak 15.16-20; Jɔn 19.2-3)

²⁷ O lanjimasa fun kpa un a la zu Pailt dɛ zen, a fun yir ba dɔɲtima ba wa. ²⁸ Ba fun ur Yesu kilaare a zer ba gar sɛm digi a wa laari un. ²⁹ Ba fun kpa sɔta a wa sɔ a chi koor nichiga a kpa chik o nyuha a kpa da a barɔ o nindil ni. Ba fun wa gbiri o suwachak ni a mɔm un a ɲɔ, “Ju tim koor, ya zaami hinu.” ³⁰ Ba fun tɔɔsi nantɔsa a

du un ni a kpiti da ti a mo o nyuha. ³¹ Ba fun mɔmsi un peti a kpa gar sɛm ti a ur a zer o titi kilaare a laari un, a kpa un li di ba la kpaasi un a mari daakakli ti ni o sou.

Ba Fun Kpak Yesu A Kpaasi A Mari Daakakli Ni
(Maak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jɔn 19.17-27)

³² Ba funɛ nyɛn nyinbaan ni a la chene, ba fun la chem baal naa ba yir Simɔn a li Sairini pulum ni. Ba fun lɛrgi un a nyɛ o zer Yesu daakakli ti a baasi a tiɲ ba kaali. ³³ Ba fun la tel doonani ba yir Gɔlgɔta. Chen mun ya, ‘nyukɔkri bar’. ³⁴ Doone ba fun kpa luri a wa nyɛ Yesu ni a daɲni o nyɔ. O fun lɛmsi un a vɛ nyɔkli.

³⁵ Ba fun kpak un a kpaasi a mari daakakli ti ni a kpa o gata a dau di ba yo wale di ba na anti kaa di a. ³⁶ Ba funɛ peti a maga, ba fun kani a hiisi a la nyini un. ³⁷ Ba fun wa sɔbi o yaali a ɲɔ, “Yesu nɛnɛ. Waa ya Ju tim koor.” Ba fun kpa chenani ba sɔbi chen a mari o nyuha a li daakakli ti ni. ³⁸ Ba fun kpaasi ɲmɛersa nara bale gbanko a gbaari Yesu ni, digi o nindil ni, digi o ningal ni.

³⁹ Ba naa funɛ nyɛn dooni chen, fun val la gali a la gumsi ba nyuuna a pini o zoma a ɲɔ, ⁴⁰ “Hin funɛ ɲɔ di zi chɔk Koosa bar jɛemi dam ti a bur sa un wuzu butora chen niuu? I sir ya Koosa bere, yisi i titi a tu wa daakakli ti ni ya na.”

⁴¹ Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa Koosa chikɛ nibikɛ ta awa tɔhɔn niheeti ta, ba gbanko funɛ mɔmsi un a la ɲɔ dɔɲ ni, ⁴² “Maa na. O laata fun yisi nara chen a vɛ koti a yisi o titi? O funɛ ɲɔ di o ya Ju tim koorɛ. Ma nyɛ ya na o zi yisi o titi daakakli ti ni a tu wa tɛnɛ, chen ni ya se zi su unu. ⁴³ O ɲɔ di o ya Koosa bere ka o si su un. Ma nyɛ ya na Koosa бага nyɛn di o wa yisi un lalagau.”

⁴⁴ ɲmɛersi naa ba fun kpaasi a gbaari un ni chen, gbanko funɛ pini unu.

Chenani Yesu Fun Sou
(Maak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jɔn 19.28-30)

⁴⁵ Nha funɛ wa tel sal baan nyuha, doon fun wa biri a vusi hali saha naa niparɛ yaa par a si chen. ⁴⁶ Chen saha tire Yesu fun tɛsi kinkan a ɲɔ a li o titi sɛm ni, “Eli, eli, lama sabagtani.” Chen mun ya, “Koosa, Koosa, yɛrɛ i gil min?”

⁴⁷ Nara bɔnɛ fun chinji dooni a nu chenani o sɛm chen a ɲɔ dɔɲ ni, “O yir Koosa witiina Elaijare.” ⁴⁸ Ba nidigi fun chɔ a la zer kizɛrgi a tau kinyɔkli haasi ni a kpa sak da ni a tɛ un.

⁴⁹ Ba naa funɛ chinji dooni ɲɔ dɔɲ ni, “Ma nyɛ ya ɲɔ a na Elaija zi wa sunji unu.”

⁵⁰ Yesu fun bukoo tɛsi kinkan a sou.

⁵¹ O funɛ wa sou, gar zen naa ba fun kpa purigi Koosa bar jɛemi dam ti chen, o fun chɛsi a li buudaha ni hali a wa peti tɛnɛ ni. Tɛnɛ fun zigsɛ ka gbentela pegsi. ⁵² Hugilsa fun puk ka Koosa nara ba naa funɛ siti chen bɔnɛ si ba sou ni. ⁵³ Yesu funɛ si o sou ni wuzu butora wuzu, ba fun kaali a la zu Jerusalem. Nidamata fun na ba dooni.

⁵⁴ Lanjimasa kɔkwa niheɛ awa o lanjimasa ba naa funɛ chinji bɔnɛ a il Yesu, ba funɛ na tɛnɛ zigsɛɛ awa

chenani maga yεε, hansura fun kpak ba kinkan. Ba funε sem dɔŋ ni, “Wuti baal nɔ sir ya Koosa bere.”

⁵⁵ Nihaana ba naa funε tiŋ un a la suŋi un a li Galili ni chen, gbanko fun a chiŋi bar boli ni a nyini chenani funε ya. ⁵⁶ Ba bɔnε sɔna funε ya Mɛri Magdala awa Mɛri, Jems awa Josef niina, awa Zɛbɛdi bisa niina.

Ba Fun Kpa Yesu A La Sogli Un

(Maak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jɔn 19.38-42)

⁵⁷ Dusum funε wa biri, male tiin digi fun wa dooni. O sɔn funε ya Josef. O tɔha funε ya Arimatia, ka o tiŋ Yesu. ⁵⁸ O fun kaali Pailɔt wati a la sumi di ba yisi Yesu a li daakakli ti ni a nye un o la sogli. Pailɔt fun la kɔkɔni a tum chen. ⁵⁹ Ba funε yisi un a dau, Josef fun zer gar gali a mɛesi un, ⁶⁰ a kpa un a la du gbentel bɔ fali naa ba fun te kɔkɔri a nye Josef ni. Ba fun bilimsi gbentel zen a tɔ bɔ ti kɔkɔ a kaali. ⁶¹ Mɛri Magdala awa o tɔguma Mɛri ba naa funε tiŋ Josef chen, ba fun kpalimi dooni aa nyini hugil ti.

Lanjimasa Funε Il Yesu Hugil Ti

⁶² Asibri wuzu fun wa pisi, Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Farisi tim ta fun lagmi a wa Pailɔt wati. ⁶³ Ba fun ŋɔ un, “Ya kunyana, nusun tiin ti ha funε vɛɛn nyen, ya funε lisi o wɛu di o ŋɔ ya di wuzu butora wuzu Koosa zi wa leli unu a li o sou ni. ⁶⁴ Tum i lanjimasi ta ba la il o hugil ti hali wuzu butora wa tel. I ya chen, o gantel tiŋsi ta wa zi koti a la ŋmɛ un a ŋɔ nara ta ni di Koosa leli un a li o sou ni. Ba la ŋɔ nan, o zi bɔmu a kaali chenani o fa du ya wati.”

⁶⁵ Pailɔt fun la kɔkɔni a ŋɔ ba, “N zi nye ma lanjimasi tau ma wa ba la il o hugil ti chenani ma daŋni.”

⁶⁶ Ba wa lanjimasi ta fun kaali a la tel Yesu hugil ti mun. Ba fun pɛɛsi zɔkɔ ti buŋkul fari ti, a kpa lanjimasi ta a chiŋsi ba bar chiŋε ni.

Chenani Yesu Fun Si A Li O Sou Ni

(Maak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jɔn 20.1-10)

28 Ba hiisi wuzu ti funε wa gali, aleedi wuzu chɔɔsa funε wa pisi, Mɛri Magdala awa o tɔguma Mɛri fun si a la nyini hugil ti. ² Ba funε la tel hugil ti mun, tɛɛnɛ fun zigsi kinkan ka Koosa fun tum o malaikasi ta digi di o wa bilimsi buŋkul ti a ta hugil ti nɔ ni a kani o daha ni. ³ O kilaare funε pilimiu kinkan. Chiŋi o nyuhu ni awa o nanɣere maga funε cher ba se. ⁴ Hansura fun zu lanjimasi ta kinkan. Ba bara funε jigiri a gigmi a chi siwe bara.

⁵ Malaika ti fun ŋɔ nihaan tima ni, “Ma ta ɔmi. N zimu di ma dɛu Yesu naa ba fun kpu daakakli ti ni chene. ⁶ O wa bu to bar nɔ. O si o sou niu a chi chenani o fun ŋɔ ma chen. Ma wa nyini doonani ba fun kpa un dau chen a na. ⁷ Ma la lalaga a la ŋɔ o gantel tiŋsi ta ni di o si o sou ti niu. O piin te ba suwachakre a la Galili. Doonee ba zi wa la na unu. Ma ta sugle chenani mu ŋɔ ma chen.”

⁸ Nihaan tima tusa fun sɔkɔni kinkan amaa hansura gbanko funε nyen ba niu. Ba fun si a chɔ kaali lalaga di ba la ŋɔ o gantel tiŋsi ta ni chenani malaika ti sem ba.

⁹ Ba funε nyen nyinbaan ni a chɔ la, Yesu titi fun chem ba a zaami. Ba fun la gbiri o suwachak ni a kpak o nanɣere a la jɛemi un. ¹⁰ Yesu fun ŋɔ ba, “Ma ta ɔmi. Ma la ŋɔ mu gantel tiŋsi ta ni di ba wa pu min Galili ni.”

Lanjimasa Fun Bur La Ŋɔ Chenani Yεε

¹¹ Nihaan tima funε nyen nyinbaan ni aa la, lanjimasa ba naa funε il hugil ti bɔnɛ, fun a bur wa tɔhɔn tuha, a wa ŋɔ Koosa dam kɔkɔrsi ta kina maga yεε. ¹² Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Ju tim niheɛti ta fun wa lagmi dɔŋ ni a lisi chenani ba zi ya. Ba funε wa na dɔŋ peti, ba fun kpa male damata a la nye lanjimasa ta ni, ¹³ a ŋɔ ba, “Nara maga pɛɛsi ma chenani yεε, ma ŋɔ ba di ma funε chɔ dore, ka baal ti gantel tiŋsi ta fun wa dusum a wa lisi un a li o hugil ti ni. ¹⁴ Pailɔt nu nan wɛ, ya zi chaasi ya tusau a ŋɔ un o lisi ma a li namsi ni. Chendaha ma ta nye o muksi ma.”

¹⁵ Lanjimasi ta fun zer male ta a tiŋ chenani ba fun ŋɔ ba. Ju tim ta yaa mɔkli laaboor tiu bawu maga ni hali wa zinan.

Yesu Gantel Tiŋsa Fun Bu Na Un

(Maak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jɔn 20.19-23)

¹⁶ Yesu gantel tiŋsa nara fi di nibegim fun kaali kunjule nyuha a li Galili pulum ni doonani Yesu fun ŋɔ ba di ba wa pu un. ¹⁷ Ba funε la pu unu a jɛemi un, ba bɔnɛ funε beeli di Yesu laata. ¹⁸ Yesu fun la dugli ba a ŋɔ, “Koosa funε kpa buudaha awa tɛɛnɛ kpok magau a nye min. ¹⁹ Ma la biksi Koosa laaboor weri ti a nye nib-insa ba naa nyen bawu maga ni. Ma chaksi ba wa ni ni, chen ni ba zi burgiu mu wa mu kunyan Koosa awa o si-im weri ti gantel tiŋsa. ²⁰ Ma biksi ba baa tiŋ kin naa maga n fun biksi ma chen. Ma lisi nan. Mu zi nyen ma watiu hali tɛɛnɛ nɔ maga siili saha wa tel.”

MAAK

Jɔn Fun Mɔkli Nyabaan Ni (Mat. 3.1-12; Luk 3.1-18; Jɔn 1.19-28)

1 Koosa laaboor weri piili nɛɛɛ. O ya o be Yesu Kristo wɛwa. ² Koosa witiina, Azaaya, funɛ sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni chen a ɔk di Koosa ɔk, “N zi tum n nitumi o zi te i suwachak a la saksi a nye hin i wa.

³ O zi wa nyen nyabaan niu a mɔkli. Ba zi nu o tau ka o ɔk, ya kunyana wau. Maa saksi ka o zi wa. Ma kɔkri o nyinbaan o weri.”

Chene Azaaya fun sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni chen, chen funɛ ya.

⁴ Baal digi fun si a wa nyabaan ti. O sɔn funɛ ya Jɔn. O fun biksi narau Koosa wɛ a la chaksi ba wa ni ni. O fun ɔk ba, “Ma maga gil ma tum tagna a burgi a tiɔ Koosa nyinbaan. Ma ya chen, n zi chaksi ma wa ni niu ka Koosa zi gil ma tum tagni ta a nye ma.” ⁵ Nidamata fun li Judia pulum awa Jerusalem a kaali o wati. Ba funɛ nu o biksi ti, ba fun la kɔkri di ba tum tum tag nau ka o fun kpa ni a chaksi ba a li kɔkri dan mɔkga ni.

⁶ Jɔn kilaare funɛ ya lakom tɔnne, ka o kpa ganɛ a wɔu o chera. O funɛ di hɔkna awa toonne. ⁷ O funɛ wi aa la ɔk, “Nandigi nyen n gantel ni aa wa. Waa ya niheɛ a kaali min. N kpureu wa n gbiri o suwachak niu a ur o natausa a nye un. ⁸ N kpa nire aa chaksi ma bara, amaa naa la wa chen, o ka wa kpa Koosa siim weri a du ma ni.”

Jɔn Fun Chaksi Yesu Wa Ni Ni (Mat. 3.13-4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Chen saha ti Yesu fun li tɔkɔn naa ba yir Nazaret a li Galili pulum ni. O fun wa Jɔn wati di o kpa ni a chaksi un. ¹⁰ Saha naa Jɔn fun chaksi un chen ka Yesu fun li mɔkga ti tuha a wa li chen, o fun vaan na buudaha ka o puk ka o na Koosa siim weri ti. O funɛ chi komne a tu wa a zɔɔ o nyuhu ni. ¹¹ Ba fun nu ta a li buudaha ni ka o ɔk, “Mu be daɔni nɛɛɛ. Mu si su nara chen.”

¹² Doone Koosa siim weri ti fun kpa Yesu kaali kɔha doonani sela fun nyen. ¹³ O fun nyen doon wuzu fumnaasi. Saha naa o fun nyen dooni chen, sintana fun wa o wati di o wa mur un o tum tum tagna, amaa Koosa fun tum o malaikasau di ba wa sunji un.

Yesu Fun Yir Nyinkpaksa Nara Banaasi (Mat. 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ A gantel nɛɛ koor Herɔd fun nye ba kpak Jɔn a tɔ un dɛ, Yesu fun si dooni a kaali Galili pulum a wa mɔkli Koosa laaboor weri ti a nye nara ni, ¹⁵ a fun ɔk ba, “Saha telii wa Koosa koor dugli. Ma gil ma tum tagna a nye ma se su o laaboor weri ti, chen ni o zi dɔ mau.”

¹⁶ Yesu funɛ val Galili bɛɛɔ nɔ ni, o fun na nara bale, Simɔn awa o niinbe Andiru, ka ba yo cham bɛɛɔ ti ni. ¹⁷ Yesu fun yir ba a ɔk, “Ma si a wa tiɔ min. Ma tum ya nyinsa kpaksire hali wa zinan, amaa lalakɔ mu kpa tum fali a nye ma di ma nye nara wa tiɔ min.” ¹⁸ O fun vaan sɛm chen, ba fun gil ba chamna a si tiɔ un.

¹⁹ O funɛ bu kaali suwachak tama, o fun na niinbisa ba nara bale, Jems awa Jɔn, Zebedi bisa. Ba funɛ nyen ba arɔ tahu ni a kɔkri ba chamna. ²⁰ O fun a yir ba. Ba fun a gil ba nyana awa o tumtumsa arɔ ti ni ka ba tiɔ Yesu.

Yesu Fun Duɔni Alizin Tagin A Li Baal Digi Ni (Luk 4.31-37)

²¹ Ba fun wa tɔkɔn naa ba yir Kapernaum. Ba hiisi wuzu ti funɛ wa tel, Yesu kaali a la zu ba bar lagmi dɛ a fun biksi ba Koosa wɛ. ²² Nibinsa ba naa funɛ nu o biksi chen, o ya ba alaazibu, domi o biksi ti wa fun chi Koosa chikɛ nibikɛ biksi. O funɛ kpak kpoku a kaali ba biksi ti.

²³ Doone baal naa alizin tagin fun kani o nyuhu ni fun wa ba bar lagmi dɛ ti a tɛsi kinkan a ɔk, ²⁴ “Hee, Yesu Nazaret nar, baɔne ii daɔni ya wati? I wa bar nɔ di i wa chɔk yau. Mu zimu di i ya tu chaan tiinne. I ya Koosa bere.”

²⁵ Yesu fun ɔk alizin tagin ti ni, “Gil cheɛma a kili baal ti ni.”

²⁶ Alizin tagin ti nye baal ti bara jigiri kinkan, a huusi a li un ni. ²⁷ Nibinsa ba naa funɛ nyen dooni chen, o ya ba alaazibu kinkan. Ba funɛ ɔk dɔɔ ni, “Baɔa nɛɛɛ? Baɔ biksi fali nɛɛɛ? Ma wa na chenani o kpak kpok kinkan a koti a ɔk alizin tagna di a li nara ni a laa?”

²⁸ Lalakɔ ba naa maga nyen Galili pulum ni fun nu chenani o tum.

Yesu Fun Tiibi Nidamata (Mat. 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Yesu fun si a li ba bar lagmi dɛ ti ni a la. O wa Jems awa Jɔn fun kaali a la zu Simɔn awa Andiru dama, ³⁰ ka Simɔn hila funɛ wi. Kabilima funɛ kpak un, ka o fun cho

dam ni. Saha naa Yesu fun la tel dooni chen, ba ŋɔ un haan ti wɛ. ³¹ Yesu fun zu o dɛ ti a la kpak o nin a sunji un di o si chinji. O funɛ ya chen, o kabilima ti fun peti. O piili a ya diwe di o nyɛ ba.

³² Nha funɛ chel chen, tɔhɔn ti tima kpa ba wichɔɔrsa awa ba naa alizin tagna nyen ba ni a wa Yesu wati. ³³ Tɔhɔn ti tima fun lagmi Yesu dam nyeni suwachak ni. ³⁴ Yesu fun tiibi nara kinkan, ba naa kpak wichɔɔr ta a duŋni alizin tagna kinkan a li nara ni. Alizin tagin tima maga funɛ piin zim unu. Adaha Yesu wa fun nyɛ ba sɛm wu digi.

Yesu Fun Biksi Galili Tima Koosa Wɛ
(Luk 4.42-44)

³⁵ Zimal hɛɛta yeligi saha, Yesu funɛ siu a li tɔhɔn ti ni a kaali bar digi o duŋduŋ di o la sumi Koosa dooni. ³⁶ Chɔɔsa funɛ wa pisi, Simɔn awa o chensa fun si dooni a nyini di Yesu wa to a fun si a la dɛu un. ³⁷ Saha naa ba wa na un chen, ba fun ŋɔ un, "Nara maga la daŋni hin." ³⁸ Yesu fun ŋɔ ba, "Ma nyɛ ya si a la suwachak tɔ wisa, a naa kaɛɛ, chen ni n zi la ŋɔ ba Koosa wɛu ba nu. Chendaha n fun wa."

³⁹ Ba fun si a gba a go Galili pulum a la ŋɔ nara ni Koosa wɛ ba bar lagmi dɛɛni ni, a la duŋni alizin tagna a li nara ni.

Yesu Fun Tiibi Zagum
(Mat. 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Zagum digi fun si a wa gbiri o suwachak ni a sumi un, "I fu la naɔɔni, i fu tiibi mu wichɔɔr ti nɔu." ⁴¹ Yesu fun ɔm un siki a kpa o nin a gbaŋsi un a ŋɔ, "N daŋni i na alaafɛu. N tiibi hinu." ⁴² O funɛ ŋɔ chene, zagumti ti vaan gil un, ka o na alaafɛ. ⁴³ Yesu fun ŋɔ un kpok ni, "Kila. ⁴⁴ I fiɛŋ i sɛm nandigi ni, amaa kila Koosa dam kɔkɔɔrsi ta digi wati, chen ni o zi koti a na hin. O na hin, i nyɛ o kɔkɔri kɔkɔri ti a nyɛ hin a chi Mosis funɛ biksi ma saha digi chen. Chen la zi biksi nara di i zagumti ti petiu." ⁴⁵ Zagum ti fun kaali a vɛ tiŋ chenani Yesu ŋɔ un, amaa o funɛ sɛm nara maga niu chenani Yesu ya nyɛ un. Domi o funɛ sɛm chen, Yesu wa fun koti a zu tɔsa see o sogli a wa, ka o fun kaali a la nyen nyabaan ni. Lalaknɔ nara fun li bawu maga a wa o wati.

Yesu Fun Tiibi Naa Nangere Awa O Nisa Funɛ Sou
(Mat. 9.1-8; Luk 5.17-26)

2 Yesu fun nyen doon wuzu bile a bur wa Kapernaum. Tɔhɔn ti tima fun nu di waa nyen o dam zulu ni. ² Nara kinkan fun lagmi dooni. Gbampulim wa fun to dɛ ti ni hali dɛ ti ni kɔkɔni ni. Yesu fun ŋɔ ba Koosa laaboor weri ti wɛ. ³ Saha naa Yesu funɛ ŋɔ ba Koosa wɛ chen, nara bɔnɛ fun chuŋi baal naa nisa awa o nangere funɛ sou. Ba funɛ ya nara banaasiwa a kpa un a sak amanɔka ni a daŋni ba kpa un a wa Yesu wati. ⁴ Ba wa fun koti a kpa un tel doonani Yesu chinji chen, domi zɛmɛ funɛ iuu kinkan. Adaha ba fun zini pɛŋ ti daha a hur bɔ, a kpa ŋmensa a vɔti amanɔka ti luksa naasi a

kpa un a tu Yesu suwachak ni a li dɛ ti bambaan ni. ⁵ Yesu funɛ zim chenani ba se su un kinkan chen, o fun ŋɔ baal naa nisa awa o nangere funɛ sou chen, "Mu be, n waa nibine be funɛ gil i tum tagnau a nyɛ hin." ⁶ Koosa chikɛ nibikɛ bɔnɛ funɛ kani dooni a lisi ba tusa ni, ⁷ "Baal nɔ, baŋ sɛmwa o sɛm chen? Anti la zi koti a gil nara wu tagna a nyɛ ba? See Koosa duŋduŋ la zi koti chen. O sɛm sɛma nan ni, o wara tiŋ Koosa nɔ. O kpa o titi a maksɔ Koosa."

⁸ Yesu funɛ piin zimu o tuhu ni chenani ba lisiu a pɛɛsi ba di, "Baŋnɛ ma lisi ma tusa ni nan ni? ⁹ Baal naa nangere awa o nisa funɛ sou chen, n ŋɔ un di Koosa gil o wu tagna a nyɛ un koo n ŋɔ un di o si a val, o leema bɔm? ¹⁰ N daŋni ma zimu di n waa nibine be kpak kpok a li tɛɛnɛ nɔ maga ni, chen ni mu zi koti a gil nara wu tagna a nyɛ ba." O fun ŋɔ wichɔɔr ti ni, ¹¹ "Mu sɛm hinu, si chinji a zer i kichɔɔli ti a la dama."

¹² Baal ti fun vaan si chinji a zer o kichɔɔli ti a li lalaga. Ba naa funɛ chinji a nyini un, o fun ya ba alaazibu kinkan. Ba fun a pɛgi Koosa a ŋɔ, "Ya ha wa na nan see zinan wuzu nɔ."

Yesu Fun Yir Livai
(Mat. 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Yesu fun bu si a li dooni a kaali Galili bɛɛŋ ti nɔ. Zɛmɛ fun wa o wati, ka o fun piili a biksi ba Koosa wɛ. ¹⁴ O funɛ biksi ba a peti, o fun bukoo si a la na baal naa ba funɛ yir Livai, Alfius be. O funɛ kani lampo bar laali nɛɛ aa la lampo ti. Yesu fun ŋɔ un, "Si a tiŋ min aa wa." O fun gil o tuma a si tiŋ un a kaali.

¹⁵ Yesu awa o gantel tiŋsa fun kaali Livai dama di ba la di diwe. Lampo nilalɛ awa wu tagna tima kinkan funɛ tiŋ Yesu ka ba bɔnɛ la gbaari un ni awa o gantel tiŋsi ta ni. Ba maga fun kani a di diwe. ¹⁶ Koosa chikɛ nibikɛ ta bɔnɛ, ba naa funɛ ya Farisi tima, ba waa funɛ na ba ka ba di diwe ta. Ba fun a pɛɛsi o gantel tiŋsi ta, "Yɛrɛ Yesu wa wu tagna tima awa lampo nilalɛ ta lagmi a di diwe?"

¹⁷ Yesu fun nu chenani ba pɛɛsi a ŋɔ, "Nibinsa ba naa kpak alaafɛ, ba wara la lure tiin wati, amaa ba naa vɛ kpak alaafɛ, ba waa le la lure tiin wati. N wa wa di n wa yir ba naa nara yir ba nibin werewa. Ba naa nara yir ba nibin tagna daharɛ, mu wa."

Chenani Yesu Gantel Tiŋsa Fun Vɛ Vɔu Nɔ
(Mat. 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ Wuzu digirɛ Jɔn naa funɛ chaksi nara wa ni ni chen, gantel tiŋsa awa Farisi tim ta gantel tiŋsa fun vɔu nɔ. Doone nara bɔnɛ fun wa Yesu wati a wa pɛɛsi un, "Yɛrɛ Jɔn gantel tiŋsi ta awa Farisi gantel tiŋsi ta vɔu nɔ, ka i waa gantel tiŋsi ta vɛ vɔwi?"

¹⁹ Yesu fun burgɛ a pɛɛsi ba, "Nar kpa haan ka o chensa bu vɔu kɔnɔ? Aai. Ba wa zi ya chen. ²⁰ Saha naa ba zi wa kpak baal ti a kaali, chen wuzu ba zi wa vɔu nɔ."

²¹ O fun bu ŋɔ ba, "Ba wa kpa gar fali aa lik takta buni bɔ di o vusi. Ba ka kpa gar fali ti a lik takta buni ti, o zi bukoo cheesi kibuni tiu a gbaari. ²² Ba wa kpa sin fali a du sin tɔk buni ni di o vusi. Ba ya chen ni ka o wa bi a

pursi, o zi chək tək tiu ka sin ti pisi. Sin fali ti daŋni tək falirɛ.” (O funɛ biksi ba chen ni ba zim di o biksi ti ya biksi falirɛ.)

Chenani Yesu Fun Tum Ju Tim Hiisi Wuzu
(Mat. 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Hiisi wuzu digi Yesu awa o gantel tiŋsi ta fun la zu kiparɛ tuha aa la. Ba funɛ la chene, o gantel tiŋsi ta fun pini kiparɛ ta. ²⁴ Farisi tim ta bɔnɛ fun ŋɔ Yesu ni, “Kina, yɛrɛ i gantel tiŋsi ta chək ya chiili wuzu hiisi?”

²⁵ Yesu fun burgi a pɛsi ba, “Ma yaa karimi Devid we a li Koosa sɛm tɔn ti ni chen, ma wa zim o munn? ²⁶ Saha naa Abayata funɛ ya Koosa dam kɔkɔrsɔ ni hɛɛ chen, wuzu digi lɔsa funɛ kpak koor Devid awa o dɔŋtima, o fun kaali a la zu Koosa bar jɛemi dama a la zer boroboro a chək a se a kpa nyɛ o dɔŋtim ta ni ba gbanko fun se. Nan boroboro nɔ funɛ chi seeliu see Koosa dam kɔkɔrsi ta duŋduŋ funɛ se.

²⁷ “Koosa wa fun te lisi hiisi wuzu ti a ŋɔ nara ni di ba tiŋ un. O funɛ te naami narawa a lisi hiisi wuzu ti a nyɛ ba a ŋɔ di ba tiŋ un. ²⁸ Mu waa nibine be dɔ hiisi wuzu ti gbanko.”

Yesu Fun Tiibi Baal Naa Nin Siwɛɛ
(Mat. 12.9-14; Luk 6.6-11)

3 Yesu fun bur kaali a la zu ba bar lagmi de ti. Baal digi funɛ nyɛn dooni. O nin fun sou. ² Ba naa funɛ nyɛn dooni fun nyini Yesu di ba na o zi tiibi baal ti hiisi wuzu tiu koo o wa zi tiibi. Ba funɛ nyiniu di ba na Yesu galimsa a koti a fiksi un. ³ Yesu fun ŋɔ baal naa nin funɛ sou chen, “Si a wa,” ⁴ a ŋɔ nara tima ni, “Ma zim Koosa chiu. Hiisi wuzu ti ma ya chi di ma ya wu werewa a nyɛ nara ni, akoo ma ya chi di ma ya wu tagniwa a nyɛ nara nii? Ma nyɛ nara miisa koo ma kpu nara, o leemawa maa chi?”

Ba fun moori. ⁵ Yesu fun na paan a nyini a go ba a zim di ba bambe kpoku. O fun ŋɔ baal ti ni di o tuuni o nin ti. O fun tuuni o nin ti. O nin ti fun vaan peti. ⁶ Farisi tim ta fun si kaali. Ba wa Hɛrɔd wale funɛ lagmiu aa daŋni nyinbaan chenani ba zi ya a kpu un.

Yesu Fun Tiibi Nidamata Bɛɛŋ Nɔ Ni

⁷ Yesu awa o gantel tiŋsi ta fun li dooni a kaali bɛɛŋ ti. Nara kinkan fun tiŋ un a li Galili ni a la dooni. ⁸ Bɔnɛ fun li Jerusalem awa Judia pulum. Bɔnɛ fun li Idumia pulum awa pulum naa maga nyɛn Jɔkɔdan mɔɔga jibar kinkin ti ni. Bɔnɛ ka fun li Taaya awa Saidɔn awa doon pulum ti maga. Ba maga funɛ nu tum zene nawara Yesu fun tumu a li ba tɔsi ta ni a wa o wati. ⁹ Yesu fun ŋɔ o gantel tiŋsi ta ni di ba dɛu arŋa a kɔkri a saksi chiŋsi un, domi zɛmɛ ta funɛ iuu kinkan chen ni ba zi zaksi un. ¹⁰ Yesu funɛ tiibi nara kinkan. Chendaha zɛmɛ ta funɛ zaksi dɔŋa di ba la gbaŋsi un. ¹¹ Hali ba naa alizin tagna fun nyɛn ba ni ka ba na un, ba yaa chel tɛɛnɛ nɛɛ o suwachak ni a tɛsi kinkan a ŋɔ, “I ya Koosa bere.”

¹² Yesu fun ŋɔ alizin tagni ta wa kpok ni di a fiɛŋ a ŋɔ o wɛ nandigi ni.

Yesu Fun Lisi O Nitumɛ Nara Fidale
(Mat. 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Yesu fun si dooni a kaali kuŋkule digi nyuha. O fun la tel dooni a fun yir nibinsa ba naa o daŋni ba wa o wati. ¹⁴ O fun lisi nara fidale a li ba ni di ba tiŋ un, chen ni o zi tum bau tɔ wisi ta ni di ba biksi nara Koosa wɛ. ¹⁵ O fun kpa kpok a nyɛ ba, chen ni ba zi koti a duŋni alizin tag nau a ta nara ni.

¹⁶ O nara fidale ta sɔna funɛ ya Simɔn (Yesu fun du un sɔn fali Pita), ¹⁷ Jems awa o niinbe Jɔn, Zɛbedi bisa. O gbanko funɛ nyɛ ba sɔn falewa Boanɛjis. Ba sɔn ta mu-na funɛ ya nibin numa. ¹⁸ O gbanko funɛ lisi Andiru, Filip, Batɔlɔmi, Matiu, Tɔmas, awa Jems, Alfius be, Tadius, Simɔn naa o pulum wɛ fun nyɛn o bambi ni, ¹⁹ awa Judas Iskariot, naa funɛ li Yesu gantel chen. Ba warɛ o fun lisi a kaali dama.

Chenani Yesu Fun Duŋni Alizin Tagna A Li Nara Ni
(Mat. 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ Zɛmɛ kinkan bur lagmi a wa. Hali Yesu awa o gantel tiŋsi ta wa fun na nyinbaan a di diwe. ²¹ Yesu wale funɛ wa nu chen wɛ, ba fun wa di ba la kpak un a ŋɔ di o zu galɛŋwa.

²² Koosa chikɛ nibikɛ ta bɔnɛ fun li Jerusalem a ŋɔ dɔŋ ni, “Bielzɛbub, naa ya alizin tagna maga koora, nyɛn un ni a la nyɛ un kpok saha maga, chen ni o zi kotiu a duŋni alizin tagni ta a li nara ni.”

²³ Yesu fun yir ba a jɛegi jɛege a nyɛ ba a pɛsi ba, “Yɛrɛ sintana kaa ya duŋni o titi a ta? ²⁴ Tɔhɔn tima vɛ kpak nɔ bɛgim, ba dɔma wa zi wa a chək ba tɔhɔn tii? ²⁵ Dam bɛgim nara burgi a yo dɔŋa, chen dam ti zi pisiu a chel. ²⁶ Sintana awa o nitumɛ yo dɔŋa, o wa zi chək o koor tii? O gbanko wa zi chiŋ vusi. Adaha o wa ya di sintana nyɛ min kpok.

²⁷ “Ma vɛ te kpak nikipok a vɔwi, yɛrɛ ma kaa ya a zu o dama a fuksi o kina?”

²⁸ “Ma nyɛ mu ŋɔ ma nan. Koosa koti a gil nara tum tagna maga awa chenani ba vɛ ya un jirima a nyɛ ba. ²⁹ Nara vɛ nyɛ Koosa siim weri ti jirima, Koosa wa zi gil chen a nyɛ ba, hali saha naa vɛ kpak bɔ.” ³⁰ O funɛ sɛm a nama domi bɔnɛ ŋɔ di alizin tagin kani o nyuhu ni.

Yesu Nitiŋɛ Ya O Wuti Wale
(Mat. 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Doone Yesu niina awa o niinbisa fun wa tel a wa chiŋi dam ti dentil ni a tum nara di ba zu a yir un. ³² Ba fun wa zu o wati a ŋɔ un di o niin ti awa o niinbisi ta nyɛn dentil ni a pɛsi o wɛ.

³³ Zɛmɛ ba naa funɛ kani a go un, o fun pɛsi ba, “Anti ya mu niin wuti awa mu niinbisa?” ³⁴ O fun nyini nibinsa ba naa kanɛ a go un chen a ŋɔ, “Ma na mu numa awa mu niinbisi ta nɛnɛ. ³⁵ Ba naa maga la tum chenani Koosa daŋni ba tum, ba waa ya mu numi ta awa mu niinbisi ta.”

Yesu Fun Nɔ Ba Nipari Naa Zaasi Kiduha We

(Mat. 13.1-9; Luk 8.4-8)

4 Yesu fun bu wa beɛŋ ti a biksi nara Koosa we. Zeme kinkan fun wa o wati a wa go un. Domi ba fune iuu kinkan, o fun a nyini arɔ bar nyeni a la zu, amaa zeme ta wa fune chɛŋ jibaŋ neɛ.

² O fun jeeɛgi jeeɛge a biksi kidamata a nye ba a nɔ,

³ "Baal digi fune nyen doon a fun si a kaali o nmaha di o la zaasi kiduha. ⁴ O fune zaasi chene, kiduhu ti boɛ fun chesi nyinbaan ni. Zimebisa fun wa pini a naa chesi nyinbaan ni chen maga a di. ⁵ Boɛ ka fun chesi buɔkul tuhu ni. Heera wa fun to dooni kinkan. Chendaha a fun nyu lalaga. ⁶ Saha naa nha fun wa num a kpak a, a fun fiimi a siti. A wa fun koti a ta luta nene.

⁷ Kiduhu ti boɛ ka fun chesi soɔta bar nyeni ni a nyu a zini. Soɔti ta gbanko fun nyu a zini a to a. Chendaha a wa fun koti a lul. ⁸ Boɛ ka fun chesi teen weri ni a nyu a zini a lulsi nene. Boɛ fumtatora, fumɔɔɔra, kɔkkɔkwa."

⁹ Yesu fun nɔ ba, "Ma naa kpak diɔsa aa nu, maa nu nene."

Chenani Yesu Fun Jeeɛgi Jeeɛge A Nye Nara Ni

(Mat. 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ O fune wa ka o duɔduɔ, ba naa fune tiɔ un awa o gantel tiɔsa fidale ta, ba fun wa a wa peesi un o jeege ta mun. ¹¹ O fun nɔ ba, "Ma ware Koosa nye ma zim o koor ti kina, amaa ba naa ve nyen Koosa koor ti ni chen, jeege wa n yaa jeeɛgi a nye ba chen,

¹² 'Chen ni ba zi nuu aa kidaɔni ba zim a muna amaa ba wa kizim.

Ba zim a muna,

ba bambe zi chergiu,

chen ni Koosa zi gil ba tum tagna a nye ba."

Yesu Fun Nɔ Ba Nipari Naa Zaasi Kiduha Chen Mun

(Mat. 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ O fun peesi ba, "Ma wa zim jeeɛgi nɔ munn? Ma ve zim jeeɛgi nɔ mun, yeɛ ma kaa ya a zim a nawara keɛ muna? ¹⁴ Baal naa fune zaasi kiduhu ti chen, Koosa laaboer weri tire o fun a zaasi chen. ¹⁵ Kiduhu naa fune chesi nyinbaan ni chen chi ba naa nu, amaa sintana fune siu lalaga a wa yisi laaboer ti a li ba bambe ni.

¹⁶ Kiduhu naa ka fune chesi buɔkula tuhu ni chen chi ba naa nu laaboer weri ti ka ba tusa soɔni, ¹⁷ amaa laaboer weri ti wa fun ta lur ta ba ni. Ba fune tiɔ tamne, amaa saha naa namsi wa kpak ba chen laaboer weri ti daha, ba ve un a bu ve tiɔ. ¹⁸ Kiduhu naa ka fune chesi soɔta bar nyeni ni chen chi ba naa nu laaboer weri ti,

¹⁹ amaa ba teen nɔ wi yaale awa ba male daɔni kinkan awa ba wi lise maga wa zu ba bambe ni a chɔk laaboer weri ti, chen ni o wa kikoti a lul ba tusa ni. ²⁰ Kiduhu naa ka fune chesi teen were ni chen chi ba naa nu laaboer weri ti ka ba bambe kpak un nene a wa lulsi fumtatora, fumɔɔɔra, awa kɔkkɔkwa."

Nar Suk Fitina, Leene O Kpa Un A Chɛsi?

(Luk 8.16-18)

²¹ Yesu fun peesi ba, "Nar suk fitina, o zi bu kpa tempile a chik un niu koo o zi kpa un a chɛsi o bar chɛŋ niu o chaani kinkann? ²² Kina maga soglee, a maga zi wa li gbampulimu, chen ni ma zi na au. ²³ Ma naa kpak diɔsa a la nu, ma nye a nu nene.

²⁴ "Maa nu chenani n kaa nɔ ma nan. Ma doso a nu mu sema a gbaari, Koosa zi surɔi mau ma zim a gbaari. ²⁵ Nar la nu nene, Koosa zi surɔi unu o zim a gbaari. Nar ka ve nu nene, tam naa o zim chen, Koosa zi yisi au o wati."

Yesu Fun Nɔ Ba Chenani Kiduha Nyu A Zini We

²⁶ Yesu fun nɔ di, "Koosa koor ti chi nipari naa fune si a la o nmaha di o la zaasi o kina chene. ²⁷ O fune zaasi kin ta a peti, o fun la chɔ a hiisi. Wuzu kama o yaa siu a la tum a wa hiisi. O fune ya chene, o ka wa zim chenani kiduhu ti ya a nyu aa zini. ²⁸ Teen ti titi yaa chergiu kiduhu ti a nyu a zini. A waa zini a peti chen, a zi kpaksi loona a lulsi. ²⁹ A wa bi a mak kumi chen, ba kpa chisa a kaali nmaha ti a la kum a."

Yesu Fun Nɔ Ba Kidusi Maga Kiwewe We

(Mat. 13.31-32; Luk 13.18-19)

³⁰ Yesu fun bu peesi ba, "Baɔ kinne ya zi koti a kpa lagmi Koosa koor ti ni a nyini a kpa maksi a koor ti? ³¹ O chi kiduha naa ba yir 'mastad' ba yaa kpa aa du chene. Waa ya kidusi maga kiwewe. ³² A gantel ni a si a zen a kaali bugil pum maga kɔha ni. Zimebisa yaa wa du a zaɔa a hulsi ni, domi a fune zenu a kpak basɔn were."

³³ Yesu fun a jeeɛgi jeeɛge kinkan a nye ba a biksi ba Koosa we a chi chen, hali ba zima wa peti. ³⁴ O waa ya biksi ba wu digi a gbaari, see jeege duɔduɔ. O wa o gantel tiɔsi ta fune nyen ba duɔduɔ, o fun a biksi ba a maga muna.

Yesu Fun Jiɔ Peha

(Mat. 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ A wuzu ti nha fune wa chel, o fun nɔ o gantel tiɔsi ta ni, "Ma nye ya la ji beɛŋ ti jibaɔ kinkin ti." ³⁶ O gantel tiɔsi ta fun gil zeme ta a zu pu Yesu arɔ tuhu ni ba kaali. Boɛ gbanko fun zu arɔ boɛ a tiɔ un. ³⁷ Ba fune la chene, pe zen digi fun wa si a viigi. O fun a mo arɔ ti kinkan, a teɔ ni ti a du arɔ ti tuhu ni o daɔni o lim.

³⁸ Yesu fun chɔ arɔ gantel ni a sul nyusula a chɔ do. O gantel tiɔsi ta fun laasi un a peesi, "Ya kunyana, ya daɔni ya sou. I bak wa to ya nii?"

³⁹ O fun si o do ti ni a nɔ pehe ti ni di o chɛŋ a nɔ ni ti ni di o du balimm. Pehe ti fun chɛŋ. Ni ti gbanko fun a du balimm, hali o wa fun a dam tama. ⁴⁰ Yesu fun peesi o gantel tiɔsi ta, "Yeɛ maa soɔ chen ni? Ma se wa su minn?"

⁴¹ O fun a ya ba alaazibu kinkan. Ba fune pɛɛsi dɔŋa, “Baal nɔ, baŋ nibine ya un? Hali o koti a sem sɛma peha awa ni wati a nu o nɔ.”

Yesu Fun Tiibi Alizin Tagna A Li Nar Ni
(Mat. 8.28-34; Luk 8.26-39)

5 Ba fune la ji bɛɛŋ jibaŋ kinkin ti, ba fun wa tel Gadaria tima pulum. ² Baal digi fune nyen dooni a kpak alizin tagna o nyuhu ni. ³ Nandigi wa fun koti a vɔu un. Ba yaa fun kpa zɔgle zenewa a vɔu un. O yaa fun a kasi a. ⁴ Ba yaa fun kpa zɔgle a vɔti o nanggere awa o nisa hali ba wa ku, amaa o yaa fun kasi a magau. Nandigi wa fun kpak kpok a kaali un. ⁵ O fun chɔ kaali di o la nyen doonani ba yaa sogli ba nawaalsa chen awa kurkule nyuuna bar nyeni ni saha maga, a la huusi a zer burkula aa tenji o titi.

⁶ Yesu fune wa li arɔ ti ni, baal ti fun la chiri doonani ba sogli ba nawaalsa chen a li bar boli ni. O fune na un, o fun chɔ a wa gbiri o suwachak ni a zaami un. ⁷⁻⁸ Yesu fun nɔ alizin tagin ti ni di o li baal ti ni. O fun tɛsi kinkan a pɛɛsi un, “I waa Yesu, Koosa zen be, baŋɛ i danɔni n wati? Kinyini Koosa a gil mu muksi.”

⁹ Yesu fun burgi a pɛɛsi un, “I sɔn ya baŋa?” O fun nɔ, “Mu sɔn ya ‘zeme’, domi ya iuu.” ¹⁰ O fune sumi Yesu kinkan di o ta durɔni a a li ba pulum ni.

¹¹ Kurchusa fune nyen kurkule nyuhu ni a di diwe. A fune tel tusugsa leu. ¹² Alizin tagni ta fun a sumi Yesu di o nye a la zu kurchusi ta ni. ¹³ Yesu fun nye a nyinbaan. A fun li a la zu kurchusi ta ni. Kurchusi ta fun si a chɔ a la wilsa a chesi bɛɛŋ ni ti ni. Ni ti fun di a maga.

¹⁴ Ba naa fune nyini kurchusi ta chen, ba fun chɔ kaali dama a la nɔ ba naa nyen dooni awa ba naa ba pu kɔha ti ni. Tɔhɔn ti tima fun li a wa Yesu wati di ba la na kin naa yɛɛ. ¹⁵ Ba fun wa na baal naa alizin tagna kinkan fun kani un ni chen laari gar a kani Yesu wati. O wa fun bu a zu galɛŋa. Hansura fun kpak ba. ¹⁶ Ba naa fune nyen dooni a na chenani fune ya alizin tagni ta awa kurchusi ta, ba fun nɔ ba naa wa chen.

¹⁷ Ba fune nu ba sem chen, ba wa Yesu wati a wa sumi un di o li ba pulum ni. ¹⁸ Saha naa o fun si a la zu arɔ ti chen, baal naa fune kpak alizin tagna chen, fun wa sumi Yesu di o nye o tiŋ un ba la.

¹⁹ Yesu fun nɔ un, “Aai. Kila i dam wale wati a la nɔ ba chenani i kunyana sunji hin a ɔm hin siki.”

²⁰ O fun kaali a la nɔ ba naa nyen Dekapolis pulum wati chenani Yesu fun ya nye un. O ya ba maga alaazibu.

Yesu Fun Tiibi Ju Tim Nihɛɛ Nihabichela
(Mat. 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Yesu fun zu arɔ a la ji bɛɛŋ ti jibaŋ kinkin ti. O fune la tel dooni, zeme kinkan fun wa a wa go un bɛɛŋ ti nɔ ni. ²² Ba bar lagmi de nihɛɛ digi fune gbaari zeme ta ni. O sɔn fune ya Jairus. Saha naa o fun wa na Yesu, o fun la gbiri o suwachak ni, ²³ a sumi un kinkan a nɔ, “Mu nihabichela la wi a danɔni o sou. Mu sumi hinu kinkan, kuwa a wa kpa i nisa a sak un ni, chen ni o zi na alaafɛu.”

²⁴ Yesu fun tiŋ Jairus a kaali. Nara kinkan gbanko fune tiŋ un aa zaksi un.

²⁵ Nihaan digi fune nyen doon a kpak wichɔɔr digi bun fidale. O fun ya nin ka o ve peti. ²⁶ Hali luri tima nidamata fun a tiibi un a wa ku. O fun chɔk o male maga ka o nin ti ve peti a fun bukoo gbaari. ²⁷ O fun a nu Yesu we a la lisi o tuhu ni, ²⁸ “N fu koti a la gbaŋsi o kilaari nɔ, n fu zi na alaafɛu.”

²⁹ O fun zu zeme ta ni a la pu Yesu a gbaŋsi o kilaare gantel. O fune la gbaŋsi o kilaari ti chen, o nin ti fun vaan tenj. Doone o fun zim di o na alaafɛu. ³⁰ Yesu fun zim di nandigi gbaŋsi unu domi o kpok ti bar digi fune liu. O fun burgi o gantel a pɛɛsi, “Anti gbaŋsi mu takta nan ni?”

³¹ O gantel tiŋsi ta fun burgi a pɛɛsi un, “I waa na zeme ta la murgi nan ni ka i pɛɛsi ya di, anti gbaŋsi hinu?”

³² Yesu ha fun veen a nyini a go di o na nar gbaŋsi un chen. ³³ Hansura fun kpak haan ti kinkan. O bara fun a jigiri. O fun zim di Yesu tiibi unu a fun wa gbiri o suwachak ni a sem o tuha chaani maga a nye un.

³⁴ Yesu fun nɔ un, “N be, i si suuli nye i na alaafɛu. Kila dama awa tu sɔn ni. I wichɔɔrti ti petiu. O wa zi bu burwi.”

³⁵ Yesu ha fune veen a sem, nara bɔne fun a li ba bar lagmi de nihɛɛ dama a wa nihɛɛ ti wati a nɔ un, “I be nihabichel ti sowu. Ta bu muksi nibiksi ti di o waali.”

³⁶ Yesu fun nu chenani ba sem chen a nɔ nihɛɛ ti, “Ta nye o muksi hin. Nye i si su min.” ³⁷ Yesu wa fun a danɔni nandigi tiŋ un amaa a nye Pita, Jems awa o ninbe Jon ba durɔdurɔ fune tiŋ un kaali. ³⁸ Ba fune la tel ba bar lagmi de nihɛɛ ti dama, ba fun a nu ba cheema ka ba wi kinkan. ³⁹ Yesu fun la zu dam ti a pɛɛsi ba, “Yere ma cheemi a la wi? Be ti wa sou. O chɔ dore.”

⁴⁰ Ba fun a mɔmsi un. O fun durɔni ba a ta, a kpa be ti nyana awa o niina awa o gantel tiŋsa nara batora durɔdurɔ a la zu be ti de chɔli ti. Be ti fune ya bun fidalewa.

⁴¹ Yesu fun la kpak be ti nin a nɔ un a li o titi sem ni, “Talita kumi.” Chen mun ya, “n be nihabichela, n nɔ hinu, kisi.”

⁴² Nihabichel ti fun vaan si chiri a val. O ya ba alaazibu kinkan. ⁴³ Yesu fun nɔ di ba ya diwe a nye be ti ni o di, a fun nɔ ba kpok ni, “Ma ta nye nandigi zim kinkan naa yɛɛ.”

Chenani Nazaret Tim Ta Fun Ve Yesu
(Mat. 13.53-58; Luk 4.16-30)

6 Yesu fun a li dooni a bu kaali o sembiri tɔha, o wa o gantel tiŋsi ta ni. ² Ba fune nyen dooni, ba hiisi wuzu fun wa tel. O fun kaali a la zu ba bar lagmi de a biksi nara Koosa we. Nara kinkan fune nyen doon a nu o biksi ti. O ya ba alaazibu kinkan. Ba fune pɛɛsi dɔŋa, “Leene baal nɔ pu sem nama maga? Ka leene o veen pu zima nɔ? Ka yere o zi yaa ya a tum o tum zene nama? ³ O laata fune ya bugilsal a nyen bar nɔ ni chenn? O niina laata ya Meri chenn? Jems, Josef, Judas awa Simɔn laata ya o niinbisa chenn? Ya wa o toosa laata

lagmi nyenn?" Ba wa un wa fun lem dɔŋ ni, domi ba funɛ zim unu.

⁴ Yesu fun ɔɔ ba, "Nara maga nye Koosa witiina jiri-mau, amaa o sembirɔ tɔɔn nara wa o dam wale awa o lul, ba wara nye un jirima."

⁵ O funɛ nyen dooni chene, o fun kpa o nin a sak wichɔɔrsi nara tam ni a tiibi ba. Chen dunɔɔnɛ o fun koti a tum. O wa fun koti a tum tum zene, domi ba se wa fun su un. ⁶ O fun jeri Yesu kinkan. O fun si a kaali tɔ wisa naa nyen dooni chen, a biksi nara Koosa wɛ.

Yesu Fun Tum O Nitumɛ Nara Fidale Baa Biksi Nara
(Mat. 10.5-15; Luk 9.1-6)

⁷ Doone o fun a lagmi o gantɛl tiŋsa nara fidale ta a wa tum ba nara balele, a nye ba kpok di baa kiduŋni al-izin tagna a li nara ni. ⁸ O fun ɔɔ ba, "Ma wa kaa la, ma fiɛŋ ma zer buna a chi diwe, male awa kapursa. ⁹ Ma du natausa, amaa ma ta laari takta wisa le a zer ma danɔɔpalsa a la. ¹⁰ Ma wa la tel tɔɔha, ma nyen dam begim naa ba nye ma di ma chɔ chen, hali a wuzu naa ma wa li tɔɔn ti ni. ¹¹ Amaa ma wa zu tɔ digi ka tɔɔn ti nara ve la ma duuli koo a ve nu nye ma, ma li dooni, a piisi ma naasa heera a ta, chen ni ba zi zim di a li ba nɛɛ. O wa li ma ni."

¹² Yesu funɛ biksi ba chene, ba fun si a kaali a la sem Koosa wɛ a nye nara ni, a ɔɔ di ba gil ba tum tagna a burgi a tiŋ Koosa nyinbaan. ¹³ Ba fun veen a duŋni al-izin tagna a li nara kinkan ni, a zer nu tama a tiksi a du wichɔɔrsi ta ni a tiibi ba.

Chenani Koor Herɔɔd Fun Kpu Jɔn
(Mat. 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Nara tim maga fun a sem Yesu wɛ. Bɔne fun ɔɔ di Jɔn, naa funɛ chaksi nara chen si o sou niu. Chendaha o koti a tum tum zene.

¹⁵ Bɔne fun kpa un a yir un Koosa witiina naa ba yir Elaija. Bɔne ka fun ɔɔ di o chi witiinsi naa Koosa tum chen digire.

¹⁶ Koor zen digi funɛ nyen doon. Ba funɛ yir un Herɔɔd. O funɛ nu Yesu wɛ, o fun ɔɔ o titi ni, "Baal nɔ wa Jɔn naa la chaksi nara chen ya nibegimnɛ. Mu nye ba fun teŋ o nyuha, amaa o bur si o sou niu." ¹⁷ Herɔɔd fun a kpa o niinbe Filip haan. O haan ti sɔn funɛ ya Herɔɔdias. ¹⁸ Jɔn fun te ɔɔ un, "Chenani i ya chen, o wa wer." O funɛ sem chen, Herɔɔdias fun nye Herɔɔd tum nara ba la kpak Jɔn a tɔ un dɛ.

¹⁹ Doone Herɔɔdias fun a ha Jɔn a danɔ o kpu un.

²⁰ Herɔɔd funɛ ɔm Jɔnu a la nye un jirima, domi o funɛ zim di Jɔn ya nibin werere. Adaha o fun ve la nɔɔni di ba kpu un. Hali Jɔn sem ta fun muksi un kinkan, amaa o ha funɛ veen a danɔni o nu o sem tau.

²¹ Herɔɔd bun luli wuzu funɛ wa tel, o fun a yir o nihɛɛ zene awa o lanjimasa nihɛɛta awa nibin zene, ba naa maga nyen Galili ni di ba wa di o luli wuzu diwe. Ba fun wa di. ²² Doone Herɔɔdias nihabichela fun wa zu dɛ naa ba di diwe ta chen a gɔ a du ba. O gɔɔli ti fun ya Herɔɔd awa o chensi ta lemlɛm kinkan. Herɔɔd fun pɛɛsi un, "Baŋne ii danɔni? Kin naa maga ii danɔni n zi nye hinu."

²³ O fun heɛsi a ɔɔ, "Kin naa maga ii danɔni, ɔɔ min, n zi nye hinu. Hali ii danɔni n pulum nɔ, n zi purigiu a nye hin."

²⁴ Nihabichel ti fun kaali o niin wati a la pɛɛsi un, "Baŋne n kaa la sumi un?" O niin ti fun vaan na nyinbaan a ɔɔ di o la a la sumi Jɔn nyuha.

²⁵ O fun bur kaali koor ti wati lalaga a la ɔɔ un, "Mu sumi Jɔn nyuhure di ba kpa du pɛŋ ni a wa nye min."

²⁶ O sem ta fun chɔk Herɔɔd tuha kinkan. O wa fun bu koti a ve, domi o fun heɛsi o wale ta suwachak ni di o zi nye un kundɔɔɔ. ²⁷ O fun a tum o lanjimasi ta digi di o la a la teŋ Jɔn nyuha a kpa wa. O fun kaali doonani ba fun tɔ un dɛ chen a la teŋ Jɔn nyuha, ²⁸ a kpa sak pɛŋ ni a wa nye nihabichel ti ni. O fun kpa la nye o niin ti ni.

²⁹ Jɔn gantɛl tiŋsi ta funɛ nu chen wɛ, ba fun la zer un a sogli.

Yesu Fun Kpa Diwe A Dɛɛsi Nara Tusugsa Nyuu
(Mat. 14.13-21; Luk 9.10-17; Jɔn 6.1-14)

³⁰ Yesu nitumɛ fidale, ba naa o fun tum chen, bur wa a ɔɔ un kin naa maga ba tum awa kin naa maga ba biksi nara ta. ³¹ Yesu fun ɔɔ ba, "Ma si. Ma nye ya la nyabaan ti ya duŋduŋ a la hiisi tama." Nara kinkan yaa fun a wa o wati a la bur, ba wa fun kpak bar digi a di diwe. ³² Ba fun si a li a la zu arŋa a kaali nyabaan ti ba duŋduŋ.

³³ Ba funɛ la chene, nidamata fun a na ba a fun vaan zim ba a li ba tɔsi ni a kpa ba nanɔgere a chɔ a te ba suwachak a la tel doon ka ba zi wa. ³⁴ Yesu funɛ wa li arŋ ti ni, o fun a na zeme kinkan ka ba chinji dooni. Ba funɛ chi piisisa a naa ve kpak nigbanjire. Ba wɛ fun ya un siki, ka o veen a biksi ba wu damata dooni. ³⁵ Ba funɛ nyen doon a vusi, Yesu gantɛl tiŋsi ta fun wa o wati a wa ɔɔ un, "Nha danɔni o chelu. Bar nɔ ya nyabaanne. ³⁶ Nye zeme ta kila ŋmaana awa tɔ wisa a naa go bar nɔ a la yau diwe a di."

³⁷ Yesu fun ɔɔ ba, "Ma titi nye ba diwe ba di." Ba fun pɛɛsi un, "Ei, yere ya kaa ya na diwe a nye nara nama ni ba di? Ya yau boroboro sidi tusugsa nyuu, o wa zi tel."

³⁸ Yesu fun pɛɛsi ba, "Boroborosa ŋmenwa ma kpak ma wati bar nɔ? Ma la nyini."

Ba fun la na a wa ɔɔ un, "Boroborosa nyuunwa awa nyinsa le nyen doon."

³⁹ O fun ɔɔ, "Chen weru." O fun a nye nara tima maga kani kɔ tota daha ni, ⁴⁰ pukpuk ni, puk digi kɔkwa, puk digi fumnyuu, puk digi kɔkwa, puk digi fumnyuu, hali a kaali. ⁴¹ Doone Yesu fun zer boroborosa nyuun ta awa nyinsa le a nyini buudaha ni a sumi Koosa a du a ni. O fun zer boroborosi ta a chɔksi a nye o gantɛl tiŋsi ta ni di kpa bɔni nara tima. Ba fun kpa bɔni ba. O fun bukoo zer nyinsa le ta a chɔksi a bɔni ba. ⁴² Ba maga fun se puŋ. ⁴³ Ba funɛ se peti chen, Yesu gantɛl tiŋsi ta fun pa ba kidikaale tima a su chenchisa fidale. ⁴⁴ Ba naa funɛ se boroborosi ta chen, ba nibaala duŋduŋ funɛ ya tusugsa nyuunwa.

Yesu Fun Val Ni Daha
(Mat. 14.22-33; Jɔn 6.15-21)

⁴⁵ O fun ɲɔ o gantel tiŋsi ta ni di ba la a la zu arɲa a la ji bɛɛŋ ti jibaŋ kinkin ti a la Betsaida ka o ta nara tima nyinbaan ni a wa. ⁴⁶ Ba fun kaali ka o ta nara tima nyinbaan ni a kaali kuŋkule nyuuna bar nyeni di o la sumi Koosa. ⁴⁷ Dusum funɛ wa biri, Yesu duŋduŋ fun a nyen jibaŋ ti ni ka o gantel tiŋsi ta fun a nyen arɲ ti ni a li bɛɛŋ ti bambaan ni. ⁴⁸ O fun na ba ka peha mo ba a li ni ti ni ba luk ku jibaŋ ti jili. O funɛ wa ya zimal hɛɛta yeligi saha, Yesu fun si a val ni daha ni a la ba wati a daŋ o gali ba ni. ⁴⁹ Doone ba maga fun a na un ka o val ni daha ni. Ba fun kpa un a yir lele. ⁵⁰ Hansura fun kpak ba. Ba fun a huusi kinkan.

Yesu fun ɲɔ ba, “Ma ta ɔmi. Minne. Ma nye ma bara ɔɔɔni.” ⁵¹ O fun wa zu arɲ ti a gbaari ba ni. Saha naa o fun wa zu arɲ ti, pe ti fun gil. O fun ya ba alaazibu a kaali a maga. ⁵² O funɛ ya ba alaazibu chen, domi ba fa wa zim chenani Yesu fa kpa boroborosi ta a nye zeme ta ni chen.

Yesu Fun Tiibi Wichɔrsa
(Mat. 14.34-36)

⁵³ Ba fun la ji jibaŋ kinkin ti a fun la tel tɔkɔn naa ba yir Genesaret a kpa arɲ ti a vɔu dooni. ⁵⁴ Yesu funɛ wa li arɲ ti tuhu ni, nara ta fun vaan a zim un. ⁵⁵⁻⁵⁶ Yesu yaa fun gba a la tɔ zene awa tɔ wisa awa ɲmaana. Ba yaa funɛ nu di o wau, ba chɔ kaali ba damsa a la kpa ba wichɔrsa a du amanɲkasi ni a kaali yawa a la sumi un di o nye wichɔrsi ta gbanɲi o takta ɲɔ, chen ni ba zi na alaafɛu. Ba naa maga funɛ gbanɲi o takta ti ɲɔ, ba fun na alaafɛ.

Chenani Ju Tim Nawaalsa Fun Biksi Ya
(Mat. 15.1-9)

7 Farisi tim ta awa Koosa chikɛ nibikɛ ta bɔnɛ ba naa funɛ li Jerusalem a wa lagmi Yesu wati. ² Ba funɛ nyen o wati, ba fun wa na di o gantel tiŋsi ta funɛ chɔk ba chi ti kibegimne, domi ba wa fun a sem ba nisa a kpa nin doŋa a di diwe.

³ Farisi tim ta awa Ju tim maga ba wa kaa di diwe, see ba te sem ba nisawa. Ba funɛ ya chen a tiŋ ba nawaalsa nyinbaanne. ⁴ Ba wara yau diwe a li yau ni, see ba te chaksi a a zi di. Ba gbanko funɛ tiŋ ba nawaalsa nyinbaan naa la biksi ba kisisi ba gbanɲa, tempilsa awa luge tempilsa a zi di.

⁵ Farisi tim ta awa Koosa chikɛ nibikɛ ta fun a pɛɛsi un, “Yɛɛ i gantel tiŋsi ta waa vɛ ya nawaalsi ta nyinbaan ti a kpa nin doŋa a di?”

⁶ Yesu fun ɲɔ ba, “Ma ya nusun timwa. O funɛ ya wutire chenani Koosa witiina Azaaya fun ɔbi ma wɛ saha digi a du Koosa sem tɔn ti ni. O funɛ ɲɔ, ‘Nara nama jɛemi min ba nyina nɛɛ, amaa ba tusa wa to min ni.

⁷ Ba kpa nibinsa chire a biksi nara a ɲɔ di a ya Koosa chire.

Chendaha ba jɛemi min yɔrɛ.’

⁸ “Maa tiŋ chenani Azaaya fun ɔbi saha digi chen. Ma wa gil Koosa chiksi ti a ta a la tiŋ ma nawaalsa nyinbaan.

⁹ “Ma kpa ma titi zima a tiŋ ma titi chiksi aa vɛ tiŋ Koosa chikɛ ta. ¹⁰ Mosis funɛ ɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni saha digi,

‘Ma nye ma nyama awa ma numa jirima. Nara maga pini o nyana koo o niina zoma, ba kpu un.’

¹¹ Ma waa ka yaa biksi nara bun kam yaali di nar ɲɔ o nyana awa o niin ni di kina o zi kpa a sunji ba ya ‘kɔban’ kinne, chen mun ya, ‘Koosa kinne’, ¹² ma wa zi la kɔkɔni di o sunji ba. ¹³ Ma wa chɔk Koosa chikɛ ta a li ma bun kam yaali dahaa? Ma funɛ kpa bun ka yaali damatau a dau a la biksi ma bisa di ba tiŋ a.”

Kin Naa Nye Nibine Tuha Doŋ
(Mat. 15.10-20)

¹⁴ Yesu fun bukoo yir nara tima ba wa o wati. O fun ɲɔ ba, “Ma chenji ma diŋsa a nye mu sem zu ma bambe ni nɛɛ. ¹⁵ Kin naa la zu ma tuha, o wara nye ma doŋa, amaa kinkin naa la li ma ɲɔ ni, warɛ nye ma doŋa. ((¹⁶ Ma naa kpak diŋsa aa nu, ma nye a nu nɛɛ.”))

¹⁷ O funɛ gil zeme ta a kaali dama, o gantel tiŋsi ta fun wa pɛɛsi un o jɛɛgi ti mun. ¹⁸ Yesu fun a pɛɛsi ba, “Ma gbanko wa kpak nehaa? Ma wa zim di kin naa la zu ma tuha, a waa kikoti nye ma doŋaa? ¹⁹ Ma loore o yaa zu ka ma la somi. O wara zu ma bambe ni.” Yesu fun ɲɔ ba a nama maga, chen ni ba wa zi bu chi diwe maga.

²⁰ O fun ɲɔ, “Kinkin naa la li ma bambe, waa nye ma tum ma titi doŋa. ²¹ Kinkin naa nyen ba tuhu ni, nibinsa lisi wu tagna a la tum sakaal tuma a la ɲme a la kpu doŋa, ²² a la tum chɔkumsa a la daŋni ba dɔŋtim kina a la tum dɔŋa wa tum tagna a la mur dɔŋa a la ya dɔŋa wa handɔta a la pin dɔŋ zoma a la daŋni ɔkɔ, aa la tum womsi tima. ²³ Wu tagin naa maga yaa li ba bambe nɛɛ. A waa yaa nye nibinsa kpak doŋa.”

Nihaan Digi Si Funɛ Su Yesu
(Mat. 15.21-28)

²⁴ Yesu fun si dooni a kaali Taaya awa Saidɔn pulum. O funɛ la zu o dam chɔkɔ dooni, o wa fun a daŋni nandigi zim di o nyen dam ti nɛɛ, amaa o sogli ti funɛ a li gbampulimu. ²⁵⁻²⁶ Haan digi fun piin nu Yesu wɛ.

Haan ti niina awa o nyana funɛ ya Girik timwa. Ba fun a lul un dooni. Alizin tagin fun a nyen o nihabichɛla nyuhu ni. O fun wa Yesu wati a wa gbiri o suwachak ni a sumi un di o duŋni alizin tagin ti a ta o be ti ni.

²⁷ Yesu fun ɲɔ haan ti ni, “Nye ba te kpa diwe tima a nye bichɛsi ni ba di purɲ. O wa denli wa ba kpa bichɛsi ta diwe a nye vasi ni a di.”

²⁸ Nihaan ti fun ɲɔ, “Mu kunyana, o ya wutirɛ, amaa vasi ta ka yaa di diwe naa bichɛsi ta yaa di ka a chɛsi chen.”

²⁹ Yesu fun ɲɔ un, “Chenani i sem nan, mu nuu. Kila dama. Alizin tagin ti piin gil i be tiu.”

³⁰ O fun kaali dama ka o be chɔ kichɔkɔ ni. Alizin tagin ti fun sir gil un.

Yesu Fun Tiibi Baal Naa Ya Dingbiti Tiina A Ya Wom

³¹ Yesu fun a li Taaya pulum ni a bur kaali tɔhɔn naa ba yir Saidɔn a la gali un ni, a fun la gali Dekapɔlis pulum ni a la li Galili beɛɛɛ ti. ³² O funɛ la tel dooni chen, ba fun kpa baal naa funɛ ya dingbiti tiina. O wa fun koti aa sɛm sɛma nɛnɛ. Ba fun a sumi Yesu di o kpa o nisa a gbanɛsi un, chen ni o zi na alaafɛu. ³³ Yesu fun a yir un a li zɛmɛ ta ni a kaali ba dɔndɔn a la kpa o naninsa lɛ a kpa tasi o diɛsi ni a tɔkɔsi nantɔ a du o zulum ni. ³⁴ O funɛ ya chene ka o fun a nyini buudaha ni a heeli a ɛkɔ baal ti ni a li o titi sɛm ni, "ɛfata." Chen mun ya, "nye i diɛsi puk."

³⁵ O diɛsi ta fun vaan puk. O zulum ti burɛ. O fun a koti a sɛm sɛma nɛnɛ. ³⁶ Yesu fun ɛkɔ ba kpok ni di ba fiɛɛɛ ba ɛkɔ nandigi ni chenani yɛɛ, amaa ba funɛ vɛu a mɔkɔli nidamata ni. ³⁷ Nara tima fun ɛkɔ dɔn ni, "Kundɔn wa to baal nɔ zi vɛ koti a yaali. Hali o koti a tiibi dingbiti tima awa womna." O fun ya ba alaazibu kinkan a vɛ weri.

Yesu Fun Kpa Diwe A Dɛɛsi Nara Tusugsa Naasi
(Mat. 15.32-39)

8 A wuzuni ta gantɛl nɛɛ zɛmɛ kinkan fun lagmi a go Yesu. Kundɔn wa fun to ba zi di. Yesu fun yir o gantɛl tiɛsi ta a ɛkɔ ba, ² "Nara nama wɛ kpak min sikirɛ, domi wuzu butora wa ba nyɛn mu wati a vɛ kpak diwe aa diili. ³ N ta ba nyinbaan ni di ba la ba damsɛ awa lɔsa ni, ba zi la gbarigi nyinbaan niu. Ba bɔnɛ funɛ li bar bolile a wa."

⁴ O gantɛl tiɛsi ta fun ɛkɔ un, "Ei, bar nɔ ya nyabaanne. Yɛɛɛ ya kaa ya a na boroboro a nye nara nama ni ba se?"

⁵ O fun burɛ a pɛɛsi ba, "Boroborosa ɛkɔnɛnɛ ma kpak ma wati?" Ba fun ɛkɔ, "Boroborosa nɔpɛwa ya kpak ya wati."

⁶ O fun nye zɛmɛ ta maga kani tɛɛnɛ ni ka o zer boroborosa nɔpɛ ta a sumi Koosa a du a ni, a chɔksi a a nye o gantɛl tiɛsi ta ni di ba kpa a bɔni zɛmɛ ta. Ba fun kpa a a bɔni ba. ⁷ Nyin wisa gbanko funɛ nyɛn ba wati. O fun a sumi Koosa a du a ni a zer a chɔksi a a nye o gantɛl tiɛsi ta ni di ba kpa gbaari zɛmɛ ta. Ba fun kpa a a nye ba. ⁸ Ba fun se puɛ a ka. Kidikaali ta fun a su chenchisa nɔpɛ. Nara tima funɛ tel tusugsa naasiu. ⁹ Ba funɛ se a peti chen, o fun ta ba nyinbaan ni, ¹⁰ ka o wa o gantɛl tiɛsi ta fun la zu arɛa a la tel pulum naa ba yir Dalmanuta.

Ju Tima Funɛ Dɔnɛ Ba Na Alaazibu Tum
(Mat. 16.1-4; Luk 12.54-56)

¹¹ Farisi tim ta bɔnɛ fun wa Yesu wati a wa di un amɔrɛ a la dɔnɛ o tum alaazibu tuma a biksi ba di ba zim di o kpok ti sir li Koosa wateɛ. ¹² Yesu miisa funɛ mo unu. O fun heeli a ɛkɔ, "Yɛɛɛ ma zinan nibinsa dɔnɛ mu tum alaazibu tuma maa na? N ɛkɔ ma wutirɛ, kin nawara maa dɔnɛ chen, n wa zi nye ma na a."

¹³ O fun gil ba dooni a bur la zu arɛa a la ji beɛɛɛ ti jibanɛ kinkan ti.

Farisi Tima Awa Koor Herɔd Biksi
(Mat. 16.5-12)

¹⁴ Ba funɛ dɔnɛ ba la jibanɛ kinkan ti, ba fun a sugli ba diweu. Boroboro begim dɔndɔnɛ ba fun kpa a du arɛ ti ni. ¹⁵ Yesu fun ɛkɔ ba, "Ma kpak ma titi nɛnɛ aa kidoso Farisi tim ta awa Herɔd luri naa ba kpa a du boroboro ni."

¹⁶ O funɛ ɛkɔ chene, ba fun a pɛɛsi dɔnɛ, "Ya vɛ kpak boroboro daha o sɛm ya nann?"

¹⁷ Yesu funɛ zimu di ba wa zim di Farisi tim ta biksirɛ o biksi ba chen, o fun pɛɛsi ba, "Ka yɛɛ boroboro naa ma sugli chen wɛ muksi ma ka ma pɛɛsi dɔnɛ nan? Ma bambisi ta nak ya bambi sitewaa? Ma ya wa vɛɛn zimm? ¹⁸ Ma bambe siwɛɛ, ma se wa bur a naa? Ma se vɛ naali, ma diɛsa wara nuu? ¹⁹ Ma wa bur a lisi chenani n fun zer boroborosa nyuun ta a chɔksi bɔni ma awa nara tusugsa nyuun ta chenn? Kidikaale tima funɛ su chenchisa ɛkɔnɛnɛnɛ?"

Ba fun ɛkɔ, "Chenchisa fidalewa a su."

²⁰ O fun bu pɛɛsi ba, "N funɛ bukoo zer boroborosa nɔpɛ ta a chɔksi bɔni ma awa nara tusugsa naasi ta chen, kidikaale tima funɛ su chenchisa ɛkɔnɛnɛnɛnɛ?"

Ba fun ɛkɔ, "Chenchisa nɔpɛ a su."

²¹ O fun bu pɛɛsi ba, "Ma ha wa vɛɛn zimm?"

Yesu Fun Tiibi Nyulum

²² Ba fun wa tel tɔhɔn naa ba yir Betseida a li Galili pulum ni. Ba funɛ wa tel dooni, nara bɔnɛ fun kpa nyulum digi a wa Yesu wati a wa sumi un di o kpa o nin a gbanɛsi un di o se lɛli. ²³ Yesu fun kpak nyulum ti nin a kpa un a li tɔhɔn ti ni a la tɔkɔsi nantɔsa a du o se ni a kpa o nin a sak un ni a pɛɛsi un, "I koti a na doon ni-uu?"

²⁴ O fun a kpanɛ o titi a nyini a na ka dooni ya bɔr, a ɛkɔ, "N na nibinsiwa ka ba val dooni a chi bugila."

²⁵ Yesu fun bu kpa o nin a sak baal ti se ni. O fun bukoo a kpanɛ o titi kinkan di o nyini a na dooni nɛnɛ.

²⁶ Yesu fun ɛkɔ, "Kila dama. Ta bu bur la tɔhɔn ti."

Chenani Pita Fun Sɛm Yesu Wɛ
(Mat. 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Doone Yesu wa o gantɛl tiɛsi ta fun si a kaali tɔsi naa nyɛn Sesarɛa Filipai pulum ni. Ba funɛ nyɛn nyinbaan ni a la chene, o fun pɛɛsi o gantɛl tiɛsi ta, "Yɛɛɛ nibinsa yaa yir min?"

²⁸ Ba fun ɛkɔ, "Bɔnɛ yaa yir hin jɔn naa la chaksi nara wa ni ni chen. Bɔnɛ yir hin Elaija. Bɔnɛ ka ɛkɔ di Koosa witiɛsi tima digi bur wa."

²⁹ O fun pɛɛsi ba, "Yɛɛɛ ma ka yir min?" Pita fun ɛkɔ, "Hin ya Kristo naa Koosa fun ɛkɔ di o zi wa tumu wuzu digi chen."

³⁰ Yesu fun ɛkɔ ba, "Ma doso ma ta ɛkɔ nandigi ni chen wɛ."

Yesu Fun Sem Di O Zi Namsiu A Sou
(Mat. 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Doone o fun a biksi ba a ŋɔ, “Ba zi wa ya n waa nibine be n namsi kinkan. Tɔhɔn nihɛɛta, Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Koosa chikse nibikse ta zi wa veu a kpu min. Amaa wuzu butora wuzu n zi si a li mu sou niu.”

³² O fun a chaasi kin naa maga nene wa si sem ni a biksi ba. Pita fun yir un a li chɛŋchɛŋa a galimi un. ³³ Yesu fun burgi a nyini a go o gantel tiŋsi ta a ŋɔ Pita ni, “Tur dooni, domi i lisi chi sintanne. Chenani i sem chen wa li Koosa wati. A li nibinsa wateɛ.”

³⁴ Yesu fun a yir o gantel tiŋsi ta awa zeme ta a ŋɔ ba, “Nar la daŋni o tiŋ min, o ve o tuto a zer o daakakli a baasi a tiŋ min. ³⁵ Nar la daŋni o si sere wa o tuto nyeni, o zi wa chelu. Nar ka kpa min awa Koosa laaboor weri ti a te o tuto nyeni, o zi wa na Koosa mi faliu. ³⁶ Nar koti a na teneɛ maga lemlem, baŋ nyɔrrɛ o wa di? O wa zi wa na Koosa mi fali ti. ³⁷ Baŋne nibine zi bukoo zer a kpiŋi a na lemlem titi? ³⁸ Zinan nara ve Koosire kinkan a la tum tum tagna. Nar kpa hiisa a du mu biksi nɔ ni lalakɔ, saha naa n waa nibine be wa bur wa awa Koosa jirima awa o malaikasi ta, n gbanko zi wa kpa hisau a du un ni.”

9 Yesu fun ŋɔ ba, “Maa nu mu wati. Ma bɔne nyen bar nɔ, ma wa zi sou hali Koosa zi wa dɔ nara wa kpok ni.”

Chenani Yesu Si Fun Chaani A Chi Nha
(Mat. 17.1-13; Luk 9.28-36)

² A wuzu bunɔra gantel ni, Yesu fun yir Pita, Jems, awa Jɔn. Ba fun la zini bi digi nyuha a nyen doon ba duŋduŋ. Ba funɛ nyen doon, Yesu si nyine fun a chergi ba suwachak ni. ³ O kilaare gbanko fun chergi a pilimi kinkan aa chaani. Nandigi wa to teneɛ nɔ ni a la zi koti a chaksi o kina a pilimi a du chen. ⁴ Ba fun a nyini ka Elaija awa Mosis fun nyen Yesu wati a sem sema. ⁵ Pita fun ŋɔ Yesu ni, “Mu kunyana, o ya wu werire ya nyen bar nɔ nan. Nye ya du leuwa atora a nye ma, chen ni i kpak kibegim, Mosis kpak kibegim, Elaija gbanko kpak kibegim.” ⁶ O fun sem hansura semwa, domi o wa fun zim chenani o sem chen. Hansura funɛ kpak ba kinkan.

⁷ Doone dobaal fun wa tɔ ba, zuuuu. Ba fun nu ta dobaal ti ni ka o ŋɔ, “N be daŋni neɛne. Maa nu o sema.” ⁸ Ba funɛ nu peti, ba fun a nyini a go. Ba wa fun bukoo na nandigi amaa Yesu duŋduŋ funɛ nyen ba wati dooni.

⁹ Saha naa ba fun li bi ti nyuhu ti a tu wa chen, Yesu fun ŋɔ ba, “Kinkin naa ma na nan, ma fieŋ ma wa sem nandigi ni, hali a wuzu naa mu waa nibine be zi wa si a li mu sou ni.”

¹⁰ Ba fun kpa o sem ta a du ba tuhu ni a peesi dɔŋa o sou siili ti mun. ¹¹ Ba fun peesi Yesu, “Yere Koosa chikse nibikse ta yaa ŋɔ di Elaija kaa te wa a zi nye Koosa Kristo ni?”

¹² O fun ŋɔ ba, “Wutire, Elaija funɛ sir te wau a wa ya kina maga siri. Ba funɛ sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni, n waa min nibine be wa wa, ba zi wa zemi min a namsi

min. Yere ba fun sɔbi chen? ¹³ Maa nu n wati. Elaija funɛ piin wau. O funɛ wa, ba fun ya un chenani ba daŋni a chi chenani ba sɔbi a du Koosa sem tɔn ti ni chen.”

Yesu Fun Duŋni Alizin Tagin A Li Be Digi Ni
(Mat. 17.14-21; Luk 9.37-43)

¹⁴ Ba wa un funɛ sem peti, ba fun wa tel o gantel tiŋsi ta bɔne wati ka nara kinkan fun chiŋi a go ba. Ba wa Koosa chikse nibikse ta funɛ di amɔre. ¹⁵ Zeme ta funɛ wa na Yesu, o fun jeri ba kinkan. Ba fun chɔ a la pu un a zaami. ¹⁶ Yesu fun peesi ba, “Yere ma wa ba di amɔre chen ni?”

¹⁷ Zeme ta nidigi fun ŋɔ un, “Mu kunyana, alizin tagin nyen mu be nyuhu ni. O ya dingbiti tiina awa womne. ¹⁸ Alizin tagin ti yaa si un ni a zer un lɔ teneɛ ni. Saha naa maga o yaa zer un lɔ. Nantɔ fukla yaa li o nɔ ni ka oo se o nyina. O bara maga gigmi. N sumi i gantel tiŋsi ta di ba duŋni alizin tagin ti a li mu be ti ni. Ba wa fun koti a duŋni un.”

¹⁹ Yesu fun ŋɔ un, “Ma zinan nara se wa su min. Saha yere mu kaa nyen ma wati hali ma wa zim min? Saha yere n zi ya ma kanyita? Kpa be ti kuwa mu wati.” ²⁰ Ba fun kpa un a wa. Alizin tagin ti funɛ wa na Yesu, o fun bukoo si kinkan a zer be ti a lɔ teneɛ ni.

O fun a bilimsi. Nantɔ fukla a li o nɔ ni. ²¹ Yesu fun peesi be ti nyana, “Saamure alizin tagin ti kpak un?”

O nyan ti fun ŋɔ, “O bichesi neɛ o kpak un. ²² Saha maga o yaa fun zer unu a lɔ din ni. Saha maga o ka yaa fun zer unu a lɔ ni ni a daŋni o kpu un. Nyini ya namsi. I zi koti a ya kundɔŋ a sunji ya, i sunji ya.”

²³ Yesu fun peesi un, “Yere i lisi i bambi ni di n waa kikoti a sunji hin? Nibine naa si sueɛ, o zi kotiu a tum kina maga.”

²⁴ Be ti nyan ti vaan la kɔkɔni a ŋɔ, “N si suu, amaa o wa mak min. Sunji min.”

²⁵ Ba funɛ sem chene, nidamata fun chɔ a wa Yesu wati. Yesu funɛ wa na ba, o fun vaan ŋɔ alizin tagin ti ni, “Hin alizin tagin naa nye be nɔ ya dingbiti tiina awa wom, n ŋɔ hinu, kili be ti ni a ta bu nyen un ni.”

²⁶ Alizin tagin ti fun huusi kinkan a si un ni kinkan a li. O funɛ wa li un ni, ba nidamata fun ŋɔ di o sou. ²⁷ Yesu fun kpak be ti nin a zer un chiŋsi.

²⁸ Yesu wa o gantel tiŋsi ta funɛ la zu dam ti ba duŋduŋ, ba fun peesi un, “Yere ya ve koti a duŋni alizin tagin ti a taali?”

²⁹ O fun ŋɔ ba, “Nan alizin tagin nɔ ka ma ve sumi Koosa nene, ma wa kikoti a duŋni un a ta.”

Yesu Fun Bu Sem O Sou Ti We
(Mat. 17.22-23; Luk 9.43-45)

³⁰ Ba fun a gil dooni a la gali Galili ni a la. Ba funɛ la chene, Yesu wa fun a daŋni nandigi zim ba we, ³¹ domi o funɛ biksi o gantel tiŋsi ta kin naa la zi wa yau. O fun ŋɔ, “Ba zi wa kpa n waa nibine beu a du ba naa la zi wa kpu min nin niu. Amaa ba wa kpu min, wuzu butora wuzu n zi si mu sou niu.”

³² O fune ŋɔ nan, ba wa fun zim o sem ta mun, amaa ba fune ɔmu di ba pɛɛsi un.

Anti Ya Nihɛɛ A Li Ma Tuhu Ni?

(Mat. 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ Ba fune wa tel tɔhɔn naa ba yir Kapernaum a zu dama, o fun pɛɛsi ba, "Ya fune nyen nyinbaan ni a wa chen, baŋ semwa ma fune sem chen?"

³⁴ Ba fun a moori. Nyinbaan nɛɛ ba fun a di zenzen amɔɛ wɛ. Chendaha ba fun a moori. ³⁵ Yesu fun a kani a yir o gantel tiŋsa fidale ta ba wa o wati. O fun ŋɔ ba, "Maa gil suwachak tiina daŋni. Nar kpa o titi a burgi bichel tiina a tum a nye o dɔŋtim ni, waa ya suwachak tiina." ³⁶ O fun zer bichela a nye o chiŋi ba bambaan ni a kpa o nin a kok un a ŋɔ ba, ³⁷ "Nar la bichela nɔ a du di oo tiŋ min daha, minne o la du chen. Nar la min, naa tum min chene o la du."

Ba Naa La Tum Yesu Tuma Wɛ

(Mat. 10.42; Luk 9.49-50)

³⁸ Ɔnɔn fun ŋɔ un, "Mu kunyana, ya fune na baal digirɛ ka o kpa i sɔn aa duŋni alizin tagna a li nara ni. O wa fun ya ya nidigi. Chendaha ya fun ŋɔ un di o gil."

³⁹ Yesu fun ŋɔ ba, "Ma bu na un ka o ya chen, ma ta nye o gili. Nar kpa n sɔn aa tum alaazibu tuma, a gantel ni o wa kikota a chɔk n sɔn lalaga. ⁴⁰ Nar wa ya vɛ yo dɔŋa, ya wa un ya nibegimnɛ. ⁴¹ Wutire n sem ma, nar kpa ni tama a nye ma di ma nyɔ domi maa ya Kristo ni tiŋe daha, Koosa zi bɔ un o chimu."

Ma Ta Bur A Li Yesu Tiŋi Ni

(Mat. 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴² "Nar wa na bichela naa si su min a la mur un di o tiŋ wu tagna nyinbaanne, ba kpa ŋmen a vɔu nam a zer laari o baŋna a kpa la yo du mɔɔga ni, chen fun zi bɔ o nyeniu. ⁴³⁻⁴⁴ Nibine kpa o nin a tum tum tagna aa tiŋ tum tagna nyinbaan, o teŋ o nin ti a yo ta, domi nibine naa kpak nin begim a kpak Koosa miisa, waa bɔɛɛ wa o kpak nisa lɛ a la zu din dama. ⁴⁵⁻⁴⁶ Nibine ka kpa o nanŋeri a tum tum tagna aa tiŋ tum tagna nyinbaan, o teŋ o nanŋeri ti a yo ta, domi nibine naa kpak nanŋeri begim a kpak Koosa miisa, waa bɔɛɛ wa o kpak nanŋere alɛ a la zu din dam ti. ⁴⁷ Nibine ka kpa o si a tum tum tagna aa tiŋ tum tagna nyinbaan, o yisi o si ti a yo ta, domi nibine naa kpak si begim a kpak Koosa miisa, waa bɔɛɛ wa o kpak se alɛ a la zu din dam ti.

⁴⁸ 'Vugilsa wara siti dooni. Din ka wara dusi.'

⁴⁹ "Koosa zi kpa din a yuksi nara maga a chi chenani ba yaa kpa yisa a yuksi disa ni chen. Maa ya chen, ma tusa zi melsiu a chi ba yaa kpa yisa a du disa ni di o lem chen.

⁵⁰ "Yisa melseu, amaa o melsi ti wa peti, yɛɛ ba zi koti a bu ya o lem? Adaha ma wa ma dɔŋtima ma ka lem dɔŋ ni a chi yisa yaa nye disa lem chen."

Yesu Fun Biksi Ba Haan Vɛɛli Wɛ

(Mat. 19.1-12; Luk 16.18)

10 Yesu fun li dooni a kaali Judia pulum a la ji ƆƆƆ-dan jibaŋ kinkin ti. Nara kinkan fun wa lagmi o wati. O fun biksi ba Koosa wɛ. O yaa fun a biksi ba Koosa wɛ aa la.

² Farisi tim ta bɔnɛ fun wa di ba wa mo o lo a na o galimsa. Ba fun pɛɛsi un, "Nar duŋni o haan a ta, chen ya chiree?"

³ Yesu fun burgi a pɛɛsi ba, "Yɛɛ Mosis fun biksi ma di ma tiŋ?"

⁴ Ba fun ŋɔ un, "Mosis fune ŋɔ ya di nar vɛ o haan, o sɔbi tɔn a biksi nara di o vɛ unu."

⁵ Yesu fun ŋɔ ba, "Ma bambe ya bambi siwɛwa. Chendaha Mosis fun sɔbi chen di maa tiŋ. ⁶ Saha naa Koosa fun naami tɛɛnɛ nɔ a li o piili ni, nibaal awa nihaanne o fun naami, ⁷ a ŋɔ di chen weru di nibaal zi gil o nyana awa o niinau a kpa haan, chen ni ba nara bale ta zi burgi nibegimu. ⁸ O kpa haan, ba nara bale ta wa bu ya nara bale. ⁹ Adaha ba naa Koosa fun a nye ba burgi nibegim chen, o wa denli di nibine nye ba nyinbaan di ba waligi dɔŋ ni."

¹⁰ Yesu wa o gantel tiŋsi ta fune wa kaali dama, ba fun kpa sem nɔ a pɛɛsi un. ¹¹ O fun ŋɔ ba, "Nar vɛ o haan a bu kpa haan digi, o tum galimsau o du a haan ti ni. O ya chɔkumsi tiinne. ¹² Nihaan ka vɛ o baal a bukoo yu baal digi, o tum galimsau a du o baal ti ni. O gbanko ya chɔkumsi tiinne."

Yesu Fun Sumi Koosa A Nye Bichesi Ni

(Mat. 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ Nara bɔnɛ fun kpa ba bisa a wa Yesu wati di o kpa o nisa a gbanɔsi ba a du ba alaafɛ. O gantel tiŋsi ta fun a nyiigi ba. ¹⁴ Yesu fune wa na chen ni, o fun na paan a ŋɔ o gantel tiŋsi ta ni, "Ma nye bichesi ta kuwa n wati. Ma ta duŋni ba. Ma wa zim di ba naa se su min a chi bichesa, ba waa nyen Koosa koor ti nii? ¹⁵ Ma nye mu ŋɔ ma nan. Nar la nɔnɔni a chi bichela di Koosa dɔ un, Koosa zi wa dɔ unu." ¹⁶ Yesu fun kpa bichesi ta a nɔŋ o nanŋere ni a kpa o nisa a saksi ba ni a du ba alaafɛ.

BunƆƆƆ Naa Fune Ya Kin Tiina

(Mat. 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Yesu fun li dooni a la bar digi chen. Baal digi fun wa chem un a gbiri o suwachak ni a pɛɛsi un, "Mu kunyan weri, yɛɛ n kaa ya a wa na Koosa miisa naa vɛ kpak bɔ?"

¹⁸ Yesu fun burgi a pɛɛsi un, "Yɛɛ i yir min i kunyan weri? Nandigi wa to a koti a ya nibin weri hali o wa peti see Koosa duŋduŋ. ¹⁹ I piin zim Koosa chikɛ tau. Koosa fune ŋɔ di,

'Ma ta kpuuli a ta ŋmɛɛli a gil chɔkumsi tuma a ta suni wɛ a nye dɔŋ ni aa gil dɔŋ diili.

Ma nye ma nyama awa ma numa jirima.' "

²⁰ O fun ŋɔ, "Mu kunyana, kin naa maga n fun tiŋ n bichesi ni hali wa zinan."

²¹ Yesu fun nyini baal ti. O we ya un lemlem kinkan ka o fun nj un, "Wu begim kaee i ha ve yaali. Kila a la kpa i kina maga a yogli a kpa male ta a nye fara tim ni. I ya chen, i zi wa na kinau a li Koosa wati a wa tiñ min."

²² Yesu fune wa nj un nan chen, domi o fune kpak wu damatau. O tuha fun chok. O fun a nyakmi o se a fun si a kaali.

²³ Yesu fun a nyini nara tima a go a nj o gantel tiñsi ta ni, "Ba naa ya kin tima, o zi bóm ba watiu hali ba wa koti a zu Koosa koor ti."

²⁴ O fune wa nj chen, alaazibu fun kpak ba kinkan. O fun bukoo nj, "Mu bisa, wutire ba naa la lisi ba ki-damata we, o zi wa bóm wa ba gil ba kin ta hali ba wa koti a zu Koosa koor ti. ²⁵ Bóla koti zu neesi b, kin tima gbanko zi koti a wa zu Koosa koor ti."

²⁶ O ya o gantel tiñsi ta alaazibu kinkan a kaali a maga. Ba fun nj dññ ni, "O chi nan, anti la zi koti a zu Koosa koor ti?"

²⁷ Yesu fun a nyini ba a nj, "O li nibinsa wati, ba wa kikuti a zu Koosa koor ti. Domi o li Koosa wati, kundññ wa to o zi ya a ve koti."

²⁸ Doone Pita fun nj un, "Kina, ya gil ya kina magau a tiñ hin."

²⁹ Yesu fun nj, "Wutire n kaa nj ma nan. Nar gil o dama, o maanasa, o niinbisa, o nyana, o niina, o bisa awa o ñmaha mu wa laaboer weri ti daha, ³⁰ Koosa zi wa b un o chimu a bukoo gbaari un kinkan, chen ni o zi bukoo na damsau, maanasa, niinbisa, numa, bisa awa ñmaana, a na namsi a gbaari lalakñ a kpak Koosa miisa naa ve kpak b. ³¹ Nara kinkan ba naa te suwachak a ya niheeta lalakñ, ba zi wa burgiu a tiñ gantel. Ba naa ka tiñ gantel, ba zi wa burgi niheetau a te suwachak."

Yesu Fun Bukoo Sem O Sou Ti We

(Mat. 20.17-19; Luk 18.31-34)

³² Ba fun nyen nyinbaan ni a la Jerusalem. Yesu fun te ba maga suwachak a gba aa la Jerusalem. O fun ya o gantel tiñsi ta alaazibu. Ba naa maga fune tiñ un, hansura fun a kpak ba maga. O fun waligi o gantel tiñsa fidale ta a nj ba chenani ba zi wa ya un, ³³ a bukoo nj, "Maa nu, chenani yaa la Jerusalem nan, ya wa tel dooni, ba zi wa kpak n waa min nibine beu a kpa min a du Koosa dam kókwórsi ta awa Koosa chikse nibikse ta nisa niu. Ba zi wa di mu sou seriau a kpa min du ba naa ve ya Ju tim nisa ni. ³⁴ Ba zi wa móm si min a tóosi nantósa a du min ni a tuk min a kpu min. Wuzu butora wuzu Koosa zi leli minu a li mu sou ni."

Jems Awa Jñ Fun Sumi Yesu

(Mat. 20.20-28)

³⁵ Doone Jems awa Jñ, Zebedi bisa, fun wa Yesu wati a wa nj un, "Ya kunyana, wu digire yaa ñañni ya sumi hin i ya a nye ya."

³⁶ O fun peesi ba, "Baññe maa ñañni n ya a nye ma?"

³⁷ Ba fun nj un, "Saha naa i wa di i koor ti, ya waa kaa wa ya i mun nikane, digi wa kani i nindil ni, digi ka wa kani i ningal ni."

³⁸ Yesu fun nj ba, "Kin naa ma sumi chen, ma wa zim chenani o kaa wa du o gantel ni. Namsi naa n kaa wa namsi nan, ma gbanko zi wa namsi chenuu?"

³⁹ Ba fun nj un, "Ya zi kotiu." Yesu nj ba, "Wutire namsi naa mu kaa wa namsi chen, ma gbanko zi wa namsi chenu. ⁴⁰ Amaa mu mun nindil nikani awa mu mun ningal nikani, Koosa piin lisi ba a chiñsiu, chen ni ba zi wa kani dooni. N waa laata d ba lisi."

⁴¹ O gantel tiñsa nar fi fune nu chenani Jems awa Jñ fun peesi Yesu, ba na paan kinkan a du ba ni. ⁴² Yesu fun lagmi ba a nj, "Ma waa zim chenani o du ba naa ve ya Ju tim wati. Ba naa la yir ba titi koorisa, ba wa d ba tóhññ ti tima a la biksi ba kpok. Ba niheeta gbanko biksi ba kpok, ⁴³ amaa o wa lawa ma ya chen. ⁴⁴ Nar la ñañni o wa ya ma koorisa, see o tum a chi yoma a nye ma. ⁴⁵ N waa min nibine be wa fun wa di n wa ñeu tumtumsa di ba wa tum a nye min. N ka fune wau di n wa tum a nye teene ñ nara nee a sou a la ba nyuuna a nye ba."

Yesu Fun Tiibi Bartimius

(Mat. 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶ Ba fune wa tel t digire ba yir Jeriko. Nidamata fun lagmi o wati. Ba fune wa a la li dooni, baal digi fun nyen doon a kani nyinbaan ñ ni. Ba yir un Bartimius, Timius be. O fun ya nyulumne a la sumi kina. ⁴⁷ O fune nu di o ya Yesu Nazarete a kaali chen, o fun a tési a yir un a nj, "Yesu hin koor Devid bi luli. Ñm min siki a sunji min."

⁴⁸ Ba naa fune nyen doon chen, tési di o gil cheema, amaa o fun ve a tési kinkan a kaali chenani o fa te tési chen, a yir un a nj, "Yesu, hin koor Devid bi luli. Ñm min siki a sunji min."

⁴⁹ Yesu fun chinji a nj di ba yir un o wa.

Ba fun yir un a nj, "Nye i bara sóñni ka i si a wa. O yir hinu."

⁵⁰ O fun a ur o gar a ta a si chinji a kaali Yesu wati.

⁵¹ Yesu fun peesi un, "Baññe ii ñañni mu ya nye hin?" O fun nj, "Mu kunyana, muu ñañni i leli mu se nawa a nye min."

⁵² Yesu fun nj un, "Kila. I si suuli nye i se ta leliu."

O se ta fun vaan leli. O fun tiñ Yesu a kaali.

Yesu Fun La Zu Jerusalem

(Mat. 21.1-11; Luk 19.28-40; Jñ 12.12-19)

11 Ba fun wa tel tósi naa ba yir Betfaji awa Betani, awa bi naa ba yir Olif chen a wa dugli Jerusalem. Yesu fun a tum o gantel tiñsa nara bale a nj ba, ² "Ma te ya suwachak a la zu tóhññ ti. Ma vaan la zu dooni, ma zi na kokum be pól ka ba vóu un chiñsi dooni. Nandigi ha wa zini un. Ma pur un a kpa wa. ³ Ma wa pur un ka nandigi wa peesi ma, 'Yere ma pur un?' Ma nj un, 'Ya kunyana la ñañni un. O wa peti, o zi nye ya kpa un bur wau lalaga.' "

⁴ Ba fun kaali a la na kokum be pól ti ka ba vóu un chen a chiñsi dam ti bulzóññ ni. Ba fun pur un. ⁵ Ba fune pur un chene, ba naa chinji dooni fun peesi ba, "Yere ma pur un?"

⁶ Ba fun ɲɔ ba chenani Yesu ɲɔ ba chen ka ba fun nye ba pur un a kpa un ba kaali Yesu wati. ⁷ Ba funɛ wa tel o wati, ba ur ba kilaare bɔnɛ a saksi kokum be pɔl ti ni. Yesu fun zini a kani un ni. ⁸ Nidamata fun a kpa ba gata a pogli a bɛrigi nyinbaan ni di Yesu kpa kokum ti a val a daha ni. Bɔnɛ ka fun kaali nyinbaan nɔ a la teɲsi bugil hulsa a wa bɛrigi dau. ⁹ Ba funɛ nyen nyinbaan ni a la chene, ba naa funɛ te o suwachak awa ba naa funɛ tiɲ o gantɛl, ba maga fun a nye un jirima a la cheemi a ɲɔ, "Tabarkala. I waa naa Koosa tum chen, yaa zaami hinu kinkan. ¹⁰ Koosa sunji hin a sunji i nawaal Devid koor ti naa i zi wa di. Zinan ya pɛgi ya kunyan Koosau."

¹¹ Yesu funɛ wa tel Jerusaleɲ, o fun la zu Koosa bar jɛemi dam ti a nyini aa go kina maga a li kaali. Domi nha funɛ wa chel, Yesu wa o gantɛl tiɲsi ta wa fun nyen doon vusi, amaa ba funɛ buru a kaali Betani.

Yesu Fun ɲɔ Nɔ A Nye Bugil Digi Ni
(Mat. 21.18-19)

¹² Chɔɔsa funɛ wa pisi, ba fun bu si Betani ni a li kaali. Lɔsa fun wa kpak Yesu. ¹³ O fun na bugil naa ba yir 'fig' ka o kpak kpachaga a chinji bar boli ni. O fun kaali o mun a daɲni o di o nɔna. O ka wa fun na kundɔɲ. Kpachak duɲduɲnɛ o fun kpak. O nɔni saha ha wa fun tel. ¹⁴ Yesu fun ɲɔ bugil ti ni, "Nandigi wa zi bu di i nɔna zinan wuzu nɔ kpa la saha maga." O gantɛl tiɲsi ta fun nu chen.

Yesu Fun La Zu Koosa Bar Jɛemi Dama
(Mat. 21.12-17; Luk 19.45-48; Jɔn 2.13-22)

¹⁵ Ba fun la tel Jerusaleɲ. Yesu fun la zu Koosa bar jɛemi dam ti ka niyogle awa niyawɛ fun nyen dooni. O fun la duɲni ba maga a li dooni. O fun burgi male nichere tima tebulsa a naa funɛ chinji dooni, a burgi ba naa la yogli kosa chen kuta a ta. ¹⁶ O wa fun la nɔnɔni di nandigi bu kpa kundɔɲ a la zu Koosa bar jɛemi dam ti tuhu ni. ¹⁷ O fun veen biksi nara tima. O funɛ biksi ba chene, o pɛesi ba, "Ma wa zim chenani ba fun sɔbi a du Koosa sem tɔn ti ni chenn? Ba funɛ sɔbiu di, 'N dam nɔ ya nara maga Koosa bar jɛemi damnɛ.' Ba funɛ sɔbi nannɛ, amaa ma waa kpa a burgi ɲmeersa bar kani."

¹⁸ Doone Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Koosa chikse nibikse ta fun a nu chenani yɛɛ aa deɲ nyinbaan chenani ba zi ya a kpak Yesu a kpu un. Ba yaa fun a ɔm di ba kpu un, domi o biksi ti yaa fun a ya zɛmɛ ta alaaz-ibu kinkan.

¹⁹ Zaazɔn saha funɛ wa tel, Yesu wa o gantɛl tiɲsi ta fun li tɔnɔn ti ni.

Chenani Bugil Naa Yesu Fun ɲɔ Nɔ Nye Chen Biksi Ya
(Mat. 21.20-22)

²⁰ Chɔɔsa funɛ wa pisi, ba fun wa a daɲni ba gali bugil ti ni. O luta fun a pɔ ka bugil ti hul. ²¹ Pita fun a lisi Yesu sem ta a ɲɔ un, "Kina, bugil naa i fun ɲɔ nɔ a nye chen, o maga hulu."

²² Yesu fun ɲɔ ba, "Ma nye ma se su Koosa. ²³ Ma nye n ɲɔ ma, ba naa maga se su Koosa ka ba ɲɔ bi nɔ ni di

o si a chel bɛɛɲ nɔ ni a ve beeli, o zi siu. ²⁴ Maa daɲni kundɔɲ aa sumi Koosa, ma sumi un wa se suuli. Ma sumi un wa se suuli, Koosa zi nye mau. ²⁵ Saha naa maga ma yaa wa daɲni ma sumi Koosa, ma yaa kilisi. Nandigi tum tum tagin a nye ma, ma te gil o wu tagin a nye un a kisumi Koosa." ((²⁶ Amaa ma ka ve gil tum tagina naa nara tum a nye ma, ma kunyan Koosa naa nyen o tɔha ni, gbanko wa zi gil ma tum tagini ta a nye ma.))

Kpok Naa Nye Yesu Tum O Tuma
(Mat. 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Ba fun a bur wa Jerusaleɲ a la zu Koosa bar jɛemi dam ti. Yesu funɛ val dooni, Koosa dam kɔkɔrsi ta, Koosa chikse nibikse ta awa tɔsi niheeti ta maga fun wa lagmi o wati, ²⁸ a pɛesi un, "Anti kpa kpok nɔ a nye hin i koti aa tum tum na nan? Anti nye hin nyinbaan di i val aa kiya nan?"

²⁹ Yesu fun ɲɔ ba, "N gbanko kpak pɛesiu a zi pɛesi ma. N pɛesi ma ka ma koti a ɲɔ min o mun, n gbanko zi biksi ma naa nye min kpok ti muu tum kin naa maga chenu. ³⁰ Tɔ. Jɔn naa funɛ chaksi nara wa ni ni chen, Koosa funɛ nye un chen kpok ti akoo nibinsiwaa?"

³¹ O funɛ pɛesi ba chene, ba di dɔɲa wa amɔre a ɲɔ, "Ya ɲɔ di Koosa funɛ nye un chen kpok ti, o zi burgi a pɛesi yau, 'Yere ya se fun ve su un?' " ³² Bɔnɛ fun ɲɔ, "Ya ka wa kiɲɔ di nibinsa funɛ nye un chen kpok ti, zɛmɛ ta zi na paanu a du ya ni, domi ba yir Jɔn Koosa witiinne." ³³ Ba fun ɲɔ Yesu ni, "Ya wa zim."

Yesu ka fun ɲɔ ba, "N gbanko wa zi biksi ma naa nye min kpok ti muu tum kin naa maga chenu."

Yesu Fun ɲɔ Ba Tumtumsa Ba Naa Il ɲmaha We
(Mat. 21.33-46; Luk 20.9-19)

12 Yesu fun bukoo jɛegi jɛɛge a nye ba, "Baal digi funɛ nyen doon a par o ɲma we. O fun baɲsi daasa a go un a du cheensa a baɲsi zaɲa a deɲ tumtumsa di ba wa il o ɲma we ti. O funɛ wa ya chen maga peti, o fun bu kaali tɔ bar boli. ² Cheensa pini saha fun wa tel, o fun tum o dam be o tumtumsi ta wati di o la la cheensi ta bɔnɛ a wa. O fun kaali ba wati. ³ Ba fun kpak un a tuk a vɔm un cheensi ta a duɲni un a ta. O fun bur a kaali. ⁴ ɲma we ti tiina fun bukoo a tum o dam be digi ba wati. Ba fun bukoo kpak un a tuk a fur o nyuha a du un hiisa. ⁵ O fun bukoo tum nara bator tiina. Ba fun kpu un. Ba funɛ ya chene saha maga a tuk bɔnɛ aa kpu bɔnɛ. ⁶ O sembiri be daɲni duɲduɲ funɛ wa ka, ɲmaha ti tiina fun ɲɔ o titi ni, 'N zi tum n titi beu. O la doon, ba zi nye un jirimau.' O fun tum un. O kaali ba wati. ⁷ O tumtumsi ta funɛ na o be ti, ba fun ɲɔ dɔɲ ni, 'Be nɔ nyana wa sou, o zi la o kina magau. Adaha ma nye ya kpu un, chen ni ka o nyan ti wa sou, o kin ta zi burgi ya kinau.' ⁸ Ba fun la kpak un a kpu a lergi un a li ɲma we ti ni.

⁹ "Ma zim chenani ɲma we ti tiina zi wa ya bau? O zi wa kpak bau a kpu a kpa o ɲmaha ti a bu nye nara bɔnɛ ni." ¹⁰ Yesu fun pɛesi ba, "Ma ha wa karimi Koosa sem tɔn ti aa zim o mun doonani o ɲɔ di,

'Bunƙul naa tesaalsa fun ve chen,
waa ya bunƙul kpok aa ya kibirigii?
Koosa zi kpa unu a ban de ti zechik ni.
¹¹ Koosa tuma fune chi chene.
O fun ya ya alaazibu kinkan.'

¹² Yesu fune wa sem a nama maga a peti, o dɔma fun zim di ba ware o kpa lagmi dɔɔ ni a nyini a la jeeɔgi jeeɔge. Ba fun a daɔni ba kpak un, amaa zeme ta daha hansura fun kpak ba. Ba gil un a kaali.

Lampo Bɔɔli We

(Mat. 22.15-22; Luk 20.20-26)

¹³ Ba fun burgi a nyini Farisi tim ta bɔne awa Herɔd nitiɔe bɔne di ba la mo o lo a na chenani o zi sem ka ba na nyinbaan a kpu un. ¹⁴ Ba fun wa ɔɔ un, "Ya kunyana, ya zimu di i ya wuti tiinne. I bak wa to chenani nibinsa sem i we. I wara ɔm nibin zene se wa wuti ti semi. Ya yaa bɔ ya lampo a nye koorsi ta nyuhu tiina Siiza ni, chen weru koo o wa wer? Ya yaa kibɔ koo ya ta bɔɔlii?"

¹⁵ Yesu fun zim di ba daɔni ba mo o lore. O fun peesi ba, "Yere murire ma mur min nan? Ma kpa male ta a wa n na."

¹⁶ Ba fun kpa a a wa o wati. O peesi ba, "Anti nyuha awa o sɔn sak a ni nan?"

Ba fun ɔɔ, "Koor Siiza nyuha awa o sɔnne."

¹⁷ O fun ɔɔ ba, "Tɔ, ma kpa koor Siiza kina a nye un a ka kpa Koosa kina a nye un."

Ba fune nu chen, o fun ya ba alaazibu kinkan.

A Wuzu Naa Nara Maga Zi Wa Si Ba Sou Ni

(Mat. 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ Doone ba naa ba yir Sajusi tim chen bɔne fun wa o wati. Ba yaa fun a ɔɔ di nara siwee, ba wa zi bu koti a si ba sou ni. ¹⁹ Ba fun ɔɔ Yesu ni, "Ya nawaalsa nihee, Mosis, fune biksi ya a li Koosa sem tɔn ti ni, 'Nandigi kpa haan ka o wa o haan ti ve luli ka o sou, ya nye o niinbe kpa o maan ti haan ti a lul bisa a nye o maan ti ni, chen ni o sɔn wa zi sou.' ²⁰ Nibaala nara banɔpe fune nyen dooni, a ya niin begim awa nyan begim bisa. Ba nihee fun wa si a kpa haan. O wa o haan ti wa fun lul be ka o baal ti sou. ²¹ Doone nara fune sak un ni chen ka kpa o haan ti, o wa o gbanko wa fun lul be ka o gbanko sou. Ba tora tiin ti gbanko fune ya chene. ²² Ba nara banɔpe ta maga fun kpa luhaan ti. Ba nidigi wa un wa fun lul be, ka ba maga siti. Haan ti gbanko fun wa sou. ²³ Tɔ. A wuzu naa nara maga zi wa si ba sou ni, haan ɔɔ, anti kaa wa dɔ un? Ba nara banɔpe ta maga fune kpa unu."

²⁴ Yesu fun ɔɔ ba, "Ma wa zim Koosa sem tɔn ti ni nene. Chendaha ma nyuksi nyinbaan. Ma wa veen zim o kpok gbanko. ²⁵ A wuzu naa nara maga zi wa si ba sou ni, nibaala wa zi bu kpa haanasa. Nihaana gbanko wa zi bu yu baalasa. Ba maga zi wa chi Koosa malaikasa, ba naa nyen Koosa tɔhɔn ti ni chene. ²⁶ Ma waa tɔ di nibinsa wa zi si ba sou niu, ma ha wa karimi a li Koosa sem tɔn ti ni a zim o muna doonani Mosis fun la na ka din di bugil pum chenn? O fune na bugil pum ti, Koosa fun ɔɔ un,

'Min ya Koosa naa ma nawaalsa Abraham, Aizik awa Jakob yaa jeeɔmi.'

²⁷ Ba naa sitee laata la jeeɔmi Koosa, amaa ba naa kpak miisa. Ma sem nan di nibinsa wa zi si ba sou ni, ma nyukse nyinbaanu."

Koosa Chiksi Naa Kpokee

(Mat. 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Yesu wa Sajusi tim ta fune sem chene, Koosa chikse nibikse ta digi fun wa chinji a nu chenani ba fun a peesi Yesu ka o biksi a nyinbaanasa nene a nye ba chen. O ka fun a peesi un, "Koosa chikse naa o leema kpok a kaali a maga?"

²⁹ Yesu fun ɔɔ un, "Chikse ɔɔ kpok kaali a maga. Ba fune sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni,

'Ju tima, maa nu. Ya kunyana Koosa ya nibegimne.

³⁰ Maa daɔni un wa ma bambe awa ma siima awa ma lise awa ma kpok maga ni.'

³¹ Nara sak un ni chi nan ni.

'Maa daɔni dɔɔa a chi chenani maa daɔni ma titi.'

Chikse wa to a kpok kaali a nama."

³² Koosa chikse nibiksi ti fun ɔɔ un, "Mu kunyana, i sem ta ya wutire. Koosa begim nyenee. Nandigi wa bu to dooni a gbaari un ni. ³³ Yaa daɔni un wa ya bambe awa ya lise awa ya kpok maga ni aa kidaɔni ya dɔɔti-ma a chi chenani yaa daɔni ya titi, nan bɔee wa ya fu kɔɔrigi sela a nye un."

³⁴ Baal ti fune wa ɔɔ chen, Yesu fun zim di o lisi o weu nene. O fun ɔɔ un, "O ka tamne ka i zi zu Koosa koor ti ni."

Dooni nandigi wa fun kpak bambe a la zi peesi un wu digi.

Naa Koosa Fun ɔɔ Di O Zi Tumu Chen We

(Mat. 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Yesu fune biksi ba a li Koosa bar jeeɔmi dam ti ni, o fun a peesi ba, "Yere Koosa chikse nibikse ta yaa sem di Kristo ya koor Devid lulle? (Ba lisu di Devid fune ya nizen a kaali un. Chendaha ba yaa sem chene.)

³⁶ Koosa siim weri ti fune biksi Devid saha digi, Devid fun a sem Kristo we,

'Mu kunyana Koosa fune ɔɔ mu kunyan ni, kani mu niheeti bar kani ni, ka mu nye i dɔma burgi i yosa.'

³⁷ Devid titi yir un o kunyana chen ni, yere o bu kaa ya a zen a kaali un?" Zeme ta fun nu Yesu sema. O ya ba lemlem.

Yesu Fun Te Ba Nin A Du Ju Tim Nibikse Ta Ni

(Mat. 23.1-36; Luk 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ O fune biksi ba chene, o fun ɔɔ, "Ma doso ma ta nye Koosa chikse nibikse ta yaa kimur ma. Baa daɔni takta ziɔe laare kinkan a la daɔni ba val yau ni, chen ni nara zi nye ba jirimau a kizaami ba. ³⁹ Ba yaa daɔni ba kani kor were ni a li ba bar lagmi deeni ni. Ba wa lagmi a di diwe wuzu zen wuzu, ba yaa daɔni ba di niheeta bar diili nee. ⁴⁰ Ba yaa zaami Koosa wa ba zaamire a

vusi a bu n̄m̄e luhaana kina. Koosa wa di ba seria, ba zi wa na namsiu kinkan a kaali ba d̄n̄t̄ima.”

Luhaan Fara Tiina Fun Kpa O Kin Maga A Nye Koosa Ni
(Luk 21.1-4)

⁴¹ Yesu fun la kani a dugli doonani ba yaa kpa ba male a dau a nye Koosa ni. O fun kani a il nara tima male bar dawi ti ni. Male tim damata fun wa dooni a wa dau ba male. ⁴² Luhaan fara tiina ka fun wa a wa kpa o kobosa le a dau. ⁴³ Yesu fun yir o gantel tiŋsi ta a n̄k ba, “Maa nu mu wati n̄n̄e. Luhaan fara tiin n̄k kobosa le kaali kin tim na male. ⁴⁴ Ba lise ba male damata tuhu n̄e a wa dau, amaa o waa kpa o male magwa a wa dau.”

Chenani Nara Zi Ch̄k Koosa Bar J̄emi Dama
(Mat. 24.1-2; Luk 21.5-6)

13 Yesu fune wa si dooni a li Koosa bar j̄emi dam ti ni, o gantel tiŋsi ta digi fun n̄k un, “Mu kunyana, i wa na chenani ba fun kpa bun̄kul na a sa dam n̄k a di un bun̄taa? Dam wisa gbanko waa di bun̄taa?”

² Yesu fun n̄k un, “Damsi ta weru, amaa saha zi wa wau, nara zi wa ch̄k kina maga a li bar n̄k ni. Ba wa zi wa gil bun̄kul begim o sak o d̄n̄tiin ni.”

T̄ene N̄k Siili Saha Namsi
(Mat. 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Ba fun la zini bi Olif ti nyuhu daha a kani dooni a nyini Koosa bar j̄emi dam ti. Pita, Jems, Jon awa Andiru fun p̄esi Yesu ba d̄n̄duŋ, ⁴ “Saha l̄emawa chen kaa wa ya? Ban̄a kaa wa te ya a biksi ya di saha ti telu?”

⁵ Yesu fun n̄k ba, “Ma doso ma ta wa nye nandigi wa mur ma. ⁶ Nidamata zi wa wau a kpa mu s̄n̄ a yir ba titi a n̄k di ba ya minne a mur nidamata di baa tiŋ ba. ⁷ Ma wa nu laal we ka a dugle akoo bar nyeni bol, ma ta ɔmi. Chen wa biksi di t̄ene maga siili ti saha dugleu. ⁸ T̄ene n̄k maga nara awa ba koorsa zi wa siu a chem d̄n̄ja wa laal ni. T̄ene zi wa jimu kinkan ka l̄sa zi wa chel pulumsi ta maga niu. Kina maga kaa wa piili wi-ilire.

⁹ “Ma doso ma titi ni. Ba zi wa kpak mau wa kpok ni a muksi ma kinkan. Ba zi wa kpa mau a kaali ba bar lagmi d̄ena niheeti wati ba di ma seria a tuk ma. Ba gbanko zi wa kpa ma la koorsa suwachaku ba di ma seria domi maa tiŋ min daha. Ba wa di ma seria, ba gbanko zi wa nu Koosa laaboor weri tiu. ¹⁰ T̄ene n̄k maga nara zi wa te nu Koosa laaboor weri weu ka kin naa maga zi ya. ¹¹ Ba wa kpa ma la seria bar diili, ma ta nye chenani ma kaa wa la sem seria nidiile ta wati kimuksi ma. Koosa siim weri ti zi wa biksi ma chenani ma zi wa la semu. ¹² Chen saha ti wa tel, nibinsa zi wa kpa ba niinbisau a la nye nara ni ba kpu ba. Bisa nyama gbanko zi wa ya chenu. Bisa veen kaa wa ya ba nyama awa ba numa chen. ¹³ Nara maga zi wa ha mau domi maa tiŋ min daha. Nar di kanyita a vusi hali muksi ti wa peti, Koosa zi wa la o nyuhau a nye un.”

Kund̄n̄ Kitagin Naa Nye Nara Na Namsi
(Mat. 24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ “Maa nu mu sem na n̄n̄e. Saha naa ma wa na kund̄n̄ kitagin naa kaa nye nara wa na namsi kinkan ka o chin̄i doonani o ve lawa o chin̄i, ba naa nyen Judia pulum ni, ba si ch̄k lalaga a la sogli kun̄kule nyuuna bar nyeni ni. ¹⁵ Ba naa dugle dama a nu nan we, ba ta zu ba d̄ena a pa ba kina. ¹⁶ Ba naa nyen n̄maana ni a nu nan we, ba ta bur la t̄h̄n̄ ti di ba la pa ba gata. ¹⁷ Nihaan naa kpak lo awa ba naa kpak bi pilimsa, o zi wa b̄mu kinkan ba wati chen saha. ¹⁸ Maa sumi Koosa chen ni a wuzu ti ta wa ya o wuzu naa o zi wa b̄m̄ wa nibinsi gbaaliu. ¹⁹ Koosa fune te naami nibinsa saha digi hali wa zinan, namsi kinkan ha wa zin nyen. Namsi wa bu to a zi wa maksu nara a kaali chen. ²⁰ Koosa piin b̄ɔgi namsi wuzuni tau, domi ba naa o fun lisi di ba tiŋ un chen daha. O fune ve b̄ɔgi namsi wuzuni ta, nandigi fu wa zi wa li namsi ti ni.

²¹ “Chen saha ka nandigi wa n̄k, ‘Kina, Kristo nyen bar n̄k.’ Nandigi ka wa n̄k, ‘Kristo nyen dooni,’ ma ta tiŋ o n̄k. ²² Nara b̄n̄e zi wa siu a mur nara a n̄k di ba ya Kristore. B̄n̄e ka wa n̄k di ba ya Koosa witinsiwa. Ba zi wa tum alaazibu tumau kinkan a d̄n̄ni ba mur ba naa Koosa fun lisi di ba tiŋ un chen. ²³ Ma doso. Mu piin te n̄k mau chenani ba zi wa yau.”

N Waa Nibine Be Bur Waali
(Mat. 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴ “A wuzuni ta namsi ti wa peti, ‘Nha wa pena zi wa burgi birsau.

²⁵ Wula zi wa li buudahau a chesi.

Kin nawara nyen buudaha ni a kpok zi wa na muksiu kinkan.’

²⁶ Doone ba zi wa na n waa min nibine be ka mu li dobaal tuhu a wa awa kpok ni wa n jirima ni a kichaani kinkan. ²⁷ N zi wa tum Koosa malaikasau di ba pisi a su t̄ene maga aa lagmi t̄ene n̄k nara ba naa Koosa fun lisi di ba tiŋ un chen.”

Chenani Totoha Bugil Biksi Ya
(Mat. 24.32-35; Luk 21.29-33)

²⁸ “Ma nye totoha bugil biksi ma neha. Ma wa na a kpachak fale, ma yaa zimu di pari dugleu. ²⁹ Chen veena, ma wa na kin nama ka a wa ya, ma zi zimu di namsi saha ti waali dugleu. ³⁰ Ma nye mu n̄k ma, zinan nara wa zi wa siti hali kin naa maga wa ya. ³¹ Buudaha awa t̄ene zi wa petiu wuzu digi, amaa mu sema wa zi kut peti.”

Nandigi Wa Zim Mu Bur Waali Wuzu
(Mat. 24.36-44)

³² “Nandigi wa zim saha naa n waa nibine be waali ti wuzu. Hali mu wa Koosa malaikasi ta gbanko wa zim. Mu kunyana Koosa d̄n̄duŋ zimee. ³³ Ma il a kisaksi ma kina, chen ni o wa zi wa jeri ma. Ma wa zim saha naa chen zi wa ya. ³⁴ O zi wa chi baal naa fune si di o la t̄o digi a biksi o tumtumsi maga tum naa ba zi tumu a n̄k

o dam niili ni di o il o dam ti nene a nye un. ³⁵ A chi chenani o veen sem ba chen, mu nj mau. Ma kunyana zi wa dusumuu? Akoo tchesire o kaa waa? Koo zimal yeligi sahare o kaa wa? Koo choksa pisire o kaa wa? Ma wa zim. ³⁶ Maa il nene, chen ni ma kunyan ti wa zi wa wa ka ma cho do. ³⁷ Chenani mu nj ma nan, min nj nara maga nee. Maa nyini nene.”

Chenani Ju Tima Fune Dajni Ba Kpak Yesu

(Mat. 26.1-5; Luk 22.1-2; Jcn 11.45-53)

14 O fune ka wuzu bilewa ka Ju tima wuzu zen naa ba yir val la gali ti tel. Chen wuzu ba yaa fun piili a se boroboro naa ba yaa ve du luri chen. Koosa dam kokorsu ta awa Koosa chikse nibikse ta fun a dajni ba kpak Yesu a kpu, ² amaa ba fune nj dajni, “Ya kpak un lalakna a li, ba naa lagmi di ba di wuzu zen diwe chen tuhu ni, o zi damu.” Doone ba fun a na dajna a sem chenani ba zi ya a sogli a kpak un.

Haan Digi Fun Weli Tulale A Du Yesu Ni

(Mat. 26.6-13; Jcn 12.1-8)

³ Yesu fune nyen Betani ni Simon naa fune ya zagum a peti chen, dam ni. O fune nyen dooni a di diwe, haan digi fun wa o wati a kpak tulale naa male fune kpok ka o nyen kolba we birigi ni. O fun zer a cheegi a kpa tulale ti a buti a du Yesu nyuhu ni. ⁴ Ba naa fune kani dooni bone fun na chenani o tum chen a na paan a du un ni. Ba fun lisi ba tuhu ni, “Yere haan ko zer tulale no a chok ta nan ni?” ⁵ O fu kpa tulale no a yogli male damata a fu kpa a a nye fara tim ni, chen fu wa bokk?” Ba fun a pini o zoma.

⁶ Yesu fun nj ba, “Ma gil un. Yere ma muksi un chen? O ya wu werire a nye min. ⁷ Saha maga fara tim ta yaa nyen ma watee. Chenani maa dajni ma sunji ba, ma yaa koti a sunji ba. Amaa mu wa zi nyen ma wati aa la. ⁸ Haan ti fune kpanju kinkan. O fune te kokori mu barau di ba wa sogli min. ⁹ N nj ma wutire, doonani maga ba zi wa biksi Koosa laaboer weri ti, ba zi wa sem nihaan no weu awa chenani o fun a tum nye min. O son zi wa chou aa la.”

Judas Fun La Nokni Di O Li Yesu Gantel

(Mat. 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Yesu gantel tijsi ta nibegim naa ba fune yir Judas Iskariot, o fun si kaali Koosa dam kokorsu ta wati a nj ba di o zi kotiu a sunji ba ba kpak Yesu. ¹¹ Ba fune wa nu o sem ta chen, ba tusa sokni. Ba fun nj un di o koti tum chen, ba zi bo unu. Judas fun wa li a piili a deu nyinbaan di o li Yesu gantel.

Yesu Wa O Gantel Tijsa Fun Di Val La Gali Diwe

(Mat. 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jcn 13.21-30)

¹² Wuzu zen naa ba fune te di ba kpu val la gali piisisi chen, Yesu gantel tijsi ta fun pessi un, “Leene i dajni ya la a la saksi val la gali ti diwe ta i wa di?”

¹³ O fun tum o gantel tijsa nara bale a nj ba, “Ma wa la zu taha, ma zi chem nandigiu ka o chunji ni. ¹⁴ Ma tinj un a la zu dam naa o kaa zu, a nj dam ti tiin ni, ‘Ya

kunyana tum ya di ya wa pessi hin di, leene de nyen o wa o gantel tijsi ta kaa wa di val la gali ti diwe ta?” ¹⁵ O zi biksi mau de zenzen begim naa ba kokori weru. Ba fune sa un a zong de digi nyuhu nee. Ma la zu de ti a saksi ya wa.”

¹⁶ O gantel tijsi ta fun kaali a la zu tchon ti tuha a fun na chenani Yesu fun nj ba chen. Ba fun la saksi val la gali ti diwe ta dooni.

¹⁷ Saha fune wa tel wa ba di, Yesu wa o gantel tijsi ta fun wa kani aa di. ¹⁸ Ba fune di chene, Yesu fun nj ba, “N nj ma wutire. Nar wa min la di diwe nan, o zi wa li mu gantelu.”

¹⁹ O gantel tijsi ta tusa fun chok. Ba pessi un nibegim begima, “I bi minee?”

²⁰ Yesu fun nj, “Nar wa min kpa boroboro a suk disa a li hen begim ni nan, waa kaa wa li mu gantel. ²¹ N waa min nibine be zi wa sou a chi chenani ba fun sobi a li Koosa sem ton ti ni chen. Yere o kaa wa du naa kaa wa li n waa nibine be gantel. Ba fu ve lul chen tiina, o fu bokk.”

Yesu Fun Sumi Koosa A Du Kidiili Ta Ni

(Mat. 26.26-30; Luk 22.14-20; 1 Kor. 11.23-25)

²² Ba fune di chene, Yesu fun zer boroboro a sumi Koosa a du a choksi a bokni o gantel tijsi ta a nj ba, “Ma zer a a di, domi o ya mu barawa.”

²³ O fun bu zer gbakme awa kinyokli a sumi Koosa a du a kpa nye ba. Ba fun kpa kinyokli ti a nyo. ²⁴ Yesu fun nj ba, “Mu chel neene. N zi kpa unu a nye nidamata ni. Mu ya chen, chen la zi biksi di Koosa wa nara ya no begimne. ²⁵ Mu sem ma wutire, kinyokli naa mu nyo nan, n wa zi bu nyo un hali mu wa nyo kinyokli fali a li Koosa koor ti ni.”

²⁶ Ba fune a di diwe ta peti, ba fun lo bool a nye Koosa ni a si a li kaali Olif bi ti nyuha.

Yesu Fun Nj Pita Ni Chenani O Zi Ve Un

(Mat. 26.31-35; Luk 22.31-34; Jcn 13.36-38)

²⁷ Yesu fun nj ba, “Ba fune sobiu a li Koosa sem ton ti ni,

‘Koosa zi wa kpu piisi nigbanju ka o piisisi ta pisi dajni.’

Dusum no ma maga kaa wa pisiu a gil min. ²⁸ Amaa mu wa si n sou ni, n zi wa te ma suwachaku a la Galili.”

²⁹ Doone Pita fun nj un, “Hali nara maga wa ve hin a ta, n waa wa zi gil hin.”

³⁰ Yesu fun nj, “Nye n nj hin. Dusum no i zi te to bu-torau di i wa min wa zim dajna, ka zimal zi yeli bile.”

³¹ Pita fun nj kpok ni, “Aai, mu wa zi kut nj di n wa zim hin. Hali n wa hin zi sou, n wa zi nj chen.”

O gantel tijsi ta maga fun nj chen.

Yesu Fun Sumi Koosa A Li Getsamane Ni

(Mat. 26.36-46; Luk 22.39-46)

³² Ba fun wa tel doonani ba yir Getsamane. Yesu fun nj o gantel tijsi ta ni, “Ma kani bar no ka mu la sumi Koosa a wa.” ³³ O fune la chene, o fun nye Pita, Jems awa Jcn fun tinj un. O fun piili a na namsi kinkan a chi o

kaa sou. O tuha fun chok kinkan. ³⁴ O fun nɔ ba, “Tu chok naa nyen mu tuhu ni nan zenu. Ma kani bar nɔ a li min.”

³⁵ O fun la suwachak tama a la pimi tɛɛnɛ ni a sumi Koosa a nɔ, “Mu sumi hinu di o ya i tutɔrɛ, i lisi namsi nɔ a li min ni.” ³⁶ O fun bu sumi, “Mu kunyana, hin koti a ya kina maga. Chendaha muu sumi hin di i lisi namsi nɔ a li min ni. Nye i tutɔ ti ya a kaali mu tutɔ.”

³⁷ O fun a bur kaali o gantɛl tiŋsa nara bator ta wati a la na ka ba chɔ do. O fun nɔ Pita ni, “Simɔn, yɛrɛ ma vɛ koti a kani a il tama aa la chɔ do?” ³⁸ Ma si a il a kisumi Koosa, chen ni sintana wa zi wa mur ma ma tiŋ o nɔ. Ma tusa danɔi ma ya chenani mu sɛm chenu, amaa ma bara vɛ kpoki.”

³⁹ Yesu fun vɛɛn a la sumi Koosa a chi chenani o fun te la sumi chen. ⁴⁰ O fun bur a wa. O wa fun ya o gantɛl tiŋsi ta tutɔrɛ ba chɔ do chen. Do bar funɛ kpak ba kinkan. Ba wa fun zim chenani ba zi nɔ un.

⁴¹ O fun a wa ba wati naaval butora a pɛɛsi ba, “Ma ha vɛɛn a hiisiu a la chɔ doo? Kina maga petiu. Saha telu wa ba kpa mu waa min nibine be a du ba naa la tum tum tagna nisi ni. ⁴² Ma si a na baal naa li mu gantɛl chen.”

Chenani Ba Fun Kpak Yesu

(Mat. 26.47-56; Luk 22.47-53; Jɔn 18.3-12)

⁴³ O ha funɛ vɛɛn a sɛm chene, Judas naa ya o gantɛl tiŋsi ta digi chen, wa zɛmɛ kinkan fun wa. Koosa dam kɔkɔrsi ta, Koosa chikɛ nibikɛ ta awa tɔhɔn niɛɛti ta fun tum ba. Ba fun kpak chise zene awa daasa a wa kpak un. ⁴⁴ Nar funɛ li Yesu gantɛl chen fun te nɔ ba, “Ya wa pu ba, mu zi zaami nandigiu a maksi un. Tiina chen. Ma kpak un kpok, chen ni o wa kichɔ a li.”

⁴⁵ Ba funɛ wa tel ba wati, Judas fun vaan kaali Yesu wati a la zaami un a nɔ, “Mu kunyana,” a maksi un a chi chensa yaa maksi dɔŋ chen. ⁴⁶ Ba naa funɛ tiŋ Judas chen, fun wa kpak un kpok ni. ⁴⁷ Yesu gantɛl tiŋsi ta ni-digi fun foŋ o chise zen a kpa nɔmen Koosa dam kɔkɔrsi ta niɛɛ yom digi diŋna. ⁴⁸ Yesu fun burgi a nɔ zɛmɛ ta ni, “Mu ya nɔmɛrɛ ma kpa chise zene awa daasa di ma wa kpak minn? ⁴⁹ N yaa fun kaniu a biksi ma a li Koosa bar jɛmi dam ti ni ka ma vɛ wa kpak min. Chenani ba fun sɔbi saha digi a li Koosa sɛm tɔn ti ni la ya zinan chen.”

⁵⁰ Doone o gantɛl tiŋsi ta maga fun si chɔ kaali a ka un.

⁵¹ Ba nidigi funɛ niŋi gar duŋduŋɛ. Ba fun kaa kpak un, ⁵² o ur o gar ti a ta a chɔ wa bara kpeli ni a kaali.

Ba Fun Kpa Yesu A La Niɛɛta Bar Lagmi

(Mat. 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jɔn 18.13-14, 19-24)

⁵³ Ba fun kpa Yesu a kaali Koosa dam kɔkɔrsi ta ni-ɛɛ ti dama. Ba funɛ la tel dooni, Koosa dam kɔkɔrsi ta, tɔhɔn niɛɛti ta, awa Koosa chikɛ nibikɛ ta fun lagmi dɔŋ ni. ⁵⁴ Pita fun sogli a tiŋ gantɛl a wa zu Koosa dam kɔkɔrsi ta niɛɛ ti sal a la kani Koosa dam bisa wati a weeri din. ⁵⁵ Koosa dam kɔkɔrsi ta awa seria ni-diile ta maga funɛ nyen dooni a nyini di ba na nandigi

o nɔ ba di o na Yesu ka o tum tum tagna, chen ni ba zi na nyinbaanu a kpu un. Ba funɛ nyiniu hali a wa ku.

⁵⁶ Nidamata fun li ba suwachak a sɛm sɛma nibɛgim bɛgima, amaa ba sɛm ta wa fun ya kibɛgim.

⁵⁷ Ba bɔnɛ fun li a sɛm nusuna a nɔ, ⁵⁸ “Ya funɛ nu chenani Yesu sɛm di o zi chok Koosa bar jɛmi dama naa ba kpa nisa a sa chenu, a burgi a sa un wuzu butora wuzu a ta kpa nisa a sa un.” ⁵⁹ Amaa ba gbanko sɛm ta wa fun ya kibɛgim.

⁶⁰ Koosa dam kɔkɔrsi ta niɛɛ ti fun si a chiŋi ba bambaan ni a pɛɛsi Yesu, “Sɛm naa maga nara nama sɛm a du hin ni nan ka i moori. I wa kpak wu digi a la zi sɛmm?”

⁶¹ Yesu fun moori. O fun bu pɛɛsi un, “I laata ya Koosa be, Kristo tii?”

⁶² Yesu fun nɔ, “Min ya un. Wuzu digi i zi wa na n waa min nibine beu ka mu kani Koosa niɛɛ bar kani ni, a bukoo na min n wa bur wa dobaala tuhu ni.”

⁶³ O funɛ nɔ chen, Koosa dam kɔkɔrsi ta niɛɛ ti fun chɛsi chɛsi o gar a nɔ, “Yɛrɛ ya bukoo kaa ya a dɛu sɛhɛra tima? ⁶⁴ Ma maga fun a nu chenani o kpa o titi a maksi Koosa. O chelu akoo o wa chell?” Ba maga fun nɔ di o chelu. Waa dɛu o sou.

⁶⁵ Ba bɔnɛ fun si a tɔɔsi nantɔsa a du un ni a kpa gar a tɔ o se. Ba bɔnɛ ka fun mo un a pɛɛsi un, “I zim naa mo hin nanuu?” Koosa dam bisi ta gbanko funɛ tuk unu.

Pita Fun Vɛ Di O Wa Zim Yesu

(Mat. 26.69-75; Luk 22.56-62; Jɔn 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Ba funɛ ya chen maga, Pita ha funɛ vɛɛn nyen sal nɛɛ. ⁶⁷ Nihabichɛl digi funɛ nyen doon a ya Koosa dam kɔkɔrsi ta niɛɛ ti dam be. Waa funɛ na un ka o weeri din dooni. O fun a nyini Pita hali a vusi a nɔ un, “I gbanko tiŋ Yesu Nazarɛtrɛ?”

⁶⁸ O fun tɔ a pɛɛsi un, “Yɛrɛ i sɛm chen? N wa zim chenani i sɛm chen,” a fun si a la chiŋi bulɔkɔkɔ ni.

⁶⁹ Nihabichɛl ti fun vɛɛn na un dooni a nɔ ba naa chiŋi dooni chen, “Baal nɔ ya Yesu gantɛl tiŋsi ta digiɛ.”

⁷⁰ O fun bukoo a tɔ. O fun ya tama, ba naa funɛ chiŋi dooni chen, nɔ un, “O ya wutirɛ i ya ba nidigirɛ, domi i li Galilirɛ.”

⁷¹ Doone Pita fun hɛɛsi Koosa a nyɛ o titi ni a nɔ, “Baal naa ma sɛm nan, n wa zim un.”

⁷² Zimal fun vaan yeli bilɛ. Pita vaan lisi chenani Yesu fun nɔ un chen di o zi wa tɔ butorau di o wa un wa zim dɔŋa, ka zimal yeli bilɛ. Chenani maga o fun lisi zu o nyuha. Oo wi.

Ba Fun Kpa Yesu A La Nye Pailɔt Ni

(Mat. 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jɔn 18.28-38)

15 Chɔkɔsa funɛ wa pisi, Koosa dam kɔkɔrsi ta, tɔhɔn niɛɛti ta, awa Koosa chikɛ nibikɛ ta awa seria nidiile, ba fun lagmi a na dɔŋa Yesu daha. Ba funɛ sɛm peti, ba fun vɔu o nisa a kpa un a la nyɛ gbɔnati nyuhu tiina naa ba yir Pailɔt ni chen. ² Pailɔt fun pɛɛsi un, “Hin ya Ju tim koor chenn?”

O fun ŋɔ, "Chenani i kut ŋɔ chen."

³ Koosa dam kɔkɔrsi ta fun a suni Yesu nɔ ni a fiksi un. ⁴ Pailɔt fun bukoo pɛsi un, "Wu damata naa ba sem a du hin ni nan, i wara nu aa? I wa kpak wu digi a la zi semm?"

⁵ Yesu fun moori a vɛ sem wu digi. O fun ya Pailɔt alaazibu kinkan.

Ju Tima Fun Di Yesu Siwi Seria

(Mat. 27.15-26; Luk 23.13-25; Jɔn 18.39-19.16)

⁶ Ba wuzu zen wuzu Pailɔt yaa fun puk dɛ naa ba yaa tɔ nara chen zɔkɔ a nye nibɛgim li. ⁷ Ba funɛ kpa nara bɔnɛ a tɔ dɛ ba naa funɛ dam a kpu nara dooni. Ba ni-digi sɔn funɛ ya Barabas. ⁸ Nidamata fun wa Pailɔt wati a wa sumi un di o tum chenani o yaa tum ba wuzu zen wuzu a nye ba chen. ⁹ Pailɔt fun pɛsi ba, "Maa daŋni n lisi Ju tim koor ti a nye maa?" ¹⁰ Pailɔt funɛ zimu di Koosa dam kɔkɔrsi tima handɔta daha ba fun kpak Yesu a wa o wati. Chendaha o fun pɛsi nara tima.

¹¹ Koosa dam kɔkɔrsi ta fun ŋɔ nara tima ni di ba sumi Barabas a ka Yesu. Ba maga fun tiŋ ba nɔ a ŋɔ Pailɔt ni di baa daŋni o lisi Barabasɛ a ka Yesu. ¹² Pailɔt fun bu pɛsi ba, "Baal naa maa yir Ju tim koor na, yɛɛ n kaa ya un?"

¹³ Ba fun tɛsi kinkan a ŋɔ, "Nye ba kpaasi un a mari daakakli daha ni o sowu."

¹⁴ Pailɔt fun bu pɛsi ba, "Yɛɛ? Tum tagna baŋnɛ o tumm?"

Ba fun tɛsi kinkan a kaali chenani ba fun te tɛsi chen a ŋɔ, "Nye ba kpaasi un a mari daakakli ti daha ni o sou."

¹⁵ Zɛmɛ ta nɔ sɛma daha, Pailɔt fun nye Barabas li, amaa o funɛ kpa Yesu a nye nara tima bɔnɛ ni di ba tuk un wa vurmsi ni. Ba funɛ tuk un peti, o fun ŋɔ di ba kpa un a la kpaasi mari daakakli ti o sou.

Lanjimasa Funɛ Mɔmsi A La Zɔ Yesu

(Mat. 27.27-31; Jɔn 19.2-3)

¹⁶ O lanjimasa fun kpa un a la zu dɛ zen naa ba yir Pirtɔrium, a fun yir ba dɔŋtima ba wa. ¹⁷ Ba fun zer ba gar sem digi a wa laari un a kpa sɔta a wa sɔ a chi koor nichiga a kpa chik o nyuha, ¹⁸ a zaami un a ŋɔ, "Ju tim koor, ya zaami hinu." ¹⁹ Ba fun zer da a mo o nyuha, a tɔkɔsi nantɔsa a du un ni, a gbiri o suwachak ni a nye un jirima. ²⁰ Ba funɛ zɔ un a mɔmsi un peti, ba fun kpa gar sem ti a ur a zer o titi kilaare a laari un, a kpa un li di ba la kpaasi un a mari daakakli ti ni o sou.

Ba Fun Kpak Yesu A Kpaasi A Mari Daakakli Ni

(Mat. 27.32-44; Luk 23.26-43; Jɔn 19.17-27)

²¹ Ba funɛ nyɛn nyinbaan ni a la chene, ba fun la chem baal naa ba yir Simɔn a li Sairini pulum ni. Waa funɛ ya Alezanda awa Rufus nyana, a li kɔha bar boli ni a wa. Ba fun lɛrgi un a nye o zer Yesu daakakli ti a baasi a tiŋ ba kaali. ²² Ba funɛ kpa Yesu a wa tel doonani ba yir Gɔlgɔta. Chen mun ya, 'nyukɔkri bar'. ²³ Doone ba fun kpa luri a wa nye Yesu ni a daŋni o nyɔ. O fun vɛ di o wa zi nyɔ. ²⁴⁻²⁵ Nha ha funɛ vɛ wa tel

sal baan nyuha, ba fun kpak un a kpaasi a mari daakakli ti ni. Ba fun kpa o gata a dau di ba yo wale di ba na anti kaa di a. ²⁶ Ba fun wa sɔbi o yaali a mari daakakli ti ni a ŋɔ, "Ju tim koor ti nɛnɛ." ²⁷ Ba fun kpaasi ŋmɛersa nara bale gbanko a gbaari Yesu ni, digi o nindil ni, digi o ningal ni. ²⁸ Chenani ba fun sɔbi saha digi a li Koosa sem tɔn ti ni fun wa ya wuti di ba zi wa nyini Yesu a chi o gbanko ya tum tagna tiinne.

²⁹ Ba naa funɛ nyɛn dooni chen, fun val la gali a la gumsi ba nyuuna a pini o zoma a ŋɔ, "Kina, hin funɛ ŋɔ di i zi chɔk Koosa bar jɛemi dam ti a bur sa un wuzu butora chen niuu?" ³⁰ Yisi i titi a tu wa daakakli ti ni ya na."

³¹ Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Koosa chikɛ nibikɛ ta gbanko funɛ mɔmsi un a la ŋɔ dɔŋ ni, "Maa na. O laata fun yisi nara chen a vɛ koti a yisi o titii?" ³² O funɛ ŋɔ di o ya Ju tim Kristo koorre. Ma nye ya na o zi lisi o titi daakakli ti ni a tu wa tɛnɛ, chen ni ya se zi su unu."

Ŋmɛersi naa ba fun kpaasi a gbaari un ni chen, gbanko funɛ pini unu.

Chenani Yesu Fun Sou

(Mat. 27.45-56; Luk 23.44-49; Jɔn 19.28-30)

³³ Nha funɛ wa tel sal baan nyuha, doon fun wa biri a vusi hali saha naa nipare yaa par a si chen. ³⁴ Chen saha tire Yesu fun tɛsi kinkan a ŋɔ a li o titi sem ni, "Eloi, eloi, lama sabagtani." Chen mun ya, "Koosa, Koosa, yɛɛ i gil min?"

³⁵ Nara bɔnɛ fun chɛni dooni a nu chenani o sem chen a ŋɔ dɔŋ ni, "O yir Koosa witiina Elaijare." ³⁶ Ba nidigi fun chɔ a la zer kizergi a tau kinyɔkɔ haasi ni a kpa sak da ni a tɛ un a ŋɔ ba, "Ma nye ya pɔ a na Elaija zi wa kpa un a li daakakli ti ni a tu wau."

³⁷ Yesu fun bukoo tɛsi kinkan a sou.

³⁸ O funɛ wa sou, gar zen naa ba fun kpa purigi Koosa bar jɛemi dam ti chen, o fun chɛsi a li buudaha ni hali a wa peti tɛnɛ ni. ³⁹ Lanjimasa kɔkwa ni hɛɛ funɛ chɛni daakakli ti mun ni a il Yesu. O funɛ na chenani o sou, o fun ŋɔ o titi ni, "Wuti baal nɔ sir ya Koosa bere."

⁴⁰⁻⁴¹ Nihaana ba naa funɛ tiŋ un a la sunji un Galili pulum ni chen, gbanko bɔnɛ funɛ chɛni bar boli ni a nyini chenani la ya. Ba bɔnɛ sɔna funɛ ya Salome, Mɛri Magdala, awa Mɛri, Jems awa Joses niina. Nihaan damata funɛ tiŋ un a la Jerusalem. Ba gbanko funɛ nyɛn dooni.

Ba Fun Kpa Yesu A La Sogli Un

(Mat. 27.57-61; Luk 23.50-56; Jɔn 19.38-42)

⁴² Baal digi funɛ nyɛn doon. Ba yir un Josef a li Arimatia ni. ⁴³ O funɛ ya seria nidiili ta nidigire. Nara fun a nye un jirima. O funɛ nyini di o wa na saha naa Koosa zi wa dɔ nara. Dusum funɛ wa biri, o fun si a kpak o bambi a kaali Pailɔt wati a la sumi di ba yisi Yesu a li daakakli ti ni a nye un o la sogli. O funɛ ya a wuzu naa ba saksi a pɔ hiisi wuzurɛ. Chendaha o la sumi un chen ni. ⁴⁴ O funɛ wa ŋɔ Pailɔt ni chen, o fun ya Pailɔt alaazibu kinkan di Yesu sou lalagau. O fun yir lanjimasa kɔkwa ni hɛɛ ti o wa o wati. O pɛsi un, "Wutire ba ŋɔ di Yesu sou chenn?" O fun ŋɔ, "O ya wutire o sou."

⁴⁵ Doone Pailɔt fun a nyɛ Josef nyinbaan di o la yisi un a li o daakakli ti ni a la sogli. ⁴⁶ Josef fun li a la yau gar pilim a la yisi un daakakli ti ni a kpa mɛɛsi un a kpa un a la du gbentɛl bɔ fali naa ba yaa sogli ba nara chen a bilimsi gbentɛl zen a tɔ bɔ ti zɔkɔ. ⁴⁷ Mɛri Magdala awa Mɛri, Josɛs niina, ba naa funɛ tiɲ Josef chen, fun la na doonani ba sogli un.

Chenani Yesu Fun Si A Li O Sou Ni
(Mat. 28.1-8; Luk 24.1-12; Jɔn 20.1-10)

16 Ba hiisi wuzu ti funɛ wa gali, dusum saha Mɛri Magdala, Mɛri, Josɛs niina, awa Salome, ba fun si a kaali a la yau nu naa sɔkɔra weree di ba kpa wa tiksi Yesu. ² O funɛ ya aleedi chɔkɔsa pisirɛ, ba fun si a la doonani ba sogli Yesu chen, ³ a la pɛɛsi dɔŋɔ, “Anti la zi koti a bilimsi bunɲkul ti a li hugil ti zɔkɔ ni a nyɛ ya?” ⁴ Ba funɛ la tel dooni, ba fun na di bunɲkul ti piin bilimsi a chinɲi. Bunɲkul ti funɛ zenu kinkan. ⁵ Ba fun la zu hugil ti tuha a na bunɔkɔn digi ka o laari gar pilim a kani ba nindil ni. ⁶ Bunɔkɔn ti fun ɲɔ ba, “Ma ta nyɛ o ya ma alaazibu kinkan. N zimu di ma dɛu Yesu Nazaretɛ, naa ba fun kpu daakakli ti ni chen. O wa bu to bar ɔ. O si o sou niu. Ma wa nyini doonani ba fun kpa un dau chen a na. ⁷ Ma la ɲɔ Pita awa Yesu gantɛl tiɲsi ta maga di Yesu piin te ba suwachaku a kaali Galili a chi chenani o fun ɲɔ ba chen. Ba la dooni, ba zi na unu.” ⁸ Ba fun li hugil ti ni a chɔ aa la. Hansura fun kpak ba kinkan. Ba bara jɲigiri. Domi hansura funɛ kpak ba kinkan chen, ba wa koti a ɲɔ nandigi ni.

Mɛri Magdala Fun Bu Na Yesu
(Mat. 28.9-10; Jɔn 20.11-18)

((⁹ Yesu funɛ si o sou ni aleedi wuzu chɔkɔsa chen, Mɛri Magdala, naa Yesu fun duɲni alizin tagna ɔkɔɛ a li un ni chen, waa funɛ te a na un. ¹⁰ Mɛri fun la Yesu gantɛl tiɲsi ta wati. Ba tusa ha funɛ vɛɛn chɔk ka baa

wi. ¹¹ O fun ɲɔ ba di Yesu si o sou niu a bu kpak miisa, ka o na un. Ba se wa fun su di o ya wutiu.

Yesu Gantɛl Tiɲsa Nara Balɛ Fun Bu Na Un
(Luk 24.13-35)

¹² Nara balɛ funɛ li tɔkɔn ti ni a val nyinbaan ni, Yesu fun wa pu ba a kɔr ba ni. ¹³ Ba fun bur kaali o gantɛl tiɲsi ta wati a ɲɔ ba, amaa ba se ha wa fun su di o ya wutiu.

Yesu Gantɛl Tiɲsa Fun Bu Na Un
(Mat. 28.16-20; Luk 24.36-49; Jɔn 20.19-23; Tuma 1.6-8)

¹⁴ Doone Yesu gantɛl tiɲsa nara fi di nibɛgim funɛ kani aa di diwe, Yesu fun wa ba wati. O fun zulumi ba, domi ba bambe funɛ kpoku. Ba se wa fun su ba naa ɲɔ ba di o si o sou niu. ¹⁵ O funɛ nyɛn ba wati chene, o fun ɲɔ ba, “Ma si aa la tɔsa naa maga nyɛn tɛɛnɛ ɔ ni a la sɛm Koosa laaboor weri ti a nyɛ nara maga ni. ¹⁶ Ba naa maga se su min, ma nyɛ ba chaksi ba wa ni ni, ka Koosa zi yisi ba a li ba wu tagna ni, amaa ba naa maga se ka vɛ su min, Koosa zi wa leti ba diɲsau a ta ba yɔri. ¹⁷ Ba tum nɛɛ ma zi wa zim ba naa se su min. Ba zi koti a kpa mu sɔnu a duɲni alizin tagna a li nara ni a bu sɛm sɛm fale, ¹⁸ a kikipaksi duma a kinyɔ sambosa ka o ta ya ba kundɔɲ, aa koti a kpa ba nisa a saksi wichɔkɔrsi ni ba na alaafɛ.”

Chenani Yesu Fun Si A Ziɲi Koosa Tɔha
(Luk 24.50-53; Tuma 1.9-11)

¹⁹ Ba kunyan Yesu funɛ sɛm ba peti, o zini a kaali bu-udaha a la kani Koosa ni hɛɛ bar kani ni. ²⁰ O gantɛl tiɲsi ta ka fun si a kaali bar damata aa la sɛm Koosa laaboor weri ti a nyɛ nara ni. Koosa fun sunɲi ba ba koti a tum tum kpoka aa gbaari, chen ni nara zi zimu di ba sɛm ta ya wutirɛ.))

LUK

Kin Naa Nye Mu Sɔbi Tɔn Nɔ

1 Min, Luk, la sɔbi tɔn nɔ a nye mu kunyan Tɛɔfilus ni nan. Nidamata funɛ kpanji ba titiu a sɔbi kin naa maga funɛ ya ya wati. ² Ba waa funɛ sɔbi chenani ba nu a li sehera tima ba naa funɛ piin na a o piili ti ni a fun la biksi nara a wɛ. ³ Adaha, mu kunyana, n funɛ kpa laaboor nɔ magau a lagmi dɔŋ ni a nyini a kpa a a chiŋsi a sembiri bar chiŋɛ ni. ⁴ Mu sɔbi tɔn nɔ a nye hin nan, chen ni i zi zim di kin nawara ba fun biksi hin chen sir ya wutirɛ.

Koosa Malaikasi Ta Digi Fun Sɛm Chenani Ba Zi Lul Jɔn

⁵ Baal digi funɛ nyen doon. Ba yir un Zekaraya. O funɛ ya Koosa dam kɔkɔrsa nidigirɛ. O funɛ ya kɔkɔrsi ta digi walɛrɛ. Ba funɛ yir un Abia. O haan sɔn funɛ ya Elizabet. O nyana gbanko funɛ ya kɔkɔrrɛ. Saha naa ba fun nyen chen, koor digi funɛ nyen doon a dɔ Judia pulum. O sɔn funɛ ya Hɛrɔd. ⁶ O wa o haan ti funɛ ya nibin werewa aa tiŋ Koosa chikɛ nɛnɛ. ⁷ Ba funɛ hɛɛsiu kinkan a vɛ kpak bisa, domi Elizabet funɛ ya nihaan barirɛ.

⁸ Wuzu digi o funɛ ya Zekaraya tum wuzurɛ ka o fun a tum Koosa tuma a li o bar jɛmi dam naa nyen Jerusalem ni chen. ⁹ Koosa dam kɔkɔrsi ta yaa fun a yo wale di ba yisi nibegim a li ba tuhu ni o suk din a du poora naa sɔkɔra were ni a nye Koosa ni. A wuzu tirɛ ba fun yisi Zekaraya. O fun la zu Koosa bar jɛmi dam ti a tum o tuma. ¹⁰ O funɛ nyen doonee, zɛmɛ kinkan ba naa funɛ wa di ba wa jɛmi Koosa, ba maga funɛ chiŋji sal nɛɛ. ¹¹ Zekaraya funɛ suk pora ti, Koosa malaikasi ta digi fun wa li o wati a wa chiŋji doonani ba suk pora ti nindil ni. ¹² Zekaraya funɛ na un, hansura fun kpak un. ¹³ Amaa malaika ti funɛ ŋɔ unu, "Zekaraya, ta ɔmi. Koosa funɛ nu chenani i sumi un, ka i haan Elizabet zi lulu nibabichela. O wa lul, i du o sɔn Jɔn. ¹⁴ O zi nye i wa i haan awa nidamata tusa sɔkɔni kinkan. ¹⁵ Koosa zi wa nye o ya nibin zenu o se ni. O wa zi wa nyɔ sin kpok, ka Koosa kpa o siim weri a du un ni. Saha naa ba zi wa lul un a kpa la, Koosa siim weri ti zi wa si un niu. ¹⁶ O zi wa nye Ju tim nidamata bur wa tiŋ ba kunyana Koosau. ¹⁷ Saha digi Koosa funɛ kpa o kpok a du o witiina Elaija ni a nye o ya o nitumi. Jɔn gbanko zi wa ya Koosa nitumi a chi un. O zi wa kpa bisa awa ba nyamau ba naa waligɛ dɔŋ ni a lagmi. Ba naa vɛ tiŋ Koosa nyinbaan, o zi wa nye ba bur wau a wa tum tum were. O zi wa saksi Koosa narau ba la un."

¹⁸ Zekaraya fun ŋɔ malaika ti ni, "Yɛrɛ n kaa ya a zim di chenani i sɛm chen ya wutirɛ? Mu wa mu haan ti maga hɛɛɛu."

¹⁹ Malaika ti fun ŋɔ un, "N sɔn ya Gabriel. N yaa chiŋji Koosa suwachak nɛɛ. Waa ya funɛ tum min di n wa sɛm hin laaboor weri nɔ. ²⁰ Chenani mu fun sɛm ma chen zi wa ya wutiu. I si wa su chen. Chendaha i wa zi koti a sɛm sɛma hali wuzu naa kin naa maga kaa wa ya."

²¹ Malaika ti funɛ sɛm sɛma Zekaraya wati chene, zɛmɛ ta funɛ chiŋji sal nɛɛ a pɔ un. Ba funɛ ŋɔ dɔŋ ni, "Yɛrɛ o vusi dam ti ni chen ni?" ²² Malaika ti funɛ kaali, Zekaraya funɛ li dam ti niu a wa chiŋji nara tima suwachak ni. O funɛ vɛ koti a sɛm sɛm chen, o fun kpa o nisa a sɛm sɛma ba wati. Nara tima funɛ na Zekaraya ka o kpa o nisa a sɛm sɛm chen, ba fun a zim di o na kundɔŋɛ o deesi ni a li dam ti ni.

²³ O tum saha funɛ wa peti a li Koosa bar jɛmi dam ti ni, o fun kaali o dama. ²⁴ Chen gantɛl nɛɛ, o haan Elizabet fun kpak lo a fun vɛ li o dam ti ni pensa nyuu.

²⁵ Doone o fun ŋɔ o chensa maga ni, Koosa funɛ vusi di o sunji min, amaa lalakɔn o sunji minu n na be. O yise n hiisau a li nara se ni.

Koosa Malaika Ti Fun Sɛm Chenani Ba Zi Lul Yesu

²⁶ Elizabet funɛ kpak lo pensa nɔra, Koosa fun tum o malaika Gabriel a li tɔhɔn naa ba funɛ yir Nazaret. O nyen Galili pulum nɛɛ. ²⁷ Nihabichela digi fun nyen dooni. Ba funɛ yir un Meri. O funɛ la nɔkɔni di o yu baal naa ba yir Josef. Josef funɛ ya koor Devid be lulirɛ. ²⁸ Malaika ti fun wa zaami Meri a ŋɔ un, "Koosa dugli hinu a daŋni o sunji hin."

²⁹ Meri funɛ nu o sɛm ta, hansura fun kpak un kinkan. O funɛ daŋni o zim o sɛm ta mun. ³⁰ Malaika ti fun bukoo ŋɔ un, "Meri, ta nye hansura kpak hin. Koosa la daŋni o sunji hin. ³¹ Koosa zi nye i kpak lou a wa lul nibabichela. I wa lul un, ŋɔ i baal ni di o du o sɔn Yesu. ³² O zi wa ya nibin zenu kinkan. O zi ya Koosa zen beu. Ya kunyana Koosa zi vɔu un koorau, a chi chenani o fun vɔu o nawaal Devid saha digi chen. ³³ O zi wa dɔ Jakob bi lule magau hali saha naa vɛ kpak bɔ. O koor ti wa zi wa kpak bɔ."

³⁴ Meri fun ŋɔ malaika ti ni, "N wa zim nibaal, ka yɛrɛ Koosa kaa ya a nye min lo?"

³⁵ Malaika ti fun ŋɔ un, "Koosa zi wa kpa o siim weri tiu a du hin ni a kpa o kpok a nye hin. Chen la zi wa nye i kpak lo. Be naa i kaa wa lul chen, o zi wa ya tu chaan tiinau a ya Koosa be. ³⁶ I funɛ nu chenani ya i towe Eliz-

abētu, ba fune ŋɔ di o ya nihaan barirɛ. O fune ya nihaan hɛɛɛ, amaa lalakɔ o kpak lore pensa nɔra.

³⁷ Koosa kpak kpok a tum tum maga."

³⁸ Meri fun ŋɔ un, "Koosa dɔ min. Nye o du min ni a chi chenani i ŋɔ chen." O fune sem chen peti, malaika ti fun kaali.

Meri Fun La Zaami Elizabet

³⁹ Meri fune vaan saksii di o la tɔhɔn naa kunjule nyuuna go un a li Judia pulum ni. ⁴⁰ O fune la tel dooni, o fun la zu Zekaraya dama a zaami o haan Elizabet.

⁴¹ Elizabet fune nu ka Meri zaami, o be ti fun si a go o tuha. A saha ti Koosa fun nye o siim weri ti si Elizabet ni, ⁴² a ŋɔ Meri ni wa ta kpok ni, "Koosa nye hin tu sɔɔna a kaali nihaana maga. I wa lul be, Koosa zi nye o gbanko tu sɔɔnau. ⁴³ O wa derjli mu wati di Koosa be niina wa zu mu dam ti. ⁴⁴ N fune nu i zaami ti, n tuha fune sɔɔni u ka n be si a go mu tuha. ⁴⁵ I si fune su di chenani Koosa fun ŋɔ hin chen zi yau, o sir ya wuti. Chendaha i tuha gbanko sɔɔni."

Meri Fun Lɔ Bool A Pegi Koosa

⁴⁶ Doone Meri fun ŋɔ,

"N pegi Koosau wa mu bambi ni.

⁴⁷ Waa fune yisi min a li mu tum tagna ni di mu tiŋ un.

Chendaha mu tuha sɔɔni.

⁴⁸ Min ya o bichel tumtumna ka o lisi mu wɛ.

Saha nɔ kpa la,

nara maga zi wa zimu di Koosa fune sunji min,

⁴⁹ domi o tum tum zenewa a nye min.

O sɔn ti fune zenu kinkan,

ka o ya tu chaan tiina.

⁵⁰ O ɔm sikire a nye ba naa maga la nye un jirima, tɛɛnɛ nɔ maga piili ti ni hali wa zinan.

⁵¹ O fun kpa o kpok kinkan a bur ba naa zer ba titi bu-udaha awa ba bambe sir yaali a tu tɛɛnɛ.

⁵² O fune ur koor zeneu a ta,

a ka kpa jɛrgɛ tima a te ba suwachak.

⁵³ Ba naa zimeɛ di Koosa ya ba wu werewa,

waa la zi sunji ba,

amaa o burgi o gantelle a chak ba naa vɛ zim un.

⁵⁴ O fun a tum chenani o vɔu a nye ya nawaalsi ni saha digi.

O fun wa sunji o be Israel,

⁵⁵ a kɔm Abraham siki.

O zi ɔm Abraham bi lule maga gbanko sikiu hali saha naa vɛ kpak bɔ."

⁵⁶ Meri fune sem peti, o fun kpalimi Elizabet wati pensa tora. O saha fune wa tel, o fun a bur kaali o dama.

Chenani Ba Fun Lul Jɔn

⁵⁷ Elizabet luli saha fune wa tel, o fun lul nibabichela.

⁵⁸ O wale awa o dɔŋtɔma fune nu chenani Koosa ɔm o siki kinkan ka ba wa un kpak tu sɔɔna kinkan.

⁵⁹ Be ti fune wa tel wuzu bunɔpɛ wuzu, niheeta fun wa dam naa ba lul un chen di ba wa terj un. Ba fun a

ŋɔ o nyan ni di o nye ba yir be ti gbanko Zekaraya, ⁶⁰ amaa be ti niina fune vɛu, a ŋɔ di ba yir un Jɔn.

⁶¹ Ba fun ŋɔ un, "Nandigi wa kpak chen sɔn ti ya lul ni." ⁶² Doone ba fun kpa ba nisa a sem sɛma be ti nyan ti wati. Ba fun pɛɛsi un, "Sɔn baŋnɛ ii daŋni i du be ti?"

⁶³ Zekaraya fun ŋɔ ba di ba lisi tɔn awa kisɔbi a nye un. Ba fun lisi a nye un. O fun sɔbi tɔn ti ni a ŋɔ di o daŋni o be ti sɔn ya Jɔnnɛ. Alaazibu fun kpak ba maga.

⁶⁴ Zekaraya fune sɔbi peti, o fun vaan piili a sem sɛma bura a la pegi Koosa. ⁶⁵ Ba naa maga fune nyen dɛ ti ni chen, ba fune bu nu ka Zekaraya sem sɛma, hansura fun kpak ba kinkan. Ba fun li a mɔkɔli laaboora naa ba nu a su tɔsi na kunjule nyuuna go a li Judia pulum ni.

⁶⁶ Ba naa maga fune nu laaboora ti, ba fun lisi o wɛ a la pɛɛsi dɔŋa, "Be nɔ wa ya niheɛ, yɛɛ o kaa du?" Ba fune na di Koosa kpa o kpokre a nye un. Chendaha ba fune pɛɛsi chen.

Zekaraya Fun Sem A Chi Koosa Witinsi Ta Digi

⁶⁷ Chen saha tire Koosa siim weri ti fun si o nyan Zekaraya ti ni a sem a chi Koosa witinsi ta digi.

⁶⁸ O fun ŋɔ, "Ya kunyana naa ya Ju tim Koosa, fune la o nara nyuunau a nye ba.

Ma nye ya pegi un nan daha.

⁶⁹ Waa fune nye ya nibin zen naa ya Devid be luli.

Waa la zi yisi ya a li ya tum tagna ni ya tiŋ un.

⁷⁰ Saha digi Koosa fune ŋɔ o witinsa naa o fun lisi a nye o titi ni di ba sɔbi a li o sem tɔn ti ni,

⁷¹ a ŋɔ di o vɔu di o zi wa yisi yau a li ya dɔm nisa ni.

⁷² Ba gbanko fun ŋɔ di o zi ɔm ya nawaalsa sikiu a ta sugle chenani o wa ba ya nɔ bɛgim chen.

⁷³⁻⁷⁴ O fune vɔu vɔu kpokre a nye ya nawaal Abraham ni di o zi yisi ya a li ya dɔm nisa ni, a nye ya tiŋ un aa ta ɔmi.

⁷⁵ O gbanko fune vɔu di o zi nye ya o kpoku di yaa tum tum were a ya tu chaan tima o wati a kpa la hali ya wuzuna nyeni maga."

⁷⁶ Doone Zekaraya fun ŋɔ,

"Mu be, hin la zi ya Koosa zen witiina.

Hin la zi te naa Koosa ŋɔ di o kaa tumu chen suwachak a saksi o nyinbaan a nye un.

⁷⁷ Hin la zi ŋɔ o nara ni di ba gil ba tum tagna a bur tiŋ Koosa,

o zi yisi bau.

⁷⁸ Ya kunyan Koosa ya jergi tiina a kpak ya siki.

Chenani o daŋni o yisi ya a li ya tum tagna ni chi nha yaa yɛli chene.

⁷⁹ O wara daŋni o na ya galimsa a ta ya yɔri, amaa o ka daŋni o te ya suwachakɛ a biksi ya o bar sɔɔn nyinbaan."

⁸⁰ Zekaraya be Jɔn ti fun bi a burgi nibaal. O fun li a la nyen nyabaan ni, hali saha naa o fun la li a biksi Ju tim ta gbampulim ni.

Chenani Ba Fun Lul Yesu Kristo

(Mat. 1.18-25)

2 A saha ti koor digi fune dɔ dooni. Ba fune yir un ɔgastus. O fune daŋni o gur a zim nibinsa ba naa

nyen o koor ti ni. ² O fune gur nara tima maga, baal digi fune ya nihee a li Siiriya pulum ni. Ba fune yir un Sairinius. ³ Nara tima maga fune kaali ba tɔsau di ba la sɔbi ba sɔna a du tɔn ni.

⁴ Josef fun li Nazaret naa nyen Galili pulum ni a kaali tɔhɔn naa ba yir Betlehem a li Judia pulum ni. Ba fun lul koor Devid dooni saha digi. Josef fune ya koor Devid bi lulire. Chendaha o fun kaali dooni. ⁵ Meri, naa la nɔɔni di o yu un, wa un fun kaali. O fune kpak lore. ⁶ Ba fune la tel Betlehem, o saha fun wa tel di o lul, ⁷ amaa dam naa hɔɔra fun nyen chen fune su wa nara ni. Chendaha o fun lul o tol be nibabichela a li sel bar nyeni nɛɛ. O fun kpa gar a fɔu un a sak a diwe bar diili ni.

Piisi Gbanɔsa Fun La Chem Koosa Malaikasa

⁸ Piisi gbanɔsa bɔnɛ fune nyen dooni a nyini piisisi ta dusum a li kɔha ni. ⁹ Koosa malaikasi ta digi fun wa li ba wati, ka Koosa chaani kinkan fun wa tɔ ba. Hansura fun kpak ba kinkan, ¹⁰ amaa malaika ti fune ɔɔ bau, "Ma ta kɔmi. Mu kpak laaboor weri naa la zi nye nara maga tusa sɔɔni kinkan a kaa ɔɔ ma. ¹¹ Dusum nɔwa ba lul bichela a li Devid tɔha Betlehem ni. Waa la zi wa yisi ma a li ma tum tagna ni maa tiɔ Koosa. Waa ya ya kunyan Kristo. ¹² Ma la dooni a la deɔ be ti. Ma zi na unu ka ba kpa gar a fɔu un a sak sela diwe bar diili ni. Chenani ma na dooni la biksi ma di mu sem ta ya wu-tire."

¹³ Malaika ti fune sem chen peti, malaika damata fun li buudaha a wa gbaari un ni. Ba fune lɔ boola a pɛesi Koosa a ɔɔ,

¹⁴ "Ma nye ya nye Koosa naa nyen o tɔha ni, jirima kinkan.

Naa o fa tum zi nye ba naa la ya Koosa lemlɛm ya nɔ begim wa dɔɔ ni."

¹⁵ Malaikasi ta fune lɔ bool ta peti, ba fun bur a kaali Koosa tɔhɔn ti. Piisi gbanɔsi ta fun ɔɔ dɔɔ ni, "Ma nye ya la Betlehem a la na be naa Koosa malaika ti ɔɔ ya o we chen."

¹⁶ Ba fun chɔ kaali a la na Josef awa Meri wa be ti ka o nyen sela diwe bar diili ti ni. ¹⁷ Piisi gbanɔsi ta fune na be ti, ba fun ɔɔ Josef awa Meri ni chenani Koosa malaika ti ɔɔ ba o we. ¹⁸ Ba naa maga fune nyen dooni, piisi gbanɔsi ta sem ta fune ya ba alaazibu kinkan. ¹⁹ Meri fun lisi ba sem ta mun kinkan a kpa a a du o bambi ni. ²⁰ Piisi gbanɔsi ta fun bur a kaali ba piisisi ta wati. Ba fune nyen nyinbaan ni a la chene, ba fun lɔ boola a la pɛgi Koosa. Malaika ti sema awa be ti naali nye ba tusa sɔɔni. Chenani malaika ti fun ɔɔ ba sir ya wutire.

Chenani Yesu Nyana Fun Du O Sɔn

²¹ Wuzu bunɔpɛ gantɛl nɛɛ, ba fun teɔ be ti ka o nyan du o sɔn Yesu. Sɔn nɔwa malaika ti fun te du un ka o niin zi kpak o lo.

Ba Fun Kpa Yesu A Nye Koosa Ni A Li Jerusalem Ni

²² Ju tim chikse fune biksi ba di nar lulɛɛ, o kpa o wa be ti a la Jerusalem ba chaksi o lul chen doɔa a ta. Saha

ti wa tel di Josef awa Meri ya chen, ba fun la kpa be ti a nye Koosa ni dooni. ²³ Nanne ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ɔɔ,

"Nibabichela naa ma te lul, ma zi kpa unu a la nye Koosa ni, chen ni o zi dɔ unu.

²⁴ Ma gbanko zi kɔrigi kambugilsa le a nye Koosa ni." Chendaha Josef awa Meri fune daɔni ba ya chen.

²⁵ Baal digi fune nyen Jerusalem ni. Ba yir un Simiɔn. O fune ya narre a la tiɔ Koosa nɛnɛ. O fune pɔ di Koosa tum naa kaa wa yisi Ju tim tum tagna. Koosa siim weri ti nyen un ni. ²⁶ Waa fune vɔu a nye un di o wa zi wa sou, see o wa na Kristo naa Koosa fun ɔɔ di o zi wa tum wuzu digi chen. ²⁷ Josef awa Meri wa be ti fune wa tel Jerusalem, ba fun la zu Koosa bar jɛemi dam ti a tum chenani Koosa sem tɔn ti biksi ba. Ba fune la zu dooni, Koosa siim weri ti fun nye Simiɔn gbanko fun zu pu ba. ²⁸ Simiɔn fun zer be ti a pɛgi Koosa a ɔɔ,

²⁹ "Mu kunyana, zinan nɔ i tum i vɔwi tiu.

Lalaknɔ i zi nye n waa naa ya i tumtumna, sou awa tu sɔɔ ni.

³⁰ Mu fune na naa la zi yisi nara tima tum tagna a tau awa mu se ni.

³¹ I fune tum unu di o wa sunji tɛɛnɛ nɔ maga nara.

³² Be nɔ zi nye Ju tima ba naa i lisi a nye i titi ni chen burgi i jirima narau.

O gbanko zi chi i fitinau.

Waa la zi biksi ba naa ve ya Ju tima ba tiɔ i nyinbaan."

³³ Josef awa Meri fune nu sem naa Simiɔn fun sem ba be ti we chen, alaazibu fun kpak ba kinkan. ³⁴ Simiɔn fun a sumi Koosa di o sunji ba, a ɔɔ be ti niin ni, "Koosa fune tum i be nɔu di o wa chɔk Ju tim ba naa ve un a yisi ba naa la un a li ba tum tagna ni. Lalaknɔwa o nyen, Koosa zi muksi nara magau ba lisi chenani ba daɔni. Nidamata zi ve unu, ³⁵ ka ba wu lise naa sogli li gbampulim. I titi bambi zi botiu ka i na namsi kinkan. O zi chi ba kpa chise zenne di ba tau hin."

³⁶ Koosa witinsi ta digi fune nyen doon a ya nihaan heɛ. Ba fune yir un Ana. O nyen baal dama ni bun fu nɔpɛwa ka o baal sou. O nyan sɔn fune ya Fanuel a li Asa lul ni. ³⁷ O fune ya luhaanne bun fommenasa danaasiwa. O fune nyen Koosa bar jɛemi dam ti nɛɛ a ve la bar digi. Nha wa dusum maga, o yaa fune jɛemi Kosare a la sumi un a la vɔu nɔ. ³⁸ Saha naa Josef awa Meri fune sem Simiɔn wati, Ana fun wa gbaari ba ni dooni. O fune na be tiu, o fun a zaami Koosa o daha. O fun kaali a la ɔɔ Jerusalem tima ba naa maga fune pɔ di Koosa wa la ba nyuuna a nye ba be ti we ni.

Yesu Awa O Wale Fun Bur Kaali Nazaret

³⁹ Josef awa Meri fune tum chen peti chenani Koosa sem tɔn ti fun biksi ba, ba fun li Jerusalem ni a bur kaali ba tɔha Nazaret a li Galili pulum ni. ⁴⁰ Be ti fune biu a kpak kpok a gbaari. Koosa fun a sunji un kinkan aa kpa o zima a nye un.

Yesu Fun Nu Ju Tim Nibikse A Li Koosa Bar Jɛemi Dam Ni

⁴¹ Bun maga Yesu nyan ti awa o niin ti yaa la Jerusalem di ba la di wuzu zen naa ba fune yir val la gali. ⁴² Yesu fune ya bun fidale, ba fun la di wuzu zen wuzu ti dooni. ⁴³ Wuzu zen wuzu ti fune wa peti, o nyan ti awa o niin ti fun li dam nyinbaan. Ba wa fun zim di ba be Yesu ti ka kpalimi Jerusalem nɛɛ. ⁴⁴ Ba fune lisi di o lagmi nara nɛɛ. Ba fune val hali nha wa chɛl, ba fun gba ba dɔŋtima wati a dɛu o bar nyeni. ⁴⁵ Ba wa fun na un, a bur kaali Jerusalem di ba la dɛu o bar nyeni dooni. ⁴⁶ Wuzu butora gantel nɛɛ, ba fun la na un Koosa bar jɛemi dam ti ni. O wa Ju tim nibikse fune kani a nu ba sɛma aa la pɛɛsi ba sɛma. ⁴⁷ Ba naa maga fune nyen dooni a nu chenani o sɛm ba wa nɛha sɛm ni, alaazibu fun kpak ba kinkan. ⁴⁸ O nyan ti awa o niin ti fune na un, alaazibu fun kpak ba gbanko kinkan. O niin ti fun ɲɔ un, "N be, yɛɛ i ya ya nan? I nyana awa min nyini i bar nyeni a vusi. I namsi yau kinkan."

⁴⁹ O fun ɲɔ ba. "Yɛɛ ma dɛu n bar nyeni? Ma wa zim di o denlu wa mu fu nyen mu kunyan dam nii?"

⁵⁰ Amaa ba wa fun zim chenani o ɲɔ ba.

⁵¹ Yesu wa ba fun a bur kaali Nazaret. Dooni o fun tiŋ ba ɲɔ. O niin ti fun kpa chenani maga yɛɛ a du o bambi ni. ⁵² Yesu fune bi a kpak Koosa zima a gbaari. O fun ya Koosa awa nara tima lemlem kinkan a gbaari.

Jɔn Fun Mɔɔli Nyabaan Ni

(Mat. 3.1-12; Maak 1.1-8; Jɔn 1.19-28)

3 Jɔn naa fune ya Zekaraya be, fune la zu nyabaan di o biksi nara Koosa wɛ, kanjkor zen naa ba fune yir Tiberias, fune kani o kor ni bun fidanyuunwa. Baal naa fune dɔ Galili pulum, chen sɔn fune ya Herɔd. O niinbe, naa ba fune yir Filip chen, ka fun dɔ Ituria pulum awa Trakɔnaitis pulum. Baal naa fune dɔ Abilini pulum, chen sɔn fune ya Lisantias. ² Koosa dam kɔkɔrsa niheɛ-ta nara bale, ba naa fune nyen Jerusalem ni, chen sɔna fune ya Anas awa Kaifas. Chen saha ti, Koosa fun tum Jɔn nyabaan ti ni di o la biksi nara o wɛ. ³ Jɔn fun gba a go nyabaan naa dugle mɔɔga naa ba fune yir jɔɔdan chen jibarja. O fune biksi nara a ɲɔ ba, "Ma bur a li ma tum tagna ni, chen ni mu zi kotiu a chaksi ma wa ni ni. Ma ya chen, Koosa zi gil ma tum tagni tau a nye ma.

⁴ Koosa witiin naa ba fune yir Azaaya fun sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni saha digi a ɲɔ,

'Nandigi la tesi nyabaan ti ni a ɲɔ,
ya kunyana wau.

Maa saksi ka o zi wa.

Maa kɔkri o nyinbaan o denli.

⁵ Maa su bar nɛŋɛ awa hɛɛra ni a teŋ nyinbaan a buri-gi kunjulsa nyuuna a mak dɔŋa.

Ba naa vɛ zim Koosa nyinbaan denli,
nye ba bur a tiŋ un.

Ba naa tiŋ ba tutɔ daŋɛ,
nye ba bur a tiŋ o tutɔ.

⁶ Ba naa maga tum chen,

Koosa zi gil ba tum tag nau a nye ba.' "

⁷ Zɛmɛ kinkan fun wa Jɔn wati di o chaksi ba wa ni ni. O fun ɲɔ ba, "Ma naa chi duma. Anti ɲɔ ma di Koosa na paan a du ma naa yaa tum tum tagna ni a la zi wa lɛrgi ma diŋsa ka ma chɔ? ⁸ Ma gil ma tum tagna a ka la tum tum were a biksi nara chenani ma bambe burgi. Ma ta lisi di chenani ma ya Abraham bi lule, chen zi chiji ma tum were bar chiji niu. Ma nye mu ɲɔ ma di Koosa koti a kpa bunkul nama a burgi Abraham bi lule. ⁹ Ma chi bugila naa vɛ nɔnɛ. Koosa piin zer o saan zenu a teŋsi ma a du din ni."

¹⁰ Ba naa fune nu chen nidigi fun pɛɛsi un, "Yɛɛ i daŋni ya tum?"

¹¹ O fun ɲɔ un, "Nara maga kpak taktasa lɛ, o lawa ba yisi digiu a nye naa vɛ kpaki ni. Nara maga kpak diwe, o lawa ba purigi a nye naa vɛ kpaki ni."

¹² Lampo nilalɛ bɔnɛ fun wa di Jɔn chaksi ba wa ni ni. Ba fun pɛɛsi un, "Ya kunyana, yɛɛ i daŋni ya tum?"

¹³ O fun ɲɔ ba, "Ma ta la lampo ti a kaali chenani ma zi la."

¹⁴ Lanjimesa bɔnɛ ka fun wa pɛɛsi un, "Yɛɛ ya gbanko kaa tum?"

O fun ɲɔ ba, "Ma ta kpak kpok a la nara male a kisuni ba kɔkɔni ni. Ma nye ma tusa sɔkɔni awa ma bɔta ni."

¹⁵ Zɛmɛ ta fune lisi ba bambe niu a gbaari di Jɔn fune ya Kristo naa Koosa fun ɲɔ di o zi tumu. ¹⁶ Jɔn fune zim chenani ba lisui a ɲɔ ba, "N kpa ni a chaksi ma bara. Naa nyen n gantel ni aa wa, o ka zi wa kpa Koosa siim weri tiu a du ma ni a chaksi ma a chi din zaamsi salma. Waa ya niheɛ a kaali min. N pureu di mu ur a natausa a nye un. ¹⁷ O zi kpak o tundau di o tuk o mɛ a kpa a a du o zunkor ni. O ka zi kpa munzɔtau a du din naa nara vɛ koti a dusi ni."

¹⁸ Jɔn fune kpa nyinbaan damatare a biksi Koosa laa-boor weri ti a nye nara ni. ¹⁹ Koor Herɔd fun kpa o niinbe haan naa ba yir Herɔdias, a la tum tum tagna kinkan. Chendaha Jɔn fun a galimi un. ²⁰ Wuzu digire Herɔd fun kpak Jɔn a la tɔ un dɛ o fune zulimi un daha.

Jɔn Fun Chaksi Yesu Wa Ni Ni

(Mat. 3.13-17; Maak 1.9-11)

²¹ Nan gantel nɛɛ, Yesu fun wa Jɔn wati di o chaksi un wa ni ni. O fune sumi Koosa chene, o fun vaan na buudaha ka o puk, ²² ka o na Koosa siim weri ti. O fune chi komne a tu wa a zɔŋ un ni. Ba fun nu ta a li buudaha ni ka o ɲɔ, "Mu be daŋni nɛnɛ. Mu si su nara chen."

Yesu Kristo Nawaalsa Semi

(Mat. 1.1-17)

²³ Yesu fune wa dugli bun fumtara, o fun piili a gba a biksi nara. Nara fun sɛm di o ya Josef bere. Josef nyana sɔn fune ya Heli.

²⁴ Heli nyana fune ya Matat.

Matat nyana fune ya Livai.

Livai nyana fune ya Melki.

Melki nyana fune ya Janai.

Janai nyana fune ya Josef.

²⁵ Josef nyana fune ya Matatayas.

Matatayas nyana fune ya Amos.

Amos nyana fune ya Nahum.
 Nahum nyana fune ya Esli.
 Esli nyana fune ya Nagai.
²⁶ Nagai nyana fune ya Mat.
 Mat nyana fune ya Matatayas.
 Matatayas nyana fune ya Semein.
 Semein nyana fune ya Josek.
 Josek nyana fune ya Joda.
²⁷ Joda nyana fune ya Jnanan.
 Jnanan nyana fune ya Resa.
 Resa nyana fune ya Zerubabel.
 Zerubabel nyana fune ya Sialtiel.
 Sialtiel nyana fune ya Neri.
²⁸ Neri nyana fune ya Melki.
 Melki nyana fune ya Adi.
 Adi nyana fune ya Kosam.
 Kosam nyana fune ya Elmadam.
 Elmadam nyana fune ya Er.
²⁹ Er nyana fune ya Jsua.
 Jsua nyana fune ya Elieza.
 Elieza nyana fune ya Jrim.
 Jrim nyana fune ya Matat.
 Matat nyana fune ya Livai.
³⁰ Livai nyana fune ya Simeon.
 Simeon nyana fune ya Juda.
 Juda nyana fune ya Josef.
 Josef nyana fune ya Jnam.
 Jnam nyana fune ya Ilayakim.
³¹ Ilayakim nyana fune ya Melea.
 Melea nyana fune ya Mena.
 Mena nyana fune ya Matata.
 Matata nyana fune ya Natan.
 Natan nyana fune ya koor Devid.
³² Devid nyana fune ya Jese.
 Jese nyana fune ya Dbed.
 Dbed nyana fune ya Baz.
 Baz nyana fune ya Salmon.
 Salmon nyana fune ya Nason.
³³ Nason nyana fune ya Aminadab.
 Aminadab nyana fune ya Admin.
 Admin nyana fune ya Arni.
 Arni nyana fune ya Hezron.
 Hezron nyana fune ya Pirez.
 Pirez nyana fune ya Juda.
³⁴ Juda nyana fune ya Jakob.
 Jakob nyana fune ya Aizik.
 Aizik nyana fune ya Abraham.
 Abraham nyana fune ya Tera.
 Tera nyana fune ya Nahor.
³⁵ Nahor nyana fune ya Serug.
 Serug nyana fune ya Riu.
 Riu nyana fune ya Peleg.
 Peleg nyana fune ya Eber.
 Eber nyana fune ya Sila.
³⁶ Sila nyana fune ya Kenan.
 Kenan nyana fune ya Arpaksad.
 Arpaksad nyana fune ya Sem.
 Sem nyana fune ya Nowa.

Nowa nyana fune ya Lemek.
³⁷ Lemek nyana fune ya Metusela.
 Metusela nyana fune ya Enok.
 Enok nyana fune ya Jared.
 Jared nyana fune ya Mehalalel.
 Mehalalel nyana fune ya Kenan.
³⁸ Kenan nyana fune ya Inos.
 Inos nyana fune ya Set.
 Set nyana fune ya Adam.
 Koosa fune te naami Adamne.

Sintana Fun Zaamsi Yesu

(Mat. 4.1-11; Maak 1.12-13)

4 Yesu fune li Joddan mōga ti ni, Koosa siim weri ti fun si un ni a kpa un kaali kōha. ² Sintana fun zaamsi un dooni wuzu fumnaasi ka o ve di kundōn. Wuzu fumnaasi ti gantel nē, lōsa fun kpak un kinkan.

³ Sintana fun wa zaamsi un a ŋ, "I sir ya Koosa be, nye bunkul na burgi diwe i di."

⁴ Amaa Yesu wa fun la kōni a ŋ un, "Ba fune sōbiu a li Koosa sem tōn ti ni saha digi a ŋ,

'Nibinsa wa kise boroboro dunḍun a nyen.' "

⁵ Ba fun li dooni, ka sintan ti fun kpa Yesu a zini bi zinjini nyuha a biksi un tēne nō maga koorsa awa a jirima kinkan. ⁶ Sintan ti fun ŋ un, "A maga jirima nyen mu nin ni. Mu kpak kpok a la zi kpa kin naa maga a nye naa mu lisi ni. ⁷ I gbiree a jēmi min, n zi nye i wa dō a magau."

⁸ Yesu fun ŋ un, "Ba fune sōbiu a li Koosa sem tōn ti ni a ŋ,

'Kijēmi i kunyan Koosa a tum aa nye o dunḍun ni.' "

⁹ Ba fun bu li dooni ka sintan ti fun kpa Yesu a la kōn Koosa bar jēmi dam ti mampil nyuhu ni a li Jerusalem ni a ŋ un, "I sir ya Koosa be, li mampil nō nyuhu ni a chel tēne ni. ¹⁰ I zimu di ba fune sōbiu a li Koosa sem tōn ti ni a ŋ,

'Koosa zi ŋ o malaikasi ta niu di a nyini hin.'

¹¹ Ba gbanko fune sōbiu a ŋ,

'A zi kpa a nisau a chak hin, chen ni i chiksi tēne ni, i nanḡere wa zi huusi.' "

¹² Yesu fun ŋ un, "Ba gbanko fune sōbiu a li Koosa sem tōn ti ni a ŋ,

'O wa lawa i zaamsi i kunyan Koosa.' "

¹³ Sintan ti fun zaamsi Yesu hali o wa peti, o fun kaali a ya tama.

Yesu Fun Piili A Biksi Nara

(Mat. 4.12-17; Maak 1.14-15)

¹⁴ Yesu fun li dooni a bur kaali Galili pulum. O bur waali laaboora fun mōli tōsi naa nyen doon maga ni. Koosa siim weri ti kpok fune nyen un ni. ¹⁵ O fun la zu ba bar lagmi dēna aa biksi ba Koosa wē. Nara maga yaa fun a nye un jirima.

Chenani Nazaret Tima Fun Vē Yesu

(Mat. 13.53-58; Maak 6.1-6)

¹⁶ Wuzu digire Yesu fun kaali o tōha Nazaret. Ju tima hiisi wuzu fune wa tel, o fun la zu ba bar lagmi dē a

chiŋi a karimi Koosa sem tɔn. ¹⁷ Nara tima nidigi fun puk tɔn naa Koosa witiina Aizaya fun sɔbi chen bar digi a nye Yesu ni. O fun karimi a ŋɔ,

¹⁸ "Ya kunyan Koosa siim weri ti nyen min ni.

Waa fune lisi min di mu biksi Koosa laaboor weri ti a nye ba naa la kɔɔni di Koosa sunji ba.

Waa fune tum min di n wa yisi nara a li ba tum tagna awa ba namsi kinkan ni a lɛli nyuluma se.

¹⁹ O gbanko fune tum min di n wa mɔkli nara saha naa Koosa tuha sɔɔni di o sunji o nara telu."

²⁰ Yesu fune karimi peti, o fun tɔ tɔn ti a kpa un bur nye a kani. Ba naa maga fune nyen ba bar lagmi de ti ni se fun te un ni. ²¹ O fun bukoo ŋɔ ba, "Sem naa n karimi a nye ma zinan nan, min nye a ya wuti."

²² Yesu sem were fun ya ba lɛmlɛm ka alaazibu fun kpak ba kinkan. Ba bɔne ka fun ŋɔ dɔŋ ni, "Baal nɔ, o wa ya Josef beree?"

²³ O fun ŋɔ ba, "Ma zi ŋɔ min ma jɛɛgeu naa ŋɔɛɛ, 'Lure tiina tiibi i titi.' Ma gbanko zi ŋɔ minu di n tum alaazibu tuma bar nɔ a chi chenani mu fune tum a li Kapernaum ni. ²⁴ Ma nye mu ŋɔ ma di Koosa witiina tɔhɔn wale wara zaami un. ²⁵ Maa nu mu wati nene. Saha naa Koosa witiina Elaija fun nyen saha digi chen, doon wa fune mi bunsu tora awa pensa nɔra. Lɔsa fun chel pulum ti ni kinkan. Chen saha ti luhaan damata fune nyen Ju tim pulum ni. ²⁶ Amaa Koosa wa fun tum Elaija di o la sunji hali Ju tim ta luhaan digi. O ka fune tum un di o la sunji luhaan naa nyen tɔhɔn naa ba zir Zarefat. I fune nyen Saidɔn pulum nɛɛ. ²⁷ Saha naa Koosa witiina naa ba yir Elisa fun nyen saha digi chen, zagum damata fune nyen Ju tim pulum ni. Amaa Koosa wa fun tum un di o la tiibi hali Ju tim ta zagum digi. O ka fune tum un di o la tiibi zagum naa ba fune yir Nɛɛman. O fune nyen Siiriyu pulum nɛɛ."

²⁸ Ba naa fune nyen ba bar lagmi de ti ni nu Yesu sema, ba fun na paan kinkan a du un ni. ²⁹ Ba fun si lalaga a kpak un a lɛrgi un li tɔhɔn naa fune zɔŋ kurkule nyuhu ni. Ba wa un fune la tel bar wilsu, ba daŋni ba kpa un a yo du. ³⁰ Amaa Yesu fune na o titiu a val zeme ta bambaan ni a kaali.

Yesu Fun Duŋni Alizin Tagin A Li Baal Digi Ni

(Maak 1.21-28)

³¹ Yesu fune kaali Kapernaum a li Galili pulum ni. Ba hiisi wuzu ti fune wa tel, o fun la zu ba bar lagmi de a biksi nara Koosa we. ³² Ba naa fune nu o biksi ti chen, o ya ba alaazibu. O sem ta fun kpak kpok kinkan.

³³ Doone baal naa alizin tagin fun kani o nyuhu ni chen digi fun wa ba bar lagmi de ti a tesi kinkan a ŋɔ,

³⁴ "Hee, Yesu Nazaret nar, baŋne ii daŋni ya wati? I wa bar nɔ di i wa chɔk yaa? Min zim di i ya tu chaan tiina. I ya Koosa beree."

³⁵ Yesu fun ŋɔ alizin tagin ti ni, "Gil cheema a kili baal ti ni." Alizin tagin ti fun zer baal ti a lɔ ba suwachak ni a li un ni a ve huusi un.

³⁶ Nibinsa ba naa fune nyen dooni chen, o ya ba alaazibu kinkan. Ba fun ŋɔ dɔŋ ni, "Baŋ biksi fali nɛɛne? Ma wa na chenani o kpak kpok di o koti a ŋɔ alizin

tagna di a li nara ni a laa?" ³⁷ Ba naa maga fune nyen doon pulum ti ni fun nu chenani o tum.

Yesu Fun Tiibi Nidamata

(Mat. 8.14-15; Maak 1.29-31)

³⁸ Yesu fun si a li ba bar lagmi de ti ni a la zu baal naa ba yir Simɔn dama. O hila fune wi. Kabilima fune kpak un ka o fun chɔ dam ti ni. Saha naa Yesu fun la tel doon chen, ba ŋɔ un haan ti we. ³⁹ Yesu fun zu o de ti a ŋɔ un, "N daŋni i na alaafɛu." O fune ŋɔ chen, o kabili-ma ti peti. O fun vaan si a piili a ya diwe di o nye ba.

⁴⁰ Nha fune chel chen, ba naa wichɔrta fune kurgi, ba wale fun kpa ba a wa Yesu wati. O fun kpa o nisa a saksi ba maga ni a tiibi ba. ⁴¹ Yesu fune duŋni alizin tagni ta a li nara ta ni. A fun a tesi a ŋɔ, "I ya Koosa beree."

A fune zimu di waa ya Kristo naa Koosa fun ŋɔ di o zi wa tumu wuzu digi. Yesu fun ŋɔ a di a gil cheema.

Yesu Fun Biksi Judia Tima Koosa We.

(Mat. 8.16-17; Maak 1.32-34)

(Maak 1.35-39)

⁴² Chɔɔsa fune wa pisi, Yesu fun si a li tɔhɔn ti ni a kaali bar digi o duŋduŋ. Nara tima fune nyini di o wa to, ba fun li deun. Ba fune na un, ba fun a sumi un di o ta li ba tɔhɔn ti ni. ⁴³ Yesu fun ŋɔ ba, "O lawa mu si a la suwachak tɔ wisa a naa kaɛɛ, chen ni n zi la ŋɔ ba Koosa weu ba nu. Chendaha n fun wa." ⁴⁴ O fun si a gba aa go Judia pulum a la biksi nara Koosa we a li ba bar lagmi deeni ni.

Yesu Fun Yir Nyinkpaksa Nara Banaasi

(Mat. 4.18-22; Maak 1.16-20)

5 Wuzu digi Yesu fun chiŋi zeme bambaan ni a li beɛŋ naa ba fune yir Genesaret nɔ ni. Ba fune mur-gi dɔŋa di ba pu un a nu Koosa laaboor weri ti biksi.

² O fun na ka nyinsa nikipakse kpa arŋsa le a wa chiŋsi ni nɔ ni. Ba fun kaali di ba la chaksi ba chamna. ³ Baal naa ba fune yir Simɔn fune dɔ arŋsi ta digi. Yesu fun tum ba la yir un. Yesu fun zu arŋ ti a ŋɔ Simɔn ni di o zak arŋ ti a du ni ni tama a zu gbaari un ni. Ba fune la tel, Yesu fun veen piili a biksi zeme ta.

⁴ O fune biksi zeme ta peti, o fun ŋɔ Simɔn ni, "Ma nye ya la ni bar luŋi a la yo cham a kpaksi nyinsa."

⁵ Simɔn fun ŋɔ un, "Mu kunyana, ya tumu kinkan dumu maga a ve kpak kundɔŋ. I ŋɔ min, mu zi yo cham tiu." ⁶ O fun ya chen a kpaksi nyin damata cham ti daŋni o cheesi. ⁷ Simɔn fun vaan yir o chensa di ba zu arŋ kinkan ti a wa sunji un lalaga. Ba fune wa lagmi dɔŋ ni, ba fun luksu nyinsi ta a su arŋsa le ta a daŋni a lim.

⁸ Simɔn Pita fune na chenani yee, o fun gbiri Yesu suwachak ni a ŋɔ, "Mu kunyana, mu ya tum tagna nitumire. Mu wa hin wa kilagmi."

⁹ O fun ya un alaazibu kinkan chenani ba fun kpaksi nyin damata chen. ¹⁰ O chensa ba naa fune wa sunji un chen, sɔna fune ya Jems awa Jɔn, Zɛbedi bisa. O fun ya ba gbanko alaazibu kinkan. Doone Yesu fun ŋɔ Simɔn, "Ma ta ɔmi. Ma tum ya nyinsa kpaksire hali wa zinan,

amaa lalakno mu kpa tum falire a nye ma di ma nye nara wa a wa tiŋ min."

¹¹ Ba fun bur kaali beɛɛ ti no a kpa ba arɛsi ta a la chiŋsi a gil kina maga a tiŋ un.

Yesu Fun Tiibi Zagum

(Mat. 8.1-4; Maak 1.40-45)

¹² Yesu funɛ nyen to digi nɛɛ, doonee baal naa zagim-ta chesi o bara maga, fun wa gbiri Yesu suwachak ni a sumi un, "I fu la kɔkɔni, i fu tiibi mu wichɔkɔ ti kɔu."

¹³ Yesu fun kpa o nin a gbaŋsi un a ŋɔ, "N daŋni i na alaafɛu. N tiibi hinu." O funɛ ŋɔ chen ni, zagumti ti vaan gil un ka o na alaafɛ. ¹⁴ Yesu fun ŋɔ un, "I fiɛɛ i sem nandigi ni, amaa kila Koosa dam kɔkɔrsi ta digi wati, chen ni o zi koti a na hinu. O na hin, i nye o kɔkɔri kɔkɔra a nye hin a chi Mosis funɛ biksi ma saha digi chen. Chen la zi biksi nara di i zagumti ti petiu."

¹⁵ Amaa laaboor naa Yesu fun tum chen, funɛ maɔliu a gbaari. Zeme kinkan fun wa o wati di ba nu o biksi ti ka o tiibi ba wichɔkɔrsa. ¹⁶ Yesu yaa bur kaali bar boleu o duŋduŋ di o la sumi Koosa.

Yesu Fun Tiibi Naa Nangere Awa O Nisa Funɛ Sou

(Mat. 9.1-8; Maak 2.1-12)

¹⁷ Wuzu digi Yesu fun a biksi nara ka Koosa kpok nyen un ni o kpa un a tiibi wichɔkɔrsa. Farisi tim ta awa Koosa chikɛ nibikɛ ba naa funɛ li Jerusalem awa tɔsi naa nyen Galili pulum awa Judia pulum ni, ba waa funɛ kani a nu o sɛma. ¹⁸ Nara bɔnɛ fun chunji baal naa nisa awa o nangere funɛ sou digi. Ba funɛ ya nara banaasi-wa a kpa un a sak amanɔka ni a daŋni ba wa Yesu wati. ¹⁹ Ba wa fun koti a kpa un tel doonani Yesu chinji chen, domi zeme funɛ iuu kinkan. Adaha ba fun zini peɛ ti daha a hur bɔ, a kpa ŋmensa a vɔti amanɔka ti luksa naasi a kpa un a tu Yesu suwachak ni a li de ti bambaan ni. ²⁰ Yesu funɛ zimu chenani ba se su un kinkan chen, o fun ŋɔ baal naa nisa awa o nangere funɛ sou chen, "Mu be, n waa nibine be funɛ gil i tum tagna a nye hinu."

²¹ Farisi tim ta awa Koosa chikɛ nibikɛ ta funɛ lisi ba bambe niu, "Baal no, baŋ semwa o sem chen? Anti la zi koti a gil nara wu tagna a nye ba? See Koosa duŋduŋ la zi koti chen. O sem sɛma nan ni, o wara tiŋ Koosa no. O kpa o titire a maksi Koosa."

²² Yesu funɛ piin zimu o tuhu ni chenani ba lisiu a pɛɛsi ba, "Baŋne maa lisi ma bambe ni nan ni? ²³ Baal naa nangere awa o nisa funɛ sou chen, n ŋɔ un di Koosa gil o wu tagna a nye un koo n ŋɔ un di o si a val, o leema bɔm? ²⁴ N daŋni ma zimu di n waa nibine be kpak kpok a li tɛɛnɛ no maga ni, chen ni mu zi kotiu a gil nara wu tagna a nye ba." O fun ŋɔ wichɔkɔ ti ni, "Mu sem hinu, si chinji a la dama."

²⁵ Baal ti fun vaan si chinji ba maga suwachak ni a zer o kichɔkli ti a li lalaga a la pegi Koosa. ²⁶ Ba naa funɛ chinji a nyini un, o fun ya ba alaazibu kinkan. Hansura fun kpak ba ka ba pegi Koosa a ŋɔ, "Ya na alaazibu tumau zinan."

Yesu Fun Yir Livai

(Mat. 9.9-13; Maak 2.13-17)

²⁷ Yesu fun bu si a li dooni. O funɛ la chene, o fun na baal naa ba yir Livai chen. O funɛ kani lampo bar laali nɛɛ a la lampo. Yesu fun ŋɔ un, "Si a tiŋ min a wa." ²⁸ O fun gil o tuma a si tiŋ un a kaali.

²⁹ Yesu awa o gantel tiŋsi ta fun kaali Livai dama di ba la di diwe. Lampo nilalɛ awa nidamata fun tiŋ Yesu ka ba bɔnɛ la gbaari un ni awa o gantel tiŋsi ta ni. Ba maga fun kani a di diwe ta. ³⁰ Ba naa funɛ ya Farisi tim ta awa Koosa chikɛ nibikɛ ta bɔnɛ, funɛ na bau ka ba di diwe ta. Ba fun a zulimi a pɛɛsi o gantel tiŋsi ta, "Yɛɛ ma kunyana awa wu tagna tima wa lampo nilalɛ ta lagmi a di diwe?"

³¹ Yesu fun nu chenani ba pɛɛsi a ŋɔ ba, "Nibinsa ba naa kpak alaafɛ, ba wara la lure tiin wati. Amaa ba naa ve kpak alaafɛ, ba waa ka le la lure tiin wati. ³² N wa wa di n wa yir ba naa nara yir ba nibin were. Ba naa nara yir nibin tagna dahare, mu wa."

Chenani Yesu Gantel Tiŋsa Fun Ve Vɔu No

(Mat. 9.14-17; Maak 2.18-22)

³³ Doone nara bɔnɛ fun wa ŋɔ Yesu ni, "Yɛɛ ŋɔn gantel tiŋsa awa Farisi tim ta gantel tiŋsa yaa vɔu no a sumi Koosa ka i waa gantel tiŋsi ta ve vɔwi?"

³⁴ Yesu fun burgi a pɛɛsi ba, "Nar kpa haan ka o chɛn-sa tusa bu chɔkuu? Aai. Ba wa zi ya chen. ³⁵ Saha naa ba zi wa kpak baal ti a kaali, chen wuzu ba zi wa vɔu no kɔkɔnau."

³⁶ Doone Yesu fun jɛɛgi jɛɛgi a ŋɔ ba, "Ba wa kpa gar fali a lik takta buni bɔ di o vusi. Ba ka kpa gar fali ti a lik takta buni ti, o zi bukoo cheɛsi kibuni tiu a gbaari. ³⁷ Ba wa kpa sin fali a du sin tɔk buni ni di o vusi. Ba ya chen ni, ka o wa bi a pursi, o zi chɔk tɔk tiu ka sin ti pisi.

³⁸ Sin fali daŋni tɔk falire. ³⁹ Ma zi zimu di sin buni ti kpak kaali sin fali ti." (O funɛ biksi ba chene ba zim di o biksi ti ya biksi falire.)

Chenani Yesu Fun Tum Ju Tim Hiisi Wuzu

(Mat. 12.1-8; Maak 2.23-28)

6 Hiisi wuzu digi Yesu wa o gantel tiŋsi ta fun la zu kipare tuha aa la. Ba funɛ la chene, lɔsa fun kpak o gantel tiŋsi ta ba pini kipare ta a se. ² Farisi tim ta bɔnɛ funɛ na chenani ba tum, ba fun ŋɔ Yesu ni, "Yɛɛ i gantel tiŋsi ta chɔk ya chiili wuzu hiisi?"

³ Yesu fun burgi a pɛɛsi ba, "Ma yaa karimi koor Devid we a li Koosa sem tɔn ti ni chen, ma wa zim o munn? ⁴ Wuzu digi lɔsa funɛ kpak Devid awa o dɔŋtima, o fun kaali a la zu Koosa bar jɛemi dam ti a la zer boroboro a chɔk a se a kpa nye o dɔŋtim ta ni ba gbanko fun se. Nan boroboro no funɛ chi wa seeliu, see Koosa dam kɔkɔrsi ta duŋduŋ funɛ se."

⁵ Yesu fun bu ŋɔ ba, "Mu waa nibine be do hiisi wuzu ti gbanko."

Yesu Fun Tiibi Baal Naa Nin Siwɛɛ

(Mat. 12.9-14; Maak 3.1-6)

⁶ Hiisi wuzu digi funɛ bu wa tel, Yesu fun la zu ba bar lagmi de di o biksi nara. Baal digi funɛ nyen doon. O nin fun sou. ⁷ Farisi tim ta awa Koosa chikse nibikse ta bɔnɛ funɛ nyen dooni a nyini Yesu di ba na o zi tiibi baal ti hiisi wuzu tiu koo o wa zi tiibi. Ba funɛ nyiniu di ba na Yesu galimsa a koti a fiksi un. ⁸ Yesu funɛ zim chenani ba lisiu a ɛɛ baal naa nin funɛ sou chen, “Si a wa,” ⁹ a ɛɛ nara tima ni, “Ma zim Koosa chiu. Hiisi wuzu ti ma ya chi di ma ya wu werewa a nyɛ nara ni, akoo ma ya chi di ma ya wu tagniwa a nyɛ nara nii? Ma nyɛ nara miisa koo ma kpu nara, o leemawa maa chi?” ¹⁰ Yesu fun nyini a go a ɛɛ baal ti ni di o tuuni o nin ti. O fun tuuni o nin ti. O nin ti fun vaan peti. ¹¹ Farisi tim ta awa Koosa chikse nibikse ta, ba paan fun si ba ni kinkan. Ba funɛ na dɔɔa chenani ba zi ya Yesu.

Yesu Fun Lisi O Nitumɛ Nara Fidale

(Mat. 10.1-4; Maak 3.13-19)

¹² Yesu fun li dooni a kaali kuɔkule nyuha a sumi Koosa dusum maga. ¹³ Chɔɔsa funɛ wa pisi, o fun yir o gantɛl tiɔsi ta ba wa o wati. O fun lisi ba nara fidale ba tuhu ni a vɔti ba o nitumɛ. ¹⁴ Ba naa o fun lisi chen sɔna funɛ ya Simɔn (Yesu fun du un sɔn fali Pita), awa o niinbe Andiru, Jems, Jon, Filip, Bartɔlɔmi, ¹⁵ Matiu, Tomas, Jems, Alfius be, awa Simɔn naa o pulum wa fun nyen o bambi ni, ¹⁶ Judas, Jems be, awa Judas Iskarit naa funɛ li Yesu gantɛl chen.

Yesu Funɛ Biksi A La Tiibi Wichɔɔrsa

(Mat. 4.23-25)

¹⁷ Yesu wa o gantɛl tiɔsi ta fun li kuɔkule nyuhu ti a wa tu. Ba naa funɛ nyen o wati dooni funɛ iuu kinkan. Ba funɛ la tel tɛnɛ doonani mak dɔɔa, ba fun chem zɛmɛ kinkan a li Jerusalem awa Judia pulum maga ni awa tɔsi naa ba yir Taaya awa Saidɔn a naa funɛ nyen tekun ni. ¹⁸ Ba maga funɛ lagmi doon niu di ba nu o sɛma ka o tiibi ba wichɔɔrsa. Ba naa alizin tagna fun nyen ba nyuuni ni aa muksi ba, ba gbanko funɛ wau. Yesu fun tiibi ba maga. ¹⁹ Koosa kpok ti funɛ nyen un ni o kpa tiibi ba. Chendaha nara tima maga funɛ kpanji ba titiu di ba gbanji un.

Tu Sɔɔna Awa Tu Chɔka

(Mat. 5.1-12)

²⁰ Yesu funɛ tiibi wichɔɔrsi ta peti, o funɛ burgi a ɛɛ o gantɛl tiɔsi ta ni,
 “Ma naa zimɛɛ di ma dɔɔni Koosa sunji ma,
 o zi wa dɔ mau a nyɛ ma tu sɔɔna.
²¹ Ma naa la dɔɔni kinkan di ma tiɔ Koosa tutɔ,
 o zi nyɛ ma tu sɔɔna lalakɔ.
 Wuzu digi ma zi wa koti a tiɔ un hali a wa peti.
 Ma naa tusa chɔkɛɛ ma tum tagna daha,
 Koosa zi nyɛ ma tusa sɔɔniuu lalakɔ.
 Wuzu digi ma tusa zi wa sɔɔniuu a la gali.

²² “Nara ha ma a ve ma a pini ma zoma a ɛɛ di ma ya tum tagna timawa domi maa tiɔ n waa nibine be daha, ma tusa zi sɔɔniuu. ²³ Koosa funɛ kpa o papaha zenu a chɔsi o tɔha ni di o nyɛ ma. Chendaha ma nyɛ ma tusa sɔɔni kinkan a la gali. Chene Ju tim nawaalsa funɛ muk-si Koosa witinsa, ba naa funɛ nyen saha digi, kinkan.
²⁴ Yɛɛ o kaa wa du ma naa ve dɔɔni Koosa sunji ma lalakɔ.

O wa zi koti a wa dɔ ma.

²⁵ Yɛɛ o kaa wa du ma naa tiɔ ma tutɔ dɔɔnɛ lalakɔ.
 Ma nisa kin naa ma kpa ma bambe a tiɔ,
 a zi wa petiu wuzu digi.

Yesu o kaa wa du ma naa tusa sɔɔnɛ ni lalakɔ.
 Ma tusa zi wa chɔku ka ma wi.

²⁶ “Nara maga yaa nyɛ ma sɔn weriu saha maga, yɛɛ o kaa wa du ma ni. Ju tim nawaalsa yaa nyɛ witinsa ba naa ve zim Koosa sɔn were saha maga.”

Chenani Ya Zi Dɔɔni Ya Dɔma

(Mat. 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Maa nu mu sɛm na nɛnɛ. Maa dɔɔni ma dɔma. Maa tum tum were a nyɛ ba naa ha ma ni. ²⁸ Ma sumi Koosa di ba naa ɛɛ kɔɔsa a nyɛ ma na alaafɛ a sumi un a nyɛ ba naa la namsi ma. ²⁹ Nandigi mo ma nindil leha, ma nyɛ o mo ma ningal leha gbanko. Nar zer i takta wewe, ma nyɛ un ma takta zenzen a gbaari.
³⁰ Nandigi sumi ma kundɔɔ, ma nyɛ un. Nandigi zer ma kin, ma ta nyɛ o kpa bur waali. ³¹ Ma tum wu were a nyɛ ma dɔɔtim ni a chi chenani maa dɔɔni ba tum kinyɛ ma.

³² “Ma dɔɔni ba naa la dɔɔni ma dɔɔndɔɔ, chen zi ya Koosa wa lemlemuu? Hali ba naa la tum tum tagna gbanko dɔɔni chene. ³³ Ma tum tum were a nyɛ ba naa tum tum were a nyɛ ma, chen zi ya Koosa wa lemlemuu? Hali ba naa la tum tum tagna gbanko tum chene. ³⁴ Ma kpa ma kina a pɛɛ ba nawara ma zim di ba zi kpa bur wau, chen zi ya Koosa wa lemlemuu? Hali ba naa la tum tum tagna, gbanko tum chene. ³⁵ Ma ta tiɔ a chi ba. Maa dɔɔni ma dɔma aa tum tum were a nyɛ ba. Ma kpa ma kina a pɛɛ ba, a ta lisi di ba zi kpa bur wau. Ma ya chen, Koosa naa zeneɛ, zi nyɛ ma burgi o titi bisau a kpa o papaha zen a nyɛ ma. Oo sunji ba naa ve zaami un awa ba naa la tum tum tagna. Maa tiɔ a chi un. ³⁶ Waa la ɔm nara maga siki. Chendaha ma gbanko kɔm nara maga wa siki.”

Ma Ta Na Ma Dɔɔntima Galimsa

(Mat. 7.1-5)

³⁷ “Ma ta na ma dɔɔntima galimsa, chen ni Koosa gbanko wa zi na ma galimsa. Maa gil ma dɔɔntima tum tagna a nyɛ ba, Koosa gbanko zi gil ma tum tagna a nyɛ ma. ³⁸ Maa nyɛ ma dɔɔntima kina nawara ba dɔɔni, chen ni Koosa zi nyɛ ma gbanko kina nawara ma dɔɔniuu. Koosa kpa o kina a nyɛ ma, o wara nyɛ ma kilok. O ka ya nyɛ mau a su hali a la gali. O zi tiɔ chen nyinbaanu a chi chenani maa tiɔ ma dɔɔntima chen.”

³⁹ Doone Yesu fun jɛɛgi jɛɛgi a ɛɛ ba, “O bɔmu di nyu-luma le lɛrgi dɔɔa. Ba ya chen, ba maga zi chel bɔ niu.

⁴⁰ Nibuksi wa to aa la zi zim kaali o nibiksi. O wa buksi peti, o nye o tuha sɔɔni ka ba mak dɔɔja.

⁴¹ "O chi danugil nyen ma dɔɔtiin se ni ka dagume nyen ma se ni. Yere ma kaa ya a na danugil ti ma dɔɔtiin ti si ni? ⁴² Yere ma ya a ɔɔ ma dɔɔtiin ni, 'Nye ya lisi danugil ti a ta i si ni ka ma kpak dagume a li ma se ni?' Ma mur ma titire. Ma te a lisi dagume ti a ta ma se ni, a zi koti a na a lisi danugil ti a ta ma dɔɔtiin si ni."

Bugil Nɔɔni Awa Naa Ve Nɔɔni We
(Mat. 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ "Bugil weri wa kinɔɔn nɔɔn tagna. Bugil tagin wa kinɔɔn nɔɔn were. ⁴⁴ Bugil nɔɔn nee, ma ya kpa a zim bugil ti. Koom bugil wara nɔɔn soom sɔɔna. Kpaglim bugil wara nɔɔn manɔɔgo sɔɔna. ⁴⁵ Nibine bambi chi o kina bar chɔɔsire. Kiwera nyen dooni, o zi kpa a li semu. Nibine sem a li chenani o bambi du nee."

Nara Bale Sa Ba Damsa
(Mat. 7.24-27)

⁴⁶ "Yere maa yir min 'ma kunyana' a ve tum chenani mu ɔɔ ma? ⁴⁷ Nara maga nu mu sem na aa tiɔ a, n zi biksi ma chenani ba bambe duu. ⁴⁸ Ba chi nibine naa fune hur o dam sechik a li gbentel nyuhu ni a sa zɔɔ. Wuzu digi pula fun su a pal a la mo dam ti. Amaa o wa fun chel, domi o sechik ti fune kpoku. ⁴⁹ Nara maga nu mu sem na aa ve tiɔ a, ba waa chi nibine naa ve hur o dam sechik bar saali. Wuzu digi pul ta fun su a pal a la mo dam ti. O fun vaan chel. Barɔ namsire dam ti tiin namsi ka o chel nan."

Yesu Fun Tiibi Lanjima Nihɛe Tumtumna
(Mat. 8.5-13)

7 Yesu fune sem sem ta maga a peti, o fun li dooni a kaali Kapernaum. ² Lanjima nihɛe fune nyen dooni. O tumtum naa o daɔɔni kinkan, fune wi a daɔɔni siwi. ³ Lanjima nihɛe ti fune nu di Yesu wa tel tɔɔɔn tiu, o fun tum Ju tim nihɛeti bɔɔne o wati di ba la ɔɔ un o wa tiibi o tumtumna. ⁴⁻⁵ Ba fun wa Yesu wati a sumi un nene a ɔɔ un, "Lanjima nihɛe nɔɔ daɔɔni ya waleu a fun sa ya bar lagmi de a nye ya. Adaha i kpanji i titi a wa surji un."

⁶ Doone Yesu fun a tiɔ ba. O fune dugli dam tire, o fun chem lanjima nihɛe ti chensa nyinbaan ni. Ba fun ɔɔ un, "Ta namsi i titi. Lanjima nihɛe ti tum ya di ya wa ɔɔ hin di o wa ya nibin weri naa i zi zu o dama, ⁷ koo o wa i wati o titi. Doonani ya nyen nan, i wa sem sema, o tumtumna na alaafɛu. ⁸ O kpak nihɛe zeneu ba naa la zi ɔɔ un chenani o zi tumu. O gbanko kpak lanjimasa ba naa o zi ɔɔ di ba tum tumau. O yaa ɔɔ digi ni di o la. O kaali. O yaa ɔɔ digi ni, kuwa. O wa. O yaa ɔɔ o yom ni, tum nan. O tum chen."

⁹ Ba sem ta fun jeri Yesu kinkan. O fun burgi a ɔɔ zeme naa fune tiɔ un chen, "Wutire n ɔɔ ma, n fune pu Ju tim nidamatau ba naa se su min. Baal naa ve ya Ju nan si suuli kaali ma."

¹⁰ Yesu fune sem chen, nitume ta fun bur kaali lanjima nihɛe ti dam ti a fun la na ka o tumtum ti na alaafe.

Yesu Fun Leli Luhaan Be A Li O Sou Ni

¹¹ Wuzu naa sakɛɛ, Yesu wa o gantel tiɔsi ta awa zeme kinkan fun li dooni a kaali tɔɔɔn naa ba yir Neen. ¹² Ba fune la tel tɔɔɔn ti bulzɔɔɔn, nara kinkan fun li tɔɔɔn ti ni a chunji nibin siwi. Nibaal naa fune sou chen, niina fune ya luhaanne. O fune lul nibabichel duɔduɔne. O wa zeme kinkan fun li tɔɔɔn ti ni aa la di ba la sogli un. ¹³ Yesu fune na luhaan ti, o fun kpak un siki ka o tuha chɔɔk a gbaari. O fun ɔɔ un, "Ta wiili." ¹⁴ O fun kaali a la gbanɔsi waga naa ba kpa fɔu un chen. Ba naa fune chunji un chen toɔ un dau. Yesu fun ɔɔ baal naa sou chen ni, "Bunɔɔn, si." ¹⁵ Bunɔɔn ti fun vaan si a kani a sem sema. Yesu fun kpa un a bur la nye o niin ti ni.

¹⁶ Zeme ta fune na chenani Yesu fun tum, hansura fun kpak ba kinkan. Ba fune pegi Koosa a ɔɔ, "Hin ya witiin zen ti." Ba gbanko ɔɔ, "I wau di i wa surji i nara."

¹⁷ Laaboor naa Yesu tum we fun li a mɔɔli Judia pulum maga awa tɔsa naa go un.

ɔɔn Fun Tum O Gantel Tiɔsa Yesu Wati
(Mat. 11.2-19)

¹⁸ ɔɔn gantel tiɔsa fun ɔɔ un chenani maga Yesu fun tum. O fun yir ba nara bale, ¹⁹ a tum ba Yesu wati di ba la pɛɛsi un, "Hin ya baal naa ya kunyana fun ɔɔ di i kaa wa chen, akoo yaa nyini nandigi nyinbaan nii?"

²⁰ Ba fune wa tel Yesu wati, ba fun ɔɔ un, "ɔɔn naa kpa ni a chaksi nara chen, fune tum ya di ya wa pɛɛsi hin, 'Naa hin ya baal naa Koosa fun ɔɔ di i kaa wa chen, akoo yaa nyini nandigi nyinbaan nii?' "

²¹ A wuzu ti Yesu fune tiibi wichɔɔr damatau a duɔni alizin tagna a li ba bɔɔne ni a nye nyulum damata se leli ba na. ²² Yesu fun ɔɔ ba naa ɔɔn tum chen ni, "Ma bur kila gantel a la ɔɔ ɔɔn ni chenani ma nu a na. Nyuluma bukoora nau, gbarigisa val, ka mu tiibi zaguma gbanko. Dingbiti tima gbanko nuu, ka n fun leli nara a li ba sou ni. Fara timnee mu gbanko fun sem Koosa laaboor weri ti a nye. ²³ Ba naa ve beeli mu we, ba tusa sɔɔɔne."

²⁴ ɔɔn gantel tiɔsi ta fune bur a la o wati, Yesu fun burgi a ɔɔ zeme ta ni ɔɔn we. O fun ɔɔ ba, "Ma fune li a kaali ɔɔn wati nyabaan ni chen, barɔne ma fune daɔɔni ma na? Ma fune daɔɔni ma na bambi bile tiinneɛ? ²⁵ Ma fune daɔɔni ma li na baal digi ka o laari kilaare weree? Ba naa la laari kilaare were a chi chen, nyen koor damsi nee. ²⁶ Ma fune daɔɔni ma li na, Koosa witinsi ta digireɛ? Mu fune ɔɔ mau di ma fune na nibine naa kaali Koosa witinsi ta magau. ²⁷ Ba fune sɔɔbi ɔɔn weu a li Koosa sem tɔɔn ti ni saha digi di Koosa ɔɔ, 'Mu nitumi neene. Mu zi te tum unu i suwachak ni o la kɔɔri nyinbaan a nye hin.'

²⁸ Wutire mu sem ma, ɔɔn kaali nara maga ba naa fune nyen o piili ti ni. Amaa naa ya gantel tiɔna a li Koosa koor ti ni, waa kaali ɔɔn."

²⁹ Nara maga awa lampo nilale, ba naa fune nu Yesu semau, ba fune piin na ba galimsau a li Koosa wati a nye ɔɔn chaksi ba wa ni ni. ³⁰ Amaa Farisi tim ta awa

Koosa chikse nibikse ta ka fune veu di ba wa zi nu Koosa ko a nye Jon chaksi ba.

³¹ Yesu fun bu nj ba, "Mu danji n nj ma chenani zinan nara du. ³² Ba chi bichesa ba naa lagmi a kani yau ni a yir ba dntima a nj ba, 'Ya fune mo guro a du ma, amaa ma ka wa fune go. Ya fune lo zsem boolau, amaa ma tusa ka wa fune chok.' ³³ Jon naa fune chaksi nara wa ni ni chen, fune wa a vcu o nj, nara maga fun nj di alizin tagin kane o nyuhu ni. ³⁴ N waa min nibine be fune wa a ve vcu n nj, nara maga fun nj di, 'Ma nyini baal nj. O ya pumpo tiinne a la nj sin kinkan. O ya lampo nilale chenne awa ba naa la tum tum tagna gbankore.' ³⁵ Koosa biksi nara o wuti nyinbaan a naa kurgau."

Yesu Fun La Di Diwe Farisi Tim Dam Ni

³⁶ Wuzu digi Farisi tim ta nidigi fun nj Yesu ni di o wa o dama o wa un di diwe. Yesu fun kaali a la lagmi un ni ba di. ³⁷ Haan digi fune nyen tchon ti ni a ya tum tagna tiina. O fune nu di Yesu wa Farisi tim ta nidigi la di diwe, o fun zer nu naa scora weree ka o nyen luluk ni a la zu dam ti. ³⁸ O fun wa gbiri Yesu chakpal ni. O fun a wi ka o sini chesi a pcr Yesu nangere. O fun kpa o nyuk zihje a fiisi a a hul. O fun maksi a a biti nu naa scora weree a du o nangere ta ni. ³⁹ Farisi tim ta baal naa fune yir Yesu di o wa ba di diwe chen, fune na chenani nihaan ti tum, o fun lisi o bambi ni, "Baal nj sir ya Koosa witinsa ta digire, o fu zi zim di haan naa la gbarisi un nan, ya tum tagna nitumire."

⁴⁰ Yesu fun nj un, "Simon, n danji n nj hin wu digire." O fun nj, "Mu kunyana, nj min."

⁴¹ Yesu fun bukoo a nj un, "Nara bale fune nyen dooni. Ba fun wa perj male a li male tiin wati. Digi fune perj sidi tusugsa nyuunwa, digi ka perj sidi tusuga. ⁴² Nara bale ta maga wa fun koti a ko un male ta, adaha male tiin ti fun gil male ta a nye ba. Nara bale ta tuhu ni, anti fune danji un kinkan?"

⁴³ Simon fun nj un, "Naa fune perj sidi tusugsa nyuun ka male tiin ti fun gil a nye un chen."

Yesu fun nj un, "I sem wutire. ⁴⁴ Kina haan nj nyen bar nj. N fune wa zu i dam ti, i wa fun kpa ni a nye min di n sem n nangere, amaa waa ka fune kpa o sini a sem mu nangere ta a fiisi a a hul awa o nyuk zihje ta ni. ⁴⁵ N fune wa zu i dam ti, i wa fun zaami min wa maksi ni, amaa o waa ka wa fun gil mu nangere ta maksi. ⁴⁶ I wa fun biti nu a du n nyuhu ni di i nye min jirima, amaa o ka wa to mu nangere ta maga wa nu naa scora were ni. ⁴⁷ N nj hinu di mu gil o tum tagna a nye un. Chendaha o biksi di o danji minu kinkan. Ba naa la tum tum tagna tama ka n gil nye ba, ba gbanko danji min tamne."

⁴⁸ Doone Yesu fun burgi a sem haan ti ni, "N gil i wu tag nau a nye hin."

⁴⁹ Ba naa maga awa Simon wa Yesu fune kani a di diwe chene, ba fun nj dnti ni, "Anti ya baal nj o koti a gil nara wu tagna a nye ba nan?"

⁵⁰ Amaa Yesu fune nj haan ti niu, "Kila dama. I si suuli nye mu gil i tum tagna a nye hin."

Nihaan Ba Naa Fune Gba A Sunji Yesu

8 Wuzu bile wuzu Yesu wa a gantel tinjsa fidale ta fun gba a zu to damata awa to wisa a biksi Koosa laaboer weri ti di o danji o do narawa. ^{2,3} Nihaan ba naa o fun a tiibi wichorsa a dunji alizin tagna a li ba ni chen bone, ba waa fune tinj un a sunji un a li ba kin ni. Ba nara batora sora fune ya Meri, naa ba fune yir Magdala, Joana, awa Suzana. Joana baal naa ba fune yir Kuza, fune ya koor Herod dam nihee.

Yesu Fun Nj Ba Nipari Naa Zaasi Kiduha We

(Mat. 13.1-9; Maak 4.1-9)

⁴ Nara kinkan fun li tosi naa go dooni a wa Yesu wati. Zeme kinkan fune lagmi dnti ni, o fun jeeji jeeji a nj ba, ⁵ "Baal digi fune nyen doon a fun si a kaali o njmaha di o la zaasi kiduha. O fune zaasi chene, kiduhu ti bone fun chesi nyinbaan ni ka o ncsi a ni. Zimebisa fun wa pini a naa chesi nyinbaan ti ni chen maga a di. ⁶ Bone fun chesi bunjula tuhu ni. Doon heeri ta wa fun kpak scorscn. Chendaha kiduhu ti fun nyu a fiimi a siti. ⁷ Kiduhu ti bone ka fun chesi scota bar nyeni ni a nyu a zini. Soti ta gbanko fun nyu a si a to a. Chendaha a wa fun koti a lul. ⁸ Bone ka fun chesi teen weri ni a nyu a zini a lusi kckakwa a bi nene." Doonee Yesu fun nj ba, "Ma naa kpak dinjsa aa nu, maa nu nene."

Chenani Yesu Fun Jeeji Jeeje A Nye Nara Ni

(Mat. 13.10-17; Maak 4.10-12)

⁹ O gantel tinjsi ta fun nj Yesu ni di o nj ba jeeji ti mun. ¹⁰ O fun nj ba, "Koosa fune kpa o koor ti kin naa o fun kpa a sogli chen a chinjsi a nye ma a li gbampulim ni di ma zim a muna. Ba naa ka la nu mu wati, ba kpak seu a ve naali. Mu nj bau, ba ka wa zim mu sem ta mun. Chendaha mu jeeji jeeje a nye ba."

Yesu Fun Nj Ba Nipari Naa Zaasi Kiduha Chen Mun

(Mat. 13.18-23; Maak 4.13-20)

¹¹ "Ma nye mu nj ma jeeji ti mun. Kiduha ti chi Koosa laaboer weri tire. ¹² Kiduha naa fune chesi nyinbaan ti ni chen chi o laaboer weri naa nibinsa nure. Sintana fun si lalaga a wa yisi laaboer ti a li ba bambe ni, chen ni ba se wa zi su un. Koosa wa zi koti a yisi ba a li ba tum tagna ni. ¹³ Kiduha naa fune chesi bunjul ta tuhu ni chen chi ba naa nu laaboer weri ti ka ba tusa sconi. Amaa laaboer ti wa fun ta lur ta ba ni. Ba fune tinj tamne, amaa saha naa namsi wa kpak ba chen laaboer weri ti daha, ba ve un a bu ve tinji. ¹⁴ Kiduhu naa fune chesi scoti ta bar nyeni ni chen chi ba naa nu laaboer ti, amaa teene maga wi yaale awa ba male danji kinkan wa zu ba bambe ni a chok laaboer weri ti, chen ni o wa koti a lul ba tusa ni. ¹⁵ Kiduha naa fune chesi teen weri ni chen chi ba naa nu laaboer weri ti ka ba bambe kpak un a tinj un nene. Ba waa kpak kanyita a lusi kinkan."

Nar Suk Fitina, Leene O Kpa Un A Chiṅsi?

(Maak 4.21-25)

¹⁶ Doone Yesu fun pɛɛsi ba, “Nar suk fitina, o zi bu kpa tempile a chik un niu koo o zi kpa un a chiṅsi o bar chiṅsi niu o chaani kinkan?”

¹⁷ “Kin naa maga soglee, a maga zi wa li gbampulimu, chen ni ma zi na au.

¹⁸ “Ma doso a kinu mu biksi nɔ nɛnɛ. Nar la nu nɛnɛ, Koosa zi sunji unu o zim a gbaari. Nar ka vɛ nu nɛnɛ, tam naa o zim chen, Koosa zi yisi au o wati.”

Yesu Nitiṅɛ Ya O Wuti Wale

(Mat. 12.46-50; Maak 3.31-35)

¹⁹ Yesu funɛ sɛm chene, o niina awa o niinbisa fun wa tel a wa chiṅji dam ti dentil ni. Ba wa fun koti a wa o wati zɛmɛ ta daha. ²⁰ Nandigi fun wa ṅɔ un di o niina awa o niinbisa nyen dentil ni a pɛɛsi o wɛ.

²¹ Yesu fun ṅɔ ba naa nyen doon maga ni, “Ba naa maga nu Koosa laaboor weri ti a tiṅ un, ba waa ya mu numa awa mu niinbisa.”

Yesu Fun Jiṅ Peha

(Mat. 8.23-27; Maak 4.35-41)

²² Wuzu digi Yesu fun ṅɔ o gantel tiṅsi ta ni, “Ma nye ya zu arṅa a la ji bɛɛṅ ti jibarṅ kinkin ti.” Ba fun zu aa la.

²³ Ba funɛ la chene, pe kpok fun wa si aa viigi. O fun a mo arṅ ti kinkan, a terṅ ni ti a du arṅ ti tuhu ni o daṅni o lim. Ba funɛ nyen bar tagin nɛɛ kinkan. Amaa Yesu funɛ chɔ dore. ²⁴ O gantel tiṅsi ta fun a laasi un a ṅɔ, “Ya kunyana, yaa daṅni ya sou. La ya a ta.”

Yesu fun si o do ti ni a ṅɔ pehe ti ni di o chiṅji a ṅɔ ni ti ni di o du balimm. Pehe ti fun chiṅji. Ni ti gbanko fun a du balimm, hali o wa fun a dam tama. ²⁵ O fun ṅɔ ba, “Ma se wa su minn?” O fun ya ba alaazibu kinkan ka hansura zu ba.

Ba funɛ pɛɛsi dɔṅa, “Baal nɔ, barṅ nibine ya un? Hali o koti a sɛm sɛma peha awa ni wati a nu o nɔ.”

Yesu Fun Tiibi Alizin Tagna A Li Nar Ni

(Mat. 8.28-34; Maak 5.1-20)

²⁶ Ba funɛ la ji bɛɛṅ jibarṅ kinkin ti, ba fun wa tel Gadaria tima pulum. ²⁷ Baal digi funɛ nyen doon a kpak alizin tagna o nyuhu ni. Kundɔṅ wa fun tɔ o bara. O fun nyen hugilsa bar nyen nɛɛ. ²⁸⁻²⁹ Nara yaa fun kpa zɔḡlɛ a vɔti o nangere awa o nisa hali ba wa ku, amaa alizin tagni ta yaa fun siu a kasi a maga a duṅni un o kaali nyabaan. Yesu funɛ wa li arṅ ti ni, baal ti fun chɔ a wa gbiri o suwachak ni a zaami un. Yesu fun ṅɔ alizin tagin ti ni di o li baal ti ni. O fun tɛsi kinkan a pɛɛsi un, “Barṅɛ ii daṅni n wati, i waa Yesu, Koosa zen be? Kinyini Koosa a gil mu muksi.”

³⁰ Yesu fun pɛɛsi un, “I sɔn ya barṅa?”

O fun ṅɔ di o sɔn ya ‘zɛmɛ’. Alizin tagna damata funɛ nyen un ni. Chendaha o fun ṅɔ chen. ³¹ Alizin tagni ta fun sumi Yesu di o wa zi tum a a li a bar leli ti ni.

³² Kurchusa funɛ nyen kuṅkule nyuhu ni a di diwe. Alizin tagni ta fun a sumi Yesu di o nye ba la zu kurchusi

ta ni. O fun nye a nyinbaan. ³³ A fun li a la zu a ni. Kurchusi ta fun si a chɔ a la wilsa a chesi bɛɛṅ ni ti ni. Ni ti fun di a maga.

³⁴ Ba naa funɛ nyini kurchusi ta chen, ba fun chɔ kaali dama a la ṅɔ ba naa nyen dooni awa ba naa ba pu kɔha ti ni. ³⁵ Tɔhɔn ti tima fun li a wa Yesu wati di ba la na kin naa yɛɛ. Ba fun wa na baal naa alizin tagna kinkan fun kani un ni chen laari gar a kani Yesu suwachak ni. O wa fun bu a zu galeṅa. Hansura fun kpak ba. ³⁶ Ba naa funɛ nyen dooni a na chenani funɛ ya alizin tagni ta awa kurchusi ta, ba fun ṅɔ ba naa wa chen. ³⁷ Ba funɛ nu ba sɛm chen, hansura fun kpak ba maga kinkan. Ba fun wa sumi Yesu di o li ba pulum ni. Saha naa o fun si a la zu arṅ ti chen, ³⁸ baal naa funɛ kpak alizin tagni ta chen, fun wa sumi Yesu di o nye o tiṅ un ba la.

Yesu fun ṅɔ un, “Aai. ³⁹ Kila i dam wale wati a la ṅɔ ba chenani Koosa sunji hin.”

O fun kaali a la ṅɔ tɔhɔn ti maga nara ni chenani Yesu fun ya nye un.

Yesu Fun Tiibi Ju Tim Niḥɛɛ Nihabichela

(Mat. 9.18-26; Maak 5.21-43)

⁴⁰ Yesu fun la ji bɛɛṅ ti jibarṅ kinkin ti. O funɛ la tel dooni, zɛmɛ kinkan fun piin chiṅji dooni a pɔ un. Ba tusa fun sɔɔni kinkan ba na un chen. ⁴¹ Ba bar lagmi dɛ niḥɛɛ digi funɛ gbaari zɛmɛ ta ni. O sɔn funɛ ya Jairus. Saha naa o fun wa na Yesu, o fun la gbiri o suwachak ni a sumi un, ⁴² “Mu kpak nihabichel bɛgim dunḡunɛ. O ya bun fidalewa. O wiu a daṅni o sou. Kuwa mu dama a wa sunji min.” Yesu fun tiṅ Jairus a kaali.

Nara kinkan gbanko funɛ tiṅ un aa zaksi un. ⁴³ Nihaan digi funɛ nyen doon a kpak wichɔɔr digi bun fidale. O fun ya nin ka o vɛ peti. O fun a chɔk o male maga a nye luri tim ni, amaa nandigi wa fun koti a tiibi un. ⁴⁴ O fun zu zɛmɛ ta ni a la pu Yesu a gbaṅsi o kilaare gantel. O funɛ la gbaṅsi o kilaare ti chen, o nin ti fun vaan terṅ. ⁴⁵ Yesu fun a burgi gantel a pɛɛsi zɛmɛ ta, “Anti gbaṅsi mu takta nan ni?”

Ba maga fun tɔ ka Pita ṅɔ, “Mu kunyana, i waa na zɛmɛ ta la ṅmurgi nan ni ka i pɛɛsi nan nii?”

⁴⁶ Yesu fun ṅɔ un, “Nandigi gbaṅsi min, domi mu kpok ti bar digi li min ni.” ⁴⁷ Haan ti wa fun bu koti a sogli o titi a li zɛmɛ tima ni. Hansura fun a kpak un kinkan. O bara fun a jigiri. O fun wa gbiri o suwachak ni a ṅɔ un chenani o gbaṅsi o takta a vaan na alaafe. Zɛmɛ ta maga fun chiṅji a go un a nu chenani o sɛm Yesu ni. ⁴⁸ Yesu fun ṅɔ un, “N be, i si suuli nye i na alaafɛu. Kila dama awa tu sɔɔn ni.”

⁴⁹ Yesu ha funɛ vɛɛn a sɛm, baal digi fun a li ba bar lagmi dɛ niḥɛɛ ti dama a wa niḥɛɛ ti wati a ṅɔ un, “I be nihabichel ti sowu. Ta bu muksi nibiksi ti di o waali.”

⁵⁰ Yesu fun nu chenani ba sɛm chen a ṅɔ niḥɛɛ ti, “Ta nye o muksi hin. Nye i si su min ka o zi o sou ni.”

⁵¹ O funɛ la tel niḥɛɛ ti dama, o fun nye Pita, Jɔn, Jems awa be ti nyana awa o niina dunḡunḡun gbaari un ni a zu.

⁵² Ba naa funɛ nyen dam ti ni chen, fun a chɛɛmi a la wi

kinkan. Yesu fun ɲɔ ba, “Yere ma wi nan? Be ti wa sou. O cho dore.”

⁵³ Ba funɛ zimu di be ti sou. Chendaha ba fun a mɔm-si un. ⁵⁴ O fun la zu be ti de choɔli ti a kpak o nin a ɲɔ un, “N be nihabichela, kisi.” ⁵⁵ Nihabichel ti fun vaan si o sou ni. Yesu fun ɲɔ di ba ya diwe a nye un. ⁵⁶ O fun ya o nyana awa o niina alaazibu kinkan. Yesu fun ɲɔ ba kpok ni, “Ma ta nye nandigi zim kinkin naa yeɛ.”

Yesu Fun Tum O Gantel Tiŋsa Baa Tiibi Nara
(Mat. 10.5-15; Maak 6.7-13)

9 Wuzu digire Yesu fun yir o gantel tiŋsa fidale ta ba wa o wati. Waa funɛ nye ba kpok di ba duŋɲi alizin tagna a li nara ni a kitiibi ba wichɔɔrsa. ² O funɛ daŋɲi o tum bau ba la biksi nara di Koosa daŋɲi o do bau. ³ O fun ɲɔ ba, “Ma wa kaa la ma fiɛɲ ma zer buna a chi kapursa, diwe, male, koo taktasa le. ⁴ Ma wa la tel toha, ma nyen dam begim naa ba nye ma di ma cho chen, hali a wuzu naa ma wa li tohon ti ni. ⁵ Amaa ma wa zu to digi ka tohon ti nara ve la ma duuli, ma li dooni a piisi ma naasa heera a ta, chen ni ba zi zim di a li ba neɛ. O wa li ma ni.”

⁶ O funɛ sem chen peti, o gantel tiŋsi ta fun gba kaali tosi ta maga a la biksi nara Koosa laaboor weri ti we a la tiibi nidamata.

Chenani Yesu Fun Tum Muksi Herɔd Kinkan
(Mat. 14.1-12; Maak 6.14-29)

⁷ Herɔd naa funɛ ya Galili tim koor chen, funɛ nu chenani Yesu gantel tiŋsi ta fun tum chen, o fun a muksi un kinkan. O fun nu ka nara boɛ sem di jon naa la chaksi nara wa ni ni chen si o sou niu. ⁸ Boɛ fun ɲɔ di Koosa witiina Elaija funɛ bur wa. Boɛ ka ɲɔ di Koosa witiinsi ta digi si o sou ni. ⁹ Herɔd fun ɲɔ o titi ni, “Min funɛ ten jon nyuha. Anti ya baal ko mu nu o we nan?” Chen saha ti o funɛ kpanjiu di o na Yesu.

Yesu Fun Kpa Diwe A Deɛsi Nara Tusugsa Nyuu
(Mat. 14.13-21; Maak 6.30-44; Jon 6.1-14)

¹⁰ Yesu nitume fidale ba naa o fun tum chen, bur wa o wati a ɲɔ un kin naa maga ba tum. Ba funɛ sem peti, o wa ba fun kaali tohon naa ba yir Betseida chen ba duŋduŋ. ¹¹ Zeme ta funɛ nu di ba kaalu, ba fun tiŋ ba kaali. Yesu fun la ba du a biksi ba Koosa koor ti we a tiibi ba wichɔɔrsa.

¹² Nha funɛ wa dugli cheli, o gantel tiŋsa fidale ta fun wa ɲɔ un, “Bar ko ya nyabaanne. Nye zeme ta kila nmaana awa to wisa a naa go bar ko a la yau diwe a di a deu bar hiisi.”

¹³ Yesu fun ɲɔ ba, “Ma titi nye ba diwe ba di.”

Ba fun peesi un, “Ei, yere ya kaa ya na diwe a nye nara nama ni ba di? Ya kpak boroborosa nyuu awa nyinsa lewa ya wati bar ko.” ¹⁴ Nara tusugsa nyuu funɛ nyen doon a daŋɲi ba di diwe.

Yesu fun ɲɔ o gantel tiŋsi ta ni di ba nye nara tima maga kani pukpuka a la tel fumnyuu.

¹⁵ Ba fun tiŋ chenani o sem chen a nye ba maga kani.

¹⁶ Doone Yesu fun zer boroborosa nyuun ta awa nyinsa

le ta a nyini buudaha ni a sumi Koosa a du a ni a choaksi a nye o gantel tiŋsi ta ni di ba kpa a boɛni nara tima.

¹⁷ Ba maga fun se puŋ. Ba funɛ se peti chen, Yesu gantel tiŋsi ta fun pa ba kidikaale tima a su chenchisa fidale.

Chenani Pita Fun Sem Yesu We
(Mat. 16.13-19; Maak 8.27-29)

¹⁸ Wuzu digi Yesu funɛ sumi Koosa o duŋduŋ, o gantel tiŋsi ta fun wa o wati. O fun burgi a peesi ba, “Yere nibinsa yaa yir min?”

¹⁹ Ba fun ɲɔ, “Boɛ yaa yir hin jon naa la chaksi nara wa ni ni chene. Boɛ yir hin Elaija. Boɛ ka ɲɔ di Koosa witiinsi tima digi bur wa.”

²⁰ O fun peesi ba, “Yere ma ka yir min?”

Pita fun ɲɔ, “Hin ya Kristo naa Koosa fun ɲɔ di o zi wa tumu wuzu digi chen.”

Yesu Fun Sem Di O Zi Namsiu A Sou
(Mat. 16.20-28; Maak 8.30-9.1)

²¹ Yesu fun ɲɔ ba, “Ma doso ma ta ɲɔ nandigi ni chen we. ²² Ba zi wa ya n waa nibine be n namsi kinkan. Tohon niheeta, Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa Koosa chikse nibikse ta zi wa veu a kpu min, amaa wuzu butora wuzu n zi si a li mu sou niu.”

²³ Doone o fun burgi a ɲɔ zeme ta ni, “Nar la daŋɲi o tiŋ min, o ve o tuto a zer o daakakli a baasi aa tiŋ min. ²⁴ Nar la daŋɲi o si sere wa o titi nyeni, o zi wa chelu. Nar kpa min a te o tuto nyeni, o zi wa na Koosa mi fali tiu. ²⁵ Nar koti a na teene ko maga lemlɛm, baŋ nyɔɔra o wa di? O wa zi wa na Koosa mi fali ti. ²⁶ Nar kpa hiisa a du mu biksi ko ni lalakno, saha naa n waa nibine be wa bur wa awa Koosa jirima awa o malaikasi ta, n gbanko zi wa kpa hiisa a du un niu. ²⁷ Maa nu mu wati. Ma boɛ nyen bar ko, ma wa zi sou hali Koosa zi wa do nara awa kpok ni.”

²⁸ A wuzu bunɔra gantel ni Yesu funɛ daŋɲi o la sumi Koosa. O fun yir Pita, Jems awa jon ba la zini bi digi nyuha. ²⁹ Yesu funɛ sumi Koosa chene, o si nyine fun a chergi ba suwachak ni. O kilaare gbanko fun chergi a pilimi kinkan aa chaani. ³⁰ Elaija awa Mosis fun vaan yeli a wa li Yesu wati a sem sema. ³¹ Ba bara awa ba kilaare gbanko funɛ chaaniu. Yesu wa ba fun sem di o wa zi vusi ka o tiŋ Koosa tuto a la sou Jerusalem ni. ³² Pita awa o doŋtima funɛ cho dore. Ba fun yersi a na Yesu wa nara bale ta ka ba chaani. ³³ Nara bale ta fun saksi di ba la, Pita fun ɲɔ Yesu ni, “Mu kunyana, o ya wu werire ya nyen bar ko nan. Nye ya du leuwa atora a nye ma, chen ni i kpak kibegim, Mosis kpak kibegim, Elaija gbanko kpak kibegim.” O wa zim chenani o sem.

³⁴ O funɛ sem chene, dobaal fun wa to ba, zuuuu. Dobaal ti yaali fun nye hansura kpak Yesu gantel tiŋsa nara batora ta. ³⁵ Ba fun nu ta dobaal ti ni ka o ɲɔ, “Mu be neene mu fun yisi a nye mu titi ni. Maa nu o sema.”

Chenani Yesu Se Fun Chaani A Chi Nha
(Mat. 17.1-8; Maak 9.2-8)

²⁸ A wuzu bunɔra gantel ni Yesu funɛ daŋɲi o la sumi Koosa. O fun yir Pita, Jems awa jon ba la zini bi digi nyuha. ²⁹ Yesu funɛ sumi Koosa chene, o si nyine fun a chergi ba suwachak ni. O kilaare gbanko fun chergi a pilimi kinkan aa chaani. ³⁰ Elaija awa Mosis fun vaan yeli a wa li Yesu wati a sem sema. ³¹ Ba bara awa ba kilaare gbanko funɛ chaaniu. Yesu wa ba fun sem di o wa zi vusi ka o tiŋ Koosa tuto a la sou Jerusalem ni. ³² Pita awa o doŋtima funɛ cho dore. Ba fun yersi a na Yesu wa nara bale ta ka ba chaani. ³³ Nara bale ta fun saksi di ba la, Pita fun ɲɔ Yesu ni, “Mu kunyana, o ya wu werire ya nyen bar ko nan. Nye ya du leuwa atora a nye ma, chen ni i kpak kibegim, Mosis kpak kibegim, Elaija gbanko kpak kibegim.” O wa zim chenani o sem. ³⁴ O funɛ sem chene, dobaal fun wa to ba, zuuuu. Dobaal ti yaali fun nye hansura kpak Yesu gantel tiŋsa nara batora ta. ³⁵ Ba fun nu ta dobaal ti ni ka o ɲɔ, “Mu be neene mu fun yisi a nye mu titi ni. Maa nu o sema.”

³⁶ Ba fune nu peti, ba wa fun bukoo na nandigi amaa Yesu dunḡdunḡ fune nyen ba wati dooni. Ba wa Yesu fune li bi ti nyuha a tu wa, ba wa fun ḡḡ nandigi ni chenani ba na.

Yesu Fun Dunḡni Alizin Tagin A Li Be Digi Ni

(Mat. 17.14-21; Maak 9.14-29)

³⁷ Chɔɔsa fune wa pisi, zeme kinkan fun wa Yesu wati. ³⁸ Zeme ta nidigi fun ḡḡ un, "Mu kunyana, nyini mu be begim nɔ bar nɔ. ³⁹ Alizin tagin nyen un ni a yaa nye o huusi. O bara maga yaa gigmi o chel teene ni ka nanto fukla li o nɔ ni. O nye o namsi kinkan a ve li un ni. ⁴⁰ N sumi i gantel tiḡsi ta di ba dunḡni alizin tagin ti a li mu be ti ni. Ba wa fun koti a dunḡni un."

⁴¹ Yesu fun burgi a ḡḡ zeme ta ni, "Ma zinan nara tum tum tagniwa ka ma se ve su min. Saha yere mu kaa nyen ma wati hali ma wa zim min? Saha yere n zi ya ma kanyita?" O fun ḡḡ be ti nyan ni, "Kpa i be ti kuwa mu wati."

⁴² O fune kpa be ti a wa, alizin tagin ti fun si un ni kinkan a zer un a lɔ teene ti ni. Yesu fun ḡḡ alizin tagin ti ni o li be ti ni ka o tiibi un a nye o bur kaali o nyan ti wati.

Yesu Fun Bu Sem O Sou Ti We

(Mat. 17.22-23; Maak 9.30-32)

⁴³ O ya zeme ta alaazibu kinkan di Koosa fune nye Yesu o kpok zenu di o tum chen. Kin naa maga Yesu fune tum ya ba alaazibu chene, o fun ḡḡ o gantel tiḡsi ta ni, ⁴⁴ "Ma ta sugle chenani mu ḡḡ ma. Ba zi wa kpa n waa nibine beu a du nara nisa ni." ⁴⁵ Amaa o sem ta mun fune sogli ba wati. Chendaha ba wa fun zim a mun a la ɔm di ba pɛesi un.

Anti Ya Nihɛɛ A Li Ma Tuhu Ni?

(Mat. 18.1-5; Maak 9.33-37)

⁴⁶ Wuzu digi Yesu gantel tiḡsi ta fune di naa kaa ya nihɛɛ amɔre. ⁴⁷ Yesu fune zim kinkin naa nyuhu ni ba di amɔreɛu, o fun zer be a chiḡsi o chakpal ni, ⁴⁸ a ḡḡ ba, "Nar la be nɔ a du di oo tiḡ min daha, minne o la du chen. Nar la min, naa tum min chene o la du. Nar kpa o titi a burgi bichel tiina a tum a nye o dɔḡtim ni, waa ya suwachak tiina."

Ba Naa La Tum Yesu Tuma We

(Maak 9.38-40)

⁴⁹ Jɔn fun ḡḡ un, "Mu kunyana, ya fune na baal digire ka o kpa i sɔn aa dunḡni alizin tagina a li nara ni. O wa fun ya ya nidigi. Chendaha ya fun ḡḡ un di o gil."

⁵⁰ Yesu fun ḡḡ o wa o gantel tiḡsi ta ni, "Ma bu na un ka o ya chen, ma ta nye o gili. Nar wa ya ve yo dɔḡa, ya wa un ya nibegimne."

Chenani Samaria Tima Fun Ve Di Ba Wa La Yesu A Du

⁵¹ Saha naa wuzu fun wa dugli di Yesu bur kila Koosa tɔhɔn ti, o fun kpak un o bambi ni di o bur a la Jerusalem. ⁵² O fun te tum ba naa tiḡ un bɔne o

suwachak ni di ba la tel tɔ digi ba saksi a pɔ un. Ba naa ba fune yir Samaria tima fune nyen dooni. ⁵³ Yesu fune la tel dooni, ba wa fun la un du. Ba fune zimu di o nyen nyinbaan neɛ a la Jerusalem. ⁵⁴ O gantel tiḡsi ta, Jems awa Jɔn, fune nu chenani tɔhɔn ti tima fun sem, ba pɛesi Yesu ni, "Ya kunyana, i danḡni ya yir Koosare o kpa din a li buudaha a wa chɔk baa?"

⁵⁵ Yesu fun burgi a zulimi ba a ḡḡ di ba si dooni. ⁵⁶ Ba fun kaali tɔ digi.

Ba Zi Ya Yesu Gantel Tiḡsau

(Mat. 8.19-22)

⁵⁷ Ba fune nyen nyinbaan ni aa la, baal digi fun wa ḡḡ Yesu ni, "N sakseu di n tiḡ hin a la doonani ii la."

⁵⁸ Yesu fun ḡḡ un, "Helsa nyen bɔ ni ka zimebisa nyen zaḡ ni, amaa n waa nibine be, n wa kpak doonani n zi chɔ a chɔ do."

⁵⁹ Yesu fun ḡḡ baal digi ni, "Tiḡ min." Amaa o fune ḡḡu, "Mu kunyana, n gbanko danḡni n tiḡ hinu, amaa nye mu te a la sogli mu nyana."

⁶⁰ Yesu fun ḡḡ un, "Tiḡ min lalaknɔ a la biksi nara di Koosa danḡni o dɔ bau. Nye ba naa ve tiḡ min sogli un."

⁶¹ Baal digi fun wa ḡḡ Yesu ni, "N zi tiḡ hinu, amaa nye mu te la chausi mu dam wale."

⁶² Yesu fun ḡḡ un, "Nar tiḡ min a la nyini gantel ni, mu wa kilisi un o biksi nara Koosa koor ti we."

Yesu Fun Tum O Gantel Tiḡsa Nara Fumɔpe Dale

10 Wuzu bile wuzu Yesu fune lisi nara fumɔpe dalewa di ba te o suwachak aa la zu tɔsi naa o kaa wa biksi chen. ² O fun ḡḡ ba, "Kikumɛ damata fune nyen a danḡni kumi, amaa tumtumsi tama fune nyen. Ma sumi kikume ta tiina di o kpa tumtumsi nidamata a wa gbaari ba ni. ³ Mu la tum ma di ma la a chi chenani nar ya tum piisibisa gbesa bambaan ni chen. ⁴ Ma waa la, ma ta zer buna a chi kapursa awa bɔte koo natausa. Ma ta chinji aa sem sema nyinbaan ni. ⁵⁻⁶ Ma wa la tel dam digi a zu ka ba la ma a du, ma zaami ba a ḡḡ, 'Koosa nye ma bar sɔɔna'. Ba ka ve la ma duuli, Koosa wa zi nye ba. ⁷ O denḡlu wa tumtumna kila o bɔta. Chendaha ma na dam naa nara zi zaami ma. Ma nyen dooni a di diwe aa kinyɔ kina maga ba kpa nye ma. Ma ta nyen a go damsɔ. ⁸ Ma la zu tɔha ka ba naa nyen dooni chen zaami ma, ma di diwe naa ba kpa nye ma. ⁹ Ma tiibi ba wichɔɔrsa aa ḡḡ ba naa nyen dooni chen, 'Saha ti telu di Koosa dɔ nara'. ¹⁰ Ma la zu tɔha ka ba naa nyen dooni chen ve zaami ma, maa gba a val nyinbaanisi ni a ḡḡ nara maga ni, ¹¹ 'Ya fune wa di ya biksi ma di saha ti telu di Koosa dɔ nara, amaa ma ve nu ya sema. Chendaha ya kpa ma tɔhɔn ti heera a naa nyen ya nangere ni chen a pisi a a ta.' ¹² Maa nu mu sem na. A wuzu naa Koosa kaa wa di teene nɔ maga nara seria, o zi wa kpak Sɔdɔm tima sikiu a kaali tɔhɔn ti tima."

Tɔsi Tima Wa Fun Nyɛ Ba Se Su Yesu
(Mat. 11.20-24)

¹³ “Ma Kɔrezin tima, yɛrɛ o kaa wa du ma ni? Ma Bɛt-seida tima, yɛrɛ o kaa wa du ma gbanko ni? N fu tum alaazibu tum na a li Taaya awa Saidɔn tɔsa ni a chi chenani n fun tum ma wati nan, ba naa funɛ nyɛn doon saha digi chen, ba fu zi gil ba tum tagnau. Ba fu zi laari takta naa la lɔk ba bara a kpa tɔ a buk ba se. Chen fu zi biksi di ba burgu a tiŋ Koosa nyinbaan. ¹⁴ Koosa zi wa di tɛɛnɛ nɔ maga tima sɛriau, o zi wa kpak Taaya awa Saidɔn tima sikiu a kaali ma. ¹⁵ Ma Kapernaum tima. Ma waa la daŋni ma zer ma titi buudaha. A wuzu ti wa tel, ba waa la zi zer ma a yo du din dam ni.”

¹⁶ Doone Yesu fun ŋɔ o gantel tiŋsi ta ni, “Nara maga nu ma nɔ, mu nɔkɔrɛ ba nu chen. Nara maga vɛ ma nɔ, mu nɔkɔrɛ ba vɛ chen. Nara maga vɛ min, Koosa naa tum minnɛ ba vɛ.” Yesu fun ŋɔ ba peti chen a tum o gantel tiŋsa nara fumnɔpɛ dale ta.

Yesu Gantel Tiŋsa Nara Fumnɔpɛ Dale Fun Bur

¹⁷ A funɛ vusi tamau ka nara fumnɔpɛ dale ta fun bur wa Yesu wati awa tu sɔn kinkan ni. Ba fun ŋɔ un, “Ya kunyana, ya funɛ ŋɔ alizin tagna ni di ba li nara ni a li i sɔn daha, ba yaa nu ya nɔu a li ba ni.”

¹⁸ Yesu fun ŋɔ ba, “N fun na sintanau ka o li buudaha aa wa a chi naseha nyikɛɛ. Mu sɔn funɛ kpok a kaali o sɔn. ¹⁹ Maa nu mu sɛma. N funɛ kpa n kpoku a nyɛ ma, chen ni ma zi kpak kpoku a kaali sintan ti kpok saha maga. Hali ma zi kotiu a val duma awa numsi daha ka a ta ya ma wu digi. ²⁰ Chenani alizin tagni ta nu ma nɔna nyɛ ma tusa sɔnɔni. Koosa funɛ sɔbi ma sɔnau a du o tɔn ni a li o tɔha ti ni. Ma nyɛ ma tusa sɔnɔni nan daha a kaali chenani a fun te sɔnɔni.”

Yesu Tu Fun Sɔnɔni Kinkan
(Mat. 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Chen saha ti Koosa siim weri ti funɛ nyɛ Yesu tu sɔnɔni kinkan. O fun sumi Koosa a ŋɔ, “Mu kunyana, koor naa dɔ buudaha awa tɛɛnɛ maga ni. Kin nawara i fun kpa sogli a li ninɛɛgɛ wati chen, i funɛ kpa biksi ba naa ya nyu bilim timwa. Mu kunyana, i funɛ tum chenani i titi daŋni.”

²² Doone Yesu fun burgi a sɛm zɛmɛ ta ni, “Mu kunyana funɛ kpa kina magau a nyɛ min. Mu wa mu nyana dundunɔ zim dɔŋa. Mu nyɛ ba naa mu lisi zim o gbanko.”

²³ Yesu wa o gantel tiŋsi ta fun tur la li bar digi ba dundunɔ. O fun ŋɔ ba, “Ma wa kpak nyusumu a na chenani mu fun tum. ²⁴ Koosa witinsa nidamata awa koorsa funɛ daŋni kinkan di ba na kin nawara ma na, amaa ba wa fun koti a na a. Ba funɛ daŋni kinkan di ba nu sɛm naa ma nu, amaa ba wa fun koti a nu a.”

Yesu Fun ŋɔ Ba Samaria Tim Baal Naa Funɛ Kpak Siki Wɛ

²⁵ Koosa chikɛ nibikɛ ta digi funɛ wa Yesu wati di o wa mo o lo. O fun pɛsi un, “Mu kunyana, yɛrɛ mu kaa ya a wa na miisa naa vɛ kpak bɔ?”

²⁶ Yesu fun burgi a pɛsi un, “Ba naa funɛ sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni chen, yɛrɛ ba fun biksi hin o wɛ?”

²⁷ Baal ti fun ŋɔ un, “Ba funɛ sɔbiu di nibine daŋni o na miisa naa vɛ kpak bɔ, o lawa o daŋni Koosa awa o bambi awa o siima, awa o lisi, awa o kpok maga ni. Ba gbanko funɛ sɔbiu di o lawa o daŋni o dɔŋtimau a chi chenani o daŋni o titi chen.”

²⁸ Yesu fun ŋɔ un, “I sɛm ta deŋlu. I tiŋ chenani i sɛm min, i zi na miisa naa vɛ kpak bɔ.”

²⁹ Amaa baal ti funɛ zimu o bambi ni di o bɔmu o wati di o daŋni nara maga. Adaha o fun bu pɛsi Yesu, “Anti ya mu dɔŋtiina?”

³⁰ Yesu fun ŋɔ un, “Baal digi funɛ nyɛn Jerusalem ni a gba aa la tɔhɔn naa ba yir Jeriko chen. O funɛ nyɛn nyinbaan ni aa la chene, ŋmɛersa fun wa go un a kpak un kinkan. Ba fun kaali a ka un dooni a chɔ a hɔkɔgi. ³¹ O funɛ chɔ dooni a ya tama, Koosa dam kɔkɔrsi ta nidigi fun gba nyinbaan ti ni. O funɛ wa na baal ti ka o chɔ a hɔkɔgi, o fun bɛ nyinbaan chencherɔ a wa kaali. ³² O fun bu ya tama baal digi gbanko funɛ gba nyinbaan ti ni. O funɛ ya Livait tim digire a li Jerusalem ni. Livait tim ta funɛ tum Koosa tumawa a li o bar jɛemi dam ti ni. O funɛ wa na baal ti ka o chɔ a hɔkɔgi, o gbanko fun bɛ nyinbaan chencherɔ a wa kaali. ³³ O wa fun bu vusi ka baal digi val wa. O funɛ ya Samaria tim baalle. O funɛ na baal ti, o we fun kpak un siki kinkan. ³⁴ O fun la li o wati a gbiri o suwachak ni. O fun chaksi o bar hɔkɔsɛ ta a yisi nu awa kinyɔkɔli a li o kapur ni a yoli a du a ni. Doone o fun yisi gar a mɛesi un a zer un a kanso o titi kokum daha ni. O fun kpa un kaali hɔkɔra dama naa duglɛ nyinbaan nɔ a la nyini un. ³⁵ Chɔkɔsa funɛ wa pisi, o fun a lisi male aniita lɛ a nyɛ hɔkɔra dam tiin ni a ŋɔ un, ‘N daŋni mu lau, adaha i nyini un. N wa bur wa, n zi bɔ hin male naa i kpa a tiibi un chenu.’”

³⁶ Yesu funɛ sɛm a la mak o bɔ, o fun pɛsi Koosa chikɛ nibiksi ti, “Nara bator ta tuhu ni, anti ya baal naa ŋmɛersa fun kpak nyinbaan ni chen dɔŋtiina?”

³⁷ Nibiksi ti fun ŋɔ un, “Naa funɛ kpak un siki chen.” Yesu fun ŋɔ un, “La daŋni i dɔŋtiina a chi chenani o daŋni chen.”

Yesu Fun La Zaami Marta Awa Meri

³⁸ Yesu wa o gantel tiŋsi ta funɛ nyɛn nyinbaan ni aa la, ba fun wa tel tɔ digi. Haan digi funɛ nyɛn dooni. Ba yir un Marta. O fun la ba du o dam ni. ³⁹ O funɛ kpak niinbere. Ba yir un Meri. Yesu funɛ piili a biksi o gantel tiŋsi ta, Meri fun wa kani o suwachak ni aa nu o sɛm ta. ⁴⁰ Marta funɛ ya diwewa hali o miisa wa mou un. O fun la pɛsi Yesu, “Mu kunyana, yɛrɛ i nyɛ min dundunɔ ya diwe. ŋɔ Meri ni di o si a wa sunɔ min.”

⁴¹ Yesu fun ɲɔ un, “Marta, yεε i nyε wε kinkan muksi hin? ⁴² Chenani i ya diwe a nyε ya, chen weru, amaa ya zi di diwe ta petiu. Mu sɛm naa Meri nu, o ka zi kpak au o bambi ni hali saha naa vε kpak bɔ.”

Chenani Ya Zi Sumi Kina Koosa Wati

(Mat. 6.9-13; 7.7-11)

11 Wuzu digirε Yesu fun la nyen bar digi ni a sumi Koosa. O funε sumi a peti, o gantel tiŋsi ta digi fun ɲɔ un, “Mu kunyana, biksi ya yaa sumi Koosa a chi chenani ɲɔn fun biksi o gantel tiŋsa ta chen.”

² Yesu fun ɲɔ ba, “Nan nyinbaan nɔ wa ma zi sumi Koosa,

‘Ya kunyan Koosa,
ya daɲni i sɔn naa la chaani chiriɲi.
Ya daɲni i wa dɔ narawa.

³ Nyε ya zinan wuzu nɔ diwe,

⁴ aa gil ya taali a pεɲ ya,

ka ya ka gil aa pεɲ ba naa laa tum ya wu tagna.’”

⁵ Yesu fun bukoo sɛm sɛm naa chi jεεgi a ɲɔ o gantel tiŋsi ta ni, “Ma nidigi la ma dɔɲtiin dama tɔhεesa a ɲɔ un, ‘Pεɲ min boroborosa tora. ⁶ N chena naa gba aa la bar digi chene, waa wa mu dama ka n vε kpak diwe n zi nyε un.’ ⁷ Ma dɔɲtiin ti ɲɔ hinu a li sal tuhu ni, ‘Ta muksi min, kila. N piin far mu bulzɔɔɔɔɔ ka mu wa n bisa chɔ do. N wa kisi a nyε ma kundɔɲ.’ ⁸ Ma nyε mu ɲɔ ma, i waa naa ya o chena, wa sumi un, o wa zi si a nyε hin. I sumi vusi, o zi siu a nyε hin kin naa maga ii daɲni. ⁹ Ma sumi Koosa di o nyε ma kundɔɲ, o zi nyε mau. Ma daɲni kundɔɲ o wati, ma zi na unu. Ma yir un o zi wa puk zɔɔɔɔɔ, ma zu o wati. ¹⁰ Nara maga sumi Koosa di o nyε ba kundɔɲ, o zi nyε bau. Nara maga la daɲni kundɔɲ o wati, ba zi na unu. Ba yir un, o zi wa puk zɔɔɔɔɔ ba zu o wati. ¹¹ Ma naa ya nyama nan, lɔsa kpak ma bisa ka ba daɲni nyinsa di ba se, ma zi zer dum a nyε bauu? ¹² Ba daɲni hala di ba di, ma zi kpaksi numsa a nyε bauu? ¹³ Ma ya nibin tagna, amaa maa zim chenani ma zi kpa kiwεre a nyε ma bisu niu. Ma kunyan Koosa naa nyen o tɔhɔn ti ni, waa kaali ma a kpa o siim weri ti a nyε ba naa la sumi un ni.”

Chenani Yesu Fun Duɲni Alizin Tagna A Li Nara Ni

(Mat. 12.22-30; Maak 3.20-27)

¹⁴ Doone nara bɔnε fun kpa baal digi a wa Yesu wati. O funε ya womnε domi alizin tagin funε nyen un ni. Yesu fun tiibi un, chen ni o fun bur a sɛm. Alaazibu fun kpak zεmε ta. ¹⁵ Amaa ba bɔnε funε ɲɔ dɔɲ niu, “Bielzεbub, naa ya alizin tagna maga koora, nyen un ni a la nyε un kpok saha maga, chen ni o zi kotiu duɲni alizin tagni ta a li nara ni.”

¹⁶ Ba bɔnε ka funε daɲni Yesu tum alaazibu tuma a biksi ba di ba zim di o kpok ti sir li Koosa wa nεε.

¹⁷ Yesu funε zim chenani ba lisu a ɲɔ ba, “Tɔhɔn tima vε kpak nɔ begim, ba dɔma wa zi wa a chɔk ba tɔhɔn tii? Dam begim nara burgi a yo dɔɲa, chen dam ti zi pi-siu a chel. ¹⁸ Sintana awa o nitumε yo dɔɲa, o wa zi chɔk o koor tii? O gbanko wa zi chiri vusi. Ma wa la ɲɔ zεmε ta ni di Bielzεbub yaa kpa o kpok a nyε min, chen

ni mu zi kotiu aa duɲni alizin tagni ta a li nara ni. ¹⁹ Ma gantel tiŋsa gbanko koti a duɲni a a li nara ni. Anti nyε ba chen kpok ti? Ba waa biksi di chenani ma sɛm mu wε wa ya wuti. ²⁰ Koosa titi nyε min o kpok mu yaa duɲni alizin tagni ta a li nara ni. Nan biksi ma di saha ti telu di Koosa wa dɔ ma.

²¹ “Nikpok sakse o laal kina a dau a il o titi dama, nandigi wa zi wa ɲmε o kina. ²² Naa kpok kaali un wa chem un a nyanɲi un, o zi kpa baal ti laal kin ta o kpa a ɲɔ o titi chenu. O zi kpa o kin ta maga gbanko a bɔni.

²³ “Nar vε di o wa zi chiri mu gantel ni, waa la chɔk chenani mu tum. Nar vε gbaari min ni a gbaɲ ba naa chi mu piisisa, o pisi au.”

Alizin Tagin Ti Awa O Chensa Nɔpε

(Mat. 12.43-45)

²⁴ O fun bu ɲɔ ba, “Alizin tagin li nar nyuhu ni, o ya gbau a kaali nyabaan a la nyini doonani o zi nyen. O vε koti a na bar digi doonani o zi nyen, o zi ɲɔ o titi niu, ‘N zi bur la zu baal naa nyuha mu fun li chenu.’ ²⁵ Adaha o bur kaali a la zu dooni a na un ka o chiri a wer. ²⁶ O bukoo li a gba a dεu o dɔɲtima alizin tagna kina nɔpε a kpa a a bur wa zu dooni. Alizin tagna nɔpε ta tum tagna kaali o tuma. Saha naa alizin tagin ti fun tum o tuma peti, chenani baal ti du fun bukoo tagini a kaali o piili ti ni.”

A Li Wuti Bambi Sɔɔni

²⁷ Yesu funε sɛm peti chen, nihaan digi a li zεmε ta ni fun huusi a ɲɔ un, “Nihaan naa funε lul hin a dεesi hin chen, yεε o tu fun sɔɔni kinkan.”

²⁸ Yesu fun burgi a ɲɔ un, “Ba naa laa nu Koosa sɛma a la tiɲ a, ba tusa sɔɔnε kinkan a kaali mu niina.”

Nara Funε Daɲni Ba Na Alaazibu Tum

(Mat. 12.38-42; Maak 8.12)

²⁹ Zεmε ta funε go Yesu chene, o fun ɲɔ ba, “Ma zinan nibinsa la tum tum tagna. Ma daɲni mu tum alaazibu tum a nyε ma ma zim di Koosa chiri mu gantel niu. Mu wa la nɔɔni di mu tum chen a nyε ma lalakɔ.

Alaazibu tum naa ma zi wa na wuzu digi kaa wa chi chenani Koosa fun tum a nyε o witiin naa ba funε yir Joona ni saha digi chene. ³⁰ Chenani Koosa fun surɲi un saha digi biksi ba naa funε nyen tɔhɔn naa ba yir Ninivi ni, di Koosa tum un ba wati. Chenani Koosa zi wa surɲi n waa nibine be zi biksi zinan narau di Koosa tum min ba wati. ³¹ Koosa wa wa di o wa di tεεnε nɔ maga nara seria, koor nihaan naa nyen doonani ba yir Siba chen, zi wa siu a fiksi ma. O funε li bar bolire a wa koor Solomon wati di o wa nu o zima sɛma. Mu waa naa nyen ma wati bar nɔ nan, min kaali Solomon kinkan.

³² Koosa wa wa di o wa di tεεnε nɔ maga nara seria, Ninivi tima zi wa siu a fiksi ma. Joona funε biksi ba Koosa wε saha digi, ba fun gil ba tum tagna a tiɲ un. Mu waa naa nyen ma wati bar nɔ nan, min kaali Joona kinkan.”

Chenani Ya Se Nye Ya Na

(Mat. 5.15; 6.22-23)

³³ “Nandigi wa zi suk fitina a kpa gbaŋa a chik un ni. O ka suk un a chiŋsi fitin bar chiŋi nɛɛ. Doonee o zi chaani nara maga ni a li dɛ ti ni. ³⁴ Ma se nye ma bara la doonani ma daŋni. Ma se weree, ma zi na nyinbaanu nɛnɛ. Chen vɛɛna, ma tusa weree, ma zi tiŋ Koosa nyinbaanu nɛnɛ. Amaa ma ya nyuluma, ma wa zi zim doonani ma la. Chen vɛɛna, ma tusa vɛɛn biri, ma wa zi na o nyinbaan a nyuksi. ³⁵ Ma doso, ma ta chi nyuluma. ³⁶ Ma nye ma se wer. Ma ya chen, ma zi chi naa kpa fitina a chiŋsi o watiu, ka o bara maga yaa chaaniu.”

Yesu Fun Fiksi Farisi Tima Awa Koosa Chikse Nibikse

(Mat. 23.1-36; Maak 12.38-40)

³⁷ Yesu funɛ sɛm peti, Farisi tim ta baal digi fun yir un di o wa un di diwe o dam ni. Yesu fun la gbaari un ni ba di diwe ta. ³⁸ Farisi tim ta baal ti funɛ na di Yesu wa fun sɛm o nisa a la di, chen fun jeri un kinkan. ³⁹ Yesu funɛ zim chenani o lisiu a ŋɔ un, “Ma Farisi tim ta daŋni ma di diwe, ma doso a sisi ma gbakmisa awa ma kurwasa, amaa ma tusa yaa kpak doŋau. Ma kpa kpoku a fuki kina nara wati a ya tum tagna tima. ⁴⁰ Ma ya womniwa. Koosa nye ma diwe diili awa ma tusa gbanko. ⁴¹ Ma zer ma diwe awa ma kinyɔɔlɛ ta a nye fara tim ni. Ma ya chen, ma tusa wa zi bu kpak doŋa.

⁴² “Ma Farisi tim ta, yɛrɛ o kaa wa du ma ni? Ma nye ya lisi kin nawara ma kpa du ma disa ni a lɛm. Koosa chikse ta biksɛɛ di ma lisi kibegim a li kin fi ni a nye Koosa ni. Ma tiŋ au ka chen wer. Koosa chikse ta gbanko biksi di maa tum tum werewa a nye nara ni a kidaŋni Koosa. Kin nama ya wu birigi a kaali suwachak kin tima kinkan, amaa ma wara tum a.

⁴³ “Ma Farisi tim ta, yɛrɛ o kaa wa du ma ni? Ma yaa daŋni ma kani kor were ni a li ma bar lagmi dɛɛni ni. Ma yaa daŋni narawa kizaami ma a li yau ni a kinyɛ ma jirima. ⁴⁴ Yɛrɛ o kaa wa du ma ni? Ma chi hugilsa naa ba vɛ danirɛ. Chendaha nara val a daha ni aa vɛ zimi.”

⁴⁵ Koosa chikse nibikse naa funɛ chiŋ doon digi fun ŋɔ Yesu ni, “Mu kunyana, chenani i sɛm chen, i pini ya gban zomwa.”

⁴⁶ Yesu fun ŋɔ un, “Ma Koosa chikse nibikse ta, yɛrɛ o kaa wa du ma ni? Ma fun a saksi bun yuga a lagmi dɔŋ ni a nye nara chuŋi a, amaa ma wa fun kpa ma nisa a gbaŋsi bun tima. ⁴⁷ Yɛrɛ o kaa wa du ma ni? Ma fun kɔɔri witinsa ba naa ma nawaalsa fun kpu chen, hugilsa a wer. ⁴⁸ Ma la kɔɔniu di chenani ma nawaalsa fun kpu Koosa witinsa ta chen, ba funɛ ya nɛnɛu. Chendaha ma fun kɔɔri a chen. ⁴⁹ Koosa naa ya zima tiina fun ŋɔ saha digi di o zi wa tum o witinsi ta awa o nitume ta Ju tim watiu. O funɛ zimu di Ju tim ta zi wa kpu ba bɔnɛu a namsi ba bɔnɛ. ⁵⁰ Koosa zi lɛrgi Ju tima ba naa nyen zinan diŋsau a ŋɔ di ba wa dɔ chenani ba nawaalsi ta fun kpu o witinsi ta maga o piili saha ti kpa la. ⁵¹ Ma nawaalsi ta funɛ te kpu nar ba yir Abɛl a fun wa tiŋ gantɛl a kpu Zɛkaraya gbanko a dugli bar kɔɔri ti

a li Koosa bar jɛɛmi dam ti ni. Wutirɛ n ŋɔ ma chen, Koosa zi lɛrgi Ju tima ba naa nyen zinan diŋsau a ŋɔ di ba wa dɔ a naa maga siti nan.

⁵² “Ma Koosa chikse nibikse ta, yɛrɛ o kaa wa du ma ni? Chenani maa biksi nara chi ma tɔ chenani ba zim di Koosa kaa wa yisi ba tum tagniwa. Ma titi wara daŋni Koosa yisi ma tum tagna a ta. Ma gbanko daŋni ma tɔ ba naa la wa Koosa wati nyinbaanne.”

⁵³ Yesu funɛ sɛm chen peti, Koosa chikse nibikse ta awa Farisi tim ta fun na paan kinkan a du un ni. Saha ti kpa la ba fun a pɛɛsi un wu damata wɛ, ⁵⁴ a kpaŋi ba titi a mo o lo di ba na o galimsa a li o sɛm ta ni.

Yesu Fun ŋɔ Ba Di Ba Doso Wa Nusun Tim Ni

(Mat. 10.26-27)

12 Nara tusugsa funɛ lagmi dɔŋ ni aa zaksi dɔŋa, Yesu fun ŋɔ o gantɛl tiŋsi ta ni, “Farisi tim ta ya nusun timwa. Chendaha ma doso ba biksi ni. ² Kisogle zi wa li gbampulimu. ³ Chendaha o lawa ma biksi nara gbampulim ni chenani mu sogli a biksi ma.”

Naa Ma Zi ɔm

(Mat. 10.28-31)

⁴ “Ma ŋɔ mau, mu chensa, ma ta ɔm ba nawara koti a kpu ma bara, amaa ba wa fun koti a tum chen a kaali. ⁵ Ma ka ɔm Koosa naa koti a chɔk ma bara a kpa kpok a zi kpak ma a du din dam ti ni. Wutirɛ mu ŋɔ ma, maa ɔm un.

⁶ “Ma koti a kpa kobosa lɛ a yau zimebisa nyuu a li yau ni. Koosa nin nyen a maga ni. ⁷ Ma wa wara hali Koosa funɛ gur ma nyuksau a li ma nyuhu ni. Adaha ma ta ɔm chenani nibinsa kaa ya ma. Ma wa kaali zimebisa kinkan Koosa wati.”

Chenani Ya Zi ŋɔ Nara Ni Yesu Wɛ

(Mat. 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ “Nibine naa maga ŋɔ nara ni di min dɔ ba, n waa nibine be zi sɛm chenu a nye Koosa malaikasi ta ni. ⁹ Nibine naa maga ka vɛ ŋɔ nara ni di min dɔ ba, n waa nibine be wa zi sɛm chen a nye Koosa malaikasi ta ni.

¹⁰ “Nara pini n waa nibine be, Koosa zi koti a gil chen a nye bau. Nara ka pini Koosa siim weri ti, Koosa wa zi koti a gil a nye ba.

¹¹ “Nara zi wa kpa ma a la ba bar lagmi dɛɛna awa koorsa awa niheeta suwachak di ba di ma seria. Chen wa ya, ma ta nye chenani ma kaa wa semi kimuksi ma. ¹² Koosa siim weri ti zi biksi ma chenani ma zi semu.”

Yesu Fun ŋɔ Ba Male Tiin Naa Funɛ Ya Wom Wɛ

¹³ Baal digi funɛ nyen zɛmɛ ta ni. O fun ŋɔ Yesu ni, “Mu kunyana, ya nyana sou a ka o kina. ŋɔ mu maan ni di o purigi a bɔnɛ a nye min.”

¹⁴ Yesu fun ŋɔ un, “N chena, o wa denjli wa mu di ma seria a purigi a a nye ma.” ¹⁵ Yesu fun burgi a ŋɔ zɛmɛ ta ni, “Nibine kpak un o bambi ni di o ya kin tiina, o tuha wara sɔɔni. Chendaha ma doso a ta tiŋ chen.”

Ju Tima Wa Zim Ba Saha Ti Mun

(Mat. 16.2-3)

⁵⁴ Yesu gbanko fun ɲɔ zeme ta ni, "Ma na dobaala ka a li nha bar yeli a la nha bar cheli, ma zim di doon kaa mi. Ma sem wutire. ⁵⁵ Ma ya na ka fufuk wa ya, ma yaa zimu di liman saha pisu. O sir ya wuti. ⁵⁶ Ma ya nusun timwa. Ma zi nyini buudahau awa tene aa zim chen mun. Yere ma ve zim chenani mu duuli?"

Ma Nye Ma Wa Ma Dɔma Ya Chensa

(Mat. 5.25-26)

⁵⁷ "Yere ma titi ve lisi chenani were a tumi? ⁵⁸ Nar kpa ma la seria bar diili de, nye ma wa un ya chensa a la nyinbaan ni. Ma ve ya chen ka ma la tel, o zi kpa mau a du seria nidiile tima digi nin ni. Nidiili ti ka kpa ma a nye lanjima ni o to ma de. ⁵⁹ N ɲɔ mau, ma zi nyen dooniu hali ma wa bo ma chim maga."

Ma Gil Ma Tum Tagna A Kpak Miisa

13 A saha ti nara bone fune wa ɲɔ Yesu ni Galili tim bone we. Ba fune kɔri kɔra a nye Koosa ni a li o bar jsemi dam ti ni chene, gbɔnati nyuhu tiina naa ba fune yir Pailɔt fun tum o lanjimasa ba la kpu ba. ² Yesu fun ɲɔ ba, "Chenani Galili tim ta fun siti biksee di ba tum tagna kaali ba doɲtim tum tagnaa? ³ Aai. N ɲɔ mau di ma ve gil ma tum tagna a bur tiɲ Koosa nyinbaan, ma maga zi siti a chi chenani ba fun siti chen. ⁴ Ma lisi de zinzini naa ba fun sa a li Jerusalem. Ba fune yir dooni Siloam. Wuzu digi o fune botiu a chel a kpu nara fumle ale wa to. Chenani ba fun siti biksee di ba tum tagna kaali Jerusalem tim tum tagnaa? ⁵ Aai. N ɲɔ mau di ma ve gil ma tum tagna a bur tiɲ Koosa nyinbaan, ma maga zi siti a chi chenani ba fun siti chen."

Yesu Fun ɲɔ Ba Bugil Naa Ve Kpak Nɔn Chen We

⁶ Doone Yesu fun jeeɲi jeeɲe a ɲɔ ba, "Baal digi fune du bugil o ɲmaha ni. Wuzu digire o fun la di o la tɔti bugil ti nɔn. Amaa bugil ti ha wa fun nɔn. ⁷ Bunsu tora gantel ni ka bugil ti ha veen nɔni, o fun yir o ɲmaha be a ɲɔ un, 'Bugil nɔ vusu a ha veen nɔni. Teɲ un b. O chɔk teneɲe.' ⁸ Amaa ɲmaha be ti fune ɲɔ unu, 'Gil un o chinji bun begim. N zi hur o munu a go a du kolum. ⁹ Bun begim ti gantel ni ka o nɔn, chen weru. O ve nɔni, n zi teɲ unu a b a nye hin.' "

Yesu Fun Tiibi Nihaan Naa Huune A Val

¹⁰ Hiisi wuzu digi Yesu fune biksi narawa a li ba bar lagmi de ni. ¹¹ Haan digi fune nyen doon. Alizin tagin fun nyen o nyuhu ni, ka o fun ve kpak alaafe bun fumle ale wa to. O fun huuni a val aa ve denli. ¹² Yesu fune na un, o fun a yir un a ɲɔ, "Nihaan, n daɲni i na alaafeu." ¹³ Haan ti fun wa o wati ka o fun kpa o nisa a sak un ni. O fun vaan a koti a denli o titi, a piili a pegi Koosa.

¹⁴ Ba bar lagmi de ti nihee fune na chenani Yesu tiibi haan ti hiisi wuzu ti, o fun na paan. Adaha o fun si a ɲɔ ba naa fune nyen dooni chen, "Ma ta kpa ma wichɔrsa

a wa bar nɔ hiisi wuzu di ba na alaafe. Ma kpa ba a wa ya tum wuzu bunɔra ta tuhu ni."

¹⁵ Yesu fun nu o sem ta a ɲɔ un, "I wa ba naa tiɲ i nɔ ya nusun timwa. Ma zi pur ma nuha koo kokuma a kpa un la pul di o la nyɔ ni hiisi wuzu tiuu? ¹⁶ Nihaan nɔ nyen bar nɔ nan ya Abraham be lule ta digire. Sintana fun do un bun fumle ale wa to. Yere ma ɲɔ di o wa denli di mu tiibi un hiisi wuzu ti?" ¹⁷ Yesu dɔma fune nu chenani o sem, hiisa fun kpa ba kinkan. Zeme ba naa maga ka fune tiɲ un chen, ba tusa fune sɔɔni o alaazibu tum daha.

Yesu Fun ɲɔ Ba Kidusi Maga Kiwewe We

(Mat. 13.31-32; Maak 4.30-32)

¹⁸ Yesu fun bu a lisi jeeɲi naa o zi biksi ba ba zim chenani Koosa koor ti chi a peesi ba, "Bar kinne ya zi koti a lagmi Koosa koor ti a nyini a zi maksi o koor ti? ¹⁹ Koosa koor ti chi kiduha naa ba yir 'mastad' ba yaa kpa aa du chene. A gantel ni a bi a burgi bugila, zimebisa yaa wa du a zaɲa a hulsi ni."

Yesu Fun ɲɔ Ba Sinmuna We

(Mat. 13.33)

²⁰ Yesu fun bukoo jeeɲi jeeɲi a ɲɔ ba, ²¹ "Koosa koor ti chi sinmuna naa nihaan yaa kpa a gbaari sau ni o maga fosi chen ni."

Nyinbaan Wewe Tiɲi

(Mat. 7.13-14, 21-23)

²² Yesu fune la Jerusalem, o fun val a la zu tɔsa awa to wisa a biksi nara. ²³ O fune nyen nyinbaan ni a la chene, nandigi fun wa peesi un, "Mu kunyana, Koosa kaa wa yisi nara tama tum tagniwa a nye ba tiɲ unn?"

Yesu fun burgi a ɲɔ zeme ta ni, ²⁴ "Koosa koor ti bulzɔɔn femeu. Ma kpaɲi ma titi kinkan a la zu dooni. Nidamata daɲni ba zu unu, amaa ba wa koti. ²⁵ Wuzu digi mu zi wa siu a far Koosa koor ti bulzɔɔn ti. Ma zi wa chinji bulzɔɔn ti gantel niu a yir, 'Ya kunyana, puk bulzɔɔn ti ka ya zu.' Mu zi ɲɔ mau, 'N wa zim doonani ma li.' ²⁶ Ma zi ɲɔ minu, 'Ya wa hin fune lagmi a di diwe a la nyɔ chen. I gbanko fune biksi yau a li ya tɔɔn ni.' ²⁷ Mu zi bukoo ɲɔ mau, 'N wa zim doonani ma li. Ma naa la tum tum tagna nan, ma la. Ma wa kpak nyinbaan a la zi zu bar nɔ.' ²⁸ Ma wa na Abraham, Aizik, Jakɔb awa Koosa witinsi ta maga Koosa koor ti tuhu ni ka ma waa chinji o bulzɔɔn ti gantel ni, ma zi namsiu aa wi kinkan. ²⁹ Nara zi wa li bawu magau a lagmi a di diwe Koosa koor ti ni. ³⁰ Ba naa tiɲ gantel lalakɔ nan, ba zi wa teu. Ba naa ka te suwachak lalakɔ nan, ba zi wa tiɲ gantelu."

Chenani Yesu Fune Daɲni Jerusalem Tima

(Mat. 23.37-39)

³¹ Chen saha ti Farisi tim ta bone fune wa ɲɔ Yesu ni, "Herɔd daɲni o kpu hinu. Si bar nɔ a la."

³² Yesu fun ɲɔ ba, "Baal ti chi gbehere. Ma la ɲɔ un di zinan awa che mu zi daɲni alizin tagnau a li nara ni aa tiibi wichɔrsa. Si chɔɔsire n zi peti mu tuma. ³³ Mu

nyen nyinbaan nɛɛ aa la Jerusalem. Wu digi wa zi kak min. Ju tim ta yaa funɛ daɲni di ba kpu Koosa witinsi ta digi, doonee ba yaa kpu ba chen.”

³⁴ Doone Yesu fun burgi a ɲɔ zɛmɛ ba naa funɛ li Jerusalem chen, “Ma Jerusalem tima. Ma yaa kpu witinsa ba naa Koosa tum ma wati. Mu yaa daɲniu n kok ma maga bu damata a chi zimi kok o bisa awa o chɛnɛ ni. Amaa ma wara daɲni n kok ma. ³⁵ O wa vusi ma damsaa zi wa chɔku. Mu ɲɔ mau lalakɔ ma wa zi bu na min, hali n zi wa bur wa ka ma ɲɔ, ‘Ma nyɛ ya pɛgi naa Koosa tum nan.’”

Yesu Fun Tiibi Baal Naa Nisa Awa O Nangere Funɛ Fɔɔsi

14 Hiisi wuzu digirɛ Yesu fun la Farisi tim ta nihɛɛ dama di o wa un di diwe. Ba naa wa un funɛ lagmi nyen dam ti ni chen, funɛ nyini un nɛnɛ. ² Baal digi funɛ nyen dooni a fun wa Yesu wati. O nisa awa o nangere funɛ fɔɔsi. ³ Yesu fun na un a pɛɛsi Koosa chikɛ nibikɛ ta awa Farisi tim ba naa nyen dooni, “Yɛrɛ Ju tim ta chikɛ ta biksi ya? O derɲu mu tiibi baal nɔ hiisi wuzu ti koo o wa derɲii?”

⁴ Amaa ba fun moori. Yesu fun a tiibi baal ti a nyɛ o kaali. ⁵ Baal ti funɛ kaali, o fun burgi a ɲɔ ba, “Ma be koo ma nuha chel bugul ni hiisi wuzu, ma wa zi la lalaga a la lisi unn?”

⁶ Ba fun bu moori.

Ya Ya Jɛrgɛ Tima, Koosa Zi Wa Kpa Yau A Kaali Buudaha

⁷ Yesu fun na chenani nara tima bɔnɛ lisi doonani weree a kani. O fun jɛgi jɛgɛ a ɲɔ ba maga ni, ⁸ “Nandigi yir ma di ma wa o haan fali dama a wa di diwe, ma ta zu kani bar weri ni. Haan fali baal ti yir nibirige a kaali ma, ⁹ o zi wa ɲɔ mau, ‘Nyɛ nara nama kani ma bar kani ti ni.’ Nan yɛɛ, ba naa maga kane dooni zi nau ka ma si a la kani bar tagin ni. Hiisa zi kpak mau kinkan. ¹⁰ Amaa nandigi yir ma di ma wa o haan fali dama a wa di diwe, ma la zu kani bar tagin ni. Haan fali baal ti na ma ka ma kani dooni, o zi wa ɲɔ mau, ‘Mu chɛnsa, ma si wa kani bar weri nɔ ni.’ Ba naa maga kane dooni a na ka ma si chen, ba zi nyɛ ma jiri-mau. ¹¹ Nan jɛgi nɔ mun ya di nar zer o titi, o zi wa chelu. Nar ka ya jɛrgi, zi wa na zenzenu.”

¹² Doone Yesu fun burgi Farisi tim ta nihɛɛ ti wati a ɲɔ un, “I yir nara di ba wa i dama a wa di diwe, ta yir i chɛnsa koo i niinbisa koo i wale koo i dɔɲtɛma ba naa ya malɛ tima. Ba gbanko kpak nyinbaanu a la zi yir hin di i wa ba damsaa a wa di diwe a bɔ hin chenani i fun ya ba chen. ¹³ Amaa i yir nara di ba wa di diwe i dam ni, yir fara tima awa gbaregɛ awa ba naa la chel chɛra awa nyuluma. ¹⁴ Ba wa kpak nyinbaan a la zi bɔ hin chenani i ya ba chen. Chenani i sunji ba zi nyɛ i tuha sɔɔni. Tɛɛnɛ nɔ maga siili wa tel ka Koosa wa leli ni-were ta a li ba sou ni, o zi wa bɔ hin i chimu i tim were daha.”

Yesu Fun ɲɔ Ba Haan Kpaali Wɛ

(Mat. 22.1-10)

¹⁵ Nara tima nidigi naa funɛ lagmi wa Yesu a li Farisi tim ta nihɛɛ ti ni ba di diwe chen, o funɛ nu Yesu sɛma, o fun ɲɔ un, “Ba naa kaa lagmi Koosa koor ti ni di ba di diwe nan, ba tusa zi sɔɔni kinkan.”

¹⁶ Yesu fun ɲɔ un, “Baal digi funɛ ya diwe damata a fun yir nidamata di ba wa di. ¹⁷ Diwe ta funɛ wa ya siri, o fun a tum o tumtumna di o la yir nara tima ba wa, ¹⁸ amaa ba wa funɛ daɲni ba wa. Digi fun ɲɔ tumtum ti ni, ‘N funɛ yau ɲmaharɛ a daɲni n la na un. Adaha n sumi mau.’ ¹⁹ Digi fun bukoo ɲɔ un, ‘N funɛ yau nu pare nyuunwa a daɲni n kpa a a la zaamsi. Adaha n sumi mau.’ ²⁰ Digi ka fun ɲɔ un, ‘N ha vaan kpa haanne nan. Chendaha n wa kikoti a wa.’ ²¹ Tumtum ti fun bur kaali o kunyan ti wati a ɲɔ un chenani ba ɲɔ un. O kunyan ti funɛ nu o sɛm ta, paan fun kpak un kinkan. O fun ɲɔ o tumtum ti ni, ‘Kili tɔhɔn ti nyinbaanasa lalaga a la kpa fara tima awa gbaregɛsa awa nyuluma awa ba naa la chel chɛra a wa.’ ²² O tumtum ti fun li a kaali a la tum chenani o kunyan ti ɲɔ un. O funɛ bu bur wa, o fun ɲɔ un, ‘Mu tum chenani i daɲniu, amaa i dam ti ha wa vɛɛn su.’ ²³ Adaha kunyan ti fun bukoo ɲɔ o tumtum ti ni, ‘Kila nyinbaanasa naa vɛ dugli tɔhɔn nɔ a la kpaksi nara a wa su mu dam ti. ²⁴ Mu ɲɔ hinu, mu wa zi bu yir ba naa mu fun te yir ya lagmi a di diwe.’”

O Lawa Ya Kpa Yesu A Te Kina Maga Suwachaku

(Mat. 10.37-38)

²⁵ Yesu funɛ li dooni chen, zɛmɛ kinkan fun a tiɲ un. O fun burgi a ɲɔ ba, ²⁶ “Nar wa mu wati a la daɲni o nyana, o niina, o haan, o bisa, o niinbisa awa o toosa a gbaari o titi a kaali min, o wa kikoti a tiɲ min. ²⁷ Nar vɛ saksi di o namsi koo o wa sou mu daha, o wa kikoti a tiɲ min. ²⁸ Ma nidigi daɲni o sa dam zen, o yaa te lisi malɛ naa o zi kpa sa dam tiu a peti. ²⁹ O vɛ lisi chen, o zi piili dam ti sechiku a vɛ koti a sa un peti, chen ni nara val a kaali a na dam ti, ba zi mɔmsi unu. ³⁰ Ba zi ɲɔ dɔɲ niu, ‘Baal nɔ piili a sa o dama, amaa o wa koti a sa un peti.’ ³¹ Koor digi funɛ kpa nara tusuk fi di o la chem laal. O dɔɲtiin koor ka fun a kpa nara tusuk fumɛ di o la chem un o zi te kaniu a lisi a na o kpak kpoku a la zi chen nara tusuk fumɛ tiu. ³² O vɛ kpak kpok naa o zi chem ba, o zi tum narau bar boli ni di ba la ɲɔ o dɔɲti-ina koor ti ni di o gil laal tiu. ³³ Chen vɛɛna, ma nidigi wa kiya mu gantel tiɲna, see o kpa min a te suwachak a gil o wale awa o kina.”

Yisa Naa Mɛlsi Liɛɛ

(Mat. 5.13; Maak 9.50)

³⁴ “Ma ya mu gantel tiɲsa, ma chi yi mɛlsewa. Amaa o mɛlsi ti wa peti, yɛrɛ ba zi koti a bu ya o lɛm? ³⁵ Hali o wa werwa ma kpa a a chiɲsi kolum bar chiɲsi ni. Ma kpa a a yo ta. Adaha ma lisi chenani mu sɛm chen.”

Yesu Fun Ɔ Ba Piisi Nyuksi We

(Mat. 18.12-14)

15 Wuzu digirɛ lampo nilalɛ awa ba naa la tum tum tagna damata fun wa Yesu wati di ba wa nu o sɛma. ² Farisi tim ta awa Koosa chikɛ nibikɛ ta bɔnɛ funɛ lagmi dooni. Ba funɛ na lampo nilalɛ ta awa tum tagna nitumɛ ta ka ba chinji dooni, ba zulimi a la Ɔ ba ni, “Baal Ɔ, o tuha funɛ sɔɔɔni o na ba ka ba wa chen. Hali o wa ba lagmi a di diwe.”

³ Yesu funɛ zim chenani ba Ɔ ba ni, o fun jɛɛgi jɛɛɛ a Ɔ ba, ⁴ “Nar kpak o piisisi kɔkwa ka a kibegim nyuksi, yɛɛ ma lisi di o zi yau? O zi gil o dɔɔɔtim ta aa di diwe a la dɛu unu. ⁵ O wa la na un, o tuha zi sɔɔɔni kinkan. O zi zer unu a baasi a la dama, ⁶ a yir o chɛnsa awa o dɔɔɔtima di ba wa lagmi o dam ni. Ba wa lagmi, o zi Ɔ ba, ‘Mu na piisi nyuksi tiu, adaha ma nyɛ ma wa min tusa sɔɔɔni.’ ” ⁷ Doone Yesu fun Ɔ ba Farisi tim ta awa Koosa chikɛ nibikɛ ta ni, “Tum tagna tiina gil o tum tagna yaali a burgi tiɲ Koosa nyinbaan, ba naa nyen o tɔɔɔni ti ni, tusa zi sɔɔɔni o daha a kaali nara kɔkwa di kibegim wa to ba naa piin bur tiɲ un.”

Nihaan Naa Nyukɛ O Male

⁸ Yesu fun jɛɛgi jɛɛɛ digi a Ɔ ba, “Nihaan digi funɛ kpak male aniita kin fi. A kibegim nyukɛɛ, yɛɛ o kaa ya? O zi suk fitinau a chaasi o dɛ a doso a nyini o bar mak ni hali a wa na un. ⁹ O na o male ti, o tuha zi sɔɔɔni kinkan. O zi yir o chɛnsau awa o dɔɔɔtima di ba wa lagmi o dam ni. O zi Ɔ ba di o na o male tiu. Chendaha ba nyɛ ba tusa gbanko sɔɔɔni.” ¹⁰ Yesu fun Ɔ ba, “Chen vɛɛna, tum tagna tiin digi wa gil o tum tagna yaali a burgi tiɲ Koosa nyinbaan, o malaikasi ta tusa ya sɔɔɔni kinkan.”

Baal Naa Nyukɛ O Be A Bu Na Un

¹¹ Yesu fun jɛɛgi jɛɛɛ digi a gbaari a Ɔ ba, “Baal digi funɛ nyen a kpak bisa lɛ. ¹² Wuzu digi bichɛl tiina fun wa o nyan ti wati a Ɔ un, ‘Mu nyana, i wa sou, mu maana awa min zi purigi i kin tau, amaa purigi a lalakɔn a nyɛ min n tori.’ O nyan ti fun la kɔɔni a purigi o kin tima a bɔni o bisa nara balɛ ta. ¹³ Wuzu bilɛ wuzu bichɛl tiin ti fun kpa o tori ti a yogli, a fun kpa o male a li dam ti ni. O funɛ gbau a kaali tɔ bar boli a la di o male ta maga womsini. ¹⁴ O funɛ di o male ta womsini chen, lɔsa fun wa chel tɔɔɔni ti ni. Kundɔɔɔ ka waa fun bu to o zi yau diwe a di. ¹⁵ Adaha o fun kaali di o la tum tuma baal digi wati tɔɔɔni ti ni. Baal ti fun kpa un a kaali o Ɔ ba di o la nyini o kurchusa. ¹⁶ Lɔsa funɛ kpak un kinkan, o dɔɔɔni o gbaari kurchusi ta ni a di sɔɔɔni ta. Nandigi wa fun nyɛ un diwe di o di. ¹⁷ O fun ya chen wuzu bilɛ a kpak o titi. O fun lisi o tuhu ni, ‘Mu nyana tumtumsa maga yaa di diweu a purɲ aa ka. Amaa min ka nyen bar Ɔ, lɔsa dɔɔɔni o kpu min. ¹⁸ N zi siu a la mu nyan wati a la Ɔ un di n tum wu taginu a du o wa Koosa ni. ¹⁹ O wa bu denji di o yir min o be,

amaa o kpa min a burgi o tumtumsi ta digi.’ ²⁰ O fun lisi o tuhu ti ni peti, o fun si a bur kaali o nyan dama.

“O funɛ wa dugli o nyan dam ti chen, o nyan ti fun na un ka o wa. O be ti wɛ fun ya un siki kinkan. O fun chɔ a la chem un nyinbaan ni a kpa o nisa a kur un a mɔksi un. ²¹ Be ti fun Ɔ ba o nyan ti ni, ‘Mu nyana, mu funɛ tum wu taginu a du i wa Koosa ni. O wa bu denji di i yir min i be.’ ²² Amaa o nyan ti funɛ burgiu a yir o tumtumsi ta a Ɔ ba, ‘Ma val lalaga a la zer mu gar weri a kuwa a wa laari un a la zer gbin gbanko a wa du o nin awa natausa a wa du o nanɲere. ²³ Ma wa ya nan a peti, ma la kpak mu nuchamsi a kpu a ya diwe ya wa lagmi a di awa tu sɔɔɔni. ²⁴ N funɛ baa di n be Ɔ ba sowu, amaa o ha vɛɛn nyenu. Mu funɛ nyuksi unu, amaa lalakɔn mu na unu.’ O fun kpa o be ti wa di ba lagmi a di diwe.

²⁵ “Be ti nyan ti funɛ zaami un nyinbaan ti ni, bi hɛɛ ti waa funɛ nyen Ɔ ba nɛɛ. O funɛ li Ɔ ba ti a wa dugli dama, o fun nu kimuse awa boola a li o nyan ti dam ni. ²⁶ O fun a yir o nyan ti tumtumsi ta digi a pɛɛsi un, ‘Baɲa la ya dam ni nan?’ ²⁷ Tumtum ti fun Ɔ un, ‘I niinbe ti bur wa dama awa alaafɛ ni. I nyan ti kpu o nuchamsi a nyɛ un o bur wa dam daha.’ ²⁸ O funɛ nu sɛm ta, o fun na paan kinkan di o wa zi la zu dam ti. O nyan ti funɛ nu di o bi hɛɛ ti na paanne, o fun li a wa sumi un di o wa gbaari ba ni. ²⁹ Amaa o fun Ɔ ba o nyan ti ni, ‘Kunu mu wati. Bunsu naa maga n tum a nyɛ hinu a chi yoma a la nu i Ɔ. I wa nyɛ min hali buun di n wa mu chɛnsa kɔɔɔrigi a di diwe. ³⁰ Amaa i be Ɔ ba funɛ di i male magwa womsini a kpa a a dɔɔɔni nihaana yɔri yori. O funɛ wa bur wa dama, i funɛ kpu i nuchamsi a nyɛ un.’ ³¹ O nyan ti fun Ɔ un, ‘N be, i waa nyen dam nɛɛ saha maga. Kin naa maga n kpak ya i kinawa, ³² amaa n funɛ baa di i niinbe ti sowu, amaa o ha vɛɛn nyenu. N funɛ nyuksi unu amaa lalakɔn n na unu. Chendaha ya kpu mu nuchamsi ti a lagmi a di diwe wa tu sɔɔɔni ni.’ ”

Male Tiina Tumtum Naa Kpak Neha

16 Yesu funɛ biksi o gantel tiɲsi ta a Ɔ ba, “Male tiina funɛ nyen doon. O funɛ kpak niheɛɛ naa funɛ nyini o kina maga. Wuzu digirɛ nandigi fun wa Ɔ ba male tiin ti ni di baal naa o nyɛ o nyini o kina chen, chɔk au. ² O fun yir niheɛ ti a Ɔ un, ‘Nandigi wa sɛm min i wɛ. Kpa tɔn naa biksi di mu nin kina maga nyen dooni a nyɛ min. I wa zi bu ya mu niheɛ wuzu digi.’ ³ Niheɛ ti funɛ nu o kunyan ti sɛma chen o fun lisi o bambi ni, ‘Mu kunyana la dɔɔɔni o dɔɔɔni min a li mu tum ni. Mu wa zim chenani mu kaa ya. N wa kpak kpok kinkan a la zi par Ɔ ba ni, ka hiisa kpak min wa mu sumi. ⁴ Mu kunyan ti wa dɔɔɔni min a li mu tum ni, n zim chenani n zi yau n chɛnsa la min du ba dam ni.’ ⁵ Adaha o fun yir ba naa maga funɛ pɛɲ o kunyan ti male ba lagmi o wati. O fun la pɛɛsi ba digi, ‘Aɲmɛnwa i fun pɛɲ?’ ⁶ O fun Ɔ un, ‘N funɛ pɛɲ nu gbaɲa kɔkɛ.’ Niheɛ ti fun Ɔ un, ‘I tɔn ti i fun pɛɲ nu a sɔɔɔni du chen nɛɛnɛ. Nyɛ ya cheɛsi un a ta a sɔɔɔni kifali di i pɛɲ nu gbaɲa fumnyuunwa.’ ⁷ O fun bukoo Ɔ ba digi ni, ‘Aɲmɛnwa i fun pɛɲ?’ O fun Ɔ un, ‘N funɛ pɛɲ mɛ boto kɔkɛ.’ Niheɛ ti fun Ɔ un, ‘I tɔn ti i fun pɛɲ mɛ ta a sɔɔɔni du chen nɛɛnɛ.’

Nye ya cheesi un a ta a sɔbi kifali di i peɲ me boto fum-menasaɾe.⁸ O kunyan ti fune nu di o niheɛ ti mur unu, o fune pegi un di o tum neha tumau." Yesu fune sem chen peti, o fun ɲɔ o gantel tiɲsi ta ni, "Teeɛne ɲɔ maga nara yaa lagmi a tum neha tumawa a kaali chenani tu chaan tima tum."

⁹ Yesu fun bukoo sem ba, "Wutire mu ɲɔ ma, ma kpa ma kina a li ma nyeni ni a sunji nara, chen ni a bu ve wa kpak wu digi wa ma, Koosa zi wa la ma du o tɔɲɔn naa nyen hali saha naa ve kpak bɔ. ¹⁰ Nar si su a li kin tam naa Koosa nye un, o si gbanko zi su kidamata. Nar si ve su a li kin tam naa Koosa nye un, o si gbanko ka wa zi su kidamata. ¹¹ Ma se ve su a li kin naa Koosa kpa nye ma ma nyeni ɲɔ ni, o wa zi bu wa kpa o kin naa nyen o tɔɲɔn ti ni a du ma nisa ni wuzu digi. ¹² Ma se ve su nandigi kina nyini ni, Koosa wa zi kpa kin naa ma dɔ o tɔɲɔn ti ni a du ma nisa ni wuzu digi.

¹³ "Nibegim wa kisunji niheɛti nara bale. O kaa ya chen, o zi daɲni digiu a ve digi. O si zi su digiu a ta nye digi wa jirima. Chen veena, ma wa kisunji Koosa a kpak kina a ya ma niheɛ."

Yesu Fun Bu Biksi Farisi Tima (Mat. 11.12-13; 5.31-32; Maak 10.11-12)

¹⁴ Farisi tim ta fune ya male timwa. Chendaha ba fune nu chenani Yesu sem chen, ba mɔmsi un. ¹⁵ Yesu fun ɲɔ ba, "Ma tum tum were chen ni nara zi na au, amaa Koosa zim ma bambe weu. Chenani maa tum la zi nye nara nye ma jirima. Koosa wati a ya kipɔntiwa.

¹⁶ "Chikse naa Koosa fun kpa nye Mosis ni awa chenani Koosa witinsi ta fun sɔbi chen biksi ma chenani ma zi nyen, hali saha naa Jɔn fun wa a biksi ma di Koosa dugleu wa o dɔ nara. Lalakɲɔ nidamata se sereu di o dɔ ba. ¹⁷ Hali kina maga wa si peti, nandigi wa zi koti a nye Koosa chikse ta kiwewe wa si peti.

¹⁸ "Nar ve o haan a bu kpa haan digi, o tum galimsau a du o haan buni ti ni. Nar haan ve un a bu yu baal digi, o tum galimsau a du o baal buni ti ni."

Male Tiina Awa Fara Tiina

¹⁹ Yesu fun bukoo ɲɔ ba, "Male tiin digi fune nyen doon a laari kilaare naa male kpokee kinkan. O fune kpak kin naa maga o daɲniu. ²⁰ Fara tiina gbanko fune nyen dooni. Ba fune yir un Lazarus, ka o kpak chɔkra kinkan o bara ni. O dam wale yaa fun kpa un a la kansu male tiin ti bulzɔɲɔni, ²¹ chen ni o zi na nyinbaanu a di o kidikaale. O yaa fun kani doonee, vasa wa leeni o chɔkri ta. ²² Wuzu digire fara tiin ti fun sou. Koosa malaikasi ta fun wa zer un di o wa Abraham lagmi nyen a li Koosa tɔɲɔn ti ni. Male tiin ti gbanko fune wa sou, o wale ka fun wa sogli un. ²³ O fune namsiu kinkan a li din dam ti ni, o fun a leli o se a na Lazarus ka o la kani Abraham wati bar boli ni. ²⁴ Doone o fun tesi a ɲɔ, 'Mu kunyana Abraham, ɔm min siki. Mu namsi kinkan-ɛ a li din dam ɲɔ ni. Tum Lazarus o la zɔk ni tama a wa nye min mu nyɔ.' ²⁵ Abraham fun ɲɔ un, 'Mu be, lisi chenani i fun nyen awa i miisi ni a kpak kina kinkan ka Lazarus ve kpak kundɔɲ. Lalakɲɔ i namsiu kinkan ka o

tuha sɔɲɔni kinkan bar ɲɔ. ²⁶ Neɲteɲɔ luɲi nyen ya wa ma bambaan ni. Ya wa kiji un a la dɔɲ wati.' ²⁷ Male tiin ti fune nu Abraham sɛma, o fun ɲɔ un, 'Mu kunyana, mu sumi hinu di i tum Lazarus o bur a la mu dama, ²⁸ a la ɲɔ mu niinbisa nyuun ba naa nyen dooni di ba gil ba tum tagna. ɲɔ ba di ba veɛ, ba zi wa gbaari min niu a li bar namsi ɲɔ ni.' ²⁹ Abraham fun ɲɔ un, 'Mosis awa Koosa witinsi ta fune sɔbi sem damatau a wa biksi nara bar namsi ti we a du Koosa sem tɔn ti ni. Nye i niinbisa karimi chenani ba sɔbi chen aa tiɲ ba ɲɔ.' ³⁰ Male tiin ti fun ɲɔ un, 'Mu kunyana Abraham, mu wa la kɔkɔni. Lazarus si o sou ni a kaali ba wati, ba zi gil ba tum tag-nau.' ³¹ Amaa Abraham fune ɲɔ un, 'Hali nandigi wa si o sou ni, ba wa zi nu o sɛma, domi ba piin ve Mosis awa Koosa witinsi ta ɲɔ.'"

Ma Doso Ba Naa La Mur Nara Di Ba Tiɲ Wu Tagna Nyinbaan

(Mat. 18.6-7, 21-22; Maak 9.42)

17 Yesu fun bukoo biksi o gantel tiɲsi ta a ɲɔ ba, "Nibin bɔne yaa daɲniu di ba mur nara ba tiɲ wu tagna nyinbaan. Yere o kaa wa du nibinsa ba naa la tum chen ni? ² Nar mur bichela di o tiɲ wu tagna nyinbaan, ba kpa ɲmen a vɔu nam a zer laari o baɲna a kpa la yo du mɔɲga ni, chen fu zi bɔ o nyeniu. ³ Ma doso. Ma niinbisa tum tum tagna a nye ma, ma ɲɔ ba di ba ta bu wa tum chen.

"Ba gil ba tum tagna ma gil a nye ba. ⁴ O tum tum tagna ɲɔpe a nye ma wuzu begim. Saha naa maga o wa ɲɔ ma di ma gil nye un, ma gil a nye un."

Chenani Si Suuli Tama Nye Ma Tum Tum Zene Kinkan

⁵ Doone Yesu nitume ta digi fun ɲɔ un, "Ya daɲni chenani ya se su hin iuu a gbaari."

⁶ Yesu fun ɲɔ ba, "Ma lisi ɲmaga be we. Ma se suuli iiee a chi a kibegim, ma zi koti a ɲɔ koom bugil niu di o si a la chinji teku ni. O nu ma ɲɔ."

Chenani Ya Chi Koosa Dam Bisa

⁷ "Ma nye n ɲɔ di ma nidigi kpak tumtumna ka o par i ɲmaha ni koo o nyini i piisiwa. O wa tum peti a bur zu i dama, i zi ɲɔ un di o la ya diwe a di o titiuu? ⁸ Aai. Ma ya nye o ya diwe a te nye ma. Ma wa di diwe ta peti, o kaa zi na nyinbaanu a la di o diwe. ⁹ Tumtumna zim tum naa o tum, o wa bur a daɲni zaami. ¹⁰ Ma tum ma tuma a nye Koosa ni a chi tumtum ti. Ma tum chen peti, ma lisi ma tusa ni, 'Ya dunɲɔɲ ya o tumtumsa. Ya tum chenani o daɲni ya tumu.'"

Yesu Fun Tiibi Zaguma Nara Fi

¹¹ Yesu fune nyen nyinbaan ni a li Jerusalem chene, o fun la gali Samaria pulum awa Galili pulum ni. ¹² Wuzu digire o fun la zu tɔ digi ka zaguma nara fi fun la chinji bar boli ni, ¹³ a tesi a ɲɔ, "Ya kunyana Yesu. ɔm ya siki."

¹⁴ Yesu fun na ba a ɲɔ, "Ma la Koosa dam kɔkɔɲsi ta digi wati o la nyini ma." Ba fun burgi a kaali.

Ba fune nyen nyinbaan ti ni a la chene, ba maga fun na alaafɛ. ¹⁵ Ba nidigi fune na di o na alaafɛu, o fun bu kaali Yesu wati a la pɛgi Koosa kinkan. ¹⁶ O fun a gbiri a kpa o tila a gbanj tɛnɛ Yesu suwachak ni a zaami un kinkan. O funɛ ya Samaria tim baallɛ. ¹⁷ Yesu fun ɛn un, "Mu tiibi nara fire. Leene nara dikto ti kaali a vɛ bu waali?" ¹⁸ Hɔɔr nɔ dunɔɔn bur wa di o wa pɛgi Koosa." ¹⁹ Doone Yesu fun bukoo ɛn un, "Si a la. Chenani i si su min nyɛ i na alaafɛu."

Saha Naa Koosa Koor Ti Kaa Wa Wa (Mat. 24.23-28, 37-41)

²⁰ Wuzu digi Farisi tim ta bɔnɛ fun wa pɛsi Yesu, "Saha leemawa Koosa koor ti kaa wa?" O fun ɛn ba, "Ma wa kikoti a na un wa ma se ni. ²¹ O nyen nibinsa bambe nee. Chendaha nandigi wa kɛn, 'Ma na un bar nɔ koo dooni.'"

²² Doone Yesu fun burgi a ɛn o gantɛl tiɛsi ta na, "Namsi saha wa pu ma, ma zi daɔni ma na n waa nibine beu, amaa ma wa zi na min. ²³ Chen saha ka nandigi wa ɛn, 'Kina waa nyen bar nɔ.' Nandigi ka wa ɛn, 'Waa nyen dooni,' ma ta tiɛ o nɔ. ²⁴ Mu waa nibine be wa kaa bur wa, n zi wa chi naseha din ya nyiksi a su buudaha maga chenu. ²⁵ Amaa o zi wa te a namsiu kinkan ka tɛnɛ nɔ maga nara zi vɛ un. ²⁶ Mu waali ti zi wa chi chenani o fun du Nowa saha tire. ²⁷ Saha naa Nowa funɛ kɔɔri o arɛ zen chen, nara maga funɛ nyen ba tuto nyenire. Ba yaa funɛ di diweu a la nyɔ kinyɔɔle ka nibaali kpa haanasa. ²⁸ Mu waali ti zi wa chi chenani o fun du Lot saha tire. Nara maga yaa funɛ di diweu a la nyɔ kinyɔɔle a yau kina a la yogli bɔnɛ a chɔɔsi kina a la sa dɛna. ²⁹ A wuzu naa Lot fun li Sɔɔɔm ni, Koosa fun nyɛ din awa burkula li buudaha ni a chel ba ni. Ba maga fun siti. ³⁰ N waa nibine be waali zi wa chi chen sahare.

³¹ "Ba naa duglɛ dama a nu di mu bur wau, ba ta zu ba dɛna a pa ba kina. Ba naa nyen nɛmaana ni, ba ta bur la tɔhɔn ti. ³² Ma lisi chenani funɛ ya Lot haan.

³³ Nar la daɔni o si sɛrɛ wa o titi nyeni, o zi wa chelu. Nar kpa min a te o tuto nyeni, o zi wa na Koosa mi fali tiu. ³⁴ Nara balɛ zi wa chɔ dɛ begim niu. Ba zi wa zer digiu a ka digi. ³⁵ Nihaana nara balɛ kaa wa nam sau. Ba zi wa zer digiu a ka digi." ((³⁶ A wuzu ti nara balɛ zi wa par nɛmaha niu. Koosa malaikasi ta zi wa zer digiu a ka digi.))

³⁷ Doone Yesu gantɛl tiɛsi ta fun a pɛsi un, "Ya kunyana, yɛrɛ o kaa wa du ba naa ka chen ni?"

Yesu fun ɛn ba, "Ma zim chenani zuugsa yaa wa go kisiweu. Chen vɛna, kin nama maga wa ya, ma zi zim di mu wau."

Yesu Fun ɛn Ba Luhaan Awa Seria Nidiili Wɛ

18 Doone Yesu fun biksi ba jɛgi nɔ, chen ni ba zi sumi Koosa saha maga a ta bur gantɛl. ² O fun ɛn ba, "Seria nidiili funɛ nyen tɔ digi ni. O wara nyɛ Koosa awa nara jirima. ³ Luhaan digi gbanko funɛ nyen tɔhɔn ti ni. O yaa funɛ wa seria nidiili ti wati di o sunji un o di o dɔntiina a li seria bar diili ni. ⁴ O funɛ vusiu ka

o vɛ sunji un. A gantɛl nɛɛ o fun lisi o tuhu ni, 'Mu wara nyɛ Koosa awa nara jirima, ⁵ amaa luhaan nɔ muksi minu kinkan. Chendaha mu zi sunji unu o di o dɔntiin ti a li seria bar diili ti ni. N vɛ sunji un, o zi muksi minu saha maga hali n wa ku.'"

⁶ Yesu funɛ ɛn jɛgi ti peti, o fun ɛn ba, "Ma lisi chenani seria nidiili tagin ti tum. ⁷ Koosa wa chi un. Ba naa o fun lisi a nyɛ o titi ni yaa sumi unu di o sunji ba, o wa zi vusi a ya chen. ⁸ Ma nyɛ mu ɛn ma, o zi di ba seria tiu a nyɛ ba lalaga. Hali n waa nibine be wa vusi tɛnɛ nɔ bur waali ni, ma doso a ta nyɛ ma se suuli bur gantɛl."

Yesu Fun ɛn Ba Farisi Tim Baal Awa Lampo Nilali Wɛ

⁹ Yesu gbanko funɛ ɛn jɛgi nɔ a nyɛ ba naa funɛ baa di ba yaa tum tum werewa aa nyini ba dɔntima a chi bichesa. ¹⁰ O fun ɛn ba, "Nara balɛ funɛ nyen doon. Wuzu digi ba fun kaali Koosa bar jɛmi dam ti di ba la sumi Koosa. Digi funɛ ya Farisi tim ta baallɛ. Digi ka ya lampo nilali. ¹¹ Farisi tim ta baal ti fun la chinji o dunɔɔn a sumi Koosa a ɛn, 'Mu kunyana Koosa, mu zaami hinu di n wa nara wa ya kibegim. Ba waa la daɔni male ka ba se vɛ su ba dɔntima, ka ba daɔni nihaana yɔri yɔri. N zaami hinu n wa chi lampo nilali naa chinji dooni chen. ¹² N yaa vɔu nɔ bilewa wuzu bunɔpɛ tuhu ni, aa lisi kin nawara maga n la chen fi a nyɛ hin.' ¹³ Lampo nilali naa funɛ kpak o titi a chinji gantɛl ni, fun gur o nyuha a du tɛnɛ ni a mo o bambi a ɛn, 'Mu kunyana Koosa, mu ya tum tagna nitumire. Mu sumi hinu, ɔm min siki.' ¹⁴ Yesu funɛ sɛm jɛgi ti peti, o fun ɛn nara tima ni, "Nara balɛ ta funɛ kaali ba damsɛ, Koosa wa fun bu na lampo nilali ti galimsa ka Farisi tim ta baal ti galimsa kpalimi un ni. Nar la zer o titi buudaha, Koosa zi nyɛ o chelu. Nar ka kpa o titi a burgi gantɛl tiɛna, Koosa zi zer un buudahau."

Yesu Fun Sumi Koosa A Nyɛ Bichesi Ni (Mat. 19.13-15; Maak 10.13-16)

¹⁵ Nara fun kpa ba bisa a wa Yesu wati di o kpa o nisa a gbanji ba a du ba alaafɛ. O gantɛl tiɛsi ta fun a nyiigi ba. ¹⁶ Amaa Yesu fun yir bisi ta di ba wa, a ɛn o gantɛl tiɛsi ta ni, "Ma ta daɔni ba. Ma wa zim di ba naa se su min a chi bichesa, ba waa nyen Koosa koor ti nii? ¹⁷ Ma nyɛ mu ɛn ma, nar la nɔɔni a chi bichela di Koosa dɔ un, Koosa zi wa dɔ unu."

Ju Tim Nihɛ Naa Funɛ Ya Kin Tiina (Mat. 19.16-30; Maak 10.17-31)

¹⁸ Chen saha ti Ju tim ta nihɛ digi fun wa pɛsi Yesu, "Mu kunyan weri, yɛrɛ n kaa ya a wa na Koosa miisa naa vɛ kpak bɔ?"

¹⁹ Yesu fun burgi a pɛsi un, "Yɛrɛ i yir min i kunyan weri? Nandigi wa to a koti a ya nibin weri hali o wa peti see Koosa dunɔɔn. ²⁰ I piin zim Koosa chikɛ tau. Koosa funɛ ɛn di,

'Ma gil chɔkumsi tuma a ta kpuuli a ta nɛmɛli a ta suni wɛ.

Maa nye ma nyama awa ma numa jirima.'"

²¹ O fun ɲɔ, "Mu kunyana, kin naa maga n fun tiɲ n bichesi ni hali wa zinan."

²² Yesu fune nu o sem ta, o fun ɲɔ un, "Wu begim kaee i ha ve yaali. Kila a la kpa i kina maga a yogli a kpa male ta a nye fara tim ni. I ya chen, i zi wa na kinau a li Koosa wati a wa tiɲ min." ²³ Ju tim ta nihee ti fune ya kin tiinne kinkan. O fune nu Yesu sem ta chen, o tuha fun chɔk kinkan.

²⁴ Yesu fune na o sewa a zim di o tuha chɔku, o fun ɲɔ ba naa chɛɲi dooni chen, "Ba naa ya kin tima, o zi bɔm ba watiu hali ba wa koti a zu Koosa koor ti. ²⁵ Bɔla koti zu neesi bɔ, kin tima gbanko zi koti a wa zu Koosa koor ti."

²⁶ Ba nidigi fun peesi un, "Anti la zi koti a zu Koosa koor ti?"

²⁷ Yesu fun ɲɔ, "O li nibinsa wati, ba wa kikoti a zu Koosa koor ti. O ka li Koosa wati, ba zi koti a zu dooni."

²⁸ Doone Pita fun ɲɔ un, "Kina, ya gil ya damsau a tiɲ hin."

²⁹ Yesu fun ɲɔ un, "Wutire n kaa ɲɔ ma nan. Nar gil o dama, o haan, o niinbisa, o nyana, o niina awa o bisa Koosa koor ti daha, ³⁰ Koosa zi wa bɔ un o chimu a bukoo gbaari un kinkan lalakɔ a kpa o miisa naa ve kpak bɔ a nye un."

Yesu Fun Bukoo Sem O Sou Ti We

(Mat. 20.17-19; Maak 10.32-34)

³¹ Yesu awa o gantel tiɲsa nara fidale fune nyen nyinbaan nee aa la, o fun kpa ba a kaali ba duɲduɲ a ɲɔ ba, "Yaa la Jerusalemne. Ya wa tel dooni, chen naa maga Koosa witinsi ta fun sɔbi mu waa nibine be we zi wa ya wuti. ³² Ba zi wa kpak min a du ba naa ve ya Ju tima nisa niu. Ba zi wa mɔmsi minu a pini mu zoma a tɔɔsi nantɔsa a du min ni, ³³ a tuk min wa vurmsi ni a kpu min. Wuzu butora wuzu Koosa zi leli minu a li mu sou ni."

³⁴ Yesu gantel tiɲsi ta wa fun zim o sem ta mun. A muna fune sogliu ba wati.

Yesu Fun Tiibi Nyulum

(Mat. 20.29-34; Maak 10.46-52)

³⁵ Ba fune wa dugli Jeriko, baal digi fun nyen doon a kani nyinbaan nɔ ni. O fune ya nyulumne a la sumi kina. ³⁶ O fune nu zeme ta la kaali chen, o fun peesi ba bɔne, "Anti la wa?"

³⁷ Ba fun ɲɔ un, "Yesu naa ya Nazaret narre."

³⁸ O fune nu di Yesu la wa, o fun a tɛsi a yir un a ɲɔ, "Yesu, hin koor Devid bi luli. ɔm min siki a sunji min."

³⁹ Ba naa fune val Yesu suwachak ni chen, fun nyiigi un a tɛsi di o gil cheema. Amaa o fun ve a tɛsi kinkan a kaali chenani o fa tɛsi chen a yir un a ɲɔ, "Yesu, hin koor Devid bi luli. ɔm min siki a sunji min."

⁴⁰ Yesu fun a chɛɲi a ɲɔ di ba yir un o wa. Yesu fun peesi un, ⁴¹ "Baɲne ii daɲni mu ya nye hin?"

O fun ɲɔ, "Mu kunyana, muu daɲni i leli mu sewa a nye min."

⁴² Yesu fun ɲɔ un, "Kina. I si suuli nye i se ta leliu."

⁴³ O se ta fun vaan leli. O fun tiɲ Yesu a la pegi Koosa. Zeme ta fune na chenani yee, ba gbanko fune pegi Koosa.

Yesu Awa Lampo Nilali Nihee

19 Wuzu digire Yesu fun zu a la gali Jeriko ni. ² Lampo nilali nihee fune nyen dooni. O fune ya male tiinne ka ba yir un Zakius. ³ O fun a daɲni o na Yesu, amaa o fune turu ka zeme ta fun tɔ un o ve koti a na un. ⁴ O fun chɔ a la te zeme ta suwachak a la zini bugil ziɲi nyinbaan nɔ ni di o na un. ⁵ Yesu fun li dooni a chɛɲi a nyini bugil ti daha ni a ɲɔ, "Zakius, kitu lalaga. Mu daɲni n la hiisi i dam nee zinan."

⁶ Zakius fun vaan tu bugil ti ni a zaami un awa tu sɔɔn kinkan ni a kpa un a kaali o dama. ⁷ Zeme ta fune na chenani yee, ba fune zulimi Yesu a la ɲɔ dɔɲ ni, "Baal nɔ zu wu tagni tiina damne."

⁸ Yesu fune nyen dam ti ni chene, Zakius fun si chɛɲi a ɲɔ un, "Mu kunyana, kinu mu wati. Mu zi kpa mu kinau a purigi bile a kpa bɔne a nye fara tim ni. Mu di nandigi, n zi bɔ unu bunaasi bileu a chi chenani n di un chen daha."

⁹ Yesu fun ɲɔ un, "Wutire i sir ya Abraham bi luli digire. Koosa wa bu na i wa i dam wale galimsa zinan kpa la. ¹⁰ N waa min nibine be fune wa tɛene nɔ maga di n wa deu ninyukɛ ta a chi ma, chen ni Koosa wa zi bu na ba galimsa."

Yesu Fun ɲɔ Ba Salma Male We.

(Mat. 25.14-30)

¹¹ Ba naa fune nu o sem ta fun lisi di Koosa koor ti zi wau lalaga. Yesu fune dugli Jerusalem. Chendaha ba fun lisi chen. Adaha o fun jɛegi jɛegi, ¹² a ɲɔ ba, "Nibahee fune nyen dooni. O fune daɲni o gba a la pulum digi di o la di doon koora a bur wa dama. ¹³ O fune saksidi o la, a fun yir o tumtumsa nara fi ba wa o wati. O fun lisi salma male kin fi a bɔni ba maga kibegim begima a ɲɔ ba, 'N wa kaali ma kpa male ta a tum tuma a na nyɔkra.' ¹⁴ Ba naa koora o fun ya chen, bɔne fune ha unu. O fune kaali tama, ba fun tum nara di ba la pu un a ɲɔ un di o ta bur waali. Ba fun ɲɔ un di ba wara daɲni o bu ya ba koora.

¹⁵ "Nibahee ti fun la di koor ti bar boli ni a bur wa. O fun vaan yir o tumtumsa ba naa o fun a kpa male ta nye chen di ba wa o wati. O fune daɲni o na nee ba na nyɔkrau. ¹⁶ Tumtumna naa o fun te nye salma ti chen, fun wa ɲɔ un, 'Mu kunyana, i fune nye min salma male kibegimne. N fun kpa un a pinji a na nyɔkra salma dikto a gbaari.' ¹⁷ Nibahee ti fun ɲɔ un, 'I kpaɲi i titiu. I ya nibin werire a la tum tum were. Mu fune kpa male tamne a du i nin ni ka i ya wuti tiina. Lalakɔ n zi kpa tosi fiu a du i nin ni.' ¹⁸ Tumtumsi ta digi naa o fun nye salma ti chen fun wa ɲɔ un, 'Mu kunyana, i fune nye min salma male kibegimne. N fun kpa un a pinji a na nyɔkra salmasa naasi a gbaari.' ¹⁹ Nibahee ti fun ɲɔ un, 'I kpaɲi i titiu. Mu zi kpa tɔsa nyuunu a du i nin ni.' ²⁰ Gantel tiɲ ti fun wa ɲɔ un, 'Mu kunyana, i salma male begim ti neene. N fune kpa unu a sogli mu gar nee. ²¹ N zimu di i

kpak tu haasa. Chendaha hansura fun kpak min. I kum kina doonani i ve duuli a pa a naa ve ya i kina.' ²² O kun-yan ti fun na paan a du un ni a nɔ, 'I ya nibin taginne. I sema nye i na galimsa. I zimu di mu kpak tu haasa ka mu kum kina doonani mu ve duuli a pa a naa ve ya mu kina. ²³ I fu kpa mu male ta a la nye naa fu zi la a wa gbaari min nɔwɔra tama.' ²⁴ Doone nibaheɛ ti fun burgi a nɔ ba naa funɛ chinji dooni chen, nidigi, 'La male ta o wati a nye mu tumtum naa kpak salma male kin fi ti ni.' ²⁵ Ba nidigi fun nɔ un, 'Mu kunyana, yeɛ i kpa a gbaari o kidamata ni?' ²⁶ O fun nɔ un, 'Nar la kpanji, waa la zi na a gbaari. Nar ka ve kpanji, o zi chel a maga niu. ²⁷ Mu dɔm ba naa ve daɔni mu ya ba koora chen. Ma la kpa ba a wa kpu mu suwachak ni.' "

Yesu Fun La Zu Jerusalem

(Mat. 21.1-11; Maak 11.1-11; Jɔn 12.12-19)

²⁸ Yesu funɛ sem nan peti, o fun te ba suwachak a la Jerusalem. ²⁹ Ba fun wa tel tɔsi naa ba yir Betfaji awa Betani chen a fun wa tel bi naa ba yir Olif chen. Yesu fun tum o gantɛl tiɔsa nara bale, ³⁰ a nɔ ba, "Ma te ya suwachak a la zu tɔhɔn ti. Ma vaan la zu dooni, ma zi na kokum be pɔlu ka ba vɔu un chinji dooni. Nandigi ha wa zini un. Ma pur un a kpa wa. ³¹ Ma wa pur ka nandigi wa pɛsi ma, 'Yeɛ ma pur un?' Ma nɔ un, 'Ya kunyana la daɔni un.' "

³² Ba fun kaali a la na chenani Yesu nɔ ba maga. ³³ Ba funɛ pur kokum be pɔl ti chene, o tima fun pɛsi ba, "Yeɛ ma pur un?"

³⁴ Ba fun nɔ ba, "Ya kunyana la daɔni un." ³⁵ Ba fun kpa un a wa tel Yesu wati. Ba fun ur ba kilaare bɔne a saksi kokum be pɔl ti ni a sunji Yesu o zini a kani un ni. ³⁶ Nidamata fun kpa ba gata a pogli a berigi nyinbaan ni di Yesu kpa kokum ti a val a daha ni.

³⁷ Yesu funɛ wa tel bi Olif nyinbaan wilsa a daɔni o zu Jerusalem tuha, ba naa maga funɛ tiɔ un fun lisi tum zene naa maga ba fun na ka Yesu tum wɛ. Ba fun cheɛ-mi a zaami a la pɛgi Koosa a daha a nɔ,

³⁸ "Koosa sunji koor naa o tum ya wati nan,

chen ni ya wa un zi bu ya nɔ begimu.

Ma nye ya nye Koosa jirima kinkan."

³⁹ Farisi tim ta bɔne funɛ gbaari zeme ta niu aa la. Ba nidigi fun nɔ Yesu ni, "Mu kunyana, nɔ i gantɛl tiɔsi ta ni di ba gil cheɛma."

⁴⁰ Yesu fun nɔ un, "Wutire mu nɔ hin, ba mooree, bunjkula naa ya nɔsi fu zi cheɛmiu."

Yesu Fun Wi A Nye Jerusalem Tim Ni

⁴¹ Yesu funɛ wa dugli Jerusalem, o fun chinji a wi o daha. ⁴² O fun nɔ, "Ma Jerusalem tima, ma fu nu mu biksi ti, ma bara fu zi sɔkɔni. Amaa ma wa kikota a nu. ⁴³ Ma wuzu dugleu ma dɔma zi wa go ma a tɔ ma du dooni. Ba zi wa zu ma tɔhau bawu maga ni, ⁴⁴ a kpu ma maga a chɔk kina maga. Hali ba wa zi wa gil changbanja a zɔnɔsi dɔnɔ ni a li dooni. Ba zi wa ya chenu, domi ma wa fun nu chenani Koosa fun wa yisi ma a li ma tum tagna ni di ma tiɔ un."

Yesu Fun La Zu Koosa Bar Jɛmi Dama

(Mat. 21.12-17; Maak 11.15-19; Jɔn 2.13-22)

⁴⁵ Chen saha ti Yesu fun la zu Koosa bar jɛmi dam ti a daɔni ba naa maga la yau a la yogli dooni. ⁴⁶ O fun nɔ ba, "Ma wa zim chenani ba fun sɔbi a du Koosa sem tɔn ti ni chenn? Ba funɛ sɔbiu,

'Dam nɔ ya Koosa bar jɛmi damne.'

Ba funɛ sɔbi nanne, amaa ma waa kpa a burgi nmeersa bar kani."

⁴⁷ O funɛ daɔni ba peti, o fun biksi nara dooni wuzu bile. Koosa dam kɔkɔrsi ta, Koosa chikɛ nibikɛ ta awa Ju tim nihɛeti ta funɛ daɔni ba wa kpu un, ⁴⁸ amaa ba wa fun koti nara daha. Ba se funɛ seri di ba nu o biksi ti.

Kpok Naa Nye Yesu Tum O Tuma

(Mat. 21.23-27; Maak 11.27-33)

20 Wuzu digi Yesu funɛ biksi nara Koosa laaboor weri ti wɛ a li o bar jɛmi dam ti ni chene, Koosa dam kɔkɔrsi ta, Koosa chikɛ nibikɛ ta awa Ju tim nihɛeti ta fun wa lagmi a pɛsi un, ² "Anti kpa kpok nɔ a nye hin i koti aa tum tum na nan? Anti nye hin nyinbaan di i val aa kiya nan?"

³ Yesu fun nɔ ba, "N gbanko kpak pɛsiu a zi pɛsi ma. ⁴ Jɔn naa funɛ chaksi nara wa ni ni chen, Koosa funɛ nye un chen kpok ti akoo nibinsiwaa?"

⁵ O funɛ pɛsi ba chene, ba di dɔnɔ wa amɔre a nɔ, "Ya nɔ di Koosa funɛ nye un chen kpok ti, o zi burgi a pɛsi yau, yeɛ ya se fun ve su un?" ⁶ Bɔne fun nɔ, "Ya ka wa kinɔ di nibinsa funɛ nye un chen kpok ti, zeme ta zi yaksi yau wa bunjkul ni, domi ba yir Jɔn Koosa witi-inne." ⁷ Ba fun nɔ Yesu ni, "Ya wa zim naa kpa kpok ti a nye un."

⁸ Yesu ka fun a nɔ ba, "N gbanko wa zi biksi ma naa nye min kpok ti muu tum kin naa maga chenu."

Yesu Fun Nɔ Ba Tumtumsa Ba Naa Il Nymaha Wɛ

(Mat. 21.33-46; Maak 12.1-12)

⁹ Yesu fun bukoo jɛgi jɛge a nɔ nara tima ni, "Baal digi funɛ nyen doon a par o nɔma we. O fun deɔ tumtumsa di ba wa il un, a li a kaali tɔha bar boli a la vusi kinkan. ¹⁰ Cheensa pini saha fun wa tel, o fun tum o dam be o tumtumsi ta wati di o la la cheɛsi ta bɔne a wa. O fun kaali ba wati. Ba fun kpak un a tuk a vɔm un cheɛsi ta a daɔni un a ta. O fun bur a kaali. ¹¹ Nɔma we ti tiina fun bukoo a tum o dam be digi ba wati. Ba fun bukoo kpak un a tuk a du un hiisa a nye o bur kaali huli. ¹² O fun bukoo tum bator tiina. Ba fun tuk un a huusi a kpa un a yo ta. ¹³ Nara bator ta tiina funɛ bur wa, nymaha ti tiina fun lisi o bambi ni a nɔ, 'Min zim chenani n zi ya. N zi tum mu titi be daɔni. O la doon, ba zi nye un jirimau.' O fun tum un. O kaali. ¹⁴ O tumtumsi ta funɛ na o be ti, ba fun nɔ dɔnɔ ni, 'Be nɔ nyana wa sou, o zi la o kina magau. Adaha ma nye ya kpu un, chen ni ka o nyan ti wa sou, o kin ta zi burgi ya kinau.' ¹⁵ Ba fun la kpak un a kpu a lɛrgi un a li nɔma we ti ni. Ma zim chenani nɔma we ti tiina zi wa ya bauu? ¹⁶ O zi

wa kpak bau a kpu a kpa o njmaha ti a bu nye nara bɔnɛ ni."

Nara tima funɛ nu chenani Yesu sɛm o sɛm ta peti, ba fun njɔ un, "Wutirɛ ba wa zi tum chen."

¹⁷ Yesu fun nyini ba a pɛɛsi, "Ma ha wa karimi Koosa sɛm tɔn ti a zim o muna doonani o njɔ di, 'Bunjkul naa tesaalsa fun vɛ chen, waa ya bunjkul kpok a ya kibirigii?'

¹⁸ Bunjkul ti wa min ya kibɛgimnɛ. Ba naa vɛ nye ba se su min chi ba naa val a wa mosi minnɛ. Ba naa se vɛ su min ka ba wa siti, o chi mu kaa wa chel ba nɛɛ a merigi ba a du hɛɛra ni."

Lampo Bɔɔli Wɛ

(Mat. 22.15-22; Maak 12.12-17)

¹⁹ Koosa chikɛ nibikɛ ta awa Koosa dam kɔkɔɔrsa ta funɛ zimu di Yesu funɛ jɛɛgi jɛɛgi nɔu a nye ba. Ba funɛ daɗni ba vaan kpak un, amaa ba funɛ ɔm nara timawa. ²⁰ Ba funɛ daɗni ba kpak un a du doon gbɔnati nyuhu tiina nin ni. Adaha ba fun tum nara ba naa la mur nibinsa di ba ya bambi timwa bɔnɛ di ba la mo Yesu lo a nu chenani o zi sɛm. ²¹ Ba fun njɔ Yesu ni, "Ya kunyana, ya zimu di i ya wuti tiinnɛ. I bak wa to chenani nibinsa sɛm i wɛ. I wara ɔm nibin zene se wa wuti ti semi. ²² Ya yaa bɔ ya lampo a nye koorsi ta nyuhu tiina Siiza ni, chen weru koo o wa wer?"

²³ Yesu fun a zim di ba daɗni ba mo o lore a njɔ ba, ²⁴ "Ma kpa malɛ ta a wa n na." Ba fun kpa a a wa o wati. O pɛɛsi ba, "Anti nyuha awa o sɔn sak a ni nan?"

²⁵ Ba fun njɔ, "Koor Siiza nyuha awa o sɔnnɛ." O fun njɔ ba, "Tɔ, ma kpa koor Siiza kina a nye un a ka kpa Koosa kina a nye un."

²⁶ Ba funɛ nu chen, o fun ya ba alaazibu kinkan. Ba wa fun bukoo koti a mo o lo nara tima suwachak ni. Ba fun moori.

A Wuzu Naa Nara Maga Zi Wa Si Ba Sou Ni

(Mat. 22.23-33; Maak 12.18-27)

²⁷ Doone nara bɔnɛ ba naa ba yir Sajusi wa o wati. Ba yaa fun a njɔ di nara siwɛɛ, ba wa zi bu koti a si ba sou ni. Ba fun njɔ Yesu ni, ²⁸ "Ya nawaalsa ni hɛɛ, Mosis, funɛ biksi ya a li Koosa sɛm tɔn ti ni, 'Nandigi kpa haan ka o wa o haan ti vɛ luli ka o sou, ya nye o niinbe kpa o maan ti haan ti a lul bisa a nye o maan ti ni, chen ni o sɔn wa zi sou.' ²⁹ Nibaala nara banɔpɛ funɛ nyen dooni a ya niin bɛgim awa nyan bɛgim bisa. Ba ni hɛɛ fun a si a kpa haan. O wa o haan ti wa fun lul be ka o baal ti sou. ³⁰ Doone nara funɛ sak un ni chen ka kpa o haan ti, o wa o gbanko wa fun lul be ka o gbanko sou. ³¹ Ba tora tiin ti gbanko funɛ ya chene. Ba nara banɔpɛ ta maga fun kpa luhaan ti. Ba nidigi wa un wa fun lul be, ka ba maga siti. ³² Haan ti gbanko fun wa sou. ³³ Tɔ. A wuzu naa nara maga zi wa si ba sou ni, haan nɔ, anti kaa wa dɔ un? Ba nara banɔpɛ ta maga funɛ kpa unu."

³⁴ Yesu fun njɔ ba, "Lalakɔ nyeni nɔ, nibaala kpa haanasiwa. ³⁵ Ba wa siti, Koosa zi wa leli ba naa o fun lisi a nye o titi niu a li ba sou ni a nye ba o mi fali naa vɛ kpak bɔ. Chen nibaali ta wa zi kpa chen nihaani ta.

³⁶ Ba zi wa chi o malaikasi tawa a ta bu siwi. Koosa zi wa leli bau a li ba sou ni ba ya o bisa. ³⁷ Ma ha wa karimi a li Koosa sɛm tɔn ti ni a zim o muna doonani Mosis fun la na ka din di bugil pum chenn? Chen biksi ya di Koosa zi leli nisiteu a nye ba o miisa. Mosis funɛ na bugil pum ti, Koosa fun njɔ un,

'Min ya Koosa naa ma nawaalsa Abraham, Aizik awa Jakob yaa jɛemi.'

³⁸ Ba naa siteɛ laata la jɛemi Koosa, amaa ba naa kpak miisa. Nara maga kpak miisa o suwachak ni."

³⁹ Koosa chikɛ nibikɛ ba naa funɛ chiji dooni bɔnɛ fun njɔ, "Ya kunyana, i sɛm ta ya wutirɛ." ⁴⁰ Sajusi tim ta funɛ nu chenani Yesu sɛm, ba wa bu kpak nyinbaan di ba pɛɛsi wu digi.

Naa Koosa Fun Njɔ Di O Zi Tumu Chen Wɛ

(Mat. 22.41-46; Maak 12.35-37)

⁴¹ Saha tirɛ Yesu fun njɔ Koosa chikɛ nibikɛ ta ni, "Yɛɛ ma yaa sɛm di Kristo ya koor Devid lullɛ? ⁴² Devid titi funɛ sɔbiu a li Koosa sɛm tɔn ti bar digi naa ba yir Saams chen ni a njɔ,

'Mu kunyana Koosa funɛ njɔ mu kunyan ni, kani mu ni hɛɛti bar kani ni, ⁴³ ka mu nye i dɔma burgi i yosa.'

⁴⁴ Devid titi funɛ yir un o kunyana chen ni, yɛɛ o bu kaa ya a zen a kaali un?"

Yesu Fun Tɛ Ba Nin A Du Ju Tim Nibikɛ Ta Ni

(Mat. 23.1-36; Maak 12.38-40)

⁴⁵ Zɛmɛ ta maga funɛ nu Yesu biksi ti chene, Yesu fun njɔ o gantel tiɗsi ta ni, ⁴⁶ "Ma doso ma ta nye Koosa chikɛ nibikɛ ta yaa kimur ma. Baa daɗni takta ziɗɛ laare kinkan a la daɗni ba val yau ni, chen ni nara zi nye ba jirimau a kizaami ba. Ba yaa daɗni ba kani kor were ni a li ba bar lagmi dɛɛni ni. Ba wa lagmi a di di-we wuzu zen wuzu, ba yaa daɗni ba di ni hɛɛta bar diili nɛɛ. ⁴⁷ Ba yaa zaami Koosa wa ba zaamirɛ a vusi a bu njmɛ luhaana kina. Koosa wa di ba seria, ba zi wa na namsiu kinkan a kaali ba dɔɗtima."

Luhaan Fara Tiina Fun Kpa O Kin Maga A Nye Koosa Ni

(Maak 12.41-44)

21 Wuzu digirɛ Yesu funɛ nyini malɛ tima ka ba kpa ba male a dau a li Koosa bar jɛemi dam ti bar daw ni. ² O funɛ nyini ba chen, o fun na luhaan fara tiina ka fun wa a wa kpa kobosa lɛ a dau. ³ Yesu fun njɔ o gantel tiɗsi ta ni, "Maa nu. Luhaan fara tiin nɔ kobosa lɛ kaali kin tim na malɛ. ⁴ Ba lise ba male damata tuhu nɛɛ a wa dau, amaa o waa kpa o male magwa a wa dau."

Chenani Nara Zi Chɔk Koosa Bar Jɛemi Dama

(Mat. 24.1-2; Maak 13.1-2)

⁵ O gantel tiɗsi ta bɔnɛ funɛ sɛm chenani salmasa awa papaha naa nara fun kpa nye chen nye Koosa bar jɛemi dam ti di bunɔtau. Yesu fun njɔ ba, ⁶ "Saha zi wa wau kin naa maga maa na nan zi vɛ wa nyeni. Ba wa zi wa gil bunjkul bɛgim o sak o dɔɗtiin ni."

Tɛɛnɛ Nɔ Siili Saha Namsi

(Mat. 24.3-14; Maak 13.3-13)

⁷ Ba nidigi fun pɛɛsi un, “Mu kunyana, saha leemawa chen kaa wa ya? Baŋa kaa wa te a ya a biksi ya di saha ti telu?”

⁸ Yesu fun ŋɔ ba, “Ma doso ma ta wa nyɛ nandigi wa mur ma. Nidamata zi wa wau a kpa mu sɔn a yir ba titi a ŋɔ di ba ya minnɛ. Ba gbanko zi wa ŋɔ mau di saha ti telu. Ma fiɛŋ ma wa tiŋ ba. ⁹ Ma wa nu laal wɛ awa chenani nara yo dɔŋa di ba la kina maga a du ba nin ni, ma ta ɔmi. Chen wa biksi di tɛɛnɛ maga siili ti saha duglɛu.”

¹⁰ O fun bukoo ŋɔ ba, “Tɛɛnɛ nɔ maga nara awa ba koorsa zi wa siu a chem dɔŋa wa laal. ¹¹ Tɛɛnɛ zi wa jimu kinkan ka lɔsa zi wa chel pulumsi ta maga ni, ka wichɔɔr kpok zi wa kpu nidamatau. Nara zi wa na daani zenzenu a li buudaha gbanko ni. Hansura zi wa kpak bau kinkan a daha. ¹² Kin naa mu ŋɔ ma nan wa zi te ya. Ba zi wa te kpak mau kpok ni a muksi ma kinkan. Ba zi wa kpa mau a kaali ba bar lagmi dɛɛna di ba di ma seria a tɔ ma dɛ. Ba gbanko zi wa kpa ma la koorsa suwachaku ba di ma seria min daha. ¹³ Ba wa kpa ma a la seria bar diili, ma zi na nyinbaanu a ŋɔ ba naa nyen dooni Koosa laaboor weri ti wɛ. ¹⁴ Ma ta nyɛ chenani ma kaa wa la sem seria nidiile ta wati kimuksi ma. ¹⁵ Min kaa wa biksi ma chenani ma kaa wa la sem awa neha ni, chen ni ma dɔma wa zi wa koti a vɛ ma sɛma a tɔ di laaboor weri ti wa denli. ¹⁶ Ma nyama awa ma numa, ma niinbisa, ma wale awa ma chensa zi wa kpa mau a du ba naa la zi kpu ma bɔnɛ nisa niu. ¹⁷ Nara maga zi wa ha mau n sɔn daha. ¹⁸ Chenani maga ba ya ma, Koosa zi nyen ma watiu. ¹⁹ Ma di kanyita a vusi hali namsi ti wa peti, Koosa zi wa la ma nyuunau a nye ma.”

Chenani Nara Zi Wa Chɔk Jerusalem.

(Mat. 24.15-21; Maak 13.14-19)

²⁰ “Ma wa na ka lanjima damata go Jerusalem, ma zim di ba zi chɔk unu lalaga. ²¹ Nan wa ya, ka ba naa la zi nyen Judia pulum ni, ba si chɔ lalaga a la sogli kunjule nyuuna bar nyeni ni. Ba naa nyen Jerusalem ni, o lawa ba wa liu. Ba naa la zi nyen tɔ wisi naa go dooni ta bu zu tɔhɔn ti. ²² Koosa kaa wa di Ju tim ta seria chene, sem naa maga ba fun sɔbi a du o sem tɔn ti ni, chen zi wa ya watiu. ²³ Nihaan naa kpak lo awa ba naa kpak bi pilimsa, o zi wa bɔmu kinkan ba wati chen saha. Koosa zi wa na paanu a du nara nama ni kinkan a lergi ba diŋsa. Chen la zi wa nyɛ ba na namsi kinkan. ²⁴ Ba nidamata zi wa siti a li yo ti ni. Ba zi wa kpaksi ba bɔnɛu kpok ni a kaali bar boli pulumsa. Ba naa vɛ zim Koosa zi wa chɔk Jerusalem a kpalimi dooni hali Koosa wa ŋɔ di ba li.”

N Waa Nibine Be Bur Waali

(Mat. 24.29-31; Maak 13.24-27)

²⁵ “Mu waa nibine be waali saha wa dugli, daanɛ zi wa nyen nha awa pena awa wula niu. Teku zi damu a

chɛɛmi kinkan. Hansura zi wa kpak tɛɛnɛ nɔ maga nara kinkan a la gali. ²⁶ Kpok kin naa nyen buudaha ni zi wa na muksiu kinkan. Tɛɛnɛ nɔ maga nara wa pɔ chenani kaa wa ya, hansura zi wa kpak bau ba hɔɔgi. ²⁷ Pɔɔli ti saha wa gali, ba zi wa na n waa nibine beu ka mu li dobaal tuha a wa awa kpok awa n jirima ni a kichaani kinkan. ²⁸ Ma wa na min, ma si chinji a zer ma nyuuna buudaha ni. Saha naa mu kaa la ma nyuuna a nyɛ ma duglɛu.”

Chenani Totoha Bugil Biksi Ya

(Mat. 24.32-35; Maak 13.28-31)

²⁹ Doone Yesu fun ŋɔ ba jɛɛgi nɔ, “Ma nyɛ totoha bugil awa bugil naa maga nyɛnɛɛ biksi ma neha. ³⁰ Ma wa na a kpachak fale, ma yaa zimu di pari duglɛu. ³¹ Chen vɛɛna, ma wa na kin nama ka a wa ya, ma zi zimu di Koosa koor ti duglɛu.

³² “Ma nyɛ mu ŋɔ ma, zinan nara wa zi wa siti hali kin naa maga wa ya. ³³ Buudaha awa tɛɛnɛ zi wa petiu wuzu digi, amaa mu sɛma wa zi kut peti.”

Ya Daŋni Ya Ilu

³⁴ “A wuzu naa mu kaa wa zi pirigi ma niu. Adaha ma doso ma ta vaan kpa ma bambe a tiŋ lalaknɔ yaali. Ma ta nyɛ ma wa ma dɔŋtima lagmi a diili a kinyɔ sin kpoka. ³⁵ Ma bur waali zi pirigi tɛɛnɛ nɔ maga nara niu. ³⁶ Ma doso a kiil saha maga. Maa sumi Koosa di o nyɛ ma o kpok ma di namsi naa kaa wa chen a wa chinji n waa nibine be suwachak ni.”

³⁷ Yesu funɛ nyen Koosa bar jɛɛmi dam ti nɛɛ a biksi nara wuzu bile. Dusum yaa fun a biriu, o li tɔhɔn ti ni a la chɔ ɔlif bi nyuhu ni. ³⁸ Chɔɔsa yaa fun pisi, o wa nara ta bu lagmi Koosa bar jɛɛmi dam ti di o la biksi ba.

Chenani Ju Tima Funɛ Daŋni Ba Kpak Yesu

(Mat. 26.1-5; Maak 14.1-2; Jɔn 11.45-53)

22 Ju tim ta wuzu zen naa ba yir val la gali ti chen, funɛ wa dugli. ² Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa Koosa chikse nibikse ta funɛ dɛu nyinbaan di ba kpu Yesu, amaa ba wa funɛ daŋni ba kpak un zɛmɛ ta se ni.

Judas Fun La Nɔɔni Di O Li Yesu Gantɛl

(Mat. 26.14-16; Maak 14.10-11)

³ Judas, naa ba yir Iskariot, funɛ ya Yesu gantɛl tiŋsi ta digirɛ. Saha tire sintana fun wa zu o bambi ni. ⁴ O fun si a kaali Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa lanjima nihɛɛta ba naa la il Koosa bar jɛɛmi dam ti. O wa ba fun sem chenani o zi kpak Yesu a du ba nisa ni. ⁵ Ba funɛ nu o sem ta chen, ba tusa sɔɔni. Ba fun ŋɔ un di o koti tum chen, ba zi bɔ unu. ⁶ Judas wa ba fun ya nɔ begim, o fun piili a dɛu nyinbaan di o li Yesu gantɛl. Amaa o wa ba wa funɛ daŋni ba kpak un zɛmɛ ta se ni.

Yesu Fun Saksi Di O Di Val La Gali Diwe

(Mat. 26.17-25; Maak 14.12-21; Jɔn 13.21-30)

⁷ Ju tim ta wuzu zen ti fune wa tel, ba fun saksi di ba kpu val la gali ti piisisa. ⁸ Yesu fun ɔk Pita awa Jɔn ni, "Ma la a la saksi ya val la gali ti diwe ya wa di."

⁹ Ba fun a pɛɛsi un, "Leene i daɔni ya la a la saksi a?"

¹⁰ O fun ɔk ba, "Maa nu nɛnɛ. Ma wa la zu tɔhɔn ti, ma zi chem nandigiu ka o chunji ni. Ma tiɔ un a la zu dam naa o kaa zu, ¹¹ a ɔk dam ti tiin ni, 'Ya kunyana tum ya di ya wa pɛɛsi hin di, leene de nyen o wa o gantel tiɔsi ta kaa wa di val la gali ti diwe ta?' ¹² O zi biksi mau de zenzen begim naa ba kɔkri weru. Ba fune sa un a zɔɔ de digi nyuhu nɛɛ. Ma la zu de ti a saksi ya wa."

¹³ Pita awa Jɔn fun kaali a la zu tɔhɔn ti tuha a fun na chenani Yesu fun ɔk ba. Ba fun la saksi val la gali ti diwe ta dooni.

Yesu Fun Sumi Koosa A Du Kidiili Ta Ni

(Mat. 26.26-30; Maak 14.22-26; 1 Kɔr. 11.23-25)

¹⁴ Ba diili saha fune wa tel, Yesu wa o gantel tiɔsi ta fun wa kani aa di. ¹⁵ Ba fune di chene, Yesu ɔk ba, "Mu kpak unu mu bambi ni n wa ma te di val la gali ti diwe na ka ni zi wa namsi. ¹⁶ Diwe naa ya di val la gali ti wuzu zen biksi ya di wuzu digi Koosa zi wa dɔ tɛɛnɛ nɔ magau. N ɔk ma wutire, n wa zi bu di un hali a wuzu ti wa tel."

¹⁷ Doone Yesu fun zer gbakmi di o nyo kinyɔkɔli a sumi Koosa a du un ni a kpa nye ba a ɔk, "Ma kpa a purigi a nye dɔɔ ni. ¹⁸ Mu ɔk ma wutire, kinyɔkɔli naa mu nyo nan, n wa zi bu nyo un hali Koosa koor ti waali wa tel."

¹⁹ O fun bukoo zer boroboro a sumi Koosa a du a chɔksi a bɔni ba a ɔk, "Ma zer a di. Mu bara nɛɛnɛ n kpa a nye ma. Ma ya chen aa kilisi mu wɛ. ²⁰ Kinyɔkɔli naa ma purigi a bɔni dɔɔ chen, ya mu chelle. Chenani mu kpa nye ma nan, biksi nara di Koosa wa ba ya nɔ begimnɛ.

²¹ "Ma na, ma naa wa min lagmi a di diwe digi li mu gantel. ²² O ya Koosa tutɔɛ n waa nibine be zi wa sou lalaga. Naa kaa wa li mu gantel nan, yɛɛ o zi wa du un ni?"

²³ Ba fune nu chen, ba fun piili a pɛɛsi dɔɔa di ba anti kaa wa ya chen.

Anti Ya Ya Nihɛɛ?

²⁴ Wuzu digi o gantel tiɔsi ta fune di dɔɔa amɔɛ anti ya ba nihɛɛ? ²⁵ Yesu fune nu chen, o fun ɔk ba, "Koorisa ba naa ve zim Koosa, ba waa dɔ ba pulum nara ka ba nara tima yir ba nizenzene. ²⁶ Chen nyinbaan laata ma tiɔ chen. O lawa ma nihɛɛ kpa o titire a burgi bichela ka naa ya ma koora ka kpa o titi a burgi tumtumna.

²⁷ Nar kanɛɛ di o di diwe waa ya nizenzen a kaali naa ya diwe ta a wa. N wa ma nyenɛɛ a chi diwe niyaali nɔ.

²⁸ "Nara tima biksi bɔmu ka ba bɔnɛ muksi min kinkan. Amaa ma se su min ka ma chiji mu gantel ni.

²⁹ Mu kunyana fune wɔu min koora di mu dɔ nara. Mu gbanko wɔu ma koora. ³⁰ Wuzu digi ma wa min zi wa di

diweu a li mu koor ti ni ka ma kani koorisa bar kanɛ ni di ma di Ju tim buri fidale ti seria."

Yesu Fun ɔk Pita Ni Chenani O Zi Ve Un

(Mat. 26.31-35; Maak 14.27-31; Jɔn 13.36-38)

³¹ Saha tire Yesu fun ɔk Pita ni, "Simɔn, kinu mu wati. Koosa fune nye sintana nyinbaanu di o zaamsi ma maga a chi nihaan cheɛɛ munzɔta a li mɛ ni. ³² N fune sumi Koosa a nye hinu di chenani i si su min wa zi bur gantel hali a wa peti. Sintana wa zaamsi hin, i zi chelu, amaa i bureɛ a tiɔ min nɛnɛ, n daɔni i chiji i dɔɔtima gantel nɛɛ."

³³ Pita fun ɔk un, "Mu kunyana, ba wa tɔ hin de, nye ba wa kpak mu gbanko a wa gbaari hin ni. Ba wa kpu hin, mu gbanko zi sou."

³⁴ Yesu fun bukoo ɔk un, "Pita, kinu chenani mu kaa sem hin nan. Dusum nɔ i zi te tɔ butorau di i wa min wa zim dɔɔa, ka zimal zi yeli."

Kin Nawara Yesu Gantel Tiɔsi Daɔni

³⁵ Doone Yesu fun ɔk o gantel tiɔsi ta ni, "Ma lisi chenani n fun tum ma di ma la biksi a kitiibi nara. N fune ɔk mau di ma ta zer kapursa awa bɔte akoo natausa. Kundɔɔ nya kpak mau?"

Ba fun ɔk un, "Kundɔɔ nya wa kpak ya."

³⁶ Yesu fun bu ɔk ba, "Chene mu fun ɔk ma saha ti. Amaa lalaknɔ nar kpak kapur awa bɔte, o zer a a kpa la. Nar ve kpak chise zen, o kpa o takta a yogli a la yau digi. ³⁷ Ma nye mu ɔk ma di chenani ba fun sɔbi mu we a li Koosa sem tɔn ti ni, chen zi wa ya wutiu. Ba fune ɔk di,

'Ba kpa min a gbaari ba naa la tum tum tagna chen ni.'"

³⁸ O gantel tiɔsi ta fun ɔk un, "Ya kunyana, kina. Ya kpak chise zene lewa."

O ɔk ba, "Chen weru."

Yesu Fun Sumi Koosa A Li Getsamane Ni

(Mat. 26.36-46; Maak 14.32-42)

³⁹ Yesu wa o gantel tiɔsi ta fun li dooni a kaali bi Olif. ⁴⁰ Ba fune wa tel bar digi, o fun ɔk ba, "Ma chiji bar nɔ a sumi Koosa, chen ni sintana wa zi wa zaamsi ma."

⁴¹ O dunɔɔ fun a kaali ba suwachak tama a la gbiri a sumi Koosa a ɔk, ⁴² "Mu kunyana, mu sumi hinu, lisi namsi nɔ a li mu nin ni. Nye i tutɔ ti ya a kaali mu tutɔ."

⁴³ Koosa malaika digi fun li buudaha a wa Yesu wati a nye un kpok. ⁴⁴ O fun na bar wiha kinkan, a fun sumi Koosa wa si sem ni ka o wilim fun chi chel aa chesi tɛɛnɛ ni.

⁴⁵ O fune la sumi Koosa peti chen, o fun a bur wa o gantel tiɔsi ta wati ka ba chɔ do. Ba tu chɔk kinkan fune nye ba bara yɔkriu. ⁴⁶ O fun ɔk ba, "Yɛɛ ma chɔ do? Ma si a sumi Koosa, chen ni sintana wa zi wa zaamsi ma."

Chenani Ba Fun Kpak Yesu

(Mat. 26.47-56; Maak 14.43-50; Jɔn 18.3-11)

⁴⁷ O ha fune vɛen a sem chene, Judas naa ya o gantel tiŋsi ta digi chen, fun wa te zeme ta suwachak a wa Yesu wati a wa maksi un. ⁴⁸ Yesu fun ɔk un, "Judas, i wau di i wa maksi min a li n waa nibine be gantel?"

⁴⁹ Yesu gantel tiŋsi ta fune na di zeme ta daŋni ba kpak unu, ba nidigi fun pɛesi un, "Ya kunyana, ya foŋsi ya chise zene a chem baa?" ⁵⁰ Baal ti fune sem chene, ba nidigi fun foŋ o chise zen a kpa ɔmen Koosa dam kɔkɔrsi ta nihɛe yom digi nindil diŋna.

⁵¹ Yesu fun ɔk un di o gil chen tumi a kpa o nin a gbanɔsi baal ti diŋna a tiibi un.

⁵² Doone Yesu fun ɔk Koosa dam kɔkɔrsi ta awa lanjimasa nihɛeta ba naa la il Koosa bar jɛemi dam ti awa tɔhɔn nihɛeta, ba naa wa di ba kpak un ni, "Mu ya ɔmɛrɛ ma kpa chise zene awa daasa di ma wa kpak minn? ⁵³ N yaa fun kaniu a biksi nara a li Koosa bar jɛemi dam ti ni ka ma ve wa kpak min. Sintana, naa nyen birsi ni, kpok ma kpa wa di ma wa kpak min."

Pita Fun Ve Di O Wa Zim Yesu

(Mat. 26.57-58, 69-75; Maak 14.53-54, 66-72; Jɔn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Ba fun kpa Yesu a kaali Koosa dam kɔkɔrsi ta nihɛe ti dama. Pita fun sogli gantel ni a tiŋ ba. ⁵⁵ Ba fun la tel dooni, Pita la zu sal a la gbaari a kani ba naa fune weeri din wati bambaan ni. ⁵⁶ Nihabichel digi fune nyen doon a ya Koosa dam kɔkɔrsi ta nihɛe ti dam be. Waa fune na un ka o weeri di dooni. O fun a nyini un hali a vusi, a ɔk ba naa kani dooni, "Baal nɔ ya Yesu gantel tiŋsi ta digire."

⁵⁷ Pita fun tɔ a ɔk un, "N wa zim naa i bi chen."

⁵⁸ O fun a ya tama, baal digi fun na un a sem, "I ya Yesu gantel tiŋsi ta digire."

Pita fun bu tɔ a ɔk un, "N wa zim baal nɔ."

⁵⁹ O fun a vusi tama, baal digi fun bu ɔk wa kpok ni ba naa nyen dooni, "Baal nɔ ya Galili narre. Mu si su di o ya Yesu gantel tiŋsi ta digire."

⁶⁰ Amaa Pita fun ɔk un, "Baal naa maa sem nan, n wa zim un."

Pita ha fune vɛen a sem chene, ka zimal yeli. ⁶¹ Yesu fun burgi a nyini Pita. O fun vaan lisi chenani Yesu fun ɔk un di o zi wa tɔ butorau di o wa un wa zim dɔŋa, ka zimal yeli zinan. ⁶² Chenani maga o fun lisi zu o nyuha. O fun si li a la wi kinkan.

Lanjimasa Fun Mɔmsi Yesu A Tuk Un

(Mat. 26.67-68; Maak 14.65)

⁶³ Lanjimasa ba naa fune il Yesu chen fune mɔmsi unu a la tuk un. ⁶⁴ Ba fun kpa gar a vɔu o se a pɛesi un di o zim naa tuk un nanu. ⁶⁵ Ba fun pini o zoma gbanko a du un ni.

Ba Fun Kpa Yesu A La Nihɛeta Bar Lagmi

(Mat. 26.59-66; Maak 14.55-64; Jɔn 18.19-24)

⁶⁶ Chɔksa fune pisi, Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Koosa chikse nibikse, ba naa fune ya Ju tim seria nidiile, fun a

lagmi dɔŋ ni. Ba fun kpa Yesu a chiŋsi ba suwachak ni. ⁶⁷ Ba nidigi fun pɛesi un, "Hin ya Kristo naa Koosa fun ɔk di o kaa tumu chenn?"

O fun ɔk ba, "N ɔk ma, ma se wa zi su chenani mu ɔk ma. ⁶⁸ N pɛesi ma wu digi, ma wa zi ɔk min. ⁶⁹ O wa zi vusi ka n waa nibine be wa kani Koosa naa kpak kpok a kaali kina maga nihɛe bar kani ni."

⁷⁰ Ba bɔne fun ɔk un, "I ya Koosa beree?"

O fun ɔk ba, "Min ya un."

⁷¹ Ba fune nu ka o sem chen, ba fun ɔk dɔŋ ni, "Yere ya bukoo o deɔ sehera tima? O fun chel a li o titi sem ni."

Ba Fun Kpa Yesu A La Nye Pailɔt Ni

(Mat. 27.1-2, 11-14; Maak 15.1-5; Jɔn 18.28-38)

23 Ba maga fun si a kpa Yesu a kaali Pailɔt naa ya gobnati nyuhu tiin wati. ² Ba fun fiksi Yesu o suwachak ni a ɔk, "Baal nɔ yaa mur ya narawa a ɔk ba di ba ta bɔ lampo a nye koorsi ta nyuhu tiina Siiza ni. O titi fun ɔk di waa ya koor zen naa ba yir Kristo chen."

³ Ba fune sem peti, Pailɔt fun pɛesi Yesu, "Hin ya Ju tim koor chenn?"

O fun ɔk, "Chenani i kut ɔk chen."

⁴ Doone Pailɔt fun burgi a ɔk Koosa dam kɔkɔrsi ta awa zeme ba naa tiŋ un a la Pailɔt dama, "Baal nɔ nisa wa to."

⁵ Ba fun a fiksi un a kaali chenani ba fun te fiksi a ɔk un, "Chenani baal nɔ yaa biksi nara tima zi nye ba damu. O fun piili a biksi ba a li Galili pulum ni a la gali Judia pulum ni hali a wa li bar nɔ."

Ba Fun Kpa Yesu A La Nye Herɔd Ni

⁶ Pailɔt fune nu sem ta, o fun pɛesi ba, "Baal nɔ ya Galili tim baalle?" ⁷ Ba fun ɔk, "O ya Galili tim baalle." Herɔd fune ya Galili tim koora a fun gba la Jerusalem chen saha ti. Pailɔt fune nu di Yesu li o pulum ne, o fun ɔk o lanjimasi ta ni di ba kpa un a la Herɔd wati. ⁸ Ba fune kpa Yesu a la tel o dama, Herɔd tuha fune sɔkniu kinkan. O yaa fune nyini o nyinbaan niu di o na un, chen ni o zi tum alaazibu tumau o na. ⁹ Herɔd fun pɛesi Yesu wu damata, amaa o wa fun ɔk wu digi. ¹⁰ Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Koosa chikse nibikse, ba naa fune tiŋ Yesu a la Herɔd dam ti chen, ba fun bukoo fiksi Yesu kinkan. ¹¹ Herɔd awa o lanjimasa fun a mɔmsi Yesu a la pini o zoma a kpa gar weri a laari un. Ba fune ya chen peti, ba kpa un a bur kaali Pailɔt wati. ¹² Herɔd awa Pailɔt fune ya dɔmwa hali a wuzu ti. A wuzu naa ba fun kpa Yesu a wa Herɔd wati, o wa Pailɔt fun bu ya nɔ begim.

Ju Tima Fun Di Yesu Siwi Seria

(Mat. 27.15-26; Maak 15.6-15; Jɔn 18.39-19.16)

¹³ Saha tire Pailɔt fun yir Koosa dam kɔkɔrsi ta awa tɔhɔn nihɛeta ta awa zeme ta ba lagmi o wati. ¹⁴ O fun ɔk ba, "Ma fune kpa baal nɔu a wa mu wati a fiksi un di o daŋni nara tima damu. Mu zaamse unu ma suwachak ni a zim di o nisa wa to chenani ma fiksi un

chen ni. ¹⁵ Herɔd gbanko fune sɛmu di o nisa wa to a nye o bur wa mu wati. O wa tum kinkin naa la zi nye o sou. ¹⁶ N zi nye mu lanjimasi ta tuk un wa vurmsi niu a nye o la." ((¹⁷ Ba wuzu zen wuzu Pailɔt yaa fun puk de naa ba yaa tɔ nara chen zɔkɔ a nye nibegim li.))

¹⁸ Zeme ta fune nu chenani Pailɔt sem, ba fun tesi, "Kpu un. Puk de naa ba tɔ chen zɔkɔ a lisi baal naa ba yir Barabas chen, a nye ya." ¹⁹ Barabas fune nye nara tima dam chene ka o kpu baal ti. Chendaha ba fun kpak un a tɔ de.

²⁰ Pailɔt fune daɗni o nye Yesure la. O fun bukoo kpanji o titi di o nɔ zeme ta ni, ²¹ amaa ba fune tesiu kinkan a nɔ, "Nye ba kpa un a la kpaasi a mari daakakli daha ni o sou."

²² Cheem ta fune sɔkɔni, Pailɔt fun nɔ zeme ta ni butora a pɛesi ba, "Yere? Tum tagna banɛe o tum? Mu zimu di o wa tum kinkin naa la zi nye o sou. N zi nye mu lanjimasi ta tuk un wa vurmsi niu a nye o la."

²³ Ba fune cheemi ta zanɔ a nɔ, "Kpaasi un a mari daakakli ti daha ni o sou." Ba fune cheemi chene, ²⁴ hali Pailɔt wa la sɔkɔni chenani ba daɗni. ²⁵ O fun lisi naa nye nara tima dam chen a kpu a nye ba, a kpa Yesu a du ba nisa ni.

Ba Fun Kpak Yesu A Kpaasi A Mari Daakakli Ni

(Mat. 27.32-44; Maak 15.21-32; Jɔn 19.17-27)

²⁶ Zeme ta awa lanjimasi ta fun kpa Yesu a kaali. Ba fune nyen nyinbaan ni a la chene, ba fun la chem baal naa ba yir Simɔn a li Sairini pulum ni. O fun li kɔha bar boli aa wa. Ba fun lergi un a nye o zer Yesu daakakli ti a baasi a tiɗ ba kaali.

²⁷ Zeme kinkan fun tiɗ Yesu gantel. Nihaan bɔne fune nyen zeme ta ni aa wi kinkan chenani ba zi wa la ya un.

²⁸ Yesu fun burgi a nɔ ba, "Ma Jerusalem nihaana, ma ta wi n daha. Maa wi ma titi awa ma bisa nyuhu ni.

²⁹ Saha wau nara zi wa nɔ di yere nyusumne ba naa ve luli nan deesi bisa. ³⁰ A wuzu ti wa tel, nara tima zi chɔ a la sogli kunjule nyuuna bar nyeni niu a daɗni be tɔ ba.

³¹ Ba naa nisa ve nyen tum tagna ni zi wa chɔ a sogli a chi chen ni, yere o kaa wa du ba naa yaa tum tum tagna ni?"

³² Lanjimasi ta gbanko fune kpak nmeersa lewa ba naa wa Yesu zi wa siti. ³³ Ba fune la tel bar digi ba yir nyukɔkri bar. Ba fun kpaasi Yesu a mari daakakli ti ni dooni. Ba fun kpaasi nmeersa le ta gbanko a marigi ba daakakle a kpa digi a ban Yesu nindil ni, digi o ningal ni. ³⁴ Ba fune tum chene, Yesu fun sumi Koosa a nɔ, "Nara nama wa zim chenani baa tum. Gil ba tum tagna a nye ba."

Ba fune tum peti, ba fun kpa o gata a dau di ba yo wale di ba na anti kaa di a. ³⁵ Zeme ta maga fun chiɗi a go aa nyini. Ju tim niheeta ba naa fune nyen zeme ta ni, mɔmsi un a nɔ dɔɗ ni, "O laata fun yisi nara chen. O ya Kristo naa Koosa fun lisi a nye o titi ni chen, ma nye o lisi o titi."

³⁶ Lanjimasi ta gbanko fun mɔmsi un a zɔk kinyɔkɔli haasi a nye un, ³⁷ a nɔ, "I ya Ju tim koora, yisi i titi."

³⁸ Ba gbanko fune sɔbi a nɔ di, "Ju tim koor ti neene," a mari o nyuha daha ni.

³⁹ Nmeersi ta nidigi fune pini Yesu zoma a nɔ un, "I sir ya Kristo naa Koosa nɔ di o kaa wa tumu chen, yisi ya maga."

⁴⁰ O dɔɗtiin nmeer ti fun a zulimi un a nɔ, "I sem chen, i wara nye Koosa jirima. O wa zi vusi ka ya maga siti.

⁴¹ Ya wu tagna daha, o denlu wa ya siti, amaa baal nɔ ha wa fun tum tum tagin." ⁴² Doone o fun nɔ Yesu ni, "Yesu, i wa di i koor ti, i lisi mu we."

⁴³ Yesu fun nɔ un, "Mu nɔ hinu wuti ni, i wa min zi zu Koosa koor ti niu zinan."

Chenani Yesu Fun Sou

(Mat. 27.45-56; Maak 15.33-41; Jɔn 19.28-30)

⁴⁴ Nha fune wa tel sal baan nyuha, doon fun wa biri a vusi hali saha naa nipare yaa par a si chen. ⁴⁵ Saha naa o fun biri chen, gar zen naa ba fun kpa purigi Koosa bar jɛemi dam ti chen, o fun cheesi a li buudaha ni hali a wa peti tɛene ni. ⁴⁶ Doone Yesu fun tesi kinkan a nɔ, "Mu kunyana, n kpa mu siima a du i nin niu." O fun sem sem ta peti a sou.

⁴⁷ Lanjimasa kɔkwa niheɛ naa fune chiɗi dooni a na chenani Yesu sou, o fune pɛgi Koosa a nɔ, "Wuti baal nɔ sir ya nibin werire."

⁴⁸ Zeme naa fune lagmi a chiɗi dooni a na chenani la zi ya, ba nidamata fun na galimsa a li chenani ba tum ni. Ba fun kaali dama a la mosi ba bambe. ⁴⁹ Yesu chensa awa nihaana ba naa fune tiɗ un a li Galili a wa chen, ba waa fune chiɗi bar boli ni a nyini chenani yɛɛ.

Ba Fun Kpa Yesu A La Sogli Un

(Mat. 27.57-61; Maak 15.42-47; Jɔn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Ju tim baal digi fune nyen doon a li tɔkɔ naa ba fune yir Arimatia. O sɔn fune ya Josef. O fune ya tum were tiinne a kpak sɔn weri nara wati a nyini di o wa na saha naa Koosa zi wa dɔ nara. O fune ya seria nidiile ta nidigire, amaa o tuha wa fun sɔkɔni chenani ba di Yesu seria chen. ⁵² O fun si a kaali Pailɔt wati a la nɔ di o kpa Yesu bara a nye un. ⁵³ Pailɔt fun nye un nyinbaan. Josef fun la lisi Yesu a li o daakakli ti ni, a kpa gar a meesi un a kpa un a la du gbentel bɔ fali naa ba yaa sogli ba nara ni. ⁵⁴ O fune ya chene ka hiisi wuzu ti kaa wa piili dsum.

⁵⁵ Nihaana ba naa fune tiɗ Yesu a li Galili ni chen, ba wa Josef fune tiɗ dɔɗa a la na chenani Yesu bara fun chɔ hugil ti ni. ⁵⁶ Ba fun kaali dama a la kɔkri kin nawara sɔkɔ weree di ba kpa la du o bara ni.

Hiisi wuzu ti fune wa tel, ba fune hiisiu a chi chenani Koosa fun chiɗi chen.

Chenani Yesu Fun Si A Li O Sou Ni

(Mat. 28.1-10; Maak 16.1-8; Jɔn 20.1-10)

24 Chɔkɔsa fune pisi chɔsa, nihaana fun si a zer kin nawara sɔkɔ weree chen a kaali Yesu hugil ti.

² Ba fune la tel dooni, bunɗul naa ba fun kpa tɔ hugil ti zɔkɔ chen, fun bilimsi a ka zɔkɔ ti. ³ Ba fun la zu hugil ti a ve na Yesu bara. ⁴ Ba fun chiɗi a nyini dɔɗ se ni a la

lisi chenani ba zi sem. Nara bale fun vaan chinji a dugli ba a laari gar chaane. ⁵ Hansura fun kpak nihaan tima kinkan ka ba wa gbiri ba suwachak ni. Ba naa laari gar chaane ta chen digi fun nj ba, "Yere ma wa siwe bar sogli no a wa deu naa kpak miisa?" ⁶ Yesu wa bu to bar no. O si o sou niu. Ma lisi chenani ma wa un fun nyen Galili ni ka o sem ma chen. ⁷ O fun nj di nara zi wa kpa o wa nibine be a du ba naa la tum tum tagna nisa ni. Ba zi wa kpa unu a la kpaasi a mari daakakli ti ni o sou. Wuzu butora wuzu, Koosa zi wa leli unu a li o sou ni."

⁸ Nihaan tima fun lisi chenani Yesu fun sem chen, ⁹ a li hugil ti ni a kaali dama a la nj o gantel tijsa nara fi di nibegim awa ba naa maga nyen dooni chenani yee.

¹⁰ Ba bone sɔna fune ya Meri Magdala, Joana, awa Meri, Jems niina. Ba waa fune nj nitume ta ni chenani ba na.

¹¹ Nitume ta se wa fun su chenani nihaan tima nj ba chen. Ba fune lisiu di ba sem ta wa kpak nyuha.

¹² Amaa Pita fune siu a cho kaali hugil ti a la kugili nyini o tuhu ni a na Yesu gar meese ta ka a cho a dunɔɔ. O fun bur kaali dama a la beeli kinkin naa yee.

Yesu Gantel Tijsa Nara Bale Fun Bu Chem Un

(Maak 16.12-13)

¹³ A wuzu ti veena, nara bale ba naa fune tijsa Yesu chen, fun li Jerusalem a la to we naa ba fune yir Emeus. O wa Jerusalem fune ya maalisa kɔpewa. ¹⁴ Ba fune sem dɔɔ ni chenani maga yee. ¹⁵ Ba fune nyen nyinbaan ni a la chene, Yesu titi fun gbaari ba ni. O wa ba tijsa dɔɔ.

¹⁶ Amaa Koosa wa fun nye ba zim un. ¹⁷ Yesu fun peesi ba, "Yere maa val nyinbaan ni a la sem nan?"

Yesu fune sem chen, ba chinji a dɔri ba se. ¹⁸ Ba nidigi sɔn fune ya Kleɔpas. O fun nj Yesu ni, "I ya hɔɔre a ve zim kinkin naa la ya bar no wuzu bile na tuhu nii?"

¹⁹ Yesu fun peesi un, "Baɔa ya?"

O fun nj un, "Kin naa ba ya Yesu Nazaret nar. O fune ya witiin naa Koosa tum ya watee. Waa fune kpa o kpok a nye o sem sem kpoka a la tum tum kpoka a nye un. Chendaha nara maga nye un jirima kinkan. ²⁰ Ya Koosa dam kɔkɔrsi ta awa ya niheeti ta fun kpa un a la du Pailɔt nin ni di o di o sou seria a kpaasi un a mari daakakli ti ni o sou. ²¹ Ya fune kpak bambi begimu waa la zi la Ju tim nyuuna a nye ba. Wuzu butora gantel nee, kin nama maga fun ya. ²² Chɔɔsa fune wa pisi chɔsa, ya nihaan tima bone fun kaali o hugil ti ni, ²³ amaa ba wa fun na o bara. Ba fun bur wa nj ya di ba la pu Koosa malaikasiwa a fun nj ba di o si o sou niu. ²⁴ Ya nibaal ta bone gbanko fun la hugil ti a ve na un. Ba fun zim di chenani nihaan ta sem chen, o sir ya wutire."

²⁵ Yesu fun nj ba, "Yere ma wom mak. Ma sɔɔne wa ma zim Koosa witinsi ta sema naa ba fun sɔbi saha digi chen. ²⁶ Ba fune nj di, 'Naa Koosa fun vɔu di o tum chen, wae, o zi namsiu a sou a si la zu Koosa tɔhɔn ti.' O wa denji di o ya chenn?" ²⁷ Ba ha fune veen a val nyinbaan ni chene, Yesu fun biksi ba chenani Mosis awa Koosa witinsi ta maga fun sɔbi o we saha digi chen a li Koosa sem tɔn ti ni.

²⁸ Ba fun wa dugli to we naa ba la chen ka Yesu fune danji o ha veen gali kila. ²⁹ Ba wa fune danji o waligi

ba ni a nj un, "Dusum danji o biriu, adaha nyen ya wati." O fun la nɔɔni ka o wa ba fun la zu to we ti a nyen dooni. ³⁰ Ba fune lagmi di ba di diwe, Yesu fun zer boroboro a sumi Koosa a du a chɔksi un a bone ba. ³¹ O fune zer boroboro a sumi Koosa a du a chɔksi a bone chene, ba fun vaan a zim un ka o nyuksi. ³² O fune kaali chene, ba nj dɔɔ ni, "Ya wa un fune nyen nyinbaan ni aa la ka o fun a biksi ya chenani ba sɔbi o we a li Koosa sem tɔn ti ni, ya tusa sɔɔni ka yaa deesi."

³³ Ba fun si dooni lalaga a bur kaali Jerusalem. Yesu gantel tijsa nara fi di nibegim awa ba naa tijsa un chen, fun lagmi a kani dooni, ³⁴ a nj dɔɔ ni, "Ya kunyana sir siu o sou niu. Simɔn Pita fune na unu."

³⁵ Nara bale naa fune na Yesu nyinbaan ni chen, fun la tel Jerusalem. Ba fun nj ba chenani o biksi ba nyinbaan ni awa chenani o fun zer boroboro a sumi Koosa a du a chɔksi a bone ba ka ba zim un.

Yesu Gantel Tijsa Fun Bu Na Un

(Mat. 28.16-20; Maak 16.14-18; Jɔn 20.19-23; Tuma 1.6-8)

³⁶ Nara bale ta fune sem chene, Yesu fun vaan wa chinji ba bambaan ni a zaami ba.

³⁷ Hansura fun kpak ba hali a la gali. Ba fune baa di Yesu ya lele. ³⁸ O fun nj ba, "Yere ma nye hansura kpak ma a la gali? Yere maa beeli di o ya minne?" ³⁹ Ma nyini mu nisa awa mu nangere a zim di minne. Ma gbaɔsi min ma zi zimu ma bambe ni di mu wa ya lele. Lele wa kpak bara a chi mu bara na."

⁴⁰ O fune sem chene, a kpa o nisa awa o nangere a biksi ba. ⁴¹ Alaazibu fune kpak ba ka ba tusa sɔɔni kinkan a la gali, chen ni ba wa kikoti a nye ba se su di o bur wau. Yesu fun peesi ba, "Ma kpak diwe no a la zi kpa a nye minuu?" ⁴² Ba fun zer nyin dɔɔ ni a nye un. ⁴³ O fun se un ba suwachak ni.

⁴⁴ Yesu fun nj ba, "O denju di kin naa maga Mosis awa Koosa witinsi ta awa ba naa sɔbe boola fune sɔbi mu wewa saha digi a li Koosa sem tɔn ti ni, a ya wutire. Ma wa lisi di saha naa mu fun nyen ma wati chen, mu fun biksi ma a wee?"

⁴⁵ Doone o fun puk ba dijsa di ba zim kinkin naa nyen Koosa sem tɔn ti ni, ⁴⁶ a nj ba di ba sem di naa Koosa vɔu di o tum chen zi wa namsiu a sou ka Koosa leli un a li o sou ni wuzu butora wuzu. ⁴⁷ O fun nj ba, "Koosa laaboer weri ti biksi nara gil ba tum tagna a bur a tijsa Koosa, o zi gil ba tum tagnau a nye ba chen ti-in sou daha. Ba fun bukoo sɔbi di o lawa o gantel tijsa ta te biksi laaboer no a li Jerusalem ni a zi biksi bawu maga ni. ⁴⁸ Ma waa ya mu sou awa mu siili sehera tima. Ma piili chen tuma. ⁴⁹ Mu kunyana Koosa fune vɔu di o zi kpa o kpoku a nye ma. Mu wa waligi ma ni, ma la zu tɔhɔn ti tuha a pɔ. Mu zi nye o kpok ti wa ma watiu."

Chenani Yesu Fun Si A Bu Zijsa Koosa Tɔha

(Maak 16.19-20; Tuma 1.9-11)

⁵⁰ Doone Yesu fun te ba suwachak a kaali a la tel Betani. O fun a zer o nisa buudaha ni a sumi Koosa a du ba ni. ⁵¹ O fune sumi Koosa a du ba ni chene, a zini kaali buudaha Koosa wati. ⁵² Ba fun jeemi un dooni a

bur li kaali Jerusalem wa tu sooni kinkan ni. ⁵³ Ba yaa fun la pegi Koosau a li o bar jemi dam ti ni o daha.

JON

Yesu Ya Koosa Mi Fali Tiina

1 O piili ti ni tēene awa buudaha wa fun to, amaa Yesu Kristo fune piin nyenu. O fune nyen Koosa se ni. Hali o wa un fun ya nibegim. **2** O piili ti ni aa la, Yesu Kristo fune nyen Koosa se ni. **3** Koosa fun nye o naami tēene awa buudaha awa kin naa maga nyen a ni. Kin magawa Koosa fun nye o naami. **4** Koosa miisa naa ve kpak bɔ nyen un ni. Nara wa la o miisi ti, ba wa bu a nyen birsi ni. Ba zi nyen nha nē. **5** O miisi ti chi fitinne a chaani birsi ni. Birsi ti wa koti a dusi un.

6 Baal digi fune nyen doon. Ba yir un Jon. **7** Koosa fun tum un di o biksi nara fitin ti wē, chen ni ba zi na nyinbaanu a nu o sēma a nye ba se wa su un. **8** Jon laata fun ya fitin ti. Koosa fune tum un di o biksi nara Yesu Kristo naa ya fitin ti wē. **9** Waa fune ya fitin wuti naa fune wa tēene nɔ, chen ni nara maga zi na nyinbaanu a nyen nha ni.

10 Yesu Kristo fune wa nyen tēene nɔ nē. Koosa fun nye o naami un awa kin naa maga nyen un ni, amaa tēene nɔ nara wa fun zim nibine naa ya un. **11** O fune wa nyen o sembiri nara watē, amaa ba nidamata wa fun la un. **12** Bɔnē ka fun la un a nye ba se su un. Ba naa fune la un chen, o fun nye ba burgi Koosa bisa.

13 Chenani ba yaa lul ba bichesa, o wa nye ba ya Koosa bisa. O wa fun ya nibinsa tutɔrē di o burgi ba nyana. O ka ya o tutɔrē di o burgi ba nyana.

14 Yesu Kristo ya ya kunyana Koosa dunɔɔn be. Koosa fun yisi o jirima awa o chaani kinkan a du un ni a nye o burgi nibine a wa tēene nɔ maga di o wa ya lagmi nyen bunsā mēna. Ya fun zim di Koosa jirima awa chaani kinkan nyen un ni awa chenani o sēm maga ya wuti awa chenani o tuma sunji nara.

15 Jon fun biksi nara o wē a tēsi a nɔ, “Baal nɔwa mu sēm ma o wē chen. Waa nyen mu gantel ni aa wa. O fune piin nyenu ka ba lul min. Chendaha o ya nihē a kaali min.”

16 Chenani o fun koti a sunji nara a la gali, o fune ya chene a nye ya. O yaa sunji yau a saksi dɔn ni. **17** Koosa fune te kpa o chikse a nye Ju tim nawaal naa ba yir Mosis ni a zi tum Yesu Kristo di o wa biksi ya o wuti awa chenani o dɔn ni o sunji ya. **18** Nandigi ha wa na Koosa, amaa o be begim naa wa Koosa ya nibegim, waa fune biksi ya o wē.

Jon Fun Mɔɔli Nyabaan Ni

(Mat. 3.1-12; Maak 1.1-8; Luk 3.1-18)

19 Wuzu digi Ju tim ba naa nyen Jerusalem ni, fun tum Koosa dam kɔkɔrsa awa ba naa ba yir Livait bɔnē di ba la pēsi Jon, “Hin ya Kristo naa Koosa fun nɔ di o kaa tumu wuzu digi chenn?”

20 O wa fun nɔ a nɔ ba gbampulim ni, “Mu laata.”

21 Ba fun bukoo pēsi un, “I ya antire? I ya Koosa witiina Elaijare?”

Jon fun nɔ ba, “Mu laata.”

Ba fun bu pēsi un butora tiina, “Hin ya Koosa witiina naa Koosa fun nɔ di o zi wa tumu ya wati chen?”

Jon fun bukoo nɔ ba, “Mu laata.”

22 Ba fun nɔ un, “Ya wa bur la ba naa tum ya i wati, ba zi dɔn ni ya nɔ ba. O lawa i nɔ ya chenani i duu.”

23 Jon fun nɔ ba, “Mu zi nɔ ma chenani mu duu. Koosa witiina Azaaya fune sɔbiu a li Koosa sēm tɔn ti ni saha digi a nɔ di Koosa nɔ,

‘Mu nitumi nyen nyabaan ni a mɔɔli.

Ba zi nu o tau ka o nɔ,

ya kunyana wau.

Maa kɔkri o nyinbaan o weru.’”

24 Ju tim ba naa fune tum Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Livait tima Jon wati, ba fune ya Farisi timwa. **25** Ba fun bukoo pēsi Jon, “I ve ya Kristo naa Koosa fun nɔ di o kaa tumu a ve ya Elaija koo Koosa witiin ti, yere i chaksi nara wa ni ni?”

26 Jon fun nɔ ba, “Mu chaksi nara wa ni ni a saksi ba a nɔ baal naa la wa chen. Ma ha wa zim un. Hali o wa ya lagmi zinan. **27** Waa nyen mu gantel ni aa wa. N pureu wa mu ur o natausa a nye un.”

28 Jerusalem tim ta fune wa Jon wati, waa fune chaksi nara wa ni ni a li tɔn naa ba yir Betani ni chen. O nyen Jon dan mɔɔga ti jiban bar boli nē.

Yesu Chi Koosa Piisi Bere

29 Chɔɔsa fune pisi Jon fun na Yesu ka o wa o wati. O fun nɔ ba naa fune nyen dooni, “Maa na, baal nɔ chi piisi be naa Ju tima yaa kpa kɔkri kɔkri a nye Koosa ni chene. Waa nye Koosa bu ve na tēene nɔ maga nara galimsa. **30** Ma lisi chenani mu fun nɔ ma o wē. Mu fune nɔ mau di nandigi nyen mu gantel ni aa wa. O fune piin nyenu ka ba lul min. Chendaha o ya nihē a kaali min.

31 N wa fun zim naa o kaa wa ya. N fune te o suwachakre a wa bar nɔ di mu chaksi Ju tim ta wa ni ni, chen ni mu zi kotiu a biksi ba o wē.”

³² Doone Jon fun ñk ba, “Mu fune na Koosa siim weri ka o li buudaha. O fune chi komne a tu wa a zɔŋ Yesu nyuhu ni. ³³ Koosa naa fune tum min di mu wa chaksi nara wa ni ni chen fun te ñk min, ‘Naa i na ka mu siim weri ti tu wa a zɔŋ un ni chen, waa kaa wa kpa mu siim weri ti a du nara ni.’ ³⁴ Yesure mu fun na ka Koosa siim weri ti tu wa a zɔŋ o nyuhu ni. Wutire mu ñk ma di o ya Koosa bere.”

Yesu Fun Te Yir O Gantel Tiŋsa

³⁵ Chɔɔsa fune wa pisi Jon awa o gantel tiŋsa nara bale fune bu wa nyen dooni, ³⁶ a na Yesu ka o val wa kaali. Jon fun ñk ba, “Ma na baal ñk, o chi Koosa piisi be tire.”

³⁷ O gantel tiŋsa nara bale ta fune nu o sem ta chen, ba fun la tiŋ Yesu. ³⁸ Ba fune nyen nyinbaan ni aa la chene, Yesu fun burgi a na di ba tiŋ un. O fun chiri a pɛsi ba, “Antire ma danji?”

Ba fun ñk un, “Ya kunyana, ya deu hinne. Leene i nyen?”

³⁹ O fun ñk ba, “Ma wa a wa na.” Ba fun tiŋ un a la na doonani o nyen. Ba fune wa tel o bar nyeni ti di o ya zazɔɔne. Adaha ba wa un nyen dooni hali dusum fun wa biri.

⁴⁰ Nara bale naa fune nu Jon sem ta chen nidigi a tiŋ Yesu, o sɔn fune ya Andiru. O fune ya Simɔn Pita niinbere. ⁴¹ Andiru fune bur a kaali o dama, o fun vaan kaali Simɔn wati a ñk un, “Ya fa na Kristo naa Koosa fun ñk di o zi wa tum wuzu digi chenu.” ⁴² O fun kpa Simɔn a wa Yesu wati.

Yesu fun a nyini un a ñk, “Hin ya Simɔn, Jon be ti. Mu nye hin sɔn faliu ba yir hin Sifas.” Sɔn ti mun ya ‘gbentel’.

Yesu Fun Yir Filip Awa Nataniel Ba Wa Tiŋ Un

⁴³ Chɔɔsa fune pisi Yesu fun kaali Galili pulum a la na baal naa ba yir Filip. O fun ñk un, “Tiŋ min.” Filip fun si a tiŋ un. ⁴⁴ Filip tɔhɔɔne ba fune yir Betseida. Doonee Andiru awa Pita gbanko fun nyen. ⁴⁵ Filip fun na baal naa ba yir Nataniel chen a ñk un, “Mosis awa Koosa witinsa fune sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni saha digi Kristo naa Koosa fun ñk di o zi wa tumu wuzu digi chen we. Ya zim unu. Waa ya Yesu, Josef be, a li tɔhɔn naa ba yir Nazaret ni chen.”

⁴⁶ Nataniel fun ñk un, “Nibin weri wa kili dooni.”

Filip fun ñk, “Wa na un.”

⁴⁷ Ba fune wa dugli Yesu, o fun ñk ba naa nyen o wati, “Maa na Ju tim baal ñk la wa di o wa na min. O ya wuti tiinne kinkan.”

⁴⁸ Nataniel fun wa tel Yesu wati a pɛsi un, “Yere i ya a zim chenani mu bambi du?”

Yesu fun ñk un, “I kanɛ i bugil barsɔn neɛ mu te na hin a zim chenani i bambi du ka Filip zi yir hin.”

⁴⁹ Nataniel fune nu Yesu sema, o fun ñk, “Mu kunyana, hin ya Koosa be. Hin vɛɛn ya Ju tim kooraa naa Koosa fun ñk di o zi tumu ya wati.”

⁵⁰ Yesu fun ñk un, “Mu ñk hinu di i fune kani i bugil barsɔn neɛ, mu zim chenani i bambi du ka i si su min. I wa wa na kizeneu a kaali nan.” ⁵¹ Doone Yesu fun burgi a ñk ba naa nyen dooni, “Wutire mu sem ma, ma zi na buudahau ka o puk ka Koosa malaikasa tu wa n waa nibine be wati a bur a zini kaali.”

Kena Tim Baal Naa Fune Kpa Haan

2 Wuzu bile gantel neɛ, baal digi fun kpa haan a li tɔhɔn naa ba yir Kena a li Galili pulum ni. Yesu niina fune nyen dooni. ² Ba fun yir Yesu awa o gantel tiŋsa gbanko di ba wa haan fali dam ti. ³ Ba naa fune wa haan fali ti ba zaami chen fun nyɔ sin a peti, Yesu niina fun wa ñk un di sin ti maga peteu.

⁴ Yesu fun ñk un, “Yere i wa min wati? Mu saha ha wa tel.”

⁵ Doone o niin ti fun burgi a ñk dam ti bisi ni, “Maa tum chenani maga o ñk ma.”

⁶ Dasisa nɔra fune nyen dam ti ni. Dasi begim zi zu galɔŋsau a dugli fumtora. Ju tim ta wa kaa di diwe dam ti ni, ba yaa zɔk dasisi ta nire a sem ba nisa. ⁷ Yesu fun ñk dam ti bisi ni, “Ma zɔk ni gbaari dasisi ta ni a su.” Ba fun zɔk ni a gbaari a maga ni a su. ⁸ Ba fune ya chen peti, o fun ñk ba, “Tɔ, lalakɔ ma zɔk a la nye nihɛɛ naa la nyini hɔkri ta ni o nyɔ.” Ba fun zɔk a la nye un. ⁹ O fun lemɛsi ni naa fune burgi sin chen, a vɛ zim doonani o lili. Dam ti bisa ba naa fune zɔk a nye un, ba waa fune zim doonani o li. O fun yir haan fali baal ti a ñk un, ¹⁰ “Nara yir ba dɔŋtima di ba lagmi a di diwe, ba yaa te kpa sin lemne a nye ba di ba nyɔ. Ba wa nyɔ sin lem ti purŋ, dam ti bisa yaa kpa sin tagin tire a wa gbaari ba. Amaa ba wa kpa sin lem tire a tiŋ gantel.”

¹¹ Chenani Yesu fun nye ni ti burgi sin Kena ni a li Galili pulum ni chen, fune te ya o tum zen. O tum zen ti fune biksi o gantel tiŋsi ta di Koosa kpok nyen un ni. O tum zen ti daha ba se fun su un.

¹² Kpaali ti saha fune wa gali, Yesu wa o niin ti awa o niinbisa awa o gantel tiŋsi ta fun si dooni a kaali tɔhɔn naa ba yir Kapernaum a la nyen wuzu bile.

Yesu Fun La Zu Koosa Bar Jɛemi Dama

(Mat. 21.12-13; Maak 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Wuzu zen naa Ju tim ta fune yir val la gali chen saha fune wa dugli, Yesu awa o gantel tiŋsi ta fun kaali Jerusalem, ¹⁴ a la zu Koosa bar jɛemi dama. O fun na nidamata ka ba yogli nuhe, piisisa awa kosa. Male nichere gbanko fune kani ba tebulsi muni ni. ¹⁵ O fun a deu gagbasa a kɔkri vurma a durŋni ba naa la yogli nuhe ta awa piisisi ta wa ba sela a ta. O fun a burgi male nichere tim ta tebulsa gbanko a ta a pisi ba male ta. ¹⁶ Doone o fun ñk ba naa la yogli kosi ta chen, “Ma kpa a a li bar ñk. Yere ma lisi di ma tumu nan a kpa mu nyan dam ti a burgi yawa?” ¹⁷ O gantel tiŋsi ta fun a lisi chenani ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ñk, “Chenani mu бага nyen Koosa dam ti ni zi chɔk minu.”

¹⁸ Chæem ti fune wa gil, Ju tim ta bõne fun wa pæsi Yesu, "Anti nye hin nyinbaan di i val aa kiya nan? Tum tum zen ya zim di Koosa chinge i gantel niu."

¹⁹ Yesu fun ñk ba, "Mu zi tum tum zenu a nye ma. Ma zak Koosa bar jæemi dam ñk a lã ka mu sa un wuzu butora wuzu."

²⁰ Ba fun ñk un, "Ya wale fune kpa bun fumnaasi dançrawa a sa un. I wa kíkpa wuzu butora a bukoo sa un."

²¹ Amaa Yesu wa fune sem Koosa bar jæemi dam naa nyen Jerusalem ni chen wæ. O fune sem o titi bara wewa. ²² Yesu fune sou ka Koosa leli un a li o sou ni, o gantel tiñsi ta fun lisi chenani o fun sem chen. Ba fun zim di o sema awa chenani ba fun sçbi o wæ a li Koosa sem tøn ti ni chen, ya wutire.

Yesu Zim Chenani Nibinsa Bambe Duu

²³ Yesu fune di Ju tim ta wuzu zen naa ba yir val la gali ti chen a li Jerusalem ni, nidamata fun na tum zene naa o tum ka ba se fun su un. ²⁴ Amaa Yesu fune zim chenani nibinsa lisiu kinkan. Chendaha o wa fun nye o si su ba. ²⁵ O wa fune ñgni di nara biksi un chenani nibinsa bambe du.

Yesu Awa Nikodimus

3 Baal digi fune nyen dooni, ba yir un Nikodimus. O fune ya Ju tim ta niheere awa Farisi tim ta digi. ² Wuzu digi dusumne, o fun la ñk Yesu ni, "Mu kunyana, ya zimu di Koosa fune tum hin di i wa biksi ya. Tum zene naa i tum biksi ya di Koosa kpok ti nyen hin ni."

³ Yesu fun ñk un, "Wutire mu sem hin, Koosa wa kidw nar see o te kpa o mi fali a nye chen tiin ni."

⁴ Nikodimus fun pæsi un, "Yere Koosa kaa ya a kpa o mi fali a nye nibine naa piin zen ni? O niina wa kibu koti a lul un bile."

⁵ Yesu fun ñk un, "Wutire mu sem hin, Koosa wa kidw nar see o te kpa o siim weri ti a du un ni ka ba zi chaksi un wa ni ni. ⁶ Nibinsa la lul dñja. Koosa siim weri ti kpa o mi fali ti a du nar ni, o gbanko nyen un ni. ⁷ Koosa ñgni o kpa o mi fali ti a nye nara niu. Ta nye chen ya hin alaazibu. ⁸ I zim chenani peha val o tutçu ka i nu o cheema, amaa ma wa zim doonani o li koo o la. Koosa siim weri ti wa nyen nara ni, o ya chi pehere. I wa ya koti a na un."

⁹ Nikodimus fun pæsi un, "Yere nan kaa ya?"

¹⁰ Yesu fun ñk un, "I biksi i narawa ka ba nye hin jiri-ma kinkan. Yere i ve zim mu sem na muna? ¹¹ Wutire mu sem hin, kin naa mu sem hin nan, mu fune na au a zim a. Amaa i wa fune ñgni i nu a. ¹² Mu sem kin nawara ya bar ñk wewa ka i ve nu a. Mu ñk hin kin nawara ya Koosa tãhõn kina wæ, yere i kaa ya a zim a mun? ¹³ N waa nibine be duñduñ fune li Koosa tãhõn ti ni a wa tæene ñk maga a la zi bur la dooni.

¹⁴ "Ju tim nawaal, Mosis, fune kpa lugi a kçri dum a kpa du da ni a fun zer un a tẽ Ju tim bambaan ni a li nyabaan ni. Chene ba zi wa kpa n waa nibine be a

kpaasi mari daakakli ni a zer min ban, ¹⁵ chen ni Koosa zi kpa o mi fali naa ve kpak bõu a nye ba naa maga se su min ni. ¹⁶ Koosa fune ñgni tæene ñk maga nara kinkanne a fun tum o be begim ba wati, chen ni Koosa wa zi na ba naa se su un galimsa a ta ba yçri, amaa o ka zi kpa o mi fali naa ve kpak bõu a nye ba. ¹⁷ Koosa wa fun tum o be di o wa di tæene ñk maga nara seria, amaa o fune tum unu di o wa yisi ba a li ba tum tagna ni.

¹⁸ "Ba naa se su Koosa be, Koosa wa zi di ba tum galimsa seria a ñk di ba chelu. Ba naa se ka ve su un, Koosa piin di ba tum galimsa seriau a ñk di ba chelu. O fun ya chen, domi ba se wa su o be begim ti. ¹⁹ Nanne Koosa lisi ba wæ. O be chi fitina o fun tum tæene ñk maga ni. Nidamata fun lisi di ba nyen birsi ni a ta val nha ni, domi ba la tum tum tagna daha. ²⁰ Ba zimu di ba tum ba tum tagna nha ni, nara maga zi na chenani ba tumu. Chendaha ba chõ li un ni. ²¹ Amaa ba naa ka la tum wuti tuma, ba waa wara çm nha ti. Ba tum ba tuma a li gbampulim næe, chen ni nara maga zi zim di ba tum ba tuma a nye Koosa nee."

Yesu Awa Jon Naa Chaksi Nara Wa Ni Ni

²² Nikodimus fune kaali, Yesu wa o gantel tiñsi ta fun si dooni a kaali Judia pulum. O wa ba fun nyen dooni wuzu bile a chaksi nara wa ni ni. ²³ Jon gbanko fune chaksi nara wa ni næe a li tãhõn naa ba yir Ençõn, domi nidamata fune nyen dooni. O wa tãhõn naa ba yir Salim chen wa fun bol dõñ ni. Nidamata fun la o wati dooni di o chaksi ba. ²⁴ A saha ti ba ha wa fun kpak Jon a tãe.

²⁵ Ju tim ta digi fun wa Jon gantel tiñsi ta wati ba di dõñwa amõre chaksi ti daha. ²⁶ Ba fun wa ñk Jon ni, "Ya kunyana, i lisi baal naa fune nyen i wati a li kãkãdan mçkãga jibanj kinkan ti ni awa chenani i fun ñk ya o wæuu? Nidamata fu zi wa i watiu i chaksi ba, amaa ba ka kaali o watee di o chaksi ba."

²⁷ Jon fun ñk ba, "Koosa fune yisi o tuma a nye nara maga ni di baa tum. ²⁸ Ma lisi di mu fune ñk mau di mu wa ya Kristo naa Koosa fun ñk di o zi tumu chen. Koosa fune tum min di mu te o suwachak a kçri o nyinbaan. ²⁹ Nar kpa haan, waa dõ un. Mu chi haan fali baal chenne. Mu wa dugli un a nu o sema, mu tuha yaa sãkniu kinkan. Nara ta wa li mu wati a la Yesu wati di o chaksi ba wa ni ni, mu tuha yaa sãkniu kinkan a kaali chenani o fun te sãkni. ³⁰ O denju wa o zini buudaha ka mu tu tæene."

Naa Li Koosa Tãha Wæ

³¹ "Yesu fune li Koosa tãhõn ti a wa tæene ñk maga, a koti a biksi ma Koosa tãhõn ti kina wæ. Chendaha o ya nizen a kaali nara maga. Mu ya nibinere a chi ma a koti a biksi ma tæene ñk maga kina wæ. Koosa tãhõn ti kin ta kaali tæene ñk maga kina kinkan. ³² Kin nawara o biksi nara, o fune na au a zim a. Amaa nidamata wara ñgni ba nu a. ³³ Ba naa maga nu o sem ta zimu nene di Koosa ya wuti tiinne. ³⁴ Koosa fune tum un di o la biksi

nara o wε. O funε nye o siim weri ti si un niu a sunji un o tum chen. ³⁵ Koosa daŋni o be tiu a kpa kin maga kpok a du o nin ni. ³⁶ Ba naa maga se su o be ti, Koosa kpa o mi fali naa ve kpak bɔ a nye ba. Ba naa maga se ka ve su un a ve tiŋ o nɔ, Koosa wa zi kpa o mi fali ti a nye ba. O zi na paanu a du ba ni a lɛrgi ba diŋsa hali saha naa ve kpak bɔ.”

Yesu Awa Samaria Tim Nihaan

4 ¹⁻² Farisi tim ta fun nu di nidamata liu a tiŋ Yesu a nye o chaksi ba wa ni ni a kaali chenani ba li la Jon wati. Yesu titi wa fun a chaksi nara ta, amaa o funε nye o gantel tiŋsi ta wa tum chen. ³ O funε zim chenani Farisi tim ta nuu, o wa o gantel tiŋsi ta fun si Judia ni a bur a la Galili pulum. ⁴ Yesu fun lisi di ba zi tiŋ nyinbaan naa la li Samaria pulum chenu a la tel Galili pulum.

⁵ Ba fun wa tel Samaria tɔhɔn naa ba yir Saika. Saika wa ŋmaha naa Ju tim ta nawaal, Jakɔb, fun kpa a nye o be Josef ni saha digi wa fun bol dɔŋ ni. ⁶ Bugul naa Jakɔb fun hur, chen funε nyen dooni. Yesu val ti funε nye o kuu kinkan. O fun la kani bugul ti nɔ ni nha sal baan nyuha di o hiisi.

⁷⁻⁸ O gantel tiŋsi ta fun li kaali tɔhɔn ti di ba la yau diwe. O funε kani a hiisi chene, Samaria tim haan digi fun wa dooni di o dɔ ni. Yesu fun ŋɔ un di o nye un ni o nɔ.

⁹ Samaria tim haan ti fun ŋɔ un, “I ya Ju timwa ka mu ka ya Samaria tim haan. I zim di ya Samaria tima awa ma wa lem dɔŋ ni, ka yere i sumi ni mu wati?”

¹⁰ Yesu fun ŋɔ un, “I fu zim chenani mu du, i fu zi sumi min di mu nye hin niu i nɔ. Mu wa zi dɔ ni bugul nɔ ni a nye hin. Mu ka zi kpa ni paliu a nye hin.”

¹¹ Haan ti wa fun zim o sem ta mun a ŋɔ, “Mu kunyana, i wa kpak guuga ka bugul nɔ luŋ. Leene i kaa la deu ni pali a wa nye min? ¹² Ya nawaal, Jakɔb, funε hur bugul nɔ saha digi, chen ni o wa o wale awa o sela zi nɔ o niu. Ya tiŋ gantelu a wa pu bugul ti a nɔ un. I zen a kaali ya nawaal Jakɔbuu?”

¹³ Yesu fun ŋɔ un, “Ba naa maga nɔ bugul ti ni, nyɔksa zi bu kpak bau. ¹⁴ Ba naa maga ka nɔ ni naa n nye ba, nyɔksi wa zi bu kpak ba. Mu daŋni mu kpa Koosa mi fali naa ve kpak bɔ a nye nara ni. O mi fali ti chi nisire naa nye ni pal ba tuhu ni saha maga.”

¹⁵ Haan ti funε nu Yesu sema, o fun ŋɔ un, “Mu kunyana, nye min i ni ti, chen ni nyɔksa wa zi bu kpak min ka mu bur wa di mu wa dɔ ni.”

¹⁶ Yesu fun ŋɔ un, “Kila a la yir i baal ma wa.”

¹⁷ O fun ŋɔ un, “N wa kpak baal.”

Yesu fun ŋɔ un, “Chenani i ŋɔ min, chen ya wutire.

¹⁸ Nara banyuu funε kpa hin a burgi ba haan. Baal nɔ wati i nyen nan ya i samne. Chenani i ŋɔ min, chen ya wutire.”

¹⁹ Haan ti fun ŋɔ un, “Mu kunyana, i sem ta nye mu zim di i ya Koosa witinsi ta digire. ²⁰ Kina bi naa chinji doon nan. Ya nawaalsa funε jeemi Koosa o nyuhu nee, amaa ma Ju tima ŋɔ ya di Jerusalem ya Koosa bar jeemi.”

²¹ Yesu fun ŋɔ un, “Saha wau ba naa la jeemi ya kunyan Koosa wa zi jeemi un bi ti ni koo Jerusalem ni. ²² Ma Samaritan tima, ma wa zim naa ma jeemi nene. Ya Ju tima ka zim naa ya jeemi nene. Waa la zi wa nye Ju tim nidigi yisi teene nɔ maga nara tum tagna a li ba ni.

²³ Saha telu nara ba naa la jeemi Koosa wa wuti ni, zi jeemi un chenu, domi o siim weri ti nyen ba bambe ni. Chene ya kunyana Koosa daŋni nara kijeemi un.

²⁴ Koosa ya siimne. Chendaha nara wa koti a jeemi un wa wuti ni, see o siim weri ti te nyen ba bambe ni a sunji ba.”

²⁵ Haan ti fun ŋɔ un, “N zimu di Kristo naa Koosa fun ŋɔ di o kaa wa tumu wuzu digi chen, zi wau. O wa wa, o zi biksi ya we magau.”

²⁶ Yesu fun ŋɔ un, “N waa naa la sem hin nan, min chen.”

²⁷ O funε sem sem ta chene, o gantel tiŋsi ta fun bur wa. Alaazibu fun kpak ba kinkan o wa haan ti la sem sema dɔŋ wati chen daha. Ba nidigi wa fun peesi un di yere o sem sema o wati koo kin naa nyuhu ni ba sem.

²⁸ Haan ti fun gil o ni kidɔɔli ti a bur kaali tɔhɔn tuha a la ŋɔ ba naa nyen dooni, ²⁹ “Mu wa a wa na baal naa ŋɔ min kin nawara mu fun tum. Waa ya Kristo naa Koosa fun ŋɔ di o kaa wa tumu wuzu digi chenn?” ³⁰ Ba fun chomsi a li tɔhɔn ti ni a kaali Yesu wati.

³¹ Haan ti funε nyen nyinbaan ni a la o tɔhɔn ti, Yesu gantel tiŋsi ta fun sumi un di o zer diwe a di.

³² O fun ŋɔ ba, “Ma wa zim diwe naa mu kpak a kaa di.”

³³ O gantel tiŋsi ta funε peesi dɔŋa, “Nandigi kpa diwe wa nye un ka ya ve zimii?”

³⁴ Yesu fun ŋɔ ba, “Mu tiŋ Koosa naa tum min chen tutɔre a tum tum naa o nye min a peti, o chi diwe naa mu di chene. ³⁵ Ju tim ta niheeta yaa ŋɔ di pensa naasi gantel ni, ya zi kum kinau. Ma nye mu ŋɔ ma, ma zer ma nyuuna a nyini ŋmaani ni. Kipare ta piin biu a daŋni kumi. ³⁶ Ba naa kumεε a kpa du napagsi ni, ba waa le la ba bɔta. Tumtumsi ta wa peti ba tum maga, ba naa du kin ta awa ba naa kumεε, ba maga tusa zi sɔɔni. Chen veena, ba naa kpa nara a wa mu wati chen ni Koosa zi kpa o mi fali naa ve kpak bɔ a nye ba, o zi bɔ ba ba chimu.” ³⁷ Yesu fun bu ŋɔ o gantel tiŋsi ta ni, “Chenani Ju tim niheeta ta yaa ŋɔ chen ya wutire di nandigi yaa du ka nandigi kaa kum. ³⁸ O chi mu tum ma di ma la kum kipare a li Koosa ŋmaha ni. Bɔne funε du a a nyini a ka ma wa na nyɔksa a li ba tum ni.”

³⁹ Samaria tim haan ti funε la ŋɔ o tɔhɔn ti nara ni, ma wa a wa na baal naa ŋɔ min kin nawara mu fun tum, ba nidamata se funε su Yesu. ⁴⁰ Ba funε wa o wati a wa sumi un di o nyen ba wati. Yesu fun la kɔkɔni a nyen ba wati wuzu bile.

⁴¹ O fun biksi ba Koosa we ka nidamata se fun su un a gbaari ba naa se funε te su un chen ni. ⁴² Ba fun ŋɔ haan ti ni, “Ya se su un o biksi ti daha. A wa su un chenani i fun ŋɔ ya chen dunɔŋ dahare. Ya zimu di wutire Koosa fun tum un di o wa yisi teene nɔ maga nara tum tagna a li ba.”

Yesu Fun Tiibi Koor Hæe Digi Be

⁴³ Wuzu bile gantel ni, Yesu fun li dooni a kaali Galili pulum. ⁴⁴ O titi yaa ñƙ nara niu di Koosa witinsi ta digi sembiiri nara wara nyè un jirima. ⁴⁵ Amaa Galili tim nidamata fune nyen Ju tim ta wuzu zen naa ba yir val la gali ti chen a li Jerusalem ni a na tum zene naa o tum dooni. Chendaha o fune tel Galili, ba fun la un du.

⁴⁶ O fun bur kaali Kena a li Galili pulum ni. Doonee o fun nyè ni ti burgi sin. Nihæe digi fune nyen doon. O be fun nyen Kapernaum ni a wi. ⁴⁷ O fune nu di Yesu li Judia pulumu a bur wa Galili, o fun la sumi un di o nyè ba la Kapernaum a la tiibi o be naa la daɗni o sou. ⁴⁸ Yesu fun ñƙ un, "Mu vè tum tum zene a nyè ma, ma se wa zi su min."

⁴⁹ Nihæe ti fun ñƙ un, "Mu kunyana, i vè wa mu wati lalaga, mu be ti zi sowu."

⁵⁰ Yesu fun ñƙ un, "Kila dama. I zi na i be tiu ka o kpak alaafè."

Baal ti si fun su chenani Yesu sem chen a kaali. ⁵¹ O fune nyen nyinbaan ni aa la chene, o dam bisa fun wa chem un a ñƙ un, "I be ti na alaafèu."

⁵² O fun pæesi ba, "Nha fune mak yere ka o na alaafè?" Ba fun ñƙ un, "Nha de jauu ka kabilima ti gil un." ⁵³ Be ti nyana fun lisi di saha naa Yesu de ñƙ un di o be ti zi na alaafèu chen, di nha jauu. O fun kaali dama a la na di chenani ba fun sem chen sir ya wutire. O wa o wale maga se fun su Yesu chenani o tum chen daha.

⁵⁴ Chenani Yesu fun tiibi nihæe ti be ti fune gbaari o tum zen ti bile tiina a li Galili pulum ti ni.

Yesu Fun Tiibi Wichɔrta A Li Pul Ni

5 A fune ya tama, Yesu fun si a bur kaali Jerusalem di o la di Ju tim wuzu zene ta digi dooni. ² Bæen we fune nyen dooni a dugli tɔsi ta digi bulzɔɔɔ naa ba yir piisisa bulzɔɔɔ. Ju tim ta fune yir doon a li ba sem ni, Betzata. Zana nyuu fune go bæeɗ we ti ɔ. ³ Wichɔrsa nidamata fune nyen zan ta tuhu ni saha maga. Ba bɔne fune ya nyulumwa, bɔne chel chersa, bɔne nisa awa nangere ka siti. ((⁴ Ba fun a ɔ niiti ta pali. Saha wau Koosa malaika wa tu wa a nyè nii ti pali. A gantel ni nar ka te tu bæeɗ ti chen, chen tiina wichɔta ti zi wa tibi.) ⁵ Baal digi fune nyen dooni. Wichɔrta fun kpak un bun fumnaasi alɛ wa to. ⁶ Yesu fun wa li dooni a na un ka o chɔ. O fune zim di wichɔr ti vusi un niu a pæesi un, "I daɗni i na alaafèu?"

⁷ Wichɔr ti fun ñƙ un, "Mu kunyana, ni ti fune viigi, n wa kpak nandigi naa la zi kpa min a la du bæeɗ ti ni lalaga. Mu fune nyen nyinbaan ni aa wa, nandigi fune te min dooni."

⁸ Yesu fun ñƙ un, "Kisi a guti i kichɔli a la." ⁹ Baal ti fun vaan na alaafè a si a guti o kichɔli ti a la. A wuzu ti fune ya Ju tim hiisi wuzurɛ. ¹⁰ Ju tim ta bɔne fun na chenani Yesu tiibi baal ti a la ñƙ un, "O ya ya chire wa i chunji i kichɔli ya hiisi wuzu."

¹¹ O fun ñƙ ba, "Baal naa tiibi min chen, waa ñƙ min di mu chunji."

¹² Ba fun pæesi un, "Anti ñƙ hin di i guti i kichɔli a la?"

¹³ Baal ti fune nyini di o na Yesu, amaa o fune li zeme ta niu a kaali. O fun ñƙ Ju tim ta ni, "O kaalu. Mu ka wa zim nibine naa ya un."

¹⁴ A gantel nêe Yesu fun wa na un Koosa bar jæemi dam ti ni a ñƙ un, "Lalakɔ i na alaafèu. Ta bu tum tum tagna. I tum a, chenani i zi du zi taginiu a kaali o piili ti ni."

¹⁵ Doone baal ti fun li kaali a la ñƙ Ju tim ta ni di Yesu fune ya naa tiibi un chen. ¹⁶ Ba fune nu di Yesu tiibi baal ti ba hiisi wuzu ti, ba fun wa muksi un kinkan. ¹⁷ O fun ñƙ ba, "Mu kunyana Koosa tum o tuma saha maga. Mu gbanko tum a chi chenani o tum chene."

¹⁸ Yesu fune ñƙ di o nyana ya Koosa, o duuti o wa un ya nibegimnɛ. O sem na awa chenani o fun a chɔk ba hiisi wuzu ti, nyè Ju tim ta se seriu di ba kpu un.

Yesu Fun Zer Koosa Ninne A Li O Tum Maga Ni

¹⁹ Doone Yesu fun ñƙ ba, "Chenani mu kaa sem ma nan ya wutire. Mu waa Koosa be, wa kikoti a tum wu digi mu titi nyuhu ni. Mu zer mu nyan ninne a li mu tum maga ni. ²⁰ O daɗni minu a biksi min tum maga chenani o titi tum. Ma fa na chenani mu tiibi baal tiu. Mu kunyana Koosa zi nyè mu tum tum zeneu a kaali chen, ka alaazibu kpak ma. ²¹ Waa lele siwe a li ba sou ni. Mu waa naa ya o be gbanko lele siwe naa mu yisi a li ba sou ni. ²² O wara di nara tum tagna seria. O fune kpa chenani o di nara seriau a du mu nin ni, ²³ chen ni nara maga zi nyè min jirimau a chi chenani ba yaa nyè un jirima. Nara vè nyè min jirima, ba wara nyè mu kunyana Koosa naa tum min chen gbanko wa jirima.

²⁴ "Sem naa mu kaa sem nan ya sem birigewa, adaha maa nu a nene. Ba naa maga nu mu biksi ɔ a nyè ba se su Koosa naa tum min chen, o zi nyè ba o mi fali naa vè kpak bɔ. O gbanko wa zi bu na ba galimsa ba tum tagna daha a ta ba yɔri. ²⁵ Maa nu mu wati nene. Saha ti piin telu di ba naa chi siwe ba tum tagna daha zi wa nu min, Koosa be, tau, ka mu zi wa leli bau a li ba sou ni. ²⁶ Mu nyan ti kpak o mi fali naa vè kpak bɔ kpok. O fune kpa o mi fali kpok tiu a nyè mu gbanko ni. ²⁷ Mu ya nibine be. Chendaha o fun kpa chenani o di nara seria a du mu nin ni. ²⁸ Ma ta nyè chenani mu semi chen jeri ma. Saha wau ba naa maga ba fun huk chen zi nu mu tau a li wa. ²⁹ Ba naa fune tum tum were chen, mu kunyana zi leli bau a li ba sou ni a kpa o mi fali naa vè kpak bɔ a nyè ba. Ba naa ka fune tum tum tagna chen, o zi leli bau a li ba sou ni a na ba galimsa a ta ba yɔri."

Kin Nawara Biksi Nara Yesu We

³⁰ "Mu wa kikoti a tum wu digi mu titi nyuhu ni. Koosa yaa biksi min chenani mu zi di nara seria. Chendaha mu seria diili ya wuti saha maga. Mu wara daɗni mu tiɗ mu tutɔ, amaa naa tum min chen tutɔre mu daɗni n tiɗ.

³¹ "O fu ya di mu dunɗun ñƙ ma chenani mu du, ma fu zi ñƙ di mu sem ta wa ya wuti. ³²⁻³³ Amaa Jon naa

chaksi nara wa ni ni chinje mu gantel ni. Chenani maga o sem nara ni mu we ya wutire. Ma titi fune tum nara di ba nu o sem ta a bur wa nja ma. ³⁴ Mu wara nyini chenani nibinsa sem mu we se ni. Ma lisi chenani Jon sem mu we di o sunji ma, chen ni Koosa zi la ma nyuuna a nye ma. ³⁵ Jon fune chi fitin chaanire ka ma tusa fun sɔɔni di ma kani o mun ni tama. ³⁶ Jon fune biksi nara mu we, amaa kundɔɔ biksi nara mu we a kaali chenani Jon fun biksi. Tum zene naa mu nyan ti fun nye mu tum, a waa biksi nara di waa fune tum min. ³⁷ Ma ha wa nu o ta koo a na un, amaa o yaa biksi ma mu weu. ³⁸ Waa fune tum min ma wati, amaa ma wa nye ma se su min. Chendaha o biksi ti ve nyen ma bambe ni. ³⁹ Ma yaa karimi Koosa sem ton ti saha maga. Ma karimi ti nye ma se su di ma zi na mi fali naa ve kpak bɔu. Amaa o sem ton ti biksi ma mu we. ⁴⁰ Ma ka wara danji ma wa mu wati a wa la mi fali ti.

⁴¹ "Ma ve nye min jirima nan daha mu baga wa to, ⁴² amaa mu baga nyenu di ma wa kpak Koosa danji ma bambe ni. ⁴³ Mu kunyana Koosa fune tum min di mu wa chinji o bar chinji ni, amaa ma wa la min du. Nandigi ka wa ma wati o titi nyuhu ni, ma ya la un duu. ⁴⁴ Ma danji ma nye dɔɔ wa jirimare, amaa ma wara danji jirima naa Koosa begim ti koti a nye ma. O wa ya beelire ma se ve su min. ⁴⁵ Ma ta lisi di mu zi fiksi mau a li mu kunyan ti suwachak ni. Ma kpak bambi begim a li ma nawaal Mosis awa chenani o fun biksi ma ni. Waa la zi fiksi ma, ⁴⁶ amaa ma se wa su un. O fune sɔɔbi mu weu a li Koosa sem ton ti ni saha digi. Ma se su un, ma zi nye ma se su minu. ⁴⁷ Ma se ve su chenani o fun sɔɔbi mu we chen. O wa ya beelire ma se ve su chenani mu biksi ma."

Yesu Fun Kpa Diwe A Dɛsi Nara Tusugsa Nyuu

(Mat. 14.13-21; Maak 6.30-44; Luk 9.10-17)

6 Ju tim ta fune kaali, Yesu awa o gantel tiŋsi ta fun si dooni a bur kaali a la ji Galili been ti jibanj kinkin ti. O sɔɔn digi fune veen ya Tiberias beenja. ² Ba fune la chene, zeme kinkan fun tiŋ ba. Ba fun na chenani Yesu fun tum zene a tiibi wichɔɔrsi ta. ³ Yesu wa o gantel tiŋsi ta fune la tel dooni, ba fun zini bi digi nyuha a kani. ⁴ Ju tim ta wuzu zen naa ba fune yir val la gali ti chen, fun dugli. ⁵ Yesu fun burgi a nyini aa go a na zeme kinkan ka ba wa o wati. O fun pɛesi Filip, "Leene ya kaa ya pu diwe a yau a nye zeme naa maga ni ba di?" ⁶ O titi fune zim chenani o zi yau, amaa o fune danji o zaamsi Filipre.

⁷ Filip fun nja un, "Ya yau boroboro sidi tusugsa nyuu, o wa zi tel ba hali ba di tama."

⁸ Doone Andiru, Simɔn Pita niinbe, fun nja un, ⁹ "Nibabichel digi nyen bar nɔ a kpak boroborosa nyuu awa nyinsa le. Yere a nama kaa ya tel zeme na?"

¹⁰ Yesu fun nja, "Nye nara tima kani teene ni." Zeme ta fun kani kɔ tota kinkan daha ni dooni. Ba nibaala dunɔɔ fune ya tusugsa nyuunwa. ¹¹ Doone Yesu fun zer boroborosi ta awa nyinsi ta a sumi Koosa a du a ni a kpa nye o gantel tiŋsi ta ni ba bɔni zeme ta. Ba maga fun se puŋ. ¹² Ba fun se peti, Yesu fun nja o gantel tiŋsi

ta ni, "Ma la pini kidikaale ta, chen ni a wa zi chɔk."

¹³ Ba fun pini diwe naa zeme ta fun se a ka a su chen-chisa fidale.

¹⁴ Zeme naa fune di diwe ta, fun na chenani Yesu tum tum zen a nye ba, ba fun nja dɔɔ ni, "Wutire baal nɔ sir ya witiina naa Koosa fun nja di o zi wa tumu teene nɔ maga ni wuzu digi chene." ¹⁵ Yesu fune nu chenani ba sem dɔɔ ni, o fun si dooni a kaali kunjule nyuha bar nyeni a la nyen doon o dunɔɔ. O fune zimu di ba kpak unu ba bambe ni di ba kpak un wa kpok ni a la vɔu un ba koora.

Yesu Fun Val Ni Daha

(Mat. 14.22-33; Maak 6.45-52)

¹⁶ Nha fune wa chel, o gantel tiŋsi ta fun a bur kaali been ti nɔ, ¹⁷ a la zu arja a la ji jibanj kinkin ti aa la Kapernaum. Dusum fune wa biri, Yesu ha wa fun wa ba wati. ¹⁸ Pe zenzen fune mo ba a la terj ni ti kinkan. ¹⁹ Ba fune dusi arj ti a la tel maalisa tora koo anaasi, ba fun a na Yesu ka o val ni ti daha a wa dugli arj ti. Hansura fun kpak ba kinkan. ²⁰ Yesu fun nja ba, "Ma ta ɔmi. Minne." ²¹ Ba tusa fune sɔɔni o lagmi ba ni a zu arj ti chen. Ba fun vaan la tel ba val ti bɔ.

Zeme Fun Deu Yesu Bar Nyeni

²²⁻²³ Chɔɔsa fune wa pisi, zeme naa fune kpalimi jibanj kinkin ti ni chen, fun a deu Yesu bar nyeni. Yesu fune te wa dooni awa arj ni ka o nye ba diwe ba di, ba fune na o wa o gantel tiŋsi tau. O gantel tiŋsi ta fune bu arj ti a kaali, zeme ta fune zimu di Yesu wa to ba wati. ²⁴ Arj bɔne fun li tɔhɔn naa ba yir Tiberias a wa. Zeme ta fun la zu arj ta a kaali Kapernaum di ba la deu Yesu dooni.

Yesu Wa Koosa Mi Fali Diwe Ya Kibegimne

²⁵ Ba fune na un, ba fun pɛesi un, "Ya kunyana, yere i ya a wa bar nɔ?"

²⁶ Yesu fun nja ba, "Wutire n sem ma, diwe naa mu de kpa nye ma di ma di puŋ chen, nye ma deu mu bar nyeni. Mu tum zene laata nye ma deu mu bar nyeni.

²⁷ Ma ta kpa ma bambe a du diwe naa la zi wa chɔk, amaa ma ka kpa ma bambe a du Koosa mi fali naa ve kpak bɔ ni. Koosa naa ya mu nyan ti chinje mu gantel ni di mu ya nibine be. Chendaha mu koti a kpa chen mi fali ti a nye ma."

²⁸ Ba fun pɛesi un, "Yere ya kaa ya a sɔɔni Koosa tuha?"

²⁹ Yesu fun nja ba, "Ma nye ma se su n waa naa o fun tum ma wati. Chene Koosa danji maa tum."

³⁰ Ba fun nja un, "Te tum tum zen a nye ya ka ya se su hin. ³¹ I zimu di ya nawaalsa fune nyen nyabaan ni a gba saha digi, ba nihee Mosis fun kpa diwe naa ba fune yir 'mana' a nye ba ba di. Ba fune sɔɔbiu a li Koosa sem ton ti ni a nja,

'Mosis fune kpa diweu a li buudaha ni a nye ba ba di.'

"

³² Yesu fun bu ɲɔ ba, “Wutire mu ɲɔ ma, Mosis wa fun kpa diwe ta a li buudahare a nye ma nawaalsi ta ni. Mu kunyan Koosa ka fune kpa a a nye ba. Lalakɔ waa la nye ma diwe titi maa di. ³³ Waa fune tum min a li o tɔhɔn ti ni di mu wa tɛene ɲɔ maga, chen ni nara maga zi na nyinbaanu a la o mi fali naa ve kpak bɔ.”

³⁴ Ba fun ɲɔ un, “Ya kunyana, i yaa kpa mi fali diwe ta a nye ya.”

³⁵ Yesu fun ɲɔ ba, “Mu wa mi fali diwe ta ya kibegimne. Lɔsa wa zi bu kpak ba naa wa mu wati. Nyɔksa ka wa zi kpak ba naa nye ba se su min. ³⁶ Ya fune piin lagmiu ka ma se ha ve su min. Mu fune ɲɔ mau di nanne o du ya ni. ³⁷ Ba naa mu nyan ti fun kpa nye min chen, zi wa mu watiu n la ba du. Mu wa zi kut ve ba naa maga wa mu wati. ³⁸ Waa fune tum min a li o tɔhɔn ti ni di mu wa tɛene ɲɔ maga a wa tum o tutɔ. Mu wa wa di n wa tum mu tutɔre. ³⁹ Naa tum min chen tutɔ ti chi nɛene. Mu zi nyini ba naa o kpa nye min chenu ka ba digi ta nyukse. O wa wa di o di tɛene ɲɔ tim maga seria, mu zi leli ba a li ba sou ni a nye ba o mi fali naa ve kpak bɔ. ⁴⁰ Mu nyana tutɔ ti chi nɛene. O wa wa di o di tɛene ɲɔ tim maga seria, mu zi nye ba naa maga se su minu o mi fali naa ve kpak bɔ.”

⁴¹ Ju tim ta fune nu chenani Yesu sem di o wa mi fali diwe naa Koosa fun tum a li o tɔhɔn ti ni chen ya kibegimne, ba fune zulimi un. ⁴² Ba fun ɲɔ dɔɲ ni, “Baal ɲɔ, laata ya Yesu, Josef be ti, chenn? O nyana awa o niina laata ya zim chenn? Ka yere o sem di o fune li Koosa tɔhɔn tire?”

⁴³ Yesu fun ɲɔ ba, “Ma gil mu zulimi. ⁴⁴ Nandigi wa kikota a wa mu wati see mu nyana naa tum min chen gban un wa mu wati. O wa wa di o wa di tɛene ɲɔ tim maga seria, mu zi nye ba o mi fali naa ve kpak bɔ. ⁴⁵ Ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni saha digi a ɲɔ, ‘Koosa zi wa biksi nara magau.’

Ba naa maga wa nu mu nyan ti sema a tiɲ o biksi ti, o zi wa gban bau a wa mu wati. ⁴⁶ Nandigi ha wa na mu nyan ti. Mu waa naa o tum ma wati chen dɔɲdɔɲ fune na un. ⁴⁷ Wutire mu sem ma, ba naa maga se su min piin na o mi fali naa ve kpak bɔ. ⁴⁸ Mu wa mi fali diwe ta ya kibegimne. ⁴⁹ Ma nawaalsi ta fune di diwe naa ba fune yir ‘mana’ nyabaan ti ni saha digi chen a siti.

⁵⁰ Amaa ba naa maga di mi fali diwe naa li mu nyan ti tɔhɔn ti, ba wa zi siti. ⁵¹ Mu wa mi fali diwe naa fune li mu nyan ti tɔhɔn ti chen ya kibegimne. Ba naa maga di diwe na zi na miisa naa ve kpak bɔ. Diwe naa mu kaa nye ba ba di ya mu barawa. Nara zi wa kpu kinu chen ni tɛene ɲɔ tim maga zi na nyinbaanu a la miisa naa ve kpak bɔ.”

⁵² Ju tim ta fune nu chenani Yesu sem, ba fun a di dɔɲa amɔre kinkan o sem ta mun daha a ɲɔ, “Yere baal ɲɔ kaa ya a kpa o bara a nye ya di ya di?”

⁵³ Yesu fun ɲɔ ba, “Wutire mu ɲɔ ma, see ma se n waa nibine be bara a kinyɔ mu chel, Koosa mi fali naa ve kpak bɔ wa zi nyen ma bambe ni. ⁵⁴ Ba naa maga wa di mu bara aa la nyɔ mu chel ti, na o mi fali naa ve kpak bɔ lalakɔ. O wa wa di o di tɛene ɲɔ tim maga seria, mu zi leli bau a li ba sou ni. ⁵⁵ Mu bara ya diwe titi. Mu

chel ti ya kinyɔli titi. ⁵⁶ Ba naa maga di mu bara aa la nyɔ mu chel ti nyen min ni ka mu gbanko nyen ba ni.

⁵⁷ Mu nyan naa ya mi fali ti tiina, fune tum min ma wati. O dahare mu nyen. Chen vɛena, ba naa maga di min nyen mu dahare. ⁵⁸ Mi fali diwe ta awa diwe naa Mosis fun kpa nye ma nawaalsi ta ni saha digi ka ba siti chen, wa ya kibegim. Koosa fune tum o mi fali diwe tau a li o tɔhɔn ti ni, chen ni ba naa maga di un zi na miisa naa ve kpak bɔ.”

⁵⁹ Yesu fune nyen Ju tim ta bar lagmi de nɛe a li Kapernaum ni a biksi ba sem na maga.

Koosa Mi Fali Naa Ve Kpak Bɔ We

⁶⁰ O gantel tiɲsi ta bɔne gbanko fune nu o biksi tiu a ɲɔ dɔɲ ni, “O biksi ti bɔmu. Anti kaa tiɲ un?”

⁶¹ Yesu fune zimu di ba b o gantelle, o fun pɛesi ba, “Mu biksi ti dajni o bur ma gantelle? ⁶² Ma wa na n waa nibine be ka mu bur a la zu Koosa tɔhɔn ti, yere ma zi lisi? ⁶³ Ba fune lul ma, ma wa fun kpak Koosa miisa naa ve kpak bɔ. Koosa siim weri ti wa nyen nar ni, o fun kpa Koosa mi fali naa ve kpak bɔ a du o bambi ni. Mu ɲɔ ma lalakɔwa chenani ma zi na o mi fali ti, ⁶⁴ amaa ma bɔne se wa su mu sema.” (Saha naa Yesu fun te a biksi o gantel tiɲsi ta, o fun zim ba naa se ve su un awa naa la zi wa li gantel.) ⁶⁵ Doone Yesu fun bu ɲɔ ba, “Chendaha mu fun piin ɲɔ ma di nandigi wa kikota a wa mu wati see mu nyan ti gban un a wa mu wati.”

⁶⁶ O gantel tiɲsi ta fune nu chen, ba nidamata fun bur gantel a bu ve tiɲ un. ⁶⁷ Doone Yesu fun burgi o gantel tiɲsa nara fidale ta wati a pɛesi ba, “Ma gbanko zi buru a ka minn?”

⁶⁸ Simɔn Pita fun ɲɔ un, “Mu kunyana, anti watɛe ya kaa la? Hin kpak Koosa mi fali naa ve kpak bɔ sema, ⁶⁹ ka ya se su a. Ya zimu di i ya Koosa tu chaan tiinne.”

⁷⁰ Yesu fun ɲɔ ba, “Mu fune lisi ma nara fidalewa a li mu gantel tiɲsi ta ni, amaa ma nidigi ya sintana nibinere.” ⁷¹ O fune sem Judas Iskariot, Simɔn be, wewa. Yesu fune zimu di o zi li o gantelu.

Yesu Awa O Wale

7 A gantel nɛe Yesu fun a gba Galili pulum aa go. O fune zimu di Ju tima ba naa nyen Judia pulum ni, deɔ nyinbaanne di ba kpu un. Chendaha o fun ve dajni o bur la dooni. ² Ju tim ta wuzu zene a naa ba yaa fun a yir leuwa chen, fune wa dugli. ³ O niinbisi ta fun wa ɲɔ un, “Li bar ɲɔ aa la Judia, chen ni i gantel tiɲsa ba naa nyen dooni, gbanko zi na i tum zene naa i tumu. ⁴ I soglee, yere i kaa ya a ya nibin zen? Kila Jerusalem a la biksi ba naa maga lagmi dooni chenani ii tum.” ⁵ Yesu niinbisi ta se wa fun su un.

⁶ Yesu fun ɲɔ ba, “Mu si ha wa su di mu zi la lalakɔ. Ma zi wa la saha naa ma tusa tɔɔriu. ⁷ Min la biksi nara ba yaa tum tum tagna. Chendaha ba ha min. Amaa ba ka wa ha ma. ⁸ Maa la a la di wuzu zene ta a li Jerusalem ni. Mu si ha wa su di mu zi la dooni lalakɔ.” ⁹ Yesu fun kpalimi Galili pulum ni.

Yesu Fun Di Wuzu Zene Ta Digi A Li Jerusalem Ni.

¹⁰ O niinbisi ta fune kaali di ba la di wuzu zene ta chen gantel nɛɛ, Yesu gbanko fun a sogli a tiŋ ba a kaali. ¹¹ Ju tima ba naa fune lagmi dooni, fun a deũ Yesu a la pɛɛsi dɔŋa o bar nyeni wɛ.

¹² Nidamata fune nyumsi a sɛm o wɛ. Bɔnɛ fun ŋɔ di o ya narɛ. Bɔnɛ ka ŋɔ di o mur narawa. ¹³ Ba maga fune ɔm ba niheɛtiwa. Chendaha ba vɛ sɛm o wɛ a li gbampulim.

¹⁴ Wuzu zene ta fune wa purigi, Yesu fun la zu Koosa bar jɛemi dam ti a biksi nara. ¹⁵ O biksi ti fun ya Ju tima, ba naa fune nyen doon chen, alaaɛzibu kinkan. Ba fune ŋɔ dɔŋ ni, "Baal nɔ ya nyu bilim tiinne. Yɛɛ o ya zim kin nama a biksi ya nan?"

¹⁶ Yesu fun ŋɔ ba, "Mu biksi ti ya Koosa naa tum min chen, kinne. O wa ya mu titi kin. ¹⁷ Ba naa maga la daŋni ba tiŋ Koosa tutɔ ti zi zimu di mu biksi ti li mu wateɛ koo o wati. ¹⁸ Naa sɛm o titi sɛma daŋni narawa kinye un jirima. Nar ka daŋni o nye naa tum un chen, jirima ya wuti tiinne. Nusuna wa to un ni. ¹⁹ Koosa chikse naa Mosis fun kpa nye ma nawaalsi ta ni chen, ma wa tiŋ a nene. Yɛɛ ma lisi min a ŋɔ di mu chɔk au a la daŋni ba kpu min?"

²⁰ Zeme ta fun ŋɔ un, "I zu galɛŋwa. Anti ma la daŋni ba kpu hin?"

²¹ Yesu fun ŋɔ ba, "Mu fune tiibi baal digiu ma hiisi wuzu. O fun ya ma alaaɛzibu kinkan. ²² Ma nawaalsi ta fune te teŋsi ma bisau a li ba hiisi wuzu saha digi ka Mosis fun biksi ba di ba ha vɛɛn kiya chen. ²³ Ma daŋni ma tiŋ Mosis chikse ta, ma teŋsi ma bisa hiisi wuzu. Yɛɛ ma na paan a du min ni mu tiibi nibine ma hiisi wuzu daha? ²⁴ Ma ta di nara seria dentil ni amaa maa di a li ba tuhu ni wa wuti."

Yesu Fune Ya Naa Koosa Vɔu Di O Tum Chen

²⁵ Nara tima ba naa fune nyen Jerusalem ni, bɔnɛ fune ŋɔ dɔŋ ni, "Baal nɔ laata ba daŋni ba kpu chen? ²⁶ Maa na, o chine gbampulim ni a biksi nara ka ya niheɛti ta vɛ ya un wu digi. Ami ba zimu di waa sir ya Kristo naa Koosa fun ŋɔ di o zi wa tumu chen. ²⁷ Ka yɛɛ nan kaa ya? Ya zim doonani baal nɔ liu. Kristo wa wa, nandigi wa zi zim doonani o li."

²⁸ Yesu yaa fun nyen Koosa bar jɛemi dam ti ni a biksi nara chene, a fun tɛsi a ŋɔ, "Ma ŋɔ di ma zim minu awa doonani mu li. Mu wa wa mu titi nyuhu nɛɛ. Naa tum min chen, ya wuti tiina ka ma vɛ zim un. ²⁹ Mu waa zim unu. O wa min fune te lagmi nyen ka o fun tum min ma wati."

³⁰ Ju tim ta fune nu o sɛm ta, ba fune daŋni ba kpak un, amaa o kpaki saha ha wa fun tel. Chendaha nandigi wa fun gbanɛsi un. ³¹ Zeme ta nidamata se fun su un. Ba fune ŋɔ dɔŋ ni, "Kristo wa wa, o tum zene zi kaali baal nɔ tum zeneuu?"

Lanjimasa Fun Wa Di Ba Wa Kpak Yesu

³² Farisi tim ta fune nu chenani zeme ta nyumsi Yesu wɛ, ba wa Koosa kɔkɔrsi ta fun a na dɔŋa a tum lanjimasa di ba la kpak Yesu a wa. ³³ Ba fune kaali doonani Yesu nyen chen, o fun ŋɔ ba naa maga fune nyen dooni, "Mu zi nyen ma watiu wuzu bumena a bur la naa tum min chen wati. ³⁴ Ma zi wa deũ mu bar nyeniu, amaa ma ka wa zi bu wa na min. Ma wa kitiŋ min la doonani mu nyen."

³⁵ Ju tim ta wa fun zim o sɛm ta mun a la pɛɛsi dɔŋa, "Leene o kaa gba la ka ya vɛ na un? O zi la Ju tim ba naa wa hɔɔra nyenɛɛ a la biksi ba chenuu? ³⁶ Waa fune ŋɔ ya di ya zi deũ o bar nyeniu ka ya ka wa zi na un. O gbanko fune ŋɔ yau di ya wa kitiŋ un a la doonani o nyen. O mun ya yɛɛ?"

Yesu Fun Kpa Ni A Nye Ba Naa Nyɔksa Kpak Ni

³⁷ Wuzu zene ta gantel tiŋna fune ya a kilɛmlɛm. A wuzu tire Yesu fun si chine zeme ta suwachak ni a tɛsi a ŋɔ, "Ba naa maga nyɔksa kpak, ma nye ba wa mu wati mu kpa ni a nye ba ba nyɔ. ³⁸ Ba fune sɔbiu a li Koosa sɛm tɔn ti ni saha digi a ŋɔ,

'Ni pali zi li ba naa se su min bambe niu saha maga.' "³⁹ Yesu fune sɛm ba ni pali ti wɛ chen, o fune ya Koosa siim weri ti wewa o sɛm. Yesu ha wa fun bur la Koosa tɔhɔn ti. Chendaha Koosa ha wa kpa o siim weri ti a nye ba naa se su Yesu ni.

Zeme Fune Waligiu Yesu Biksi Ti Daha

⁴⁰ Zeme ta fune nu o sɛm ta, ba bɔnɛ fun ŋɔ, "Baal nɔ sir ya witiina naa Koosa ŋɔ di o zi tum ya wati wuzu digi chenu."

⁴¹ Bɔnɛ fun ŋɔ, "Waa ya Kristo naa Koosa fun ŋɔ di o zi tumu chen."

Bɔnɛ ka fun bukoo ŋɔ, "Kristo wa zi ya Galili tim baal. ⁴² Ba fune sɔbiu a li Koosa sɛm tɔn ti ni a ŋɔ, 'Ba zi lul Kristo a li tɔhɔn naa ba yir Betlehem ka o nyen Judia pulum ni.

O zi wa ya koor Devid bi lului.

Chendaha ba kaa wa lul un a li o tɔhɔn ti ni.' "

⁴³ Zeme ta fune waligiu Yesu daha. ⁴⁴ Bɔnɛ fune daŋni ba kpak un, amaa nandigi wa fun gbanɛsi un.

Ju Tim Nihɛeta Fun Vɛ Yesu

⁴⁵ Lanjimasa ba naa Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Farisi tim ta fun tum di ba la kpak Yesu, fun bur wa wa nin hule ni. Ju tim nihɛeta ta fun pɛɛsi ba, "Yɛɛ ma vɛ kpak un waali?"

⁴⁶ Lanjimasa ta fun ŋɔ ba, "Baal nɔ sɛma kaali chen naa maga ya nu."

⁴⁷ Farisi tim ta fun ŋɔ ba, "Wutire o gbanko fun mur ma. ⁴⁸ Ma nihɛeta ta awa Farisi tim ta nidigi wa to o si su un. ⁴⁹ Zeme ba naa la nu o biksi ti wa zim Koosa chikse ta ka Koosa fun ŋɔ nɔ a nye ba."

⁵⁰ Nikɔdimus, naa fune te la sɛm sɛma Yesu wati, o wa ba fune lagmi. O fun ŋɔ ba, ⁵¹ "Ya chikse ta biksi ya

di ya wa kina nar galimsa see ya nu a li o titi nɔ ni chenani o tum."

⁵² Ba fun pɛɛsi un, "I gbanko ya Galili tim narɛɛ? Koosa sɛm tɔn ti bar digi wa to ba fun sɔbi di o witiinsi ta digi ya Galili narɛɛ." ((⁵³ Ba maga fun si a pisi kaali ba dama.

Nihaan Naa La Daɗni Nibaala Yɔri Yɔri

8 Yesu gbanko fun li dooni a kaali bi naa ba yir ɗlif nyuhu daha. ² Chɔɔsa funɛ wa pisi chɔsa, o fun si a bur kaali Koosa bar jɛemi dam ti. O funɛ la tel dooni, zɛmɛ ta fun wa lagmi a go un. O fun kani a biksi ba. ³ Koosa chikɛ nibikɛ awa Farisi tim ta fun kpak nihaan naa la daɗni nibaala yɔri yɔri. Ba fun kpa un wa Yesu wati a nyɛ o chiji ba maga suwachak ni. ⁴ Ba nidi-gi fun ɗɔ un, "Mu kunyana, ya na unu ka o chɔ nibaal wati. ⁵ Ya nawaalsi ta nihɛɛ, Mosis, fun a biksi ya a li Koosa sɛm tɔn ti ni di nihaan naa la ya chen, ya yaksi un wa burɗkula ni a kpu. Yɛɛ i lisi o sɛm ti?" ⁶ Ba funɛ daɗni ba mo o lo a na o galimsa. Amaa Yesu funɛ gur o nyuhau a la piigi tɛɛɛ awa o nin ni. ⁷ Ba ha funɛ pɛɛsi un chene, o zer a nyuha a nyini ba a ɗɔ, "Naa ve tum tum tagin, waa la zi te yak un wa burɗkul ni." ⁸ O fun bu gur o nyuha a la piigi tɛɛɛ awa o nin ni. ⁹ Ba funɛ nu o sɛm ta, nihɛɛti ta fun te a li nibɛgim bɛgima hali ba wa bichɛsi ta maga wa li. Yesu wa nihaan ti duɗduɗ funɛ kpalimi dooni. ¹⁰ Yesu fun bukoo zer o nyuha a nyini un a ɗɔ, "Leene ba naa la fiksi hin chen kaali? Nandigi wa to a ɗɔ di i kpak galimsau?"

¹¹ Haan ti fun ɗɔ Yesu ni, "Mu kunyana, nandigi wa to."

O fun ɗɔ un, "Mu gbanko wa sɛm di i kpak galimsau. Kila dama. Ta bu tum tum tagna.")

Yesu Chi Tɛɛɛ Nɔ Tim Maga Fitina

¹² A saha tire Yesu fun bukoo biksi zɛmɛ ta a ɗɔ ba, "Min chi tɛɛɛ nɔ tim maga fitinne. Ba naa maga tiɗ min wa zi bu val birsi ni. Mu zi chaani ba nyinbaan niu a kpa Koosa mi fali naa ve kpak bɔ a nyɛ ba."

¹³ Farisi tim ta bɔnɛ funɛ nyɛn dooni a ɗɔ un, "I sɛm ta wa ya wuti. I daɗni sɔnnɛ a nyɛ i titi ni."

¹⁴ Yesu fun ɗɔ ba, "Mu zim doonani mu fun liu a zim doonani mu la. Chendaha sɛm naa mu sɛm mu titi we nan ya wuti. Ma wa zim doonani mu fun li a zim doonani mu la. ¹⁵ Ma yaa di nara sɛria dentil nee. Mu ka wara di nandigi sɛria. ¹⁶ Mu di nara sɛria, mu duɗduɗ wa zi di un. Mu kunyan Koosa naa funɛ tum min chen, zi gbaari min niu a di sɛria ti. Chendaha mu sɛria ti ya wutiu. ¹⁷ Ba funɛ sɔbiu a li ma chikɛ ta ni saha digi di nara bale la nɔɔni chenani yɛɛ, ka nara ɗɔ di ba sɛm ta ya wutirɛ. ¹⁸ Mu sɛm mu titi wewa ka mu nyan naa tum min chen, gbanko sɛm mu wɛ. Chendaha ya sɛma ya wuti."

¹⁹ Ba fun pɛɛsi un, "Leene ya i nyan ti bar nyeni?"

Yesu fun ɗɔ ba, "Ma wa zim chenani mu du. Chendaha ma ve zim chenani mu nyan ti duuli. Ma fu zim min, chen fu zi nyɛ ma nyinbaanu ma zim mu nyan ti."

²⁰ Yesu funɛ nyɛn doonani nara tima yaa kpa ba male a dau a nyɛ Koosa ni a la biksi ba kin nama. O kpaki saha ha wa fun tel. Chendaha nandigi wa fun gbanɗsi un.

Ju Tima Wa Kitiɗ Yesu A La Doonani O La

²¹ Yesu fun bu ɗɔ ba, "Mu saksi di mu la bar digi. Mu wa la, ma wa kikoti a tiɗ min. Ma zi wa dɛu minu, amaa ma wa zi gil tum tagna tumi hali a wuzu naa ma wa siti."

²² Ju tim ta funɛ nu nan, ba fun ɗɔ dɔɗi ni, "O fun ɗɔ ya di ya wa kikoti a tiɗ un a la doonani o la chen. O sɛm nɔ mun ya di o kaa kpu o titirɛɛ?"

²³ Yesu fun ɗɔ ba, "Ma wa li tɛɛɛ nɔ maga ni. Mu ka li Koosa tɔɔn tire. Ma ya tɛɛɛ nɔ maga nibinsa. Mu wa ya tɛɛɛ nɔ maga nibine. ²⁴ Mu piin ɗɔ mau di ma wa zi gil tum tagna tumi hali a wuzu naa ma wa wa siti. Ma ve nyɛ ma se su min, chene ma kaa wa siti."

²⁵ Ba fun ɗɔ un, "Anti ya hin i sɛm nan sɛma a du ya ni?"

Yesu fun ɗɔ ba, "Mu piin ɗɔ ma nibine naa ya minu. ²⁶ Naa funɛ tum min chen ya wuti tiinne. Mu biksi tɛɛɛ nɔ tim magawa chenani o fun ɗɔ min duɗduɗ. Chendaha mu koti a di ma sɛria a biksi ma chenani ma bambe du."

²⁷ Ba ha wa fun veen zim di Yesu ɗɔ ba o nyan Koosa wewa. ²⁸ Doone Yesu fun bukoo ɗɔ ba, "Ma zi wa kpak mu waa nibine beu a kpaasi mari daakakli mu sou, ma zi wa zimu di min ya naa Koosa fun ɗɔ di o zi wa tumu wuzu digi chen. Ma gbanko zi wa zimu di sɛm na wa li mu wati. A ya sɛm naa mu nyan ti fun kpa nyɛ min nɛ. ²⁹ Naa funɛ tum min chen, wa gil mu duɗduɗ. Waa nyɛn min ni. Mu yaa tiɗ o tutɔu a la sɔɔni o tuha."

³⁰ Yesu fun sɛm peti, Ju tim ba naa funɛ nu o sɛm ta chen, nidamata se fun su un.

Yesu Yisi Ya A Li Ya Yosi Ni

³¹ Doone Yesu fun ɗɔ ba, "Ma tiɗ mu biksi nɔ, ma waa la zi ya mu gantel tiɗ wutɛ. ³² Ma tiɗ nan, ma zi nu wuti tiu ka wuti ti yisi ma a li yosi ni."

³³ Ba fun ɗɔ un, "Ya waa ya Abraham bi lule a ha ve ya nara yosa. I ɗɔ di wuti ti la zi yisi ya a li yosi ni. Nan mun ya yɛɛ?"

³⁴ Yesu fun ɗɔ, "Mu ɗɔ ma, naa la tum tum tagna ya tum tagna yomne. ³⁵ Yosa wa kpak nyinbaan wa wu digi ni, amaa be ka kpak nyinbaan wa o nyan kin ni.

³⁶ Mu waa Koosa be koti a nyɛ ma hiisi wuti. ³⁷ Mu zim di ma ya Abraham bilulewa, amaa ma bɔnɛ daɗni ma kpu minu, domi mu biksi ti wara zu ma diɗsi ni. ³⁸ Mu wa mu nyan ti funɛ nyɛn, o funɛ biksi min wu damati-wa. Mu ɗɔ ma a wɛu lalakɔ. Maa tum chenani ma nyan fun biksi marɛ."

³⁹ Ba fun ɗɔ un, "Abraham ya ya nyan ti."

Yesu fun ɗɔ ba, "Ma nyan ti sir ya Abraham, ma fu zi zer o nanɗeri weriu. ⁴⁰ Ma bɔnɛ daɗni ma kpu minu, domi mu la ɗɔ ma wuti naa Koosa fun biksi min chen daha. Chen laata Abraham fun du. ⁴¹ Ma ya chen, nyan digi nanɗerire ma zer."

Ba fun ɲɔ un, “Ya wa ya sambisa a chi nibin bɔnɛ. Ya nyan wuti ya Koosa titi.”

⁴² Yesu fun ɲɔ ba, “Ma nyan ti sir ya Koosa, ma fu zi daɲni minu domi mu li o wateɛ. Mu wa wa bar nɔ n titirɛ, amaa waa tum min. ⁴³ Ma wara koti a nu mu biksi ti, domi ma nyinbaan tɔu. ⁴⁴ Ma waa ya sintan bisa aa daɲni ma tiɲ o tutɔ. Saha naa Koosa fun naami tɛɛnɛ nɔ maga hali a wa tel lalaknɔ, sintana funɛ ya nara nikpuuli. O wa zim chenani wuti du. Waa ya nusun kooru. O kaa suni wɛ, o wara bɔm un ni. ⁴⁵ Mu waa ka ɲɔ ma wuti ti wɛwa, amaa ma wa nyɛ ma se su chenani mu sem ma. ⁴⁶ Nandigi nyen ma ni a la zi biksi min di mu tum galimsi tumauu? Nandigi wa to. Mu yaa ɲɔ ma wuti tiu, ka yɛrɛ ma se vɛ su chenani mu ɲɔ ma? ⁴⁷ Ba naa ya Koosa bisa yaa nu o semau. Ma waa wara daɲni ma nu a. Chen biksɛɛ di ma wa ya o bisa.”

Yesu Awa Ju Tima Nawaal Abraham

⁴⁸ Doone Ju tim ta fun ɲɔ Yesu ni, “Ya ɲɔɛɛ di i ya Samaria tim nidigirɛ ka alizin tagin kani i nyuhu ni, wuti laata ya sem?”

⁴⁹ Yesu fun ɲɔ ba, “Alizin tagin wa kani mu nyuhu ni. Mu nyɛ mu nyan ti jirimarɛ, amaa ma waa ka wara nyɛ min jirima. ⁵⁰ Mu bak wa to di ma nyɛ min jirima, amaa Koosa waa baga nyɛnu di nara nyɛ min a kidi ba naa vɛ min sɛria. ⁵¹ Ma cheri ma diɲsa a nu chenani mu kaa sem ma. Ba naa maga yaa tiɲ mu nɔ, ba wa zi wa sou.”

⁵² Ju tim ta fun ɲɔ, “Lalaknɔwa ya zim di i kpak alizin taginu. Hin ɲɔ ya di ba naa maga tiɲ i nɔ wa zi sou, amaa ya nawaal, Abraham, awa Koosa witinsi ta maga funɛ siti saha digi. ⁵³ I lisi di hin kaali baa? I lisu di banja ya hinn?”

⁵⁴ Yesu fun ɲɔ ba, “Mu wara nyɛ n titi wa jirima. Mu titi jirima nyɛli ya yɔrɔrɛ. Mu nyan ti ka yaa kpa o jirima a nyɛ min. O wa naa ma yir Koosa chen ya nibegimnɛ. ⁵⁵ Ma wa zim un, amaa mu waa ka zim unu. Mu fu ɲɔ di mu wa zim un, mu fu zi ya nusun tiinau a chi ma ya nusun tim chen. Mu zim unu aa tiɲ o nɔ. ⁵⁶ Ma nawaal Abraham tuha funɛ sɔɔni di mu zi wa tɛɛnɛ nɔ.”

⁵⁷ Ju tim ta fun ɲɔ un, “I ha wa tel bun fumnyuu, ka yɛrɛ i ya zim Abraham?”

⁵⁸ Yesu fun ɲɔ ba, “Maa nu chenani mu kaa sem ma. Mu funɛ piin nyɛnu ka ba zi lul Abraham.”

⁵⁹ Ju tim ta funɛ nu o sem ta, ba fun pini buɲkula di ba yaksi un, amaa Yesu funɛ sogliu a la li Koosa bar jɛemi dam ti ni.

Yesu Fun Tiibi Naa Ba Lul Wa Nyulumsa

9 Wuzu digi Yesu funɛ val a la chene a la na baal naa ba fun lul wa nyulumsi ni chen. ² O gantɛl tiɲsi ta fun pɛɛsi un, “Ya kunyana, yɛrɛ ba fun lul un ka o nyulumu? O tum tagna daharɛ o nyulumu nan, koo o nyana awa o niin tum tagna daharɛ?”

³ Yesu fun ɲɔ ba, “O nyulumu ti wa kpak wu digi wa o tum tagna ni koo o nyana awa o niin tum tagna ni. O nyulumu chen ni nara zi na chenani Koosa kpok zi tu-

mu. ⁴ Lalaknɔwa nyinbaan puk a nyɛ ya di yaa tum tum a nyɛ naa funɛ tum min ni chen. O wa zi vusi ka nyinbaan ti tɔ ya bu vɛ koti a tum wu digi. ⁵ Chenani mu nyɛn tɛɛnɛ nɔ maga ni nan, min chi fitina a chaani a nyɛ tɛɛnɛ nɔ tim maga ni.”

⁶ Yesu funɛ sem peti, o fun tɔsi nantɔsa a du hɛɛra ni a gɔɔri a kpa tiksi baal ti se, ⁷ a ɲɔ un, “Kila a la sem i se a li pul naa ba yir Sailom chen.” Sailom ti mun ya, ‘doonani mu fun tum hin’. Nyulum ti fun kaali a la sem o se ta dooni a lɛli. O fun bur wa.

⁸ Doone o kandɔɲsa awa ba naa funɛ na un ka o sumi kina chen fun a pɛɛsi dɔɲa, “Baal nɔ, o laata yaa kani bar nɔ a sumi kina chenn?”

⁹ Bɔnɛ fun ɲɔ, “Ware,” amaa bɔnɛ ka fun ɲɔ, “O laata. O chille.”

Baal ti titi fun ɲɔ ba, “Min chen.”

¹⁰ Ba fun a pɛɛsi un, “Yɛrɛ i ya i se tima lɛli?”

¹¹ O fun ɲɔ ba, “Baal naa ba yir Yesu chen, waa funɛ tɔsi nantɔsa a du hɛɛra ni a gɔɔri a kpa tiksi mu se ni a ɲɔ min di mu la sem mu se ta a li Sailom pul ti ni. Mu fun la sem a dooni a puk.”

¹² Ba fun bukoo pɛɛsi un, “Leene baal ti ka?”

O fun ɲɔ ba, “Mu wa zim.”

Farisi Tima Wa Fun Zim Chenani Yesu Tiibi Un Chen

¹³ Doone ba fun kpa baal naa ya nyulum chen a kaali Farisi tim ta wati. ¹⁴ A wuzu naa Yesu fun ya veri ti a du baal ti se ta ni di a puk chen funɛ ya Ju tim ta hiisi wuzurɛ. ¹⁵ Farisi tim ta fun pɛɛsi un, “Yɛrɛ o ya i se nama lɛli?” O fun ɲɔ ba, “Baal naa ba yir Yesu chen, kpa veri a du mu se ta ni. Mu fun la sem a aa na.”

¹⁶ Farisi tim ta funɛ nu o ta, ba bambe fun purigi. Ba bɔnɛ fun ɲɔ dɔɲ ni, “Naa ya chen wa li Koosa wati, domi o tum ya hiisi wuzurɛ.”

Ba bɔnɛ ka fun ɲɔ dɔɲ ni, “Tum tagna nitumi wa koti a tum tum zene a chi nan.”

¹⁷ Ba fun bukoo pɛɛsi un, “Baal naa i ɲɔ di waa puk i se nan, yɛrɛ i lisi kpa la o wati?”

O fun ɲɔ ba, “O ya Koosa witinsi ta digirɛ.”

¹⁸ Farisi tim ta se wa fun su di baal ti funɛ ya nyulumne a bur a na. Adaha ba fun yir baal ti nyana awa o niina, ¹⁹ a pɛɛsi ba, “Ma be nɛɛ? Ma lul un nyulum, yɛrɛ o kaa ya a bur na?”

²⁰ Ba fun ɲɔ, “Ya be ya un. Ya waa lul un nyulum, ²¹ amaa ya wa zim chenani o ya a na koo naa lɛlɛ o se ta. Ma la pɛɛsi un chenani o ya o se ta lɛli. O ya ni hɛɛu a la zi sem ma.” ²² Ba funɛ sem chene, domi hansura funɛ kpak ba Farisi tim ta daha. Ba funɛ piin ɲɔ di nandigi la nɔnɔ di Yesu ya naa Koosa fun vɔu di o zi tumu wuzu digi chen, ba wa zi nyɛ ba bu jɛemi Koosa a li ba bar lagmi dɛ ni. ²³ Chendaha ba fun ɲɔ, “O ya ni hɛɛu a la zi sem ma. Ma la pɛɛsi un chenani o ya o se ta lɛli.”

²⁴ Farisi tim ta fun bu yir baal naa bu vɛ nyulumu chen a ɲɔ un, “Baal naa lɛlɛ i se chen ya tum tagna nitumirɛ. Ta nyɛ un jirima, amaa ka nyɛ Koosa wa jirima.”

²⁵ Baal ti fun ɲɔ ba, “O ya tum tagna nitumi koo o wa ya, mu wa zim. Mu zim di mu funɛ ya nyulumnɛ, amaa lalaknɔ mu nau.”

²⁶ Ba fun bu pɛɛsi un, “Yɛɛ o ya i se na lɛli?”

²⁷ O fun ɲɔ ba, “Mu piin ɲɔ mau ka ma vɛ nuuli. Ma bur a daɲni mu ɲɔ ma a gbaariuu? Ma gbanko daɲni ma tiɲ unuu?”

²⁸ Ba funɛ nu o sɛm ta chen, ba funɛ zulimi un a ɲɔ, “Hin ya o gantɛl tiɲsi ta digi. Ya waa ka ya ya nawaal Mosis gantɛl tiɲsa. ²⁹ Ya zim di Koosa funɛ sɛm sɛma a nyɛ Mosis ni, amaa naa lɛlɛ i se ta chen, ya wa zim doonani o li.”

³⁰ Baal ti fun ɲɔ ba, “Ma wa zim doonani baal nɔ li a wa lɛli mu se na. Baɲ alaazibu wɛnɛ. ³¹ Nara maga zim di Koosa wara nu tum tagna tiin nɔ. O ka nu ba naa la nyɛ un jirima aa tiɲ o tutɔ nɔɛ. ³² Tɛɛnɛ nɔ maga piili ni kpa la hali wa zinan, nandigi ha wa lɛli naa ba lul wa nyulumsa, se. ³³ Chenani o tum chen biksi di o li Koosa wateɛ.”

³⁴ Ba fun ɲɔ un, “Ba funɛ lul hin di i yaa kitum tum tagniwa. I kpa i nyuhure a mo yaa?” Ba fun zaksi un a li ba bar jɛɛmi dɛ ti ni a ta.

Farisi Tima Wa Fun Koti A Nu Yesu Biksi Ti

³⁵ Yesu funɛ nu chenani ba ya un, o fun wa ɲɔ un, “I si su mu waa nibine beuu?”

³⁶ Baal ti fun ɲɔ un, “Mu kunyana, ɲɔ min chenani o du, chen ni mu gbanko si zi su unuu.”

³⁷ Yesu fun ɲɔ un, “N waa naa la sɛm nan ya un. Hali i koti a na minu lalaknɔ.”

³⁸ Baal ti fun gbiri Yesu suwachak ni a jɛɛmi un a ɲɔ, “Mu kunyana, mu si su hinu.”

³⁹ Doone Yesu fun ɲɔ, “Mu funɛ wa tɛɛnɛ nɔ maga di mu wa nyɛ ba naa se vɛ lɛlire lɛli a biksi ba naa ɲɔɛɛ di ba se lɛleu ka a vɛ lɛli.”

⁴⁰ Farisi tima ba naa funɛ dugli dooni, bɔnɛ fun nu ka o sɛm. Ba fun ɲɔ un, “Hin la daɲni i ɲɔ di ya se wa lɛli.”

⁴¹ Yesu fun ɲɔ ba, “Ma se fu vɛ lɛli, mu fu wa zi na ma galimsa. Domi ma ɲɔ di ma se lɛleu ka a vɛ lɛli, mu zi na ma galimsau.”

Yesu Fun ɲɔ Ba Piisi Bol We

10 Doone Yesu fun jɛɛgi jɛɛgi a ɲɔ ba, “Maa nu mu wati nɛnɛ. Nandigi zu piisisa bol dusum a vɛ tiɲ bol zɔɔɔ a zuuli, ma zim di o ya ɲmɛɛrɛ. ² Naa yaa tiɲ bol zɔɔɔ ti aa zu saha maga, waa ya piisi gbaɲna. ³ Bol zɔɔɔ niili yaa puk bol zɔɔɔ ti a nyɛ un. O yaa zu a yir o piisisi ta sɔna. A tiɲ un a li domi a zim o tau. ⁴ O wa a wa li, a yaa tiɲ o mun nee domi a zim o ta daha. ⁵ A yaa tiɲ o dunɔɔnɛ. Nandigi wa te a suwachak, a zi pisiu domi a vɛ zim o ta daha.”

⁶ Yesu fun jɛɛgi jɛɛgi ti peti, ba naa funɛ nu o sɛm ta chen wa fun zim o mun.

Yesu La Dɛɛsi O Piisisa Nɛnɛ

⁷ Nan daha, Yesu fun bukoo ɲɔ ba, “Maa nu mu wati nɛnɛ. O chi di min ya bol zɔɔɔ ti. ⁸ Nidamata ba naa te wa chinji mu suwachak ni chi ɲmɛɛrsi tawa. Mu piisisi ta wara nu ba sɛma. ⁹ Ba naa maga nyɛ mu yisi ba a li ba tum tagna ni chi piisisi naa yaa wa zu a bol a li di di-

we chene. ¹⁰ ɲmɛɛr yaa wa zu bol di o ɲmɛ piisisi ta a kpu a. Min ka la dɛɛsi a. Min funɛ wa di mu wa kpa Koosa mi fali ti a nyɛ nara ni. Waa kaali ba titi miisa kinkan.

¹¹ “Min la dɛɛsi mu piisisi ta a kaali piisi gbaɲsi maga. Hali mu sakseu di mu sou a nyɛ a. ¹² Tumtumna nyini piisisa, o wa zi nyini a nɛnɛ. Gbeha wa wa di o wa pisi a dɔɲ ni a kpak a, o zi chɔu a ka a, domi o wa dɔ a. ¹³ Ba funɛ bɔ un o nyini ti daha. Chendaha o vɛ chinji a kok a. ¹⁴ Min la dɛɛsi mu piisisi ta a kaali piisi gbaɲsi maga. Mu zim au ka a ka zim min. ¹⁵ Chen vɛɛna mu zim mu nyan tiu ka mu nyan ti ka zim min. Hali mu sakseu di mu sou a nyɛ mu piisisi ta ni. ¹⁶ Piisi bɔnɛwa mu dɔ ka a nyɛn bar digi ni. O lawa mu la a nu mu tau, chen ni a zi tiɲ minu. A wa mu piisisi ta lagmi dɔɲ ni, chen ni a zi ya kibegimu ka nigbaɲi begim kinyini a.

¹⁷ “Mu nyan ti daɲni minu, domi mu sakseu di mu sou a nyɛ a. N wa sou, mu zi si a li mu sou niu. ¹⁸ Nandigi wa kpak kpok a la zi yisi mu miisa. O ya mu tutɔɛ nara zi wa ya chen. Mu nyan ti funɛ kpa o kpok ti a nyɛ min di mu nyini wuzu a sou. N wa sou, o kpok naa nyɛn min ni chen, zi nyɛ mu siu a li mu sou ni.”

¹⁹ Farisi tim ta funɛ nu o sɛm ta, ba bambe fun bu pu-rigi. ²⁰ Ba nidamata fun ɲɔ dɔɲ ni, “Baal nɔ, alizin tagin nyɛn o nyuhu ni ka o zu galɛɲa. Baɲne ma chinji a nu di ma ya?”

²¹ Ba bɔnɛ ka fun ɲɔ dɔɲ ni, “Alizin tagin nyɛn nar ni, o wa kikoti a sɛm nan. Alizin tagin wa kikoti a lɛli naa ba fun lul wa nyulumsa, se.”

Ju Tima Fun Vɛ Yesu

²² Peha saha ya fun wa tel, Ju tim ta yaa di wuzu zeneu. Chen saha ti ba yaa lisi chenani ba fun kpa ba bar jɛɛmi dama a nyɛ Koosa ni saha digi. ²³ Wuzu zene ta bambaan ni, Yesu fun val Koosa bar jɛɛmi dam zaɲ naa ba yir koor Sɔlɔmɔn zaɲ. ²⁴ Ju tim ta bɔnɛ fun wa jin un chinji a pɛɛsi un, “Yɛɛ i kaa ya sogli i titi a li ya ni? I ya naa Koosa fun ɲɔ di o zi tumu wuzu digi chen, ɲɔ ya gbampulim ni.”

²⁵ Yesu fun ɲɔ ba, “Mu piin ɲɔ ma chenani mu duu, amaa ma se wa fun su mu sɛma. Tum nawara mu tum nan a li mu nyan ti kpok nee, a wa la biksi ma di chenani mu sɛm ma chen ya wutirɛ. ²⁶ Mu funɛ piin ɲɔ mau di ba naa se su min chi mu piisisiwa, amaa ma wa a wa ya kibegim. Chendaha ma se wa su mu sɛm ta. ²⁷ Mu zim mu piisau ka a gbanko zim mu ta a la tiɲ min. ²⁸ Mu kpa Koosa mi fali naa vɛ kpak bɔ a nyɛ a, chen ni o wa zi bu na a galimsa a ta a yɔri. Nandigi wa zi fuksi a n wati. ²⁹ Mu nyana naa zen a kaali kin maga, kpa a a du mu nin ni. O wa zi nyɛ nandigi fuksi a a li mu nin ni. ³⁰ Mu wa mu nyan ti ya nibegimnɛ.”

³¹ Ju tim ta funɛ nu o sɛm ta chen, ba fun bukoo pini buɲkula di ba yaksi un. ³² Yesu fun ɲɔ, “Mu nyan ti funɛ nyɛ mu tum tum were kinkanɛ di ma na. O leema dahare ma daɲni ma kpu min?”

³³ Ju tim ta fun ɲɔ, “Ya wara daɲni ya kpu hin i tum were daha. I ya nibinere a la pini Koosa zoma a kpa i titi a maksi un. Chendaha ya daɲni ya kpu hin.”

³⁴⁻³⁵ Yesu fun ɲɔ ba, “Koosa fune lisi nibin bɔnɛ di ba sɔbi o sɛma a du o tɔn ni saha digi. O fune ɲɔ ba wɛu di ba chi unu. Ya zimu di o sɛm tɔn ti ya wutirɛ. ³⁶ Mu nyan ti fune lisi min a tum min tɛɛnɛ nɔ maga ni. Mu ɲɔ ma di mu ya o bere, yɛrɛ ma ɲɔ min di mu pini o zomwa? ³⁷ Ma la nɔkɔni di tum naa mu tum nan, ya mu nyan ti tumwa, ma nyɛ ma se su mu sɛm ta. ³⁸ Hali ma se vɛ su mu sɛm ta, ma nyɛ ma se su mu tum ta. Ma ya chen, ma zi zim nɛnɛu di mu nyan ti nyen min nɛɛ ka mu ka nyen un ni.”

³⁹ Ju tim ta fune daɲni ba kpak un, amaa Yesu fune fuksi ba nin niu.

⁴⁰ O fun bur la ji ɲɔɲɔdan mɔɲɔg jibaɲ kinkin ti a la tel doonani ɲɔn fun te chaksi nara wa ni ni a nyen dooni. ⁴¹ Nidamata fun wa o wati a ɲɔ dɔɲ ni, “ɲɔn wa fun tum tum zene, amaa chenani o fun ɲɔ ya baal nɔ wɛ, chen ya wutirɛ.” ⁴² Doonee ba se fun su un.

Chenani Lazarus Fun Sou

11 Baal digi fune nyen doon. Ba yir un Lazarus. O fun nyen tɔhɔn naa ba yir Betani ni. O toosa, Meri awa Marta, gbanko fune nyen doonee. ² Meri fune ya naa kpa tulale naa sɔkra weree a la biti a du ya kunyan naɲgere ni a kpa o nyuksa a fiisi a. Wuzu digi Lazarus fun wa wi. ³ O toosi ta fun tum di ba la ɲɔ Yesu ni, “Ya kunyana, i chen birigi la wi.”

⁴ Yesu fune nu laaboorti, o fun ɲɔ ba naa kani o wati chen, “Lazarus fu kaa sou, o fu wa zi vusi nan. Chenani o du un ni chen zi nyɛ nara kinyɛ Koosa awa o be jiri-mau kinkan.”

⁵ Yesu fune daɲni Lazarus awa Marta wa ba niinbeu, ⁶ amaa o fune kpalimi doonani o nyen chenu wuzu bile. ⁷ Wuzu bile ta gantel nɛɛ, o fun ɲɔ o gantel tiɲsi ta ni, “Ma nyɛ ya bur a la Judia pulum.”

⁸ Ba fun ɲɔ un, “Ya kunyana, chenani i kaa ya chen wa deɲli. O wa fun vusi ka Ju tima ba naa nyen dooni, fun pini buɲkula di ba yaksi hin.”

⁹ Yesu fun ɲɔ ba, “Karifisa kin fidale ya nha chela. Mu chi tɛɛnɛ nɔ tim maga fitinne. Mu nyen ma wati, ma wa zi tu bɔsi ni, domi ma nau nɛnɛ. ¹⁰ Amaa mu ka vɛ nyen ma wati ka ma gba birsi ni, ma zi tu a niu, domi ma wara na a.” ¹¹ Yesu fun bukoo ɲɔ, “Ya chen Lazarus cho dore. Mu zi la laasi unu.”

¹² O gantel tiɲsi ta fun ɲɔ un, “Ya kunyana, o cho do, o zi bu na alaafɛu.”

¹³ Ba fun lisi di o hiisiu, amaa Yesu sɛm ta mun fune ya di Lazarus sou. ¹⁴ Doonee Yesu fun ɲɔ ba gbampulim ni, “Lazarus sou. ¹⁵ Mu tuha sɔkɔnɛu mu vɛ la dooni, domi chenani o du un ni la zi nyɛ ma se su min a gbaari. Ma nyɛ ya la o wati.”

¹⁶ Yesu gantel tiɲsi ta nidigi naa fune nyen o wati, ba yir un Tomas. Ba fune vɛɛn a yir un leure. O fun ɲɔ o dɔɲtim ta ni, “Ma nyɛ ya tiɲ ya kunyana, chen ni ya wa un zi sowu.”

Yesu Zi Leli Narau A Li Ba Sou Ni

¹⁷ Yesu awa o gantel tiɲsi ta fune la tel Betani, ba naa nyen dooni, fun ɲɔ un di ba huk Lazarus o zinan ya bunaasi. ¹⁸ Betani awa Jerusalem fune ya maalisa lewa. ¹⁹ Nan daha, Ju tim ta nidamata fune piin nyen dooni di ba zaami Marta awa Meri ba maan ti luha.

²⁰ Marta fune nu di Yesu nyen nyinbaan ni aa wa, o fun si li di o la chem un. Meri dundun fune nyen ba dam ni. ²¹ Marta fun la chem Yesu a ɲɔ un, “Mu kunyana, i fu nyen bar nɔ, mu maan ti fu wa zi sou. ²² Mu zimu di kin naa maga i sumi Koosa wati, o zi nyɛ hinu.”

²³ Yesu fun ɲɔ un, “I maan ti zi si o sou niu.”

²⁴ Marta fun ɲɔ un, “Mu zim di tɛɛnɛ nɔ maga siili saha wa tel, o zi si o sou niu.”

²⁵ Yesu fun ɲɔ, “Min ya naa la zi koti a leli nara a li ba sou ni a nyɛ ba bu kpak miisa. Naa si su min ka o sou, mu zi ya chenu a nyɛ un. ²⁶ Mu yaa kpa Koosa mi fali naa vɛ kpak bɔ a nyɛ ba naa se su min ni, chen ni o wa zi bu na ba galimsa a ta ba yɔri. Marta, i si su chenu?”

²⁷ O fun ɲɔ un, “Mu kunyana, mu si su chenu. Mu gbanko si su di hin ya Koosa be awa Kristo naa o fun ɲɔ di o zi tumu tɛɛnɛ nɔ maga ni saha digi chen.”

Yesu Fune Wi Lazarus Daha

²⁸ Marta fune sɛm nan peti, o fun bur la zu dam ti a ɲɔ Meri ni ba dundun, “Ya kunyana wau aa daɲni o na hin.” ²⁹ Meri fun vaan si a kaali o wati. ³⁰ Yesu ha wa fun wa zu tɔhɔn tuha a fun kpalimi chenji doonani Marta fun wa chem un. ³¹ Ju tima, ba naa fune wa zaami Meri, fune na unu ka o si lalaga a li, ba gbanko fun si a tiɲ un. Ba fun baa di o la hugil ti munne o la wi dooni.

³² Meri fun la pu Yesu a gbiri o suwachak ni a ɲɔ un, “Mu kunyana, i fu nyen bar nɔ, mu maan ti fu wa zi sou.”

³³ Yesu fune na di o wa Ju tima ba naa fune tiɲ un chen, fune wiu, ba fun kpa ba tu chɔk ti a bu un o gbanko wi. ³⁴ O fun pɛɛsi ba, “Leene ma huk un?”

Ba fun ɲɔ un, “Ya kunyana, kuwa a wa na.”

³⁵ Yesu fun a wi. ³⁶ Ju tim ta bɔnɛ fun ɲɔ dɔɲ ni, “Wu-tirɛ o daɲni un kinkan.”

³⁷ Ba bɔnɛ ka fun ɲɔ, “Baal nɔ fune te leli naa ba lul wa nyulumsa chen se, amaa o wa fun kok Lazarus a li sou ni. Yɛrɛ o fun ya chen?”

Yesu Fun Leli Lazarus A Li O Sou Ni

³⁸ Ba fun kpa Lazarus a du gbentel bɔ ni a zer buɲkul a tɔ o zɔkɔkɔ. Yesu fune la tel hugil ti mun, ba fun bu kpa ba tu chɔk ti a bu un. ³⁹ Yesu fun ɲɔ un, “Ma zer buɲkul ti a ta.”

Marta naa fune ya Lazarus towe, fun ɲɔ un, “Mu kunyana, ya fune huk un o zinan ya bunaasi ka o kɔ.”

⁴⁰ Yesu fun ɲɔ un, “Mu piin ɲɔ hinu di i si su min, i zi na chenani Koosa tum tum zenu.” ⁴¹ Ba fun zer buɲkul ti ta a li hugil ti nɔ ni, Yesu fun a nyini buudaha ni a ɲɔ, “Mu nyana, mu zaami hinu di i nu mu nɔ saha maga.

⁴² Mu titi zimu di i nu mu nɔ, amaa mu sɛm nan a nyɛ

hin di ba naa nyen bar nɔwa se su di hin fune tum min." ⁴³ O fune sem peti, o fun yir ta zaŋa a ŋo, "Lazarus, li wa." ⁴⁴ O fun si a li wa. Ba naa fune sogli un chen fune kpa gar pilimne a meesi o nisa awa o nanɔgere a tɔ o se a gbaari. Yesu fun ŋo ba, "Ma pur un a nye o la." Ba fun pur un a nye o kaali.

Chenani Ju Tima Fune Daŋni Ba Kpak Yesu

(Mat. 26.1-5; Maak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Ju tim nidamata ba naa fune wa di ba wa zaami Meri awa Marta, fun na chenani Yesu tum a nye ba se su un. ⁴⁶ Ba bɔne ka fun kaali Farisi tim ta wati a la ŋo ba chenani Yesu tum. ⁴⁷ Doone Farisi tim ta fun yir Koosa dam kɔkɔrsi ta ba lagmi a na dɔŋa a zim chenani ba zi ya. Ba fun ŋo dɔŋ ni, "Baal nɔ tum tum zene kinkanne. ⁴⁸ O lawa ya ya wu digiu o wati. Ya gil un o kaali, nara ta maga zi bur a tiŋ un. Ba ya chen, Roman tima ba naa dɔ ya, zi wa chɔk Koosa bar jɛemi dam tiu a kpu ya maga."

⁴⁹ Baal naa Koosa dam kɔkɔrsi ta fun lisi a li ba tuhu ni di o ya ba niheɛ, o sɔn fune ya Kaifas. O fun ŋo ba, "Ma nidigi wa kpak neha. ⁵⁰ Ya wara daŋni di Roman tim ta wa kpu ya maga. Ma nye baal nɔ chini ya maga bar chini ni a sou nye ya." ⁵¹ Chenani o fun sem chen wa li o titi ni. Domi waa fune ya Koosa dam kɔkɔrsi ta niheɛ ti a bun ti, o fune chi Koosa witinsi ta digire a sem di Yesu zi sou Ju tim ta dahare. ⁵² O sem ta mun fune zen a kaali chenu. Yesu sou daha, Koosa bisa maga, ba naa pisi a go tɛene nɔ maga zi wa lagmi dɔŋ niu a ya nibegim.

⁵³ Farisi tim ta awa Koosa dam kɔkɔrsi ta fun la nɔnɔ a nye Kaifas ni. Chen saha ti kpa la, ba fune nyini nyinbaan ni di ba kpu Yesu. ⁵⁴ Yesu fune nu chenani ba daŋni ba ya, o wa fun bura gba gbampulim ni a li Judia pulum ti ni. O wa o gantel tiŋsi ta fun li doon pulum ti ni a la nyen tɔhɔn naa ba yir Ifreem ka o dugli nyabaan chen.

⁵⁵ Ju tim ta wuzu zen naa ba yir val la gali ti chen fune wa dugli. Nidamata fun li ba tɔsa a kaali Jerusalem di ba te la chaksi ba tusa a li ba tum tagna ni ka wuzu zen ti zi tel. ⁵⁶ Ba fune nyini di ba na Yesu dooni. Ba bɔne fun lagmi a li Koosa bar jɛemi dam ti ni a ŋo dɔŋ ni, "Ma lisi di o zi wa lagmi ya ni a di wuzu zen tiu koo o wa zi wa lagmi?" ⁵⁷ Farisi tim ta awa Koosa dam kɔkɔrsi ta fun mɔkli di naa zim doonani Yesu nyen, ba wa ŋo ba, chen ni ba zi la kpak unu.

Haan Digi Fun Biti Tulale A Du Yesu Ni

(Mat. 26.6-13; Maak 14.3-9)

12 Wuzu bunɔra tuhu nɛɛ wuzu zen ti fun wa tel, Yesu fun bur kaali Betani. Lazarus naa Yesu fun leli un a li o sou ni, fune nyen dooni. ² Ba fun ya diwe di ba wa Yesu di. Yesu fun wa o wa Lazarus fun lagmi kani. Marta fun kpa diwe ta a wa nye ba ba di. ³ Ba fune di chene, Meri fun kpak tulale awa gbakme suha naa male fun a kpok kinkan, a biti o maga a du Yesu nanɔgere ni a fiisi a awa o nyuksi ni. Dam ti maga fun su wa tulale ti sɔra weri ni. ⁴ Yesu gantel tiŋsi ta digi

fune nyen doon ba yir un Judas Iskariot. Waa fune ya naa kaa li Yesu gantel. O fun ŋo, ⁵ "Haan nɔ fu kpa tulale nɔ a yogli male damata a fu kpa a a nye fara tim ni, chen fu wa bɔnɔ?" ⁶ Judas бага wa fun to di o sunji fara tima. O fune nyini Yesu gantel tiŋsi ta malewa a la sunji o titi a li male ta ni.

⁷ Yesu fun ŋo un, "Gil haan ti. O fune te biti tulale nɔ a du mu bara ni di ba wa sogli min. ⁸ Saha maga fara tim ta yaa nyen ma wateɛ, amaa mu wa ma zi nyen vusi."

Chenani Ju Tima Fune Daŋni Ba Kpak Lazarus

⁹ Laaboor fune pisi a su di Yesu nyen Betani ni, Ju tim ta nidamata fun si di ba la na un. Ba gbanko fune daŋni ba la na Lazarus, naa Yesu fun leli a li o sou ni chen. ¹⁰ Koosa dam kɔkɔrsa ba naa fune nyini nyinbaan di ba kpu Yesu, fune kpa Lazarus a gbaari un nɛɛ di ba kpu. ¹¹ Ju tim nidamata fune gil ba niheɛta a nye ba se su Yesu o fune leli Lazarus a li o sou ni daha. Chendaha ba fun ya chen.

Yesu Fun La Zu Jerusalem

(Mat. 21.1-11; Maak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² Chɔɔsa fune wa pisi, zeme kinkan ba naa wa Jerusalem di ba wa di wuzu zen ti, fun nu di Yesu nyen nyinbaan ni aa wa. ¹³ Ba kpa bone kpachaga a li di ba la chem un. Ba fune la o bar chemi chene a la cheemi a ŋo, "Tabarkala. I waa naa Koosa tum di i ya ya kooro, yaa zaami hinu kinkan."

¹⁴ Yesu fune na ka zeme ta wa, o fun nye o gantel tiŋsi ta kpa kokum be pɔl a wa nye un o zini a la.

¹⁵ Ba fune sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋo, "Ma Jerusalem tima, ma ta nye hansura kpak ma.

Ma kooro zi wa zini kokum be pɔlu a wa ma wati."

¹⁶ Yesu gantel tiŋsi ta fune kpa kokum be pɔl ti a nye un, ba waa fun lisi chenani ba sɔbi o we a du Koosa sem tɔn ti ni. O fune sou a si o sou ni a bu kaali Koosa tɔhɔn ti, doone ba fun zim chenani ba fun sɔbi chen mun.

¹⁷ Ba naa fune na chenani Yesu yir Lazarus di o si o sou ni a li gbentel nɔ ti ni a wa, ba fun bur kaali Jerusalem di ba la mɔkli laabooro. ¹⁸ Chendaha zeme ta fun li di ba la chem Yesu. Ba fune daŋni ba na naa tum tum zen ti chen. ¹⁹ Farisi tim ta fune nu chenani zeme ta zaami un, ba fune ŋo dɔŋ ni, "O di yau. Ma nyini a na nidamata ba naa tiŋ un."

Girik Tim Bɔne Fune Daŋni Ba La Pu Yesu

²⁰ Girik tim bɔne gbanko fune nyen Jerusalem ni di ba di wuzu zen ti. ²¹ Yesu gantel tiŋsi ta digi sɔn fune ya Filip. O tɔha fune ya Betseida a li Galili pulum ni. Ba fun wa ŋo un, "Ya niheɛ, ya daŋni ya la pu Yesuu."

²² Filip fun la ŋo Andiru ni chenani ba daŋni ba la pu Yesu. Nara bale ta fun tiŋ dɔŋa a kaali o wati. ²³ Yesu fun ŋo ba, "Saha telu di Koosa lisi a li o jirima awa chaani kinkan ni a nye mu waa nibine be ni. ²⁴ Maa nu mu wati nene. Ma zim di kiduha tiina yaa kpa kibegim

begimwa a du. Kiduha ti titi yaa ꝑꝓu ka kifali nyu a zini a nɔn kidamata. O ve ꝑꝓli, o wa zi nyu a zini a nɔn. ²⁵ Nibinsa chi kiduhare. Ba baga ve nyen ba miisa ni a li tɛene nɔ maga ni, Koosa zi kpa o mi fali naa ve kpak bɔu a nye ba. Ba baga ka nyen ba miisa ni di ba kpak o bar la peti ni, ba wa zi na kundɔɔ. ²⁶ Ma la ɔɔ Girik tim ta ni di ba daɔɔni ba wa min tum tuma, ba wa tiɔ min, chen ni ba zi nyen doonani mu nyenu. Ba ya chen, mu nyan ti zi nye ba jirimau."

Yesu Fun Sem O Sou Sema

²⁷ Doone Yesu fun burgi a ɔɔ ba naa nyen dooni, "Mu bambi bure min ni. Mu wa koti a sumi mu nyan ti di o lisi min a li kin naa kaa wa ya nan ni. O funɛ tum min di mu wa chem chene." ²⁸ Doone o fun sumi Koosa a ɔɔ, "Mu nyana, nye nara kinye hin jirima chenani ba kaa ya min daha."

Ba fun vaan nu ta a li buudaha ni ka o ɔɔ, "Mu funɛ nye nara nye min jirima ka mu zi bu nye ba ya chen."

²⁹ Zeme ba naa funɛ chiɔi doon chen bɔne fun nu ta ti a ɔɔ dɔɔ ni, "O chi naseha tɛseɛ." Bɔne ka ɔɔ, "Malaika ɔɔ un."

³⁰ Yesu fun ɔɔ ba, "Ta naa ma nu chen, o ya ma kinne. O wa ya mu kin. ³¹ Chenani Koosa zi di tɛene nɔ tim maga seria a nyari sintana naa dɔ ba, dugleu. ³² Ba wa kpaasi min a mari daakakli ni di mu sou, nidamata bambe zi nyen min niu." ³³ Chenani o sem ba nan biksi ba nyinbaan naa o zi wa sou.

³⁴ Zeme ta nidigi fun ɔɔ un, "Ba funɛ sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni di Kristo naa Koosa fun vɔu di o tum chen zi nyenu hali saha naa ve kpak bɔ. Yere i sem ya di nara zi kpak nibine beu a kpaasi mari daakakli ti ni o sou? Ya wa zim nibine naa ya un."

³⁵ Yesu fun ɔɔ ba, "Mu chi fitinne a nyen ma wati. O wa zi vusi ka birsi wa tɔ min. Ma kpak fitina a val doonani ma daɔɔni ma val. Birsi ti wa tɔ un, ma zi nyuksi nyinbaanu. ³⁶ Mu ha nyen ma wati wuzu bile nan, ma nye ma se su min, chen ni ma nyinbaan zi chaaniu saha maga." Yesu funɛ sem peti, o fun la sogli o titi.

Chenani Ju Tim Ta Bɔne Se Fun Ve Su Yesu

³⁷ O funɛ tum tum zeneu kinkan a li ba suwachak ni, amaa ba nidamata se wa fun su un. ³⁸ Chendaha Koosa witiina Azaaya sema naa o fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni saha digi chen zi ya wutiu. O fun ɔɔ, "Koosa funɛ tum tum zeneu ba suwachak ni, amaa ba se wa fun su o laaboer weri naa ya fun sem ba."

³⁹ Azaaya fun bu sɔbi ba naa se ve su Yesu we a ɔɔ,

⁴⁰ "Koosa funɛ nye ba se tɔ a nye ba bambe ya bambe site,

chen ni ba wa zi koti a na aa zim chenani o ya.

O ve ya chen,

ba bambe zi chergiu chen ni o gil ba tum tagna a nye ba."

⁴¹ Azaaya funɛ na Yesu jirima awa chaani kinkanu a chi o deesi. Chendaha o fun sɔbi nan.

⁴² Ju tim nihee damata funɛ nye ba se su Yesu, amaa ba wa fun nye ba se su un a li gbampulim ni, domi ba funɛ ɔm Farisi tim tawa. Farisi tim ta zim chenani ba ya, ba zi duɔni bau a li ba bar lagmi deeni ni. ⁴³ Ba daɔɔni narawa kinye ba jirima a kaali chenani ba daɔɔni Koosa kinye ba jirima.

Sem Nawara Yesu Fun Sem Zi Wa Di Nara Seriau

⁴⁴ Doone Yesu fun zer o ta buudaha a ɔɔ zeme ta ni, "Naa si su min, o si su Koosa naa tum min chen gbanko. ⁴⁵ Naa na min, o na Koosa naa tum min chen gbanko. ⁴⁶ Mu funɛ wa tɛene nɔ magau di ba naa maga se su min wa zi val birsi ni. Mu chi fitinne a chaani ba nyinbaan. ⁴⁷ Mu wa zi di ba naa maga nu mu sema a ve tiɔ a nɔ seria. Mu wa fun wa di mu wa di tɛene nɔ tim maga seria. Mu ka funɛ wa di mu wa lisi ba a li ba tum tagni neɛ. ⁴⁸ Tɛene nɔ maga siili saha wa tel, sem nawara mu fun sem zi wa di ba naa funɛ ve min awa mu sema seriau. ⁴⁹ Chenani mu sem ma nan wa ya mu titi sema. Mu nyan naa tum min chen, kpa sem ta nye min di mu wa sem ma. ⁵⁰ Sem naa maga o fun kpa nye min, mu kpa biksi mau. Ba naa maga nu o sem ta, o zi kpa o mi fali naa ve kpak bɔu a nye ba."

Yesu Fun Sem O Gantel Tiɔsa Nangere

13 O funɛ ka wuzu begimne di val la gali wuzu zen ti tel. Yesu funɛ zimu di o kpaki saha ti dugleu di o li tɛene nɔ maga ni a bur kila o nyan ti wati. Chenani o funɛ daɔɔni ba naa o dɔ wa funɛ bur gantel.

² Yesu wa o gantel tiɔsi ta funɛ di dusum diwe ka sintana fun lisi di Judas Iskariot, Simɔn be, zi li Yesu gantelu. ³ Yesu funɛ zimu di o nyan naa tum un tɛene nɔ maga ni, funɛ kpa kina maga a du o nin ni. O gbanko funɛ zimu di o nyen nyinbaan neɛ a bur a la Koosa wati. ⁴ A saha ti Yesu fun si diwe bar diili ti ni a ur o takta a zer bara kifiisi a niɔi. ⁵ Doone o fun yoli ni a du katesa ni a funɛ sem o gantel tiɔsi ta nangere a kpa bara kifiisi ti a fiisi ba nangere ta. ⁶ O fun wa pu Simɔn Pita. O fun peesi un, "Mu kunyana, o wa denli wa i sem mu nangere."

⁷ Yesu fun ɔɔ un, "I wa zim chenani mu kaa ya nye hin nan mun lalakɔ, amaa o gantel ni i zi wa zimu."

⁸ Pita fun ɔɔ un, "Mu wa zi kut nye i sem mu nangere."

Yesu fun ɔɔ, "I ve nye mu sem a, i wa zi bu ya mu gantel tiɔsi ta digi."

⁹ Simɔn Pita fun feti a ɔɔ, "O ya di chene, ta chaksi mu nangere duɔduɔ. Chaksi mu nisa awa mu nyuha gbanko."

¹⁰ Yesu fun ɔɔ un, "Nar sɔ ni, chene i bara maga wer, amaa i ka val la bar digi, i nangere duɔduɔne i ya sem." Doone o fun burgi a ɔɔ o gantel tiɔsi ta ni, "Lalakɔwa ma maga bambe wer, amaa ma nibegim bambi ve weri." ¹¹ Yesu funɛ piin zim naa kaa li o gantelu. Chendaha o fun ɔɔ di ba nibegim bambi wa wer.

¹² Yesu funɛ sem ba nangere peti chen, o fun bur kaali o bar kani ti a la laari o takta ti a ɔɔ ba, "Mu zi ɔɔ

ma chenani mu tum nye ma nan munu. ¹³ Ma yaa yir min ma kunyana naa la biksi ma Koosa we. Chen denlee, domi mu sir ya ma kunyanne. ¹⁴ Mu waa naa ya ma kunyan ti a biksi ma Koosa we, fa chaksi ma nangere ta. Ma gbanko kichaksi dɔɔa nangere. ¹⁵ Maa tiɔ chenani mu biksi ma di ma tiɔ chen. ¹⁶ Ma nu mu sema nene. Yom wa to a zen a kaali o kunyana. Nitumi wa to a zen a kaali naa tum un. ¹⁷ Ma zim chenani mu daɔni ma tumu. Ma ya chen, ma tusa zi sɔɔni kinkan.

¹⁸ "Sem naa mu sem ma nan, mu wa sem a a nye ma maga nee. Min zim ba naa mu lisi a li ma tuhu niu. Ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni a ɔɔ,

'Mu wa naa di diwe nan zi li mu gantelu.'

Chenani ba sɔbi, sem nama nan zi ya wutiu. ¹⁹ Mu te ɔɔ mau, chen ni ka nan wa ya, ma se zi su di min ya naa ba fun sɔbi chen we. ²⁰ Ma bu nu mu wati nene. Ba naa maga la naa mu tum a du, minne ba la du chen. Ba naa maga la min a du, naa tum min chene ba la du."

Yesu Fun ɔɔ Chenani Judas Zi Li O Gantel

(Mat. 26.20-25; Maak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Yesu fune sem nan peti, o bambi buri un ni kinkan. O fun ɔɔ ba, "Wutire mu ɔɔ ma, ma nidigi a li ma tuhu ni zi li mu gantelu."

²² O gantel tiɔsi ta fun nyini dɔɔ se ni a la lisi, antire o zi bi nan? ²³ Naa Yesu fune daɔni kinkan a li ba ni fune kani a mari un. ²⁴ Simɔn Pita fun baasi o nin di o nye Yesu ɔɔ un chenani o du.

²⁵ Naa Yesu fune daɔni kinkan fun tur la mari un a peesi, "Mu kunyana, anti chen?"

²⁶ Yesu fun ɔɔ un, "Mu kaa kpa diwere a suk disa a nye un. Waa ya naa mu bi chen." O fun kpa diwe ti a suk disa a nye Judas Iskariot, Simɔn be, ni. ²⁷ Judas fune la boroboro ti, sintana fun vaan zu o bambi ni. Yesu fun ɔɔ un, "Kila lalaga a la tum chenani i kaa tum."

²⁸ Ba naa fune lagmi di ba di diwe chen wa fun zim chenani Yesu sem un chen mun. ²⁹ Ba maga male fune nyen Judas nin nee. Ba bɔne fun lisi di Yesu ɔɔ un di o la yau wuzu zen ti diwe. Bɔne ka fun lisi di Yesu ɔɔ un di o lisi male ta bɔne a la nye fara tim ni.

³⁰ Judas fune la boroboro ti, o fun vaan si a li. O fune ya dusum sahare.

Yesu Chiksi Fali We

³¹⁻³² Judas fune kaali, Yesu fun ɔɔ gantel tiɔsi ta ni, "Nidamata zi pegi Koosa kinkan a li chenani ba kaa ya min. Chenani Koosa zi kpa o jirima awa chaani kinkan a nye n waa nibine be ni dugleu. O wa zi vusi ka o ya chen. ³³ Mu bisa, mu wa ma wa zi nyen vusi. Mu wa kaali, ma zi deu mu bar nyeniu. Ma lisi chenani mu fun ɔɔ Ju tim ta ni di ba wa kikoti a tiɔ min la doonani mu la chen. Chenani mu ɔɔ ba chen, ya ma gbanko kinne. ³⁴ Chiksi fali nyene mu daɔni ma tiɔ. Ma zimu di mu daɔni mau kinkan. O lawa ma gbanko kidaɔni dɔɔau a chi chen. ³⁵ Ma daɔni dɔɔa nan ni, nara maga zi zimu di ma ya mu gantel tiɔsiwa."

Yesu Fun ɔɔ Pita Ni Chenani O Zi Ve Un

(Mat. 26.31-35; Maak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Simɔn Pita fun peesi un, "Mu kunyana, leene i la?" Yesu fun ɔɔ un, "I wa kitiɔ min a la doonani mu la chen lalakɔ. O zi ya tamne i koti a tiɔ min."

³⁷ Pita fun bu peesi un, "Mu kunyana, yere mu ve ka koti a tiɔ hin lalakɔ? Mu sakseu di mu sou a nye hin."

³⁸ Yesu fun burgi a peesi un, "I sir sakse di i sou a nye minuu? Nu mu wati nene. I zi te ɔɔ nara niu dusum nɔ di i wa zim min nɔ butora ka zimal zi yeli."

Yesu Ya Koosa Tɔɔn Ti Nyinbaan

14 Doone Yesu fun ɔɔ o gantel tiɔsi ta ni, "Ma ta nye ma bambe bure. Ma se su Koosa. Ma ta nye ma se suuli bur gantel a li min ni. ² Damsi kinkan nyen doonani mu nyan ti nyen. Mu wa la dooni, mu zi kɔɔri bɔne a chiksi ma. Nan ve yaali, mu fu wa zi ɔɔ ma.

³ Mu wa kɔɔri a peti, mu zi bur wa kpa ma lau, chen ni ma wa min zi bu lagmi nyenu. ⁴ Ma waa zim doonani mu la awa doon nyinbaan."

⁵ Tɔmas fun ɔɔ un, "Mu kunyana, ya ha wa kpak doonani i la chen ya bambe ni. Yere ya kaa ya zim doon nyinbaan?"

⁶ Yesu fun ɔɔ un, "Min ya doon nyinbaan ti. Mu ya wuti tiina awa Koosa mi fali tiina. Nandigi wa kila mu nyan ti wati aa ve na min. ⁷ Ma fun zim chenani mu sir du, ma fu zi zim chenani mu nyan ti gbanko duu. Zinan kpa la ma na unu a zim un."

⁸ Filip ha wa fun veen zim o sem ta mun a ɔɔ un, "Mu kunyana, ma nye ya pu i nyan ti. Chen dundurɔne ya daɔni."

⁹ Yesu fun ɔɔ un, "Filip, yere i peesi min chen ni? Ma wa min nyen vusiu. I ha wa veen zim nibine naa ya minn? Nara maga na min, mu nyan tire ba na chen.

¹⁰ Nye i si su di mu nyan ti nyen min nee ka mu ka nyen un ni. Chenani mu biksi ma a la tum chen wa li min ni. A maga li mu nyan naa nyen min ni watee."

¹¹ Doone Yesu fun ɔɔ o gantel tiɔsi ta ni, "Ma nye ma se su di mu nyan ti nyen min nee ka mu ka nyen un ni. Nan bɔm ma ni, ma lisi tum zene naa ma na ka mu tum chen. A waa la zi sunji ma ma se su. ¹² Wutire mu ɔɔ ma, ba naa se su min, ba zi tum chenani mu tumu. Hali ba zi tumu tum zene a kaali chenani mu tum, domi mu zi wa bur la mu nyan ti watiu. ¹³ Mu waa naa ya Koosa be, n daɔni narawa yaa kinye mu nyan ti wa jirima. Chenda-ha kin naa maga ma ɔɔ di mu tum a nye ma a li mu sɔn ni, n zi tum au. ¹⁴ Ma nye mu bu ɔɔ ma, kin naa maga ma ɔɔ di mu tum a nye ma a li mu sɔn ti ni, n zi tum au."

Koosa Kpa O Siim Weri A Nye Ya

¹⁵ "Maa daɔni min, ma zi tiɔ chenani mu ɔɔ mau.

¹⁶ Mu zi sumi mu nyan tiu o kpa o siim weri, naa ya wuti tiina, a du ma bambe ni. O zi nyen dooniu hali saha naa ve kpak bɔ aa sunji ma ma tiɔ chenani mu ɔɔ ma.

¹⁷ O wa zi wa nyen teene nɔ tim maga bambe ni, domi

ba wa zim di o nyenu. Ma ka zim di o nyenu, domi o zi wa nyen ma bambe niu.

¹⁸ “Mu wa zi gil ma dunḡun. Mu zi bur wa ma watiu.

¹⁹ Saha naa tēne nō tim maga vε kaa wa na min chen dugleu, amaa ma waa ka zi bu na minu. Domi mu zi wa si mu sou niu, ma gbanko zi wa si ma sou niu. ²⁰ A wuzu naa mu wa si mu sou ni, ma zi zimu di mu nyen mu nyan ti nεε ka ma nyen min ni ka mu gbanko nyen ma ni.

²¹ “Ba naa la nu mu sεma a la tiḡ a, chen biksi di ba daḡni minu. Mu gbanko zi daḡni bau a kpa mu titi a biksi ba. Ba la daḡni min chen daha, mu nyan ti gbanko zi daḡni bau.”

²² Baal digi funε nyen doon. O sōn ya Judas, amaa o laata fun ya Judas Iskarit. O fun ḡ Yesu ni, “Mu kunyana, yεε i kaa ya a kpa i titi a biksi ya a ta kpa i titi a biksi tēne nō tim maga?”

²³ Yesu fun ḡ un, “Ba naa la daḡni min zi tiḡ mu nō sεmau. Mu nyan ti gbanko zi daḡni bau, ka mu wa un wa nyen ba bambe ni. ²⁴ Ba naa vε daḡni min wa zi tiḡ mu nō sεma. Chenani mu biksi ma wa li min ni. A maga li mu nyan naa tum min chen wateε.

²⁵ “Mu wa ma funε nyen ka mu sεm ma kin nama.

²⁶ Mu nyan ti wa tum o siim weri ti di o wa chiḡi mu bar chiḡi ni. Waa la zi biksi ma kin nama maga ma daḡni ma zim aa lisi ma chenani maga mu fun ḡ ma.

²⁷ “Mu zi nyε ma bar sōnau a chi chenani mu bara du. A wa kaali tēne nō tim maga bar sōnau kinkan. Ma ta nyε ma bambe bure a ta ḡmi. ²⁸ Mu piin te ḡ mau di mu zi la mu nyan ti watiu a bur wa. Ma sir a daḡni min, ma tusa zi sōnui domi mu nyan ti zen kaali min. ²⁹ Mu te ḡ ma kin nama wεwa ka a zi wa ya, chen ni a wa ya, ma se zi su minu a gbaari. ³⁰ Mu wa bura daḡni mu sεm kinkan ma wati, domi sintana naa dō tēne nō tim maga wau. Mu wa un wa kpak wu digi wa dōḡ ni. ³¹ Mu nyan ti funε ḡ min chenani mu zi tum. Mu zi tiḡ o nōu a tum a, chen ni tēne nō tim maga zi zimu di muu daḡni unu. Ma nyε ya si a la bar digi.”

Yesu Chi Bugil Pum Naa Ba Yir ‘Vain’

15 Doone Yesu fun bu ḡ o gantel tiḡsi ta ni, “Mu chi bugil pum naa ba yir ‘vain’ chene a kpak wuti. Mu nyan ti chi naa la nyini unne. ² O yaa ḡmensi hulsa a naa vε nōni chenu a ta, a ḡmensi a naa la nōn chen a bura nōn kinkan. ³ Chene o fun piin ya a chaksi ma tusa a li mu sεm nawara mu fun sεm ma ni. ⁴ Hulsu ta vε baḡsi bugil pum ti bara ni, a wa kinōn nōna. Chen vεena, ma wa min vε ya nibegim a nyeni, ma wa kikoti a tum tum were a nyε min. Chendaha o lawa ma wa min ya nibegimu a nyen.

⁵ “Mu piin ḡ mau di mu chi bugil pum naa ba yir ‘vain’ chene. Ma chi mu hulsiwa. Ma wa min ya nibegim a nyen, ma zi kotiu a tum tum were kinkan a nyε min. Ma lise ma titi a li min ni, ma wa kikoti a tum wu digi. ⁶ Ma ya chen, mu nyan ti zi teḡsi mau a ta ma sou. Nara zi wa haasi ma a lagmi dōḡ ni a fu. ⁷ Ma wa min ya nibegim a nyen ka mu sεm naa mu biksi ma nyen ma ni, ma zi kotiu a sumi Koosa kin naa ma daḡni

o nyε ma. ⁸ Chenani maa tum tum were a nyε min a gbaari la zi biksi nara di ma ya mu gantel tiḡsiwa.

Doone ba zi bur a nyε mu nyan ti wa jirima kinkan.

⁹ Muu daḡni mau a chi chenani mu nyan ti daḡni min. Maa lisi chen wε, chen ni ya lagmi nyeni nō wa zi bur gantel. ¹⁰ Mu funε tum chenani mu nyan naa la daḡni min, fun ḡ min di mu tum, chen ni ya lagmi nyeni nō wa zi bur gantel. Chen vεena ma tiḡ chenani mu naa la daḡni ma, fun biksi ma, ya lagmi nyeni nō wa zi bur gantel.

¹¹ “Mu daḡni ma tusa sōnui hali a wa peti a chi chenani mu tuha sōni nan. Chendaha mu sεm nan maga a nyε ma. ¹² Chiksi fali nyenεε mu daḡni ma tiḡ. Ma zimu di mu daḡni mau kinkan. O lawa ma gbanko kidaḡni dōḡau a chi chen. ¹³ Nar chiḡi a chena bar chiḡi ni a sou, chenani o daḡni un chen kaali a maga. ¹⁴ Ma tiḡ chenani mu fun biksi ma, mu zi zimu di ma ya mu chensiwa. ¹⁵ Chenani maga mu nyan ti fun ḡ min, mu funε kpa a magau a ḡ ma. Chendaha mu gbanko sεm di ma ya mu chensiwa. N wa zi bu ḡ di ma ya mu tum-tumsiwa, domi tumtumsa wa zim chenani ba kunyana tum. ¹⁶ Ma wa fun lisi min di mu ya ma kunyana, amaa mu ka funε lisi ma di ma tum tum were naa la zi vε chōki a nyε min. Ma tiḡ min chen, ma zi kotiu a sumi mu nyan ti a li mu sōn ti ni kin naa ma daḡni o nyε ma. ¹⁷ Mu sεm mau wa kpok ni, o lawa maa daḡni dōḡau.”

Chenani Tēne Nō Tim Maga Ha O Gantel Tiḡsi

¹⁸ “Mu tiḡi nyε tēne nō tim maga ha ma, ma lisi di minne ba te ha. ¹⁹ Ma wa tēne nō tim maga fu lagmi a nyen dōḡ wati, ba fu zi daḡni mau. Mu funε lisi ma di ma wa ba ta lagmi nyen dōḡ wati. Chendaha ba ha ma. ²⁰ Ma lisi chenani mu fun ḡ ma di yom wa to a zen a kaali o kunyana. Ba funε muksi minu kinkan, adaha ba zi wa muksi ma gbanko zi nu ma sεmau. ²¹ Ba zi wa muksi mau a chi chen, domi ba wa zim naa funε tum min chen. Maa tiḡ min daha, ba gbanko ya ma chen. ²² Mu funε wa ḡ ba di ba bur a li ba tum tagna tiḡi ni. Ba vε. Chendaha Koosa na ba galimsa. Ba wa zi wa koti a sεm wu digi o suwachak ni. ²³ Nar ha min, mu nyan tire o ha. ²⁴ Mu funε tum alaazibu tuma a naa nibine zi vε koti a tumiu, ba suwachak ni. Chendaha Koosa gbanko na ba galimsa. Hali chenani maga ba na ka mu tum nyε ba, a maga ya yōrre ba wati ka ba ha min awa mu nyan ti. ²⁵ Ba funε ha ya chene di chenani ba sōbi a li Koosa sεm tōn ti ni chen zi ya watiu. Ba funε sōbiu a ḡ,

‘Ba ha minu ka o vε kpak mun.’

²⁶ “Mu funε piin ḡ mau di Koosa siim weri naa ya wuti tiina zi biksi nara mu wε. Mu wa bur la mu nyan ti wati, mu zi nyε o wa ma watiu a wa sunji ma. ²⁷ Ma funε nyen mu wati o piili ti ni chen. Chendaha ma gbanko zi biksi narau mu wε.”

16 “Mu ḡ ma kin nama wεu, chen ni ma wa zi bur a ni. ² Ju tim ta zi wa dōḡni mau a li ba bar lagmi dēeni ta ni. Hali saha zi wa wau, ba naa kpu ma lisi di ba tiḡ Koosa tutōre. ³ Ba zi tum nanu a nyε ma, domi ba wa zim min koo mu nyan ti. ⁴ Mu ḡ ma kin nama

wɛu, chen ni saha wa tel di ba ya nan nyɛ ma, ma zi lisi chenani mu ɲɔ mau. Ma wa min lagmi nyɛn nan, o wa denli di mu ɲɔ ma a wɛ.”

Chenani Koosa Siim Weri Ti Sunji Ya

⁵“Lalakɔwa mu saksi di mu bur la naa funɛ tum min ma wati. Ma nidigi ha wa wa pɛɛsi min di leene mu la. ⁶Mu ɲɔ ma kin nama wɛu ka a nyɛ ma tusa chɔk kinkan. ⁷Ma nyɛ mu sɛm ma wuti. O denli di mu gil ma a bur la mu nyan ti wati, chen ni mu zi nyɛ o siim weri ti wa sunji mau. Mu vɛ laali, o wa zi koti a wa. ⁸O wa wa, o zi nyɛ tɛɛnɛ nɔ tim maga zim di ba tum tum tag nau. O zi wa biksi ba di Koosa daɲni ba denliu o suwachak ni, chen ni o wa zi bu na ba galimsa. ⁹Ba se wa su min. Chendaha ba yaa tum tum tag na. ¹⁰Chenani mu zi chiri ba bar chiri ni a sou a nyɛ ba a bur la mu nyan ti wati, nan duɲduɲ la zi nyɛ ba denli Koosa suwachak ni. ¹¹Koosa fun piin na sintana naa dɔ tɛɛnɛ nɔ tim maga, galimsa a ha vɛ ta un yɔri. Kin namawa Koosa siim weri ti kaa wa biksi ba. ¹²“Mu kpak wu damatau a kaa ɲɔ ma, amaa ma wa kikoti a chiri a nu a maga. ¹³Koosa siim weri naa ya wuti tiina, wa nyɛn ma bambe ni, o zi nyini mau a li wuti nyinbaan ni. O biksi ti wa zi wa li o titi ni. Sɛm naa o zi wa nu mu wa mu nyan ti wati, o zi kpa au a sɛm ma. O gbanko zi biksi ma kin nawara zi wa yau wɛ. ¹⁴O zi nyɛ min jirima kinkanu, domi o zi nu mu sɛmau a kpa a a sɛm ma. ¹⁵Mu nyan ti sɛma awa mu sɛma ya kibegimnɛ. Chendaha mu ɲɔ ma di o siim weri ti zi nu mu sɛmau a kpa a a sɛm ma.”

Yesu Gantel Tiɲsa Tu Chɔk Zi Burgi Tu Sɔɔnau

¹⁶“Mu wa zi nyɛn ma wati a vusi a bur la mu nyan ti wati. Mu wa la o wati, o wa zi vusi ka ma nu na min.” ¹⁷Yesu funɛ sɛm ba peti, o gantel tiɲsi ta bɔnɛ fun ɲɔ dɔɲ ni, “O fa ɲɔ ya di o wa zi nyɛn ya wati a wusi a bur la o nyan ti wati. O wa la o wati, o wa zi vusi ka ya bu na un. O sɛm ta mun ya baɲa? ¹⁸Ya wa zim chenani o fa ɲɔ ya di o wa zi vusi chen mun.” ¹⁹Yesu funɛ zimu di ba daɲni o sunji bau. O fun ɲɔ ba, “Ma na dɔɲwa a li chenani mu fa sɛm ma chen, mu wa zi nyɛn ma wati a vusi a bur na ma lalaga. ²⁰Wutirɛ mu ɲɔ ma, mu bu vɛ wa nyɛn ma wati, tɛɛnɛ nɔ tim maga tusa zi wa sɔɔni kinkan, amaa ma tusa ka zi wa chɔku kinkan. Ma tu chɔk ti wa zi wa vusi, amaa a zi wa ya tu sɔɔnau lalaga. ²¹Nihaan wa duurɛ, o tuha ya chɔk. O wa lul peti, o ya sugliu wiili tiu ka o tuha sɔɔni o be ti daha. ²²Ma tusa chɔku lalakɔ. Ma bu wa na min, ma tusa ka zi bu sɔɔni kinkan. Nandigi wa kilisi ma tu sɔɔn ti a li ma ni. ²³“Chen saha ti ma wa zi wa mu wati di ma wa pɛɛsi min kundɔɲ wɛ. Wutirɛ mu ɲɔ ma, ma zi kotiu a sumi mu nyan ti kin naa ma daɲni mu sɔɔn daha o nyɛ ma. ²⁴Hali wa zinan ma ha wa sumi un kundɔɲ mu sɔɔn daha. Maa sumi un o zi nyɛn mau ka ma tusa sɔɔni hali a la gali.”

Yesu Kpok Ya Zen A Kaali Tɛɛnɛ Nɔ Tim Maga Kpok

²⁵“Kin naa mu ɲɔ ma a wɛ nan, o bɔmu wa ma zim a mun. Saha wau di mu zi wa biksi ma mu nyan ti wɛ gbampulim ni ka o ta bu bɔm ma ni. ²⁶Saha ti wa tel, ma wa zi bu nyini mu se ni di mu nyɛ mu nyan ti nyɛ ma kin naa ma daɲni. Ma zi wa sumi o titi watiu a li mu sɔɔn ti ni o kpa a a nyɛ ma. ²⁷Mu nyan ti daɲni mau kinkan a la zi ya chen a nyɛ ma. Ma daɲni minu ka ma se su di mu funɛ li o watɛɛ. Chendaha o daɲni ma a chi chen. ²⁸Mu funɛ li o watɛɛ a wa tɛɛnɛ nɔ maga. Lalakɔ mu saksi di mu li a bur a la o wati.”

²⁹Doone o gantel tiɲsi ta fun ɲɔ un, “Lalakɔwa ya zim chenani i sɛm ya chen mun. O wa bu bɔm ya ni. ³⁰Ya gbanko zimu di i zim kina magau, hali chenani ya lisi ya bambe ni. Chendaha ya se su di i li Koosa watɛɛ a wa ya wati.”

³¹Yesu fun ɲɔ ba, “Ma se sir su minuu? ³²Ma nu n wati. O wa zi vusi ka ma maga chɔ kaali ma damsa a ka min duɲduɲ, amaa mu nyan ti wa zi ya chen. O wa min zi nyɛnu. ³³Chenani ma nyɛn tɛɛnɛ nɔ maga ni zi nyɛ ma na namsiu kinkan. Chenani ma wa min ya nibegim a nyɛn ka zi nyɛ ma bara sɔɔni. Chendaha mu fun ɲɔ ma kin nama. Ma kpak ma bambe. Mu kpok ti ya kizen a kaali tɛɛnɛ nɔ tim maga kpok.”

Chenani Yesu Fun Sumi Koosa A Nyɛ O Gantel Tiɲsa Ni

17 Yesu funɛ sɛm peti, o fun nyini buudaha ni a ɲɔ, “Mu nyana, mu siwi saha ti duglɛu. Biksi nara i jiri-ma awa i chaani naa i fun kpa a nyɛ min chen kinkan, chen ni mu zi nyɛ hin jirima kinkanu. ²Hin funɛ nyɛ min nyinbaan di mu kpa i mi fali naa vɛ kpak bɔ a nyɛ tɛɛnɛ nɔ tim maga ni. Mu kpa un a nyɛ ba naa i fun lisi a nyɛ min chen. ³Hin ya nibegim a ya wuti tiina. Nar zim hin awa mu waa naa i fun tum chen, o kpak i mi fali naa vɛ kpak bɔu. ⁴Tum naa i fun kpa nyɛ min di mu tum nyɛ tɛɛnɛ nɔ tim maga na i jirima awa i chaani kinkan. Lalakɔ o petiu. ⁵Mu nyana, i funɛ te kpa i jiri-ma awa i chaani kinkan i wa min bɔni saha digi a zi naami tɛɛnɛ nɔ maga. Kpa chenani mu zi nyɛ hin jirima a gbaari un ni a biksi nara di a ya kibegimnɛ. ⁶“I funɛ lisi nara a li tɛɛnɛ nɔ tim maga ni a nyɛ i titi ni. I fun kpa ba a nyɛ min ka mu fun biksi ba i wɛ ba tiɲ i nɔ. ⁷Lalakɔ ba zim di kin naa maga mu kpak li i watɛɛ. ⁸Sɛm naa i fun sɛm nyɛ min chen, mu funɛ kpa au a ɲɔ ba. Ba se funɛ su di hin tum min ba wati. ⁹“Mu wara sumi hin tɛɛnɛ nɔ tim maga daharɛ. Mu ka sumi hin ba naa se su min daharɛ. Hin dɔ ba a fun lisi ba a nyɛ min. ¹⁰Mu nara maga ya i narawa. I nara maga ka ya mu nara. Chenani ba tiɲ min biksi nara di mu kpak jirima kinkan. ¹¹Lalakɔ mu saksi di mu li tɛɛnɛ nɔ maga ni a wa i wati ka ba kpalimi gantel ni. Mu nyana naa ya tu chaan tiina, i funɛ lisi ba a nyɛ min. Kpa i kpok ti a nyini ba nɛnɛ a sunji ba ba kpak nɔ begim a chi ya. ¹²Mu wa ba lagmi nyɛn dɔɲ wati nan, i kpokre mu fun kpa a nyini ba. Ba nibegim duɲduɲ ya nibin yɔri a fun lisi o nin a li ya ni. Chenani ba fun sɔbi

o we a li Koosa sem tɔn ti ni chen ya wutire. ¹³ Lalakno mu saksu di mu bur wa i wati. Chendaha mu sumi hinu ba daha di ba tusa sɔɔni hali a la gali a chi mu kin. ¹⁴ Sem naa maga i fun ɔk min chen, mu kpa au a ɔk ba. Tɛɛnɛ nɔ tim maga ha bau, domi ba wa ba wa bu ya nibegim a chi chenani mu wa tɛɛnɛ nɔ tim maga wa ya nibegim. ¹⁵ Mu wara sumi hin di i lisi ba a li tɛɛnɛ nɔ maga ni. Mu ka sumi hin di i kok bau a li sintani. ¹⁶ Ba wa tɛɛnɛ nɔ tim maga wa bu ya nibegim a chi chenani mu wa tɛɛnɛ nɔ tim maga wa ya nibegim. ¹⁷ I sem naa mu fun kpa a biksi ba chen ya wutire. Kisunji ba baa tiɲ i wuti nyinbaan ti a ta bur la lagmi tɛɛnɛ nɔ tim maga ni. ¹⁸ Min tum ba di ba la biksi tɛɛnɛ nɔ tim maga i we a chi chenani i fun tum min di mu wa biksi ba chen. ¹⁹ Mu lise mu titiu a li ba ni di mu tiɲ i tutɔ a sou a nye ba, chen ni ba zi kotiu a tiɲ i wuti nyinbaan a ta bur la lagmi tɛɛnɛ nɔ tim maga ni. ²⁰ "Mu ha vɛɛn a sumi hinu a nye mu gantel tiɲsi ta ni a gbaari ba naa la zi nye ba se su min a li ba biksi ti ni. ²¹ Kisunji ba ba ya nɔ begim dɔɲ ni. Mu nyana, i wa min ya nibegimnɛ. Sunji ba ba wa zim ya a gbaari, chen ni tɛɛnɛ nɔ tim maga se zi su di hin funɛ tum min ba wati. ²² I jirima awa i chaani naa i fun kpa nye min chen, kinkan mu wa ba bɔnɛ un, chen ni ba zi ya nɔ begimu dɔɲ ni a chi ya. ²³ Domi i wa min ya nibegimnɛ ka ya nyɛn ba bambe ni, nye chenani ba ya nɔ begim chen kigbaari. Ba ya chen, tɛɛnɛ nɔ tim maga zi wa zimu di hin funɛ tum min ba wati. Ba gbanko zi zimu di ii daɲni bau a chi chenani ii daɲni min. ²⁴ "Mu nyana, hin funɛ te daɲni min ka i wa min bɔni i jirima awa i chaani kinkan ka i zi naami tɛɛnɛ nɔ maga. Mu sumi hinu di i nye ba naa i fun lisi nye min chen, wa lagmi min ni ya nyɛn i tɔhɔn ti ni wuzu digi, chen ni ba zi wa na mu jirima awa mu chaani kinkanu. ²⁵ Mu nyana naa ya tum were tiina, tɛɛnɛ nɔ tim maga wa zim hin. Mu ka zim hin ka mu gantel tiɲsi ta zim di hin funɛ tum min ba wati. ²⁶ Mu funɛ biksi ba chenani i bambi duu a ha vɛ peti. Mu zi nyɛn ba bambe niu a sunji ba baa daɲni nara a chi chenani ii daɲni min."

Chenani Ba Fun Kpak Yesu

(Mat. 26.47-56; Maak 14.43-50; Luk 22.47-53)

18 Yesu funɛ sumi o nyan ti peti, o wa o gantel tiɲsi ta fun li dooni a la ji pul we naa ba yir Kidron a la zu ɲma we digi. ² Doone Yesu wa o gantel tiɲsi ta yaa la. Chendaha Judas, naa funɛ li Yesu gantel chen, zim dooni. ³ Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Farisi tim ta fun lagmi lanjimasa awa ba naa la il Koosa bar jɛemi dam ti. Judas fun te ba suwachak a kpa ba kaali ɲma we ti di ba la kpak Yesu. Ba fun kpa chisi zene awa fitinsa a suksi kɔvɔtɛ wa din ni a kaali. ⁴ Yesu funɛ zim chenani kaa wa yau a fun kaali di o la chem ba a pɛɛsi, "Antire maa deɯ?"

⁵ Ba fun ɔk un, "Ya deɯ Yesu Nazaret narreɛ."

O fun ɔk ba, "Minneɛ."

Judas naa funɛ li o gantel chen funɛ lagmi zeme ta ni.

⁶ Yesu funɛ ɔk di waa ya naa ba deɯ chen, hansura fun

vaan kpak zeme ta kinkan. Ba fun tur gantela a chesi tɛɛnɛ ni. ⁷ Yesu fun bu pɛɛsi ba, "Antire maa deɯ?"

Ba fun vɛɛn ɔk un, "Ya deɯ Yesu Nazaret narreɛ."

⁸ O fun ɔk ba, "Mu piin ɔk mau di min ya un. O ya di minne ma kaa wa kpak, ma nye mu gantel tiɲsi nama kila ka ma kpak min." ⁹ Yesu fun te ɔk o nyan ti ni di ba naa o fun lisi nye un chen, o wa nyuksi ba nibegim. Chendaha o fun sem chen.

¹⁰ Doone Simɔn Pita fun foɲ o chisi zen a teɲ Koosa dam kɔkɔrsi ta niheɛ ti yom digi nindil diɲna a toti. O sɔn funɛ ya Malkus. ¹¹ Yesu fun ɔk Pita ni, "Kpa i chisi ti a bur du o lɔk ni. Ta tɔ nyinbaan naa mu nyan ti ɔk di mu namsi."

Ba Fun Kpa Yesu A Wa Anas Suwachak

¹² Doone lanjimasi ta, ba niheɛ awa ba naa la il Koosa bar jɛemi dam ti, ba fun kpak Yesu a vɔu o nisa a ta o gantel ni. ¹³ Ba fun kpa un a kaali baal naa ba yir Anas chen dama. Koosa dam kɔkɔrsi ta niheɛ ti sɔn funɛ ya Kaifas. Anas funɛ ya o hila. ¹⁴ Kaifas funɛ ya naa funɛ te ɔk Ju tim ta ni di o deɲlu wa Yesu chinji ba maga bar chinji ni a sou nye ba.

Pita Fun Vɛ Di O Wa Zim Yesu

(Mat. 26.69-70; Maak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Anas funɛ zim Yesu gantel tiɲsi ta digiu nɛnɛ. O wa Pita fun tiɲ a la doonani zeme ta kpa Yesu a la, o fun la zu Anas dam sal. ¹⁶ Pita fun kpalimi bulzɔkɔni ni. O wa fun vusi ka Yesu gantel tiɲna naa Anas fun zim nɛnɛ, fun wa li sal ti bulzɔkɔni ti. O fun sumi nihabichel naa pɔ bulzɔkɔni ti chen di Pita zu sal ti. O fun la kɔkɔni. ¹⁷ Pita funɛ si di o la zu sal ti, nihabichel ti fun ɔk un, "I wa ya baal ti gantel tiɲsi ta nidigireɛ?"

Pita fun ɔk un, "Aai, n wa ya ba nidigi."

¹⁸ Dam bisa awa ba naa la il Koosa bar jɛemi dam ti, ba fun zɔk dinhala a buksi din sal ti bambaan ni domi wa funɛ nyɛn. Ba fun chinji a go un aa weeri. Pita fun la gbaari ba ni.

Anas Fun Pɛɛsi Yesu O Biksi Ti We

(Mat. 26.59-66; Maak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Doone Anas fun pɛɛsi Yesu chenani o gantel tiɲsi ta awa o biksi ti du. ²⁰ Yesu fun ɔk un, "Mu ha wa biksi nara tima a sogli. Mu ka yaa funɛ biksi ba gbampulim nɛɛ a li ba bar lagmi dɛɛni ta awa Koosa bar jɛemi dam ti nɛɛ. Doon ma nɛɛ Ju tim ta yaa lagmi. ²¹ Ta pɛɛsi min. Pɛɛsi ba naa mu fun biksi chen. Ba waa zim chenani mu fun ɔk ba."

²² O funɛ sem chene, ba naa la il Koosa bar jɛemi dam ti digi fun mo un a ɔk, "Yɛɛ i nyuha kpok i sem sema nan ni?"

²³ Yesu fun ɔk un, "Mu sem wi naa vɛ deɲli, sem nara nama maga ni chenani o du, amaa a deɲlee, yɛɛ i mo min?"

²⁴ Yesu nisa ha funɛ vɛɛn vɔu a ta o gantel ni. Anas funɛ peti o sema, o fun tum un kaali Kaifas naa ya Koosa dam kɔkɔrsi ta niheɛ ti wati.

Pita Fun Bu Vε Di O Wa Zim Yesu
(Mat. 26.71-75; Maak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Pita ha fune vεen nyen sal ti nεε aa weeri din. Ba naa wa un fune lagmi dooni chen nidigi fun pεesi un, "I wa ya baal ti gantel tiŋsi ta nidigireε?"

O fun tɔ a ŋɔ, "Aai, n wa ya ba nidigi."

²⁶ Kaifas yom digi fune gbaari ba ni. O fune ya yom naa Pita fun teŋ o diŋna toti chen maanne. O fun ŋɔ Pi-ta ni, "I wa baal ti laata mu na ŋma we ti ni chen?"

²⁷ O fun bu tɔ di o laata. O fune sem chene ka zimal vaan yeli.

Ba Fun Kpa Yesu A La Pailt Ni
(Mat. 27.1-2, 11-14; Maak 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Chɔɔsa fininire Kaifas awa Yesu fun na dɔŋa peti. Ju tim ta fune saksu di ba di ba wuzu zen wuzu naa ba yir val la gali ti diwe. Lanjimasi ta fune kpa Yesu a kaali gɔɔnati nyuhu tiina seria bar diili dε. Ju tim ta fun kpal-imi sal ni, domi o fune chiu di ba tiŋ zu. ²⁹ Gɔɔnati nyuhu tiin ti sɔn fune ya Pailt. O fun li sal ti a la pεesi Ju tim ta, "Baŋ nyuhu nee ma fiksi baal nɔ?"

³⁰ Ba fun ŋɔ un, "O fu vε tum wu digi, ya fu wa zi kpa un a wa i wati."

³¹ Pailt fun ŋɔ ba, "Ma kpa un kila a la di un seria a li chenani ma yaa di ma nara."

Ba fun ŋɔ un, "I wa nye ya nyinbaan di ya di nara siwi seria." ³² Chenani Ju tim ta fune daŋni Pailt kpa Yesu a kpaasi mari daakakli ni o sou nye chenani o fun ŋɔ o gantel tiŋsi ta ni chen ya wuti.

³³ Doone Pailt fun bur kaali seria bar diili dε ti a ŋɔ o lanjimasi ta ni ba kpa Yesu wa nye un. O fun ŋɔ un, "Hin ya Ju tim koor chenn?"

³⁴ Yesu fun burgi a pεesi un, "Pεesi nɔ li i watεε koo nara ŋɔ hin di i wa pεesi minn?"

³⁵ Pailt ŋɔ un, "Mu wa ya Ju tim nar ba ŋɔ min chenani mu zi pεesi hin. I titi nara awa i Koosa dam kɔkɔrsi ta kpa hin a du mu nin ni. Tum tagna baŋwa i tum?"

³⁶ Yesu fun ŋɔ un, "Mu koor ti wa to tεεnε nɔ maga ni. O fu nyenεε, mu nara fu zi you a kok min, chen ni Ju tim ta wa zi kpak min. Mu bura ŋɔ hinu, mu koor ti wa to tεεnε nɔ maga ni."

³⁷ Pailt fun ŋɔ un, "Chenani i sem nan ya wuti, i sir ya koorree?"

Yesu fun ŋɔ, "Chenani i kut ŋɔ chen. Ba fune lul minu mu wa tεεnε nɔ maga di mu waa biksi nara wuti ti wε. Ba naa la daŋni ba ya wuti tima nu mu sema."

³⁸ Pailt fun pεesi un, "Baŋa ya wuti ti?" O fun bur kaali sal ti a la ŋɔ Ju tim ta ni, "N wa na wu tagin naa o tum. O nin wa toli."

Ju Tima Fun Di Yesu Siwi Seria
(Mat. 27.15-31; Maak 15.6-20; Luk 23.13-25)

³⁹ Doone Pailt fun bu ŋɔ zeme ta ni, "Ma wuzu zen wuzu naa ba yir val la gali ti wa tel bun kam, mu yaa lisi ba naa mu tɔ dε chen nibegimu a nye ma. Ma daŋni mu lisi naa ya Ju tim koor tire a nye maa?"

⁴⁰ Ba maga fune cheemi a ŋɔ un, "Ya wara daŋni un. Ya daŋni baal naa ba yir Barabas chene." Barabas fune ya nifuksire. Chendaha Pailt fun tɔ un dε.

19 Doone Pailt fun ŋɔ o lanjimasi ta ni ba kpak Yesu a tuk un wa vurmsi ni. ² Ba fun kpa sɔta a wa sɔ a chi koor nichiga a kpa o chik o nyuha a zer ba gar sem digi a wa a wa laari un, ³ a zaami un a ŋɔ, "Ju tim koor, ya zaami hinu," a la mo un.

⁴ Ba fune ya chene, Pailt fun bu li Ju tim wati a ŋɔ ba, "Mu bu kaa la kpa un wa biksi mau, chen ni ma zi zimu di mu nyini un di o nisa wa toli." ⁵ Doone lanjimasi ta fun kpa Yesu a nye o kaali zeme ta suwachak. O ha fune vεen chik sɔta nichik ti awa gar sem tire. Pailt fun ŋɔ zeme ta ni, "Ma na, baal ti nεεnε."

⁶ Koosa dam kɔkɔrsi ta awa ba naa la il Koosa bar jεemi dam ti fune na Yesu, ba fun tɔsi a ŋɔ Pailt ni, "Nye ba kpaasi un a mari daakakli daha ni o sou."

Pailt fun ŋɔ ba, "Mu nyini un di o nisa wa toli. Ma kpaasi un a mari daakakli ti daha ni o sou."

⁷ Zeme ta fun ŋɔ un, "Ya chikε ta biksi ya di o sou, domi o kpa o titire a burgi Koosa be."

⁸ Hansura fune piin kpak Pailt. O fune nu ba sem ta, o hansura ti fun bukoo gbaari. ⁹ O fun nye o lanjimasi ta kpa Yesu a te o suwachak a kaali seria bar diili dε ti. O fun ŋɔ Yesu ni, "Leene i li?"

O fun moori. ¹⁰ Pailt fun bu ŋɔ un, "I wa kpak wu digi a la zi sem? Mu kpak kpoku a la zi nye i la yɔri. Kpok ka vεen nyenu mu zi ŋɔ mu lanjimasi ta ni ba kpaasi hin a mari daakakli ti ni i sou."

¹¹ Yesu fun ŋɔ un, "Koosa fu vε nye hin i kpok nɔ, i fu wa kikota i ya min wu digi. Chendaha mu siwεε, naa fune kpa min a du i nin ni, o galimsa la zi wa kaali i kin."

¹² Pailt fune nu Yesu sema, o fun bu chiŋsi o bambi bar begim a yisi un. Zeme ta fune nu chen, ba fun bu tɔsi a ŋɔ Pailt ni, "I nye baal nɔ kaali, i wa tiŋ koori ta nyuhu tiina Siiza nɔ. Nar kpa o titi a burgi koor, o vε Siiza nɔε."

¹³ Pailt fune nu ba sema, o fun nye o lanjimasi ta kpa Yesu a te o suwachak a kaali doonani chi biŋbiŋa. Ju tim ta fune yir dooni Gabata a li ba titi sem ni. Ba fune la tel dooni, Pailt fun kani seria bar diili kor ti ni.

¹⁴ Nha fune wa tel sal baan nyuha. Ju tim ta fune saksu ba wuzu zen wuzu naa ba yir val la gali ti chen. Pailt fun ŋɔ zeme ta ni, "Ma na, ma koor ti nεεnε."

¹⁵ Ba fun tɔsi a ŋɔ un, "Nye ba kpa un a la kpaasi mari daakakli ti ni o sou."

Pailt fun ŋɔ ba, "Ma tusa tɔɔru di mu nye ba ya ma koor ti chenn?"

Koosa dam kɔkɔrsa ba naa fune nyen zeme ta ni, ba fun tɔsi a ŋɔ un, "Ya wa kpak koor digi a gbaari Siiza ni."

¹⁶ Doone Pailt fun ya chenani ba daŋni a nye ba, a ŋɔ o lanjimasi ta ni ba kpa Yesu a kaali a la kpaasi a mari daakakli ti ni o sou.

Ba Fun Kpak Yesu A Kpaasi A Mari Daakakli Ni

(Mat. 27.32-44; Maak 15.21-32; Luk 23.26-43)

¹⁷ Ba fun zer daakakli ti a nye Yesu ni o baasi a la doonani Ju tim ta yir Gəlgəta a li ba titi sem ni. Chen mun ya, 'nyukəkri bar'. ¹⁸ Ba fune la tel dooni, lanjimasi ta fun kpaasi un a mari daakakli ti ni di o sou. Ba fun kpaasi nara bale gbanko a gbaari Yesu ni, digi o nindil ni, digi o ningal ni. ¹⁹ Pailət fun ɲɔ o lanjimasi ta ni ba sɔbi o yaali a mari o daakakli ti ni. Chenani ba fun sɔbi ya, "Yesu Nazaret narre. Waa ya Ju tim ta koora." ²⁰ Yesu bar kpaasi ti wa fun bol wa Jerusalem ni. Ju tim nidamata fun wa nyini chenani la ya a la karimi chenani ba sɔbi a mari daakakli ti ni. Sem tii butorawa ba fun sɔbi, a waa ya Ju tim ta sɛma, Girik tima awa Roman tima sɛma. ²¹ Koosa dam kəkəkərsi ta fune karimi sem ta, ba fun bur kaali Pailət wati a la ɲɔ un, "I fu wa lawa i ɲɔ i lanjimasi ta ni ba sɔbi di waa ya Ju tim koora. I ka fu lawa i ɲɔ ba ba sɔbi di o ɲɔ di waa ya Ju tim koora."

²² Pailət fun ɲɔ ba, "Chenani mu nye ba sɔbi, o du chen."

²³ Ba naa fune kpaasi Yesu chen ya nara banaasiwa. Ba fune peti, ba fun kpa o kilaare a purigi bɔni dɔɲa. O takta we fune ya ti begimne. ²⁴ Ba fun ɲɔ dɔɲ ni, "Ma ta nye ya cheesi un. Ma nye ya yo wale a naa anti kaa di un." Lanjimasi ta fune ya chene, di chenani ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni saha digi zi ya wutiu. Ba fune sɔbiu a ɲɔ,

"Ba kpa mu kilaareu a purigi bɔni dɔɲa a ka mu takta we di ba yo wale a naa anti kaa di un."

²⁵ Yesu niina, o towe, Meri naa ya Kileɔfas haan, awa Meri Magdala fune chiɲi a dugli Yesu. ²⁶ Yesu fun na o niin ti dooni awa o gantel tiɲna naa o daɲni kinkan ka o wa o niin ti dugli dɔɲa. O fun ɲɔ o niin ti ni, "Mu niina, kina be naa kaa chiɲi mu bar chiɲi ni."

²⁷ Doone o fun ɲɔ o gantel tiɲna naa o daɲni kinkan chen, "Kinyini mu niin nɔ." Saha ti kpa la, waa fune nyini un.

Chenani Yesu Fun Sou

(Mat. 27.45-56; Maak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Nan gantel nee Yesu fun zim di o tum petiu. O fun ɲɔ, "Nyoksa kpak min." O fun ɲɔ sem ta chenani ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni chen zi ya wutiu.

²⁹ Kinyɔɔli haasi fune nyen gbaɲ ni. Ba naa fune chiɲi dooni nidigi fun zer kizergi a tau un ni a kpa sak da ni a te un di o nyɔ. ³⁰ Yesu fune nyɔ un a ɲɔ, "Mu tum petiu." O fun gur o nyuha a sou.

Lanjima Fun Kpa O Tim A Tau Yesu

³¹ Ju tim ta wa fune daɲni di Yesu wa nara bale ta kpalimi dooni ba wuzu zen wuzu ti daha. Wuzu zen wuzu ti gbanko fune ya ba hiisi wuzure. Chendaha ba fun ve daɲni chen yaali. Ba bɔne fun bur kaali Pailət wati a la sumi un di o nye o lanjimasi ta la borigi ba nangere a lisi ba. ³² O fun la nɔnɔ a nye ba kaali. Ba

fun la borigi nara bale ba naa ba fun kpaasi a gbaari Yesu ni chen nangere. ³³ Ba fun la di ba borigi Yesu nangere a na di o piin sou. Chendaha ba fun gil un.

³⁴ Lanjimasi ta nidigi fun kpa o tim a tau o loɲum hena. O fune tau un chen, chel awa ni fune li. ³⁵ Mu waa, ɲɔn, fune na ka chen ya. Chendaha mu sɛma ya wuti. Min la ɲɔ ma o we, chen ni ma se zi su unu. ³⁶ Lanjima ti fune ya chene, di chenani ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni chen zi ya wutiu. Ba fune sɔbiu a ɲɔ,

"Hali hok begim wa zi boti a li o bara ni."

³⁷ Ba gbanko fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni a ɲɔ, "Ba zi nyiniu a na naa ba kpa tim a tau chen."

Ba Fun Kpa Yesu A La Sogli Un

(Mat. 27.57-61; Maak 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Baal digi fune nyen doon. Ba yir un Josef a li tɔhɔn naa ba yir Arimatia ni. O fune ya Yesu gantel tiɲsi ta digire, amaa Ju tim ta nihɛti daha, o fun sogli a tiɲ un. O fun kaali Pailət wati a la sumi di ba lisi Yesu a li daakakli ti ni a nye un o la sogli. Pailət fun a nye un nyinbaan o lisi un. ³⁹ Nikodimus fune kpak tulale naa ba yir mer awa alos. O sɔkra fun wer ka o yugyuk ya bu kɔkwa. O fun kpa un a wa gbaari Josef ni. Nikodimus fune ya naa te wa Yesu wati dusum. ⁴⁰ Josef awa Nikodimus fun kpa tulale ti a misi gar pilim a kpa meesi Yesu. Chene Ju tim ta yaa ya ba nara a sogli. ⁴¹ Njma we fune dugli doonani ba fun kpa Yesu a mari daakakli ti ni. Gbentel bɔ fali fune nyen doon. Ba ha wa fun sogli nar un ni. ⁴² Ju tim ta wuzu zen wuzu ti fune dugli kinkan daha, ba fune daɲni ba sogli Yesu lalaga. Chendaha ba lisi dooni a sogli un.

Chenani Yesu Fun Si A Li O Sou Ni

(Mat. 28.1-8; Maak 16.1-8; Luk 24.1-12)

20 Aleedi wuzu chɔɔsa ha fune ve pisi peti, Meri Magdala fun si a la doonani ba sogli Yesu chen. O fun la tel dooni a na burɲkul naa ba fun kpa tɔ hugil ti nɔ chen bilimsu a ka zɔkɔ ti. ² O fun burgi a chɔ kaali Simɔn Pita awa Yesu gantel tiɲna naa o fune daɲni kinkan chen wati a ɲɔ ba, "Nara bɔne wa yisi ya kunyana a li o hugil ti ni. N wa zim doonani ba kpa un kaali."

³ Pita awa Yesu gantel tiɲ ti fun vaan si a chɔ la dooni.

⁴ Yesu gantel tiɲna naa o fune daɲni kinkan chen, fun te Pita a chɔ la tel dooni, ⁵ a kugili nyini zɔkɔ ti ni a na gar pilim naa ba fun kpa meesi Yesu chen, ka o chɔ bɔ ti tuha ni. ⁶ Simɔn Pita fun wa gali un ni a zu kaali a veen la na gar pilim ti ka o chɔ dooni. ⁷ O fun veen na gar naa ba fun kpa meesi Yesu nyuha ka o guti chɔ a dunɲɲ. O wa gar pilim ti wa fun lagmi chɔ. ⁸ Doone Yesu gantel tiɲna naa fune te chɔ wa tel chen, fun zu gbaari Pita ni. O fun nyini a go a nye o si su di chenani Meri sem ba chen ya wutire. ⁹ Ba ha wa fun zim chenani ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni chen mun. Ba fune sɔbiu a ɲɔ, "O lawa Kristo si o sou niu."

¹⁰ Doone Pita awa Yesu gantel tiɲ ti fun li dooni a kaali dama.

Meri Magdala Fun Bu Na Yesu

(Mat. 28.9-10; Maak 16.9-11)

¹¹ Meri Magdala naa fune tiŋ ba a bur kaali hugil ti, fun kpalimi hugil ti sal ni a wi. O gbanko fun kugili a nyini hugil ti zɔɔɔ ni, ¹² a na Koosa malaikasa le ka ba laari kipilima. Ba fune kani doonani ba fun kpa Yesu a dau chen, digi o nyuha bar dau ni, digi o nangere bar dau ni. ¹³ Ba fun ŋɔ un, “Yere ii wi?”

O fun ŋɔ ba, “Nara bɔne wa lisi mu kunyan ti. Mu ka wa zim doonani ba kpa un kaali.”

¹⁴ O fune vaan sem chene a burgi a na Yesu ka o chiji. O wa fun zim un. ¹⁵ Yesu fun ŋɔ un, “Yere ii wi? Antire ii de?”

Meri fun baa di o ya ŋma we ti tumtumne a ŋɔ un, “Hin yise mu kunyan ti a li o hugil ti nii? I ya tiina, ŋɔ min doonani i kpa un a dau, chen ni mu zi nye ba la zer unu.”

¹⁶ Yesu fun ŋɔ un, “Meri.” Meri fun zer o nyuha a nyini o se ni a ŋɔ “Raboni” a li o titi sem ni. Chen mun ya, “mu kunyana”.

¹⁷ Yesu fun ŋɔ un, “Ta gbanɔsi min, domi mu saksii di mu bur kila mu nyan ti wati. Kila mu gantel tiŋsi ta wati a la ŋɔ ba di o wa zi vusi ka mu bur la mu kunyan Koosa ti wati. Mu kunyan Koosa ti awa ma kunyan Koosa ti ya nibegimne.”

¹⁸ Doone Meri fun kaali o gantel tiŋsi ta wati a ŋɔ ba di o na ba kunyana awa chenani o sem un di o ŋɔ bau.

Yesu Gantel Tiŋsa Fun Bu Na Yesu

(Mat. 28.16-20; Maak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Aleedi wuzu dusum, Yesu gantel tiŋsi ta fun lagmi dɔɔɔ ni dam ni a kpari bulzɔɔɔsa. Ba fune far bulzɔɔɔsa ta chene domi ba fune ɔm Ju tim tawa. Doone Yesu fun wa chiji ba bambaan ni a ŋɔ, “Koosa nye ma bara sɔɔɔa”. ²⁰ O fun pogli o nisa a biksi ba a burgi o chakpala di ba na. Ba fune zim di waa ya ba kunyan ti, ba tusa sɔɔɔni kinkan. ²¹ Doone Yesu fun bukoo ŋɔ ba, “Koosa nye ma bara sɔɔɔa. Mu nyan ti fune tum min tɛɛɛɛ nɔ maga ni. Chen vɛɛna, lalakɔ mu tum ma tɛɛɛɛ nɔ tim maga wati.” ²² O fune sem peti a hiisi du ba a ŋɔ, “Ma la Koosa siim weri nɔ. ²³ Tum tagna naa nara tum a nye nara ni ka ma gil a a nye ba, mu gbanko zi gil a a nye bau. Tum tagna naa ba tum a nye nara ni ka ma ve gil a a nye ba, mu gbanko wa zi gil a a nye ba.” O fune sem chene a peti a kaali.

Yesu Awa Tɔmas We

²⁴ Yesu fune wa o gantel tiŋsi ta wati, naa ba fune yir Tɔmas ka o ya leu chen, wa fun to ba wati. Ware Yesu fun te yir a li ba nara fidale ta ni. ²⁵ O fune bur wa doonani Yesu gantel tiŋsi ta lagmi chen, ba fun ŋɔ un, “Ya na ya kunyan tiu.”

Tɔmas fun ŋɔ ba, “Mu si wa zi su di o si o sou niu see mu na doonmani ba fun kpaasi o nisa ni chen a kpa mu nin a gbanɔsi a a bu kpa mu nin a tau o lgum hen ti ni.”

²⁶ Wuzu bunɔɔɔe gantel ni, Yesu gantel tiŋsi ta awa Tɔmas fun bu lagmi dam ti ni a kpari bulzɔɔɔsa ta. Yesu fun bu wa chiji ba bambaan ni a ŋɔ, “Koosa nye ma bara sɔɔɔa.” ²⁷ Yesu fun chiji a ŋɔ Tɔmas ni, “Kpa i nin a gbanɔsi doonmani ba fun kpaasi chen a bu kpa i nin a tau mu lgum hen ti ni. Ta beeli a nye i si su di mu si mu sou nɛɛ.”

²⁸ Tɔmas fun ŋɔ un, “Hin ya mu kunyana Koosa.”

²⁹ Yesu fun ŋɔ un, “Tɔmas, i na minu i si su di o ya minne. Ba naa la zi ve na min ka ba se su min, Koosa zi sɔɔɔni ba tusau.”

Kin Naa Nye Jon Sɔbi Tɔn Nɔ

³⁰ Min, Jon, ŋɔ ma wutire di ya naa ya Yesu gantel tiŋsa fune na ka o tum tum zene kinkan a gbaari chenani mu fun sɔbi a nye ma a li tɔn nan ni chene.

³¹ Mu fune lisi a namau a dau a du tɔn ti ni, chen ni ma se zi suu di Yesu ya Kristo naa Koosa fun ŋɔ di o zi wa tumu wuzu digi chen. Mu gbanko fune lisi au a dau, chen ni ma se zi suu di o ya Koosa bere. Ma ya chen, o zi kpa Koosa mi fali tiu a nye ma.

Yesu Gantel Tiŋsa Nara Banɔɔe Fun Bu Na Un

21 A gantel nɛɛ Yesu fun bu pu o gantel tiŋsi ta a li Galili beɛɛɛ nɔ ni. Beɛɛɛ ti sɔn digi ya Tiberias. Nanne o ya. ² O gantel tiŋsa ba naa fune lagmi dooni, ya Simɔn Pita, Tɔmas ka o ya leu chen, Nataniel naa li Kena a li Galili pulum ni, Zɛbedi bisa le awa nara bale. ³ Wuzu digi Simɔn Pita fun ŋɔ ba, “Mu la nyinsa bar kpaksire.”

Ba fun ŋɔ un, “Ya zi wa gbaari hin niu.” Ba fun vaan la zu arɔa a lɔrgi ni ti aa la. A wuzu ti dusum ba wa fun kpaksi nyinsa. ⁴ Chɔɔsa fune wa pisi, ba fun bur a wa. Yesu fun chiji ni ti nɔ ni a pɔ ba, amaa ba wa fun zim un. ⁵ Ba fune wa dugli, Yesu fun pɛɛsi ba, “Mu bisa, ma kpaksi nyinsau?”

Ba fun ŋɔ un, “Ya wa kpak kundɔɔɔ.”

⁶ O fun ŋɔ ba, “Ma kpa ma cham ti a yo nindil wati ma zi kpaksi nyinsau.” Ba fun ya chenani o ŋɔ ba a ve koti a lɔrgi cham ti wa nyinsi ta zini.

⁷ Yesu gantel tiŋsa naa o daɔɔni kinkan chen, fun na chenani yɛɛ, o fun ŋɔ Pita ni, “Naa chije dooni chen ya ya kunyanne.” Simɔn Pita fune nu o sem ta, o fun vɔu takta naa o kpa lɔrgi ni chen a mari o bara kpala a za chiksi ni ti ni a la zaami un. ⁸ Arɔ ti fune ya nangere kɔksa torawa ni ti nɔ ni. Yesu gantel tiŋsa ba naa fune ka a nyen arɔ ti tuhu ni, ba fune lɔrgi cham ti hali a wa li ni ti nɔ. ⁹ Ba fune li arɔ ti ni a chiji, ba fun na ka Yesu zɔɔɔ nyinsa a li dinhala ni a kpa boroborosa a dau dooni. ¹⁰ Yesu fun ŋɔ ba, “Ma la lisi nyinsi ta bɔne a li cham ti ni a wa.”

¹¹ Simɔn Pita fun te la kpak cham ti ba wa gbaari a lɔrgi un wa ni ti nɔ. Ba fun lugsi a a dau a gur di a ya nyin zene kɔkwa awa fumnyuu datorawa. A fune ya ki-damata chen maga di cham ti wa chɛɛsi. ¹² Yesu fun ŋɔ ba, “Ma wa di diwe”. Ba maga fune zimu di o ya ba kunyan tire. Chendaha ba nidigi wa fun pɛɛsi naa ya

un. ¹³ Yesu fun kpa nyinsi ta awa boroborosi ta a bɔni ba ba se.

¹⁴ O funɛ si o sou ni, butora tiin nɛ o gantel tiɲsi ta fun na un.

Chenani Yesu Fun Sɛm Pita Ni

¹⁵ Ba funɛ wa se peti, Yesu fun pɛɛsi Simɔn Pita, "Simɔn, Jonas be, hin la daɲni min a kaali i dɔɲtim taa?"

Pita fun ɲɔ un, "Mu kunyana, i zimu di muu daɲni hinu a kaali ba."

Yesu fun ɲɔ un, "Kidɛɛsi ba naa la tiɲ min a chi chenani piisi gbaɲna dɛɛsi o piisi bisa." ¹⁶ Yesu fun bu pɛɛsi un, "Simɔn, Jonas be, ii daɲni minuu?"

Pita fun ɲɔ, "Mu kunyana, i zimu di muu daɲni hinu."

Yesu fun ɲɔ un, "Kidɛɛsi ba naa la tiɲ min a chi chenani piisi gbaɲna dɛɛsi o piisisa." ¹⁷ Yesu fun bu pɛɛsi un butor tiina, "Simɔn, Jonas be, ii daɲni minuu?"

Pita funɛ nu ka Yesu pɛɛsi un butor tiina, o tuha fun chɔk. O fun ɲɔ, "Mu kunyana, hin zim chenani mu bambi du. I zimu di muu daɲni hinu."

Yesu fun bu ɲɔ un, "Kidɛɛsi ba naa la tiɲ min a chi chenani piisi gbaɲna dɛɛsi o piisisa." ¹⁸ Kinu mu wati nɛnɛ. I ha funɛ ya bunɔɔn, i ya funɛ di bunɔɔntau a gba i tutɔ ni. I wa hɛɛsi, i zi kpa i nisa a tɛu ka ba laari hin takta a kpa hin a la doonani i vɛ daɲni." ¹⁹ Chene Yesu fun sɛm Pita ni di o biksi un chenani o zi wa sou a nyɛ

Koosa wa jirima. O funɛ sɛm nannɛ a fun ɲɔ un, "Kitiɲ min."

Yesu Awa O Gantel Tiɲna O Daɲni Kinkan

²⁰ Yesu wa Pita fun gba a la, Pita fun burgi a na Yesu gantel tiɲna naa o daɲni kinkan chen, ka o tiɲ ba gantel. O waa funɛ ya naa tur la mari Yesu Ju tim ta wuzu zen wuzu ti a pɛɛsi un, "Anti kaa wa li i gantel chen?"

²¹ Pita funɛ na un ka o tiɲ gantel a wa, o fun ɲɔ Yesu ni, "Mu kunyana, baɲa kaa wa ya baal nɔ?"

²² Yesu fun ɲɔ un, "O ya mu tutɔ di o ha vɛɛn kpak miisa ka mu wa bur wa, o wa ya i wi. I waa tiɲ min."

²³ Chenani Yesu fun sɛm nyɛ o gantel tiɲsi ta fun ɲɔ dɔɲ ni di naa o daɲni kinkan wa zi wa sou. Yesu wa fun sɛm o wɛ di o wa zi sou. O ka funɛ ɲɔ Pita ni, "O ya mu tutɔ di o ha vɛɛn kpak miisa ka mu wa bur wa, o wa ya i wi."

²⁴ N waa, Jon, naa sɔbi tɔn nɔ nan, minnɛ Yesu daɲni kinkan. Mu funɛ na kin naa maga mu sɔbi a du tɔn nɔ tuha. Ya maga zimu di mu sɛm ya wutirɛ.

Doonani Jon Fun Sɔbi Mak

²⁵ Yesu funɛ tum tum damatau a gbaari chenani mu sɔbi a du bar nɔ ni. See mu sɔbi tɔn damata a nyɛ ma, mu wa kikoti a sɛm ma a maga.

TUMA

1 Min, Luk, la sɔbi tɔn nɔ a nyɛ mu kunyan Tɛɔfilus ni nan. Mu funɛ piin te sɔbiu a nyɛ hin chenani Yesu fun biksi a tum saha naa o fun nyen ya wati. ² O laali saha funɛ wa dugli di o la, o fun nyɛ Koosa siim weri ɛɔ o nitumɛ ba naa o fun yisi a nyɛ o titi ni, chenani ba zi tum. O funɛ ya chene, Koosa zer un a zini o tɔha. ³ Saha naa Koosa fun lɛli un a li o sou ni hali a la tel saha naa o fun bu zer un a zini o tɔhɔn ti, funɛ ya wuzu fumnaasiwa. Chen saha ti Yesu nitumɛ ta fun bu na Yesu bu damata, ba wa fun bura beeli un di o ya warɛ. O wa ba funɛ lagmi nyen, o fun biksi ba chenani Koosa zi wa dɔ nara. ⁴ O gbanko fun ɛɔ ba, “Ma lisi chenani mu fun ɛɔ ma di mu nyana vɔu di o kpa o papaha a nyɛ ma. Ma nyen Jerusalem nɔ ni hali o wa kpa o papaha ti a wa nyɛ ma. ⁵ Jɔn funɛ chaksi nara wa nire, amaa o wa zi vusi ka Koosa chaksi ma wa o siim weri ti ni.”

Koosa Fun Zer Yesu A Zini O Tɔha

⁶ Wuzu digi Yesu wa o nitumɛ ta fun lagmi dɔɔ ni, ba pɛɛsi un, “Ya kunyana, i wa zi kpa Ju tim kooro a nyɛ ba lalakɔɔ?”

⁷ Yesu fun ɛɔ ba, “Mu nyana dɔɔɔɔɔɔ zim saha naa kin na zi ya. O wa ya di ma nisa nyen dooni. ⁸ Koosa wa tum o siim weri ti di o nyen ma bambe ni, o kpok ti zi wa siu ma ni a nyɛ ma ɛɔ Jerusalem tima, Judia tima, Samaria tima awa ba naa nyen bawu maga ni mu wɛ.” ⁹ Yesu funɛ sem peti, Koosa fun zer un a zini o tɔhɔn ti. Ba funɛ nyini un chene ka o zini a la, dobaal fun wa tɔ un.

¹⁰ Ba funɛ nyini buudaha ni chene, nara balɛ vaan wa chiɔi ba suwachak ni ka ba kilaarɛ pilimi a la chaani.

¹¹ Nara balɛ ta digi fun ɛɔ ba, “Ma Galili tima, barɔne ma chiɔi bar nɔ a nyini buudaha ni di ma ya? Chenani ma na ka Koosa zer o waa Yesu a zini o tɔhɔn ti, chene o vɛɛn kaa wa bur wa wuzu digi.”

Naa Funɛ Chiɔi Judas Bar Chiɔi Ni

¹² Kin naa maga funɛ ya a li bi naa ba yir Olif chen, nyuhu nee. Koosa malaikasa funɛ kaali, Yesu nitumɛ ta fun tu bi ti ni a la zu Jerusalem. Dooni awa Jerusalem funɛ ya maali purigire. ¹³ O nitumɛ ta sɔna funɛ ya Pita, Jems, Jɔn, Andiru, Filip, Tɔmas, Bartɔlɔmi, Matiu, Jems, Alfius be, Simɔn naa pulum kina nyen o bambi ni, awa Judas, Jems be. Ba fun la zu ba bar chɔɔli naa zɔɔ de digi nyuhu ni. ¹⁴ Ba wa nihaan bɔnɛ wa Meri, Yesu niina, wa o niinbisa funɛ sumi Koosa wa tuha kibegimɛ.

¹⁵ Wuzu digi Yesu gantel tiɔsa ba naa funɛ dugli nara kɔkwa awa fumle, funɛ lagmi dɔɔ ni. Pita fun si a chiɔi ba bambaan ni a ɛɔ ba, ¹⁶ “Mu dɔɔɔɔɔɔ, ba funɛ sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni chenani Koosa siim weri ti fun nyɛ koor Devid te sem di Judas zi nyini ba naa funɛ kpak Yesuu. O sem ta fun ya wuti. ¹⁷ Judas funɛ ya ya nidigire, domi ya kunyana funɛ lisi un di o wa ya tum tuma a nyɛ Koosa ni.”

¹⁸ O fun kpa o tum tagin male a la yau ɛɔmaha. Wuzu digi o fun sou ka o lo fun fur o tuha kina maga li.

¹⁹ Jerusalem tim maga fun nu chen wɛ a la yir o ɛɔmaha ti ‘Akeldama’ a li ba titi sem ni. Chen mun ya, ‘ɛɔmaha naa chel buti dau’.

²⁰ “Ba funɛ sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti bar digi naa ba yir Saams chen ni a ɛɔ,

‘Ma ta nyɛ nandigi bu nyen o dam ni.’

Ba gbanko funɛ sɔbiu a ɛɔ,

‘Ma nyɛ nandigi chiɔi o bar chiɔi ni.’

²¹⁻²² “Baal naa ya kaa ya lisi chen, o lawa o ya ya nidigiu a li o piili ti ni a na chenani Jɔn funɛ chaksi nara wa ni ni ka o wa Yesu gba a biksi nara. Saha naa Koosa fun lɛli un a li o sou ni, baal nɔ fu zi fun na unu ka o zi a zini Koosa tɔhɔn ti.”

²³ Nara balewa ba fun lisi di ba nyini ba tuhu ni a lisi nibegim. Ba nidigi sɔn funɛ ya Josef. Bɔnɛ yir un Barsabas, bɔnɛ ka vɛɛna yir un Jastus. Ba nidigi sɔn ka fun ya Matias. ²⁴ Ba naa maga funɛ lagmi dooni fun sumi Koosa a ɛɔ, “Ya kunyana, hin zim chenani nibinsa maga bambe du. Biksi ya naa ya kaa ya lisi a li nara balɛ na tuhu ni, ²⁵ chen ni waa la zi ya nitumi a chiɔi Judas bar chiɔi ni a tum i tuma. Judas wa fun bu nyen ya wati a na chenani o dɔɔɔni.” ²⁶ Matias sɔnɛ ba fun te pi a kpa un gbaari nitumɛ nara fi di nibegim ti ni.

Koosa Siim Weri Ti Waali

2 Ju tim ta wuzu zen naa ba funɛ yir Pentɛkɔst chen wa tel, Yesu gantel tiɔsi ta maga fun wa lagmi dɔɔ ni.

² Ba funɛ nyen doonee, chɛɛma fun vaan wa pirigi ba ni a li buudaha ni a chi do peha, a su doonani maga ba kani chen. ³ Doone ba fun nyini a na ka o chi din ful purige a kani ba nyuuni ni, ⁴ ka Koosa siim weri ti fun wa si ba bambe ni, a nyɛ ba fun piili a sem sem naa vɛ ya ba titi sema.

⁵ Ju tim nidamata funɛ gba a la Jerusalem wuzu zen wuzu ti daha. Ba funɛ li pulum damatiwa a la sumi Koosa saha maga. ⁶ Laaboora funɛ mɔɔli chenani maga yɛɛ, zɛmɛ kinkan fun lagmi dentil ni. Yesu gantel tiɔsi ta funɛ wa li a sem ba, zɛmɛ ta se wa fun su di ba

zi nu ba sem ta a li ba titi sem niu. ⁷ Alaazibu fun kpak ba kinkan. Ba fun njɔ dɔnj ni, "Nara nama la sem sema ya wati nan ya Galili timwa. ⁸ Yere o du ya maga koti a nu sem nama a li ya titi sema ni? ⁹ Ya ya Partia tima, Miid tima, Ilam tima, Mesopotemia tima, Judia tima, Kapadosia tima, Pɔntus tima, Azia tima, ¹⁰ Frijia tima, Pamfilia tima, Ijpt tima, Libia tima ba naa nyenɛɛ a dugli Sairini, awa Room tima. Ba funɛ lul ya bɔnɛ Ju timwa. Bɔnɛ ka si a tiŋ Ju tim ta jeemi nyinbaan. ¹¹ Ya bɔnɛ ka ya Krit tima awa Arab tima. Ya sem sem kurgewa, amaa ya nuu ka ba njɔ ya a li ya titi sema ni chenani Koosa fun tum alaazibu tuma." ¹² Ba tusa maga funɛ buriu. Domi alaazibu funɛ kpak ba chen daha, ba bɔnɛ funɛ njɔ dɔnj ni, "Kin nama mun ya barja?"

¹³ Bɔnɛ ka fun mɔmsi Yesu gantel tiŋsi ta a njɔ dɔnj ni, "Nara nama njɔ sinne a deesi."

Pita Fun Biksi Jerusalem Tima Koosa Laaboor Weri We

¹⁴ Koosa nitume nara fidale ta funɛ nu chenani zeme ta sem, Pita fun si a chingi a sem ta zaŋa a njɔ ba, "Ma Ju tima awa ma naa maga nyen Jerusalem ni, ma cherje ma diŋsa nene a nu chenani mu kaa sem ma. ¹⁵ Ma bɔnɛ njɔ dɔnj ni di ya njɔ sinne a deesi, amaa o wa ya wuti. O ha ya chɔɔsau di nara ha ve di kundɔnj a njɔ sinu. ¹⁶ Chenani mu kaa njɔ ma nan ya o wuti. Koosa witinsi ta digi sɔn funɛ ya Joel. Waa funɛ sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni saha digi di Koosa njɔ,

¹⁷ 'Tɛene nɔ maga siili saha wa dugli,

mu zi kpa mu siim weri tiu a du nara maga ni.

Ma bisa awa ma nihabichesa zi mɔkli mu laaboorau a biksi nara.

Ma bunɔɔna awa niheeta zi la mu wuti a chi ba deesi.

¹⁸ Hali mu zi kpa mu siim weri tiu a du mu nibaala awa nihaana tumtumsi ni di ba mɔkli mu laaboor ti a biksi nara.

¹⁹ Mu zi kpa chel awa din wa nyɔsau a chergi buudaha awa tɛene nɔ magau.

²⁰ Nha wa zi bu chaani ka pena seri a chi chel.

Kin nama maga zi wa te yau ka mu wuzu zen zi wa tel.

²¹ Chen saha ti ba naa maga sumi min di mu yisi ba a li ba tum tagna ni,
n zi ya chenu.'

²² "Ma Ju tima, maa nu chenani mu kaa njɔ ma nan nene. Tum zene awa alaazibu tuma a naa Koosa nye Yesu Nazaret nar fun tum, biksi ma di Koosa funɛ lisi un. Ma titi zim kin nama weu domi a ya ma bambaan nene. ²³ Waa funɛ ya naa ma kpak a du tum tagna nitume nisi ni chen di ba la kpaasi un a mari daakakli ti ni o sou chen. Koosa funɛ te zimu di ma zi ya chenu. O funɛ ya o tutɔre di o sou chen ni. ²⁴ O fun lɛli Yesu a li o sou ni a nye o namsi ti peti. O wa fun denli di o kpalimi o sou ni. ²⁵ Ba funɛ sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni di koor Devid njɔ o we,

'Mu yaa na mu kunyana mu suwachak ni.

Waa yaa sunji min,

chen ni nara wa zi muksi min.

²⁶ Domi o yaa sunji min nan daha,
mu sema biksi di mu tuha sɔɔneɔ.

Mu ya nibinere a chi nara maga,
amaa chenani mu kpak bambi begim un ni nan zi nye mu hiisiu.

²⁷ Mu zimu di o wa zi nye mu kpalimi mu sou ni.

O wa zi nye o tumtum naa o fun lisi bara pɔ.

²⁸ Waa funɛ biksi min nyinbaan naa mu zi nyen wuti nyeni.

Domu waa nyen mu wati,
mu tuha sɔɔni hali a la gali.'

²⁹ "Mu dɔnj tima, n daŋni ma zim ya nawaal Devid weu nene. O funɛ sou, ba fun kpa un a sogli. O hugil wa bol wa bar nɔ ni. ³⁰ O ha funɛ kpak miisa, o funɛ ya Koosa witiinne. Koosa funɛ vɔu a chingi un di o zi nye o bi lule ta digi di o koorau. ³¹ Waa ya naa Koosa fun njɔ di o zi wa tumu wuzu digi chen. Devid funɛ te zimu di Koosa zi lɛli unu a li o sou ni a fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a njɔ,

'Koosa wa fun gil un o kpalimi o sou ni di o bara pɔ.'

³² Naa we Devid fun sɔbi chen awa Yesu ya nibegimne. Ya funɛ nau awa ya se ni ka Koosa lɛli un a li o sou ni,

³³ a kpa un a zini kaali Koosa niheeti bar kani a li o tɔhɔn ti ni. O nyana funɛ kpa o siim weri tiu a nye un a chi chenani o fun vɔu chen. Waa funɛ kpa chen siim weri ti a du ya bambe ni. Chenani ma nu a na zinan ya o waali ti mun. ³⁴ Koosa wa fun zer Devid a zini kaali o tɔhɔn ti, amaa ba funɛ sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni di Devid njɔ,

'Mu kunyana Koosa funɛ njɔ mu kunyan ni,
kani mu niheeti bar kani ni,

³⁵ ka mu nye i dɔma burgi i yosa.'

³⁶ "Ma Ju tima, mu daŋni ma zim nene di Yesure ma fun kpa a li daakakli ti ni chen, waa ya nara maga nyuhu tiina. O gbanko ya naa Koosa fun vɔu di o zi tumu chen."

³⁷ Pita sem ta funɛ zu zeme ta bambe niu kinkan. Ba fun njɔ un awa nitume ba naa funɛ nyen dooni chen,
"Ya dɔnjtima, yere ya kaa ya?"

³⁸ Pita fun njɔ ba, "Ma te gil ma tum tagna a bur tiŋ Koosa, a nye ya chaksi ma wa ni ni a li Yesu Kristo sɔn ni. Ma ya chen, Koosa zi gil ma tum tagnau a ta a kpa o siim weri ti a du ma ni. ³⁹ Chenani Koosa fun vɔu di o kpa a siim weri ti a du ya ni, o funɛ vɔu di o kpa nye ma awa ma bisa wa ba naa nyen bar bole ni. Ba naa maga ya kunyan Koosa fun lisi a nye o titi ni, o zi kpa unu a du ba bambe ni."

⁴⁰ Sem ta maga laata Pita fun sem zeme ta. O funɛ kpanji o titire di o sem ta zu ba bambe a njɔ, "Ma yisi ma titi a li tum tagna nitume na wati, chen ni Koosa wa zi wa lergi ma diŋsa a chi chenani o kaa wa lergi ba kina."

⁴¹ Doone ba nidamata fun la nɔɔni di o sem ta ya wuti. Ba fun gil ba tum tagna a bur tiŋ Koosa a nye nitume ta chaksi ba wa ni ni. Chen saha ti ba naa funɛ gbaari Yesu gantel tiŋsi ta ni, funɛ dugli nara tusugsa torau.

⁴² Ba se funɛ seriu di nitume ta biksi ba chenani ba zi tiŋ Yesu. Ba fun kpa ba kina a wa bɔni dɔnja a yaa sumi Koosa a lagmi a di diwe.

Chenani Yesu Nitiŋe Ta Lagmi Nyen

⁴³ Koosa fune nye o nitume ta tum tum zene awa alaazibu tumwa kinkan. Tum na daha, Yesu gantel tiŋsi ta maga fune nye ba jirima kinkan. ⁴⁴ Yesu nitiŋe ta maga fune nye ba jirima kinkan. ⁴⁵ Yesu nitiŋe ta maga fune nye ba jirima kinkan. ⁴⁶ Wuzu kam ba yaa fun la lagmi Koosa bar jɛemi dam ti niu a sumi Koosa aa go ba damsa a lagmi a di diwe awa tu sɔɔni. Ba nisa wa fun zuk wa ba lagmi a tum tum. ⁴⁷ Ba yaa fune pɛgi Koosau ka Jerusalem tima lisi di ba ya nibin werewa. Wuzu kam Koosa fun kpa ba naa o yisi a li ba tum tagna ni, a gbaari ba ni.

Pita Awa Jɔn Fun Tiibi Gbarigi

3 Wuzu digi zaazɔn saha naa Ju tim ta yaa la sumi Koosa chen, Pita awa Jɔn fun la kaali Koosa bar jɛemi dam ti. Chen saha ti ya nipare yaa si a li ba par ni chen. ² Ba fun wa tel bulzɔɔɔ naa ba yir kiweri chen ka baal digi kani dooni. Ba fune lul un gbarigire. Wuzu kam o wale yaa fun zer unu a wa kansi bulzɔɔɔ ti ni di o sumi kina a li ba naa wa zu Koosa bar jɛemi dam ti. ³ O fune na Pita awa Jɔn ka ba daŋni ba zu, o fune sumi kina ba wati. ⁴ Ba fun chiji a nyini o se ni ka Pita ŋɔ un, "Nyini ya." ⁵ O fun zer o nyuha buudaha a nyini ba a lisi di ba kaa nye un kundɔŋɔ. ⁶ Pita fun bu ŋɔ un, "Ya wa kpak male a la zi nye hin, amaa ya zi nye hin kundɔŋɔ. Kpa Yesu Kristo Nazaret nar kpok a si a val." ⁷ Pita fun kpak o nindil a zer un chiŋsi. O nangere fun vaan kpok. ⁸ Kpok ti fune vaan wa zu un, o si za chiksi a val. Pita awa Jɔn fune la Koosa bar jɛemi dam ti, o tiŋ ba a za a chiksi a la pɛgi Koosa. ⁹ Ba naa maga fune nyen Koosa bar jɛemi dam ti ni chen, fun na un ka o za a chiksi a la pɛgi Koosa chen. ¹⁰ Ba fun zim di waa fune ya gbarigi a yaa kani bulzɔɔɔ naa ba yir kiweri chen mun ni. Alaazibu fun kpak ba kinkan o si a val chen daha.

Pita Fun Biksi Nara Koosa Bar Jɛemi Dam ni

¹¹ Pita awa Jɔn fune wa tel zarŋ naa ba yir koor Solomon zarŋ, baal ti ha fune veen kpaksi ba nisawa. Nidamata fun chɔ a gor ba a du bambaan ni. ¹² Pita fune na ka zeme ta gbaari, o fun ŋɔ ba, "Ma Ju tima, yere ma nye alaazibu kpak ma chen? Yere ma nyini ya se ni chen ni? O wa ya ya titi kpok nee koo chenani ya yaa jɛemi Koosa nene nye baal ŋɔ na alaafe. ¹³ Koosa naa ma nawaalsa Abraham, Aizik awa Jakob fune jɛemi, kpa o jirima awa o chaani kinkan a nye o tumtumna Yesu ni. Ma fune kpak unu a du gɔbnati nyuhu tiina naa ba yir Pailɔt nin ni. Pailɔt fune kpa un wa li ma suwachak a daŋni o gil un o la, ma fun ve. ¹⁴ Ma ka fun sumi un di o kpa nara nikpuuli a nye ma. Yesu ŋɔ fune ya tum were nitumire ka Koosa fun lisi un di o tiŋ o tutɔ. ¹⁵ Ma waa fune kpu naa kpa Koosa mi fali a nye nara ni, amaa ya fune nau wa ya se ni ka Koosa leli un a li o sou ni. ¹⁶ Yesu kpok ti fune nye baal ti na alaafe. Chenani ma na aa zim kinkin naa ya zinan li chenani ya

se su Yesu nee. Chendaha baal ŋɔ na alaafe bar ŋɔ ma suwachak ni.

¹⁷ "Mu dɔŋtima, mu zimu di ma wa ma niheeta wa fun zim chenani ma ya Yesu chen. ¹⁸ Koosa fune nye o witinsi ta mɔɔli saha digi di naa o vɔu di o zi wa tumu chen, zi wa namsiu. Koosa fune nye ba sem ta ya wuti. ¹⁹ Adaha ma gil ma tum tagna a bur tiŋ ma kunyana Koosa, chen ni o wa zi bu na ma galimsa. ²⁰ Ma ya chen, o zi nye ma bambe bukoo na kpoku a gbaari a tum o be Yesu naa o piin lisi di o kpa nye ma. Waa ya naa o fun vɔu di o zi tumu wuzu digi. ²¹ Koosa fune nye o witinsa ba naa o fun lisi a nye o titi ni, mɔɔliu saha digi di wuzu digi o zi wa nye kina maga burgi kifaleu. O lawa Yesu kpalmi Koosa tɔɔɔ ti niu hali saha ti wa tel. ²² Ma nawaal Mosis fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ,

'Ma kunyana Koosa zi wa lisi o witinsi ta digiu a li ma tuhu ni a tum un ma wati a chi chenani o fun tum min ma wati nan.

Maa tiŋ chenani maga o ŋɔ ma di ma tum.

²³ Ba naa maga ve tiŋ chen,

Koosa zi waligi bau a li o nara ni a ta ba yɔri.'

²⁴ Koosa witiina naa ba yir Samuel awa ba naa maga tiŋ o gantel, ba fun mɔɔli Koosa laaboora a te ŋɔ di kin nama zi yau saha ŋɔ. ²⁵ Vɔwe naa Koosa fun vɔu a nye o witinsi ta kpa a a mɔɔli, awa chenani o wa ma nawaalsi ta fun ya ŋɔ begim, a ya ma gbanko kinawa zinan. Ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni di o ŋɔ Abraham ni, 'Mu zi nye i bi lule kpa nyusumu a nye teene ŋɔ tim maga ni.'

²⁶ Chendaha Koosa fun lisi o be Yesu di o ya o tumtumna a te tum un ma wati di o kpa o nyusum a nye ma ma gil ma tum tagni ta a bur tiŋ Koosa."

Pita Awa Jɔn Fun Kok Ba Titi Ju Tim Suwachak Ni

4 Pita awa Jɔn ha fune veena sem zeme ta ni chene, Koosa dam kɔkɔrsi ta, ba naa la il Koosa bar jɛemi dam ti niheɛ, awa ba naa ba yir Sajusi tima fun wa ba wati. ² Ba fun na paan a du nitume nara bale ta ni, domi ba waa ŋɔ zeme ta ni di Koosa lele Yesu a li o sou ni. Nan fune biksi ba di Koosa zi wa leli narau wuzu digi a li ba sou ni. ³ Ba fun kpak ba a tɔ ba de zaazɔn saha hali chɔɔsa wa pisi. ⁴ Zeme ta nidamata fun la kɔɔni di Pita sem ta ya wuti a nye ba se su Yesu. Nibaala duŋduŋ fune dugli nara tusugsa nyuunu.

⁵ Chɔɔsa fune wa pisi, Koosa dam kɔkɔrsi ta, Ju tim ta niheɛti ta, Koosa chikse nibikse ta, ⁶ Anas, Kaifas naa ha fune ya Koosa dam kɔkɔrsi ta niheɛ, Jɔn, Alezanda, awa ba naa wa Koosa dam kɔkɔrsi ta niheɛ ti ya lul begim, ba maga fune lagmi dɔŋ ni a li Jerusalem ni. ⁷ Ba fune nye Pita awa Jɔn wa chiji ba suwachak ni a pɛsi ba, "Anti nye ma kpok ŋɔ ma tiibi gbarigi ti o val nan? Anti nye ma nyinbaan ma tum chen ni?"

⁸ Koosa siim weri ti fun si Pita ni o ŋɔ ba, "Ma koorsi na awa ma niheeta, ⁹ ma daŋni ya ŋɔ mau chenani ya de sunji baal ti di o na alaafe. ¹⁰ Ya daŋni ma awa Ju tim ta maga zim chenani mu kaa ŋɔ mau nene. Yesu Kristo Nazaret nar kpokre ya kpa a tiibi un. Ma fun kpaasi

Yesu a mari daakakli ti ni o sou, amaa Koosa fun lele unu a li o sou ni. Yesu dahare baal ƚ na alaafe a wa chiji bar ƚ zinan nan. ¹¹ Ba fune sɔbi Yesu weu a li Koosa sem ƚn ti ni a ƚ,

'Bunƚkul naa tesaalsa fun ve chen,
waa ya bunƚkul kƚok aa ya kibirigi.'

¹² "O dunƚun ƚoti a yisi nara a li ba tum tagna ni di ba tiƚ Koosa. Nandigi wa to tene ƚ maga ni a la zi ƚoti a chiji o bar chiji ni a tum chen."

¹³ Ba naa fune lagmi dɔƚ ni chen fun nu Pita sema, alaazibu fun kƚak ba kinkan. Ba fun na di Pita awa ƚn ya nyu bilim timwa, amaa hansura tama wa fun kƚak ba. Kin nama fune nye ba lisi di ba wa Yesu fune ya kƚegsiwa. ¹⁴ Baal naa Pita awa ƚn fun tiibi chen fun chiji ba naa fune lagmi dɔƚ ni, suwachak ni di ba na un. Chendaha ba fun moori a ve ƚoti a sem wu digi. ¹⁵ Ba fun ƚ ba kƚa Pita awa ƚn a li sal ka ba sem chenani ba zi ya ba. ¹⁶ Ba fun ƚ dɔƚ ni, "Yere ya kaa ya nara nama? Jerusalem tim ta maga zimu di Pita awa ƚn tum tum zenu kinkan. Ya wa kikoti a ƚ chenani ba fun tum. ¹⁷ Ma nye ya te ba nin di ba ta bu kƚa Yesu ƚn a biksi nara, chen ni o wa zi mɔkli a li tɔhɔn ti ni."

¹⁸ Ba fune sem dɔƚ ni peti, ba fun ƚ ba kƚa Pita awa ƚn a bu zu wa. Ba fun te ba nin di ba ta bu kƚa Yesu ƚn a sem koo a biksi nara tima. ¹⁹ Amaa Pita awa ƚn fune ƚ bau, "Ma ƚ ya chenani ya zi ya a denli Koosa suwachak ni. Ya tiƚ o ƚ koo ya tiƚ ma ƚƚ? ²⁰ Ya wa kigil di ya ƚ nara ni chenani ya fun na a nu." ²¹ Ba fun bukoo te ba nin kƚok ni a gbaari a nye ba kaali. Ba wa fun ƚoti a lergi ba diƚsa, domi nara tima maga fune pegi Koosa a li chenani ya daha. ²² Baal naa na alaafe a li tum zen ƚ ni fune kaali bun fumnaasiu.

Yesu Nitiƚe Fun Sumi Koosa O Nye Ba Kƚak Ba Bambe

²³ Pita awa ƚn fun vaan bur kaali di ba la lagmi Yesu gantel tiƚsi ta ni a ƚ ba chenani Koosa dam kɔkɔrsi ta awa Ju tim niheeti ta fun ƚ ba. ²⁴ Ba fune nu chen, ba maga fune sumi Koosa a ƚ, "Ya kunyana, i fune naami buudaha awa tene ƚ maga wa teku awa kin naa maga kƚak miisa a nyen. ²⁵ I fune nye i siim weri ti ƚ ya nawaal Devid naa ya i tumtumna, chenani o zi sɔbi a li sem ƚn ti ni a ƚ,

'Baƚne ba naa ve ya Ju tima fun na paan kinkan a tum tum yɔrisa a du hin ni?

²⁶ Tene ƚ maga koorsa fune saksu awa ba niheeta fune lagmi dɔƚ ni di ba chem ya kunyana Koosa awa naa o fun vɔu di o zi wa tumu wuzu digi chen a li laal ni.'

²⁷ Chen veena, Herɔd awa Pontius Pailt wa Ju tim ta wa ba naa ve ya Ju tima fun lagmi dɔƚ ni a go i be Yesu ni. I fune lisi un di o ya i tumtumna awa naa i fun ƚ di i zi wa tumu wuzu digi. ²⁸ I fune piin lisi chenani ba zi ya unu. I fune lisi chenu i kƚok awa i tutɔ ti daha.

²⁹ Lalakɔ wara, ya kunyana, i zim chenani ba sem hansura sema a du ya niu. Ya naa ya i tumtumsa, ya sumi hinu di i nye ya bambi kƚoka ya ƚ nara ni i laaboer weri ti we. ³⁰ Nye wichɔrsa na alaafe, chen ni

nara zi zim di i kƚak kƚoku. Nye ya kƚa i be Yesu naa i fun lisi, ƚn a tum tum zene awa alaazibu tuma."

³¹ Ba fune sumi Koosa a peti, de naa ba fun lagmi chen, zigs ka o siim weri ti si ba bambe ni. Ba fun li a ƚ nara ni Koosa laaboer weri ti we awa bambi kƚoka ni.

Yesu Nitiƚe Fun Bɔni Kina Maga A Nye Dɔƚ Ni

³² Ba naa maga se su Yesu fune ya nibegimne. Nandigi wa fun ƚ di o titi kina ha veen ya o kinawa. Ba fun kƚa a maga a bɔni dɔƚ. ³³ Nitume ta fun ƚ nara tima ni chenani ba fun na ka Koosa leli ba kunyana Yesu a li o sou ni wa ba se ni. Koosa fune sunji ba kinkan di ba sem ta zu nara tima bambe nene. ³⁴ Kundɔƚ wa fun kɔƚgi Yesu nitiƚe ta nidigi. Ba naa maga dɔ tene koo dams fune yogli au a kƚa male ta, ³⁵ a du nitume ta nisa ni. Ba ka kƚa a du ba naa la daƚni a nisa ni.

³⁶ Ba nidigi ƚn fune ya Josef. Nitume ta gbanko fune yir un Barnabas. Barnabas ti mun ya, 'naa la kƚami nara'. O fune li lul naa ba yir Livai nee a li pulum ni gore. Ba yir dooni Saiprus. ³⁷ O fune ya ba nidigire a yogli o tene a kƚa male ta a du nitume ta nisa ni.

Ananias Awa Safaya We

5 Yesu nitiƚe ta digi ƚn fune ya Ananias. O haan ƚn fune ya Safaya. O gbanko fun yogli o tene, ² a kƚa male ta bɔne a du nitume ta nisa ni, a ka kƚa bɔne pusi. O haan ti fune zim chenani o yau. ³ Pita fun wa peesi un, "Ananias, i yogli i tene ti chen, baƚne i yisi male ta bɔne a pusi? Baƚne i nye sintana zu i bambi a daƚni o mur Koosa siim weri ti nan ni? ⁴ I fune dɔ tene ti chen, o fune ya i kinne di i kƚa un a tum chenani i daƚni. I fune yogli un a la male ta chen, o ha fune veen ya i kinne. Yere i lisi i bambi ni di i ya nan? I daƚni i mur yau awa Koosa gbanko." ⁵ Ananias fune nu Pita sem ta, o fun vaan chel a sou. Ba naa maga fune nu chenani ye, hansura fun kƚak ba kinkan. ⁶ Buncɔn ta bɔne fun si a zer gar a meesi un a la sogli un.

⁷ O fune dugli hawasa torau, Ananias haan ti fun wa zu doonani ba maga fun lagmi chen. O wa fun zim o baal ti sou ni. ⁸ Pita fun wa peesi un, "Tene ti i yogli chen, male ta maga nyenn mu wati nann?"

O fun ƚ, "A maga chen."

⁹ Pita fun ƚ un, "Yere i wa i baal la kɔni di ma zaamsi ya kunyana Koosa siim weri ti? Ba naa sogli i baal ti nyen dentil ni a pɔ di ba sogli i gbanko." ¹⁰ O fune nu o sem ta, o fun vaan chel a sou. Buncɔn ta fun zu a na di o sowu ka ba kƚa un gbaari o baal ti ni a sogli.

¹¹ Hansura fun kƚak Yesu nitiƚe ta awa ba naa maga nu chenani ye kinkan.

Nitume Fun Tum Alaazibu Tuma

¹² Nitume ta fun tum tum zene awa alaazibu tuma nara tima suwachak ni. Ba yaa fune zu Koosa bar jeemi dam ti a lagmi Solomon zaƚ ti tuhu ni. ¹³ Ba naa ve ya Yesu nitiƚe ta fune ɔm di ba wa ba lagmi dooni, amaa Jerusalem tim ta fune nye ba jirimau. ¹⁴ Chen saha ti ni-

baala awa nihaana nidamata se fune su Yesu a gbaari ba ni. ¹⁵ Domi tum zene naa nitume ta fune tum daha, nara tima fun kpa ba wichocrsa a wa dau kichocle daha a li nyinbaanisi ni, chen ni Pita barsocn zi val ba dahau ba na alaafɛ. ¹⁶ Nidamata ba naa nyen tɔsi ni a go Jerusalem, fun kpa ba wichocrsa awa ba naa alizin tagna nyen ba nyuuni ni a wa nitume ta wati ba tiibi ba maga.

Ju Tima Fun Muksi Nitume Kinkan

¹⁷ Doone Koosa dam kococrsi ta niheɛ ti awa Sajusi tima ba naa fune nyen o wati, fune di handtire a du nitume ta ni ba tum were daha. ¹⁸ Ba fun wa kpaksi ba maga a tɔ de naa ba kpaksi nibin tagna dunɗun a tɔ chen. ¹⁹ Dusum fune wa biri, Koosa malaikasi ta digi fun wa puk de ti kococn a nye ba li a la ɗɔ ba, ²⁰ "Ma la zu Koosa bar jeemi dam ti a ɗɔ ba naa nyen dooni Koosa mi fali ti we, awa chenani o danɗi o kpa un a nye nara ni." ²¹ Chocsa fune wa pisi chocsa, nitume ta fun tiɗ malaika ti nɔ a la zu Koosa bar jeemi dam ti a biksi nara tima.

Koosa dam kococrsi ta niheɛ ti awa ba naa fune nyen o wati, fun yir seria nidiile ta awa Ju tim niheɛti ta maga ba lagmi o wati a tum Koosa bar jeemi dam ti niile di ba lisi nitume ba naa ba tɔ de chen, a wa. ²² Ba fune la tel di ba lisi ba, ba wa fun na ba. Ba fun bur kaali ba naa tum ba chen wati a la ɗɔ ba, ²³ "Ya fune la tel dooni, kococn ti faru a pir ka lanjimasa chinɗi dooni a il. Ya fun la puk kococn ti a ve na nandigi." ²⁴ Koosa dam kococrsi ta niheɛ ti awa Koosa bar jeemi dam ti niile ta niheɛ fun nu chenani ba sem a la lisi chenani ya ba. ²⁵ Ba fune sem ɗɔɗɔ ni chene, baal digi fun wa zu a ɗɔ ba, "Maa nu mu wati. Nitume ta ma tɔ de chen chinɗe Koosa bar jeemi dam ti ni a biksi nara." ²⁶ Koosa bar jeemi dam niile ta awa ba niheɛ ti fun kaali dooni lalaga a la kpa ba bur wa. Ba fun la kpa ba awa jirima ni a wa, domi hansura fun kpak ba di nara tima zi yaksi ba wa burkuli niu.

²⁷ Ba fun kpa ba wa niheɛta ba naa fune lagmi dooni suwachak. Koosa dam kococrsi ta niheɛ ti fun peesi ba, ²⁸ "Ya wa fun te ma nin di ma ta kpa Yesu socn a biksi nara timaa? Ma nyini na chenani ma ya. Ma kococn o biksi tiu a li Jerusalem maga ni a la danɗi ya ɗɔ o sou." ²⁹ Pita fun chinɗi nitume ta bar chinɗi ni a sem a nye ba, "O lawa ya tiɗ Koosa nɔu a kaali nibinsa nɔ. ³⁰ Ma waa fune kpaasi Yesu a mari daakakli ti ni o sou. Koosa, naa ya nawaalsi ta fune jeemi, lɛli un a li o sou ni, ³¹ a kpa un a zini kaali o tɔɔɔ ti ni a nye o kani Koosa niheɛti bar kani ni. Dooni o fun nye o ya koora, chen ni Ju tim ta zi na nyinbaanu a gil ba tum tagna a bur tiɗ Koosa. Ba ya chen, Yesu zi yisi bau a li a ni ka Koosa zi gil a a ta. ³² Kin nama wewa ya biksi nara tima. Koosa kpa o siim weri tire a nye ba naa tiɗ o nɔ. O gbanko la biksi ba chen."

³³ Niheɛta ba naa fune lagmi chen, fune nu Pita sema, ba paan fun si ba ni ba danɗi ba kpu ba. ³⁴ Ba nidigi socn fune ya Gameliel. O fune ya Farisi tim ta digire a ya Koosa chikse nibikse ta digi. Nara tima maga fune nye

un jirima kinkan. O fun si chinɗi ba bambaan ni a ɗɔ ba lisi nitume ta a li sal tama. ³⁵ O fun ɗɔ ba, "Mu ɗɔɗɔti-ma, ma doso chenani ma kaa ya nara nama. ³⁶ O wa fun vusi ka baal naa ba yir Tudas chen a ɗɔ di waa ya nara tima nyuhu tiina ka nara fun dugli kocsa naasi a tiɗ un. ³⁷ O gantel neɛ ba fun wa gur nara maga. Chen saha ti nidamata fun li tiɗ baal naa fune li Galili pulum chen. O socn fune ya Judas. Lanjimasi ta fun kpu o gbanko ka o gantel tiɗsi ta pisi ɗɔɗɔ ni. ³⁸ Nara nama nin nyen nan, ma ta ya wu digi a du ba ni. Nibine ya ba nyuhu tiina a li chenani ba lisi a la tum, ba yaali ti zi ya yɔriu. ³⁹ Koosa ka ya ba nyuhu tiina, ma wa zi koti a nyanɗi chenani ba ya. Ma wara danɗi di ya wa un yo ɗɔɗɔ."

⁴⁰ Gameliel fune sem peti, ba maga fun la kococn a nye un. Ba fun ɗɔ ba ba kpa nitume ta a zu a nye Koosa bar jeemi dam ti niile ta tuksi ba wa vurmsi ni. Doone ba fun bukoo te ba nin di ba ta bu kpa Yesu socn a sem nara ni a nye ba kaali. ⁴¹ Ba fune li, nitume ta tusa fun socn kinkan di Koosa fune lisi ba di ba tuksi ba Yesu daha. ⁴² Wuzu kam ba yaa fune zu Koosa bar jeemi dam tiu awa nara damsa di ba biksi nara di Yesu ya naa Koosa fun vɔu di o zi wa tumu wuzu digi chen.

Yesu Nitiɗe Fun Lisi Nisuɗe Nara Banɔpe

6 Chen saha ti Koosa yaa fun kpa nidamatau a gbaari Yesu nitiɗe ta ni. Wuzu kam nitume ta yaa kococn luhaana wa maleu. Wuzu digi Yesu nitiɗe ba naa la sem Girik tim sem chen fune zulimi ba naa la sem Ju tim sem chen, domi ba luhaani ta wa fune la ba tutɔ male maga. ² Nitume nara fidale ta fune nu chenani la ya, ba fun yir Yesu nitiɗe ta maga lagmi ɗɔɗɔ ni a ɗɔ ba, "Koosa wa fun lisi ya di ya nyini male ta. O ka fune lisi yau di ya biksi nara tima o laaboor weri ti we. ³ Ya ɗɔɗɔ-tima, ma nye ya lisi nara banɔpe ba naa nyen ya ni a kpak jirima awa neha kinkan a nye Koosa siim weri ti te ba suwachak, kinyini male ta. ⁴ Ya tuma la zi ya yaa sumi Koosa a kibiksi nara o laaboor weri ti we."

⁵ Ba sem ta fune nye Yesu nitiɗe ta tu kococnau kinkan. Doone ba fun lisi baal naa socn ya Stivin. O si fune su Yesu nene ka Koosa siim weri ti fun te o suwachak. Ba gbanko fun lisi Filip, Prɔkocrs, Nikanɔr, Timɔn, Parminas awa Nikolas naa fune si a bur tiɗ Ju tim jeemi nyinbaan. O fune li tɔɔɔ naa ba yir Anticɔk. Ba fun kpa ba a gbaari Stivin ni. ⁶ Ba fune lisi ba peti a kpa ba a chinɗi nitume ta suwachak ni. Nitume ta fun kpa ba nisa a saksi ba nyuuni ni a sumi Koosa a du ba ni.

⁷ Koosa laaboor weri ti fun kococn kinkan. Nara kinkan awa Koosa kococrsi ta nidamata fun nye ba se su un a li Jerusalem ni a gbaari.

Ju Tima Fun Kpak Stivin

⁸ Nara tima fune na chenani Koosa fune sunɗi Stivin kinkan a la nye un kpok di o tum tum zene awa alaaz-ibu tuma a nye ba. ⁹ Ju tim ta kococn fune wau di ba wa nyen Jerusalem ni a li Sairini pulum awa tɔɔɔ naa ba yir Alɛzandria ni. Ba yaa yir ba bar lagmi de 'Yisi nibin-

sa a ta ba yori' de. Wuzu digi ba wa Ju tima ba naa li Silisia pulum awa Azia pulum ni fun lagmi a di Stivin amare. ¹⁰ Koosa siim weri ti fune sunji Stivin o sem neha sema a nyanji ba. ¹¹ Ba fun gil un a la deu nara bone a bo male a nye ba di ba nra nara tima ni di ba fune nu di Stivin chok Koosa awa Mosis sone. ¹² Ba fun burgi nara tima bone, Ju tim niheeti ta awa Koosa chikse nibikse ta a du un ni a wa kpak un a chijisi Koosa dam kakorsi ta awa seria nidiile ta suwachak ni. ¹³ Ba fun kpa nusun tima di ba sem a du un ni. Ba fun nra, "Baal nra yaa chok Koosa bar jemi dam naa o fun lisi a nye o titi ni, son. O gbanko yaa chok Koosa chikse naa o fun kpa nye Mosis ni chen, sonu. ¹⁴ Ya fune nuu ka o sem di Yesu Nazaret nar zi chok bar nra a chergi nyinbaan naa Mosis fun nra ya nawaalsi ta di ba tirj." ¹⁵ Ba fune sem peti, Koosa dam kakorsi ta awa seria nidiile ta maga fune nyini Stivin se ni a na ka o se chi Koosa malaikasi ta digi se.

Stivin Fun Kok O Titi Ju Tim Suwachak Ni

7 Doone Koosa dam kakorsi ta nihex ti fun nra Stivin ni, "Chenani nara nama fiksi hin nan ya wutiree?"

² O fun nra ba, "Mu nyana awa mu dntima, maa nu chenani mu kaa nra ma. Ya nyana Abraham fune te nyen Mesopotemia pulum nee a bu la nyen tchona naa ba yir Haran. Doonani o fun te nyen chen, wuzu digi Koosa naa kpak jirima awa chaani kinkan, fun wa, ³ a nra un,

'Gil i wale awa pulum nra ka mu biksi hin doonani i zi la.'

⁴ Abraham fun tirj Koosa nra a li Mesopotemia pulum doonani Kaldia tima nyen, a la nyen Haran ni. O nyana fune sou, Koosa fun nra un o si a wa nyen bar nra. ⁵ O fune wa tel bar nra, hali Koosa wa fun kpa tene ti bar wewe a nye un. Abraham wa fun kpak bisa, amaa Koosa fune vru di o wa o bi lule zi wa d unu wuzu digi.

⁶ Chene Koosa fun nra un,

'I bi lule zi wa nyen hokra pulum niu bunsaka kksa naasi. Dooni ba zi wa ya nara tima yosau ka baa muksi ba kinkan. ⁷ Bunsaka ta wa peti, mu zi la di hokra ta seriau a lergi ba dirja a lisi i bi lule ta di ba wa jemi min bar nra.'

⁸ Koosa wa Abraham fune ya nra begim ka Koosa fun nra un di o tansi nara tima ba zim chenani ba ya. Abraham fun lul be a du un Aizik. O fune wa ya wuzu menasa ba fun terj un. Aizik fun wa bi a lul Jakob. Jakob gbanko fun wa bi a lul nara fidale ba d zaka.

⁹ "Ba naa d zaka ti chen fun di handata a du ba ninbe Josef ni a yogli un a nye nara ni ba kpa un kaali Ijpt pulum a fun bu la yogli un doon o ven ya yoma. Koosa wa un fune nyen dooni, ¹⁰ a na chenani o namsi a lisi un. O fun nye o kpak zima kinkan a ya nibin weri Ijpt tim koora naa ba yir Fero dnti o na un. O fune wa o wati chene, o vru un di o ya pulum awa Fero damsaka koora a sak un ni. ¹¹ Chen saha ti lsa fun wa chel Ijpt pulum awa Kenan pulum naa ya nawaalsi ta fun nyen ni. Ba naa maga fune nyen doon, wa fun koti

a na diwe a di a la namsi kinkan. ¹² Wuzu digi Jakob fun nu di diwe nyen Ijpt ni a fun tum o bisa di ba la yau diwe ta a wa. ¹³ O fune tum ba a li Ijpt pulum ni bile tima, Josef fun kpa o titi a la biksi ba. Fero fun nu di Josef maanasa gbanko wau. ¹⁴ Josef fun yir o nyana Jakob awa o wale di ba wa pu un Ijpt ni. Nara fumkpe danyuu fune ya o lul. ¹⁵ Ba maga fun kaali a la nyen Ijpt ni. Doonee o wa o bisi ta fun siti. ¹⁶ Abraham fune te yau tene naa nyen doonani ba yir Sekem a li Kenan pulum ni a bo male a nye Hamor tim ni. Gbentel bo fune nyen dooni. Jakob wa o bisi ta fune siti, ba fun kpa ba a sogli un ni.

¹⁷ "Saha fune dugli di Koosa nra Abraham ni chenani o vru chen mun, ya nara ba naa nyen Ijpt ni chen, fune gbaariu kinkan. ¹⁸ Doone Ijpt tima fun bu vru koor fali dooni. O wa Josef wa fun zim dnta. ¹⁹ O fun mur ya nara a nye ba na namsi. Hali o fune muksi bau di ba gil ba bichesa a ta kcha ni ba siti. ²⁰ Saha tire ba fun lul bichel pilim weri ba yir un Mosis. Ba fun deesi un o nyan dam ni pensa tora. ²¹ Ijpt tim ta fun muksi ba di ba kpa o gbanko a la ta kcha ti ni. Doone Fero nihabichela fun na un a la un a deesi a chi o ya o be. ²² O fune wa bi, Ijpt tim ta fun biksi un a li ba zima ni o burgi nibin zen a li o sema awa o tuma daha.

²³ "Mosis fune wa tel bun fumnaasi, o fun lisi di o la na o dntim Ju tima. ²⁴ O fune la na ba chen, o fun na Ijpt tim digi ka o tuk Ju tim digi. O fun la gocki Ijpt tim baal a mo un a kpu. ²⁵ O fun baa di Ju tim ta zi zimu di Koosa zi nye o yisi bau a li yosi ni. Amaa ba wa fun zim chen. ²⁶ Choksa fune wa pisi Mosis fun na ka Ju tim nara bale yo dnta. O fun la gocki ba dnti ni a nra ba di ba ya nra begim. O fun nra ba,

'Ma nu mu wati. Yere ma ya niinbisa a la yo dnta?'

²⁷ Na fune te mo o dntiin ti chen bum yo a zak Mosis a ta a nra un,

'I wa d ya a kpak nyinbaan di i di ya seria.

²⁸ I dnti i kpu minu a chi chenani i de kpu Ijpt tim baal ti derati chen?'

²⁹ Mosis fune nu o sem ta, o fun si chok li Ijpt ni a la nyen pulum naa ba yir Midian. Dooni o wa o haan fun lul bisa le.

³⁰ "Bun fumnaasi gantel ni, wuzu digi Mosis fune gba nyabaan ni a wa dugli bi naa ba yir Sainai. O fune nyeni a na ka din di bugil pum ka Koosa malaikasi ta digi fun nyen un ni. ³¹ Alaazibu fun kpak un kinkan o la suwachak di o dugli un. Doone o fun nu ka ya kunyana Koosa nra un,

³² 'Min ya Koosa naa i nawaalsa Abraham, Aizik awa Jakob fune jemi chen.'

Hansura fun kpak Mosis o bara jigiri o ve kpak bambi di o nyini. ³³ Koosa fun bukoo nra un,

'Ur i natausa. Doonani i chinj chen chi natausa duuliu.

³⁴ Mu fune na chenani mu nara na namsi Ijpt ni kinkan.

Mu fune nuu ka ba fuli.

Chendaha mu tu wa di mu wa yisi ba a li ba fuli ti ni.

Kuwa mu kpa hin a la Ijpt.'

Koosa fun sem peti a kaali.

³⁵ “Ju tim nara bale ta Mosis fun gɔɔgi chen fun te ɔɔ un di o wa dɔ ba a kpak nyinbaan ti di o di ba seria. Koosa fun tum un di o bu bur kila Ju tima ba naa fune ve un, wati a nye o malaika naa o na a li bugil pum din ti ni chen sunji un o ya ba nyuhu tiina awa naa la zi yisi ba. ³⁶ Koosa fun sunji un di o tum tum zene awa alaazibu tuma a li Ijpt ni a kpa ba li a ji ni naa ba yir ni sem chen. Saha ti hali a la tel bun fumnaasi o fune tum tum, zene tawa a nye nara tima ni a li nyabaan ti ni. ³⁷ Mosis ɔɔ fun ɔɔ Ju tim ta ni,

‘Koosa zi lisi witinsi ta digiu a li ma ni a tum un ma wati a chi chenani o fun tum min ma wati nan.’

³⁸ Mosis ya naa wa ya nawaalsa Ju tim ta fune lagmi a li nyabaan ti ni. Koosa malaika ti fun ɔɔ un dooni a li bi Sainai a kpa Koosa chikse naa biksi ba chenani ba zi nyen, a nye un. Nanne ba fun kpa nye ya di ya tiɔ.

³⁹ “Ya nawaalsi ta fun ve di ba wa zi tiɔ Mosis ɔɔ a la daɔni ba bur la Ijpt pulum. ⁴⁰ Chendaha ba fun ɔɔ baal naa ba yir Eɔɔ ni,

‘Ya wa zim chenani ya Mosis naa kpa ya li Ijpt ni. Kɔɔri vursa a nye ya a te ya suwachak.’

⁴¹ Chen saha ti Eɔɔ fun kɔɔri vuk o chi nupɔɔ ka ba fun kɔɔri kɔɔra a du un ni. Ba tusa fun sɔɔni kinkan a li chenani Eɔɔ ya nye ba chen ni. ⁴² Koosa fune na chenani ba ya, o fun burgi o gantel a ta ba di ba jɛemi wula a li buudaha ni. Koosa witinsi ta digi fun sɔɔbi a li Koosa sem tɔɔ ti ni a ɔɔ,

‘Ma Ju tima,
ma fune nyen nyabaan ni bun fumnaasi,
ma wa fun kpa sela a kɔɔri kɔɔra a nye min.

⁴³ Ma fune kɔɔri vuku a yir un Mɔɔk a kpa gar a tɔ un nha daha.

Ma gbanko fune kɔɔri vuku a chi wul a yir un Refan. Domi ma fune kɔɔri vuk na a jɛemi a daha,
mu zi nye nara wa kpaksi mau a kpa ma kila a li pulum naa gale tɔɔ naa ba yir Babilɔɔ ni.’

⁴⁴ “Ya nawaalsa fune gba a li nyabaan ni, ba yaa kpa ba leuu naa biksi ba di Koosa nyen ba watuu, a val. Mosis fun kɔɔri un a chi chenani Koosa fun ɔɔ un chen.

⁴⁵ Bun bɔɔne tuhu ni Koosa fun duɔni ba dɔma a li pulum ɔɔ ni ka ba wa ba nyuhu tiina naa ba yir Jɔɔsua wa dɔ bar ɔɔ. Ba wa leu ti fun lagmi nyen bar ɔɔ, hali saha naa ba fun wa vɔɔ ya nawaal Devid kooro. ⁴⁶ Chenani Devid fun tum sɔɔni Koosa tuha kinkan. O fune daɔni o sa bar jɛemi dama a nye Koosa naa ya nawaal Jakɔɔb fune jɛemi chen o nyen. ⁴⁷ Amaa Koosa wa fun nye un nyinbaan di o ya chen a nye o be koor Sɔɔlɔɔm sa un.

⁴⁸ “Amaa Solomon naa zene kinkan a kaali a maga, o wa nyen damsi naa nibinsi sa ni. O witinsi ta digi fun sɔɔbi a li o sem tɔɔ ti ni di o ɔɔ,

⁴⁹ ‘Mu nyen mu tɔɔ nɛɛ a dɔ kina maga,
ka tɛɛɛ ɔɔ maga chi mu nangere bar zɔɔ.

Ma wa kikoti a sa dama o wer a mak mu bar kani hisi,

⁵⁰ Domi min fune naami kina maga.’”

⁵¹ Stivin fun bukoo ɔɔ ba naa lagmi dɔɔ ni chen ni, “Ma kpak bambi kpokwa a chi ba naa ve zim Koosa. Ma gbanko kpak bambi sitewa a chi ma nawaalsi ta a ve

tiɔ Koosa siim weri ti ɔɔ a chi ba. ⁵² Hali Koosa witinsi ta digi wa fun ka ma nawaalsi ta ve namsi un. Koosa fune tum ba di ba wa ɔɔ ma nawaalsi ta ni di o zi wa tum o tumtumna naa tiɔ o tutɔu wuzu digi. Ma nawaalsi ta fune kpu ba chen a chi chenani ma ve a kpu o tumtum ti chen. ⁵³ Koosa fune nye o malaika ti kpa o chikse ta a nye ma nawaalsi ta ni a ka pu ma, amaa ma ha wa tiɔ a.”

Ju Tima Fune Yaksi Stivin Wa Burkula Ni

⁵⁴ Stivin fune sem peti chen, o sem ta fun zu ba naa nu chen, bambe ni. Ba paan fun si kinkan a du un ni, ⁵⁵ amaa Koosa siim weri ti fun si Stivin bambi ni a nye o nyini a na Koosa jirima awa o chaani kinkan a li o tɔɔ ti ni. O fune veen nye o na Yesu ka o chiri Koosa niheeti bar kani ni dooni. ⁵⁶ Stivin fun ɔɔ ba, “Ma nu mu wati nɛɛ. Ba puk Koosa tɔɔ bulzɔɔka mu na Yesu naa ya nibine be ka o chiri Koosa niheeti ti bar kani ni.”

⁵⁷ Ba maga fun tɔ ba diɔsa a la cheemi, chen ni ba wa zi bu nu o sem ta a si a la nyirgi un. ⁵⁸ Ba fun lɛrgi un li tɔɔ ti ni a ur ba takta zene a nye bunɔɔ naa ba yir sɔɔ nyini a. Doone ba fun pini burkula a yaksi Stivin. ⁵⁹ Ba fune yaksi un chene, Stivin fun sumi ya kunyan ti a ɔɔ, “Mu kunyana Yesu, la mu siima.” ⁶⁰ O fun gbiri a sem ta zaɔ ni, “Mu kunyana, gil ba tum tagna naa ba tum a du min ni nan a nye ba.” O fune sem chene a sou.

Sɔɔl Fun Muksi Yesu Nitiɔ Kinkan

8 Sɔɔl fune daɔni o sou. Saha ti kpa la, Ju tim ta fun nye Yesu nitiɔ ba naa nyen Jerusalem ni, na namsi kinkan. Ba maga fun pisi a su Judia pulum awa Samaria pulum. Nitume ta duɔduɔ fune ka a nyen Jerusalem ni. ² Nara ba naa yaa jɛemi Koosa, bɔɔne fune wi kinkan Stivin daha a kpa un a sogli.

³ Sɔɔl fune namsi Yesu nitiɔ ta kinkan. O fune zu ba damsa bu begim begima a lɛrgi nibaala awa nihaana a li a tɔ ba dɛ.

Filip Fun Biksi Samaria Tima Koosa Laaboer Weri We

⁴ Yesu nitiɔ ba naa fune pisi chen fun kaali tɔ dama ta a la biksi nara Koosa laaboer weri ti we. ⁵ Filip fun kaali tɔɔ naa ba yir Samaria chen a la biksi doon nara Kristo naa Koosa fun vɔɔ di o zi wa tumu wuzu digi chen we. ⁶ Ba maga fun nu chenani o sem chen nene a na tum zene naa o tum. ⁷ O fune ɔɔ alizin tagna ni di a li nara tima bɔɔne ni a fun huusi kinkan a li ba ni. O gbanko fun tiibi ba naa nisa awa nangere sitee awa ba naa la chel chersa. ⁸ Samaria tim ta maga tusa fune sɔɔni kinkan chenani o ya chen daha.

⁹ Baal digi fune nyen doon ba yir un Simɔɔ. Bunsu mena tuhu ni o yaa fune tum tu bilim tumwa a nye Samaria tim ta ni a ɔɔ di o fune ya nibin zenne.

¹⁰ Tɔɔ ti maga nara, ba naa fune ya bichesa hali a wa niheeta maga, fune nu o semau nene a ɔɔ dɔɔ ni, “Baal ɔɔ kpok zen nye o chi Koosa.” ¹¹ Chenani o yaa fune tum tu bilim tuma a nye ba chen ya ba alaazibu

kinkan. Chendaha ba fun nu o sem ta nene. ¹² Filip fune wa biksi ba Yesu Kristo we awa chenani Koosa danji o do nara we, nibaala awa nihaana kinkan fun nye ba se su Koosa laaboor weri ti. Doone ba fun nye o chaksi ba wa ni ni. ¹³ Simɔn gbanko se fune su laaboor weri ti. Filip fune chaksi un wa ni ni peti, o fun la chiji o chakpal ni di o na tum zene awa alaazibu tum ta o tum chen. Alaazibu fun kpak un kinkan a daha.

¹⁴ Nitume ba naa fune kpalimi Jerusalem ni chen, fune nu chenani Samaria tim ta nidamata se su Koosa laaboor weri ti, ba fun tum Pita awa Jon ba wati. ¹⁵ Ba fun la tel doon ni a sumi Koosa di o kpa o siim weri ti a du ba ni. ¹⁶ Filip fun kpa ya kunyana Yesu son a chaksi ba wa ni ni, amaa ba ha wa fun la Koosa siim weri ti. ¹⁷ Pita awa Jon fune sumi Koosa peti, ba fun kpa ba nisa a saksi ba nyuuni ni Koosa siim weri ti zu ba ni.

¹⁸ Simɔn fun chiji a nyini chenani Pita awa Jon kpa ba nisa a saksi ba ni ba la Koosa siim weri ti. O fun lisi male a biksi Pita awa Jon, ¹⁹ a nj ba, "Ma purigi ma kpok no a nye min, chen ni mu gbanko zi kotiu a kpa mu nisa a saksi nara ni di Koosa siim weri ti zu ba ni ka mu bo ma."

²⁰ Pita fun nj un, "Kpa i male kila. I wa kikoti a bo Koosa di o nye hin kpok i kpa o siim weri ti a nye nara ni. ²¹ I wa ya wa ya nibegim, domi i tuha wa denji Koosa suwachak ni. ²² Gil tum tagin naa i lisi a sumi ya kunyana Koosa di o gil un aa ta. ²³ N zimu di i tu haasa nye i di handota kinkan a du ya ni. I tum tagina to hin a du a de ni."

²⁴ Simɔn fun nj Pita awa Jon ni, "Ma sumi ma kunyana Koosa a nye min, chen ni o wa zi nye mu namsi a li chenani mu tum ni."

²⁵ Ba wa Simɔn fune sem peti, ba fun biksi nara tima Koosa laaboor weri ti we awa chenani ba zim Yesu we a bur kaali Jerusalem. Ba fune nyen nyinbaan ni a la chene, ba fune biksi Koosa laaboor weri ti a nye tasi naa nyen Samaria pulum tim bone ni.

Filip Fun Pu Itiopia Tim Nihee

²⁶ Wuzu digi Koosa malaikasi ta digi fun wa nj Filip ni, "Si a la doonani nha yeli nindil nyinbaan naa choe Jerusalem awa tohona naa ba yir Gaza bambaan ni chen." Nyinbaan ti cho la li nyabaanne. ²⁷ Filip fun tum chenani malaika ti no un. Nibin zen digi fune val nyinbaan ti ni a ya namugil a wuzu ti. O fune ya nihere a li pulum naa ba yir Itiopia ka nihaan digi fun nyen doon a ya ba kooraa. Ba fune yir un Kandese. O fun kpa o male a du nihere ti nin ni. O fune la Jerusalemne a la jee-mi Koosa, ²⁸ a bur a wa o pulum. O fune nyen loori munzuha nee ka zaaga lergi un. O fune nyen nyinbaan ti ni a la chene, o fune karimi Koosa witiina Azaaya ton naa o fun sobi a li Koosa sem ton ti ni bar digi. ²⁹ Koosa siim weri ti fun nj Filip ni, "Kila a la tinj o gantel." ³⁰ Filip fun cho la tinj un a nu ka o karimi a li Azaaya ton ti ni. O fun nj un, "I zim chenani i karimi chen munuu?"

³¹ Baal ti fun nj un, "Nandigi ve nj min, mu wa kizim o mun." Doone o fun yir Filip o wa zu a gbaari un ni.

³² Nanne o fune karimi,

"O fune chi piisire ba kpa un a korigi.

O gbanko fune chi piisi be naa ba ka funi o pusa ka o ve cheemire.

O yaa fun mooriu.

³³ Nara fun nyini un a chi bichela.

Nandigi wa fun to a chiji o gantel ni di ba kok un ka ba kpu un.

Doone o miisa fun peti a li teene no maga ni ka o ve kpak bisa ba zi chiji o bar chiji ni."

³⁴ Baal ti fun nj Filip ni, "Mu sumi hinu di i nj min naa we Azaaya fun sobi chen. O fune sobi o titi wewa koo nandigii?" ³⁵ Filip fun te nj un chenani o karimi chen mun a zi biksi un Koosa laaboor weri ti awa Yesu we.

³⁶ Ba fune nyen nyinbaan ti ni a la chene a la dugli pul. Baal ti fun nj Filip ni, "Ya dugle ni bar nyeniu. Mu danji i chaksi min wa ni ni, nandigi wa to a la zi nj hin di i gil." ((³⁷ Filip fun nj, "I si su Yesu wa i bambi maga ni, mu zi chaksi hin wa ni ni." Namugil ti fun jergi a nj un, "Mu si su di Yesu Kristo ya Koosa bere.))

³⁸ Ba fun la tel dooni, o nye zaaga ti chiji. O wa Filip fun li loori munzuha ti ni a la tu ni ti ni. Filip fun chaksi un dooni. ³⁹ Ba fune wa li ni ti ni, ya kunyana Koosa siim weri ti fun vaan zer Filip a kaali, chen ni baal ti wa zi bu na un. Baal ti fun bu zu o loori munzuha ti a la wa tu sɔnɔn kinkan ni. ⁴⁰ Koosa siim weri ti fun nye Filip kaali tohona naa ba yir Asdod. O fune biksi nara Koosa laaboor weri ti we a li tosa maga ni hali a la tel tohona naa ba yir Siizaria.

ᲄᲗᲗ Fun Nye O Si Su Yesu

(Tuma 22.6-16; 26.12-18)

9 ᲄᲗᲗ ha fune veena namsi Yesu nitiye tau Jerusalem ni a danji o kpu ba. O fun la Koosa dam kɔkɔrsi ta nihere ti wati, ² a nj un di o saksu o la tohona naa ba yir Damaskus chen a la deu nibaal awa nihaana ba naa la tinj Yesu nyinbaan, bone a kpa ba bur wa Jerusalem. O fun sumi un di o sobi tona a nye Ju tim ba naa la pu donja a li ba bar lagmi deena a biksi ba nibin ne naa ya un, chen ni ba zi sunji unu.

³ O fune nyen nyinbaan ni a wa dugli Damaskus, kundɔn fun nyiksi a li buudaha ni a chaani a du un ni.

⁴ O fun chel teene ni a nu ta ka o nj un, "ᲄᲗᲗ, barne ii namsi min chen ni?"

⁵ O fun nj, "Mu kunyana, anti ya hin?"

Ta ti fun nj, "Min ya Yesu naa i namsi chen. ⁶ Si a la zu tohona ti. Nandigi zi nj hinu chenani i zi yau dooni."

⁷ Ba naa wa ᲄᲗᲗ fune gba chen fun chiji a gil cheema. Ba fun nu ta a ve na nandigi. ⁸ ᲄᲗᲗ fun si a lali o se a ve na kundɔn. Adaha o donjim ta nidigi fun kpak o nin a te o suwachak a la zu Damaskus tuha. ⁹ O wa fune na wuzu butora wuzu. O wa fun veena di diwe a la nyɔ.

¹⁰ Yesu nitiye ta digi fune nyen doon ba yir un Ananias. Ya kunyan ti fun wa nj un a chi o deesi, "Ananias."

O fun nj un, "Mu kunyana, minne."

¹¹ Ya kunyan ti fun bu nj un, "Si a la baal naa ba yir Judas chen dama a li nyinbaan naa ba yir denji. I la tel dooni, i peesi ᲄᲗᲗ naa li tohona naa ba yir Taasus chen

wε. O la sumi Koosa,¹² a na a chi deesi ka i zu o dε a kpa i nisa a sak un ni di o se ta bu lɛli.”

¹³ Ananias fun ηɔ un, “Mu kunyana, nibin damata funε ηɔ min baal ti wε awa chenani o nye Koosa nara namsi kinkan a li Jerusalem ni. ¹⁴ Lalakɔ o chinji Koosa dam kɔkɔrsi ta bar chinji ni a wa bar ɔ di o kpaksi ba naa maga kpa i sɔn a jεemi hin.”

¹⁵ Ya kunyan ti fun bu ηɔ un, “Mu funε lisi un di o tum mu tuma a kibiksi Ju tim ta, ba naa vε ya Ju tima awa ba koorsa mu wε. Adaha la tum chenani mu ηɔ hin.

¹⁶ Mu zi biksi un chenani o zi biksi ba a na namsi kinkanu.”

¹⁷ Ananias fun si a la zu dam ti a kpa o nisa a sak sɔɔɔ ni a ηɔ un, “Mu niinbe sɔɔɔ, ya kunyana Yesu naa i na nyinbaan ni chen, funε tum min di mu wa lɛli i se. O gbanko funε tum min di o nye Koosa siim weri ti zu hin ni a te i suwachak.” ¹⁸ O funε sɛm sɛm ta peti, sɔɔɔ se ta fun vaan bu lɛli. O funε chi nyinsa pεrε tɔ a a lɛligi. O fun si a nye ba chaksi un wa ni ni. ¹⁹ O fun di diwe o kpok bu bur a wa. Doone o fun nyen Yesu nitiηε ba naa nyen Damaskus ni chen wati wuzu bile.

Sɔɔɔ Fun Biksi Damaskus Tima Koosa Laaboor Weri We

²⁰ A funε ya tamnε, o fun vaan si a zu Ju tim ta bar lagmi dεena aa biksi ba di Yesu ya Koosa bere.

²¹ Alaazibu fun kpak ba naa maga nu o sɛm ta kinkan. Ba fun ηɔ dɔη ni, “Baal ɔ nye ba naa maga nyen Jerusalem ni a kpa Yesu sɔn a jεemi un, na namsiu kinkan. Lalakɔwa o wa di o wa kpaksi Yesu nitiηε ba naa nyen bar ɔ, a bur kila Koosa dam kɔkɔrsi ta wati. Chen mun ya yεrε?”

²² Nidamata funε nu sɔɔɔ biksi ti a gbaari. O fun biksi ba di Yesu ya naa Koosa fun vɔu di o zi wa tumu wuzu digi chen nεnε, chen ni Ju tim ba naa nyen dooni chen, wa kidi un amɔrε.

²³ Wuzu bile gantel ni, Ju tim ta fun lagmi dɔη ni di ba zim chenani ba zi kpu un. ²⁴ Nha wa dusum maga ba yaa funε kɔu a li tɔhɔ ti bulzɔhɔ ni di ba kpak un kpu. Amaa sɔɔɔ funε nu chenani ba dɔηni ba ya unu.

²⁵ Wuzu digi dusum Yesu nitiηε ta fun kpa un a zini chechepure naa ba sa go tɔhɔ ti chen nyu daha a du chenchise ni a vɔti un wa ηmɛnsi ni. Doone ba fun kpak ηmɛnsi ta ka chenchise ti tu wa tεnε.

Sɔɔɔ Fun Kaali Jerusalem

²⁶ O fun wa tel tεnε, sɔɔɔ li un ni a kaali Jerusalem a dɔηni o lagmi Yesu nitiηε ta ni dooni. Ba se wa fun su di o ya Yesu nitiηε ta digirε. Chendaha ba funε ɔm un.

²⁷ Doone Barnabas fun wa sunji un a kpa un kaali nitumε ta wati. O fun ηɔ ba chenani sɔɔɔ fun chem ya kunyana Yesu nyinbaan ni ba sɛm sɛma. O gbanko fun ηɔ ba chenani sɔɔɔ fun kpak bambi a biksi Damaskus tima Yesu wε. ²⁸ Ba fun nye o nyen ba wati ka ba wa un gba Jerusalem a biksi nara ya kunyan ti wε. ²⁹ O wa Ju tima ba naa funε sɛm Girik tim sɛma, funε di dɔηa wa amɔrε. Ba fun di amɔrε ti hali a wa ku a la nyini di ba na nyinbaan a kpu un. ³⁰ O dɔηtim ta funε nu chenani

ba dɔηni ba kpu un, ba fun tum sɔɔɔ Siizaria ni o zu arηa a kaali Taasus.

³¹ Saha ti kpa la, Yesu nitiηε ba naa funε nyen Judia pulum, Galili pulum awa Samaria pulum ni, wa fun bu namsi. Koosa siim weri ti fun nye ba se su a gbaari a la nye ya kunyan ti wa jirima saha maga. Nidamata fun nye ba se su un a gbaari ba ni.

Pita Fun La Nyen Lida Awa Jɔpa Ni

³² Saha tire Pita fun gba a la tɔ damata a la tel tɔhɔ naa ba yir Lida ka Koosa nara bɔnε nyen doon. ³³ Baal digi funε nyen doon ba yir un εnεus. O nisa awa o nanggere fun sou. O fun chɔ o kichɔɔli ni bun menasa. ³⁴ Pita fun wa ηɔ un, “εnεus, Yesu Kristo nye i na alaafε. Si a guti i kichɔɔli.” εnεus fun vaan na alaafε a si a guti un. ³⁵ Lida tim ta awa ba naa maga nyen tεnε naa mak dɔη ni fun nu chenani yεε, a nye ba se su ya kunyan ti.

³⁶ Yesu nitiηε ta nidigi funε ya nihaanne ba yir un Tabita. Girik tima sɛm ni ba ka yir un Dɔɔkas. O mun funε ya ‘cherga’. O fun nyen tɔhɔ naa ba yir Jɔpa. O yaa funε tum tum werewa a la sunji fara tima. ³⁷ Chen saha ti wichɔrta fun wa kpak un o sou. O wale fun sɔ un ni a kpa un dau dε naa ba sa a zɔη o dɔηtiina nyuhu ni. ³⁸ Jɔpa awa Lida wa fun bol wa dɔη ni. Yesu nitiηε ba naa nyen Jɔpa ni, funε nu di Pita nyen Lida ni, ba fun tum nara bale o wati ba la ηɔ un di o ta vusi a kuwa.

³⁹ Pita fun vaan si a tirη ba. Pita wa ba funε wa tel Jɔpa, ba fun kpa un zini dε naa Dɔɔkas nyen chen. Nidamata fun lagmi dooni a wi. Luhaana gbanko fun wa gbaari ba ni a pa takta wisa awa takta zene naa o fun nyen o miisa ni a sɔ a biksi Pita. ⁴⁰ Pita fun nye ba kpa a maga a li a gbiri a sumi Koosa. Doone o fun burgi o titi a chem Dɔɔkas a ηɔ un, “Tabita, si kani.” O fun lɛli o se a na Pita a vaan si kani. ⁴¹ Pita fun kpak o nin a sunji un o si chinji. Doone o fun yir nara tima awa luhaana ba naa funε ya Koosa nara, ba zu wa. O fun kpa Dɔɔkas a nye ba. ⁴² Laaboor naa funε ya chen, fun mɔɔli Jɔpa tɔhɔ ti maga. Nidamata se fun su ya kunyan ti chen daha. ⁴³ Baal digi funε nyen Jɔpa ni ba yir un Simɔn. O tuma yaa fun ya sela tɔna tuma. Pita fun nyen o dam ni a vusi.

Kɔnilius Fun Yir Pita O Wa O Dama

10 Lanjima nihεε digi funε nyen Siizaria ni. Ba funε yir un Kɔnilius. O funε ya lanjimasa kɔkwa nyuhu tiinne. Ba maga funε li pulum naa ba yir Itali chene. ² O wa o wale yaa funε sumi Koosa a la jεemi un. O gbanko yaa funε sunji Ju tim fara tim tau. ³ Wuzu digi zaazɔn saha naa niparε yaa si ba par ni chen, o fun na Koosa malaikasi ta digi a chi o deesi. Malaika ti fun wa ηɔ un, “Kɔnilius.”

⁴ Kɔnilius fun kpa o se a zɔη un ni. Hansura kpak un a li o nyini ti ni. O fun ηɔ un, “Mu kunyana, barηε i dɔηni mu sunji hin?” Malaika ti fun bu ηɔ un, “Chenani ii sumi Koosa a la sunji fara tim ta chen sɔkɔnε o tuha. Chendaha o fun tum min i wati. ⁵ Tum i wale ta bɔnε ba la yir baal naa ba yir Pita chen a li Jɔpa ni. O sɔn digi ya

Simɔn. ⁶ O nyen Simɔn naa la tum sela tɔna tuma chen dam nɛɛ a dugli teku nɔ. ⁷ Malaika ti funɛ kaali, Kɔnilius fun yir o dam bisa lɛ awa o lanjimasa nibɛgim ba wa o wati. Lanjima ti yaa funɛ jɛemi Koosau ka o si su un kinkan. ⁸ O fun nɔ ba chenani yɛɛ a tum ba jɔpa ni.

⁹ Chɔɔsa funɛ wa pisi di ba nyen nyinbaan nɛɛ a wa dugli jɔpa. Nha sal baan nyuha, Pita fun zini dɛ naa nyuha mak dɔɔa a li Simɔn dam ti ni di o sumi Koosa. ¹⁰ Lɔsa fun kpak un kinkan o daɔni diwe o di. Ba funɛ ya diwe, o fun na kin bɔnɛ a chi o deesi. ¹¹ O fun nyini a na gar zen ka o li Koosa tɔhɔn ti a tu wa tɛɛnɛ a chi nara kpaksi nɔɔsa. ¹² Sela awa zimebisa awa a nawara la nye hala maga kikurɛ funɛ nyen gar zen ti tuha ni. ¹³ O fun nu ta ka o nɔ un, "Pita, si a kpu a se."

¹⁴ Pita fun nɔ, "Mu kunyana, mu wa kiya chen. N ha wa di diwe naa ba nɔ di mu chi."

¹⁵ Ta ti fun bukoo nɔ un, "Ta chi diwe naa Koosa nɔ di o wa ya kichiili." ¹⁶ Ta ti funɛ sɛm un chene butora tiina, ka gar ti fun bu zini kaali Koosa tɔhɔn ti.

¹⁷ Pita fun lisi chenani o fun na a chi deesi chen mun. O funɛ lisi chene, ba naa Kɔnilius fun tum chen fun na doonani Simɔn dam ti nyen a chɛɛni o bulɔɔni ni. ¹⁸ Ba fun pɛɛsi, "Simɔn Pita nyen bar nɔuu?"

¹⁹ Pita ha funɛ vɛɛna lisi chenani o fun na chen mun ka Koosa siim weri ti fun nɔ un, "Kinu mu wati. Nara batora chɛɛ bulɔɔni ti ni a daɔni ba na hin. ²⁰ Si tu la ba wati a ta ɔmi di i tiɔ ba, domi min tum ba i wati." ²¹ Pita fun si tu a la nɔ ba, "Min ya naa ma dɛu chen. Baɔnɛ maa daɔni mu surɔi ma?"

²² Ba fun nɔ un, "Ya kunyana Kɔnilius naa ya lanjimasa niheɛ, tum ya i wati. O ya nibin werire a yaa jɛemi Koosa ka Ju tim ta maga nye un jirima kinkan. Koosa malaikasi ta digi funɛ wa nɔ un di o yir hin i wa o dama, chen ni o zi nu chenani i daɔni i nɔ un." ²³ Pita funɛ nu ba sɛm ta, o fun yir ba di ba wa chɔ.

Chɔɔsa funɛ wa pisi, ba maga fun si a tiɔ dɔɔa a kaali. Yesu nitiɔɛ ba naa funɛ nyen jɔpa ni, bɔnɛ fun gbaari ba ni a kaali. ²⁴ Chɔɔsa fun bu wa pisi, ba funɛ tel Siizaria. Kɔnilius, o wale ta awa o pɛɛsa ba naa o fun yir chen funɛ nɔ ba di ba zaami ba. ²⁵ Pita funɛ daɔni o zu dam ti, Kɔnilius fun wa chem un di o zaami. O fun gbiri a kpa o tila a baɔ tɛɛnɛ ni. ²⁶ Pita fun nɔ un, "Si chɛɛni. Mu ya nibine a chi hin." ²⁷ Ba funɛ zu la chene ba sɛm sema dɔɔ wati. Nidamata funɛ lagmi dam ti tuhu ni. ²⁸ Pita fun nɔ ba, "Ma zimu nɛnɛ di Ju tim ta chikɛɛ bikɛɛ di ya wa ba naa vɛ ya Ju tima ta lagmi dɔɔ ni. Koosa ka funɛ biksi minu di mu zi kotiu a lagmi nara maga ni. ²⁹ Chendaha ma yir min, mu vɛ bur gantɛl. Ma nɔ min chenani mu zi surɔi ma."

³⁰ Kɔnilius fun nɔ un, "Wuzu bunaasi gantɛl ni saha naa niparɛ yaa si ba par ni chen, mu funɛ nyen bar nɔwa a sumi Koosa. Chen saha ti awa lalaknɔ funɛ ya kibegimnɛ. Baal digi fun laari kichaani a vaan wa chɛɛni mu suwachak ni, ³¹ a nɔ, 'Kɔnilius, chenani ii sumi Koosa a la surɔi fara tim ta chen sɔɔnɛ o tuha. ³² Tum i wale ta bɔnɛ ba la yir baal naa ba yir Pita chen a li jɔpa ni. O sɔn digi ya Simɔn. O nyen Simɔn naa la tum sela tɔna tuma chen dam nɛɛ a dugli teku nɔ.' ³³ Mu fun

vaan tum ba di ba la yir hin. I ka ya nibin weri a wa. Lalaknɔ ya maga lagmi bar nɔwa Koosa suwachak ni a nɔ di i nɔ ya chenani o nɔ hin."

Pita Fun Biksi Kɔnilius Koosa Laaboor Weri We

³⁴ Doone Pita fun nɔ ba, "Lalaknɔwa mu zim di o ya wutire di Koosa wara daɔni digi a ka digi. ³⁵ Ba naa maga yaa tum tum were a la nye un jirima a li pulumsi maga ni, o zi la ba duu. ³⁶ Ma zim chenani o fun tum Yesu Kristo, naa ya kina maga nyuhu tiina, di o biksi Koosa laaboor weri ti a nye Ju tim ta ni a nye ba nyinbaan ba wa Koosa bu ya nɔ bɛgim. ³⁷ Ma gbanko zim chenani jɔn fun te chaksi Yesu wa ni ni ka chenani zi ya a li Galili pulum awa Judia tɔsa maga niu. ³⁸ Yesu Nazaret narɛ, Koosa fun lisi un a kpa o siim weri ti a du un ni. Koosa gbanko fun kpa o kpok ti a nye Yesu ni di o tum tum were a yisi ba naa maga sintana fun dɔ a li o nin ni. Koosa funɛ nyen o wati. Chendaha o fun koti a ya chen. ³⁹ Ya waa funɛ na chenani maga o tum a li Jerusalem awa Ju tim ta pulum naa go un chen awa ya se ni. Ba fun kpa un a kpaasi a mari daakakli ti ni o sou. ⁴⁰ Wuzu butora wuzu, Koosa fun leli un a li o sou ni a nye ya bu na un. ⁴¹ Nandigi wa fun bu na un, amaa ya naa Koosa fun lisi di ya na un wa ya se ni dɔndɔn na un, chen ni ya zi nɔ nara niu o wɛ. A gantɛl nɛɛ Koosa fun leli un a li o sou ni, hali ya wa un lagmi a di diwe a nɔ. ⁴² O fun nɔ ya di o lawa ya lau a la biksi nara Koosa laaboor weri ti we awa chenani Koosa fun lisi un di wuzu digi o zi wa di nisite awa ba naa vɛ siti sɛriau. ⁴³ Koosa witinsi ta maga funɛ sɛm o wɛu saha digi. Ba fun biksi di ba naa maga se su un, Koosa zi gil ba tum tagnau a nye ba Yesu sɔn daha."

Kɔnilius Awa O Wale Fun La Koosa Siim Weri

⁴⁴ Pita ha funɛ vɛɛna sɛm chene, Koosa siim weri ti fun wa zu ba naa maga la nu chen, bambe ni. ⁴⁵ Alaazibu kinkan fun kpak Ju tim ba naa ya Yesu nitiɔɛ ka ba wa Pita fun li jɔpa a wa chen. Hali saha ti Koosa wa fun kpa o siim weri ti a du ba naa vɛ ya Ju tim ni. Chendaha alaazibu fun kpak ba chen. ⁴⁶ Hali ba fun nu ba naa vɛ ya Ju tim chen funɛ sɛm sɛm kurɛ a la pɛgi Koosa o tum zene ta o tum a nye ba chen daha. Doone Pita fun nɔ ba, ⁴⁷ "Koosa funɛ kpa o siim weri ti a du nara nama ni a gbaari ya ni. Ya kaa ya chaksi ba wa ni ni, nandigi wa to a la zi nɔ di ya ta chaksi ba." ⁴⁸ Doone o fun nɔ ba di ba la kpa Yesu sɔn a chaksi ba wa ni ni. Doone ba fun sumi Pita o nyen ba wati wuzu bile.

Pita Fun Bur Kaali Jerusalem

11 Nitumɛ ta awa Yesu nitiɔɛ ba naa maga nyen Judia pulum ni, fun nu di ba naa vɛ ya Ju tim chen, bɔnɛ nye ba se su Koosa laaboor weri ti. ² Pita fun li jɔpa ni a kaali Jerusalem. Yesu nitiɔɛ ba naa funɛ ya Ju tima a nyen dooni, bɔnɛ funɛ daɔni ba tɛɛsi Yesu nitiɔɛ ba naa vɛ ya Ju tim chen. Pita funɛ la tel dooni, ba fun wa zulimi un a pɛɛsi, ³ "Baɔnɛ i la nyen ba naa vɛ tɛɛsi ni wati? Hali ba nɔ yau di i gbaari ba ni a di diwe."

⁴ Doone Pita fun ɲɔ ba chenani maga funɛ ya a li o pi-ili ni. Nanne o fun ɲɔ ba, ⁵ "Mu funɛ nyen tɔhɔn naa ba yir Jɔpa nɛɛ a sumi Koosa a fun na kundɔɲ a chi mu deesi. O fun nyini a na gar zen ka o li Koosa tɔhɔn ti a tu wa tɛɛnɛ a chi nara kpaksi o nɔɔsa a wa dugli min. ⁶ Mu fun nyini o tuhu ni a na nanɲere naasi tima awa zimebisa awa a nawara la nye hala. ⁷ Mu fun nu ta ka o ɲɔ min, 'Pita, si a kpu a se.' ⁸ Amaa mu funɛ ɲɔ, 'Mu kunyana, mu wa kiya chen. N ha wa di diwe naa ba ɲɔ di mu chi.' ⁹ Ta ti fun bu sɛm min a li buudaha ni, 'Ta chi diwe naa Koosa ɲɔ di o wa ya kichiili.' ¹⁰ Ta ti funɛ sɛm un chene butora tiina, ka gar ti fun bu zini kaali Koosa tɔhɔn ti. ¹¹ Gar ti funɛ zini a la, nara batora fun wa chinji dam naa mu nyen chen bulzɔɔɔ ni. Ba kunyana naa nyen Siizaria ni, funɛ tum ba mu wati. O sɔn funɛ ya Kɔnilius. ¹² Koosa siim weri ti fun ɲɔ min di mu si tu la ba wati a ta ɔmi di mu tiɲ ba. Yesu nitiɲɛ nara banɔra ba naa nyen Jɔpa ni, fun wa gbaari ya ni. Ya maga fun kaali Siizaria a la zu Kɔnilius dama. ¹³ Waa funɛ ɲɔ ya di o na Koosa malaikasi ta digiu o dam ti ni. Malaika ti fun ɲɔ un, 'Tum i wale ta bɔnɛ ba la yir baal naa ba yir Pita chen a li Jɔpa ni. O sɔn digi ya Simɔn. ¹⁴ Waa la zi ɲɔ ma chenani i wa i wale zi ya, chen ni Koosa zi wa yisi mau a li ma tum tagna ni ma bur a tiɲ un.' ¹⁵ Mu funɛ la tel dooni a sɛm ba chene, Koosa siim weri ti fun wa zu ba naa maga la nu chen, bambe ni a chi chenani o fun te zu ya. ¹⁶ Doone mu fun lisi chenani ya kunyan ti fun biksi ya a ɲɔ, 'Jɔn funɛ kpa nire a chaksi nara, amaa Koosa ka kaa kpa o siim weri tire a chaksi ma bambe.' ¹⁷ Ya se funɛ su ya kunyana Yesu Kristo, Koosa fun kpa o siim weri ti a du ya ni. Lalakɔwa o ya chen a nye ba naa vɛ ya Ju tim ni. Min ya anti a la zi nye Koosa gil chenani o daɲni o tum?"

¹⁸ Yesu nitiɲɛ ta fun nu o sɛm ta, ba fun gil Pita zulimi a la pɛgi Koosa a ɲɔ dɔɲ ni, "Lalakɔwa ya zim di Koosa funɛ nye ba naa vɛ ya Ju tima nyinbaanu di ba gil ba tum tagna a bur tiɲ un, chen ni ba zi wa na o mi fali tiu."

Nidamata Fun Bur Tiɲ Yesu Antiɔk Ni

¹⁹ Ju tim ta funɛ kpu Stivin a nye Yesu nitiɲɛ ba naa nyen Jerusalem ni, na namsi, ba nidamata fun pisi a kaali bar bole. Ba bɔnɛ fun kaali Fonisia pulum awa tɔhɔn naa ba yir Antiɔk. Bɔnɛ ka zu arɲa a kaali pulum naa ba yir Saiprus ka ni go un. Ba maga fun kpa Koosa laaboor weri ti a biksi Ju tim ta dunɲun. ²⁰ Yesu nitiɲɛ ba naa funɛ li Saiprus pulum awa Sairini pulum a wa nyen Jerusalem ni, ba gbanko fun pisi a la Antiɔk. Ba waa funɛ biksi Koosa laaboor weri ti ya kunyan Yesu wɛ a nye Ju tim ta awa ba naa vɛ ya Ju tim ni. ²¹ Nidamata kinkan funɛ nye ba se su ya kunyan ti ka ba bur a tiɲ un, domi Koosa kpok ti funɛ nyen ba biksi ti ni.

²² Yesu nitiɲɛ ba naa funɛ nyen Jerusalem ni, funɛ nu chenani ya Antiɔk ni a tum Barnabas dooni. ²³ O funɛ la tel a na chenani Koosa nye ba nyusum, o tuha fun sɔɔni kinkan. O fun kpami ba di ba kpak ya kunyana nɛnɛ awa ba tuha begim ni. ²⁴ Barnabas funɛ ya nibin

werire. O si funɛ su Yesu nɛnɛ ka Koosa siim weri ti fun te o suwachak. Nidamata fun nye ba se su ya kunyan ti o daha.

²⁵ O wa fun vusi ka Barnabas li dooni a kaali Taasus di o la deɔ sɔɔl. ²⁶ O funɛ na un, Barnabas fun kpa un a bur kaali Antiɔk. Ba fun nyen doon bun begim aa biksi Yesu nitiɲɛ ba naa i kinkan chen. Saha tire ba naa funɛ nyen doon chen fun te chergi chenani ba yir Yesu nitiɲɛ ta a du ba Yesu Kristo nitiɲɛ ta.

²⁷ Saha naa Barnabas awa sɔɔl fun nyen Antiɔk ni, Koosa witinsi ta bɔnɛ fun li Jerusalem a kaali dooni. ²⁸ Ba nidigi sɔn funɛ ya Agabus. Wuzu digi Koosa siim weri ti fun nye o si nara tima suwachak ni a fun te ɲɔ di lɔsa tagin zi wa chelu tɛɛnɛ nɔ maga ni. Bunsu naa Klɔdius fun di Koosi ta nyuhu tiina Siiza chen bambaan nɛɛ, lɔsa tagin ti fun wa chel. ²⁹ Yesu nitiɲɛ ba naa funɛ nyen Antiɔk ni, funɛ daɲni ba sunji ba niinbisa ba naa nyen Judia pulum ni. Ba nibegim begima fun lisi chenani ba nyanji a li ba male ni, ³⁰ a kpa lagmi dɔɲ ni a du Barnabas awa sɔɔl nin ni di ba kpa la nye Yesu nitiɲɛ ta niheeti ni dooni.

Koor Herɔd Fun Muksi Yesu Nitiɲɛ Kinkan

12 Chen saha ti koor Herɔd funɛ namsi Yesu nitiɲɛ ta bɔnɛ. ² O fun kpak Jems naa ya Jɔn maana, a ɲɔ o lanjimasu ta digi ni o kpa o chise zen a kpu un. ³ Herɔd funɛ na di chenani o fun ya Jems chen funɛ sɔɔni Ju tim ta tusau. Nan daha o fun la kpak Pita gbanko. Saha tire Ju tim ta fun nyen ba wuzu zene a naa ba yir val la gali ti bambaan ni a se boroboro naa ba yaa vɛ du luri chen. ⁴ Ba fun kpa Pita a la tɔ de a lisi lanjimasu pukpuk bu naasi di ba il un. Ba wuzu zene ta funɛ wa gali, Herɔd funɛ lisi di o zi kpa Pitau a li nara tima suwachak a di un seria. ⁵ Ba funɛ tɔ un de chene, Yesu nitiɲɛ ta funɛ sumi Koosa awa tu begim ni a nye un.

Koosa Malaika Fun Yisi Pita Nara Bar Tɔɔli Ni

⁶ Ba fun kpa zɔgli a vɔu Pita a kpa bar digi a vɔu lanjimasu ta digi o nindil wati, a fun bu kpa digi a vɔu un a kpa bar digi a vɔu lanjimasu ta digi a li o ningal ni. Lanjimasu ta bɔnɛ ka funɛ il de ti zɔɔni. Dusum digi Pita fun nyen lanjimasu le ta bambaan ni a chɔ do. A wuzu ti chɔɔsa funɛ kaa pisi, Herɔd kaa yisi un a di un seria nara tima suwachak ni. ⁷ Koosa malaikasi ta digi fun vaan wa chinji de ti ni ka o vaan chaani kinkan. Malaika ti fun la ziigi Pita hampɛɛm o yersi dooni o ɲɔ un, "Si lalaga." Zɔgle ta fun vaan turgi o nisa ni. ⁸ Pita fun si chinji. Malaika ti fun bu ɲɔ un, "Vɔu i takta we a mari i titi a laari i takta zen a sak a du i natausa a tiɲ min a wa." Pita fun tum chenani malaika ti ɲɔ un, ⁹ a tiɲ un di ba li de naa ba tɔ nara chen ni. Pita wa fun zim di o ya wuti. O funɛ baa di o ya deesire. ¹⁰ Ba fun val lanjimasu ta bambaan a wa li de ti zɔɔni ti ni a bu la li lanjimasu ta bɔnɛ bambaan ni a zi la tel bulzɔɔɔ naa nyinbaan chɔɛɛ a la li tɔha. Ba funɛ kpa luge a kɔɔri bulzɔɔɔ ti. O fun puk o titi ka ba val dooni a tiɲ nyin-

baan ti a kaali. Ba fune nyen nyinbaan ti ni a la chene, malaika ti fun vaan nyuksi a ka Pita.

¹¹ Doone Pita fun zim chenani yee a nj o titi ni, "O ya wutire ya kunyan Koosa fun tum o malaikasi ta digi di o wa yisi min a li Herod nin ni. O gbanko fune yisi minu a li chenani Ju tim ta kaa namsi min niu."

¹² O fune vaan zim chenani yee, o fun kaali Meri, Jon Maak niina, dama. Yesu nitiye ta nidamata fune lagmi dooni a sumi Koosa aa nye un. ¹³ O fun chiji dentil ni a mo bulzokok a yir. Dam ti nihabichel digi sok fune ya Roda. O fun wa bulzokok ti a wa peesi, "Antire?" ¹⁴ O fun nu ta ti a zim di Pitare. O tu sok fun nye o sugli bulzokok ti pugi a chok bur kaali o dntim ta wati di o la nj ba di Pita wau. ¹⁵ Ba fun nj un, "I zu galenwa. O wa kiya un." O fun bukoo nj ba di o ya wutire. Ba fun nj un, "O ya Koosa malaika naa deese Pitare."

¹⁶ Ba fune kpak sem ta chene, ka Pita ha fun veen a mo bulzokok ti a la yir. Ba fun la puk bulzokok ti a na un ka o chiji. Alaazibu fun kpak ba kinkan. ¹⁷ O fun kpa o nin a ya ba ba gil cheema a nj ba chenani ya kunyan ti yisi un a li de naa ba tok nara chen ni. O fun nj ba, "Ma la nj Jems awa Yesu nitiye ta chenani yee." Doone o fun gil ba a kaali bar digi.

¹⁸ Hwosa fune wa pisi, lanjimasa ba naa fune il Pita de ti ni chen, tusa fun buri kinkan. Ba fun nj dnti ni, "Leene o zi kaali nan?" ¹⁹ Koor Herod fune nu Pita we, o fun nj ba di ba la deu un, amaa ba wa fun koti a na un. Doone o fun yir ba naa la il Pita chen di ba nj un chenani yee a nj di ba kpa ba a la kpu.

A gantel nee, Herod fun li Ju tim ta pulum a kaali Sizaria a la nyen doon wuzu bile.

Chenani Koor Herod Fun Sou

²⁰ Wuzu digi Herod fun na paan kinkan a du Taaya tima awa Saidon tim ni. Ba fune nu o paan ti we, ba fun lisi nara a li ba tosi ta tuhu ni ba la na un. Ba fune dnti ba wa un ya nj begim, domi o pulum ti la nye ba diwe kinkan. Baal naa Herod fun kpa o dama a du o nin ni sok fune ya Blastus. Taaya tima awa Saidon tim ta fune te nye o ya ba chenne ka ba zi chem Herod.

²¹ A wuzu naa Herod fun lisi di o di ba seria, o fun laari o takta were a la kani o kor ni a sem sema a nye nara ni. ²² Chenani o fun sem ba chen nye ba cheemi a nj dnti ni, "O wa bura sem a chi nibine. O chi Koosare." ²³ Koosa malaikasi ta digi fun vaan nye wichokorta kpak Herod dau, domi o fune la kokniu chenani ba yir un chen a kpa o titi a maksi Koosa. O wa fun vusi ka katamsa se o tuha nawura o sou.

²⁴ Nidamata fun nye ba se su Koosa laabor weri ti aa gbaari.

²⁵ Barnabas awa Sokl fune kpa Yesu nitiye ba naa fune nyen Antioch ni, male a du Yesu nitiye ba naa nyen Jerusalem ni, niheti ta nin ni. Doone Barnabas awa Sokl fun kpa Jon Maak a gbaari ba ni a kaali Antioch.

Yesu Nitiye Fun Tum Barnabas Awa Sokl Bar Bole Ni

13 Yesu nitiye ba naa fune nyen Antioch ni, bane yaa mokli Koosa laabor weri ti. Bane ka yaa biksi ba o mun. Ba fune yir ba soka, Barnabas, Simion naa fune ya nibin bilim, Lusius naa fune li Sairini pulum, Manayen naa wa koor Herod fune lagmi a bi, awa Sokl.

² Wuzu digi Yesu nitiye ta fune jemi ya kunyan ti a la vovok, Koosa siim weri ti fun nj ba, "Min fune lisi Barnabas awa Sokl di ba tum tum digi a nye min. Ma waligi ba a nye min."

³ Yesu nitiye ta fun sumi Koosa chen daha a kpa ba nisa a saksi ba ni a nye ba kaali.

Barnabas Awa Sokl Fun Kaali Saiprus Pulum

⁴ Koosa siim weri ti fun nj Barnabas awa Sokl ni di ba la tokok naa ba yir Selusia a la zu arja a la Saiprus pulum naa ni go chen. ⁵ Ba fun tum chenani o sem ba a kpa Jon Maak a gbaari ba titi ni. Ba fune la tel tokok naa ba yir Salamis a li Saiprus pulum ni, ba fun gba a zu Ju tim ta bar lagmi deena aa biksi ba Koosa laabor weri ti.

⁶ Doone ba fun gba hali a bu la li ni ti nj digi a la tel tokok naa ba yir Pafos. Dooni ba fun pu tu bilim tiina naa ba yir Bayesu. O fune ya Ju tim baalle a nj di o ya Koosa witinsi ta digire. ⁷ Baal naa ba fune yir Sejius Pokos fune ya Saiprus pulum ti gobnati nyuhu tiina. O fune ya nibin neegire ka o wa Bayesu fune ya chensa. Gobnati nyuhu tiin ti fune nu di Barnabas awa Sokl wau, o fun yir ba ba wa biksi un Koosa laabor weri ti we. ⁸ Bayesu sok digi fune ya Elimas a li Girik tima sem ni. O fune nu nara bale ta ka ba biksi Koosa laabor weri ti a nye gobnati nyuhu tiin ti ni, o fun kpani o titi di o lisi un a li o se suuli ti ni. ⁹ Sokl sok digi fune ya Pokl. O fune na chenani Elimas ya, Koosa siim weri ti fun si un ni o nyini o se ni, ¹⁰ a nj, "I waa naa chi sintana, yaa mur narawa a dnti tum were aa ta. Saha maga i yaa chergi ya kunyan ti sem wuteu di a burgi nusuna. ¹¹ Nan daha, Koosa zi lergi i dnti nau lalakok. Nyulumsa zi kpak hinu hali wuzu naa Koosa fun lisi di o wa leli i se ta chen wa tel."

Pokl fune sem chene, birsa fun vaan wa tok Elimas se o dnti nandigi o kpak o nin a te o suwachak. ¹² Gobnati nyuhu tiin ti fune na chenani yee, o se fun su Koosa laabor weri ti. Alaazibu fun kpak un kinkan a li chenani Barnabas awa Sokl fun biksi un ya kunyan ti we.

Barnabas Awa Pokl Fun La Tel Antioch A Li Paisidia Ni

¹³ Pokl awa o dnti tima fun la zu arja a li Pafos ni a la tel tokok naa ba yir Peega a li Pamfilia pulum ni. Doonee Jon Maak fun ta ba a bur kaali Jerusalem.

¹⁴ Pokl awa Barnabas fun la gali Peega ni a kaali Antioch a li Paisidia pulum ni. Ju tim ta hiisi wuzu fune wa tel, ba fun la zu ba bar lagmi de a kani. ¹⁵ Nandigi fune karimi a li chikse naa Koosa fun kpa nye Mosis ni awa toni naa Koosa witinsi ta fun sobi ni. Doone bar lagmi

de ti niheeta fun tum nandigi di o la n̄ ba, “Ya niinbisa, ma zim chenani ma zi sem a kpami nara tima, ya nye ma nyinbaanu di ma ya chen.”¹⁶ Doone Pɔɔl fun si chiji a kpa o nin a viigi ba suwachak ni di ba moori a n̄ ba, “Mu niinbisa Ju tima awa ma naa ve ya Ju tima a la jɛemi Koosa, maa nu mu wati nene.¹⁷ Koosa naa ya Ju tim ta jɛemi, fune lisi ya nawaalsi ta a nye o titi ni a nye ba ya hɔɔra a li Ijpt pulum ni. Ba fune nyen doon chene, ba fun i a gbaari. Doone o fun kpa o kpok zen ti a lisi ba li dooni,¹⁸ a sunji ba bun fumnaasi a li nyabaan ni. Hali ba fune namsi unu kinkan, amaa o wa fun gil ba sunji.¹⁹ O fun sunji ba ba chɔk buuri bunɔpe a li pulum naa ba fune yir Kenan ni a nye ba dɔ un.²⁰ Saha naa Koosa fun lisi Ju tim ta a nye o titi ni chen awa saha naa o fun nye ba wa dɔ Kenan pulum fune ya bun kɔksa naasi awa fumnyuunwa. O fun te yisi seria nidiile a vɔti ba ba niheeta.

“A gantel nee ba ve wa nyeni ka o kpa o witiina naa ba yir Samuel a vɔu ba niheee o chiji ba bar chiji ni.

²¹ Wuzu digi ba fun wa n̄ Samuel ni di ba daɗni koorre o nyini ba ka Koosa fun lisi baal naa ba yir Sɔɔl, Kis be, a vɔu un ba koorra. O fune li Benjamin buuri nee a nyini ba bunsu fumnaasi.²² Doone Koosa fun lisi un a li o koor ti ni a nye Devid chiji o bar chiji ti ni. Ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni di Koosa fune n̄ o weu, ‘Mu zimu di Devid, Jese be, ya naa mu bambi daɗni,

domi o zi tum chenani maga mu daɗni o tumu.’

²³ Koosa fune vɔu saha digi di o zi wa tum Devid bi lule ta digiu o lisi Ju tim ta tum tagna a li ba ni. Yesu fune ya naa Koosa vɔu di o tum chen.²⁴ Jɔn fun te biksi ba di o lawa ba gil ba tum tagnau a bur tiɲ Koosa a nye o chaksi ba wa ni ni, ka Yesu zi wa.²⁵ Jɔn tuma fune wa dugli peti, o fun n̄ nara tima ni, ‘Ma nu mu wati nene. Mu laata ya naa maa lisi di mu yau. Nandigi tiɲ mu gantel a wa. Mu pureu wa mu ur o natausa.’

²⁶ “Mu niinbisa, ma naa ya Abraham bi lule, awa ma naa ve ya Ju tima a la jɛemi Koosa. Laaboor weri naa la biksi chenani Koosa daɗni o lisi nara a li ba tum tagna ni ba tiɲ un ya ya kinne.²⁷ Jerusalem tim ta awa ba niheeta wa fun zim di Yesu ya naa Koosa fun n̄ di o zi ya chenu a nye ba. Ba gbanko wa fun zim chenani Koosa witinsi ta fun sɔbi o we a li Koosa sem tɔn naa ya yaa karimi ya hiisi wuzuna, ni chen mun. Jerusalem tim ta awa ba niheeta ta fune di Yesu sou seria, ba fun nye Koosa witinsi ta sem ta ya wuti.²⁸ Yesu nisa wa fun toli, amaa Jerusalem tim ta awa ba niheeta ta fun sumi Pailɔt naa fune ya gɔbnati nyuhu tiina, di o nye o lanjimasi ta kpa un a kpu.²⁹ Ba fune ya chenani maga Koosa witinsi ta fun sɔbi a li o sem tɔn ti ni a du un ni peti, Yesu ni tiɲe ta fun yisi un a tu daakakli ti ni a kpa un a zu sogli gbentel bɔ ni.³⁰ Doone Koosa fun lili un a li o sou ni,

³¹ ka ba naa fune piin te tiɲ un a li Galili pulum ni a kaali Jerusalem, ba fun bu na un wa ba se ni bu dama-ta. Laaboor weri nɔ ya ba tuma lalaknɔ ba kpa un a biksi Ju tim ta.³² Chendaha ya wa bar nɔ zinan. Chenani Koosa fun vɔu a nye ya nawaalsi ta ni chen,

³³ ya chenani o fun lili Yesu a li o sou ni a nye ya naa ya

ba bi lule ni chen. Ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti bar digi naa ba yir Saams chen ni di Koosa n̄, ‘Zinan mu fa biksi narau gbampulim ni di mu ya i nyana.’

³⁴ Koosa gbanko biksi yau a li tɔn ti tuha ni chenani o zi wa lili Yesu a li o sou ni a ta nye o pɔɔli. O fun n̄, ‘Mu zi sir kpak ma sikiu a chi chenani mu kpak koor Devid siki chen.’

³⁵ Naa fune sɔbi tɔn ti gbanko fune sem Koosa wewa, ‘I wa zi nye i tumtum naa i fun lisi, bara pɔ.’

³⁶ Devid fune kpak miisa, o fune tiɲ Koosa nɔu hali a wa sou. Ba fun kpa un a sogli a dugli o nawaalsi ta hugilsa ka o fun pɔ,³⁷ amaa naa Koosa fun lili un a li o sou ni chen, o bara wa fun kpalami hugil ti ni a pɔ.³⁸ Mu niinbisa, mu daɗni ma zimu nene di baal nɔ sɔnne ya kpa a biksi ma di Koosa daɗni o gil ma tum tagnau a nye ma.

³⁹ Ba naa la tiɲ chikse naa Koosa fun kpa nye Mosis ni dunɗun, Koosa ha fun veen na ba galimsa. Ba naa se ka fune su Yesu, Koosa wa fun na ba galimsa.⁴⁰ Ma doso chenani Koosa witinsi ta fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni wa zi wa ya ma.⁴¹ Ba fun n̄, ‘Ma naa la pini Koosa sema zoma chen, ma nu mu wati.

Tum nawara mu tum ma se ni nan, hali nandigi wa n̄ ma a mun, ma se wa zi su a.

Chendaha Koosa zi wa na ma galimsau a ta ma yɔri, alaazibu zi kpak mau chen daha.’ ”

⁴² Pɔɔl fune sem peti, nara ta maga fun si a li. Ba bɔne fun wa n̄ Pɔɔl awa Barnabas ni di ba bur wa biksi ba a gbaari a li ba hiisi wuzu kinkan ti ni.⁴³ Ba fun si a la damsaa, ba naa ya Ju tim ta awa ba naa ve ya Ju tima a la jɛemi Koosa, ba nidamata fun tiɲ nara bale ta. Ba fune la chene, Pɔɔl awa Barnabas fun sem ba a kpami ba di ba kpak chenani Koosa sunji ba chen nene.

⁴⁴ Ba hiisi wuzu ti fune wa tel, o fune duuti ba tɔhɔn ti maga lagmi dooni di ba nu ya kunyan ti laaboor weri ti.⁴⁵ Ju tim ta bɔne fune na zeme ta, ba fune di handɔta kinkan. Ba fune pini Pɔɔl zoma a n̄ o sem ta wa ya wu-ti.⁴⁶ Chenani ba fune sem nye Pɔɔl awa Barnabas bambe kpok ka Pɔɔl n̄ ba, “O denlu wa ya te kpa Koosa laaboor weri ti a biksi ma Ju tima. Ya waa fune nye ma nyinbaan di ma nu un a la Koosa mi fali naa ve kpak bɔ ka ma ve a. Chenani ma ve chen, ya wa zi bu biksi Koosa laaboor weri ti a nye Ju tim ta ni. Ya ka zi biksi unu a nye ba naa ve ya Ju tim ta dunɗun nee.⁴⁷ Ya kunyan ti fune lisi sem na a li Koosa sem tɔn ti ni o biksi ya chenani ya zi tiɲ. Ba fune sɔbi a n̄ o we, ‘I chi fitinne a chaani nyinbaan ni di ba naa ve ya Ju tima chen, na a tiɲ.

I daha Koosa koti a yisi teene nɔ tim maga a li ba tum tagna ni ba tiɲ un.’ ”

⁴⁸ Chenani Pɔɔl fun sem nye ba sɔni ba naa ve ya Ju tima tusa kinkan ka ba pegi ya kunyan ti o laaboor weri ti daha. Doone ba naa Koosa fun lisi di o kpa o mi

fali naa ve kpak bo a nye ba, ba se fun su o laaboer weri ti.

⁴⁹ Koosa laaboer weri ti fun mɔɔli tɔsi naa maga go dooni. ⁵⁰ Amaa Ju tim ta fune nye tɔhɔn ti nihɛeta awa nihaana ba naa la jɛemi Koosa a ya male tima, paan fun siu a du Pɔɔl awa Barnabas ni. Ba fun muksi ba kinkan a dɔŋni ba a li dooni. ⁵¹ Pɔɔl awa Barnabas fune nyen nyinbaan ni a la chene, ba fun pisi ba nangere hɛera a ta di Ju tim ta zim di o wa li ba ni, a kaali tɔhɔn naa ba yir Ikonium. ⁵² Yesu nitiŋe ba naa se su Koosa laaboer weri ti a li Antioɔk ni, ba tusa fune sɔɔniu kinkan ka Koosa siim weri ti te ba suwachak.

Barnabas Awa Pɔɔl Fun Nyen Ikonium

14 Pɔɔl awa Barnabas fun la tel Ikonium a la zu Ju tim ta bar lagmi de a sem ba a chi chenani ba fun sem a li Antioɔk ni. Ju tim ta awa ba naa ve ya Ju tima nidamata fun nye ba se su Koosa laaboer weri ti ba sem ta daha. ² Ju tima ba naa se fune ve suuli fune nye ba naa ve ya Ju tim ta, boɔne paan fun si a du nara bale ta ni. ³ Pɔɔl awa Barnabas fun nyen dooni a vusi a kpak bambe kpok di ba la biksi nara ya kunyan ti we. Waa fune nye ba o kpok ti di ba tum tum zene awa alaazibu tuma a nye un, chen ni nara zi zimu di chenani ba biksi ba di Koosa dɔŋni o sunji bau fune ya wuti. ⁴ Tɔhɔn ti tima ba naa fune lagmi dooni, a purigi a li chenani ba lisi ni. Boɔne fun nyen Ju tim ta wati. Boɔne ka fun nyen Pɔɔl awa Barnabas wati.

⁵ Doone Ju tim ta, ba nihɛeta awa ba naa ve ya Ju tima ka ba se ve suuli, fun si a la chem ba wa yo ni a pi-ni burɔkula a yaksi ba. ⁶ Pɔɔl awa Barnabas fune na ba ka ba wa, ba fun si lalaga a li dooni a kaali tɔsa a naa ba yir Listira awa Dɛɛbe awa tɔsa naa go a a li Laikonia pulum ni. ⁷ Doonee ba fun biksi Koosa laaboer weri ti a nye ba nara ni.

Barnabas Awa Pɔɔl Fun Nyen Listira Awa Dɛɛbe

⁸ Pɔɔl awa Barnabas fune la tel Listira, ba fun la pu baal naa ba lul wa gbarigisa ka o kani dooni. O ha wa piin maks vali. ⁹ O fun nu chenani Pɔɔl biksi tɔhɔn tima Koosa laaboer weri ti we. Doone Pɔɔl fun wa zaami un a zim di o si su di o zi kotiu a tiibi un. O fun nyini o se ni, ¹⁰ a sem wa ta zaŋa ni, "Si a chinji." Gbarigi ti fun vaan si za a chiksi a val a go. ¹¹ Zeme ta fune na chenani Pɔɔl fun tiibi un, ba fune tɛsi a la ŋɔ dɔŋ ni a li ba titi sem ni, "A naa ya yaa jɛemi chen fune burgiu a chi nibinsa a li buudaha ni a tu wa." ¹² Ba fun du Barnabas sɔn digi Zuus. Pɔɔl ka fune di sɔn digi Hemis, domi waa yaa fune sem sem ta. ¹³ Zuus bar jɛemi dama fune dugli tɔhɔn tire. O dam kɔkɔrsa fune nu chenani nara tima sem, o fun la kpaksi nuwala awa bugilfita a wa tɔhɔn ti bulɔkɔkɔ di o wa zeme ta kɔkɔ kɔkɔra a nye Pɔɔl awa Barnabas ni.

¹⁴ Ba fune nu chenani tɔhɔn ti tima dɔŋni ba ya nye ba, ba fun cheesi ba kilaare di zeme ta zim di ba wa la nɔkɔni a chɔ zu ba bambaan a tɛsi a ŋɔ, ¹⁵ "Ma ta kɔkɔri kɔkɔra a nye ya a kijɛemi ya. Ya ya nibinsiwa a chi ma. Ya

wa bar nɔu di ya wa biksi ma Koosa laaboer weri ti we. Koosa naa nyenɛ fune naami buudaha awa tɛne wa teku wa kin naa maga nyen a ni. Waa la dɔŋni ma gil kin nawara ma jɛemi a ya yɔri a bur tiŋ un. ¹⁶ Hali wa zinan waa nye nara maga jɛemi a li chenani baa dɔŋni ni. ¹⁷ Tum were naa o yaa tum a nye ya chen biksi ya chenani o du. Waa nye doon mi ya kipare bi, chen ni ya zi na diwe a di wa tu sɔkɔni." ¹⁸ Hali ba fune sem ba chen maga, o fune boɔmu a li Pɔɔl awa Barnabas wati di ba nye zeme ta gil chenani ba dɔŋni ba tum amaa ba fune koti a gil.

¹⁹ O wa fun vusi ka Ju tim ta boɔne li Antioɔk a li Paisidia pulum awa Ikonium a la tel Listira. Ba fun nyanji zeme ta awa ba sem ni ka ba wa ba fun kpak Pɔɔl a yaksi un wa burɔkula ni. Ba fun baa di o sowu a lergi un a li tɔhɔn ti ni a ta. ²⁰ Yesu nitiŋe ta fun go un wa kaali di ba na ba kisunji unu, amaa o fune kotiu a si chinji. O wa ba bur kaali tɔhɔn ti tuha. Chɔkɔsa fun bu wa pisi o wa Barnabas fun li dooni a kaali Dɛɛbe.

Barnabas Awa Pɔɔl Fun Bur Kaali Antioɔk A Li Siiriya Ni

²¹ Ba fun la biksi Koosa laaboer weri ti a nye nara ni dooni ka nidamata fun nye ba se su un. Doone ba fun veen bur a chi chenani ba wa chen a la gali Listira awa Ikonium a la tel Antioɔk a li Paisidia pulum. ²² Ba fune nyen nyinbaan ni a la chene, ba fun nye Yesu nitiŋe ta se suuli gbaari a kpami ba di ba kpak Yesu nene. Ba fun ŋɔ ba, "O denlu wa ya te namsiu kinkan ka Koosa zi wa do ya a peti." ²³ Doone ba fun lisi nihɛeta a li Yesu nitiŋe ta tuhu ni di ba nyini ba a li tɔsi ta ni. Pɔɔl awa Barnabas fune vɔti ba nɔkɔna a sumi Koosa peti, ba fun kpa Yesu nitiŋe ta a du ya kunyan ti nin ni a kaali.

²⁴ Ba fun la gali Paisidia pulum ni a la zu Pamfilia pulum. ²⁵ Ba fun bu la tel Pɛɛga a biksi Koosa laaboer weri ti doon a li a kaali tɔhɔn naa ba yir Atalia, ²⁶ a la zu arŋa dooni a bur kaali Antioɔk naa nyen Siiriya pulum ni chen. Antioɔk ti nɛɛ Yesu nitiŋe ta fun te kpa Pɔɔl awa Barnabas a du Koosa nin ni di o sunji ba ba la tum o tuma a li tɔsi naa bole ni a peti.

²⁷ Ba fun la tel Antioɔk a yir Yesu nitiŋe ta maga a lagmi dɔŋ ni a ŋɔ ba chenani maga Koosa sunji ba ba tum awa chenani Koosa nye ba naa ve ya Ju tima nyinbaan di ba se su Koosa laaboer weri ti. ²⁸ Ba fun nyen Yesu nitiŋe ta wati dooni a vusi.

Yesu Nitiŋe Fun Lagmi Jerusalem Ni A Na Dɔŋa

15 Wuzu digi nibin boɔne fun li Judia pulum a kaali Antioɔk a la biksi Yesu nitiŋe ba naa ya ya nibinsa a nyen dooni, a ŋɔ ba, "Koosa wa kikoti a yisi ma a li ma tum tagna ni see ba tenji ma a chi chenani Ju tim ta chikse ta biksi ya." ² Pɔɔl awa Barnabas wa ba fun di amɔre kpok a li ba biksi nɔ ni. Yesu nitiŋe ta fun lisi Pɔɔl, Barnabas awa ba boɔne a li ba tuhu ni ba la Jerusalem ba wa nitume ta awa nihɛeti ta na dɔŋa chenani ba zi ya.

³ Yesu nitiŋe ta maga fun tiŋ ba a li ta nyinbaan ni. Ba fune nyen nyinbaan ni a la chene, ba fun ŋɔ Yesu nitiŋe

ba naa nyen Fonisia pulum awa Samaria pulum chenani ba naa ve ya Ju tima nidamata fune gil ba tum tagna a bur tiŋ Koosa. Chenani Antiok tim ta fun ŋɔ ba nye ba tusa soƙni kinkan. ⁴ Ba fune la tel Jerusalem, nitume ta, niheeti ta awa Yesu nitiŋe ta maga fun wa zaami ba. Doone ba fun ŋɔ ba naa nyen dooni, chenani maga Koosa yaa fune sunji ba ba tum o tuma. ⁵ Saha ti Yesu nitiŋe ba naa ya Farisi tim ta boƙe fun si chiji ba suwachak ni a ŋɔ, "O lawa Yesu nitiŋe ta tiŋ Ju tim chikse tau a nye ba teŋsi ba."

⁶ Nitume ta awa niheeti ta fun li ba duŋduŋ a na doŋa chenani ba zi ya. ⁷ Ba fune sem chene a vusi, Pita fun si chiji ba bambaan ni a ŋɔ ba, "Mu niinbisa, ma zimu di Koosa fune lisi min a li ma ni saha digi di mu la biksi o laaboer weri ti a nye ba naa ve ya Ju tim ni, chen ni ba zi nu unu a nye ba se su un. ⁸ Koosa naa zim chenani nibinsa bambe du, fun kpa o siim weri ti a du ba ni a chi chenani o fun te kpa du ya ni chen. Nan fune biksi ya di ba naa fune ve ya Ju tima zi kotiu a wa zim un a chi ya. ⁹ Koosa fune gil ba tum tagna a nye ba domi ba se su o laaboer weri ti daha. Nan biksi ya di ya naa ya Ju tima awa ba naa ve ya Ju tima ya nibegimne.

¹⁰ Chenani ba fun teŋsi ta nawaalsi ta awa ya titi awa chenani ba wa ya fun kpanji di ya tiŋ Ju tim ta chikse ta, chen wa fun sunji ya. Chendaha Koosa ve daŋni ya ya kpa kin naa ve ya kibirigi a gbaari Yesu nitiŋe ba naa ve ya Ju tima. ¹¹ Chenani ya kunyana Yesu fun sunji ya ya se su un, ka Koosa fun yisi ya a li ya tum tagna ni ya tiŋ un awa chenani o tum nye ba ya kibegimne. Kin nama ya kibirige."

¹² Pita fune sem peti, ba maga fun moori di ba nu Barnabas awa Pɔɔl wati. Ba fun ŋɔ ba chenani Koosa fun sunji ba ba tum zene awa alaazibu tuma a nye ba naa ve ya Ju tim ni. ¹³ Ba sem ta gantel nee, Jems fun ŋɔ ba maga ni, "Mu niinbisa, ma nu mu wati. ¹⁴ Simɔn Pita fa ŋɔ ya di Koosa fune lisi ba naa ve ya Ju tim chen nidamata a nye o titi ni. Nan biksee di Koosa daŋni bau. ¹⁵ Chenani Koosa witinsi ta fun soƙi a li Koosa sem ton ti ni chen fune chiji o sem ta gantel ni. Ba fun soƙi di Koosa ŋɔ,

¹⁶ 'Koor Devid wale chi damne mu fun sa ka o chel.

Wuzu digi mu zi wa bur wa sa unu,

¹⁷ chen ni ba naa maga ve ya Ju tima mu fun lisi a nye mu titi ni zi de u mu bar nyeniu.

¹⁸ Kin namawa mu fun kpa biksi nara tima saha digi."

¹⁹ Jems fun bukoo ŋɔ ba, "Ba naa ve ya Ju tima nidamata bur aa tiŋ Koosa. O ya mu tutore ya ve kpa kin nama a gbaari ba. ²⁰ Ma nye ya soƙi ton a ŋɔ ba di o wa lawa ba di vursi diwe domi a ya doŋwa a veen ŋɔ ba di ba ta tum chokumsi tuma a ta se neme naa ba ve korigi o li chel. ²¹ Ba naa ve ya Ju tima fune piin zimu di chenani mu sem chen ya wu birigire, domi Ju tim ta yaa fune biksi chenani Mosis fun soƙi a li Koosa sem ton ti ni saha digi a li ba bar lagmi deeni ni tosi maga ni a vusi."

Nitume Fun Soƙi Ton A Nye Ba Naa Ve Ya Ju Tim Ni

²² Jems fune sem peti, nitume ta, niheeti ta awa Yesu nitiŋe ta maga fun lisi nara bale a li ba tuhu ni di ba la lagmi Pɔɔl awa Barnabas ni ba la Antiok. Ba soƙa fune ya Judas Barsabas awa Sailas. Yesu nitiŋe ta maga fun nye ba jirima kinkan. ²³ Nanne ba fun soƙi a li ton ko ni. "Nitume ta awa Yesu nitiŋe niheeta, ba naa ya ma niinbisa, soƙi ton ko a zaami Yesu nitiŋe ba naa ve ya Ju tima a nyen Antiok, Siiriya pulum awa Salisia pulum ni. ²⁴ Ya fune nu di ba naa li ya tuhu ni boƙe fune wa buti ma awa ba biksi ni. Ya wa fun nye ba nyinbaan di ba ya chen. ²⁵ Zinanne ya maga lagmi di ya na doŋa a zim chenani ya zi ya a lisi nara bale di ba lagmi Pɔɔl awa Barnabas ni ba la ma wati. Ya daŋni Pɔɔl awa Barnabasre kinkan, ²⁶ domi baa tum ya kunyan Yesu Kristo tumau a li bar tagni ni. ²⁷ Nara bale ta ya lisi a gbaari ba ni chen soƙa ya Judas awa Sailas. Chenani ba zi sem ma awa chenani ya soƙi a li ton ti ni ya kibegimne. ²⁸ Koosa siim weri ti te ya suwachak di ya ta bu kpa chikse a gbaari ma, amaa ma doso aa tiŋ ya sem na. ²⁹ Ma ta di vursi diwe a ta se neme naa ba ve korigi o li chel a ta tum chokumsi tuma. Ma gil nan kin nama yaali, ma zi tiŋ Yesuu nene. Ma zaami doŋa a nye ya."

³⁰ Nitume ta awa niheeti ta fun kpa ton ti a la nye nara banaasi ta ni ba kpa kaali Antiok. Ba fun la tel doon a lagmi Yesu nitiŋe ta maga doŋ ni a kpa ton ti a nye ba. ³¹ Chenani ba fun karimi ton ti ni, chen fun kpami ba a soƙni ba tusa kinkan. ³² Judas awa Sailas fune ya Koosa witinsi ta nara balewa. Ba gbanko fun kpami Yesu nitiŋe ba naa fune nyen dooni, di ba kpak Yesu nene a vusi. ³³ Doone Yesu nitiŋe ta fun tiŋ ba a li ta nyinbaan ni a bur kaali Jerusalem. ((³⁴ Amaa Sailas fune lisi di o kpalimi dooni.))

³⁵ Pɔɔl awa Barnabas fun kpalimi Antiok ni. Ba wa Yesu nitiŋe ta fun biksi nara Koosa laaboer weri ti we.

Pɔɔl awa Barnabas Fun Waligi Doŋ Ni

³⁶ Wuzu digi Pɔɔl fun ŋɔ Barnabas ni, "Ya fune biksi narau a li to damati ni. Ma nye ya bur kila a la na chenani Yesu nitiŋe ba naa nyen dooni, se su." ³⁷ Barnabas fune daŋni o yir Jon Maakre a gbaari ba ni, ³⁸ amaa Pɔɔl wa fun la koƙni, domi Maak fune waligi o titiu a li ba ni a li Pamfilia pulum ni a ve peti tum ta. ³⁹ Pɔɔl awa Barnabas fune di amore kpok o daha a waligi doŋ ni. Barnabas fun kpa Maak a la zu arŋa ba kaali Saiprus pulum. ⁴⁰ Yesu nitiŋe ta fun kpa Pɔɔl awa Sailas naa o fun lisi, a du Koosa nin ni di o sunji ba. Ba fun li dooni, ⁴¹ a kaali Yesu nitiŋe ba naa fune nyen Siiriya pulum awa Sailisia pulum ni, a sunji ba ba kpak Yesu nene a gbaari.

Timoti Fun Gbaari Pɔɔl Awa Sailas Ni Ba Kaali

16 Pɔɔl awa Sailas fun bur kaali Deebe awa Listira. Yesu nitiŋe ta digi fune nyen doon ba yir un Timoti. O niina gbanko fune ya Yesu nitiŋire. O niin ti fune ya Ju timwa ka o nyana ka ya Girik tima. ² Ya niinbisa

ba naa maga nyen Listira awa Ikonium ni, fune sem di Timoti ya narre. ³ Ju tima ba naa maga fune nyen dooni, fun zim di ba wa terj Timoti, domi o nyan ti wa fun ya Ju tima. Chendaha Pɔɔɔ fun te nye ba terj un ka o kpa un gbaari ba ni. ⁴ Ba fune li tɔsi ni, ba yaa fun ɔɔɔ Yesu nitiɔe ta ni chenani nitume ta awa nihɛeta ba naa fune nyen Jerusalem ni, fun sɔbi a li ba tɔn ti ni. Ba gbanko fun ɔɔɔ ba di o lawa ba tiɔ chenani ba semu. ⁵ Saha tire Yesu nitiɔe ta fun kpak Yesu nene a gbaari ka nidamata nye ba se su un a gbaari ba ni wuzu kama.

Pɔɔɔ Fun Kaali Troas

⁶ Pɔɔɔ awa o kpegasa fun gba a la li Frijia awa pulum naa ba yir Galesia. Ba fune la tel pulum naa ba yir Azia, Koosa siim weri ti wa fun nye ba nyinbaan di ba zu a biksi Koosa laaboer weri ti dooni. ⁷ Ba fun wa tel doonani ba yir Misia a daɔni ba zu pulum naa ba yir Baitinia. Ya kunyan Yesu siim weri ti ha wa fun veen la nɔɔni di ba zu. ⁸ Ba fun la gali Misia a la tel tɔɔɔ naa ba yir Troas naa nyen teku ɔɔ ni. ⁹ A wuzu ti dusum Pɔɔɔ fune na baal digire a chi o deesi ka o li pulum naa ba yir Masedonia. O fun chiri Pɔɔɔ suwachak ni a sumi un, "Ji a wa sunji ya." ¹⁰ Baal ti fune kaali, ya wa Pɔɔɔ fun saksi di ya la Masedonia, domi Koosa fune biksi ya di ya ɔɔ ba naa nyen dooni o laaboer weri ti we.

Lidia Si Fune Su Yesu Filipai Ni

¹¹ Ya fun zu arɔa a li Troas ni a kpa ya se a chem doonani ba yir Samotres ka ni go un. Chɔɔsa fune wa pisi, ya fun la tel tɔɔɔ naa ba yir Niapɔlis. ¹² Ya fun kpa teku ti a ta ya gantel ni a la tel tɔɔɔ naa ba yir Filipai. O fune ya tɔ birigire a li Masedonia pulum ti ni. Roman tima fune sa un. Ya fun nyen doon wuzu damata. ¹³ Ju tim ta wuzu hiisi fune wa tel, ya fun li tɔɔɔ ti ni a la val pul ɔɔ ni, a deɔ doonani Ju tim ta yaa lagmi a sumi Koosa. Ya fune na un, ya fun la lagmi nihaani ni a kani dooni a sem. ¹⁴ Nihaani tima digi sɔn fune ya Lidia ka o nu ya sem ta. O yaa fune yogli gar naa ya ti begim a laksi kibilima awa kisema ka a male kpok kinkan. O fune li tɔɔɔ naa ba yir Tiataya a li Azia pulum ni. O yaa fune jeemi Koosau ka ya kunyan ti puk o bambi di o nu Pɔɔɔ sem ta. ¹⁵ Ya fune zim di o nu au, ya fun chaksi o wa o wale wa ni ni. Doone o fun ɔɔ ya, "Ma zimu di mu si su ya kunyan ti wuti, adaha wa nyen mu wati wuzu bile." O fun nye ya bambe chergi a la o wati.

Ba Fun Tɔ Pɔɔɔ Awa Sailas De Filipai Ni

¹⁶ Wuzu digi ya fune la doonani Ju tim ta yaa sumi Koosa a la chem nihabichel naa ya yoma. Alizin tagin fune nyen o nyuhu ni a nye o yaa ɔɔ nara ni chenani kaa wa ya. O tima fun na nyɔɔra kinkan a li chenani o ya a nye nara ni chen. ¹⁷ O fun tiɔ ya wa Pɔɔɔ gantel a tɛsi a la ɔɔ, "Nara nama ya Koosa zen tumtumsiwa. Ba waa fune mɔɔli ma a li chenani Koosa zi wa yisi ma a li ma tum tagna ni ma tiɔ un." ¹⁸ Nihabichel ti fun tiɔ ya a gba wuzu bile. O fun wa tel o ɔɔ, Pɔɔɔ fun burgi a ɔɔ al-

izin tagin ti ni, "N kpa Yesu Kristo sɔnne a ɔɔ hin di i li un ni." Alizin tagin ti fun vaan li un ni. ¹⁹ Baa naa dɔ nihabichel ti chen fune na chenani Pɔɔɔ ya, ba fun zim di ba wa zi bu na nyɔɔra a li un ni. Ba fun kpak Pɔɔɔ awa Sailas a zaksi ba a la yawa doonani ba di seriasa chen. ²⁰ Ba fun kpa Pɔɔɔ awa Sailas a kaali seria nidiile suwachak a ɔɔ ba, "Ju tim na muksi ya tɔɔɔ narau kinkan. ²¹ Ya waa ya Roman tima. Ya chikse ka wa nye ya nyinbaan di ya tiɔ ba biksi." ²² Ba fune sem chene, zeme fun go ba a wa kaali a tuksi Pɔɔɔ awa Sailas.

Doone seria nidiile ta fun ɔɔ lanjimasa ba naa nyen dooni, di ba ur ba kilaare bɔne a cheesi a la tuk ba wa vurmsi ni. ²³ Lanjimasi ta fun tuk Pɔɔɔ awa Sailas kinkan, a kpa ba a la tɔ de a ɔɔ niili ni di o nyini ba nene. ²⁴ Niili ti fune nu ba sem ta, o fun kpa Pɔɔɔ awa Sailas a zu la far de digi tuhu ni a furgu ɔɔɔ a li dagumsi ni a kpa ba nangere a du a ni.

²⁵ O fun wa dugli tɔɔɔ, Pɔɔɔ awa Sailas fune sumi Koosa a la boola a pegi un. Ba naa ba fun kpa gbaari ba ni de ti ni fun kani a nu ba wati. ²⁶ Tɛene fun vaan zigi kinkan. Hali deena gbanko zechigsa fune zigsi. Zɔɔɔsa maga puk a titi ka kin nawara fune vɔti ba kasi. ²⁷ Niili ti fun yersi a na di zɔɔɔ ta maga puku. O fun foɔ o chise zen a daɔni o kpu o titi, domi o fune lisi di ba naa maga o il chen liu. ²⁸ Doone Pɔɔɔ fun tɛsi kinkan a ɔɔ un, "Ta kpu i titi. Ya maga nyenu."

²⁹ Niili ti fun ɔɔ di ba kpa fitin kuwa a chɔ a la gbiri Pɔɔɔ awa Sailas suwachak ni. Hansura fun kpak un kinkan o bara jigiri. ³⁰ O bara ta fune gil jigiri, o fun te ba suwachak a li a peesi ba, "Mu kunyana, yere mu kaa ya ka Koosa yisi min a li mu tum tagna ni?"

³¹ Ba fun ɔɔ un, "Nye i si su ya kunyana Yesu ka Koosa zi yisi i wa i wale a li ma tum tagna ni." ³² Doone Pɔɔɔ awa Sailas fun biksi Koosa laaboer weri ti a nye un awa ba naa maga nyen o dam ni. ³³ Tɔɔɔsa fune wa gali tama, niili ti fun kpa ni a wa chaksi ba bar huuse. O fune ya chen peti, ba fun kpa Yesu sɔn a chaksi o wa o wale ta wa ni ni. ³⁴ Doone niili ti fun kpa Pɔɔɔ awa Sailas a kaali o dam ti a la ya diwe ba di. O wa o wale ta tusa fun sɔɔni kinkan, domi ba se su Koosa.

³⁵ Chɔɔsa fune wa pisi, seria nidiile ta fun tum lanjimasi ta di ba la ɔɔ niili ti ni o lisi Pɔɔɔ awa Sailas a nye ba la.

³⁶ Niili ti fun wa ɔɔ Pɔɔɔ ni, "Seria nidiile ta fune tum ba wa ɔɔ min di mu lisi i wa Sailas a nye ma la. Maa la a ta cheemi."

³⁷ Pɔɔɔ fun la ɔɔ lanjimasi ta ni, "Ma seria nidiile ta wa de na ya galimsa, amaa ba nye ma tuksi ya wa vurmsi ni nara tima suwachak ni a kpa ya tɔ de. Ya ya Ju narawa a veen ya Roman tima, adaha ba wa kpak nyinbaan wa ba nye ma ya ya chen. Lalakɔ ba daɔni ba sogli a lisi ya a ta. Ya wa la nɔɔni chenani ba daɔni ba ya chen. Ma bur la ɔɔ ba di ba titi kuwa a wa lisi ya."

³⁸ Lanjimasi ta fun bur kaali seria nidiile ta wati a la ɔɔ ba chenani Pɔɔɔ sem ba. Seria nidiile ta fune nu di Pɔɔɔ awa Sailas ya Roman timwa, hansura fun kpak ba. ³⁹ Ba fun si a la ɔɔ Pɔɔɔ awa Sailas ni di ba gil ba tum tagna a nye ba. Doone seria nidiile ta fun te ba

suwachak a li de ti ni a sumi ba di ba li ba tɔhɔn ni.
⁴⁰ Pɔɔl awa Sailas fun kaali Lidia dama di ba la na ba ni-
 inbisa ba naa lagmi dooni. Ba fun sem sema a kpami
 ba a li tɔhɔn ti ni.

Pɔɔl Fun Kaali Tesalɔnika

17 Ba fun la gali tɔsa naa ba yir Amifipolis awa
 Apolonia a la tel tɔhɔn naa ba yir Tesalɔnika. Ju
 tim ta fune kpak ba bar lagmi dere dooni. ² Pɔɔl yaa fun
 la jɛemi Koosa Ju tim ta bar lagmi deeni nɛɛ. Chendaha
 ba hiisi wuzu ti fune wa tel, o kaali a la zu ba bar lagmi
 de naa nyen dooni. O fun lisi Koosa sem tɔn ti bar digi
 o wa ba di doonmani mun amɔre. Hiisi wuzu bile tiina
 fune veen wa tel, o fun veen ya chen. ³ O fun biksi ba di
 Yesu ya Kristo naa Koosa fun ɔɔ di o zi wa tumu wuzu
 digi chen a karimi Koosa sem tɔn ti bar digi doonani ba
 fun sɔbi di o zi wa namsiu a sou ka Koosa leli un a li o
 sou ni. ⁴ Ju tim ta bɔne se fune suu di chenani Pɔɔl sem
 chen ya wutire a chiji o wa Sailas gantel ni. Girik tima
 ba naa fune jɛemi Koosa awa nihaana ba naa ya
 nibirige nidamata gbanko fune ya chene.

⁵ Ju tima ba naa fune ka chen fune di handota a du
 Pɔɔl awa Sailas ni. Ba fun lagmi ba naa chiji a ya yɔri a
 li yau ni a nye ba dam tɔhɔn ti. Ba fun lisi di Pɔɔl awa
 Sailas nyen baal naa ba yir Jesɔn dam ne a wa chɔk
 dam ti di ba lisi ba a li zeme ta suwachak. ⁶ Ba fune ve
 na ba, ba fun kpak Jesɔn awa Yesu nitiye ta bɔne a zak-
 si ba a la tɔhɔn ti niheeta suwachak a tesi a ɔɔ, "Doo-
 nani nara nama la, ba yaa muksi narawa kinkan.
 Lalakɔwa ba tel ya tɔha, ⁷ a zu Jesɔn dama a nyen
 doon. Ba waa chɔk chikse naa koorsi ta nyuhu tiina Si-
 iza fun kpa nye ya. Hali ba yaa biksi di ba kunyana Yesu
 ya koorsi ta nyuhu tiina a chi un." ⁸ Tɔhɔn ti niheeti ta
 awa zeme ta fune nu ba sema, o fun muksi ba kinkan.
⁹ Niheeti ta fun nye Jesɔn awa Yesu nitiye, ba naa ba
 kpa wa ba wati, fun bɔ male a nye ba kaali.

Pɔɔl Fun Kaali Berea

¹⁰ Dusum fune wa biri, Yesu nitiye ta fun tum Pɔɔl
 awa Sailas a li tɔhɔn naa ba yir Berea. Ba fun la tel
 doon a la zu Ju tim ta bar lagmi de. ¹¹ Ba naa nyen
 dooni chen, bambe fune puku a kaali ba naa nyen
 Tesalɔnika ni, domi ba fune kpak un ba bambe ni di ba
 nu chenani Pɔɔl kaa sem. Wuzu kam ba yaa fun karimi
 Koosa sem tɔn tiu di ba naa chenani Pɔɔl biksi ba chen
 ya wutire. ¹² Ju tim ta awa nibaala wa nihaan birige, ba
 naa maga ya Girik tima nidamata, fun nye ba se su
 Koosa laaboer weri ti. ¹³ Ju tima ba naa fune nyen Tesa-
 lonika ni, fune nu di Pɔɔl biksi Koosa laaboer weri ti a
 nye Berea tim ta ni, ba bɔne fun wa gbaari Berea tim ta
 ni a lagmi zeme di ba dam tɔhɔn ti. ¹⁴ Ya niinbisi ta fun
 vaan lisi ba bɔne a li ba ni di ba wa Pɔɔl kila ni nɔ. Sailas
 awa Timoti fun kpalimi Berea ni. ¹⁵ Ba fune tel tɔhɔn
 naa ba yir Athens, Pɔɔl fun tum ba naa tiɔ un chen, ba
 bur kaali Berea di ba la ɔɔ Sailas awa Timoti ni di ba wa
 gbaari un ni lalaga.

Pɔɔl Fun Nyen Athens

¹⁶ Pɔɔl fune ɔɔ di ba wa gbaari un ni, o fun gba a go
 tɔhɔn ti a na di vursu damata fune nyen dooni. ¹⁷ O yaa
 fun la zu Ju tim ta bar lagmi de a biksi ba awa ba naa
 ve ya Ju tima a la jɛemi Koosa, Yesu we. O biksi ti fun
 nye ba wa un di amɔre. O gbanko yaa fun la yawa a ɔɔ
 ba naa chijee di ba nu o sem ta. ¹⁸ Nibikse ba naa ba
 yir Epikurian awa Stoik wa Pɔɔl gbanko fune di amɔre.
 Ba bɔne fun ɔɔ dɔɔ ni, "Nyu bilim tiin nɔ wa zim
 chenani o biksi chen mun."

Ba bɔne ka fun ɔɔ dɔɔ ni, "O chi o biksi vursa a naa
 hɔkra nye a jirima wewa." Ba fune sem chene, domi
 Pɔɔl fune biksi ba Yesu we awa chenani Koosa fun leli
 un a li o sou ni. ¹⁹ Tɔhɔn niheeta yaa lagmi a li kunjule
 nyuhu naa ba yir Areɔpɔɔgus ni. Nibikse ta fun kpa Pɔɔl
 a kaali ba suwachak a ɔɔ un, "Ya maga daɔni i ɔɔ ya i
 biksi fali ɔɔ weu. ²⁰ Ya ha wa nu un. Chendaha yaa
 daɔni ya zim o mun." ²¹ Athens tima awa hɔkra ba naa
 nyen dooni, maga fune kpa ba saha magawa a sem se-
 ma awa biksi fali ti tiɔ gantel a wa chen we.

²² Pɔɔl fun chiji dooni a ɔɔ niheeti ta awa nibikse ta,
 "Ma Athens tima, mu zimu di ma daɔni vursau kinkan.
²³ Mu fune valu a go ma tɔhɔn ti a na ka ma nye a jiri-
 ma. Hali mu fun na digi ka nandigi sɔbi un ni, 'Koosa
 naa ya ve zimi neene.' Koosa naa ma nye jirima a ve zi-
 mi nan, o wewa mu kaa ɔɔ ma nan. ²⁴ Koosa fune naa-
 mi teene nɔ maga awa kin naa maga nyen un ni a dɔ o
 wa buudaha. Chendaha o wa koti a nyen dam naa nib-
 insa sa a nye un ni. ²⁵ Waa kpa miisa a nye kihise maga
 ni a la nye nibinsa kin naa maga ba daɔni. O wara
 daɔni kundɔɔ a li nibinsa wati ba zi nye un. ²⁶ Koosa
 fune te naami nibaal begimne. O tuhu nee nibinsa ma-
 ga li a purigi a pisi a su teene nɔ maga. O fun te lisi ba
 bar nyeni we awa saha naa ba zi li dooni a zi naami ba.
²⁷ O fune ya chene, chen ni ba zi na nyinbaanu a deu
 un a na. O wa ya wa bol dɔɔ ni. ²⁸ Nandigi fune sɔbi
 chen we saha digi a ɔɔ,

'Koosa kpa o kpok ti a du ya ni,
 chen ni ya zi koti nyenu.'

Ma wale ta digi fune sɔbi a ɔɔ di,
 'Ya ya o bisywa.'

²⁹ Chenani o fun sem chen ya wuti, ya wa zi lisi di nara
 zi kpa salma akoo aniita koo bunjul a naami vura wa
 neha ni a ɔɔ di waa chen. ³⁰ Hali saha nɔ Koosa wa fun
 lergi ba naa ve zim o we diɔsa, amaa o fun ɔɔ ba naa
 nyen bawu maga ni lalakɔ di ba gil ba tum tagna a
 bur tiɔ un. ³¹ O fun lisi a wuzu naa o nye naa o fun lisi
 chen wa di teene nɔ tim maga seria. Koosa fun leli Yesu
 a li o sou ni di o biksi ya di waa ya naa la zi tum chen."

³² Niheeti ta awa nibikse ta bɔne nu ka Pɔɔl sem di
 Koosa fune leli Yesu a li o sou ni, ba fune mɔmsi un.
 Bɔne ka fun wa ɔɔ un, "Ya daɔni i bur wa biksi yau a
 gbaari." ³³ Doone Pɔɔl fun gil ba. ³⁴ Ba naa fune nyen
 dooni chen bɔne nye ba se su Koosa a chiji Pɔɔl gantel
 ni. Ba bɔne sɔna fune ya Dionisius naa ya tɔhɔn niheeti
 ta digi, awa Damaris naa ya nihaan.

kurge a la sem nara ni Koosa laaboor weri ti we. ⁷ Ba fune ya nara fidalewa.

⁸ Pensa tora Pɔɔl yaa fun la zu Ju tim ta bar lagmi de a kpak o bambi a biksi nara. O wa ba di amɔre di o nye ba se su di saha naa Koosa do nara chen telu. ⁹ Ba bɔne bambe fune kpoku ka ba se ve su o sem ta. Ba fun sem wu tagna a du ya kunyan ti nyinbaan tinji ti ni a li nara tima maga suwachak ni. Pɔɔl fune nu chenani ba sem, o wa Yesu nitiŋe ta fun gil ba a la zu de zen digi. Nibiksi naa ba yir Tiranus gbanko yaa fune biksi nara rau dooni. Wuzu kam Pɔɔl yaa fune biksi Yesu nitiŋe ta dooni ka ba leusi un. ¹⁰ O fune biksi dooni bunsalewa hali Ju tim ta maga awa ba naa ve ya Ju tima aa nyen Azia pulum ni fun nu ya kunyan ti laaboor weri ti we.

Chenani Fune Ya Skiiva Bisa

¹¹ Chen saha ti Koosa fun surji Pɔɔl o tum tum zene naa nara ha ve naali. ¹² Yesu nitiŋe ta fun kpa Pɔɔl tum kilaare a la gbanɔsi wichɔɔrsa ba na alaafɛ. Ba fun veen kpa a a gbanɔsi ba naa alizin tagna nyen ba nyuuni ni a li ba ni. ¹³ Ju tim ta bɔne yaa fune gbau a go a durɔni alizin tagna a li nara ni. Ba fune nu chenani Pɔɔl fune ya, wuzu digi ba fun ŋɔ alizin tagin ni, "Ya kpa Yesu naa Pɔɔl sem o we chen, sɔnne a ŋɔ hin di i li." ¹⁴ Koosa dam kɔkɔɔrsa niheɛ naa ba yir Skiiva digi fun lul nibaala nara banɔpe. Ba waa fune ya ba naa la tum chen.

¹⁵ Alizin tagin ti fun ŋɔ ba, "Mu zim Yesu awa Pɔɔl, amaa anti ya ma?"

¹⁶ Alizin tagin ti fun si baal ti ni a la muksi ba wa kpok ni a huusi ba a puuni ba kilaare a nye ba cho kaali. ¹⁷ Ju tim ta maga awa ba naa ve ya Ju tima aa nyen Efesus ni fun nu chenani yee. Hansura fun kpak ba kinkan, chen ni ba fun nye ya kunyana Yesu awa jirima kinkan a gbaari. ¹⁸ Yesu nitiŋe ta nidamata fun lagmi doŋ ni a sem chenani ba tum tuma a ve sɔɔni Koosa tuha. ¹⁹ Ba naa fune ya tu bilim tima nidamata fun kpa ba tɔna a wa dau nara maga suwachak ni a fu a. Tɔn ta male fune tel sidi tusugsa fumnyuunu. ²⁰ Chenani maga fune ya nye nidamata se su ya kunyan ti laaboor weri ti a gbaari.

Efesus Tɔhɔn Timam Fun Dam

²¹ A gantel neɛ Pɔɔl fun lisi di o zi gbau a la Masɛdonia pulum awa Girik tima pulum a bur wa Jerusalem. O gbanko fun lisi di chen gantel ni o zi li dooni a la Room. ²² O fun tum o nisunji nara bale, Timoti awa naa ba yir Erastus chen, ba te o suwachak a kaali Masɛdonia pulum. O fun kpalimi Efesus naa nyen Azia pulum ni.

²³ Chen saha ti nidamata fune tinji ya kunyan ti nyinbaan. Chendaha ba naa fune nyen Efesus ni nye o dam. ²⁴ Efesus tim ta yaa fune jeemi vuk nihaan naa ba yir Atimis a kpa un a du dam zen ni. Ba naa fune nyen Efesus ni chen bɔne yaa fun kpa aniita a kɔɔri dam wisa a chi vuk ti dam zen ti a na nyɔɔra kinkan a li a ni. Ba niheɛ sɔn fune ya Dimitrius. ²⁵ Wuzu digi o fun yir o tumtumsi ta a lagmi doŋ ni a ŋɔ ba, "Mu tumtum doŋsa,

ma zimu di yaa na nyɔɔra kinkanne a li ya dam wisi ta kɔɔri ko ni. ²⁶ Ma zimu chenani Pɔɔl ko biksi nara tima di ba bur a li vursi naa nibinsa kɔɔri jeemi ni, domi a ya yɔrire. Nidamata fune tinji o ko a li Efesus ko awa Azia tim pulum maga ni. ²⁷ Chenani ya yaa kɔɔri dam wisi ta a chi vuk ti dam zen ti a na nyɔɔra kinkan chen, ya zi chelu a ta bu na nyɔɔra. Azia tim ta maga awa nidamata a li bawu maga ni yaa jeemi ya nihaan vuk zen naa ba yir Atimis. Chenani Pɔɔl biksi chen mɔɔli aa gbaari, nandigi wa zi bu nyen a jeemi vuk ti ka dam zen naa ya kpa un a du chen chesi."

²⁸ Dimitrius tum doŋsi ta fune nu o sem ta, ba fun na paan kinkan a la tɛsi a ŋɔ, "Ma nye yaa nye Efesus tim ta vuk naa ba yir Atimis jirima." ²⁹ Ba fun li a tɛsi a go tɔhɔn tuha a chi chenani ba fa te tɛsi chen a nye tɔhɔn ti dam. Yesu nitiŋe ba naa nyen Masɛdonia pulum ni chen, nara bale wa Pɔɔl fune wa Efesus. Ba sɔna fune ya Gaiyus awa Aristakus. Zeme ta fun kpaksi nara bale ta a ka Pɔɔl a cho kaali doonani tɔhɔn ti tima yaa lagmi. ³⁰ Pɔɔl fune nu chenani yee, o fune daŋni o la sem zeme ta ni a la ba, amaa Yesu nitiŋe ta fune lisiu di chen wa kpak nyinbaan. ³¹ Azia tim koorso ba naa fune nyen Efesus ni, bɔne fune ya Pɔɔl chensiwa. Ba fune nu chenani Pɔɔl daŋni o ya, ba fun tum nara ba la ŋɔ un di o ta la dooni. ³² Zeme ba naa fune lagmi a dam chen fune tɛsi kinkan. Ba nidamata wa fun zim kinkan naa nyuhu ni ba ya chen. Chendaha ba maga fun tɛsi a kurgɛ. ³³ Ju tim ba naa fune nyen zeme ta ni, bɔne fun kpak baal naa ba yir Alezanda a zak un li zeme ta suwachak di o ŋɔ ba chenani o kpak. O fun a viigi o nin di ba gil cheema. ³⁴ Ba fune wa zim di o ya Ju narre, ba cheem ti fun wa lagmi kibegim ka ba cheemi aa la ŋɔ, "Ma nye yaa nye Efesus tim ta vuk naa ba yir Atimis jirima." Hali karifisa le ba fune cheemi chene.

³⁵ A gantel ni tɔhɔn ti witiina fun wa chinji zeme ta suwachak ni a nye ba gil cheema. O fun ŋɔ ba, "Ma Efesus tima, ba naa maga nyen teene ko maga ni zimu di wuzu digire bunɔkul zen fun li buudaha a chel awa chenani ya fun sa dama a kpa un du a du un sɔn Atimis a la jeemi un. ³⁶ Nara maga zimu di chenani ya chen ya wutire. Chendaha o wa lawa ma lagmi a cheemi kinkan a kitum tum naa ve kpak nyuha. ³⁷ Nara bale na ma kpa wa bar ko nan wa ŋme kina a li vuk damsi ni koo a choɔk ya vuk nihaan ti sɔn. ³⁸ Dimitrius awa o tum doŋsi ta daŋni ba fiksi ba, ma nye ba kpa ba a la a wuzu naa ba puk seria bar diili de ti. Doonee nara koti a fiksi nara seria nidiili ti suwachak ni. ³⁹ Wu digi nyen Dimitrius awa o tum doŋsi ta bambe ni, ba po a wuzu naa ya tɔhɔn ti tim maga yaa lagmi a na doŋa a nye a denli. ⁴⁰ Roman tim ta nu chenani tɔhɔn ti dam zinan, ba zi wa peesi o munu. Ya wa zi koti a ŋɔ ba chenani o du ka ba muksi ya." ⁴¹ O fune sem nan peti, o fun nye ba pisi a li lagmi ti ni.

Pɔɔl Fun Kaali Masɛdonia Awa Girik Tim Pulum

20 Wuzu bile gantel ni, Pɔɔl fun yir Yesu nitiŋe ta a lagmi doŋ ni a ŋɔ ba di o daŋni o la Masɛdonia pulumne. O fun kpami ba a chausi ba a kaali. ² O fun

gba a go Masedonia pulum a kpami Yesu nitiŋe ba naa nyen dooni. O fun li dooni a kaali Girik tim pulum,³ a la nyen dooni pensa tora. O fune nyen doon a saksi di o bur la Siirya pulum, o fun nu di Ju tim ta deŋ nyinbaanne di ba kpu un. Chendaha o fun chergi o bambi a lisi di o bur la tiŋ Masedonia pulum a la.⁴⁵ Nara banɔpe awa Pɔɔl fune te ya suwachak a la pɔ ya Troas ni. Ba sɔna fune ya Sopata, Pirus be a li Berɛa ni, Aris-takus awa Sekundus a li Tesalɔnika ni, Gaiyus a li Dɛɛbe ni, Taikikus awa Trofimus a li Azia pulum ni, awa Timoti.⁶ Ju tim ta wuzu zen naa ba yaa se boroboro ka luri ve nyeni chen, petiu, ya fun li Girik tim pulum a kaali Filipai a la zu arŋa a kaali Troas. Wuzu bunyuu gantel ni ya fun tel doon a nyen wuzu bunɔpe.

Chenani Fune Ya Yutikus Troas Ni

⁷ Asibri wuzu zaazɔn ya wa Yesu nitiŋe ba naa fune nyen Troas ni, fun lagmi a di diwe. Ya fune di peti, Pɔɔl fun si a ŋɔ ya ni. O fune sem chene hali tɔheesa. Chɔɔsa zi wa pisi, o fune daŋni ya li dooni. Chendaha o fun sem a vusi.⁸ Ba fune sa de naa tuhu ni ya lagmi chen a zɔŋ de naa le nyuhu nɛɛ. Fitin damata fune chiŋi dooni.⁹ Bunɔɔn digi fun nyen dooni ba yir un Yutikus. O fun kani tokoro mun ni. Pɔɔl fune sem chene, ka o chuk do hali a wa chɔ peti a tu wa chel tɛɛɛ ni. Yesu nitiŋe ta fun taŋsi a tu wa suni un, amaa o fune sou.¹⁰ Pɔɔl ka fun tiŋ ba gantel a tu wa a zer un a kur a ŋɔ ba, "Ma ta nye o muksi ma. O bu kpak miisau."¹¹ Ya maga fun bu zini kaali ya bar lagmi ti. Pɔɔl fun zer boroboro a chɔksi a sumi Koosa a du a kpa a bɔni ya a chi chenani ya kunyan ti biksi ya, a bu ŋɔ ya. Nha wa yeli chɔsa, o fun sem peti ka ya li kaali.¹² Ya fune kaali chene, Yesu nitiŋe ta wa zer bunɔɔn naa fune sou a bu si chen a kaali dama. Chenani o fun bu na miisa chen sɔɔni ba tusa kinkan.

Pɔɔl Fun Kaali Mailitus

¹³ Pɔɔl fun waligi ya ni a kaali tɔɔn naa ba yir Asɔs o duŋduŋ. Ya ka fun zu arŋa a la pu un dooni a chi chenani o fun ŋɔ ya chen.¹⁴ Ya fune la tel Asɔs, o fun wa gbaari ya ni a li arŋ ti tuhu ni. Ya fun li dooni a kaali tɔɔn naa ba yir Mitilini.¹⁵ Chɔɔsa fune wa pisi, ya fun li dooni a kaali pulum naa ba yir Kɔs ka tekun ni go un. Chɔɔsa fune bu wa pisi, ya fun li dooni a kaali pulum naa ba yir Samɔs ka tekun ni veen go un. Chɔɔsa fune wa pisi butora tiina, ya fun li dooni a kaali tɔɔn naa ba yir Mailitus a li Azia pulum ni.¹⁶ Pɔɔl wa fune daŋni o nyen Azia pulum ti ni. O ka fune daŋni o gali Efesus nɛɛ a la tel Jerusalem lalaga. Ju tim ta wuzu zen naa ba yir val la gali ti chen fune dugli. O daŋni o te la dooni ka o zi tel.

Pɔɔl Fun Chausi Efesus Niheeta

¹⁷ Pɔɔl fune nyen Mailitus nɛɛ a tum nara ba la ŋɔ Yesu nitiŋe ba naa nyen Efesus ni, niheeta di ba wa pu un.¹⁸ Ba fune la tel dooni, Pɔɔl fun ŋɔ ba, "Saha naa mu wa ma fun nyen Azia pulum ni, ma zim chenani mu fun

duu.¹⁹ Mu yaa fune tum ya kunyan ti tuma awa jɛɛgisi nɛɛ. Hali Ju tim ta fune na nyinbaanasa di mu namsi kinkan chen ni mu zi wiu, nanne mu fune tum.²⁰ Mu fune biksi Koosa laaboer weri ti a nye ma nara suwachak ni a veen biksi ma a li ma damsi ni. Kinkin naa la zi suni ma wa ka mu ve ŋɔ ma.²¹ Mu fune te Ju tim ta awa ba naa ve ya Ju tima ninu di o lawa ba gil ba tum tagnau a burgi a tiŋ Koosa a nye ba se su ya kunyana Yesu.²² Lalakɔ mu tiŋ Koosa siim weri ti nɔ a le la Jerusalem. Mu wa zim chenani maga kaa ya min dooni.²³ Mu zimu di doonani maga mu fune gba, waa fune ŋɔ min di mu zi na namsiu ka nara tɔ min de.²⁴ Mu baga wa to kin naa ya min ni. Ya kunyana Yesu fun lisi min di mu biksi nara Koosa laaboer weri ti we awa chenani Koosa daŋni o suni ba. Mu bambi maga nyen tum nɔ o kpa nye min di mu tum a peti nanne.

²⁵ "Mu wa ma fune nyen, mu fune biksi ma di saha naa Koosa kaa wa dɔ nara telu. Mu zimu di saha nɔ kpa la, ma wa zi bu na min.²⁶ Nan daha, mu sem ma wutire, a wuzu naa Koosa wa na ma galimsa a ta ma yɔri, o wa ya mu wi.²⁷ Kin naa maga Koosa daŋni o tum wa ka mu ve biksi ma.²⁸ Waa fune nye o be sou a nye ya, chen ni ya zi kotiu a bur a tiŋ un a ya o nara. O siim weri ti fune lisi ma di ma ya Yesu nitiŋe ba naa fune nyen Efesus ni, niheeta. Ba waa chi piisisa ka ma ka chi ba nigbanɛ. Ma kpak Yesu nene, chen ni ma zi kotiu a kok ba.²⁹ Mu fune kaali chen gantel nɛɛ, mu zimu di nara zi wau a chi gbesa a chem ba naa ma nyini chen a muksi ma kinkan.³⁰ Hali saha zi wa telu di ma Yesu nitiŋe ta bɔne zi wa siu a suni we, chen ni bɔne zi purigiu a la tiŋ ba.³¹ Ma doso a kilisi chenani mu fun kpak un mu bambi ni di mu biksi ma bunsu tora a ta hiisi tama.

³² "Lalakɔ mu kpa ma a du Koosa nin ni. O laaboer weri ti chenani o suni nara we zi nye ma kpak unu nene a gbaari. Wuzu digi o zi wa kpa kin nawara o fun kpa chiŋsiu a nye ba naa maga o fun lisi a nye o titi ni.

³³ Mu wa ma fune nyen, mu wa fune daŋni nandigi salma koo aniita koo gar.³⁴ Mu yaa fune tum a li mu bara wilim nee a nyini mu wa mu pegsa.³⁵ Mu fune tum nanne di mu biksi ma chenani ma gbanko zi wa tum a koti a suni fara tima. Ma lisi chenani ya kunyana Yesu fun biksi ya. O fune ŋɔ, 'Nar lisi a li o kin ni a nye nandigi ni, o tuha zi sɔɔni u a kaali nara nye un kina.' "

³⁶ Pɔɔl fune sem peti, o wa ba fun gbiri tɛɛɛ ni a sumi Koosa.³⁷ Doone ba fun si a chausi un. Nidamata fune wi ka bɔne kpa ba nisa a kur un a mɔksi.

³⁸ Chenani o fun te ŋɔ ba di o wa zi bu na ba fun chɔk ba tusa kinkan, ka ba gil un o zu arŋ ti.

Pɔɔl Fun Kaali Jerusalem

21 Ya fun li dooni a kpa ya se a zɔŋ pulum naa ve zeni ni ka ni go un. Ba yir un Kɔs. Chɔɔsa fune wa pisi, ya fun li dooni a kaali pulum naa ba yir Rood ka ni veen go o gbanko. Ya fun li dooni a kaali tɔɔn naa ba yir Patara.² Ya fun li arŋ ti ni dooni a la zu arŋ naa la daŋni o la Fonia pulum. Ya fun li Patara ni,³ a la gali Saiprus pulum naa ni go ka o nyen ya ningal ni a la tel

Taaya a li Siiriya pulum ni. Bun tima arɗi ti fun chuɗi chen fune ya doon kinawa. Ya fun gil arɗi ti, ⁴ a deɗu Yesu nitiɗe a nyen ba wati wuzu bunɗe. Koosa siim weri ti fun nye ba ɗɗo Pɗɗo ni di o ta la Jerusalem. ⁵ Arɗi ti fune bu saksi di o si, ba wa ba haanasa awa ba bisa fun tiɗi ya a la li ni ti ɗo a gbiri a sumi Koosa. ⁶ Ya fun chausi ba a bu zu arɗi ti ka ba bur kaali dama.

⁷ Ya fun li dooni a tiɗi ni ɗo kaali tɗɗɗɗ naa ba yir Tɗɗimeis. Ya fun bu gil arɗi ti dooni a la zaami Yesu nitiɗe ta a nyen ba wati wuzu begim. ⁸ Chɗɗɗa fune wa pisi, ya fun bu zu arɗi ti a li dooni a kaali Siizaria. Ya fun gil arɗi ti a la zu Filip dama a nyen o wati. Waa yaa fune biksi Koosa laaboore weri ti a nye nara ni. O fune ya nara banɗe ta digire Yesu nitiɗe ba naa nyen Jerusalem ni fun lisi di o nyini ba male ta. ⁹ O fune kpak nihabichesa nara banaasiwa ba gbaari un ni a biksi nara Koosa laaboore weri ti we. Ba ha wa fun yu baalasa. ¹⁰ Wuzu bile gantel ni Koosa witiinsi ta digi fun li Judia pulum a wa. O sɗɗɗɗ fune ya Agabus. ¹¹ O fun kaali Pɗɗo wati a la ɗɗo un di o kpa o chera kikirisa a nye un. Pɗɗo fun kpa a nye un. Agabus fun kani a kpa un a wɗu o nisa awa o nangere a ɗɗo, "Ma nu chenani Koosa siim weri ti fun ɗɗo minu. Chera kikirisi ɗo tiina la tel Jerusalem, Ju tima ba naa nyen dooni, zi wa wɗu unu a chi chenani mu wɗu mu titi nan, a kpa un a du ba naa ve ya Ju tim nisa ni."

¹² Ya fune nu o sem ta, ya wa ba naa fune nyen dooni, fun sumi Pɗɗo di o ta la Jerusalem. ¹³ O fun ɗɗo ya, "Yere ma nye mu we muksi ma a nye mu bambi buti? N sakseu di ba kpak min a wɗu ya kunyan Yesu daha. Hali mu sakseu di mu sou a nye un."

¹⁴ Ya zim di ya sem na wa zi nye o gil laali, ya fun ɗɗo un, "I zimɛɛ di ya kunyana darɗi i ya chen, o denlu wa i ya chen."

¹⁵ Wuzu bile gantel ni, ya fun lagmi ya kina a kaali Jerusalem. ¹⁶ Yesu nitiɗe ba naa fune nyen Siizaria ni, bɗɗe fun gbaari ya ni a kaali. Ya fune la tel Jerusalem, ba fun te ya suwachak a kpa ya a la baal naa ba yir Manasɗɗɗ, dama di ya nyen dooni. O fune li Saiprus pulum ne ka o se su ya kunyan ti a vusi.

Pɗɗo Fun La Zaami Jems Jerusalem Ni

¹⁷ Yesu nitiɗe ba naa nyen Jerusalem ni fun la ya du num num ni. ¹⁸ Chɗɗɗa fune wa pisi, ya wa Pɗɗo fun kaali a la zaami Jems. O wa Yesu nitiɗe niheeti ta maga fune lagmi dɗɗa a kani. ¹⁹ Pɗɗo fun zaami ba maga a ɗɗo ba chenani maga Koosa fun sunji un di o tum a nye ba naa ve ya Ju tim ni. ²⁰ O fune sem peti, Jems awa niheeti ta fun pegi Koosa chenani o tum chen daha. Ba fun ɗɗo Pɗɗo ni, "Ya niinbe, i zimu di Ju tima ba naa nyen bar ɗo, tusugsa fune nye ya se su ya kunyan ti a kpak un ba bambe ni kinkan di ba tiɗi ba chikse ta. ²¹ Nara fune ɗɗo ba chenani i yaa biksi Ju tima ba naa nye ba se su ya kunyan ti ka ba nyen bar boli ni di ba ta bu tiɗi ba chikse ta. I gbanko yaa biksi bau di ba ta bu tenji ba bisa a ta bu tiɗi ba nawaalsi ta nyinbaan. ²² Nara nama zi nu i weu a darɗi ba wa zaami hin. Ya wara darɗi i wa ba wa di amɗe kpok. ²³ Adaha tiɗi chenani ya kaa ya ɗɗo

hin. Nara banaasi nyen ya ni a wɗu wɗu a nye Koosa ni di ba zi tiɗi unu nene a gbaari. ²⁴ Kpa i titi a gbaari ba ni a nye nara chaksi ma wa ni ni a funi ma nyuuna a biksi nara di Koosa la chaani ma bambe ni o suwachak ni. Bɗɗo a nye ma maga ni, chen ni nara maga zi zimu di chenani ba sem i we chen wa ya wuti. Ba gbanko zi zimu di i ha wa gil ya chikse ta tiɗi. ²⁵ Ya fune piin sɗɗi tɗɗu a nye ba naa ve ya Ju tim ni a nye ba se su Yesu. Ya fune ɗɗo bau di ba ta di vursi diwe a ta se neme naa ba ve kɗigi o li chel a ta tum chɗkumsi tuma."

²⁶ Chɗɗɗa fune wa pisi Pɗɗo fun la gbaari nara tima ni a nye nara chaksi ba wa ni ni a biksi nara di Koosa la chaani ba bambe ni o suwachak ni. Doone ba fun la zu Koosa bar jeemi dam ti a ɗɗo Koosa dam kɗɗɗɗɗi ta ni di wuzu bunɗe wuzu ba zi wa kɗɗi kɗɗa a nye Koosa ni a biksi nara di chenani o fune chaani ba bambe ni chen mak o bɗu.

Ju Tima Fun Kpak Pɗɗo Koosa Bar Jeemi Dam Ni

²⁷ Wuzu bunɗe ta fune wa dugli peti, Ju tima ba naa fune li Azia pulum, bɗɗe fun na Pɗɗo a li Koosa bar jeemi dam ti ni. Ba fun nye ba naa maga nyen dooni chen dam a la kpak un. ²⁸ Ba fun tesi a ɗɗo, "Ma Ju tima, ma wa sunji ya. Baal naa ya kpak nan, waa ya naa yaa biksi nara bar damati ni di Ju tim ta, ba chikse ta awa Koosa bar jeemi dam ɗo ya yɗɗi. Hali lalakɗo o kpa ba naa ve ya Ju timwa a wa zu bar ɗo a chɗɗo doonani Koosa fun lisi a nye o titi ni chen." ²⁹ Ba fune piin te na Pɗɗo awa Trofimus naa li Efesus ni ka ba lagmi a gba tɗɗɗɗ ti ni. Ba fun baa di Pɗɗo kpa un a wa zu Koosa bar jeemi dam ti. Chendaha ba fun ɗɗo chen.

³⁰ Ba naa fune dam chen nidamata fun pisi a su tɗɗɗɗ ti maga. Ba naa fune ka a ve li dam ti tuha fun chɗo la lagmi dɗɗo ni a li doonani ba kpak Pɗɗo chen a sunji ba ba lergi un a li sal. Nara tima wa Pɗɗo fun kaali, ba naa la il Koosa bar jeemi dam ti fun vaan far bulzɗɗɗ.

³¹ Zeme ta fune saksi di ba kpu Pɗɗo chene, nandigi fun chɗo a la zini a ɗɗo Roman tim lanjimesa niheɛ nyuhu tiin ni di Jerusalem tim maga fune damu. ³² O wa o lanjimesa awa ba niheeta fun vaan chɗo tu a la doonani zeme ta tuk Pɗɗo chen. Zeme ta fune na lanjimesa niheɛ nyuhu tiin ti ka o wa o lanjimesa ta wa, ba fun gil Pɗɗo tuki. ³³ Lanjimesa niheɛ nyuhu tiin ti fun ɗɗo o lanjimesa ta ni ba kpa zɗɗe abale a wɗu Pɗɗo a burgi peesi zeme ta, "Anti ya baal ɗo? Barɗe o tum?" ³⁴ Nara tima bɗɗe fun tesi a ɗɗo wu digi. Ba bɗɗe ka fun tesi aa sem kundɗɗo. Cheem ti fun lagmi dɗɗo ni o ve nu chenani ba semi. Nan daha o fun ɗɗo o lanjimesa ta ni di ba kpa Pɗɗo a la zu ba dam kpok naa nara ve zu yɗi. ³⁵ Saha naa ba wa un fun la tel nangere bar ɗo ta, zeme ta fune zaksi dɗɗa a gbaari di ba la pu Pɗɗo a la un. Lanjimesa ta fun zer un a te buudaha ni, chen ni ba zi kpa unu a tel ba dam kpok ti. ³⁶ Zeme ta fune cheemi kinkan a ɗɗo, "Ma nye ya kpu un."

Pɔɔl Fun Kok O Titi Zeme Suwachak Ni

³⁷ Lanjimasi ta awa Pɔɔl fune la dugli zuuli, Pɔɔl fun burgi a ɔɔ lanjimasi ta nihee nyuhu tiin ti ni, "I zi nye mu sem hin wu digi uu?"

O fun ɔɔ un, "Mu wa zim di i sem Girik tim sem tau. ³⁸ Wuzu bu mena gantel ni Ijipt tim baal digi fun wa lagmi nara tusugsa naasi a li nyabaan ni a nye ba laal kicheme di ba chem ya. Mu fune baa di i wa un ya nibegimne."

³⁹ Pɔɔl fun ɔɔ un, "Ju tima lul min to birigi naa ba yir Taasus a li Sailisia pulum ni. Mu sumi hinu, nye mu sem a nye zeme ta ni."

⁴⁰ Lanjimasi ta nihee nyuhu tiin ti fun nye un nyinbaan. Pɔɔl fun chinq nangere bar nose nyuhu ti ni a viigi o nin di zeme ta gil cheema. Ba fun moori ka o sem sema a nye ba a li Ju tim sem ni.

22 O fun ɔɔ ba, "Niheeta awa mu dɔɔntima, ma nu mu wati. Chenani mu kaa sem nan la zi biksi di mu nin wa toli." ² Zeme ta fune nu ka o sem ba a li ba titi sem ni, ba fun bukoo moori a gbaari.

³ Pɔɔl fun bukoo ɔɔ ba, "Ju tima lul min tohɔn naa ba yir Taasus a li Sailisia pulum ni, amaa mu fune biu a burgi nihee a li Jerusalem ɔɔ ni. Ya nibiksi zen naa ba yir Gameliel fune biksi min di mu tin ya nawaalsi ta chikse ta nene. Chenani mu se fun seri di mu tin Koosa chen saha ti awa chenani ma kina seri zinan ya kibegimne. ⁴ Nara fune ɔɔ min chenani nara bone fune tin Yesu nyinbaan, mu fun namsi ba kinkan a fun kpaksi ba nidamata a to ba de a kpanji mu titi a kpu bone. ⁵ Koosa dam kakɔɔrsi ta nihee ti awa tohɔn ti niheeti maga zimu di mu ɔɔ ma wutire. Ba fun sobi tohɔn a nye min di mu kpa la nye Ju tima ba naa nyen Damaskus ni, chen ni ba zi surji minu. Mu fun la tel doon a kpaksi Yesu nitiye ta nidamata a kpa zogle a vɔti ba a kpa ba bur wa bar ɔɔ di mu lergi ba dijsa."

Pɔɔl Fun ɔɔ Zeme Ta Chenani O Si Su Yesu

(Tuma 9.1-19; 26.12-18)

⁶ "Nha fune wa tel sal baan nyuha, mu fune nyen nyinbaan ni a wa dugli Damaskus. Kundɔɔ fun vaan nyiksi a li buudaha ni a chaani du min ni. ⁷ Mu fun chel teene ni a nu ta ka o ɔɔ min, 'Sɔɔl, barne ii namsi min chen ni?' ⁸ Mu fun ɔɔ, 'Mu kunyana, anti ya hin?' Ta ti fun ɔɔ, 'Min ya Yesu Nazaret nar naa i namsi chen.' ⁹ Ba naa wa min fune gba chen fun na chaani ti, amaa ba wa fun nu ta ti. ¹⁰ Mu fun bukoo ɔɔ, 'Mu kunyana, barne ii daɔni mu ya?' Ta ti fun ɔɔ min, 'Si a la zu Damaskus. Nandigi zi wa ɔɔ hinu chenani Koosa daɔni i yau dooni.' ¹¹ Kundɔɔ naa fune chaani a du min ni chen nye mu burgi nyulumne. Adaha mu dɔɔntim ta nidigi fun kpak mu nin a te mu suwachak a la zu tohɔn ti tuha.

¹² "Baal digi fune nyen doon ba yir un Ananias. Waa yaa fune jeemi Koosa wa wuti ni aa tin ya chikse ta nene. Ju tim ba naa maga nyen Damaskus ni, fune nye un jirima kinkan. ¹³ O fun wa pu min a wa chinq mu suwachak ni a ɔɔ, 'Mu niinbe Sɔɔl, mu wa i se ta bar

lelire.' Mu se ta fun vaan leli ka mu na un ka o chinq mu suwachak ni. ¹⁴ O fun bukoo ɔɔ min, 'I fune nyen nyinbaan ti ni a wa chene, Koosa naa ya nawaalsi ta fune jeemi, nye i na Yesu ka i wa un sem sema. Waa ya o tumtumna naa yaa tin o tutɔ. Koosa fune lisi hin di i tum chenani o daɔni, ¹⁵ a ɔɔ nidamata ni naa i na ka i wa un sem sema we. ¹⁶ Ta bu nye ya chinq aa pɔɔli. Si a nye mu kpa Yesu sɔn a chaksi hin wa ni ni, chen ni Koosa zi chaksi i bambiu a gil i tum tagna a nye hin.' "

Zeme Ta Fun La Muksi Pɔɔl Di Ba Kpu Un

¹⁷ "Mu fun bur kaali Jerusalem a la zu Koosa bar jeemi dam ti di mu sumi un. Mu sumi ti bambaan ni, ¹⁸ mu fun na mu kunyan ti a chi mu deesi. O fun ɔɔ min, 'Si lalaga a li Jerusalem ni, domi i ɔɔ ba naa nyen bar no nan, chenani i chem min nyinbaan ni ka mu wa hin sem sema dɔɔ wati, ba wa zi nu i wati.' ¹⁹ Mu fun ɔɔ un, 'Ju tim ta zimu nene di mu gba a go ba bar lagmi deena a kpaksi ba naa se su hin a tuksi. ²⁰ Saha naa ba fun kpak Stivin anti fune biksi ba i we, a kpu un, mu titi fune nyen dooni a na. Mu fune nyini ba naa la yaksi un chen taktasa a la kɔɔni chenani ba fune ya chen ni.' ²¹ Mu kunyan ti fun bukoo ɔɔ min, 'Mu kaa tum hin i la ba naa ve ya Ju tim wate a li to bar bole ni. Adaha kila.' "

²² Zeme ta fun nu Pɔɔl sema hali o wa tel sem ta mun di ya kunyan ti fune tum un di o la ba naa ve ya Ju tim wati. Ba fun vaan tesi ta zaɔa a ɔɔ, "Ma kpa un kila a la kpu. O wa lawa o nyen." ²³ Ba fun tesi kinkan a chesi ba kilaare a zɔk heera a yo buudaha ni di ba biksi nara di chenani Pɔɔl sem chen pini Koosa zomwa. ²⁴ Roman lanjimasa nihee nyuhu tiin ti fun ɔɔ o lanjimasi ta ba kpa Pɔɔl a la zu ba dam kpok naa nara ve zu yɔri, a tuk un wa vurmsi ni. O fune ɔɔ ba di ba ya chene, chen ni Pɔɔl zi ɔɔ unu kin naa ya zeme ta cheemiu. ²⁵ Lanjimasi ta fun kpa ganesa a vɔu Pɔɔl a saksi di ba tuk un. O fun burgi a ɔɔ ba nihee naa chinq dooni, "Mu ya Ju tim baalle a veen ya Roman tim gbanko. Ma wa kpak nyinbaan naa ma zi tuk min wa vurmsi ni, domi ma ha wa kpa min la seria bar diili de a na mu galimsa."

²⁶ Lanjimasi ta nihee ti fune nu o sem ta, o fun kaali ba nihee nyuhu tiin ti wati a la ɔɔ un, "Mu sumi hinu doso baal ti ni. O ɔɔ min di o ya Roman tim baalle."

²⁷ Lanjimasi ta nihee nyuhu tiin ti fun la peesi Pɔɔl, "O ya wutire i ɔɔ di i ya Roman tim baalle nann?" Pɔɔl fun ɔɔ, "O ya wutire."

²⁸ Nihee nyuhu tiin ti fun ɔɔ un, "Mu fune bo male damatiwa ka ba nye mu burgi Roman tim baal."

Pɔɔl fun ɔɔ un, "Roman tima fune lul min."

²⁹ Lanjimasa ba naa fune daɔni ba tuk Pɔɔl chen, fun vaan bur gantel. Nihee nyuhu tiin ti fune zim di Pɔɔl fune sem wutire, hansura fun kpak un, domi o wa fun kpak nyinbaan di o kpak un a kpa zogle ta a vɔu un.

Ju Tima Niheeta Fun Lagmi Di Ba Di Pɔɔl Seria

³⁰ Nihee nyuhu tiin ti fune daɔni o zim chenani Pɔɔl ya Ju tim ta fiksi un. Chɔɔsa fune wa pisi, o fun ɔɔ o lanji-

masi ta ni ba pur zɔɔgle ta Pɔɔɔ ni a fun ɔɔ Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa tɔɔɔ ti ni hɛɛti ta ni ba lagmi. Doone o fun kpa un a chiɔsi ba suwachak ni.

23 Pɔɔɔ fun nyini ba se ni a ɔɔ, “Mu niinbisa, chenani mu nyen hali wa zinan, mu kpak tuha kibegimu awa Koosa ni.” ² Koosa dam kɔkɔɔrsi ta ni hɛɛ naa ba yir Ananias fune nu o sem ta, o fun ɔɔ naa chiɔi a dugli un digi o cheɛgi o leha. ³ Pɔɔɔ fun ɔɔ Koosa dam kɔkɔɔrsi ta ni hɛɛ ti ni, “I chi zegbera naa yeɛɛ ba pɛɛriɛ. Koosa zi wa ɔɔ hinu a li chenani i ya min chen. I kani bar nɔwa aa di mu seria a li ya chikɛ ta nyinbaan ni ka i titi chɔk a a ɔɔ baal nɔ di o cheɛgi mu leha.”

⁴ Ba naa fune chiɔi a dugli Pɔɔɔ chen nidigi fun ɔɔ un, “Yeɛ i nyuha kpok i pini Koosa dam kɔkɔɔrsi ta ni hɛɛ ti zoma?”

⁵ Pɔɔɔ fun ɔɔ ba maga ni, “Mu niinbisa, chenani ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni chen ya wutire. Ba fune ɔɔ,

‘Ma fiɛɔ ma wa pini koor naa dɔ ma zoma.’

Amaa chenani o fun ya min chen, mu wa fun zim di waa ya ya koor ti.”

⁶ Pɔɔɔ fun na di tɔɔɔ ti ni hɛɛti ta wa ya nibegim. Bɔnɛ fune ya Farisi timwa. Bɔnɛ ka ya Sajusi tima. O fun sem ta zaɔa a ɔɔ ba, “Mu niinbisa, Farisi tima fune lul min. Mu kpak bambi begimu di wuzu digi Koosa zi wa leli nisiteu a li ba sou ni. Chendaha ma lagmi bar nɔ zinan di ma di mu seria.”

⁷ O fune sem nan, Farisi tim ta awa Sajusi tima fun vaan purigi a di amɔɔɛ wa dɔɔ ni. ⁸ Sajusi tim ta fun biksi nara di Koosa wa zi leli nisiteu a li ba sou ni ka o malaikasa awa siimsa ve nyeni. Farisi tim ta ka fune biksi nara di wuzu digi Koosa zi wa leli nisiteu a li ba sou ni ka o malaikasi ta awa siimsi ta nyen. ⁹ Doone Koosa chikɛ nibikɛ ba naa fune ya Farisi tim chen bɔnɛ fun cheɛmi a tɔ cheɛm ti a ɔɔ, “Ya se su di Koosa fune tum a malaikasi ta digi koo o siimsi ta digi a wa sem nye un. Chendaha o nin wa toli.”

¹⁰ Chenani Farisi tim ta awa Sajusi tima fune di amɔɔɛ chen wa burgi yo. Hansura fune kpak lanjimasi ta ni hɛɛ nyuhu tiin ti di ba zi huusi Pɔɔɔ. O fun ɔɔ o lanjimasi ta ni ba zu kpak un yo ti bambaan ni a li a bur la zu ba dam kpok ti.

¹¹ Dusum fune wa biri, Pɔɔɔ fun bu na ya kunyan ti a chi o deesi. Ya kunyan ti fun ɔɔ un, “Kpak bambi. Mu zi nye i la Roomu a la ɔɔ ba naa nyen dooni, mu wɛ a chi chenani i ya bar nɔ nan.”

Ju Tima Fun Vɔti Nɔɔna Di Ba Kpu Pɔɔɔ

¹² Chɔɔsa fune wa pisi, Ju tim ta bɔnɛ fun lagmi dɔɔ ni a vɔti nɔɔna a ɔɔ di ba ve kpu Pɔɔɔ, ba wa zi di diwe koo a nɔɔ ni. ¹³ Ba naa fune vɔti nɔɔni chen fune kaali nara fumnaasiu. ¹⁴ Ba fun la ɔɔ Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa ni hɛɛti ta ni, “Ya fun lagmi dɔɔ ni a vɔti nɔɔna a ɔɔ di ya ve kpu Pɔɔɔ, ya wa zi di diwe koo a nɔɔ ni. ¹⁵ Ya sumi mau di ma tum nandigi o la ɔɔ Roman tim ni hɛɛ nyuhu tiin ti ni di o kpa Pɔɔɔ a wa, domi ma dɔɔni Pɔɔɔ ɔɔ ma a gbaari. Ya zi chem un nyinbaan niu a kpa un.”

¹⁶ Pɔɔɔ towe be fun nu chenani ba dɔɔni ba ya a la zi ni a zu lanjimasi ta dam kpok ti a ɔɔ Pɔɔɔ ni. ¹⁷ Pɔɔɔ fune nu o sem ta, o fun yir lanjimasi ta ni hɛɛti ta digi o wa. O fun ɔɔ un, “Kpa buncɔn ti kila i ni hɛɛ nyuhu tiin ti wati. O kpak wu digire a kaa ɔɔ un.” ¹⁸ Ni hɛɛ ti fun kpa un kaali o ɔɔ ni hɛɛ nyuhu tiin ti ni, “Pɔɔɔ naa i tɔ de chen yir min, a ɔɔ min di mu kpa buncɔn nɔ a wa i wati. O kpak wu digire a kaa ɔɔ hin.”

¹⁹ Ni hɛɛ nyuhu tiin ti fun kpa buncɔn ti nin a kpa un a la ba digi a la pɛɛsi un, “Yeɛ i kpak a kaa ɔɔ min chen?”

²⁰ O fun ɔɔ, “Ju tim ta ni hɛɛti ta la nɔɔni di ba che lagmi che a ɔɔ hin i bu kpa Pɔɔɔ a wa, amaa ba fune zigu a la dɔɔni o ɔɔ ba a gbaari. ²¹ Ta tiɔ chenani ba ɔɔ hin. Ju tim ta bɔnɛ fune lagmi dɔɔ ni a vɔti nɔɔna a ɔɔ di ba ve kpu Pɔɔɔ, ba wa zi di diwe koo a nɔɔ ni. Nɔɔna nivɔɛ ta fune kaali nara fumnaasiu. Ba zi chem ma nyinbaan niu a kpu un. Hali ba saksɛu a ɔɔ di ba na banja kaa ya.”

²² Ni hɛɛ nyuhu tiin ti fun ɔɔ un, “Ta bu ɔɔ nandigi ni chenani i ɔɔ min nan,” a nye o kaali.

Ba Fun Tum Pɔɔɔ Filiks Wati

²³ Doone ni hɛɛ nyuhu tiin ti fun yir o ni hɛɛta nara bale ba wa o ɔɔ ba, “Ma lagmi lanjimasa kɔksa le, lanjimasa ba naa la zini zaagna fumnɔɔɛ awa lanjimasa ba naa la chem laal wa tima ni, kɔksa le a nye ba saksi Si-izaria laali. Ma nye ba wa la dusum diwe diili peti saha.

²⁴ Ma deɔ zaagna a nye Pɔɔɔ ni o zini a kok un a la tel gɔbnati nyuhu tiin ni hɛɛ dama dooni. O sɔn ya Filiks.”

²⁵ Doone lanjimasi ta ni hɛɛ nyuhu tiin ti fun sɔbi tɔn a nye o ni hɛɛti ta ni di ba kpa la nye Filiks ni. Nanne o fun sɔbi tɔn ti ni.

²⁶ “Min, Klɔdius Lisias, la sɔbi tɔn nɔ a nye gɔbnati nyuhu tiina ni hɛɛ naa ba yir Filiks ni a zaami hin. ²⁷ Min la tum baal nɔ awa tɔn nɔ ma wati. Ju tim ta fun kpak un a dɔɔni ba kpu un, ka mu wa mu lanjimasi ta fun la lisi un ba bambaan ni. Ba fune ɔɔ min di o ya Roman tim baalle. Chendaha mu fun ya chen. ²⁸ Mu fun ɔɔ Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa tɔɔɔ ti ni hɛɛti ta di ba lagmi dɔɔ ni a kpa un kaali ba suwachak di mu zim chenani o ya Ju tim ta fiksi un. ²⁹ Mu fun wa deɔ a na di o wa tum tum tagin naa la zi nye mu di o sou seria koo a tɔ un de. Ba ka fun ɔɔ di o chɔk ba titi chire. ³⁰ Mu fune nu di Ju tim ta bura dɔɔni ba kpu un, mu fun lisi di mu nye mu lanjimasi ta kpa un wa i wati. Mu fun ɔɔ ba naa la fiksi un chen di ba tiɔ o gantel a wa fiksi un i suwachak ni. Zaami i wale maga a nye min.”

³¹ Lanjimasi ta fun tiɔ ba ni hɛɛ nyuhu tiin ti nɔ a kpa Pɔɔɔ a kaali. Chɔɔsa fune wa pisi di ba tel tɔɔɔ naa ba yir Antipatris. ³² Lanjimasa ba naa fune val nangere awa ba naa la chem laal wa tima ni, fun purigi ba titi a bur kaali Jerusalem. Lanjimasa ba naa la zini zaagna fumnɔɔɛ fun kpa Pɔɔɔ ba wa un kaali. ³³ Ba fun la tel Si-izaria a zer ba ni hɛɛ nyuhu tiin ti tɔn a nye Filiks ni a kpa Pɔɔɔ a du o nin ni. ³⁴ Filiks fun karimi tɔn ti a pɛɛsi Pɔɔɔ pulum naa o li. O fune zim di o li Sailisia pulum nɛ, ³⁵ o fun ɔɔ un, “O wa zi vusi ka ba naa la fiksi hin chen wa. Ba wa wa, mu zi di i seriau.” O fun ɔɔ o lanjimasi ni

di ba kpa Pɔɔl a la tɔ un dɛ a li dam zen naa koor Herɔd fun sa chen ni a la il un.

Ju Tima Fu Fiksi Pɔɔl Filiks Suwachak Ni

24 Wuzu bunyuu gantel ni, Koosa dam kɔkɔɔrsi ta niheɛ, Ananias, tɔhɔn niheɛta, ba naa funɛ li Jerusalem, awa naa la chiksi ba seria ka ba yir un Tatos, fun wa tel Siizaria. Filiks funɛ nu di ba wau, o fun ɛ a lanjimasi ta ni ba la kpa Pɔɔl a wa chiŋsi o suwachak ni. ² Doone o fun ɛ a di Tatos gbanko wa chiŋi o suwachak ni a fiksi Pɔɔl. Tatos fun ɛ, “I waa naa ya ya gɔbnati nyuhu tiina niheɛ, ya zaami hinu. I waa naa kpak ya wa neha ni a nye ya bara sɔɔni, hin veɛn tum tum were a nye ya pulum tim ni. ³ Ya tusa sɔɔneɛ kinkan i koti a sunji ya chen. ⁴ Ya wara daŋni ya kpak hin a vusi. Ya sumi di i nu ya sem tam nɔ. ⁵ Pɔɔl o chiŋi i suwachak ni nan, yaa muksi ya narau a huusi ma Roman tima ma naa dɔ ya. Doonani maga o la, ka Ju tim ta nyen, o yaa nye tɔhɔn ti damu. O gbanko ya ba naa la tiŋ Nazaret nar, nidigi nyuhu tiinne. ⁶ Wuzu bile gantel ni, o fun la zu Koosa bar jeemi dam ti a li Jerusalem ni a chɔk ya chi ti. ((Chendaha ya fun kpak un. ⁷ Amaa lanjimasi ta nyuhu tiina naa ba funɔ yir Lisias fun wa awa kpok ni a wa fuksi un ya nisani, a ɛ a di ya wa bar nɔ a wa na o galimsa i suwachak ni.)) ⁸ I wa pɛesi un, i zi zim kin naa nye ya fiksi unu.” ⁹ Ju tim ba naa Tatos fun chiŋi ba gantel ni a sem a nye chen, fun ɛ a di o sem ta ya wutire.

Pɔɔl Fun Kok O Titi Filiks Suwachak Ni

¹⁰ Doone Filiks fun ɛ a Pɔɔl ni di o saha telu wa o sem. Pɔɔl fun ɛ, “Mu zimu di i di ya nara seriau bun damata. Chendaha mu tuha sɔɔni di mu kok mu titi i suwachak ni zinan. ¹¹ Nye mu ɛ a hin chenani mu na. O funɛ dugli wuzu fidale gantel neɛ, mu fun la Jerusalem a la zu Koosa bar jeemi dam ti di mu jeemi un. ¹² Mu funɛ nyen dooni mu wa nandigi wa fun di amɔre. Hali a wa li a gba tɔhɔn ti a zu ba bar lagmi deɛna, mu wa fun nye tɔhɔn tima dam. ¹³ Mu zimu di ba wa koti a biksi hin di chenani ba fiksi min chen ya wutire, ¹⁴ amaa chenani mu kaa ɛ a hin chen ya wutire. Mu yaa tiŋ Koosa jeemi nyinbaan naa Ju tim ta ɛ a di o wa ya wuti. Waa funɛ ya naa ya nawaalsi ta jeemi a kpa a chikse ta a nye Mosis ni a nye o witinsi ta sɔbi o sem ta a du o sem tɔn ti ni. O chikse ta awa chenani maga ba sɔbi a du o sem tɔn ti ni ha veɛn ya mu kinawa. ¹⁵ Chenani Ju tim ba naa nyen bar nɔ nan kpak bambi begim di wuzu digi Koosa zi wa leli ba naa la tum tum were awa ba naa la tum tum tagnau a li ba sou ni, awa chenani min du ya kibegimne. ¹⁶ Mu yaa fun kpak unu mu bambi ni di mu tum mu tuma wa tu begim ni Koosa awa nara suwachak ni.

¹⁷ “Saha naa mu fun nyen Jerusalem ni, o funɛ vusiu ka mu la dooni. Ju tim ta bɔne fun lagmi male a du mu nin ni di mu kpa la Jerusalem. Mu gbanko fun la dooni di mu jeemi Koosa. ¹⁸ Wuzu digi mu fun la zu Koosa bar jeemi dam ti a ɛ a Koosa dam kɔkɔɔrsi ta ni di wuzu

bunɔpe wuzu ba zi wa kɔri kɔrau a nye Koosa ni a biksi nara di chenani o funɛ chaani mu bambi ni chen mak o bɔu. Zeme wa fun go min. Cheem gbanko wa fun toli. ¹⁹ Ju tima ba naa funɛ li Azia pulum a wa chen, bɔne funɛ nyen dooni a kpak min. Ba kpak wu digi a du min ni, ba waa fu la zi nyen i suwachak ni bar nɔ ni a fiksi min. ²⁰ Ba ve waali nan, nye ba naa lagmi dɔŋ ni a li Jerusalem ni chen ɛ a hin chenani ba fun di mu seria a na mu galimsa. ²¹ Mu fun ɛ a di mu kpak bambi begimu di wuzu digi Koosa zi wa leli nisiteu a li ba sou ni. Ba na mu galimsa nan dahauu?”

²² Filiks funɛ zim chenani nara tiŋ Yesu nyinbaanu kinkan. O fun ɛ a di lagmi ti petiu a veɛn ɛ, “Niheɛ nyuhu tiin ti, Lisias, wa wa, mu zi lisi chenani mu kaa yau.” ²³ O fun ɛ a di lanjimasa ba naa funɛ il Pɔɔl chen, niheɛ di ba ta bu tɔ un dɛ a nye o chensa wa nyinbaan ba kpa kin naa o daŋni a wa nye un.

Pɔɔl, Filiks Awa Drusila Fun Na Dɔŋa Ba Dunɔŋ

²⁴ Wuzu bile gantel ni Filiks wa o haan naa ba yir Drusila, fun ɛ a kpa Pɔɔl a wa ba wati. O haan ti funɛ ya Ju tim nihaanne. Ba funɛ daŋni ba wa un sem chenani nara se su Yesu Kristo. ²⁵ Pɔɔl fun ɛ a di chenani ba naa se su Yesu fun kpaŋi ba titi di ba tum tum were a nye un a ya bambe tima. O gbanko funɛ ɛ a di chenani Koosa zi wa di teɛne nɔ tim maga seriau wuzu digi. Pɔɔl sem ta fun nye hansura kpak Filiks ka o ɛ a un, “O magu. Kila. Mu wa na nyinbaan, mu zi yir hinu i wa sem ya gbaari.” ²⁶ Filiks fun kpak bambi begim di Pɔɔl zi kpa maleu a nye un a nye o la. Chendaha o wa un fun lagmi a sem sema bu damata.

²⁷ Filiks funɛ daŋni o sɔɔni Ju tim ta tusau. Chendaha o nye o lanjimasi ta il Pɔɔl a ve nye o laali. Bunsale gantel ni, baal naa ba funɛ yir Pɔsius Festus fun burgi gɔbnati nyuhu tiina niheɛ a chiŋi Filiks bar chiŋi ni.

Pɔɔl Fun Sumi Festus Di O Nye Siiza Di O Seria

25 Wuzu butora gantel ni, Festus fun li Siizaria a kaali Jerusalem. ² Koosa dam kɔkɔɔrsi ta awa tɔhɔn ti niheɛti ta funɛ nu di o wau, ba fun la fiksi Pɔɔl o suwachak ni, ³ a sumi un di ba kpa Pɔɔl kuwa Jerusalem o di o seria. Ba funɛ daŋni ba kpu un nyinbaan neɛ. Chendaha ba fun sem chen. ⁴ Festus fun ɛ a di ba, “Mu wa la kɔni di mu kpa un wa bar nɔ. O wa zi vusi ka mu bur kaali Siizaria. ⁵ Baal nɔ fu tum tum tagin ka ma daŋni ma fiksi un mu suwachak ni, ma lisi nara a li ma tuhu ni a gbaari min ni ya la nu chenani sem ta kaa du.”

⁶ Festus funɛ kpalimi Jerusalem ni wuzu menasa koo wuzu fi a li dooni a bur kaali Siizaria. Chɔɔsa funɛ wa pisi, o fun la kani seria bar diili de ni a ɛ a kpa Pɔɔl a wa. ⁷ Pɔɔl funɛ zu de ti, Ju tima ba naa funɛ li Jerusalem a wa, fun vaan go un a fiksi un a ɛ a di o tum tum tagna damatiwa, amaa ba wa fun koti a biksi di chenani ba sem chen ya wutire. ⁸ Pɔɔl fun la chiŋi Festus suwachak ni a ɛ a un, “Mu wa fun chɔk Ju tim ta

chikse koo a sem sem tagin a du Koosa bar jeemi dam ti ni koo a chok koorsi ta nyuhu tiina Siiza sɔn.”

⁹ Festus fune danji o sɔni Ju tim ta tusa a peesi un, “Mu nye ba kpa hin a la Jerusalem di mu di i seria dooni, yere o zi du hin ni?”

¹⁰ Pɔɔl fun ɔn un, “Yere ma ve kaa di min seria ti bar no a kaa kpa min la bar digi? Hin ya gɔbnati nyuhu tiin zen a chiji koorsi ta nyuhu tiina Siiza bar chiji ni. I zimu nene di mu wa tum tum tagin digi a du Ju tim ta ni. ¹¹ Mu fu chok chikse ta koo a tum tum tagin naa i zi di mu sou seria, mu sakseu di mu namsi. Chenani ba fu fiksi min chen ve ya wuti, i wa kpak nyinbaan naa i zi kpa min a du ba nisa ni. Mu sumi hinu di i nye i lanjimasu ta kpa min a la koor Siiza wati o di mu seria.”

¹² Festus fun burge o wa ba naa la sunji un o di seria chen sem sema dɔn wati. Ba fune sem peti, o fun burge Pɔɔl wati a ɔn un, “I sumi minu di mu nye ba kpa hin a la koor Siiza wati o di i seria. Mu zi nye ba kpa hin a la o watu.”

Festus Fun Nɔ Agripa Awa O Haan Ni Pɔɔl We

¹³ Wuzu bile gantel ni, koor naa ba yir Agripa awa o haan naa ba yir Bernisi, fun wa Siizaria di ba zaami Festus. ¹⁴ Ba fune nyen doon tama, Festus fun ɔn koor ti Pɔɔl we. O fun ɔn, “Saha naa Filiks fun ya gɔbnati nyuhu tiin zen bar no chen, o fun kpak baal naa ba yir Pɔɔl chen a to un de. ¹⁵ Saha naa mu fun te la Jerusalem, Koosa dam kɔkɔrsi ta awa tohon ti niheti ta fun fiksi un mu suwachak ni a sumi min di mu na o galimsa. ¹⁶ Mu fun ɔn ba di Roman tima wara di nar seria hali o wa na nyinbaan a kok o titi a li ba naa la fiksi un chen suwachak ni. ¹⁷ Ba naa fune fiksi un fun gbaari min ni a wa bar no, mu wa fun vusi chen yaali ni. Chɔksa fune wa pisi, mu fun la kani seria bar diili de ti ni a ɔn ba kpa Pɔɔl a wa mu wati. ¹⁸ Ju tim ta fun vaan chiji di ba fiksi un. Tum tagna naa ba fun ɔn min di o tumu chen, wa ya chenani mu fune lisi. ¹⁹ Ba wa un yaa fun piinsa di amɔre a li chenani Ju tim ta jeemi Koosa awa baal naa fune sou we. Ba fun ɔn di o sɔn ya Yesu. Pɔɔl ka fun ɔn di o wa bu sou, amaa Koosa fune leli unu a li o sou ni. ²⁰ Mu wa vaan zim chenani ba sem chen mun. Chendaha mu fun peesi Pɔɔl di yere o lisi mu kpa un a la Jerusalem a la di o seria dooni. ²¹ Pɔɔl fun vaan sumi min di mu nye ba kpa un a la koor Siiza nuha tiina wati o di o seria. Mu fun la kɔni a ɔn mu lanjimasa ta ni di ba il un hali saha naa mu kaa wa tum un.”

²² Festus fune sem peti, Agripa fun ɔn un, “Mu danji n pu baal no a nu chenani o zi sem.” Festus fun ɔn un, “Mu che zi nye ba kpa un wau i nu o wati.”

²³ Chɔksa fune wa pisi, Agripa awa o haan, Bernisi, lanjimasa nihet nyuhu tima, awa tohon ti nibin birige fun si lagmi a la zu bol zen. Zeme fun lagmi a la boola a la go di ba nye Agripa awa o haan ti jirima. Ba maga fune wa gil cheema, Festus fun ɔn ba kpa Pɔɔl a wa.

²⁴ Festus fun ɔn, “Koor Agripa awa ba naa maga lagmi ya wati bar no. Ma na baal no chije ya suwachak ni nan. Ju tima ba naa maga nyen bar no awa Jerusalem ni danji mu na o galimsau a di o sou seria. Ba fuli di o

ta bu nyen vusi. ²⁵ Mu zaamse unu a na di o wa tum tum tagin digi. Chendaha mu wa koti a di o sou seria. O fune sumi minu di mu nye ba kpa un a la koorsi ta nyuhu tiina Siiza wati o di o seria. Mu fun la kɔni a nye o kaali. ²⁶ Mu zi sɔbi tonu a ɔn Siiza ni o we, amaa mu si ha wa su chenani mu zi sɔbi. Chendaha mu kpa un wa ma maga wati zinan, chen ni i waa, koor Agripa, zi di o seriau a na wu digi a nye min mu du mu ton ti ni. ²⁷ Mu wa lisi di o denliu wa mu tum Pɔɔl Room ni a ve sɔbi ton a biksi chenani o tumu a gbaari un.”

Pɔɔl Fun Kok O Titi Agripa Suwachak Ni

26 Agripa fun ɔn Pɔɔl ni, “I kpak nyinbaanu a zi kok i titi.” Pɔɔl fun viigi o nin a ɔn, ² “Koor Agripa, mu tuha sɔni di mu kok mu titi i suwachak ni a li chenani maga Ju tim ta fiksi min chen zinan ni. ³ I zimu nene chenani Ju tim ta nyen awa chenani ba yaa lagmi dɔn ni a sem ba amɔre sema. N sumi hinu di i kpak kanyita a kinu mu wati.

⁴ “Ju tim ta maga zim chenani mu fun nyen mu sem-biri pulum awa Jerusalem ni a li mu bichesi ni. ⁵ Ba zimu di mu ya Farisi tim nidigire a li o piili ni. Ba waa kpak si sem a jeemi Koosa a kaali kinkin tima. Ju tima ba naa nyen bar no danji, ba zi ɔn hinu di chenani mu sem chen ya wutire. ⁶ Koosa fune vɔu vɔwiu a nye Ju tim ta nawaalsi ta ni saha digi a ɔn o zi wa leli nisiteu a li ba sou ni. Mu kpak bambi begimu a li chenani o fun sem ba chen ni. Chendaha i di mu seria zinan ni. ⁷ Ya buuri nara fidale ba naa maga yaa jeemi Koosa, kpak bambi begimu a li vɔwi ti ni. Koor Agripa, Ju tim ta fiksi minu i suwachak ni zinan, domi mu gbanko kpak bambi begimne un ni. ⁸ Pɔɔl fun burge a ɔn Ju tima ba naa fune chiji dooni, ‘Ma Ju tima, o bɔmu di ma se su di Koosa zi wa leli nisiteu a li ba sou ni. Yere o bɔm ma ni chen?’

⁹ “O fun burge a bu ɔn Agripa ni, ‘Mu fun lisi di mu zi kpak unu mu bambi ni kinkan di mu chok Yesu Nazaret nar sɔn. ¹⁰ Koosa dam kɔkɔrsi ta fune nye min kpok di mu kpaksi Koosa nara ba naa nyen Jerusalem ni, nidamata a to ba de. Ba fune di ba sou seria, mu gbanko fun la kɔni a nye ba. ¹¹ Mu fun gba a go Ju tim ta bar lagmi deena a lergi Koosa nara ba naa nyen dooni, diɔsa a kpanji mu titi di mu nye ba bur a li Yesu nyinbaan tiji ni. Ba fun nye mu paan si kinkan ka mu kaali to bar bole di mu la nye ba namsi dooni.’”

Pɔɔl Fun Nɔ Agripa Chenani O Si Su Yesu

(Tuma 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Wuzu digi Koosa dam kɔkɔrsi ta fun sɔbi ton a nye min di mu kpa la nye Ju tima ba naa nyen Damaskus ni. Ton ti fune ɔn ba di ba sunji min mu la kpaksi Yesu nitije ba naa nyen dooni. ¹³ Koor Agripa, nha fune wa tel sal baan nyuha, mu fune nyen nyinbaan ni a wa dugli Damaskus. Kundɔn fun vaan nyiksi a li buudaha ni a chaani du mu wa ba naa la val chen ni. O fune chaaniu a kaali nha. ¹⁴ Ya maga fun chesi teene ni. Mu fun nu ta ka o ɔn min a li Ju tim ta sem ni, ‘Sɔɔl, banje ii namsi min chen ni? I nye i titi denjare a chi nuwal naa yaa gali-

mi a pa o kunyan chen.' ¹⁵ Mu fun pɛɛsi un, 'Mu kunyana, anti ya hin?' O fun ɲɔ min, 'Min ya Yesu naa i namsi chen. ¹⁶ Si a chinji. Mu wa i watiu di mu wa lisi hin i ya mu tumtumna. Mu daɲni i la ɲɔ nara niu chenani i wa min pu dɔɲa zinan awa kin nawara mu zi biksi hin. ¹⁷ Mu zi tim hin ba naa ve ya Ju tima watiu a yisi hin a li ba wa Ju tim ta nisa ni. ¹⁸ O chi ba naa ve ya Ju tima, ya nyulumwa a nyen birsi ni domi sintana dɔ ba. Mu zi nye i la lisi ba a li birsi ti niu a leli ba se, chen ni Koosa zi wa dɔ bau. Waa la zi gil ba tum tagna a nye ba a gbaari ba naa o fun lisi a nye o titi ni chen, domi ba se su min.' Mu kunyan ti fun sem chen peti a kaali."

Pɔɔl Fun ɲɔ Agripa Chenani O Mɔɔli Koosa Laaboer Weri

¹⁹ "Koor Agripa, mu funɛ tiɲ naa li Koosa tɔɔɔn ti ka mu na un a chi mu deesi, nɔ. ²⁰ Mu funɛ te biksi Koosa laaboer weri ti a nye Damaskus tim ni a zi kaali Jerusalem awa Judia pulum awa ba naa ve ya Ju tima a la biksi doonma ni. Mu fun biksi ba di o lawa ba gil ba tum tag nau a bur tiɲ Koosa a tum tum were di ba biksi nara chenani ba tum. ²¹ Mu biksi nɔ daha, Ju tim ta fun kpak min a li Koosa bar jɛemi dam ti ni a daɲni ba kpu min. ²² Koosa la surɲi min saha maga. Chenani mu chinji i suwachak ni a li ba naa ya nibin birige awa ba naa ve ya nibin birige suwachak ni a kok mu titi nan, waa la surɲi min. Mosis awa Koosa witinsi ta fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a biksi chenani nara zi wa ya naa Koosa vɔu di o zi wa tum wuzu digi chenu. Ba sɛma awa chenani mu sem ya kibegimne. ²³ Ba funɛ sɔbiu a ɲɔ di nara wa kpu un, Koosa zi leli unu a li o sou ni, chen ni Ju tim ta awa ba naa ve ya Ju tima zi na nyinbaanu a gil ba tum tagna a bur a tiɲ un. Nan chi fitinne a chaani ba ni a li birsi ni."

²⁴ Pɔɔl funɛ kok o titi chene, Festus fun teɲ o nɔ a tɛsi a ɲɔ, "Pɔɔl, i zima kinkan nye i zu galeɲa."

²⁵ Pɔɔl fun ɲɔ un, "Festus naa nara nye jirima, mu wara zu galeɲa. Mu kpak alaafɛu ka mu sɛma ya wuti." ²⁶ Pɔɔl fun burɲi a ɲɔ koor Agripa ni, "Koor Agripa, i zim chenani mu sem chen munu. Chendaha mu kpak bambi a sem hin. Nara fu zi ɲɔ hin kin nama wɛu, domi a wa funɛ sogli a ya. ²⁷ Koor Agripa, mu zim di i si su chenani Koosa witinsi ta fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni chenu."

²⁸ Agripa fun ɲɔ un, "Mu lisi di sem tam nɔ i sem min nan i daɲni mu ya Yesu nitinire."

²⁹ Pɔɔl fun ɲɔ, "Mu na nyinbaan a sem sem tama koo sem damata, mu zi sumi Koosau di i wa ba naa maga nyen bar nɔ nan zi burɲi Yesu nitinire a chi chenani mu ya Yesu nitinji, amaa mu wa zi sumi un di ba tɔ ma dɛ a chi chenani ba fun tɔ min dɛ chen."

³⁰ Doone Agripa awa o haan, Bernisi, awa Festus fun si li. Ba funɛ li peti chene ka nara tima maga pisi.

³¹ Nibin birige nara batora ta funɛ li sal, ba fun ɲɔ dɔɲ ni, "Pɔɔl ha wa tum tum tagin naa la zi nye ba tɔ un dɛ koo a di o sou seria." ³² Agripa fun ɲɔ Festus ni, "O fu sumi hin di i nye ba kpa un la koorsi ta nyuhu tiina Siiza wati o di un seria, i fu zi nye o lau."

Pɔɔl Fun La Zu Arɲa A Kaali Room

²⁷ Saha fun wa tel di ba kpa Pɔɔl kila Itali pulum doonani koorsi ta nyuhu tiina Siiza nyen. Lanjijimasa niheɛ digi funɛ nyen doon ba yir un Julius. Koor Siiza fun kpa o titi sɔn a du Julius lanjijimasa puk ti. Ba fun kpa Pɔɔl awa ba naa ba tɔ ba dɛ bɔnɛ a du Julius nin ni. ² Ya fun la zu arɲa naa la daɲni o si a la Azia pulum ni nɔ a kaali. O funɛ li tɔɔn naa ba yir Adramitiumne. Baal naa ba funɛ yir Aristakus funɛ gbaari ya ni. O funɛ li Tesalnika naa nyen Masedonia pulum nɛ. ³ Chɔɔsa funɛ wa pisi, ya fun la tel Saidɔn. Julius funɛ ya nibin werire Pɔɔl wati a nye un nyinbaan di o gil arɲ ti a la zaami o chena, chen ni ba zi nye un kin nawara o daɲni. ⁴ Pɔɔl fun bur wa zu arɲ ti ka ya burɲi a kaali. Peha funɛ mo ya suwachak ni, ya fun val Saiprus pulum ni nɔ a la doonani pehe ti ve vali. ⁵ Ya fun val la li ni naa chɔ gbampulim ni a la tel Sailisia pulum awa Pamfilia pulum ni nɔ a la li tɔɔn naa ba yir Maira a li Lisia pulum ni. ⁶ Doonee lanjijimasa niheɛ ti fun na arɲa a li Alexandria ni ka o saksi di o la Itali pulum. O fun bur la zu arɲa naa kpa ya li Siizaria a wa lisi ya a bur du arɲ digi ni.

⁷ Ya fun li dooni a val tama wuzu bile, domi pehe ti wa funɛ surɲi ya. Chendaha o funɛ bɔm ya niu di ya la dugli tɔɔn naa ba yir Sinidus. Ya wa fun bu koti a la suwachak tama a burɲi a la gali Krit pulum zuuli bar digi doonani ba yir Salmone. ⁸ Ya fun val a la dugli ni nɔ ka o fun bɔm ya ni di ya tel doonani ba yir, bar hiisi weri. O wa tɔɔn naa ba yir Lasea chen, wa bol dɔɲ ni.

⁹ Ya fun nyen dooni a vusi. Ju tim ta wuzu zen funɛ wa tel di Koosa dam kɔkɔɔrsi ta yaa fun kɔkɔɔra a nye Koosa ni, chen ni o zi gil ba tum tag nau a nye ba, chen fun wa tagin ni di nibinsa kival ni ti ni. Pɔɔl fun tɛ niduse nin a ɲɔ ba, ¹⁰ "Mu nivale dɔɲtima, mu zimu di ya chinje bar nɔ aa la, o zi tagini ya niu. Bun nawara arɲ ti chuɲi chen zi wa chɔku ka ya bɔnɛ siti." ¹¹ Lanjijimasa niheɛ ti wa la nɔnɔnɔ chenani o sem chen ni. O ka fun la nɔnɔnɔ chenani niduse ta niheɛ awa arɲ ti tiina sem. Ba funɛ daɲni ba li dooni a la. ¹² Fufuk saha funɛ dugliu. Doonani arɲ ti fun chinji chen wa fun wer di fufuk saha wa pu un dooni. Niduse ta nidamata funɛ daɲni ba li doon a kpaɲi a tel tɔɔn naa ba yir Finiks chen. O funɛ chem nha bar chelire. Doon funɛ ya bar weri di arɲsa chem fufuk saha.

Chenani Peha Fun Teɲ Ni Kinkan A Du Pɔɔl Ni

¹³ Wuzu digi peha naa ve kpoki fun ya a li pul mun. Niduse ta fun lisi di ba si awa arɲ ti ni a la a lisi luge yuga naa kpak arɲ ti o ve laali a li ni ti ni. Ya fun si dooni a val a dugli Krit pulum ni nɔ. ¹⁴ Ya funɛ la chene, pe kpok kinkan fun vaan si a ya ni ti nɔ chemchem ni. Niduse ta yir chen pehe ti, 'nha bar yeli ningal peha'. ¹⁵ O funɛ mo arɲ ti a teɲ ni ti kinkan. Niduse ta fun luk a ku chenani ba zi ya o deɲli. Pehe ti fun nye arɲ ti la doonani ba ve daɲni o laali. ¹⁶ Ya fun la gali pulum we naa ni go chen ya nindil ni ka pehe ti fun baligi a bu si.

Ba fune yir dooni Kɔɔɔ. O fune bɔmu kinkan ya wati ka ya kpak arɛ we naa kizen ti lɛrgi chen. ¹⁷ Ya fun lisi un a nye o zɔɛ arɛ zen ti buudaha ni a kpa ɛmensa a vɔu a a go a mari arɛ zen ti, chen ni ni naa pehe ti teɛ wa zi chɔk un. Hansura fun kpak niduse ta di arɛ ti zi la fir heche naa dugle Libia pulum ni nɔ niu. Ba fun pur gata naa yaa sunji arɛ ti o val kinkan chen, chen ni arɛ ti wa zi val kinkan. ¹⁸ Pe kpok naa fune teɛ ni ti kinkan chen fun ya hali dusum maga. Chɔɔsa fune wa pisi, niduse ta fun luksu bun ta bɔne a yo du ni ti ni. ¹⁹ Chɔɔsa fun bu wa pisi, ba fun pirigi kin nawara sunji arɛ ti o la chen, bɔne a du ni ti ni. ²⁰ Pe kpok ti fune ya chene wuzu damata. Dobaala fun tɔ buudaha ya ve na nha koo wula. Ya lɔk fun wa li peti, ya maga fune lisi di ya kaa ya siti.

²¹ Nandigi wa fun koti a ya diwe a di a vusi. Chen saha ti Pɔɔl fun si chɛɛɛ ya maga suwachak ni a ɛɔ, “Mu dɔɛtɛma, ma fu nu mu wati a nyen Krit pulum ni, ma fu wa zi namsi nan a nyuksi ma kin ta maga. ²² Mu sumi mau di ma kpak naa bambe. Arɛ ti zi wa chɔku, amaa nandigi wa zi wa sou. ²³ Dusum ti Koosa naa dɔ min awa naa mu jeemi, fun tum o malaikasi ta digi o wa ɛɔ min, ²⁴ Pɔɔl, ta ɔmi. Koosa zi nye i la koorsi ta nyuhu ti ina Siiza watuu o di i seria. O ya niweri daha, o wa zi nye hin koo ba naa wa hin lagmi nyen nan nidigi sou.”

²⁵ Mu dɔɛtɛma, chendaha mu ɛɔ ma di ma kpak naa bambe. Mu si su di Koosa zi tum chenani o ɛɔ minu. ²⁶ O wa zi vusi ka pehe ti kizak ya a la li pulum naa ni go chen nɔ.”

²⁷ Pe kpok naa fune teɛ ni naa ba yir Mediterenian, kinkan fune yau wuzu fidanaasi. Dusum ti tɔheesa, niduse ta fun lisi di arɛ ti wa dugli ni nɔ. ²⁸ Ba fun kpa ɛmen a vɔu kiyuk a kpa un du ni ti ni o tu kaali ni mun. Ba fun wa lisi un a zaamsi a na di ni ti lunlun ya nangere kɔk di fumlewa. A fun ya tama, ba bukoo kpa kiyuk ti a du ni ti ni. Ba fun bu lisi un a zaamsi a na di ni ti lunlun ti ya nangere fumdiktore. ²⁹ Hansura fun kpak niduse ta di arɛ ti zi la mo gbentelau. Ba fun kpa luge yuga a naa yaa nye arɛ ti chɛɛɛ, a banaasi a kaali arɛ ti gantel a la du ni ti ni a tu kaali ni mun a fune pɔ di chɔɔsa pisi. ³⁰ Doone ba fun kpa arɛ we ti a wa mari arɛ zen ti chakpal ni ti ni di ba zu a ɛɔ di ba kaa la zer luge yuk kinkan tawa a la du ni ti ni arɛ ti suwachak ni. ³¹ Pɔɔl fune na ka niduse tima daɛni ba gil arɛ ti ta a ta bu bur laali, o fun ɛɔ lanjimasi ta awa ba niheɛ ti ni, “Ma ta nye niduse tima kaali a ka ya. Ba kaaleɛ, ya maga zi siti.” ³² Lanjimasi niheɛ ti fun ɛɔ o lanjimasi ta ni ba teɛsi ɛmensa a naa vɔu arɛ we ti a mari arɛ zen ti chakpal ni a waligi dɔɛ ni.

³³ Chɔɔsa fune wa pisi a wa, Pɔɔl fun sumi ba maga di ba di diwe. O fun ɛɔ ba, “Ma namsi kinkanu a ha ve di kundɔɛ wuzu fidanaasi. ³⁴ Mu sumi mau di ma di diwe, chen di arɛ ti wa chɔk, ya zi kotiu a li awa ya miisi ni. Mu si su di ya nidigi wa zi huusi.” ³⁵ Pɔɔl fune sem peti, o fun zer boroboro a sumi Koosa a du a chɔk se. ³⁶ Nan fune kpami kinkan tima ba gbanko di diwe. ³⁷ Ya naa fune lagmi dɔɛ ni a nyen arɛ ti tuhu ni a gba chen, fune ya nara kɔksa le di fumɔpe danɔrawa. ³⁸ Ya maga

fune di pur, niduse ta fun luksu bun nawara kaɛɛ a ya me chen a du ni ti ni, ka arɛ ti funsi a zɔɛ ni daha ni.

Pɔɔl Arɛ Zuuli Fun Mo Ni Nɔ A Chɔk

³⁹ Chɔɔsa fune wa pisi peti, ya maga fun koti a na jiban, amaa niduse ta wa fun zim doonani ya nyen. Ba fun na ni ti nazana ka heche kinkan nyen dooni. Ba fun lisi di ba zi nye arɛ ti val heche ti dahau dooni. ⁴⁰ Luge yuga a naa yaa nye arɛ ti chɛɛɛ, ha fune veen vɔti arɛ tiu. Niduse ta fun la teɛsi luge yuga ɛmensi ta a ta a pur kinkan naa yaa nye arɛ ti denli aa val. Ba fun kpa gata naa la sunji arɛ ti o val kinkan a te buudaha pehe ti mo un a la dugli ni ti ni. ⁴¹ Ba fune nyen ni ti ni a la chene, arɛ ti fun vaan la zini heche a li ni ti ni. Arɛ ti suwachak fun la kak ka ni naa pehe ti teɛ kinkan chen fune mo arɛ ti mun o kpeligi.

⁴² Lanjimasi ta fun lisi di ba kpu ba naa maga ba il chen, chen ni ba wa zi la tu ni ti a di a chɔ kaali. ⁴³ Lanjimasi ta niheɛ ti wa fun nye lanjimasi ta kpu ba, domi o wa fune daɛni Pɔɔl sou. O fun purigi ya maga chen bile. O fun ɛɔ ba naa zim ni diili chen ba te tu ni ti a di a la zini jiban, ⁴⁴ a ka fun ɛɔ ba naa ve zim ni diili chen ba tu ni ti a kpaksi arɛ kpeligi ta a kpa ba a la tel jiban ti. Ya maga fun ya chen a fosi ni ti ni.

Chenani Mɔltɔ Tima Fun Sunji Pɔɔl Awa O Dɔɛtɛma

28 Ba naa fune nyen doon ka ni ti go ba chen, fun ɛɔ ya di doon sɔn ya Mɔltɔ. ² Ba fune ya nibin werewa ya wati a la ya a du. Doon fune mi ka wa nyen. Chendaha ba fun biksi din di ya weeri. ³ Pɔɔl fune lagmi daasa a du din ti ni chene, dum fun li dooni a gasi o nin. Din ti nunum fune nye dum ti li. ⁴ Ba naa fune nyen pulum ti ni fun na dum ti ka o gasi Pɔɔl nin ti. Ba fun ɛɔ dɔɛ ni, “Baal nɔ fune kpu nandigire. Hali ni ti ve di un chen, amaa lalakɔwa o na o nyɔɔra a zi sou.” ⁵ Pɔɔl fun misi dum ti o chel din ti ni, ka o ve ya un wu digi. ⁶ Ba fune nyini un a la ɛɔ di o fɔɔsa a chel teɛne ni a sou. Ba fun nyini a vusi a na di wu digi wa ya un. Ba fun chergi ba bambe a li chenani ba fun te ɛɔ di o kpu nandigire chen a ɛɔ di Koosa fune kok un.

⁷ Ya wa pulum ti koor bar nyeni wa fun bol dɔɛ ni. O sɔn fune ya Publius. O fun la ya a du ya nyen o wati wuzu butora. ⁸ Kabilima fune kpak Publius nyana ka o chaari a chɔ o kichɔɔli ni. Pɔɔl fun nu o wichɔɔrti ti we a fun la zu o de chɔɔli ti a sumi Koosa a nye un a kpa o nisa a sak un ni a tiibi un. ⁹ Chenani o fun tum chen laaboora mɔɔli pulum naa ni go chen maga. Ba naa maga fune wi a nyen dooni fun wa Pɔɔl wati o tiibi ba. ¹⁰ Ba fun kpa papaha damata a nye ya. Ya fune saksi di ya li pulum ti ni pensa tora gantel ni, ba fun kpa ya papaha a gbaari kin nawara ya daɛni ya kpa li ya val ti ni.

Pɔɔl Fun La Tel Room

¹¹ Alexandria tima arɛ fune nyen doone fufuk saha ti. Ba fune yir un, ‘vursa a naa ya leusisa’. Ya fun la zu un a kaali. ¹² Ya fun la tel tɔhɔn naa ba yir Sirakus a nyen dooni wuzu butora. ¹³ Wuzu butora ta gantel neɛ,

ya fun li dooni a kaali tɔhɔn naa ba yir Rejjum a li Itali pulum ni. Chɔɔsa funɛ wa pisi, peha fun ya a li pul mun ni ka ya li dooni. Wuzu bile gantel ni ya fun la tel tɔhɔn naa ba yir Puteoli, a li arɔ ti ni dooni. ¹⁴ Yesu nitiŋɛ ba naa nyen dooni, fun nyɛ ya wa nyen ba wati. Wuzu bunɔpɛ gantel ni, ya fun li dooni a kaali Room. ¹⁵ Yesu nitiŋɛ ba naa nyen dooni, fun val nyinbaan ziŋi a wa chem ya. Bɔnɛ fun chem ya a li yawa naa ba yir Apius. Ba wa ya fun val tama ka ba naa tiŋ ba gantel a wa chen, fun chem ya a li hɔkɔra bar chɔkɔli damsi butora. Pɔɔl funɛ na ba chen, o kpami un o zaami Koosa chen daha.

Chenani Pɔɔl Fun Na Room Ni

¹⁶ Ya funɛ la tel Room, ba fun nyɛ Pɔɔl nyen o dundunɔ ka lanjima il un.

¹⁷ Wuzu butora gantel, o fun yir Ju tima ba naa nyen dooni, niheeta ba lagmi a wa o wati. O fun ŋɔ ba, “Mu niinbisa, mu wa fun tum tum tagin a du ya wale ni. Mu ka wa fun veen biksi nara di ba ta bu tiŋ ya nawaalsi ta nyinbaan. Hali nan daha, ba fun kpak min a tɔ de a li Jerusalem ni a kpa min a du Roman tim nisa ni. ¹⁸ Ba fun di mu seria a na di mu wa ya wi naa la zi nyɛ mu sou a la daŋni ba lisi min. ¹⁹ Ya wale ta wa funɛ daŋni ba lisi min a fun namsi min di mu la sumi gɔbnati nyuhu tiin niheɛ naa nyen dooni, di o kpa min la nyɛ koorsi ta nyuhu tiina Siiza ni o di mu seria. Mu wa wa bar nɔ di mu wa fiksi bau. Ba funɛ muksi minu. Chendaha mu wa. ²⁰ Ya Ju tima kpak bambi begimu di Koosa zi tum naa o fun vɔu di o tumu ba wati wuzu digi. Roman tim ta funɛ kpa zɔgliu a vɔu mu nisa a nyɛ lanjima nɔ il min domi naa ya nara kpak bambi begim a nyɛ chen daha. Chendaha mu yir ma di ma wa min na dɔŋa.”

²¹ Ju tima ba naa funɛ nyen Room ni, fun ŋɔ un, “Ya niinbisa ba naa nyen Judia pulum ni, digi wa to a sɔbi i wɛ a du tɔn ni a nyɛ ya. Nandigi wa gba a li dooni a wa ŋɔ ya i laaboora koo a chɔk i sɔn ya wati. ²² Ya zimu di

ba naa nyen bawu maga ni ka ba sem sem tagna a du ba naa wa hin la tum tum ni. Chendaha ya daŋni ya nu chenani i lisi.”

²³ Ba fun la hɔkɔni di ba wa Pɔɔl zi bu lagmiu. A wuzu ti fun wa tel, ba fun i a gbaari a wa doonani o nyen chen. A piili chɔɔsa hali nha wa chel, o fun biksi ba di saha naa Koosa zi wa dɔ nara telu mun. O fun karimi Koosa sem tɔn ti bar digi a li chikɛ naa o fun lisi a nyɛ Mosis ni chen awa sem naa Koosa witinsi ta fun sɔbi di o biksi ba chenani o fun ŋɔ Yesu wɛ chen ya wutirɛ. ²⁴ Ba bɔnɛ fun nyɛ ba se su o biksi ti. Ba bɔnɛ ka wa fun nyɛ ba se su un. ²⁵ Pɔɔl sem ta fun nyɛ Ju tim ta di dɔŋa wa amɔrɛ ka ba funɛ daŋni ba la, amaa Pɔɔl funɛ nyɛ ba chinjiu o sem ba sem tama a gbaari. O funɛ ŋɔ bau, “Koosa siim weri ti fun nyɛ Koosa witiina Azaaya sem wuti sema a nyɛ ma nawaalsi ta ni saha digi. ²⁶ O fun sem di Koosa ŋɔ un,

‘La ŋɔ Ju tim ta ni,

ba kpak seu a ve naali.

Mu ŋɔ bau, ba ka wa zim mu sem ta mun.

²⁷ Nara nama bambe situ.

Ba tɔ ba dirsiwa awa ba se gbanko.

O ve ya chen, ba bambe fu zi lisiu ka ba nu mu sem ta a koti a na.

Ba bambe zi chergiu,

chen ni mu gil ba tum tagna a nyɛ ba.’”

²⁸ Pɔɔl fun bukoo ŋɔ ba, “Mu daŋni ma zimu di ba naa ve ya Ju tima na nyinbaanu di ba nu Koosa laaboora weri ti di o daŋni o yisi bau a li ba tum tagna ni ba tiŋ un. Ba nidamata zi nu unu.” ((²⁹ Pɔɔl funɛ sem chen Ju tim ta funɛ di dɔŋa wa amɔrɛ a ta.))

³⁰ Pɔɔl fun la nyen nandigi dam ni a la bɔ un dam ti nyuhu ni bunsɛ lɛ. O fun la ba naa maga wa di ba zaami un a du. ³¹ O fun kpak bambi a biksi ba di saha naa Koosa kaa wa dɔ nara chen telu awa ya kunyana Yesu Kristo wɛ. Nandigi wa fun to a tɔ un nyinbaan di o ta semi.

ROOM TIMA

1 Mu waa, Pɔɔl, naa ya Yesu Kristo tumtumna, min la sɔɔbi tɔn nɔ. Koosa fun a yir min a lisi min di mu ya o nitumi a la nɔ nara ni o laaboor weri ti wɛ.

² Laaboor weri nɔ ya kin nawara o fun vɔu saha digi chen a fun nyɛ o witinsi ta sɔɔbi a li o sɛm tɔn ti ni. ³ O ya o be wɛwa. Waa ya ya kunyana Yesu Kristo. O ya koor hɛɛ Devid be lulirɛ, ⁴ amaa Koosa funɛ kpa o kpok zen ti a lɛli un a li o sou ni di o biksi ya di o gbanko ya o bere. ⁵ Yesu Kristo fun a sunji min di mu ya o nitumi aa la sɛm tɛɛnɛ nɔ tim maga ni a nyɛ un, chen ni ba se zi su unu ka baa tiŋ o nɔ. ⁶ Ma gbanko funɛ gbaari ba niu. Koosa fun a yir ma di Yesu Kristo dɔ ma.

⁷ Mu zaami ma naa maga Koosa daŋni a fun lisi a nyɛ o titi niu a li Room ni.

Ya kunyana Koosa awa ya kunyana Yesu Kristo sunji ma a kinyɛ ma bara sɔɔna.

Pɔɔl Fun Zaami Koosa Ba Daha

⁸ Mu daŋni n te nɔ di Yesu Kristo kpa chenani mu kunyana Koosa ma maga daha a nyɛ un. Nara semu bawu maga ni chenani ma se su Yesu Kristo. ⁹ Koosa naa muu tum a nyɛ awa mu bambi maga ni a la biksi o laaboor weri ti o be wɛ a nyɛ nara ni, waa ya mu sehera tiina di mu yaa sumi unu ma daha, ¹⁰ di o ya o tuts, o zi nyɛ min nyinbaanu wa ma wati. ¹¹ Mu daŋni mu na mau kinkan, chen ni mu wa ma zi kotiu a bɔni Koosa siim weri ti papaha bɛgim di ma kpak nɛnɛ. ¹² Chen yaali ni, ya maga zi kotiu a sunji dɔŋa. Chenani mu se su Koosa zi kpami mau. Chenani ma gbanko se su un zi kpami minu.

¹³ Mu niinbisa, mu daŋni ma zimu di mu funɛ daŋni mu wa ma wati bu damata, amaa mu wa fun koti a wa. Mu daŋni mu lisi narawa ma wati a nyɛ Koosa ni a chi mu funɛ lisi ba a li ba naa vɛ ya Ju tim wati bawu maga ni. ¹⁴ Girik tima awa ba naa vɛ nɛɛgi, neha tima awa nyu bilim tima, o lawa mu biksi Koosa laaboor weri tiu a nyɛ ba maga ni. ¹⁵ Chendaha mu kpak un mu bambi ni di mu biksi un a nyɛ ma naa nyɛn Room gbanko ni.

Koosa Fun Kpa O Kpok Ti A Du O Laaboor Weri Ni

¹⁶ Koosa laaboor weri ti ya mu jirima kin. Koosa funɛ kpa o kpokre a du un ni, chen ni Koosa zi kotiu a yisi ba naa maga se su o laaboor weri ti a li ba tum tagna ni. O te ya chene a nyɛ ba naa ya Ju tim ni a ka zi ya a nyɛ ba naa vɛ ya Ju tim ni. ¹⁷ Koosa biksi yau gbampulim ni a li o laaboor weri ti ni chenani o zi bu vɛ na nibinsa galimsa o wati. Chenani nibinsa se duŋduŋ su

un nyɛ o tum chen. Ba fun sɔɔbi chen wɛ a li o sɛm tɔn ti ni saha digi a nɔ,

“Nara se su Koosa,

o wa zi bu na ba galimsa o wati a kpa o mi fali a nyɛ ba.”

Koosa Na Tɛɛnɛ Nɔ Tim Maga Galimsa

¹⁸ O waa na paan a du ba naa vɛ o nɔ a la tum tum tagna a zi lɛrgi ba diŋsa. Ba tum tagna daha, ba kpa o wuti ti a ta. ¹⁹ Kin nawara nyɛ nibinsa zim Koosa nyɛn gbampulim ni. Koosa titi funɛ kpa a a li chen. ²⁰ Saha naa Koosa fun naami tɛɛnɛ nɔ maga hali wa zinan, ba kotiu a na chenani o bambi du a li kin nawara o naami ni. Ba waa funɛ zim o kpok naa vɛ kpak bɔ awa chenani o ya Koosa. O fun kpa kin nama a li gbampulim, chen ni ba wa zi koti a sɛm sɛma. ²¹ Ba fun koti a zim Koosa, amaa ba wa la nɔnɔ di ba zaami un a nyɛ un jirima. Ba fun burgi womna a la lisi lisi yrɛsa. Ba se wa fun lɛli. ²² Ba fun a yir ba titi ninɛɛge, amaa ba funɛ burgi womniwa. ²³ Ba fun a nyɛ kin nawara chi nibinsa awa zimebisa awa sela awa kipalɛ jirima a kpa a chiŋsi Koosa bar jɛemi bar chiŋsi ni. Waa nyɛnɛ hali saha naa vɛ kpak bɔ.

²⁴ Chendaha Koosa fun kpa ba a ta di ba tiŋ ba titi daŋnɛ a tum tum tagna a tum dɔŋa aa du dɔŋ ni. ²⁵ Ba fun a piŋi Koosa wuti a la nusuna a la nyɛ kin nawara o fun naami jirima a kaali o titi naa naami a. Ma nyɛ ya pegi un hali saha naa vɛ kpak bɔ. Ami.

²⁶ Koosa fun kpa ba a ta di ba tiŋ ba titi daŋnɛ naa nyɛ ba na hiisa. Hali ba nihaana fun vɛ di ba wa ni-baala wa zi chɔ aa la chɔ dɔŋa. ²⁷ Nibaala gbanko ka fun vɛ di ba wa nihaana wa zi chɔ a la chɔ dɔŋa. Chenani ba funɛ tum nyɛ ba na hiisa kinkan. Ba tum tagna zi buru a di ba.

²⁸ Ba wa fun lisi di o derlu di ba zim Koosa. Chendaha o fun kpa ba a ta a nyɛ ba burgi nara a lisi wu tagna a la tum tum tagna a naa vɛ derli, ²⁹ a la tum tum tagna damata a ya se tima, a kpak handɔta wa dɔŋa a la kpu nara a la yo dɔŋa la mur ba dɔŋtima a ha dɔŋa kinkan, a la lɔ nara gantel, ³⁰ a la chɔk nara sɔna a la pi-ni nara zoma aa ha Koosa. Baa daŋni sɔniwa a la zer ba titi a la nyini tum tagna fale di ba tum saha maga. Ba wa tiŋ ba nyama awa ba numa nɔnɔ, ³¹ a wa kpak neha aa vɛ kpak se suuli. Hali ba wara daŋni ba dam walɛ a vɛ kpak nara siki. ³² Ba zimu di Koosa funɛ nɔ di o derlu wa ba naa la tum nan siti, amaa ba ha vɛɛn a tum au a nɔ di ba naa la tum chen tum tum werewa.

Chenani Koosa Zi Wa Di Tēene Nɔ Tim Maga Seria

2 I dɔŋtiina tum tum tagna ka i di un seria, i wa zi koti a ŋɔ wu digi. I tum galimsau a du i titi ni. Tum tagna naa i fiksi un chen, ii gbanko tum chene vɛena. ² Ya zimu di o denjlu wa Koosa di ba naa la tum nan seria. ³ I di chenani i dɔŋtiina tum seria chen, i zi koti a chɔ li Koosa seria diili ti niuu? ⁴ I baa di chenani Koosa ya niwerire kinkan i wati a kpak hin wa kanyita, chen ya yɔrɪrɛ? I wa zim di Koosa ya niwerire kinkan i wati, chen i zi gil i tum tagna a bur tiŋ unn? ⁵ Amaa i si kpoku kinkan. I tuha wa zi chɔk i tum tagna daha. I tum tum tagniwa aa chiŋsi. Koosa wuzu wa tel di o wa di hin seria wa wuti, o zi na paanu kinkan a du hin ni a lergi i diŋsa a gbaari. ⁶ Chen wuzu ti o zi wa bɔ nara maga wa ba chimu a li chenani ba tum ni. ⁷ Ba naa maga la tum tum were wa kanyita saha maga, chen ni ba zi wa la jirima awa chaani kinkan awa miisa naa ve kpak bɔu Koosa wati, Koosa zi kpa kin namau a nye ba. ⁸ Amaa ba naa ka kpak se a la ve di ba tiŋ wuti nyinbaan a la tum tum tagna saha maga, Koosa zi na paanu kinkan a du ba ni a lergi ba diŋsa. ⁹ Muksi awa wiili zi wa pu ba naa maga la tum tum tagnau. A zi wa te pu ba naa ya Ju tima a zi pu ba naa ve ya Ju tima. ¹⁰ Ba naa ka la tum tum were zi wa la jirima awa chaani kinkan awa bara sɔɔnau. Ba naa ya Ju tima zi wa te la ka ba naa ve ya Ju tima ka zi la. ¹¹ Koosa wara daŋni bɔnɛ a kaali bɔnɛ.

¹² Ba naa ve ya Ju tima wa la Koosa chikse ta a la tum tum tagna, Koosa wa zi wa kpa o chikse ta a wa di ba seria. Amaa Ju tima ba naa la o chikse ta, chikse tawa Koosa zi wa kpa a wa di ba seria. ¹³ Nara funɛ nu o chikse ta dɔŋdɔŋnɛ, ba galimsa ti ha vɛen nyen o watiu. Amaa ba naa ka tiŋ a ŋɔ, o wa zi bu na ba galimsa. ¹⁴ Ba naa ve ya Ju tima, ba wa la o chikse ta. Amaa ba bambe nye ba tum chenani o chikse ta ŋɔ di baa tiŋ, ba titi bambe la nye ba chikse. ¹⁵ Ba tuma biksɛɛ di Koosa funɛ sɔbi o chikseu ba bambe ni. Ba bambe lise gbanko di ba seria a ŋɔ ba di ba galimu akoo ba wa galimi. ¹⁶ O zi wa chi chenu a wuzu naa Koosa zi wa kpa nara wu sogle maga a li gbampulimu a nye Yesu Kristo di a seria. Koosa laaboer weri naa mu biksi a nye nara ni, o biksi nan ni.

Ju Tim Awa Ba Chikse Wɛ

¹⁷ Ma naa ba yir Ju tima, maa nyini Koosa naa ya ma jirima tiina, chikse ta se ni, ¹⁸ aa zim o tutɔ awa kin naa weree, domi ba funɛ biksi o chikse tau a nye ma. ¹⁹ Ma kpak bambeu di ma koti a ya nyuhu tima a la biksi ba naa nyukse nyinbaan a ve zim Koosa, ²⁰ aa ŋɔ di ma koti a biksi ba naa ya womniwa awa ba naa ya bichɛsa. Ma kpak bambeu di ma kpak zima awa wuti maga hali a wa peti a li o chikse ta ni. ²¹ Ma naa la biksi nara, yere ma ve biksi ma titi? Ma ŋɔ di ba ta ŋmɛɛli a la ŋmɛ. ²² Ma ŋɔu di ba ta tum chɔkumsa tuma a la tum chɔkumsa tuma. Ma ŋɔu di ba nye Koosa jirima a ve ya chen ma titi. ²³ Koosa chikse ta ya ma jirima kina ka

maa chɔk a a du un hiisa. ²⁴ Ba funɛ a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ,

“Ba naa ve zim Koosa chɔk o sɔnnɛ ma daha.”

²⁵ Ba teŋ ma ka maa tiŋ o chikse ta gbanko, ma teŋi nye ma na nyɔɔrau. Amaa maa chɔk o chikse ta, ma burgi a chi ba naa ve teŋsire. ²⁶ Nara ve teŋsi aa tiŋ o chikse ta, Koosa zi nyini bau a chi ba wa teŋsi. ²⁷ Chendaha ba naa ve ya Ju tima nye ma na galimsa, domi nara funɛ sɔbi Koosa chikse tau a nye ma aa teŋsi ma, amaa maa chɔk au. Ba ka tiŋ o chikse tau a ve teŋsi. ²⁸ Nibine bara teŋee, chen wa biksi di o ya Ju tim nidi-gire wuti. Teŋi naa Koosa бага nyen, o wa ya bara teŋsire. ²⁹ O siim weri ti wa nyen nibine bambi ni, chen nye o ya Ju tim nidigi wuti. Koosa chikse ta wa koti a tum chen. Nibinsa wa zi pegi naa kpak Koosa siim weri ti. Koosa ka la zi pegi tiina.

3 O ya chen ni, yere Ju tim ta kpak nyusum a kaali ba naa ve ya Ju tima? Baŋ nyɔɔrɛ ba na a li ba teŋsi ti ni? ² Ju tim ta kpak nyusumu a kaali ba a li wu damata ni. Wu birigi naa Koosa fun biksi o sema a du Ju tim ta nin ni. ³ Koosa zi ve o vɔwiu domi ba bɔnɛ wa ya wuti timaa? ⁴ Aai. Nara maga ya nusun tima, Koosa sem ta ka zi ya wuti saha maga. Ba fun a sɔbi a li o sem tɔn ti ni a ŋɔ,

“Ba zi ŋɔ di i sem ta ya wuti.”

Ba wa di i seria, i zi na nyusumu a li bar diili de ti ni.”

⁵ Ya tum tagna nye Koosa tum denjli a li a gbaari, yere ya zi sem? Ma nye mu kpa nibinsa sema a pɛesi ma, “O ya chen ni, o lergi ya diŋsa ya tum tagna daha, o tum wu taginuu?” ⁶ Aai. Koosa tum wu tagin, yere o ka ya a di tēene nɔ tim maga seria?

⁷ Ya nusuna nye Koosa wuti li a gbaari, chen ni nibinsa zi pegi unu, yere o ŋɔ di o zi na ya galimsau a ta ya yɔri ya tum tagna daha? ⁸ O ya chen, ya zi kotiu a ŋɔ ma nye ya tum tum tagna, chen ni tum were zi li a niu. Nara bɔnɛ fun a chɔk mu sɔn a ŋɔ di mu semu, amaa ba sema wa fun ya wuti. O denjlu di Koosa zi na ba galimsau a ta ba yɔri.

Nandigi Wa To A Ya Tum Weri Nitumi

⁹ Adaha ya naa ya Ju tima ya ya nibin werewa a kaali ba naa ve ya Ju timaa? Aai. N piin biksi mau di ba naa ya Ju tim ta awa ba naa ve ya Ju tima, ba maga ya tum tagna timwa. ¹⁰ Ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ,

“Nandigi wa toli a ya tum were nitumi, hali nibegim wa to.

¹¹ Nandigi wa toli a nɛegi.

Nandigi wara daŋni o deu Koosa.

¹² Ba maga fun a nyuksi ba nyinbaan a ya yɔri.

Nandigi wa toli a tum jirima tuma,

hali nibegim wa to.

¹³ Ba nɔɔna chi hugilsi naa ba ve tɔɔlire.

Ba pegi nara wa ba nyina nɛɛ a la mur ba.

Ba sema chi duma sambosiwa.

¹⁴ Ba ŋɔ nɔɔɛ a nye nara ni wa tuha sa ni.

¹⁵ Ba kpa ba nanjerewa a val lalaga a la doonani ba kpu.

¹⁶ Chɔki awa muksi pisi ba nyinbaan maga.

¹⁷ Ba wa zim bara sɔɔna nyinbaan.

¹⁸ Ba wara nye Koosa jirima.”

¹⁹ Ya zimu di ba naa la biksi Koosa chikse ta, ba waa la biksi ba naa la tinj a, di ba na galimsa. Chendaha nara maga zi wa la sɔɔni di ba tum galimsau Koosa suwachak ni. Ba wa zi wa koti a sem wu digi. ²⁰ O chikse ta biksi ya di ya maga ya tum tagna nitumewa. Koosa ha zi veen na ya galimsau o chikse ta tinji daha.

Chenani Koosa Zi Bu Ve Na Nibinsa Galimsa

²¹ Lalakɔ Koosa fun a biksi ya o nyinbaan chenani o zi bu ve na nibinsa galimsa o wati. Chenani o tum chen wa kpak wu digi wa o chikse ta tinji ni. O chikse naa ba fun sɔbi a li o sem tɔn ti ni awa o witinsa ba naa nyen saha digi, fune biksi nara o we. ²² Koosa wa bu a na ba naa maga se su Yesu Kristo galimsa. ²³ Nara maga yaa tum tum tagnau a pɔɔgi chenani Koosa danji ba du.

²⁴ Koosa fun a kpak ya siki a nye Yesu Kristo la ya nyuuna a nye ya. Koosa fun ya chen a nye ya yɔri. Chendaha o bu ve na ya galimsa o wati. ²⁵ Koosa fune kpa Yesu Kristo a chɔsi gbampulim ni a nye o sou o daakakli ti ni, chen ni Koosa wa zi bu na paan a du ba naa maga se su Yesu sou chel ni. O fune ya chene di o biksi nara di o ya wuti tiinne. Hali chen saha ti o fune kpak ba kanyitau a li nara tum tagna ni a ta lergi ba diɔsa.

²⁶ Lalakɔ o kpak nyinbaan naa o zi bu ve na nibinsa galimsau o wati. Nan biksi ya di o ya tum weri tiin naa la zi ve na ba naa maga se su Yesu galimsa.

²⁷ Ya zi kotiu a pegi ya titi domi ya fune tinj Koosa chikse dahaa? Ya wa kikoti. Ya zi koti a pegi ya titi kundɔɔ wɛuu? Aai. Koosa wa zi bu na ya galimsa a li ya se suuli ni. Chendaha ya ve koti a pegi ya titi. ²⁸ Ya kpak bambiu di nibine se su Kristo, Koosa wa na o galimsa. Chen tiina tinj o chikse ta dunɔɔ, Koosa wa zi koti a ya chen. ²⁹ Ju tim ta dunɔɔ koti aa tinj Koosaa? Ba naa ve ya Ju tima, ba wa koti aa tinj unn? Ba gbanko kotiu.

³⁰ Koosa begim dunɔɔ nyenne. Ju tim ta nye ba se su Yesu Kristo, o wa zi bu na ba galimsa. Ba naa ve ya Ju tima nye ba se su un, Koosa gbanko wa zi na ba galimsa. ³¹ Tɔ. Ya se suuli nye Koosa chikse ta ya yɔri? Aai. Ya chinji a gantel nee.

Kin Naa Nyuhu Ni Abraham Si Fun Su Koosa

4 Ma nyini ya nawaal Abraham tuma. ² Koosa wa fun bu na Abraham galimsa o tum were daha, o fu zi pegi o titiu. Amaa o fu wa zi pegi o titi Koosa suwachak ni. ³ Ba fune sɔbi o wɛu a li Koosa sem tɔn ti ni a ɔɔ,

“Abraham si su Kosau.

Chendaha Koosa wa fun bu na o galimsa.”

⁴ Nandigi tumee ka o kunyan bɔ un, chimne o bɔ. O wa ya papaha. ⁵ Nibine nye o si su Koosa a ve nyini o tum weri se ni, Koosa wa zi bu na o galimsa. Waa koti a bu ve na tum tagna nitume galimsa. ⁶ Chenani ya nawaal Devid gbanko fun ɔɔ, o mun ya di nibine ve nyini o tum were se ni a nye o se su Koosa, o wa zi bu na o

galimsa. Chen tiina tuha zi sɔɔni kinkan. ⁷ O fun ɔɔ a li Koosa sem tɔn ti ni,

“Nibinsa ba naa Koosa fun gil ba tum tagna a nye ba, ba tusa zi sɔɔni.

Ba tum tagniwa o fun kpa a ta.

⁸ Nibinsa ba naa Koosa zi ve lisi a bu fiksi ba tum tagna ni,

ba tusa zi sɔɔni.”

⁹ O ya ba naa ba fun tenji dunɔɔ ba waa kpak tu sɔɔna a chi nan, akoo ba naa ba fun ve tenji gbanko kpak tu sɔɔn nee? O ya ba maga tu sɔɔne. Mu piin ɔɔ di ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni di Abraham si fune su Koosa. Chendaha Koosa fun bu ve na o galimsa. ¹⁰ Saha leemawa chen fun ya? Ba fune piin tenj un chen saha tiu akoo ba wa fun tenj unn? Ba ha wa fun tenj un. ¹¹ Koosa wa fun te na o galimsa o si suuli daha ka ba zi tenj un. Ba fune tenj un, chen biksi nara di Koosa wa piin na o galimsa o si suuli daha. Chendaha ba naa maga Koosa ve na ba galimsa o wati ba se suuli daha, ba waa ya Abraham bi lule, hali ba naa ba ve tenji. ¹² Ba naa ba tenji nye ba se su Yesu a chi Abraham si fune su Koosa chen, ba gbanko ya Abraham bi lulewa.

O Lawa Ya Gbanko Se Su Koosa A Chi Abraham

¹³ Koosa fune vɔu Abraham awa o bi lule di ba zi wa dɔ teene ɔɔ magau, o wa fun vɔu chen Abraham chikse tinji daha. O si fune su Koosa, chen ni o wa fun koti a bu na o galimsa. Chendaha Koosa fun vɔu chen. ¹⁴ Ba naa tinj Koosa chikse ta zi dɔ teene ɔɔ magau, chenani nibinsa se su Koosa awa o vɔwi ya yɔri. ¹⁵ Koosa na paan a du ba naa la chɔk o chikse ta a wa lergi ba diɔsa. Chikse ta fu ve nyeni, nara fu wa zi koti a chɔk a.

¹⁶ Koosa vɔwi nyini nara se suuli nee, chen ni Abraham bi lule maga ba naa tenjsee awa ba naa ve tenji, zi kpak bambiu di Koosa zi tum chenani o fun vɔu. O vɔwi ti ya papahare. Abraham ya ya maga nawaal. ¹⁷ Ba fun sɔbi chen we a li Koosa sem tɔn ti ni di Koosa ɔɔ, “Mu fune nye i burgi nidamata nyanne.”

Abraham si fun su Koosa naa koti a leli nara a li ba sou ni a sem a naami kina. Chendaha Koosa vɔwi ti weru a li o wati. ¹⁸ Chenani o fun du wa nye Abraham kpak bambi, amaa o kpak bambiu a nye o si su Koosa. Chendaha o fun burgi nibin damata nyana a chi chenani ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni di Koosa ɔɔ, “I bi lule zi ya nidamata.”

¹⁹ O fune dugli bun kɔkwau ka o wa o haan Sara ve koti a lul be. Amaa Abraham si fun su Koosa wa fun puri.

²⁰ O wa fun a beeli chenani Koosa fun vɔu chen, amaa o si suuli fune nye un kpok o nye Koosa jirima. ²¹ O fun kpak bambi kinkan di Koosa zi tum chenani o semu.

²² Chendaha Koosa wa fun bu na o galimsa o si duuli daha. ²³ Ba wa fun sɔbi sem nama a li Koosa sem tɔn ti ni a nye Abraham dunɔɔ. ²⁴ O fune ya ya gbanko dahare ba fun sɔbi chen. Ya se su Koosa naa fune leli ya kunyana Yesu Kristo a li o sou ni. Chendaha o gbanko wa zi bu na ya galimsa. ²⁵ Koosa fune nye Yesu

sou ya tum tagna daha a bu leli un a li o sou ni, chen ni o wa zi bu koti a na ya galimsa.

Koosa Wa Na Ya Galimsa Ya Se Suuli Daha

5 Lalakno Koosa wa piin na ya galimsa ya se suuli daha. Ya wa un kpak no begimne ya kunyan Yesu Kristo daha. ² Waa fune kpa ya a kansi bar zen no ni ya se suuli daha. Waa nye ya kpak bambi begim di wuzu digi Koosa wa ya zi wa boni o jirimau. Chendaha ya tusa sɔɔni kinkan. ³ Hali nara namsi ya, ya tusa gbanko zi sɔɔniu. Ya zimu di namsi ti nye ya na kanyita. ⁴ Ya kanyita ti la zi biksi nara di Koosa do ya. Chen nye ya bambi begim kpok un ni a gbaari. ⁵ Koosa fune daɗni ya kinkan a kpa o siim weri ti a du ya ni kinkan. Waa ya o papaha ya wati. Chendaha ya bambi begim naa ya kpak un ni wa zi nye ya buri.

⁶ Saha digi ya wa fun koti a sunji ya titi. Koosa saha wa tel, Kristo fun wa chiji tum tagna nitume bar chiji ni a sou a nye ya. ⁷ Nar ya nibin weri, amii nandigi zi la noɔniu a chiji o bar chiji ni a sou a nye un. ⁸ Amaa Koosa fune biksi ya chenani o daɗni ya kinkan. Ya ha fune veen a tum tum tagnau, chen saha ti Kristo fune chiji ya bar chiji ni a sou a nye ya. ⁹ O sou daha, o fune nye Koosa wa nyinbaanu di o ta bu na ya galimsa. Chendaha ya koti a kpak bambi kinkan di Kristo zi yisi yau a li Koosa paan ni awa chenani o zi lergi ya diɗsau. ¹⁰ Ya fune ya Koosa do mawa, amaa lalakno o be ti nye ya wa Koosa kpak no begim o sou daha. Koosa fune leli un a li o sou ni. Chendaha ya gbanko kpak bambi di o zi wa yisi yau a li ya tum tagna ni hali o wa peti. ¹¹ Chen maga laatane. Lalakno Koosa ya ya jirima tiina ya kunyana Yesu Kristo naa nye ya wa un ya nibegim daha.

Chenani Yesu Sunji Ya Kaali Adam Tum Tagna Kinkan

¹² To. Nibin begim fune te nyen teene no maga ni saha digi a tum tum tagna. O fun sou a daha. Chendaha ba naa maga fune tiɗ o gantel gbanko fun siti ba tum tagna daha. ¹³ Nibinsa fune te tum tum tagna ka Koosa zi kpa o chikse ta a nye ba. Hali o chikse ta fune wa, o wa fun fiksi ba di ba chok a, ¹⁴ amaa saha naa Adam fun nyen hali a wa pu Mosis saha ti, nara maga fune siti. Hali ba naa ha fune ve tum tum tagin a chi Adam gbanko fune sou. Chenani Adam fun tum bu nara maga.

Chenani Kristo fun tum bu nara maga gbanko.

¹⁵ Chenani Koosa fun sunji ya yɔri, awa chenani Adam tum tum tagna wa ya kibegim. Nibin begim tum tagna daha, nidamata fun siti. Nibin begim Yesu Kristo daha, Koosa ka fun koti a sunji nidamata kinkan yɔri.

¹⁶ Chenani Adam fun tum tum tagin awa chenani Koosa fun sunji ya yɔri wa ya kibegim. Adam fune tum tum tagin, Koosa fun di o seria a na o galimsa. Amaa lalakno ya naa fune tum tum tagna kinkan, o zi wa di ya seriau a bu ve na ya galimsa. ¹⁷ Nibin begim tum tagna daha, nidamata fun siti. Lalakno Koosa koti a sunji ya kinkan a bu ve na ya galimsa a nye ya o mi fali

ti Yesu Kristo daha. Chenani Koosa tum kaali nibin begim ti tuma kinkan.

¹⁸ Adam fune tum tum tagin saha digi, Koosa fun na nara maga galimsa a la zi wa ta ba yɔri. Yesu fune sou o daakakli ti ni, chen nye Koosa bu ve koti a na nara maga galimsa a kpa o mi fali ti a nye ba. ¹⁹ Adam fune ve di o wa zi tiɗ Koosa no, chen fune nye nidamata ya tum tagna nitume o wati. Yesu ka fune tiɗ Koosa no, chen fune nye o bu ve koti a na nidamata galimsa.

²⁰ Koosa fune kpa o chikse ta a nye Ju tim ta ni, a waa fune nye nara tum tum tagna a gbaari kinkan. Ba fune tum au a gbaari, chenani Koosa sunji ba gbanko gbaari a kaali chen. ²¹ Nibinsa tum tagna fune nye nara maga siti, amaa lalakno Koosa sunji yau a bu ve na ya galimsa a nye ya o mi fali naa ve kpak bo ya kunyana Yesu Kristo daha.

Koosa Fun Nye Ya O Mi Fali

6 O ya chen, yere ya zi sem? Ya zi tum tum tagnau a la chen ni Koosa zi sunji ya a gbaariuu? ² Aai. Ya wa ya tum tagna wa kpak wu digi wa doɗ ni, yere ya kaa tum tum tagna aa la? ³ Mu daɗni ma zimu di ba fune chaksi yau wa ni ni, chen ni ya wa Yesu Kristo ya nibegim, o chi ya wa un siwee. ⁴ Ba fune chaksi ya, o chi ya wa un fune sou ka ba sogli ya, ka Koosa fun leli ya a li ya sou ni a nye yaa tiɗ o mi fali ti nyinbaan. O fune kpa o kpok kinkan tire a leli Kristo a li o sou ni. Chendaha o fun koti a ya chen a nye ba.

⁵ Ya wa un fune sou, Koosa lele ya a nye ya o mi fali ti a chi o fune leli un. ⁶ Ya zimu di o chi ya gantel tuha kina a naa yaa tum tum tagna, wa un fune sou a li o daakakli ti ni, chen ni a wa zi bu kpak kpok a do ya. ⁷ Nibine siwee, o wa zi bu koti a tum tum tagna. ⁸ Ya wa Kristo fune sou, ya se su di ya wa un nyenu. ⁹ Koosa fune leli Kristo a li o sou ni. Ya zimu di o wa zi kut bu sou. Sou wa bu kpak kpok un ni. ¹⁰ O fune sou bu begim duɗduɗne a sou tum tagna wati. Koosa fune leli un a li o sou ni, chen ni lalakno o nyen Koosa watee. ¹¹ Maa zim di ma wa ma tum tagna wa bu kpak wu digi wa doɗ ni. Koosa fune kpa o mi fali ti a nye ma, domi ma wa Yesu Kristo ya nibegimne. Maa nyen a sɔɔni o tuha.

¹² Ma ta tiɗ ma titi daɗne a nye tum tagna nyanji ma. ¹³ Ma ta kpa ma titi a nye tum tagna ni. Ma ka kpa ma titi a nye Koosa ni. O chi ma fune siti. O fun wa leli ma a li ma sou ni a nye ma o mi fali ti. Chendaha ma kpa ma titi a tum tum were aa nye un. ¹⁴ Koosa chikse ta wa bu do ma. Lalakno wa Koosa sunji ma. Chendaha tum tagna wa zi bu do ma.

Koosa Fune Nye Ya O Kpok Di Ya Tum Tum Were

¹⁵ Mu noɔɔ di chikse ta wa do ma amaa Koosa sunji mau, o derlu wa yaa tum tum tagnaa? Aai. ¹⁶ Ma wa zim di ma kpa ma titi a nye nandigi ni, ma burgi o yosawaa? Ma kpa ma titi a nye tum tagna ni, Koosa zi ta ma yɔriu. Ma ka kpa ma titi a tiɗ o no, o wa zi bu na ma galimsa. ¹⁷ Ma nye yaa zaami Koosa. Saha digi ma fune

kpa ma titire a tum tum tagna saha maga, amaa lalakno maa kpak unu ma bambe ni di ma tij Koosa wuti nyinbaan naa ba fun wa biksi ma chen. ¹⁸ Koosa fune yisi ma a li tum tagna kpok ni, a kpa o kpok ti a nye ma di ma kpa ma titi a nye tum were ni. ¹⁹ O bomu di ma zim kin nama mun. Chendaha mu nj ma a li ma nyeni ni. Saha digi ma yaa fun kpa ma titiu a tum chokumsa tuma awa tum tagna bome a gbaari. Lalakno ma kpa ma titi aa tum tum were.

²⁰ Ma yaa fune tum tum tagna chen ni, ma wa tum were wa kpak wu digi wa dɔɔ ni. ²¹ Tum tagna naa ma fune tum chen, nye ma na hiisa lalakno. Baɔ nyɔɔre ma na a li a ni? Ba naa maga la tum a, Koosa zi wa ta ba yɔriu. ²² Koosa fun lisi ma a li a kpok ni a kpa o kpok ti a du ma ni di ma kpa ma titi aa tij un. Lalakno maa tum tum werewa a nye un, chen ni a bar la peti ni, ma zi na o mi fali naa ve kpak bɔu. ²³ Ba naa maga la tum tum tagna, Koosa zi wa ta ba yɔriu. O ya chen, o chi o bɔ bau. Amaa papaha naa Koosa ka kpa a nye ya yɔri, waa ya o mi fali naa ve kpak bɔ, domi ya wa ya kunyan Yesu Kristo ya nibegim.

Chenani Yesu Dɔ Ya Chi Chenani Nibaal Dɔ O Haanne

7 Mu niinbisa, ma maga zim chikse tau di o dɔ nara hali ba nyeni saha. ² Nihaan yuee, chikse ta sem di o wa o baal lagmi dɔɔ ni nyen, amaa o baal ti wa sou, o wa un wa bu kpak wu digi wa dɔɔ ni. ³ O baal ti nyenee, ka o la chɔ baal digi wati, nara zi yir un chokumsa tiinau. O baal ti wa sou, chikse ta wa bu kpak kpok wa un ni. O la yu baal digi, o wa ya chokumsi tiina. ⁴ Mu niinbisa, chen veena chikse ta wa bu kpak kpok ma ni. O chi ma wa Kristo fune sou a li o daakali ti ni. Lalakno naa Koosa fun leli a li o sou ni chen, waa dɔ ma, chen ni ma zi tum tum wereu a nye Koosa ni. ⁵ Ya fune tij ya gantel tuha kinawa, chikse ta kpa kpok a nye ya titi daɔne ni di ya tij a. Ba naa maga tij chen, Koosa zi ta ba yɔriu, ⁶ amaa lalakno Koosa chikse ta wa bu kpak kpok ya ni. O chi ya fune sou chikse ta watee. Koosa chikse naa ba fun sobi a li o sem ton ti ni, ya nyinbaan bunire. Ya naa kpak o siim weri ti o nyen ya ni, la tij o nyinbaan fali ti.

Chikse Biksi Nara Di Ba Ya Tum Tagna Nitumewa

⁷ O ya chen, yeɔ ya kaa njɔ? Chikse ta awa tum tagna nitume ya kibegimneɔ? Aai. Chikse ta fu ve waali, mu fu wa zi zim di muu tum tum tagniwa. Chikse ta wa fun biksi min di mu ta ya si tiina, n fu wa zi zim chen. ⁸ Mu wa fun zim chikse ta, tum tagna fun a na nyinbaan aa nye mu ya si tiina kinkan. Chikse ta fu ve waali, tum tagna fu wa zi na chen nyinbaan. ⁹ Mu ha wa fun zim chikse ta wuti we muna, o chi mu fune nyenu, amaa mu fune wa zim a wuti muna, o chi mu fune sou. Tum tagna fun na nyinbaan di a tum chen. ¹⁰ Koosa fune kpa o chikse ta a nye nara ni, chen ni ba zi tij a nɔu a kpak miisa. Chen saha ti mu fun zim di mu wa fun a tij a nene. Chendaha mu fun zim di o denlu di Koosa zi wa ta min yɔriu. ¹¹ Tum tagna fune na a nyinbaanu

chikse tima daha a fun mur min di o denlu di Koosa tum chen.

¹² A bar peti nee, Koosa chikse ta maga chaani a denli a wer. ¹³ Kin nawara weree fune nye mu na galimsa Koosa watii? Aai. Tum tagna fune ya chen. A fune kpa chikse naa weree a nye mu na galimsa o wati. Kin nama daha, tum tagna fun a tagini a la gali.

Chenani Mu Yaa Daɔni Muu Tum Tum Were A Luk Ku

¹⁴ Ya zimu di chikse ta ya Koosa siim weri ti kinawa. Mu waa ya nibine. Tum tagna fune di min a nye mu fun burgi a yoma. ¹⁵ Mu wa zim mu tum ta muna. Mu wara tum chenani muu daɔni. Tum nawara mu hare, muu ka tum. ¹⁶ Mu tum chenani mu ve daɔni mu tumire, chen biksi di mu la nɔɔni di chikse ta weru. ¹⁷ O wa ya di min la tum tum nama. Tum tagna naa nyen min ni nan, la tum a. ¹⁸ Mu zimu di tum were wa nyen mu gantel tuha we ni hali tama. Saha maga mu yaa daɔni muu tum tum werewa a luk ku. ¹⁹ Mu wara tum tum were naa muu daɔni, amaa mu ka tum tum tagni naa mu ve daɔni mu tumire. ²⁰ Muu tum chenani mu ve daɔni mu tumi, o wa ya di min la tum a, amaa tum tagna naa nyen min ni la tum a.

²¹ Mu daɔni muu tum tum were, saha maga tum tagna yaa nyen mu bambi ni. Nanne o yaa du saha maga. ²² Mu bambi zimu di Koosa chikse ta weru, ²³ amaa mu zimu di mu bara kuru aa yo mu bambi lise a kpak min, chen ni mu zi la nɔɔni a tum mu bara tum tagna. ²⁴ Ei. Muksi fun wa pu min kinkan. Anti la zi koti a yisi min a li mu bara kpok naa nye Koosa na mu galimsa nii? ²⁵ Koosa fune kotiu a yisi min a li un ni ya kunyana Yesu Kristo daha. Chendaha mu zaami un kinkan. Ma nye mu lagmi a nama a njɔ ma.

Muu tij Koosa chikse ta wa mu bambi lise ni aa la tij tum tagna wa mu bara ni.

Koosa Siim Weri Fune Nye Ya Burgi Koosa Bisa

8 Ba naa maga wa Yesu Kristo ya nibegim, Koosa wa zi bu na ba galimsa. ² O siim weri naa fune kpa o mi fali ti a nye ya, fune yisi ya a li tum tagna kpok ni awa chenani Koosa zi ta ya yɔri, domi ya wa Yesu Kristo ya nibegimne. ³ Nibinsa wa kpak kpok. Chendaha Koosa chikse ta fun ve koti a ya chen. Koosa fune nye o be burgi nibine a tum un o wa teene nɔ maga a sou nibinsa tum tagna daha. O fune ya chen, Koosa chɔk tum tagna kpok ti, ⁴ chen ni ya naa ve tum tuma a li ya bara kpok ti ni, amaa a la tum a a li Koosa siim weri kpok ti ni, zi kotiu aa tum tum were a naa maga chikse ta biksi. ⁵ Ba naa nye ba bara dɔ ba, ba waa la lisi di ba bara kina ya kibirigewa. Amaa ba naa ka nye Koosa siim weri ti dɔ ba, ba waa la lisi di o kina ya kibirige. ⁶ Ba naa la lisi ba bara kina we, Koosa zi wa ta ba yɔriu, amaa ba naa ka la lisi Koosa siim weri ti kina we, ba waa kpak bara sɔɔna awa o mi fali ti. ⁷ Ba naa la lisi ba bara kina we, ba waa ya Koosa dɔma. Ba wa tij o nɔ. Hali ba daɔni baa tij o nɔ, ba wa kikoti. ⁸ Ba naa la tum

tuma a li ba bara kpok ti ni, ba wa kikoti a sɔɔni Koosa tuha.

⁹ Amaa ma ka wa tum tuma a li ma bara kpok ti ni. Maa tum au a li Koosa siim weri ti kpok ni. Waa nyen ma ni. Nar ve kpak Kristo siim weri ti nyen un ni, Kristo dɔ un. ¹⁰ Kristo nyen ma ni, ma bara zi sou ma tum tagna daha. Amaa Koosa wa bu na ma galimsa. Chendaha ma siima kpak o mi fali tiu. ¹¹ Koosa siim weri ti fune lɛli Yesu Kristo a li o sou ni chen. O nyen ma bambe ni, wuzu digi o gbanko zi wa lɛli ma barau a li ma sou ni.

¹² Mu niinbisa, chendaha o wa lawa ya tinj ya bara kina. ¹³ Yaa tinj ya bara kina, Koosa zi wa ta ya yɔriu. Amaa ma ka ve ma bara tum tagna tinj Koosa siim weri ti kpok daha, ma zi kpak o miisa naa ve kpak bɔu. ¹⁴ Koosa siim weri ti ya ya nyuhu tiina, ya waa ya Koosa bisa. ¹⁵ Koosa siim weri ti wa fun nye ya burgi o yosa di ya ɔm un. O ka fune nye ya burgi Koosa bisiwa, chen ni ya koti a yir Koosa ya kunyana. ¹⁶ O siim weri ti ya ya sehera tiina a li ya bambe ni di ya ya Koosa bisiwa. ¹⁷ Chendaha wuzu digi ya zi wa la kin naa o fun vɔu di o kpa nye yau. Kristo wa ya gbanko zi bɔni kin naa Koosa fun vɔu di o kpa nye unu. Ya namsi lalakɔ Kristo sɔn daha, wuzu digi o wa ya zi wa bɔni o jirima awa o chaani kinkanu.

Koosa Wa Ya Zi Wa Bɔni O Jirimau Wuzu Digi

¹⁸ Mu zimu di o jirima awa o chaani naa o wa ya zi wa bɔni gbampulim ni wuzi digi kaali namsi naa ya na lalakɔ nan hali a la gali. ¹⁹ Kin naa maga Koosa fun naami chen, pɔ a la saha naa Koosa zi wa kpa o jirima awa o chaani kinkan a nye o bisi ni a li gbampulim ni. ²⁰ O ya Koosa tutɔre kin naa maga o fun naami zi wa ya chenani o daɔni hali a wa chel. O wa ya a tutɔre, amaa Koosa fune kɔɔri nyinbaanu, ²¹ di wuzu digi o zi wa yisi o kin naame magau a li a chɔki ni a nye a wer kinkan. O zi wa yisi o bisau a li ba tum tagna ni, o zi ya chenu. ²² Ya zimu di o kinaame maga namsiu hali wa zinan a chi chenani nihaan ya dure. ²³ A duɔduɔ laata. Ya naa piin kpak o siim weri ti nyen ya ni, ya gbanko namsiu a pɔ a la saha naa Koosa zi wa ɔ gbampulim niu di ya ya o bisiwa. Chen saha ti o zi wa lɛli ya barau a li a sou ni. ²⁴ Koosa fune yisi ya a li ya tum tagna ni, o fun nye ya kpak bambi begim di wuzu digi o zi wa ya chenu. Ya piin dɔ kundɔɔ, ya wa ya kpak bambi begim un ni. ²⁵ Ya kpak bambi begim a li kin naa ya ha ve kpa-ki ni, ya pɔ a wa kanyita ni.

²⁶ Ya wa kpak kpok a la zi zim chenani ya zi sumi Koosa, amaa o siim weri ti yaa sunj yau di ya sumi un. O sumi ya daha, o chi o pemu ka o sem kaali chenani sem. ²⁷ Koosa naa la nyini nibinsa bambe a zim chenani a du, waa zim chenani o siim weri ti lise. O siim weri ti zim Koosa tutɔ aa sumi chen a nye o nara ni.

²⁸ Ya zimu di saha maga Koosa nye kina maga burgi kiwera a nye ba naa la daɔni un ni. O fune ya o tutɔre o yir ba di ba wa o wati. Chendaha oo tum chen.

²⁹ Koosa fune daɔni o bere ya niheɛ a li nibin damata ba naa chi un ni. Saha digi o piin zim bau a lisi ba di ba

chi o be. ³⁰ Koosa fun yir ba naa o fun te lisi di ba wa o wati. Ba fune wa o wati, o wa fun bu na ba galimsa o wati a sem di wuzu digi o zi zer ba buudahau a nye ba jirima.

Anti La Zi Waligi Ya A Li Chenani Yesu Daɔni Ya?

³¹ Kin nama maga daha, yere a du ya ni? Koosa chinji ya gantɛl ni nan ni, anti la zi koti a kpak ya kpok? ³² Hali waa fune lisi o titi be a nye o sou a li o daakakli ti ni ya daha. Chendaha o kpa kina maga a gbaari un a nye ya yɔri. ³³ Koosa wa bu na ba naa o fun lisi a nye o titi ni galimsa. O ya chen, anti la zi koti a fiksi ba di baa tum tum tagniwa? Nandigi wa toli. ³⁴ Anti la zi koti a ɔ di ba chelu? Yesu Kristo fune ya naa siweɛ ka Koosa lɛli un a li o sou ni. Lalakɔ o kane Koosa niheɛta bar kani neɛ a la sumi un saha maga a nye ya. ³⁵ Anti la zi waligi ya a li chenani Kristo daɔni ya? Namsi awa muksi kinkan wa lɔsa wa fara wa bar tagna wa kpuuli, kin nama wa kikoti a waligi ya a li chenani Kristo daɔni ya ni. ³⁶ Ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ɔ, “Ya nyen sou bar nyeni neɛ saha maga ma daha.

“Ya chi piisisiwa a naa ba yaa lisi di ba kɔrigire.”

³⁷ Hali kin nama kibegim zi wa pu ya, ya kpok kaali a kpok domi Yesu Kristo daɔni yau. ³⁸ Mu kpak bambi kinkanu di sou awa miisa wa malaika were wa kitagna kpok wa kin nawara la ya lalakɔ wa kin nawara la zi wa ya, ³⁹ wa buudaha kina wa teɛne ɔ maga kina, wa kin nawara maga Koosa fun naami, kin nama wa kikoti a waligi ya a li chenani Koosa daɔni ya, domi ya wa ya kunyana Yesu Kristo ya nibegimne.

Koosa Awa Ju Tim Ba Naa O Fun Lisi A Nye O Titi Ni

9 Domi mu wa Kristo ya nibegimne, mu wara suni we. Koosa siim weri ti ya mu sehera tiina. Chenani mu kaa ɔ ma nan, o ya wutire. ² Mu titi nara se wa su Yesu Kristo. Chendaha mu tuha chɔk aa kpak muksi kinkan. ³ Mu fu koti a chinji ba bar chinji ni a nye Koosa ɔ ɔ a nye min a waligi min a li Kristo ni, mu fu zi ya chenu. ⁴ Ba waa ya Ju tim ta. Saha digi Koosa fun lisi ba di ba ya o bisa a biksi ba o kpok ti awa o chaani ti kinkan. O wa ba fune ya ɔ begim. O gbanko fun kpa o chikse naa nye ba jeemi un nene awa o vɔwe a nye ba. ⁵ Ba waa ya Abraham awa Aizik awa Jakɔb bi lule. Ba waa fune lul Kristo. O gbanko ya Koosa a dɔ kina maga. Ma nye ya pegi un hali saha naa ve kpak bɔ. Ami.

⁶ Ju tim ta nara tama se su Yesu Kristo. Chen mun ya di vɔwi naa Koosa fun kpa nye ba chen chɔkuu? Aai. Ju tim ta maga laata ya Koosa titi nara. ⁷ Abraham lul bisa maga laata ya Koosa bisa. Koosa fune ɔ un saha digi, “O ya Aizik bisa duɔduɔne i zi yir i niisisa.” ⁸ Chen mun ya di Koosa wa fun lisi Ju tim ta maga domi ba ya Abraham lul bisiwa. Abraham wuti lul bisa ya ba naa ba fun lul a li Koosa vɔwi ni. ⁹ Saha digi Koosa fune vɔu a ɔ Abraham ni,

“Sara luli saha wa tel,
mu zi nye o lul nibabichelau.”

¹⁰ Chen vɛɛna, Rebeka funɛ ya ya nawaal Aizik haanne a lul leusisa. ¹¹⁻¹² Amaa Koosa funɛ te ɲɔ unu leusisi ta wɛu ka o zi lul. O fun ɲɔ un,
“Nihɛɛ zi wa tiɲ bichɛla nɔɔ.”

Bichesa ha wa tum tum were koo tum tagna, amaa Koosa funɛ ɲɔ ba wɛu, chen ni ya zim di o yisi narawa a nyɛ o titi ni, o wa yisi ba ba tuma daharɛ. ¹³ Ba fun a sɔbi leusisi ta wɛ a li o sɛm tɔn ti ni a ɲɔ,
“Jakɔbrɛ muu lisi a vɛ Iso.”

¹⁴ Ya zi koti a ɲɔ di Koosa laata ya wuti tiinaa? O ya wuti tiinne. ¹⁵ O fun ɲɔ Mosis ni saha digi,
“Mu zi kpak sikiu a du ba naa mu fun lisi ni.”

¹⁶ Koosa wa fun yisi nara a nyɛ o titi ni a li ba daɲni ni koo ba tuma ni, amaa o funɛ yisi bau a li ba siki daha.

¹⁷ Ba funɛ bukoo sɔbiu a li Koosa sɛm tɔn ti ni chenani Koosa fun ɲɔ Ijpt tim koor ni,

“Mu funɛ daɲni mu biksi hin mu kpokre,
chen ni tɛɛnɛ nɔ tim maga zi nu mu wɛu a nyɛ min jirima.

Chendaha mu fun vɔu hin koora.”

¹⁸ Koosa kpak o siki a du ba naa o daɲni ni. Ba naa se o daɲni a kpok, a kpok.

Ya Chi Tempilsa A Naa Koosa Fun Kɔɔrɛ

¹⁹ Tɔ. Ma zi ɲɔ minu Koosa nyɛ nibine si kpok, yɛrɛ o zi ɲɔ di chen tiin tum galimsau? Nandigi wa kikoti a burgi o gantɛl a chak chenani Koosa tum. ²⁰ Ma naa ya nibinsa, yɛrɛ ma daɲni ma leusi Koosa? Nibine kɔɔri tempile, tempile ti zi koti a burgi a pɛɛsi naa kɔɔri un chen di, yɛrɛ i kɔɔri min nan? ²¹ Tempile nikɔɔri daɲni o lagmi chuha a kɔɔri tempile naa ba zi kpa a tum tum were, a ka kɔɔri tempile naa ba zi kpa a tum tum tagna, waa kpak chen kpok.

²² Chen vɛɛna, Koosa funɛ daɲni o biksi nara o kpokre awa chenani o na paan a du ba ni a lɛrgi ba diɲsa. Saha ti funɛ telu di o deɲlu di o wa chɔk ba, amaa o funɛ kpak ba kanyitau a vusi. ²³ O gbanko funɛ daɲni o biksi ba naa o kpak siki o jirima awa o chaani kinkan. Saha digi o funɛ saksi bau di ba la nyen o tɔhɔn ti ni a la un. ²⁴ Ya waa ya ba naa o fun tum chen nyɛ. Ya naa ya Ju tim ta awa ma naa vɛ ya Ju tima, waa funɛ yir ya di ya wa o wati. ²⁵ Koosa witiina naa ba yir Hosia, fun sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni di o ɲɔ,

“Mu zi yisi ba naa vɛ ya mu narau di ba ya mu nara,
a yisi ba naa vɛ ya mu nidaɲnɛ,
ba ya mu nidaɲnɛ.

²⁶ Doonani ba fun ɲɔ di nara nama wa ya mu nara,
lalakɔ ba zi sɛmu di ba ya Koosa naa nyen bisiwa.”

²⁷ Koosa witiina Azaaya gbanko funɛ ɲɔ Ju tim ta wɛu gbampulim ni,

“Hali Ju tim ta iiee a chi mɔɔga hɛɛra,
Koosa zi yisi ba nara tamau a li ba tum tagna ni ba tiɲ un.

²⁸ O wa zi vusi a tum chenani o fun ɲɔ di o zi tumu a lɛrgi ba diɲsa lalaga.”

²⁹ Azaaya fun te ɲɔ,

“Koosa naa buudaha awa tɛɛnɛ nɔ maga tiina,
wa fun gil ya nara tama,

ya maga fu zi wa petiu a chi Sɔdɔm awa Gamɔra tima peti chen.”

Ju Tima Nidamata Funɛ Vɛ Koosa Laaboor Weri

³⁰ Tɔ. Yɛrɛ ya zi sɛm? Ba naa vɛ ya Ju tima wa funɛ dɛu di Koosa wa zi bu na ba galimsa o wati. Amaa ba se funɛ su un. Chendaha o fun ya chen. ³¹ Ju tim ta funɛ dɛu di ba tiɲ o chikɛ ta, chen ni o wa zi bu na ba galimsa. Amaa chen wa fun ya. ³² Yɛrɛ? Ba se wa fun su Koosa. Chendaha ba fun vɛ koti a la chen. Ba wa funɛ daɲni di Koosa na ba galimsa ba tum daha. ³³ Ba fun sɔbi bunɲkul digi wɛ a li Koosa sɛm tɔn ti ni. O funɛ chi ba mo un wa ba nanɲgere nee. Ba fun sɔbi di Koosa ɲɔ,
“Mu kpa mu bunɲkulle a chiɲsi Jerusalem ni.

Ba naa maga nyɛ ba se su un,
ba bambe wa zi buti.”

10 Mu niinbisa, mu daɲniu kinkan di Koosa yisi Ju tim ta a li ba tum tagna ni. Muu sumi unu saha maga di o ya chen. ² Mu ya ba sehera tiina di ba se sɛrɛu di ba tiɲ un nɛnɛ. Amaa ba wa zim chenani ba zi tiɲ un wa wuti ni. ³ Ba ha wa fun zim Koosa nyinbaan naa nyɛ o vɛ na nibinsa galimsa a kpanji aa kɔɔri ba titi nyinbaan di o du chen. Chendaha ba fun vɛ la chenani o koti a tum a nyɛ ba. ⁴ Kristo funɛ kpa Koosa chikɛ ta tiɲi a nyɛ a peti, chen ni Koosa wa zi bu koti a na ba naa maga se su un galimsa.

Koosa Daɲni O Lisi Nara Magwa A Li Ba Tum Tagna Ni

⁵ Mosis fun sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni ba naa la daɲni ba tiɲ chikɛ ta wɛ, chen ni Koosa wa zi bu na ba galimsa, a ɲɔ,

“Nibine tiɲ chikɛ ta hali a wa peti,
o zi na miisau a li o tiɲi ti ni.”

⁶ Amaa ba gbanko funɛ sɔbiu ba naa nyɛ ba se su Koosa wɛ, chen ni o wa zi bu na ba galimsa, a ɲɔ,

“Ma ta pɛɛsi ma titi, anti la zi zini a la zu Koosa tɔhɔn ti,

chen ni Kristo zi tu wa ma watiu?”

⁷ Ma ta bu pɛɛsi, “Anti la zi zu tɛɛnɛ di o zu a dɛu Kristo awa nisite ta, chen ni o zi li wa ma watiu?” ⁸ Maa nu chenani ba fun sɔbi.

“Koosa sɛma wa ma duglɛu kinkan.

A nyen ma nɔɔni niu awa ma bambe ni.”

A wa o laaboor weri naa ba fun biksi ma chenani ma se su un, ya kibɛgimnɛ. ⁹ Ma ɲɛɛ di Kristo ya ma kunyana ka ma se su di Koosa funɛ lɛli unu a li o sou ni, Koosa zi yisi mau a li ma tum tagna ni. ¹⁰ Chenani ya se su Koosa, chen nyɛ o bu vɛ na ya galimsa awa chenani ya nɔ sɛma biksi nara ya se suuli wɛ, chen nyɛ o yisi ya a li ya tum tagna ni. ¹¹ Koosa sɛm tɔn ti bukoo a biksi ya di o wa zi buti ba naa maga se su un. ¹² Koosa wara daɲni bɔnɛ a ka bɔnɛ. Ba naa ya Ju tima awa ba naa vɛ ya Ju tima, ba maga ya kibɛgimnɛ o wati. Ba maga kunyana yaa nu a la sunji ba naa la yir o sɔn kinkan.

¹³ Ba fun sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni a ɲɔ,

“Ba naa maga yir ya kunyana sɔn di o yisi ba a li ba tum tagna ni,

o zi ya chenu.”

¹⁴ Ba se ve un, yere ba kaa yir o sɔn di o yisi ba a li ba tum tagna ni? Ba fu ve nu o we, yere ba se fu zi koti a su unn? Nara fu ve biksi ba o we, yere ba fu kaa ya a nu o we? ¹⁵ Koosa fu ve tum nandigi, anti fu zi koti a biksi nara tima o we? Ma zim chenani ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ɔɔ,

“Ba naa la gba a la mɔɔli Koosa laaboor weri ti, ba waali weru kinkan.”

¹⁶ Amaa nara maga ha wa la mɔɔni Koosa laaboor weri ti ni. O witiina Azaaya fune sɔbiu,

“Mu kunyana,

Ju tim tama la mɔɔni sem naa i fun kpa a du ya nisi ni.”

¹⁷ Nara fune wa biksi ya Koosa laaboor weri ti we. Waa ya Kristo we. Ya fune nu un, chen nye ya se su un.

¹⁸ Amaa ma nye mu peesi ma, Ju tim ta nu Koosa weuu?

Ba fune nuu. Ba fune sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ɔɔ, “Laaboor ti fune pisi teene nɔ maga ni.

Nara fune nu o weu bawu maga ni.”

¹⁹ Ma nye mu bu peesi ma, Ju tim ta wa zim laaboor ti munn? Ba zimu. Mosis titi fune sɔbi di Koosa ɔɔ,

“Mu zi nye ma kpak handɔtau a du ba naa mu ve lisi a chi ma.

Mu zi nye ma na paanu a du ba naa ma yir womna ni.”

²⁰ Azaaya fune kpak bambi kpok a sɔbi di Koosa ɔɔ,

“Ba naa fune ve deu min, ba waa na min.

Ba naa fune ve peesi mu we, mu fun ɔɔ ba mu titi we.”

²¹ Amaa o fune sɔbi Ju tim ta weu di Koosa ɔɔ,

“Mu fune berigi mu nisau chɔɔsa hali zaazɔn wa tel di ba zi wa mu watiu.

Ba se fune kpok.

Chendaha ba fun ve.”

Koosa Zi Wa Kpak Ju Tima Sikiu

11 Koosa fune ve o nara magauu? Aai. Mu gbanko ya Ju tim narre awa Abraham lul bisa digi a li Benjamin wale ni. ² Koosa wa koti a ve ba naa o fun lisi o piili ni a nye o titi ni. Ma wa zim chenani ba fun sɔbi Koosa witiina Elaija we a li Koosa sem tɔn ti ni chenn? O fune sumi Koosau a fiksi Ju tim ta ba tum tagna daha. ³ O fun ɔɔ,

“Mu kunyana,

ba fune kpu i witinsau a chɔɔ i bar kɔɔre.

Mu dunɔɔɔn kaee ka ba daɔni ba kpu min gbanko.”

⁴ Amaa yere Koosa fun ɔɔ un? O fun ɔɔ,

“Nara tusugsa kɔɔe,

ba naa wa gbiri aa jeemi vuk naa ba yir Baal, mu fun kpa ɔɔ mu titi.”

⁵ Chene o du lalakɔ. Koosa fun a kpak siki a du Ju tim tama ni a lisi ba a nye o titi ni. ⁶ O fune yisi ba o siki dahare. O wa fun yisi ba ba tum were dahare. O yisi nara ba tum were daha, o wa fun koti a kpak ba siki.

⁷ Yere o du lalakɔ? Kin naa Ju tim ta fune deu, ba wa fun na un. Ba nara tama naa Koosa fun yisi a nye o titi

ni, ba waa fune wa na un. Ba naa fune ve na un, o fun nye ba se kpok. ⁸ Ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ɔɔ,

“Koosa fune nye ba bambe siti, chen ni ba se wa kikoti a na.

Ba diɔsa gbanko wa kikoti a nu hali wa zinan.”

⁹ Ya nawaal Devid fun ɔɔ,

“Koosa zi wa kpa kin naa ba nyini a se niu a mo ba lo a kpak ba a lergi ba diɔsa a daha.

¹⁰ Ba se zi nyulumiu,

chen ni ba wa zi koti a na ka ba muksi nye ba ta kpak kpok hali saha naa ve kpak bɔ.”

¹¹ Mu zi bukoo peesi mau, ba fune ve Koosa, o gil bauu? Aai. Ba fune ya chen daha, o fun bur yisi ba naa ve ya Ju tima a li ba tum tagna ni. Ju tim ta kpak ba handɔta chen daha. ¹² Chenani Ju tim ta fun ve Koosa nye ba naa ve ya Ju tima na nyɔɔra kinkan. Amaa Koosa zi wa yisi Ju tim ba naa o fun lisi chen a li ba tum tagna ni, chen zi wa gbaari ba naa ve ya Ju tima nyɔɔrau.

Ba Naa Ve Ya Ju Tima Nidamata Burgi A Tiɔ Koosa

¹³ Ma naa ve ya Ju tima, maa nu mu wati lalakɔ. Chenani Koosa nye mu ya o nitumi di muu biksi ma o we ya mu jirima kin. ¹⁴ Nan daha, amii mu titi nara bɔne kpak ma handɔtau, chen ni Koosa zi koti a yisi bau a li ba tum tagna ni. ¹⁵ Koosa fune ve Ju tim tau ba ve kpak se suuli daha, o fun burgi a daɔni o wa ba naa ve ya Ju tima ya nɔ begim. O wa la Ju tim ta, chen la zi nye ba naa ve ya Ju tima na nyɔɔra hali a la gali.

¹⁶ Ma lisi kikume ta tama a nye Koosa ni, o chi a magawa ma kpa nye un. Bugil luta weree, o hulsa gbanko zi weru. ¹⁷ Ju tim ta chi bugil naa Koosa fun chɔɔsire. Ba yir un ‘ɔlif’. Koosa fun a teɔsi o hulsi ta bɔne a ta a kpa ma a chiɔsi a bar chiɔe ni. O fune ya chene, chen ni ma wa o hulsi ta zi lagmi dɔɔɔ niu a la weri naa la li luti ta ni. ¹⁸ Ma ta lisi di ma wa bɔ hulsi a naa Koosa fun teɔsi a ta chen. Ma waa ya hulsi ta bɔne dunɔɔɔ. Ma nyini luti ta se nee di ma wer. Chendaha ma wa kikoti zer ma titi.

¹⁹ Ma zi ɔɔ minu, Koosa fune teɔsi bugil ti hulsi bɔne a ta, chen ni o zi kpa ya a chiɔsi a bar chiɔe niu.

²⁰ Chenani ma sem ya wuti. Ju tim ta wa fun a nye ba se su Koosa. Chendaha o fun teɔ a ta. Ma se su un.

Chendaha ma ka chiɔi a bar chiɔi ni. Ma ta daɔni sɔn a li chenani Koosa tum ni. Ma doso a ta wa cheli a chi Ju tim ta. ²¹ Koosa wa fun te kpak siki a li bugil ti hulsi ta ni a teɔsi a ta. Ma doso ka o zi wa teɔsi mau a ta.

²² Maa lisi chenani Koosa kpok awa bɔne ni a kpak siki wa bɔne ni. O fune kpoku wa ba naa chel chen ni, amaa o kpak ma sikiu. Ma nye o kpak ma siki aa la. Ma ta nye o wa teɔ ma a taali. ²³ Ju tim ta buree a nye ba se su Koosa, o zi bu kpa bau a zɔɔ bugil ti ni. Koosa kpak kpoku a la zi tum chen. ²⁴ O fune kotiu a kpa ma naa ya hul kurge a du bugil ti ni, o wa zi bɔm o wati di o bu kpak bugil ti titi hulsi ta a du un ni.

Koosa Zi Kotiu A Kpak Nara Maga Siki

²⁵ Mu niinbisa, mu daɗni mu zimu wuti naa Koosa fun biksi ya gbampulim ni, chen ni ma wa zi daɗni sɔn o funɛ lisi ma daha. Wuzu digi ba naa maga ve ya Ju tima Koosa fun lisi chen, zi wa o watiu. Hali chen saha ti o zi nye Ju tim nidadata se kpoku. ²⁶ Nanne Koosa zi wa yisi bau a li ba tum tagna ni. Ba fun sɔbi a li o sem tɔn ti ni di o ɗɔ,

“Naa la zi wa yisi Jakɔb lul bisa a li ba tum tagna ni, zi wa li Jerusalem niu wuzu digi.

²⁷ Mu zi wa yisi bau a li ba tum tagna ni, ba wa min ya nɔ begim.”

²⁸ Lalakɔ Ju tim ta veu di ba wa zi nu Koosa laaboor weri ti a ya o dɔma. Nan nye ma nyinbaan di ma tiɗ Koosa. Amaa saha digi o funɛ lisi bau a nye o titi ni. Chendaha o zi wa kpak ba siki ba naa dɔ ba sɔkɔ da-ha. ²⁹ O wara chergi o bambi a li chenani o fun lisi ba a nye ba o papaha yɔri. ³⁰ Ma wa fun te tiɗ Koosa nɔ, amaa lalakɔ o funɛ kpak ma sikiu, domi Ju tim ta wa fun tiɗ o nɔ. ³¹ Chen veena Ju tim ta funɛ ve tiɗ Koosa nɔ, o fun bur a kpak ma siki. Chendaha wuzu digi Koosa gbanko zi wa kpak ba sikiu. ³² O fun nye teene nɔ tim maga na galimsa domi ba wa tiɗ o nɔ, chen ni o zi kotiu a kpak ba maga siki.

Chenani Koosa Du Kaali Kina Maga

³³ Ei. Koosa siki awa neha wa zima zenu kinkan. A wa kpak bɔ. Nandigi wa kikoti a zim chenani o lisi a la tum.

³⁴ Ba fun sɔbi a li o sem tɔn ti ni a ɗɔ,

“Nibine kikoti a zim Koosa bambi lisiuu?

Nibine wa un koti lagmi a sem un wu digi uu?

³⁵ Anti nyen Koosa la kina o wati chen ni Koosa zi kpa a bur nye unuu?

Nandigi wa toli.”

³⁶ Waa funɛ naami kina maga. O kpok ti daha, a nama maga ha veen nyenu hali wa zinan a nye un jirima. O jirima zi nyenu hali saha naa ve kpak bɔ. Ami.

Chenani Ya Zi Tiɗ Koosa Nene

12 Mu niinbisa, Koosa funɛ kpak ma sikiu kinkan. Chendaha mu sumi ma di ma kpa ma titi a nye un a chi nara yaa kpa kina a kɔri kɔra chen. Ma ya chen a ya nibin were, ma zi tiɗ unu nene a sɔkɔni o tuha kinkan. ² Ma ta bu tiɗ teene nɔ tim nara nyinbaan, amaa ma nye Koosa ka chergi ma bambe, chen ni ma nyinbaan zi ya kifaliu. Ma nye o ya chen, ma zi kotiu a zim o tutɔ naa weree hali a wa peti, a sɔkɔni o tuha.

³ Koosa la sunji min di mu biksi ma nan. Ma ta daɗni sɔna a kaali chenani ma fu zi du. Koosa nye ma se su un. Ma kpa ma se suuli ti a kidi ma titi seria wa neha ni. ⁴ Nibine bara ya kibegimne, amaa o kpak luk pek damatiwa. Luk peksi ta maga kpak a tumawa. ⁵ Ya gbanko iuu. Domi ya wa Kristo ya nibegimne, ya maga chi bara begimne. Chendaha ya lagmi dɔɗ ni a ya nibegim. ⁶ Koosa fun kpa o papaha kurge a nye ya di ya tum tuma a nye un. O fun nye ya burge o witinsa chen

ni ya zi kotiu a biksi nara o we, ma nye ya ya chen. Ma nye ya biksi a chi chenani ya se su un. ⁷ Koosa nye ya tum a nye ya dɔɗ tim ni, ma nye ya tum chen. O nye ya biksi narawa, ma nye ya biksi ba. ⁸ O nye ya kpami nara ba tiɗ ni, ma nye ya kpami ba chen ni. O nye nibine kpa o kina a bɔni nara, o lawa o ya chenu a li o bambi ni. O nye nibine ya nyuhu tiina, o lawa o kpak si semu a tum nene. O nye nibine kpak nara siki, o lawa o kpak tu sɔkɔnau.

⁹ Maa daɗni dɔɗa a li ma bambe ni a bur gantel a li tum tagna ni a la suwachak a li tum were nyinbaan saha maga. ¹⁰ Ma wa ma dɔɗtima ya nibegimne Kristo daha. Chendaha maa daɗni dɔɗa nene aa kpak un ma bambe ni di ma nye dɔɗa wa jirima. ¹¹ Ma ta ya zanyerka tima, amaa ma kpak se sem a tum a nye ma kunyan ti ni saha maga. ¹² Ma kpak bambi begim awa tu sɔkɔna un ni, a kinamsi wa kanyita ni aa kpak un ma bambe ni a sumi Koosa saha maga. ¹³ Maa sunji Koosa nara ba naa ve kpak kina, a la hɔkɔ a du ma damsini.

¹⁴ Maa sumi Koosa di o nye ba naa la namsi ma na alaafe, a ta ɗɔ nɔ a nye ba. ¹⁵ Maa nye ma tusa wa ba naa tusa sɔkɔne sɔkɔni. Ma bukoo nye ma tusa wa ba naa tusa chɔkɛ chɔk. ¹⁶ Maa kpak nɔ begim wa dɔɗ ni. Ma ta daɗni sɔna. Ma saksi a nye ma wa ba naa la tum tum wisa lagmi kitum. Ma ta lisi di maa zim kina magau.

¹⁷ Nandigi tum tum tagin a du ma ni, ma ta bu kpa tum tagin a bɔ un. Maa ka tum tum naa nibinsa maga zim di a weru. ¹⁸ O nyen ma wateɛ, maa kpanji aa kpak bara sɔkɔna awa nara maga ni. ¹⁹ Mu bi daɗne, ma fierɗ ma daɗni ma bɔ ba naa la tum tum tagna a nye ma wa tum tagna ni. Ma nye Koosa na paan a du ba ni a lergi ba diɗsa. Maa nye o bɔ ba. Ba fun sɔbi a li o sem tɔn ti ni di Koosa ɗɔ,

“Mu zi bɔ ba naa la tum tum tagnau.”

²⁰ Ba gbanko funɛ sɔbi a li o sem tɔn ti ni a ɗɔ,

“Lɔsa kpak ma dɔma,
maa ya diwe a nye ba ba di.

Nyɔksa kpak ba,

ma zɔk ni a nye ba ba nyɔ.

Ma ya chen,

hiisa kinkan zi kpak bau.”

Ma tiɗ a chi chenani ba fun sɔbi chen. ²¹ Ma ta nye tum tagna kpak kpok a kaali ma. Ma nye ma tum were kpak kpok a kaali tum tagna kpok.

Nara Maga Kitiɗ Pulum Niheeta Nɔkɔna

13 Nara maga kitiɗ pulum niheeta nɔkɔna. Nandigi waa kikoti a ya niheɛ see Koosa la nɔkɔni. Waa funɛ nye ba ya niheeta, ² chen ni nara maga ve tiɗ ba nɔkɔna, Koosa nɔre ba ve chen. Waa la zi di ba seria a na ba galimsa. ³ Ba naa la tum tum were wa zi ɔm pulum ti niheeta ta. Ba naa ka la tum tum tagna, ba zi ɔmu. Ma wara daɗni ma ɔm niheeta taa? Maa tum tum were ba zi pegi mau. ⁴ Ba waa ya Koosa tumtumsa a tum a deɗ ma tum were. Maa tum tum tagna, ma zi ɔm bau. Ba kpak kpok naa ba zi lergi ma diɗsau. Ba waa chinji Koosa naa na paan a du tum tagna nitume ni a la lergi

ba diŋsa bar chinji ni. ⁵ Chendaha o lawa maa tinj pulum ti nihɛeti ta nɔɔnau. Ma ta tinji di ma ɔm ba paan ti duŋduŋ, amaa maa nye ba jirima domi ma la tinj Koosa wa tu begim ni daha.

⁶ Chendaha o weru di ma bɔ lamposa. O ya Koosa tutɔrɛ ma ya chen, chen ni pulum ti nihɛeti ta zi kotiu a tum ba tuma a nye un. ⁷ O lawa ma bɔ chenani ba ŋɔu. Nara ŋɔɛ di ma bɔ lamposa, ma bɔ a nye ba aa kinye ba jirima a chi chenani o denli.

Chenani Ya Zi Ya Kpa La Dɔŋ Wati

⁸ Ma ta pɛŋ nandigi kina, amaa maa daŋni dɔŋa saha maga. Nar la daŋni nibinsa, waa la tinj chenani Koosa chikɛ ta maga biksi un. ⁹ A waa ya Koosa chikɛ ta bɔnɛ.

“Ma ta tum chɔkumsa tuma, ma ta kpu nara, ma ta ŋmɛeli, ma ta kpak si.”

Chikɛ nama awa a naa kaɛɛ, a maga tinj kibegimɛ, maa daŋni nibinsa a chi ma titi. ¹⁰ Maa daŋni nibinsa, ma wa zi la nɔɔni a tum ba tum tagna. Maa daŋni dɔŋa, maa tinj chenani chikɛ ta magawa biksi ma.

¹¹ Ma zimu di tɛene nɔ maga siili saha duglɛu. Chendaha maa kpak un ma bambe ni aa tinj chen. Saha naa Koosa zi wa yisi ya a li ya tum tagna ni hali a wa peti duglɛu a kaali saha naa ya se fun te su Yesu. ¹² O chi dusum la daŋni o peti, ka chɔɔsa pisa dugli. Ma nye ya gil ya tum tagna a naa chi dusum a ta aa nye ya tum tum were a naa chi nha. ¹³ Ya wa bu nyen dusum ni. Chendaha o lawa ya tum chenu. Ma ta nye ya lagmi dɔŋ ni a nɔɔ sin a dɛɛsi. Ma ta tum chɔkumsa awa sakaal tuma a kidi dɔŋa wa amɔrɛ a kpak handɔta wa dɔŋ ni. ¹⁴ Ma burgi chenani ya kunyana Yesu Kristo du. Ma ta tinj ma titi daŋne a tum tum tagna.

O Wa Lawa Ya Di Ya Niinbisa Seria

14 Nar vɛ kpak kpok a li chenani o se su Yesu a la daŋni o lagmi ma ni, ma la un, amaa ma ta di chenani o lisi amɔrɛ. ² Nibin begim naa si su Yesu nɛnɛ lisi di o zi kotiu a di kina maga. Naa vɛ kpak kpok a li chenani o si su un, waa ka lisi di o zi kotiu a di disa duŋduŋ. ³ Naa kote a di kina maga, o ta nyini naa la di disa duŋduŋ o chi bichela. Naa la di disa duŋduŋ, o ta di naa la di kina maga seria. Koosa funɛ la ba magau. ⁴ Anti ya ma ma koti a ŋɔ di nandigi tumtumna tum galimsau? O titi kunyana la zi zim di o chelu koo o wa chel. Ya kunyan ti zi chinji o tumtumsa gantɛl niu, chen ni ba wa zi chel.

⁵ Nibine begim la nye wuzu digi wa jirima a kaali wuzu bɔnɛ. Digi ka zi ŋɔu di wuzuna maga ya kibegimɛ. Mu daŋni ma nidigirɛ zim ma bambe ni chenani ma zi tum. ⁶ Naa nye wuzu digi wa jirima, ya kunyanne o nyini a la nye un jirima. Naa la di kina maga awa naa la chi diwe bɔnɛ, ya kunyanne ba nyini a la nye un jirima. ⁷ Ya nidigi wa dɔ ya titi miisa. Ya nidigi wa dɔ ya titi sou. ⁸ Ya nyenɛɛ a kpak miisa, ya kunyan ti daha ya sou. Ya kpak miisa

koo ya sitɛɛ, ya kunyan ti ha vɛɛn dɔ ya. ⁹ Kristo funɛ sou a si o sou ni di o burgi ba naa kpak miisa awa ba naa sitɛɛ kunyana. ¹⁰ Chen ya wuti, yɛrɛ maa di ma dɔŋtima seria saha maga? Yɛrɛ ma nyini ba ba ya chi bichesa? Wuzu digi ya maga zi wa chinjiu a li Koosa seria bar diili ni. ¹¹ Ba fun sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni di o ŋɔ,

“Wuzu digi nara maga zi wa gbiriu mu suwachak ni a pegi min.

Beeli wa to hali tama.”

¹² Wuzu digi Koosa zi wa pɛɛsi ya chenani ya fun tumu.

O Wa Lawa Ya Nye Ya Dɔŋtima Tum Tum Tagna A Cheli

¹³ Chendaha o wa lawa ya di dɔŋa seria. Ma doso ma ta wa ya wi naa la zi nye ma dɔŋtima tum tum tagna a cheli. ¹⁴ Mu kpak bambiu di kundɔŋ wa to a chi, domi mu wa ya kunyan ti ya nibegimɛ. Amaa bɔnɛ lisiu di diwe bɔnɛ ya chire. Ba di a a nye ba dɔŋwa. ¹⁵ O ya di ma diwe daharɛ ma nye ma dɔŋtima bɔnɛ tusa chɔk, ma wara tinj nyinbaan daŋni ti. Kristo fun sou a nye ba. O wa werwa ma chɔk ba chenani ma di diwe daha.

¹⁶ Ma ta nye nandigi nyinbaan di o la ŋɔ nara ni chenani ma lisi di o weru kpak sɔn tagin. ¹⁷ Koosa dɔ ma, diwe naa ma di a la nɔɔ wa bu ya kibirigi o wati. Chenani o siim weri ti nye ma bara sɔɔna awa tu sɔɔna a la sunji ma di ma tum tum were a nye Koosa ni, kin nama ka ya kibirigi a li o wati. ¹⁸ Ba naa maga tinj Kristo nɔ chen, zi sɔɔni Koosa tuhau. Nibinsa gbanko zi nye ba jirimau.

¹⁹ Ma nye ya yaa nyini kin nawara nye ya kpak bara sɔɔna awa kin nawara la zi nye ya sunji dɔŋa a kpak nɛnɛ. ²⁰ Ma ta chɔk Koosa tuma diwe daha. Diwe wa toli a chi. Amaa o wa wer di nibine kidi diwe bɔnɛ, chen ni o dɔŋtima nyuksi nyinbaan. ²¹ O denlu wa ma gil nɛmɛ seeli awa sin nyɔɔli awa kin naa maga la zi nye ma dɔŋtima nyuksi nyinbaanu. ²² Chenani ma lisi kin nama wɛ, ma nye chen nyen ma wa Koosa duŋduŋ wati. Nar zim di o wa tum galimsau diwe naa o di chen daha, o zi kpak tu sɔɔnau. ²³ Nar ka la beeli diwe naa o di wɛ, o lisi di o tum galimsirɛ. O si wa zu Koosa a li chenani o di ni. Tum naa nibine tum ka o si vɛ su un ni, o ya tum taginɛ.

O Wa Lawa Ya Lisi Ya Duŋduŋ Kina We

15 Ya naa se su Kristo nɛnɛ, o lawa ya sunji ba naa se vɛ su un nɛnɛ. Ma ta nye yaa lisi ya duŋduŋ kina wɛ, ² amaa ma nye ya gbanko kilisi ya dɔŋtima kina wɛ, chen ni ba gbanko zi kpoku a chi ya. ³ Kristo wa fun lisi o duŋduŋ kina wɛ. Ba funɛ sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni di o ŋɔ Koosa ni, “Zoma naa nara fun pini a du hin ni, ba pini a du min nɛɛ.” ⁴ Kin nawara ba fun sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni saha digi, a waa nyen dooni di a kpami ya a biksi ya di ya kpak kanyita, chen ni ya kpak bambi begim Koosa ni. ⁵ Koosa naa funɛ kpa o kanyita a nye ya a kpami ya, la zi nye ma kpak nɔ begim wa dɔŋ ni a chi chenani Yesu Kristo fun biksi ya chen, ⁶ chen ni

maga zi lagmiu a pɛgi Koosa naa ya ya kunyana Yesu Kristo nyan ti wa ta begim ni.

Ba Naa Vɛ Ya Ju Tima Pɛgi Koosa

⁷ Maa la dɔŋa a chi Kristo funɛ la ma chen. Ma ya chen, nara zi nyɛ Koosa wa jirimau. ⁸ Ma nyɛ mu ŋɔ ma, Kristo funɛ wa tum a nyɛ Ju tim ta ni, chen ni Koosa vɔwɛ a naa o fun ŋɔ a nyɛ Abraham, Aizik awa Jakob ni, zi burgi wutiu. ⁹ O gbanko fun wa di ba naa vɛ ya Ju tima zi kotiu a nyɛ Koosa wa jirima o siki naa o kpak ba ni daha. Ba fun sɔbi Koosa wɛ a li o sem tɔn ti ni a ŋɔ,

“Mu wa ba naa vɛ ya Ju tima zi lagmiu a nyɛ hin jirima a la boola aa pɛgi hin.”

¹⁰ Ba fun bu sɔbi,

“Ma naa vɛ ya Ju tima,
ma nyɛ ma wa o titi nara tusa maga sɔkɔni.”

¹¹ Ba gbanko fun sɔbi,

“Ma naa vɛ ya Ju tima,
maa pɛgi Koosa.

Nibinsa maga kipegi un.”

¹² O witiina Azaaya fun a sɔbi,

“Jese be luli zi siu a dɔ ba naa vɛ ya Ju tima.
Ba zi kpak bambi begim un niu.”

¹³ Ma se su Koosa naa ya bambi begim tiina. Chendaha o zi nyɛ ma tu sɔkɔna awa bara sɔkɔna kinkan, chen ni ma bambi begim naa ma kpak un ni zi zenu aa gbaari a li o siim weri ti kpok ni.

Kin Naa Nyɛ Mu Kpak Bambu A Sem Ma Nan

¹⁴ Mu niinbisa, mu kpak bambu di ma ya nibin were-wa kinkan a kpak zima nɛnɛ a koti aa biksi dɔŋa.

¹⁵ Amaa Koosa funɛ sunji minu di mu kpak bambi kpok a lisi ma kin bɔnɛ a li tɔn kɔ mu sɔbi nan a nyɛ ma.

¹⁶ Waa funɛ nyɛ mu ya Yesu Kristo tumtumna ba naa vɛ ya Ju tim daha. Chendaha mu sɔbi a nyɛ ma chen. Mu chi Koosa dam kɔkɔɔrsa ba naa yaa kpa kina a nyɛ Koosa ni digirɛ. Mu biksi ba naa vɛ ya Ju tima o laaboer weri ti wɛ, chen ni mu zi kpa ba naa o siim weri ti fun lisi chen a nyɛ unu. ¹⁷ Chenani mu tum a nyɛ Koosa ni ya mu jirima kin, domi mu wa Yesu Kristo ya nibegim-nɛ. ¹⁸ Mu daŋni mu ŋɔ nara dɔŋdɔŋnɛ chenani Kristo fun sunji min di ba naa vɛ ya Ju tima wa tiŋ Koosa nɔ. A li mu sɛma awa mu tuma, ¹⁹ wa o tum kpok wa o siim weri ti kpok nɛ, Kristo fun ya chen a nyɛ ba. Mu funɛ gbau a li Jerusalem ni o wa tel bar boli naa ba yir Il-rikum pulum. Mu fun a biksi nara Koosa laaboer weri ti Kristo wɛ bawu maga ni. ²⁰ Mu funɛ kpaŋi mu titiu di mu ŋɔ nara ni Koosa laaboer weri ti wɛ doonani ba ha fun vɛn nu Kristo wɛ, chen ni mu fu wa zi tum doonani nandigi piin a piili. ²¹ Chenani ba fun sɔbi Koosa sem tɔn ti ni yau. Ba fun ŋɔ,

“Ba naa ba vɛ biksi o wɛ zi wa zim unu.”

Mu Daŋni Di Mu Wa Zaami Ma Room Ni

²² Mu funɛ daŋni mu wa ma wateɛ bu damata, amaa chenani mu biksi nara saha maga funɛ tɔ mu nyin-

baan. ²³ Amaa tum naa muu tum bar kɔ ni petiu. O nyɛn mu bambi niu di mu wa na ma bun damata.

²⁴ Chendaha mu daŋni mu te wa ma wateɛ a zi gali a la Speen pulum. Mu nyɛn ma wati hali a wa purŋ, mu zi nyɛ ma sunji minu mu la Speen. ²⁵ Amaa lalakɔnɔ mu la Jerusalemnɛ, di mu la sunji Koosa nara dooni. ²⁶ Ba dɔŋ-tima ba naa nyɛn Masedonia pulum awa Girik tim pulum ni, ba fun lisi di o weru wa ba lagmi ba kin bɔnɛ a kpa nyɛ fara tim ni a li Jerusalem ni. ²⁷ Ba funɛ nyɛn chim nɛɛ ba naa nyɛn Jerusalem ni. Chenani ba fun ya chen weru. Ba naa vɛ ya Ju tima funɛ nu Koosa laaboer weri ti wɛ a li Ju tim ta wati, o deŋlu di ba kpa ba kina a sunji ba. ²⁸ Mu wa tel dooni a kpa kina nama a nyɛ ba peti, mu zi la Speenu a la zaami ma nyinbaan ni. ²⁹ Mu wa pu ma, mu zimu di Kristo zi nyɛ mu wa ma kpak tu sɔkɔnau kinkan.

³⁰ Tɔ. Mu niinbisa, mu sumi mau di ma biksi min chenani Koosa siim weri ti nyɛ ma daŋni min. Ma nyɛ mu wa ma lagmi a kpak si sem a sumi Koosa a nyɛ min ya kunyana Yesu Kristo daha. ³¹ Ma sumi Koosa, chen ni o zi yisi minu a li ba naa vɛ un a li Judia pulum ni nisa ni. Ma gbanko kisumi un di o nara ba naa nyɛn Jerusalem ni zi la kin nawara mu kpa wa ba watiu. ³² O ya Koosa tutɔrɛ mu zi wa na nyinbaanu a wa ma wati awa tu sɔkɔni a wa hiisi tama. ³³ Koosa naa ya bara sɔkɔni tiina, nyɛn ma maga wati. Ami.

Ma Zaami Nara Nama A Nyɛ Min

16 Mu daŋni mu ŋɔ mau di ya dɔŋtiina towe, Fibi, ya nibin werire. O tum aa nyɛ Yesu nitiŋɛ ta ni a li tɔkɔn naa ba yir Kenkrea ni. ² O wa pu ma, ma la un a du ya kunyan ti daha. O deŋlu di Koosa nara kiya chen. O funɛ sunji nidamatau a sunji min gbanko. Chendaha ma sunji un wa kin naa o vɛ kpaki ni.

³ Ma zaami Prisila awa Akwila ba naa wa min la tum Yesu Kristo tuma. ⁴ Ba fun a kpinji ba miisa mu daha. Chendaha mu wa Yesu nitiŋɛ ba naa maga vɛ ya Ju tima, kpak tu sɔkɔna ba ni. ⁵ Ma gbanko zaami Yesu nitiŋɛ ba naa lagmi ba dam ni, a zaami mu nidaŋni Epainitus naa si funɛ te su Yesu a li Azia pulum ni.

⁶ Ma zaami Meri naa funɛ sunji ma kinkan, ⁷ awa Andronikus awa Junias ba naa wa min ba fun tɔ dɛ chen. Ba ya Ju timwa a chi min. Ba se funɛ te min a su Yesu, ka Koosa nitume ta nyɛ ba jirima.

⁸ Ma zaami Amipliatu. Mu daŋni unu ya kunyan ti daha. ⁹ Ma zaami Urbenus naa wa ya la tum Kristo tuma, awa Stakis naa mu daŋni. ¹⁰ Ma zaami Apeles. Koosa funɛ zaamsi un, o fun di a li Kristo tiŋi ni. Ma zaami Aristobolus dam wale, ¹¹ awa Herodion naa ya Ju tiina a chi min. Ma zaami ba naa ya Yesu nitiŋɛ ta a nyɛn Nasisus dam ni, ¹² awa ya toosa Trifena awa Trifosa ba naa la tum ya kunyan ti tuma kinkan, awa ya towe Parris naa ya maga daŋni. O gbanko funɛ tum kinkan a nyɛ ya kunyan ti ni. ¹³ Ma zaami Rufus naa te suwachak a li ya kunyan ti tiŋi ni awa o niina naa mu gbanko yir mu niina. ¹⁴ Ma zaami Asinkritus, Flegon, Hermis, Patrobas, Hermas awa ba naa maga nyɛn ba wati. ¹⁵ Ma

zaami Filologus, Julia, Nerēus awa o toosa, Olimpus, awa Koosa nara ba naa maga nyen ba wati.

¹⁶ Ma zaami dɔŋa nɛnɛ. Kristo nitiŋɛ ta maga zaami mau.

Mu Daŋni Mu Mak Mu Tɔnu Bar Nɔwa

¹⁷ Mu niinbisa, mu sumi mau ma il aa zim ba naa la daŋni ba waligi ma a li dɔŋ ni a bur ma a li Yesu tiŋi ni. Chenani baa biksi awa chenani nara fun te wa biksi ma yo dɔŋa. Ma ta lagmi ba ni. ¹⁸ Nara nama ba naa la tum nan, ba wara tum a nyɛ ya kunyana Kristo nɛɛ. Ba titi daŋnɛ tum tagniwa baa tum, a ŋɔ sɛm were a pɛgi nara wa ba nyina ni aa mur ba naa vɛ ili. ¹⁹ Nara nyɛ ma jirima bawu maga ni domi chenani maa tiŋ Koosa nɛnɛ. Chendaha mu tuha sɔɔni. Mu daŋni ma zim wu werewa a ya womna a li wu tagna ni. ²⁰ Koosa naa ya bara sɔɔna tiina, waa la zi wa chɔk sintana a nyɛ ma lalaga.

Ya kunyana Yesu zi sunji mau.

²¹ Timoti naa wa min la tum tuma zaami mau. Lusius, Jesɔn awa Sosipata ba naa ya Ju tim ta, gbanko zaami mau.

²² Min, Tersius, naa la sɔbi tɔn nɔ a nyɛ Pɔɔl ni, zaami mau ya kunyan ti daha.

²³ Gaiyus naa funɛ la min a du o dam ni doonani Yesu nitiŋɛ ta yaa lagmi, o gbanko zaami mau. Erastus naa la nyini tɔha male awa ya niinbe Kɔrtus zaami mau. ((

²⁴ Ya kunyana Yesu Kristo la zi sunji ma.))

Ma Nyɛ Ya Pɛgi Koosa O Laaboor Weri Daha

²⁵ Tɔ. Koosa koti a nyɛ ma kpak nɛnɛ a tiŋ laaboor weri naa mu fun a biksi nara Yesu Kristo wɛ. Ma nyɛ ya pɛgi un chen daha. Koosa funɛ te kpa o laaboor weri nɔ a sogli saha digi, ²⁶ a zi kpa un a li gbampulim a nyɛ o witinsi ta ni ba sɔbi o wɛ. Koosa naa nyɛnɛ hali saha naa vɛ kpak bɔ, ŋɔu lalakɔ di ya kpa un a la biksi ba naa maga vɛ ya Ju tima, chen ni ba zi na nyinbaanu a nyɛ ba se su Koosa a tiŋ o nɔ.

²⁷ Koosa dunɔɔŋ kpak zima maga. O zi la jirimau Yesu Kristo daha hali saha naa vɛ kpak bɔ. Ami.

1 KORINT TIMA

1 Mu waa, **ᲠᲠᲗ**, awa ya niinbe **ᲠᲠᲗᲗᲗ** zaami mau. O fune **ᲠᲠᲗᲗᲗ** Koosa tuhau o fun nye mu ya Yesu Kristo nitumi.

² Min la **ᲠᲠᲗᲗᲗ** **ᲗᲗ**, a nye Koosa nitiᲗe ba naa nyen Korint ni. Domi ma wa Yesu Kristo ya nibegimne, lalakᲗ Koosa dᲗ ma. Koosa titi fune yir ma di ma wa o wati a wa burgi o bisa. O gbanko fune yir ba naa nyen bawu maga ni a sumi un di o yisi ba a li ba tum tagna ni. Yesu ya ya kunyana awa ba kunyana.

³ Ya kunyan Koosa awa ya kunyan Yesu Kristo zi sunᲗi mau aa nye ma bara **ᲠᲠᲗᲗᲗ**.

Koosa Fune Kpa O Siim Weri Papaha Maga A Nye Ya

⁴ Mu pegi Koosa saha maga ma daha. Waa la sunᲗi ma di ma tiᲗ un Yesu Kristo daha. ⁵ Ma wa un ya nibegimne. Chendaha Koosa fun kpa o siim weri papaha a nye ma, chen ni ma koti a sem nene aa zim nene. ⁶ Chenani ma fun nu Yesu Kristo we chen zu ma bambe niu nene, ⁷ domi Koosa fune kpa o siim weri ti papaha maga a nye ma, a biksi di ma fune la unu. Maa pᲗ ya kunyan Yesu Kristo bur waali. ⁸ Waa la zi kpa o kpok a nye ma maa tiᲗ un nene, chen ni o wa bur wa, o wa zi bu na ma galimsa. ⁹ Koosa ya wuti tiina. O fune yir ma chen di o nye ma wa o be Yesu Kristo ya chensi-wa.

Ma Titi Burgi Aa Di **ᲗᲗᲗ** Wa AmᲗre

¹⁰ Mu niinbisa, mu sumi mau ya kunyan Yesu Kristo **ᲠᲠᲗ** daha ma maga kiya **ᲗᲗ** begim. Ma ta waligi ma titi, chen ni ma sema awa ma lise ni ma zi kpak **ᲗᲗ** begimu. ¹¹ Mu niinbisa, haan naa ba yir Kloi chen, wale wau a wa ᲗᲗ min di ma titi burgi aa di **ᲗᲗᲗ** wa amᲗre. ¹² Ma amᲗre ti biksi di ma wa tiᲗ nyinbaan begim. Ma **ᲗᲗᲗ** ᲗᲗ di maa tiᲗ **ᲠᲠᲗᲗᲗ**, **ᲗᲗᲗ** **ᲠᲠᲗᲗᲗ**, **ᲗᲗᲗ** Sifas, **ᲗᲗᲗ** ka ᲗᲗ di maa tiᲗ Kristore. ¹³ Ma na, ma purigi Kristo tiu. Minne ba fun kpaasi a mari daakakli ti a nye ma chenn? Ba fune chaksi ma wa ni ne di ma tiᲗ minne?

¹⁴ Mu fune nyen ma wati, mu fun chaksi Krispus awa Gaiyus dunᲗuᲗe, ¹⁵ chen ni ma nidigi wa kiᲗᲗ di mu chaksi unu ka o tiᲗ min. ¹⁶ Mu gbanko fune chaksi **ᲠᲠᲗᲗᲗ** awa o dam wale magau. Mu wa lisi di mu fune chaksi nandigi a gbaariu. ¹⁷ Kristo wa fun tum min di mu wa chaksi narawa. O fune tum minu di mu wa biksi Koosa laaboor weri ti a nye nara maga ni. O wara daᲗᲗni mu sem nibinsa zimare. Mu kpa chen a biksi Yesu daakakli ti siwi we, chen zi tᲗ o daakakli siwi ti kpoku.

Yesu Kristo Ya Koosa Kpok Awa O Zima

¹⁸ Ba naa ve Koosa laaboor weri ti Yesu daakakli ti siwi ti we, o wa kpak nyuha ba wati. Ba naa la ya chen tiᲗ din dam nyinbaanne, amaa ya naa ve nyuksi aa tiᲗ Koosa, Yesu daakakli ti siwi ti ya Koosa kpok naa o kpa nye ya. ¹⁹ Ba fune **ᲠᲠᲗᲗᲗ** a li Koosa sem tᲗᲗ ti ni di o ᲗᲗ, “Mu zi nye nibin neege zima wa ya yᲗriu.”

²⁰ Ba naa la tiᲗ teene **ᲗᲗ** tim maga zima, ba wa zim Koosa. Koosa nye teene **ᲗᲗ** tim maga zima ti ya yᲗriu.

²¹ Ba zima ti wa nye ba zim Koosa. Koosa nye chen ya a li o zimi ni. Amaa o fune ᲗᲗ o zi la ba naa se su o laaboor weri tiu ka ya kpa un a biksi nara chen. Ba naa la tiᲗ nibinsa zima ti lisiu di o laaboor weri ti ya yᲗrire.

²² Ju tim ta daᲗᲗni ya la biksi ba alaazibu we, ka Girik tima daᲗᲗni ya la biksi ba zima ti. ²³ Amaa ya wa la biksi ba Yesu daakakli ti siwi ti we dunᲗuᲗ. Chen ya tuzᲗre Ju tim ta wati, a veen ya yᲗri a li ba naa maga ve ya Ju tim wati. ²⁴ Amaa Ju tim ta maga awa Girik tima ba naa maga Koosa fun yir di ba wa o wati, Kristo ya Koosa kpok ti awa o zima ti ba wati. ²⁵ Koosa zima naa nibinsa lisi di o ya yᲗrire kaali ba zima ti kinkan. Koosa kpok naa nibinsa lisi di o wa kpok kaali ba kpok kinkan.

²⁶ Mu niinbisa, Koosa fune yir ma di ma wa o wati, ma lisi chenani ma fun du. Ma nara tama fune ya nibin neege a li teene **ᲗᲗ** tim maga se ni. Tam ka fun ya nibin zene teene **ᲗᲗ** tim maga se ni. Tam ka ya nibin zene bisa. ²⁷ Koosa tutᲗ nee o fun lisi ba naa nibinsa yir womna di ba filimi nibin neege ta, a lisi ba naa nara fune ᲗᲗ di ba wa kpak kpok di ba filimi ba naa kpak kpok. ²⁸ O fun lisi nibinsa ba naa teene **ᲗᲗ** tim maga zeemi awa ba naa ba ᲗᲗ di ba ya yᲗrire, chen ni o zi wa ta kin nawara teene **ᲗᲗ** tim maga ᲗᲗ di a ya kibirigewa yᲗri. ²⁹ Chendaha nibine wa to a la zi koti a nye o titi jiri-ma Koosa wati, ³⁰ amaa Koosa fune nye ma wa Yesu Kristo ya nibegim, a nye o zima ti ya ya zima. Kristo daha, Koosa wa zi bu na ya galimsa o suwachak ni. Waa dᲗ ya a fun la ya nyuuna a nye ya. ³¹ Ba fune **ᲠᲠᲗᲗᲗ** a li Koosa sem tᲗᲗ ti ni a ᲗᲗ,

“Ma ta nye ma titi jirima.

Ma ka nye Koosa jirima.”

Yesu Kristo Fun Sou O Daakakli Ni Ya Daha

2 Mu niinbisa, mu fune wa ma wati a sem Koosa se-ma a naa fune sogli ma wati, mu wa fun kpak **ᲗᲗ** lema awa nibinsa zima ti a biksi ma. ² Mu fune daᲗᲗni mu sem mau a li Yesu Kristo siwi daakakli ti daha ni dunᲗuᲗe. ³ Mu fune nyen ma wati, mu wa fun kpok.

Mu fune a ɔmu kinkan, ka mu bara veen a jigiri. ⁴ Biksi ti maga mu fun biksi ma, o wa fun tiɲ nibinsa zimire di o ya ma lɛmlɛm, amaa Koosa siim weri ti fune ya mu sem ta sehera a nye a kpak kpok. ⁵ O wa fun ya nibinsa zimare nye ma se su Yesu. Koosa kpok ti ka fune nye ma se su un.

Koosa Siim Weri La Biksi Ya Koosa Zima We

⁶ Mu yaa veen a semu zima semau a nye ba naa la tiɲ Koosa ni nene. O wa ya teene nɔ tim maga zimare akoo nibin zene zima mu sem a nye ba. A nama ya yɔrɩre a la zi ve vusi. ⁷ Ya ka biksi ma Koosa zima ti wewa. O fune te lisi unu ya jirima daha a zi naami teene nɔ maga. Hali saha nɔ Koosa ha veena sogli unu a li nibinsi ni. ⁸ Ba naa maga dɔ teene nɔ maga wa fun zim zima nɔ we. Ba fu zimɛɛ, ba fu wa zi kpu ya kunyan ti o daakakli ti ni. ⁹ Ba fune sobiu a li Koosa sem tɔn ti ni a ɲɔ,
“Koosa fune kpa wu werewa a chiksi ba naa la daɲni un.

Nibinsa se ha wa na a,

akoo nibinsa diɲsa ha wa nu a we.

Nibinsa wa lisi di o zi wa ya chenu.”

¹⁰ Amaa lalaknɔ Koosa fune nye o siim weri ti biksi ya kin nama we. O siim weri ti nyini kina maga a zim Koosa wu sogle gbanko. ¹¹ Nibine siima zim o titi tuha lisi. Koosa siim weri ti duɲduɲ zim Koosa tuha lisi gbanko. ¹² Ya wara tiɲ nibinsa zimire. Koosa fune zer o siim weri ti a du ya bambe ni, chen ni ya zi kotiu a zim o siim weri papaha naa o fun kpa nye ya.

¹³ Ya wara sem sema a li nibinsa zima ti ni. Koosa siim weri ti la biksi ya chenani ya zi sem. O semwa ya kpa la biksi ma. ¹⁴ Nibine naa ve kpak siim weri ti o nyen un ni, o ve Koosa siim weri ti kinawa. A ya yɔrɩre o wati ka o ve zim a muna. ¹⁵ Koosa siim weri ti nyen nibine ni, waa la zi koti a zim kina maga nyinbaan. Koosa siim weri ti ka ve nyen nibine ni, o wa kikoti a zim naa kpak Koosa siim weri ti. ¹⁶ Ba fune sobiu a li Koosa sem tɔn ti ni a peesi,

“Anti zim chenani Koosa lisi du?

Anti fun biksi un kundɔɲ?”

Amaa ya kpak Kristo lisuu.

Apɔɔɔ Awa Min Ya Koosa Tumtumsa

3 Mu niinbisa, mu wa fun koti a biksi ma a chi chenani mu fune biksi ba naa tiɲ Koosa siim weri ti nene. O chi maa tiɲ teene nɔ tim maga nyinbaanne. Chendaha mu sem ma a chi bichesa ba naa nye ba se su Yesu. ² O fune chi ille mu kpa aa deesi ma domi ma ha wa mak ku diili. Ma ha wa mak ku diili, ³ domi ma ha veena tiɲu a chi teene nɔ tim maga. Chenani maa di handɔta awa dɔɲa a la di amɔre wa dɔɲ ni biksi di ma wara tiɲ Koosa siim weri ti nyinbaan. Ma ka tiɲ teene nɔ tim maga nyinbaanne. ⁴ Ma bɔne sem di ma tiɲ Pɔɔɔɔ, bɔne ka ɲɔ di ma tiɲ Apɔɔɔɔre. Chenani ma ya chen biksi ma tuma.

⁵ Apɔɔɔ wa Pɔɔɔɔ ya nibin zenewa maa tiɲ baa? Aai. Ya waa ya Koosa tumtumsa a nye ma nyinbaan di ma se

su un. Waa fune nye ya nara bale na tuma yaa tum. ⁶ O chi mu waa, Pɔɔɔɔ, fune te wa chɔɔɔsi bugil. Doone Apɔɔɔɔ ka yaa kpa ni a wa du, amaa Koosa duɲduɲ nye bugil ti nyu a la zini. ⁷ Naa chɔɔɔse awa naa la du ni, ba wa ya kundɔɲ, amaa Koosa duɲduɲ nye bugil ti zini. ⁸ Naa chɔɔɔse awa naa la du ni, ba maga ya nibegimne. Koosa la zi bɔ ba ba chim. ⁹ Chenani Koosa dɔ ya chen, nye ya wa un tum tuma. Waa dɔ ma gbanko.

Ma chi o ɲmahare oo kɔɔri, a chi o de oo sa. ¹⁰ Koosa nye min o kpok ti mu ya tesal weri a baɲ o de ti sechik a nye un. Nandigi wa wa sa zɔɲ o daha. Ba naa maga sa Koosa deena, ba doso a ya tesal were. ¹¹ Koosa piin nye Yesu Kristo ya o de ti sechik. Nandigi wa to a zi koti a ya de ti sechik ti see Yesu duɲduɲ. ¹² Bɔne kpa salma awa aniita wa buɲkula were a naa kpak male kinkan, a wa sa zɔɲ de ti sechik ti ni. Bɔne ka kpa daasa awa kɔsa awa kɔle a wa sa zɔɲ de ti sechik ti ni. ¹³ Saha naa Kristo wa bur wa, o zi wa kpa dinu a zaamsi chenani nara maga tuma duu. Chen la zi wa biksi a kiwere koo a wa wer. ¹⁴ Din ti wa bu kaa ve koti a chɔk nar tuma, Koosa zi wa bɔ tum nawara o fun tumu. ¹⁵ Amaa din ti wa di o tum ta, o wa zi na bɔta. Koosa zi wa yisi unu, amaa o zi wa chi nibine naa ba lisi un o de ni ka din di o kina maga chenu.

¹⁶ Ma wa zim di ma tusa ya Koosa bar nyeniree? O siim weri ti nyen ma niu. ¹⁷ Nibine naa la chɔk Koosa bar nyeni ti, Koosa zi chɔk o gbankou, domi o bar nyeni ti ya bar birigire o wati. Ma titi tusa ya Koosa bar nyenire.

¹⁸ Ma ta nye nandigi wa mur o titi. O lisi di o kpak teene nɔ tim maga zima, o kpa o zima ti a yo ta ka burgi wom, chen ni o zi kpak Koosa zima. ¹⁹ Teene nɔ tim maga zima ti ya yɔrɩre Koosa wati. Ba fune sobiu a li Koosa sem tɔn ti ni a ɲɔ,

“O wa nyarɲi ba naa yaa kpa teene nɔ tim maga zima ti aa tum tum tagna.”

²⁰ Ba fune veen sobiu a li Koosa sem tɔn ti ni a ɲɔ,

“Koosa zim di teene nɔ tim maga zima ti lisi ya yɔrɩre.”

²¹ Adaha ma ta daɲni sɔn domi chenani teene nɔ tim maga zima ti zi koti yau. Ma kpak kina magau. ²² Pɔɔɔɔ, Apɔɔɔɔ, Pita, teene nɔ maga, miisa awa sou, a naa maga nyen lalaknɔ awa a naa veen kaa wa, ma kpak a magau. ²³ Yesu Kristo dɔ ma, ka Koosa ka dɔ Kristo.

Ya Naa Ya Koosa Nitume Tiɲ Gantel

4 O weru di ma la yir ya Yesu tumtumsi chen. Koosa fune kpa o wu sogle a du ya nisa ni. Ya ka kpa a aa biksi nara. ² Tumtum naa la tum nene a nye o kunyan ni, chen weru. O kunyan ti zi wa ɲɔ di o ya wuti tiinne. ³ Mu bak wa to chenani ma wa nibinsa sem mu we a la di min seria. Mu gbanne wa zi di mu titi seria. ⁴ Hali mu ɲɔ di mu tuha chaanu di mu fune tum neneu, chen wa zi biksi di mu zi wa liu. Kristo ya naa la zi wa di min seria. ⁵ Ma ta di seria ti lalaknɔ. Ma nye Yesu wa bur wa. O wa wa, o zi kpa nibinsa wu sogle a li gbampulimu a biksi ba muna. O wa ya chen, o zi wa nye ba jirimau a li ba tum were ni.

⁶ Mu niinbisa, mu kpa mu tuma awa Apɔɔɔɔ tuma di mu biksi ma ma se leli ma tiɲ chenani Koosa sem tɔn ti

biksi ya chen. Maa tiŋ chen, ma wa zi lisi nibin digi a zer un a kaali digi. ⁷ Anti ŋɔ ma di ma kaali ma dɔŋtima? Koosa fune nye ma kin naa maga ma kpak. A maga li Koosa wateɛ, ka yere maa daŋni sɔn di ma titi kpokre ma kpak a nan?

⁸ Ma lisi di ma piin kpak kin naa maga ma daŋni a ya kin tima a burgi a chi koorsa. Chenani maa lisi, chen wa ya wuti. Ya fu daŋni ya wa ma burgi a chi koorsiwa.

⁹ Mu wati Koosa nye o nitume ta tiŋ gantel, a chi ba naa ba fune di ba sou seria. Teene nɔ tim maga awa Koosa malaikasa nyini ya a chi ya ya nibin tagniwa.

¹⁰ Ya ya womniwa a li nibinsa wati Kristo daha, amaa ma waa ya o nibin neegewa. Ya waa ya o nibin ba naa ve kpak kpok a li nibinsa wati, amaa ma waa ya o nibin kpokwa. Nara la filimi ya, amaa ba waa la nye ma jiri-ma. ¹¹ Lsa awa nyɔksa yaa fune kpak yau hali wa zinan ni. Ya yaa laari kizergewa. Nara yaa fune tuk yau. Ya wa fun kpak bar nyeni a nyen aa go. ¹² Ya bara wilim nee ya fune di. Nara yaa pini yau, amaa ya yaa sumi Koosau di o sunji ba. Ba yaa muksi yau kinkan, amaa ya yaa kpak kanyitau ba wati. ¹³ Ba yaa chɔk ya sɔnau, amaa ya yaa fun sem sem wereu aa nye ba. Ya yaa fun chi chaasiwa teene nɔ tim maga wati hali wa zinan.

¹⁴ Mu wa sɔbi nanne a nye ma di mu nye hiisa kpak ma, amaa mu daŋni mu deesi mau a chi mu titi bisa.

¹⁵ Ma kpak nibinsa ba naa la zi biksi ma Kristo we, nidamatau, amaa nibin begim dunɔɔn ya ma nyana. Mu fune te biksi ma Koosa laaboer weri ti weu ma nu un a nye ma se su Yesu Kristo. Chendaha mu ya ma nyana. ¹⁶ Adaha mu sumi mau, maa tiŋ chenani mu tiŋ. ¹⁷ Mu zi kpa Timotiu a tum ma wati di o wa biksi ma nyinbaan naa ma zi tiŋ we. Waa ya mu bi daŋni a li Kristo ni a ya wuti tiina. Waa la zi wa lisi ma chenani mu tiŋ aa tum tuma Yesu Kristo wati. Chen nyinbaan-ne mu fun kpa biksi Yesu nitiŋe ba naa nyen bawu maga ni.

¹⁸ Ma bɔne zer ma titi kinkan, domi ma lisi di mu wa zi bur wa ma wati, ¹⁹ amaa mu zi wau. Koosa la nɔkɔni, mu zi wau lalaga a zim ba naa la zer ba titi chen. Anti la sem nan ni? Ba kpak kpok akoo ba wa kpak kpok, mu daŋni mu zim chen. ²⁰ Koosa koor ti wa ya nɔ semi wewa. O ya o kpok ti we wa. ²¹ Ma biksi min chenani mu zi wa ma wati. Mu wa ma wati awa da ni a wa tuk ma akoo mu wa ma wati balimm a wa biksi ma chenani mu daŋni maa?

Ma Nidigi La Tum Chɔkumsi Kinkan

⁵ Mu nuu ka ba ŋɔ min di maa tum chɔkumsi tumi-wa. Ma nidigi fune kpa o nyan haan a la chɔ. Hali ba naa ve zim Koosa chi chenu. ² Baŋne ma zer ma titi nan? O fu lawa ma tusa chɔku kinkan, ka ma lisi baal naa ya chen a li ma lagmi ti ni. ³ Mu wa ma bol dɔn niu, amaa mu waa piin di baal ti seriau ya kunyan Yesu sɔn daha a chi mu nyen ma wati. ⁴ Chendaha mu ŋɔ mau ma yir ma titi a lagmi dɔn ni wa ya kunyan Yesu kpok ti ni. Ma wa lagmi, o zi chi mu gbanko nyen ma wati. ⁵ Ma kpa un a du sintana nin ni o muksi un a chɔk o

bara, chen ni a wuzu naa ya kunyan ti wa bur wa, Koosa zi wa yisi o miisau.

⁶ Ma sɔn daŋni ti wa wer. Ma wa zim di luri tama yaa nyen boroboro sau ni, o yaa nye sau ti maga fɔɔsiu chenn? ⁷ Ma lisi nibin tagin nɔ a li ma ni, chen ni o wu tagin wa zi bu ma. Doone ma zi chi boroboro naa ve kpak luri a chi a naa Ju tim ta yaa di wuzu zen naa ba yir val la gali. Chen wuzu zen tire ba yaa kpu piisibisau a nye Koosa ni. Ju tim ta fune kpak Yesu Kristo a kpu chen, o fune chi ya wuzu zen piisibere. ⁸ Yaa tiŋ Yesu, o wa werwa ya bur a tum ya titi tum bune a lisi lise tagna a kitum tum tagna. Ma nye ya kpa a nama maga a ta. A waa chi luri ti. Ma nye ya sem wuti dunɔɔn a nye ya tusa chaani nene. A waa chi boroboro naa ve kpak luri ti.

⁹ Mu fune te sɔbi tɔnu a nye ma a ŋɔ di ma ta nye ma wa ba naa la tum chɔkumsa tuma kilagmi. ¹⁰ Mu wa ŋɔ ma di ma wa ba naa ve tiŋ Yesu a la tum nan kilagmi dɔn ni. Ba naa la daŋni nihaana yɔri yɔri a la daŋni male a burgi ba kina a la ŋme a la jeemi vuga, ba waa nyen bawu maga ni. ¹¹ Amaa mu fune sɔbiu a nye ma a ŋɔ di nibine daŋni nihaana yɔri yɔri a daŋni male a burgi o kina a jeemi vuga a chɔk nara sɔna a nɔk sin a deesi a ŋme a la yir o titi Yesu nitiŋi a la ya nan, ma ta nye ma wa n lagmi hali a di diwe.

¹² Ba naa ve ya Yesu nitiŋe ta, mu laata kaa wa di ba seria. Koosa kaa wa di ba seria, ¹³ amaa ba naa ya Yesu nitiŋe, ma waa dɔ ba di ma wa di ba seria.

“Adaha ma yisi chen nibin tagin tiina a li ma ni.”

O Lawa Ma Titire Di Ma Kina Seria

⁶ Ma naa ya Yesu nitiŋe nan ka ma wa ma dɔŋtima kpak dɔn, baŋne maa yaa ve kpa la Yesu nitiŋe ta wati ba la di ma seria? Amaa ma yaa la ba naa ve tiŋ Yesure. Chen denluu? ² Ma wa zim di wuzu digi Yesu nitiŋe ta zi wa di teene nɔ tim maga seriauu? Ma kaa wa ya chen wuzu digi, yere ma ve koti a di wu wisa seria lalaknɔ? ³ Ma wa zim di wuzu digi Yesu nitiŋe ta zi wa di malaika tagna seriauu? Ma kaa wa ya chen wuzu digi, yere ma ve koti a di ma nyeni kina seria? ⁴ Ma wa ma dɔŋtima kpak dɔn, ma yaa la ba naa ve ya Koosa nara di ba di ma seria. ⁵ Chen denluu? Hiisa wa kpak ma. Ma wa kpak nibin neege ba naa la zi koti a kɔkri ma wu wisa a li ma nii? ⁶ Ma naa ya Yesu nitiŋe ta yaa kpa dɔn a la seria bar diili de di ba naa ve tiŋ Yesu di ma seria.

⁷ Chenani maa kpa dɔn a la seria bar diili de ti nan, biksi di ma galimu. Ma wa ma dɔŋtima kpak wu digi, hali ba ŋme ma kundɔn, ma gil un a nye ba la. Waa bɔne wa ma kpa dɔn a la seria bar diili de ti. ⁸ Ma tum tum tagniwa a du dɔn ni a la ŋme dɔn kina. Chene maa ya a nye ma dɔŋtima ta ni. ⁹ Ma wa zim di nibin tagna wa kizu Koosa koor tii? Ma mur ma titire. Ba naa la tum chɔkumsa tuma a la nye vursa jiri-ma, a la daŋni nihaana yɔri yɔri, ¹⁰ a la ŋme, a kpa male a burgi ba kina, a la nɔk sin a deesi, a la chɔk nara sɔna a la fuksi nara a la kpaksi nara kina kpok ni, ba nidigi wa kikoti a zu Koosa koor ti. ¹¹ Ma bɔne fune ya chene, amaa

lalakno Koosa fune chaksi ma tum tagnau a li ma ni. Koosa do ma. Ma wa bu kpak galimsa o wati Yesu Kristo awa Koosa siim weri ti tum daha.

Ma Kpa Ma Bara Aa Nye Koosa Jirima

¹² Ma bɔne yaa ɔɔ ɔɔ ni, “Ya kpak nyinbaanu ya ya kina maga ya daɔni.” Amaa mu ɔɔ ma di kina maga la ta wer wa ya. Ya wa zi la ɔɔni a nye kin nama do ya.

¹³ Ma bɔne gbanko sem ɔɔ ni, “Lo daha diwe nyen. Diili daha lo gbanko nyen.” Amaa wuzu digi Koosa zi wa chɔk a magau. Ya bara wa nyen chɔkumsa tuma dahare. Ya kunyan dahare a nyen. Ya kunyan ti gbanko do ya bara di ya kpa a aa tum a nye un. ¹⁴ Koosa fune leli ya kunyan ti a li o sou ni. Chene o zi wa kpa o kpok ti a wa leli ya gbanko.

¹⁵ Ma wa zim di ma bara ta ya Kristo bara luk pekswaa? Mu kpa Kristo bara luk pekha a la lagmi a chɔ nihaan sakaal, chen weruu? Aai. ¹⁶ Ma wa zim di nar wa sakaal chɔ, ba bara ya nibegimne? Koosa sem tɔn ti biksi ya nan we, a ɔɔ,

“Nara bale lagmi ɔɔ ni a chɔ,
a burgi nibegim.”

¹⁷ Amaa ba naa wa ya kunyan ti ya nibegim, ba siimsa gbanko ya kibegimne.

¹⁸ Adaha ma chɔ li doonani chɔkumsi nyen. Wu tagin maga naa nara tum, a wa ya ba barawa baa ya chen. Amaa nibine naa la daɔni nihaana yɔri yɔri, o chɔk o titi barawa. ¹⁹ Ma wa zim di ma bara ya Koosa siim weri ti bar nyenire? Koosa fune kpa o siim weri ti a nye ma. ²⁰ Ma wa do ma titi, domi Koosa yau ma o titi. Ma yawi fune iuu kinkan. Adaha ma doso a kpa ma bara ta aa nye un jirima.

Chenani Nihaana Awa Ba Baalasa Nyen

7 Ma fune sɔbi tɔnne a pɛsi min di nibaal ve kpa haan, chen weruu? ² O weru. Amaa chɔkumsi kinkan daha, o denlu di nibaal kpak o titi haanu. Nihaan gbanko kpak o titi baal. ³ O wa lawa nibaal ɔɔ di o wa o haan wa zi lagmi chɔ. Nihaan gbanko ta ɔɔ di o wa o baal wa zi lagmi chɔ. ⁴ Nihaan wa do o bara. O baal ti do o bara. Chen vɛna, o baal ti wa do o titi bara. O haan ti do o bara. ⁵ Adaha ma ta ve ɔɔni. Nibaal awa o haan vɔwe a ɔɔ di ba ha gil ɔɔni wuzu bile, chen ni ba zi sumi Koosau awa tu kibegim ni a bu wa lagmi ɔɔ ni, chen weree. Amaa o ve ya chene, ma ta waligi ɔɔ ni, chen ni sintana wa zi koti a zaamsi ma, domi ma wa kikoti a kpak ma titi nene.

⁶ O wa ya Koosa chiksi kpokre di nibaal kpa haan, ⁷ amaa mu wati, nibaala maga fun ya bazooma a chi mu ya bazoom nan, chen fu zi bo wa ba kpak nihaana. Amaa o wa ya di nara maga nee Koosa nye ba chen papaha ti di o nyen a ta kpak haan. Koosa papaha naa o kpa nye nara ni, a kuurgu.

⁸ Mu daɔni mu ɔɔ bazooma, luhaana awa butoosa wate. Ma fu tiɔ min a ve deu haanasa awa baalasa yuuli, chen bɔne. ⁹ Amaa ma ve koti a kpak ma titi, ma kpa

haanasa aa yu baalasa. Chen bɔne ma ve koti a kpak ma titi.

¹⁰ Mu daɔni mu ɔɔ nihaana ba naa piin kpak baalasa ba ta ve ba baalasi ta. A wa ya mu titi semwa. A ya Koosa semwa. ¹¹ Amaa o ve o baal, o ta bu yu baal digi. O zim di o zi bur wa o baal buni ti watiu ba bu ya ɔɔ begim, o bur kila o wati. Nibaal gbanko ta wa daɔni o haan.

¹² Mu ɔɔ nanne a nye mu daɔtim ta ni. Nibaal naa ya Yesu nitiɔi aa kpak haan naa ve ya Yesu nitiɔi, ka ba lagmi nyen wa ɔɔ ni ka chen wer wa haan ti ni, o baal ti ta daɔni un taali. Mu titi zima nee mu ɔɔ nan. Ya kunyan ti laata ɔɔ. ¹³ Nihaan gbanko ya Yesu nitiɔi ka o baal ve ya Yesu nitiɔi, ka ba lagmi nyen wa ɔɔ ni ka chen wer wa baal ti, o haan ti ta wa ve un. ¹⁴ Nibaal naa ve ya Yesu nitiɔi a kpak haan naa la tiɔ Yesu, Koosa zi sunji unu, domi o wa o haan ti ya nibegimne. Nihaan naa gbanko ve tiɔ Yesu ka o baal ya Yesu nitiɔi, Koosa zi sunji o haan tiu domi o wa o baal ti ya nibegimne. O fu ve ya chen, Koosa fu wa zi sunji ba bisa. Amaa ba nibegim ya Yesu nitiɔi daha, Koosa zi sunji ba bisau.

¹⁵ Amaa nibaal koo nihaan ba naa ve ya Yesu nitiɔi, daɔni o ve nihaan koo nibaal ba naa ya Yesu nitiɔi, ma ta do ba nyinbaan. Naa ve ya Yesu nitiɔi daɔni o ya chen, Yesu nitiɔi ta la ɔɔni a nye un. Koosa fune yir ma di ma wa o wati a wa kpak bara ɔɔni. ¹⁶ Ma nihaana, ma wa zim di Koosa zi kotiu a yisi ma baalasa a li ba tum tagna ni ma dahaa? Ma nibaala, ma wa zim di Koosa zi kotiu a yisi ma haanasa a li ba tum tagna ni ma dahaa?

Ma Ta Chergi A Li Ma Nyeni Ni

¹⁷ Adaha nara maga kitum aa di a chi chenani o fun piinsa tum aa di hali Koosa fun yir un. Chene Koosa daɔni nara maga kitum aa di. Mu biksi Koosa nitiɔi ta bawu maga ni a chi chen. ¹⁸ Ba te teɔ nar ka Koosa zi yir un, o ta kpak o bara kiyaali a duuti ba wa teɔ un. Ba ve te teɔ nar ka Koosa zi yir un, o ta bu nye ba teɔ un. ¹⁹ Ba teɔ un o ya yɔri. Ba ve teɔ un, chen gbanko ya yɔri. Amaa Koosa ɔɔ tiɔi ya wu birigi. ²⁰ Adaha ma tum aa di a chi chenani ma fun piinsa tum aa di hali Koosa fun yir ma. ²¹ I fune ya yoma ka Koosa yir hin, ta nye chen muksi hin. Amaa ba daɔni ba lisi hinu a chausi, i la ɔɔni. ²² Domi nibine naa ya yoma ka ya kunyan ti yir un, o ya nibine naa do o titire o wati. Nibine naa do o titi ka ya kunyan ti yir un, o ya Kristo yomne. ²³ Waa fune yau ma. Ma yawi fune iuu kinkan. Adaha ma ta lisi di maa tum a nye nibinsi nee. ²⁴ Mu nibisa, chenani ma fun nyen ka Koosa yir ma chen, ma vɛen nyen chen o wati.

Chenani Hazoma, Baalzoma Awa Luhaana Nyen

²⁵ Ma fune sɔbi tɔnne a pɛsi min ba naa ve kpak baalasa awa ba naa ve kpak haanasa we. Ya kunyan ti wa nye min chen chiksi, amaa mu zi sem ma chenani mu yaa fune lisiu. Waa fune ɔm min siki, chen ni mu ya o wuti tiina.

²⁶ Wu namse zi wa pu yau lalaga. Chendaha o weru mu wati chenani nibine nyen nan, o kut kpak chen. ²⁷ I kpak haan, ta ve un. I ka ve kpak haan, ta deu haan. ²⁸ I kaa kpa haan, o wa ya di i tum galimsau. I kaa yu baal, o wa ya di i tum galimsau. Ba naa kpak baalasa awa haanasa, ba waa la na namsi a kaali ba naa ve kpak baalasa awa haanasa. Mu wara danji ma namsi a chi ba.

²⁹ Mu niinbisa, wu namse saha dugleu. Nan daha ma naa kpak haanasa, ma nyen a chi ba wa kpak haanasa. ³⁰ Ma naa la wi nan, ma nyen a chi ma tusa sɔɔne. Ma naa kpak tu sɔɔna, ma nyen a chi ma tusa wa sɔɔni. Ma naa la yausi kina gbanko, ma nyen a chi kin ta wa ya ma kina. ³¹ Ma naa kpa ma bambe maga a du teene no maga kina ni, ma nyen a chi ma se wa seri a ni, domi o wa zi vusi ka teene no maga wa chɔk.

³² Mu wara danji teene no maga kina kimuksi ma tusa kinkan. Nibaal naa ve kpak haan, o nye o si seri a du ya kunyan ti tum ni, chen ni o tuha zi sɔɔniu.

³³ Amaa nibaal naa kpak haan, o si yaa seri a du teene no maga kina ni, chen ni o zi sɔɔni o haan ti tuhau. O yaa veen a danji di o si seri a du ya kunyan ti tum ni, chen ni o tuha zi sɔɔniu. ³⁴ Nihaan naa ve yu baal, o si yaa seri a li ya kunyan ti tum ni, chen ni o zi do o bara awa o siimau. Nihaan naa yu baal, o si yaa seri a li teene no maga kina ni, chen ni o zi sɔɔni o baal ti tuhau.

³⁵ Mu la sem ma nan, mu danji mu sunji mau. Mu wara danji mu to ma nyinbaan. Mu danji ma ya wi naa denlee ka nye ma si seri aa kitum ya kunyan ti tum dunɔɔ.

³⁶ Nibaal naa kpak butowe a vɔu di o wa kpa un ka o bambi chergi di chen wa denli wa o kpa un, amaa o bambi nyen un ni kinkan, o kpa un. Chen wa ya wu tagin, ³⁷ amaa o lisee nene di chen wa denli wa o kpa un, kundɔɔ wara muksi un. O kpak o titi nene. O bambi nyen un ni di o ta kpa un, o ya nene. ³⁸ Adaha nibaal kpa butowe naa o vɔu di o kpa, o ya nene. Amaa o ve kpa un, chen bɔɔɔ.

³⁹ Nihaan naa kpak baal, o wa bu kpak nyinbaan wa o gil o baal ti a la yu baal digi. Amaa o baal ti sowee, o kpak nyinbaanu wa o yu baal naa o danji. Chen tiina lawa o ya Yesu nitiɔɔ. ⁴⁰ Mu wati, o gil baal yuuli, o tuha zi sɔɔniu a kaali o yu baal. Mu la sem nan, mu lisu di Koosa siim weri ti biksi min.

Ma Ta Di Vursa Diwe

8 Ma fune sɔbi tɔnne a pɛsi min sela a naa ba yaa kɔrigi a nye vursi ni chen we.

Mu zim di ya maga kpak Koosa zima ti a chi chenani ma sem, amaa zima nye nara zer ba titi. Amaa yaa danji dɔɔa, chen la zi sunji ya. ² Nar lisi di o nɛɛgeu, o wa zim kundɔɔ a chi chenani o fu zi zim, ³ amaa nar la danji Koosa, ware Koosa zim.

⁴ Ma nye ya bur gantel a la sela a naa ba yaa kɔrigi a nye vursi ni. Ya zimu di vursa wa to teene no maga ni a kpak miisa. Ya zimu di Koosa begim dunɔɔ nyenɛɛ.

⁵ Kin nawara nibinsa yir ba vursa awa ba kunyama, a

iiu kinkan. Ba sem di a nyen buudaha ni awa teene no maga ni. ⁶ Amaa ya wati, Koosa begim nyenɛɛ. Waa ya ya kunyan ti a fun naami kina maga. Ya ya o bisywa. Ya kunyana Yesu Kristo gban ya nibegimne. Koosa fune nye o naami kina maga a nye ya miisa.

⁷ Amaa nara nidamata laata zim di nan ya wutiu. Nibinsa ba naa fune nye vursa jirima kinkan, bɔne wa se vursa neme, ba yaa lisi di ba jeemi vursi tawa. O fun muksi ba di neme naa ba se chen, zi nye ba dɔɔu. ⁸ Diwe wa kikoti a kpa ya la Koosa wati. Ya di a koo ya chi, a mak ya kibegimne.

⁹ Amaa ma doso. Ma ve chi a a la se vursa namsa, ma ta nye ma yaali ti mur ba naa no di namsi ta zi nye ma dɔɔu, a wa chel. ¹⁰ Ma nibegim zim wuti no a la doonani ba kɔɔri vursa a la se namsa ka i dɔɔtiina naa ve zim wuti no nene, na hin dooni, o gbanko zi kpak bambiu a la zu dooni a se namsi ta. O wa se peti, o tuha zi chɔku kinkan namsi ta daha. ¹¹ Kristo fune wa sou i dɔɔtiin ti dahare, amaa ma chɔk unu ma zima ti daha. ¹² I ya i dɔɔtima nan ni, ba tusa zi chɔku, domi ba wa fun zim wuti no nene. Chenani ma tum tum tagna a du ba ni nye ma tum chen a du Kristo gbanko ni. ¹³ Adaha neme mu zi se bur mu dɔɔtima gantel, mu wa zi bu se un, chen ni mu dɔɔtim ta wa zi wa chel.

Nitume Kpak Nyinbaan A La Zi Tum Tum Damata

9 Mu wati, mu wa do mu titii? Mu wa ya Yesu Kristo nitume ta digiree? Mu wa fun na ya kunyan Yesuu? Ma waa tiɔ Yesu domi mu fune wa ma wati a biksi ma Koosa laaboer weri ti wee? ² Bɔne wara la kɔɔni di mu ya Kristo nitumire. Yere ma lisi? Chenani maa tiɔ ya kunyan ti biksi nara di mu ya o nitumire.

³ Bɔne beeliu di mu wa ya o nitumi ti, nanne mu ya no ba. ⁴ Kristo nitume ta kpak nyinbaan di nara nye ba diwe awa kinyɔɔli ba tum daha. Mu wa kpak chen nyinbaan? ⁵ Kristo nitume ta, ya kunyan ti niinbisa awa Pita, ba maga fune kpak haanasiwa. Ba wa ba haanasi ta la tiɔ dɔɔa a gba, mu gbanko wa kpak chen nyinbaan? ⁶ Mu wa Barnabas dunɔɔ kaa tum aa di ya bar wilim nii? ⁷ I ya lanjima a li la laal ni, o wa ya i kunyan malewa i kaa la dii? I par i nɔmaha, i wa zi di o diwee? I gban nuhe, i wa zi nyɔ nuhe ta nuill?

⁸ O wa ya nibinsa dɔɔ we la biksi chen. Koosa sem tɔn ti fune biksi chene. ⁹ Mosis fune sɔbiu a no,

“Ma ta vɔu nuha naa la sɔrgi niɔmena di o cheri a, no.” Koosa fune danji nuhe ta dunɔɔ sunjire daha o fun nye Mosis sɔbi nan nii? ¹⁰ Akoo o fune kaa sunji nibinsiwa a fun nye o sɔbi nann? Wuti ni o chi ya dahare o fun sɔbi chen, chen ni ya zi zimu di ba naa la par ba nɔmaha ba kpar wa bambi begim, ka ba naa la kum, ba kikum wa bambi begim. ¹¹ Chenani ya fun a biksi ma Koosa we nan, o wa denli di ya la diwe ma watii? ¹² Ma nye bɔne ni chene. Ba kpak chen nyinbaan a la diwe ma wati, ya waa wa kpak chen nyinbaan a kaali baa? Ya ha wa no ma di ma ya chen a nye ya.

Ya kpak kanyitare kina maga ni, chen ni ya wa zi to Kristo laaboer weri ti nyinbaan. ¹³ Ma zimu di ba naa la tum Koosa bar jeemi dam ti ni a li Jerusalem ni di a li ba

tum nɛɛ. Ba naa la kɔkri kɔkra, baa di kɔkri ti bar digire.

¹⁴Chene ya kunyan ti fun sem a nye ba naa la biksi nara Koosa laaboor weri ti we di ba di a li ba tum ta ni.

¹⁵Mu kpak nyinbaan naa mu zi tum a nama magau, amaa mu wa tiɲ chen. Mu wa sɔbi tɔn kɔ a nye ma di ma ya chen a nye min. Mu daɲni mu te biksi ma Koosa laaboor weri tiu a sou wa lɔsa a zi ɲɔ ma ma nye min diwe. ¹⁶O wa denli wa muu daɲni sɔn domi mu la biksi nara Koosa laaboor weri ti we daha. O funɛ kpak minu a ɲɔ min mu ya chen. Mu ve biksi o laaboor weri ti, yere o zi du min ni? ¹⁷O fu ya mu titi tutɔre mu biksi nan, o fu denlu wa mu la nyɔkra a niu. Amaa Koosa funɛ kpa o laaboor weri ti a du mu nin ni a ɲɔ di mu kpa un aa nye nara ni. Adaha mu laata kpa mu titi aa tum nan ni. ¹⁸Mu tum ta nyɔkra ya banja? Mu nyɔkra ya mu kpa Koosa laaboor weri ti a nye nara ni a ta la kundɔɲ. Saha maga mu wara tiɲ nyinbaan naa mu kpak, domi mu ya Yesu Kristo nitiɲɛ ta digire.

¹⁹Nandigi wa dɔ min, amaa mu funɛ kpa mu titire a burgi yoma a tum a nye nara maga ni, chen ni mu zi kotiu a la ba nidamata a nye Koosa ni. ²⁰Mu wa Ju tim ta lagmi nyen, mu yaa kpa mu titiu a burgi ba, chen ni mu zi la ba bɔneɔ a nye Koosa ni. Mu wa ba naa tiɲ Ju tim ta chikse ta wa lagmi, mu gbanko yaa tiɲ ba chikse tawa, chen ni mu zi la ba bɔneɔ a nye Koosa ni. ²¹Mu wa ba naa ve ya Ju tima a ve tiɲ Ju tim chikse ta, wa lagmi, mu yaa kpa mu titiu a burgi ba, chen ni mu gbanko zi la ba bɔneɔ a nye Koosa ni. Mu kpa mu titi a burgi nara nama, mu ha veɛn tiɲ Koosa nɔre. Mu tiɲ chenani Yesu fun biksi ya di yaa tiɲne. ²²Mu wa ba naa se ve su Yesu nene, wa lagmi, mu yaa burgi ba ware, chen ni mu zi sunji bau di ba tiɲ un nene. Chenani nibinsa du, mu gbanko du chene, chen ni mu zi la ba bɔneɔ a nye Koosa ni.

²³Mu ya chene o laaboor weri ti daha, chen ni mu zi wa na kiwere a naa Koosa fun vɔu di o nye ya chenu. ²⁴Ma zim di nara yaa chɔ chɔchɔha di ba la di chen, nara kinkan yaa chɔ a la, amaa nibegim yaa la di. Ma Yesu tiɲi chi chɔchɔhare. Maa chɔ nene, chen ni ma zi wa diu. ²⁵Nar la buksi chɔchɔha, o yaa kpak o titire a li kina maga ni. O yaa chɔu di o la di nyuchik naa ba yaa kpa a chik o nyuha. Nara yaa chɔu a la di ba la di papaha. Chen papaha ti wara vusi a la chɔk, amaa ya waa chɔu di ya la di papaha naa la zi ve wa chɔki. ²⁶Chendaha mu yaa chɔu a denli a la tel o bɔ. Mu gban chi nara nitukire. Mu wa mou a kru. ²⁷Mu yaa muksi mu barawa aa kpak mu titi nene, chen ni mu titi wa zi wa nyuksi laaboor weri ti papaha naa mu kpa biksi nara chen.

O Wa Lawa Ma Jɛemi Vursa

10 Mu niinbisa, mu daɲni ma lisiu di Koosa dobaal funɛ kok Ju tim nawaalsa ba naa maga funɛ tiɲ Mosis saha digi. Ba maga funɛ val a gali ni sem ti niu a kaali. ²O chi ba funɛ chaksi bau a li dobaal ti ni awa ni ti ni ka ba fun a tiɲ Mosis. ³Koosa funɛ tum alaazibu tuma a kpa diwe a nye ba di ba di, ⁴a kpa ni a nye ba di ba nyɔ. Ba fun na ka Mosis nye ni li gbentel ni. Kristo

chi gbentel tire a tiɲ ba aa la, ⁵amaa Koosa tuha wa fun sɔkni a li ba nidamata ni, ka o fun chɔk ba nyabaan ni di ba siti.

⁶Chenani ba funɛ siti chen biksi ya di ya doso a ta tum tum tagna a chi ba. ⁷Ya ta nye vursa wa jirima a chi chenani ba bɔneɔ ya. Ba funɛ sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni a ɲɔ,

“Nara kanɛɛ a di kikɔrige ta a nyo sin kpoka a si a go.”

⁸Ya ta tum chɔkumsa tuma a chi chenani ba bɔneɔ funɛ tum chɔkumsa tum chen. Koosa fun kpu ba nara tusugsa fumle datura wuzu begim. ⁹Ya ta zaamse ya kunyan ti a chi chenani ba bɔneɔ funɛ zaamsi un chen. O fun nye duma dusi ba ba siti. ¹⁰Ya ta zulimi a du Koosa ni a chi chenani ba bɔneɔ funɛ zulimi a du un ni chen. O fun nye malaika naa funɛ kpu nara chen, wa kpu ba.

¹¹Kin na funɛ ya bau di a biksi ya. Ba fun sɔbi chenani funɛ ya di o biksi ya naa nyen teɛne kɔ maga peti saha, di ya fieɲ ya wa tiɲ a chi chenani ba funɛ tiɲ.

¹²Chendaha naa liseɛ di o chiɲe neneɔ, o doso a ta wa cheli a chi ba. ¹³Sintana zaamsi nibine magau di ba tum tum tagna. Chenani o zaamsi ba, o zaamsi ma gbankou. Amaa Koosa ya wuti tiina. O wa zi nye wu zamse a naa kaali ma kpok, wa pu ma, chen ni ma wa zi wa chel. O zi nye ma kpoku ma kpak kanyita wa wu zamse ni a yisi ma a li a ni.

¹⁴Mu bi daɲne, ma gil vursa jirima nyeeli. ¹⁵Ma ya nibin neegewa. Adaha ma nu chenani mu ɲɔ ma nan nene. ¹⁶Ya wa lagmi di ya lisi ya kunyan ti siwi we, kinyɔkli naa ya sumi Koosa a du a kpa nyo chen, ya wa yaa lisi o chel naa funɛ li a sunji ya chenee? Boroboro naa ya yaa kpa se chen, ya wa yaa lisi o bara naa funɛ sou a sunji ya chenee? ¹⁷Ya maga ya nibegim boroboro begim ti daha.

¹⁸Ma lisi Ju tim we. Ba naa la di kikɔre a naa ba kɔkri a nye Koosa ni chen, bɔneɔ ba wa a ya kibegimneɛ?

¹⁹Chenani mu daɲni mu ɲɔ ma ya di vursi ta kidigi wa ya kundɔɲ, akoo kikɔre ta ba kɔkri aa nye a chen, a wa ya kundɔɲ. ²⁰Mu ɲɔ mau di ba naa ve ya Ju tima, ba yaa kɔkri kɔre a nye alizin tagna nɛɛ. O wa ya Koosare ba kɔkri aa nye. Mu wara daɲni ma wa alizin tagni ta ya kibegim. ²¹Ma wa kilagmi a nyo ya kunyan kinyɔkli ti a bu la nyo alizin tagna kinyɔkle. Ma wa kilagmi a se ya kunyan boroboro ti a bu la se alizin tagna namsa. ²²Ya daɲni ya kunyan ti na paanne a du ya nii? Ya waa kpok a kaali unn?

²³Ma bɔneɔ yaa ɲɔ dɔɲ ni, “Ya kpak nyinbaanu wa yaa ya kina maga ya daɲniu.” Amaa kina maga laata la sunji ya di ya tiɲ Koosa aa gbaari. ²⁴O wa werwa nibine kidaɲni o dunɲun sunji, amaa o lawa o daɲni o dɔɲti-ma sunji gbankou.

²⁵Ma kpak nyinbaan wa ma se neme a naa maga ba yogli a li yau ni, a ta beeli a peesi doonani o liili. ²⁶Ba funɛ sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni a ɲɔ, “Ya kunyan ti dɔ teɛne kɔ maga awa kin naa maga nyen un ni.”

²⁷Ba naa se ve su Koosa digi yir ma di ma wa un lagmi dɔɲ ni a di ka ma vɔu di ma la, ma di diwe naa o kpa nye ma chen, a ta beeli a peesi doonani o liili. ²⁸Amaa

nandigi ɲɔ ma di ba kɔɔri vurre, ma ta diili, domi ma daɲni ma sunji ma dɔɲtimwa. ²⁹ O wa ya ma lisi dahare, amaa ma dɔɲtim ta lise daha. Chendaha mu ɲɔ ma di ma ta diili.

Ma nidigi zi ɲɔ minu, "Mu ve chi chen, baɲɲe mu kaa kpak mu titi mu dɔɲtim ta lisi daha? ³⁰ Mu zaami Koosa a la di, yere nandigi kaa galimi min diwe naa mu sumi Koosa a du a la di ni?"

³¹ Amaa kina maga maa ya a la di koo a nyɔ, maa ya a maga a kinye Koosa wa jirima. ³² Ma doso ma ta wa ya wu digi naa la zi chɔk ma dɔɲtim ta lisi aa muksi ba. Ju tim ta akoo ba naa ve ya Ju tima koo ba naa ya Yesu nitiɲe, ma ta wa ya chen a nye nandigi ni. ³³ Maa tiɲ chenani muu tiɲ chen. Kina maga mu ya, mu yaa kpanju di mu sɔɔni nara maga tusa. Mu wara lisi mu dɔɲduɲ nyɔɔra naali, amaa nidamata nyɔɔra naalire muu lisi, chen ni mu zi kotiu a la ba a nye Koosa ni.

11 Adaha maa tiɲ min a chi chenani mu ya Yesu nitiɲi a la tiɲ un nan.

O Lawa Nihaana Tɔ Ba Nyuunau A Kijɛemi Koosa

² Mu pegi mau domi maa tiɲ biksi naa maga Koosa fun biksi min chen ka mu kpa un a biksi ma. ³ Mu daɲni ma zimu di Kristo ya nibaal nyuhu tiina ka nibaal ka ya o haan nyuhu tiina. Koosa gbanko ka ya Kristo nyuhu tiina. ⁴ Ma wa lagmi dɔɲ ni, nibaal naa la sumi Koosa akoo a kpa o siim weri ti kpok a sem sɛma a kpa kundɔɲ a tɔ o nyuha, o du Kristo wa hiisau. ⁵ Nihaan naa la sumi Koosa akoo a kpa o siim weri ti kpok ti a sem sɛma a ka ve kpa kundɔɲ a tɔ o nyuha, o du o baal wa hiisau. O haan ti chi nibine naa yaa funi o nyuhure. ⁶ Nihaan ve kpa kundɔɲ a tɔ o nyuha, o vaan funi o nyuksi ta a ta. Chenani o ya hiisa wa nihaan funi o nyuha, o werwa o kpa kundɔɲu aa tɔ o nyuha. ⁷ O wa werwa nibaal tɔ o nyuha, domi o ya Koosa chemsare a biksi chenani o kpok ti jirima du. Nihaan ya o baal chemsare a biksi chenani o kpok ti jirima du. ⁸ Koosa wa fun naami nibaal a li nihaan wati, amaa o fune naami nihaan a li nibaal wateɛ. ⁹ Koosa wa fun naami nibaal nihaan dahare, amaa o fune naami nihaan nibaal dahare. ¹⁰ Chendaha o lawa nihaan yaa zer kundɔɲu a tɔ o nyuha. Chen la zi biksi di nibaal dɔ un. Koosa malaikasa la nyini ma, adaha maa ya chen. ¹¹ Chenani ya tiɲ ya kunyan ti nan, nibaala awa nihaana ya nibegimne o wati. ¹² Saha digi nihaan fune li nibaal wateɛ, amaa lalakɔ nihaan la lul nibaal. Kina maga li Koosa wateɛ.

¹³ Maa lisi nene a ɲɔ min. O werwa nihaan kisumi Koosa ka kundɔɲ ve tɔ o nyuhauu? ¹⁴ Ma nyeni ni o biksi ma di nibaal nyuksa wa i kinkan, o wa wer. Chen yaa ya un hiisare. ¹⁵ Amaa nihaan nyuksa nyu aa zɲɲ, chen weru. Chen la zi nye o wer. Koosa nye un chen di o tɔ o titi. ¹⁶ Amaa nandigi daɲni o di amɔre, chene ya wa Yesu nitiɲe ba naa nyen bawu maga ni, yaa tiɲ.

Chenani Ma Zi Di Ya Kunyana Diwe Wa Wuti Ni

(Mat. 26.26-29; Maak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Kin namawa mu daɲni mu biksi ma maa tiɲ a. Mu wa zi pegi ma kin ta daha. Ma wa lagmi dɔɲ ni chen wara sunji ma, amaa o ya tau barigi mau a kaali kiwere. ¹⁸ Nara fune ɲɔ min ma weu di ma wa lagmi dɔɲ ni a sumi Koosa, ma wara kpak ɲɔ begim. Mu lisi di a bɔne ya wutire ba sem. ¹⁹ O wa kpak beeli waligi nyen ma ni, chen ni ma zi kotiu a na ba naa la tiɲ wuti ti. ²⁰ Ma yaa lagmi di ma di ya kunyana Yesu diwe, ma wara di wa o nyinbaan ni. ²¹ Domi ma bɔne yaa di ma titi diwewa lalaga. Lɔsa yaa kpak bɔne. Bɔne ka yaa nyɔu hali a deesi. ²² Yere? Ma wa kpak damsa doonani ma zi di aa kinyɔɔ? Ma wara zɛemi Yesu nitiɲe taa? Ma wara du Yesu nitiɲe ba naa ya fara tim ta wa hiisare? Yere ma bur a daɲni mu ɲɔ ma? Mu pegi maa? Aai. Mu wara pegi ma.

²³ Nanne ya kunyan Yesu fun biksi min mu fun kpa un a nye ma. Dusum ne Judas fun li ya kunyan Yesu gantel, o wa o gantel tiɲsi ta fun lagmi a di diwe. O fun kpa boroboro, ²⁴ a sumi Koosa a du a chɔksi a ɲɔ, "Mu bara neene mu kpa a nye ma. Maa ya chen a kilisi mu we." ²⁵ Ba fune di diwe ta peti, o zer gbakme a ɲɔ, "Kinyɔɔli naa chi mu chel nan, biksi ya wu fali begimne di ya wa Koosa ya ɲɔ begimne. Maa nyɔ un a kilisi mu we."

²⁶ Saha naa maga ma wa se boroboro ti a la nyɔ kinyɔɔli ti, nara zi lisi chenani ya kunyan ti sowu. Maa ya chen hali a wuzu naa o kaa wa bur wa. ²⁷ Nandigi wa se boroboro naa nye ma lisi chenani o fun sou we a ve tiɲ o nyinbaan, o wara nye ya kunyan ti bara wa jirima. Nandigi wa nyɔ kinyɔɔli naa nye ma lisi chenani o fun sou we a ve tiɲ o nyinbaan ti, o wara nye ya kunyan ti chel ti wa jirima. ²⁸ Adaha o lawa nibine maga te zaamsi o titiu nene a zi se boroboro ti aa nyɔ kinyɔɔli ti. ²⁹ O ve ya chen ka nibine se a la nyɔ a, o nye Koosare na paan a du un ni, domi o wa te zaamsi o titi nene a lisi di o ya ya kunyan ti barawa awa o chelle. ³⁰ Chendaha ma nidamata wi a ve kpak kpok ka ma bɔne fun siti. ³¹ Ya fu te zaamsi ya tusa, Koosa fu wa zi di ya seria a kimuksi ya. ³² Wuzu digi ya kunyan ti zi wa bur wau a na teene ɲɔ tim maga galimsa a ta ba yɔri. Chendaha o di ya seria a lergi ya diɲsa lalakɔ, chen ni ya wa zi gbaari ba ni.

³³ Mu niinbisa, ma yaa lagmi dɔɲ ni di ma di ya kunyan ti diwe ta, ma yaa kipɔ dɔɲa. Ma ta yaa kitanɲi a kidiili. ³⁴ Lɔsa kpak ma nidigi, o yaa di o dam ni a zi wa. Ma ta di diwe naa ve kpak nyinbaan wa ma diili, chen ni Koosa wa zi na paan a du ma ni. Mu wa bur wa ma wati, mu zi biksi ma we naa kaɛɛ.

Koosa Siim Weri Papaha We

12 Mu niinbisa, ma gbanko fune sɔbi tɔnne a peesi min papaha a naa Koosa fune nye ma a li o siim weri ti ni chen we.

Mu daɲni ma zim a wutire. ² Ma zimu di saha naa ma ha fun ve zim Koosa chen, vursa a naa ve kpak miisa

chen, fune do ma a nye ma nyuksi. ³ Adaha mu danji ma zimu di nibine naa Koosa siim weri ti nyen, o wa zi koti a njo no a nye Yesu ni. Nibine wa to a la zi koti a sem nara ni di Yesu ya o kunyane, see Koosa siim weri ti nyen un ni.

⁴ Koosa siim weri papaha a naa o kpa nye ya chen, kurgu. Amaa siim weri begim ti, waa nye a. ⁵ Tum ta ya kunyan ti boni ya chen kurgu. Amaa ya maga tum ya kunyan begim ti wate. ⁶ Kpok naa maga Koosa boni ya chen, a maga kurgu, amaa Koosa begim ti waa nye ya kpok ti maga. ⁷ Koosa siim weri ti fune kpa o papaha a nye ma nibegim begim ni di maa sunji donja. ⁸ Koosa begim siim weri ti fune nye bone wa neha sema a nye bone kpak zima. ⁹ Waa nye bone se suuli a nye bone kpak kpak a koti a tiibi nara, ¹⁰ a nye bone kpok di baa tum alaazibu tuma. Bone koti aa sem Koosa we a li o kpok ti ni, ka bone koti aa zim papaha a naa li Koosa wati awa papaha a naa ve li o wati. Bone sem sem kurge, ka bone koti a biksi a muna aa nye nara ni. ¹¹ Amaa Koosa begim siim weri ti kpa papaha nama maga a nye ya. O tuto nee, o nye ya papaha a kurgi.

Ya Bara Luk Peksa Iiu

¹² Ma nyini chenani ya bara du. O ya kibegimne amaa o luk peksa iiu. Amaa o luk peksa kurge ta lagmi donji a burgi bara begim. Chene Kristo du. ¹³ Ya bone ya Ju timwa. Ya bone ka wa ya Ju tima. Ya bone ya yosa ka ya bone ka do ya titi. Amaa Koosa fune kpa o siim weri tiu a du ya maga ni ya burgi nibegim. ¹⁴ Nibine bara luk pekha dunjon laata ya bara, amaa a iiu. ¹⁵ Nibine nanjeri njee di o wa ya nin, chendaha o wa to o bara ni, o sunu. O wa ya nin, amaa o gbanko nyen a bara nee. ¹⁶ Nibine dinja gban njee di o wa ya si, chendaha o wa to o bara ni, o sunu. O wa ya si, amaa o gbanko nyen o bara nee. ¹⁷ Bara fu kpak se dunjon a ve kpak dinja, yere o fu kaa ya aa nu? Bara fu kpak dinja dunjon a ve kpak misa, yere o fu kaa ya aa nu sora? ¹⁸ Amaa chen laata Koosa fun naami ya. O fune kpa ya bara luk peksiwa a lagmi a chi chenani o danji. ¹⁹ Bara fu ya luk pek begim dunjon, bara fu wa zi nyen. ²⁰ Amaa bara luk peksa iiu. A maga ka ya kibegimne.

²¹ Se wa kikoti a njo nin ni di o wara danji un. Nyuha gbanko wa kikoti a njo nanjere ni di o wara danji un. ²² Aai. Bara luk peksa a naa ve kpoki, a ya kibirige kinkan. ²³ A naa ve kpak jirima, a waa ya a naa ya danji aa la nye jirima kinkan. Bara luk peksa a naa ve weri nan, ya waa la nyini a. ²⁴ Amaa a naa weree, ya ta bu nyini a kinkan. Chendaha Koosa fun kpa ya bara luk peksa a lagmi donji ni, chen ni ya zi nye a naa ve kpak jirima chen, wa jirimau. ²⁵ Adaha waligi wa to bara titi ni, amaa o luk peksa a naa kurge chen, a maga бага nyen donji niu. ²⁶ Bara luk pekha ve kpak alaaf, o bara maga la wi chen. Nara pegi bara luk pekha digi, ba pegi bara magawa.

²⁷ Ma maga ya Kristo barawa. Ma maga nibegim begim ya o bara luk peksiwa. ²⁸ Koosa nye ma nibegim begim tum naa ma zi tum. Koosa nitume ta ya ba naa fune te ma suwachak. O witinsa ba naa la moli o laa-

boor weri ti, tinjo o nitume tawa. Koosa nibikse ta gbanko tinjo ba ware. Ba naa la tum alaazibu tuma gbanko tinjo Koosa nibikse tawa. Ba naa la tiibi nara awa ba naa la sunji nara, ba gbanko tinjo ba ware. Ba naa ya ba niheta aa kpami nara ka ba naa la sem sem kurge gbanko tinjo ba ware. ²⁹ Ma maga wa ya Koosa nitume ta. Ma maga wa ya o witinsi ta. Ma maga wa ya o nibikse ta. Ma maga wara tum alaazibu tum ta. ³⁰ Ma maga wara tiibi nara akoo a sem sem kurge, koo a biksi sem kurge ta muna, ³¹ amaa ma nye ma se seri Koosa papaha birige ta ni.

Ma nye mu biksi ma kinkin naa kaali a nama maga.

Chenani Ya Danji Donja Ya Kibirigi A Kaali A Maga

13 Mu koti a sem sem kurge hali awa malaikasa sema a ve danji nara, mu cheemi a chi nibine naa ba yaa mo lunja ka o ve zim o mun. ² Mu koti a biksi nara Koosa we nene o kpok ti ni, a neegi kinkan a zim Koosa kisogle a kpak kpok a zi koti a njo bi ni di o si o bar chiri ti ni aa la bar digi. Mu koti aa tum nan maga a ve danji nara, o ya yrirre. ³ Mu kpa mu kina maga a nye fara tim ni a kpa mu titi a la du din ni a sou Koosa daha a ve danji nara, o nyora ya banja?

⁴ Nibine naa la danji nara, o yaa kpak kanyitare wa nara maga ni aa la com ba siki saha maga. O wa zi kpak handta akoo a zer o titi a danji son. ⁵ O wa zi sem wu yrira a nye nara ni. O wa zi ya si tiina koo paan tiina. O wa zi lisi wu tagna naa nara tum a nye un. ⁶ Nara tum tum tagna, nibine naa la danji ba, tuha wa zi sconi. Nara ka tum tum were, o tuha zi sconi. ⁷ Nibine naa la danji nara wa na namsi, o wa zi gil nara danji a veen tinjo Koosa. Kina maga yee, o yaa lisi wu werewa a nye ba, a kpak bambi begim wa ba ni.

⁸ Sem naa ba yaa sem a li Koosa kpok ti ni a nye nara ni, a zi wa kpak bou wuzu digi. Sem kurge ta ba yaa sem a li Koosa kpok ti ni, a zi wa gil wuzu digi. Zima naa nara kpak, o gbanko zi wa gil wuzu digi. Amaa danji wa kpak peti. ⁹ Lalako ya wa zim kina maga a ve koti a sem sema a li Koosa kpok ti ni nene. ¹⁰ Yesu wa bur wa, ya zi wa ya kina maga petiu.

¹¹ Mu fune ya bichela, mu fune semu aa la lisi bichel lise. Amaa mu fune wa bi a burgi nihene, mu fune gil bichesi yaaliu. ¹² Kin nawara ya yaa na nan, a chi chenani ya yaa nyini diga buni ni chene. Amaa wuzu digi ya zi wa na kina magau nene. Zima zen naa ha nyen gantel ni aa wa nan, kaali zima naa maga ya kpak nanu. Saha wa tel, mu zi wa zim kina magau nene a chi chenani Koosa zim min nan.

¹³ Adaha kina tora nyene a ya wu birige. A waane, si suuli, bambi begim kpaki, awa danji. Amaa danji kaali a maga.

Koosa Siim Weri Papaha Kinkan We

14 Ma nye ma se seri awa nara danji ni. Ma gbanko nye ma se seri wa papaha a naa Koosa siim weri ti kpa nye ma ni. Papaha naa nye yaa sem Koosa sema a li o kpok ti ni, waa kaali a maga. ² Nibine

naa la sem sem kurge, o wa ya di nar nee o sem aa nye, amaa Koosa nee o sem aa nye. A ya wu soglewa o sem a li Koosa siim weri ti kpok ti ni, amaa nara wa zim a muna. ³ Amaa naa la sem a nye nara ni a li Koosa kpok ti ni, waa la sunji ba di ba zim Koosa we a la kpami ba a la belimi ba. ⁴ Nibine naa la sem sem kurge, o sunji o titire, amaa naa la sem a li Koosa kpok ti ni, waa la sunji Yesu nitiye ta maga.

⁵ Ma maga kote aa sem sem kurge, mu fu danji chenu. Amaa ma kote aa sem a li Koosa kpok ti ni, chen zi sɔɔni mu tuhau kinkan. Nibine naa la sem a li Koosa kpok ti ni, waa bɔ wa naa la sem sem kurge, see o koti a biksi a muna a sunji Yesu nitiye ta. ⁶ Mu niinbisa, mu wa wa ma wati a la sem sem kurge, yere mu kaa ya sunji ma? Mu ya chen ni, mu wa kikoti a sem ma chenani Koosa fun biksi min akoo biksi ma zima koo a sem ma a li Koosa kpok ti ni koo a nye ma zim Koosa nyinbaan we.

⁷ Kina nawara ve kpak miisa, a waa la biksi ma kin nama. Ba hu lewa akoo ba mo luja amaa a kuuli wara li nene, yere nara tima kaa yaa nu a kuuli ti? ⁸ Ba wa hu laal kaabul nara zi nuu aa saksi a la laal ni, amaa ba ve hu un nene, anti la zi koti a zim aa saksi? ⁹ Chen ya ma gbanko ma sem sema a naa ba zi ve koti a nuuli, yere ba kaa ya zim a muna? O ya di chene, ma cheemi aa du ba nee. ¹⁰ Tee nee no maga sema iuu kinkan, amaa a kidigi wa to a ve kpak mun. ¹¹ Amaa mu ve nu nandigi sema, o duuti mu ya womne o wati ka o gbanko duuti o ya womne mu wati. ¹² Chenani ma se seri wa ma kpak papaha a naa Koosa siim weri ti nye ma, o lawa ma danji a naa la zi sunji Yesu nitiye ta ba tum tum were a gbaari.

¹³ Adaha naa la sem sem kurge, o lawa o sumi Koosau o nye un papaha naa la zi biksi un a muna.

¹⁴ Mu sumi Koosa wa sem kurge ni, mu siima ya naa la sumi chen, amaa mu bambi wa zim chenani mu sumi chen. ¹⁵ Yere mu kaa ya? Mu zi sumiu awa mu siim ti ni a sumi awa mu bambi gbanko ni. Mu zi lb boolau awa mu siim ti ni, a lb wa mu bambi gbanko ni. ¹⁶ Ma ve ya chen, a la zaami Koosa awa ma siima dunɔɔni ni, yere nara kaa ya a la nɔɔni a nɔɔ ami. Ba wa zim chenani maa zaami chen. ¹⁷ Ma zaami nene, amaa ba bambe wa to ma wati.

¹⁸ Mu zaami Koosau di o nye mu gbanko sem sem kurge a kaali chenani ma maga sem nan. ¹⁹ Amaa mu wa Yesu nitiye ta wa lagmi di ya jee mi Koosa, mu yaa danji mu sem ba sem tama naa la zi sunji bau. Chen bɔ wa mu sem ba sem damata a naa ve kpak sunji.

²⁰ Mu niinbisa, ma wa lagmi dɔɔni ni, ma ta chi bichesa ba naa ve kpak nesa. Ma ka lisi niheeta lise. Amaa maa danji a chi bichesa, ba naa ve koti a tum tum tagna kinkan. ²¹ Ba fune sɔɔbiu Koosa sem tɔn ti ni di o nɔɔ,

“Mu zi nye hɔɔra ba naa la sem sem kurge,
sem mu tuma weu a nye nara nama ni,
amaa ba wa zi nu mu wati.”

²² Koosa fune nye nara sem sem kurge di ba biksi ba naa se ve su un di o sem ta ya wutiu, amaa o fune nye

nara sem a li o kpok ti ni di ba biksi ba naa se su un di o sem ta ya wutiu.

²³ Adaha ma Yesu nitiye ta wa lagmi dɔɔni ni ka ma maga sem sem kurge, ba naa ve nu ba sem ta chen awa ba naa se ve su Koosa wa zu, ba wa zi nɔɔ di ma zu galenwaa? ²⁴ Amaa ma maga sem a li Koosa kpok ti ni, ba naa se ve su Koosa awa ba naa maga ve zim sem kurge ta wa zu, ba zi nuu a la nɔɔni di ba ya tum tagna nitumewa. Ma sem maga zi zu ba bambeu. ²⁵ Ba tuha maga wu sogle zi liu ka ba zi gbiri Koosa suwachak ni a sumi un aa kinɔɔ nara ni di wuti Koosa nyen ma watiu.

O Lawa Ya Lagmi, Yaa Ve Kpak Cheemau

²⁶ Mu niinbisa, yere mu zi bu a chiksi ma maa zim? Ma wa lagmi dɔɔni ni, ma nibegim yaa lisi Koosa pegi boola maa lb, digi biksi ma, digi ka biksi sem sogle naa Koosa biksi un, muna, digi ka sem sem kurge, ka digi ka biksi a muna. Ma nye a nama maga maa ya chen kisunji dɔɔni. ²⁷ Ba naa la sem sem kurge, ma nye ba ya nara bale akoo nara batora dunɔɔni a nye ba nibegim begima nyinbaan ba sem, aa nye nibegim kibiksi a muna. ²⁸ Ma wa lagmi dɔɔni ni, nandigi ve nyen dooni a la zi koti a biksi a muna, ma nye ba gil, amaa ma nye ba sem ba bambe ni a nye Koosa ni. ²⁹ Koosa witinsa ba naa la zi sem a li Koosa kpok ti ni, ma nye ba ya nara bale akoo nara batora dunɔɔni nye ba dɔɔntima kani a nu ba sem tima nene aa kilisi a maga we. ³⁰ Nandigi kanee ka Koosa biksi un kundɔɔni di o wa sem, naa la sem chen gil a nye nikani ti si sem. ³¹ Ma maga kitem a li Koosa kpok ti ni bu begim begima, chen ni ma maga zi buksi dɔɔni watiu a na kpami. ³² Ba naa la sem a li o kpok ti ni, o lawa ba kpak ba titiu nene. ³³ Koosa ha wa yir ya di ya ya din ve nuusawa, amaa di ya du balimmne.

³⁴ Doonani maga Yesu nitiye ta wa lagmi, o lawa nihaana gil semau. O wa denli di ba ya kitem dooni. Koosa chikse naa o fun kpa nye Ju tim ta ni chen biksi di nihaana tin nibaala nɔɔni. ³⁵ Nihaani ta kpak wu digi di ba peesi, ba yaa la ba damsa ba peesi ba baalasa. Yesu nitiye ta yaa lagmi dɔɔni ni di ba sumi Koosa, nihaana sem sema dooni, ba zi na hiisau.

³⁶ Ma watee Koosa we piilii? Ma dunɔɔni dahare nara fun wa biksi ma o wee? ³⁷ Ma naa la sem di maa semu a li Koosa kpok ti ni, akoo ma kpak o siim weri ti papaha tire, o lawa ma gbanko zimu di chenani mu sɔɔbi a nye ma nan ya ya kunyan ti chiksire. ³⁸ Ma bɔne ve danji ma nu mu sem nama, ma naa kaee ta nu ba sema.

³⁹ Mu niinbisa, ma nye ma se seri a kitem Koosa sema a li o kpok ti ni. Amaa ma ta tɔ ba naa la sem sem kurge chen nyinbaan. ⁴⁰ O lawa ma kiya kin maga balimmne.

Yesu Kristo Sou Siili We

15 Mu niinbisa, ma nye mu lisi ma Koosa laaboor weri naa mu fun kpa nye ma chen we. Ma fune la nɔɔni ka ma ha veen kpak un nene. ² Ma nu laaboor weri ti, Koosa zi wa yisi mau a li ma tum tagna ni hali o

wa peti. Ma se ve su un wuti, o wa zi wa ya chen a nye ma.

³ Wu birigi zen naa mu fun la Koosa wati chen, mu fune kpa biksi mau. Waa neene. Yesu fune sou ya tum tagna dahare a chi chenani Koosa sem ton ti fun sem di o zi wa tumu saha digi chen. ⁴ Ba fune sogli unu, amaa o fune si o sou niu wuzu butora wuzu a chi chenani Koosa sem ton ti fun sem saha digi chen. ⁵ Pita fun bu te na un. Doone o nitume fidale ta fun bu na un. ⁶ Chen saha ti o nitiye tusugsa nyuu gbanko fune lagmi a na un. Ba nidamata ha veen nyen dooni, amaa bane situ. ⁷ Jems gbanko fun bu na un. Doone o nitume ta maga gbanko fun bukoo na un.

⁸ Min tij gantel a na un. O fune duuti ba tij gantelle a lul min mu na un. ⁹ Min tij gantel a li Yesu nitume ta ni. O wa denji di ba yir min o nitumi, domi min fune muksi Yesu nitiye ta kinkan chen. ¹⁰ Amaa Koosa fune om min sikiu a sunji min. O fune sunji min chen daha, mu koti a du chenani mu du nan. Amaa chenani o fun sunji min, mu wa kpa a a ta. Mu fune siu aa tum o tuma kinkan hali a kaali ba maga. Mu wara tum o tuma a li mu titi kpok ni, amaa Koosa la sunji min. ¹¹ Chenani mu biksi awa chenani ba biksi, a maga ya kibegimne. Chendaha ma se fun su un.

Chenani Yesu Zi Wa Leli Ya A Li Ya Sou Ni

¹² Ya fune biksi ma Kristo we di Koosa fune leli unu a li o sou ni, yere ma bane sem di Koosa wa kileli nara a li ba sou ni? ¹³ Koosa ve wa koti a leli nara a li ba sou ni, o wa fun leli Kristo a li o sou ni. ¹⁴ Koosa ve leli Kristo a li o sou ni, ya biksi ti ya yorire awa ma Yesu se suuli ti gban ya yori. ¹⁵ Chen sir ya wuti, ya suni Koosa no nee. Nibinsa ve wa si ba sou ni, Koosa wa fun leli Yesu a li o sou ni. Ya fun nj ma di Koosa fune leli unu a li o sou ni. ¹⁶ Nara ve wa si ba sou ni, Koosa wa fun leli un a li o sou ni. ¹⁷ Koosa ve leli Kristo o sou ni, ma Yesu se suuli ti ya yorire, ka ma tum tagna ha veen nyen ma ni. ¹⁸ Ba naa se fune su Kristo gbanko ka ba siti chen, ta yoriu. ¹⁹ Ya nyeni no dunduj ya kpak bambi begim wa Kristo niu, o lawa nara kiom ya sikiu kinkan a kaali teene no tim maga.

²⁰ Amaa wuti Koosa fune te leli Kristo a li o sou ni. Chendaha Koosa zi wa leli ba naa fune siti chen gbankou a li ba sou ni. ²¹ Nibin begim daha sou wa. Nibin begim daha sou siili nyen. ²² Domi ya wa Adam ya nibegimne, chendaha yaa siti. Ya naa wa Kristo ya nibegim nan, ya ka zi wa si ya sou niu a kpak miisa. ²³ Amaa ya kaa wa si ya sou ni nibegim begimwa. Yesu fune ya naa fune te si. O wa bur wa, ba naa o do chen gbanko zi wa siu. ²⁴ Teene no maga siili saha zi wa tel, Kristo zi wa nyanji o doma ba naa maga do ba nara kpok. O ya chen, o zi kpa o koor tiu a nye o kunyana Koosa ni. ²⁵ Kristo zi do kina magau, hali Koosa wa nyanji o doma maga. ²⁶ O gantel dom naa o zi nyanji ya sou. ²⁷ Ba fune sobiu a li Koosa sem ton ti ni a nj, "Koosa zi wa nye Kristo do kina magau." Chen wa ya di o zi do Kosau. ²⁸ Koosa wa nye Kristo naa ya o be, wa do kina maga a peti, o gbanko zi la kochiu di Koosa do

un, chen ni Koosa dunduj la zi do Kristo awa kina maga.

²⁹ Nibin bane yaa chiji siwe bar chiji nee aa nj di nara kichaksi ba wa ni ni ba daha. Yere ba yaa ya chen? Nara nama njee di nisite ve si ba sou ni, yere ba yaa ya chen a nye ba? ³⁰ Nisite ta ve si ba sou ni, yere ya gbanko nyen bar tagna ni saha maga? ³¹ Mu niinbisa, mu heese ma naa la tij ya kunyan Yesu Kristo a ya mu jirima nara, muu zu sou bar nyeni nee wuzu kam. ³² O duuti mu wa sel zene fune yo doja a li Efesus ni. O ya di teene no maga kina dunduj daha mu wa a fune yo doja, ban nyokra mu na? Nisite ve si ba sou ni, ma nye yaa di diwe aa kinyo kinyocle domi ya wa zim che.

³³ Ma ta mur ma titi. Ma lagmi nibin tagna ni, ba zi chergi ma bambe were tau a tagini. ³⁴ Ma bur wa ma neha ni a gil ma tum tagna. Ma bane wa fun zim Koosa neene. O wa kpak ma hiisaa?

Yesu Zi Kpa Bara Faleu A Nye Ya

³⁵ Ma nidigi zi wa peesi minu, "Yere nisite ta kaa ya si ba sou ni? Bar barawa ba kpak?" ³⁶ Ma ya womniwa kinkan. Kiduha naa ma du chen yaa nyu teene niu a zini, ka kibuni ti po. ³⁷ Ma kpa me a du chen, kiduhu titi wara zini. Kiduha naa ma du chen laata ma kum a di. ³⁸ Koosa kpa kiduha a nye a be chi chenani o danji, ka o nye a maga kurge doji ni.

³⁹ Bara maga wa ya kibegim. A maga kurgu. Nibinsa bara nyen doon a kurgi sela bara ni. Nyinsa gbanko bara kurgu zimebisa bara niu.

⁴⁰ Buudaha kina nyen doon ka teene no maga kina gbanko nyen. Buudaha kina bunocota kurgi teene no maga kina bunocota niu. ⁴¹ Nha bunocota kur pena bunocota niu. Wula bunocota kurgi nha awa pena bunocota niu. Wula gbanko chaaniu a kaali doja.

⁴² Chene nara zi si ba sou ni. Ba wa siti, bara naa ba kpak chen zi wa po. Ba wa si ba sou ni, ba bara fale ta wa zi kut po. ⁴³ Ba kpa siwi a sogli, o wa kpak jirima koo kpok. Siwi ti wa si o sou ni, o bara fale ta zi kpak jirima awa kpoku. ⁴⁴ Bara naa ba sogli, o ya bara titire, amaa bara fali ti ya siim barawa. Bara titi nyenu ka siim bara ka nyen. ⁴⁵ Ba fune sobiu a li Koosa sem ton ti ni a nj, "Koosa fune te naami nibine naa ba fune yir Adam ka o kpak miisa." Amaa Adam naa fune tij gantel chen, waa ya siim naa la nye nara miisa. Waa ya Kristo. ⁴⁶ Ma zimu di ya wa fun te kpak siim bara. Ya fune te kpak bara titire a zi wa kpak siim bara. ⁴⁷ Koosa fune te kpa heera a naami Adam, amaa Adam naa tij gantel chen, Koosa fune tum un a li o tchon ti nee. ⁴⁸ Ba naa nyen teene no maga ni, ba chi Adam naa Koosa fun kpa heera a naamire. Ba naa nyen Koosa tchon ti ni, ba chi Adam naa fune li Koosa tchon ti ni chene. ⁴⁹ Lalakno ya chi Adam naa Koosa fun kpa heera a naamire, amaa ya zi wa chi Kristo naa fune li Koosa tchon ti ni chenu.

⁵⁰ Mu niinbisa, ma nye mu nj ma nan. Ya bara titi wa kikoti a zu Koosa koor ti ni. Kinkin naa la zi wa po wa kikoti a wa nyen doonani kin naa ve pcoli ni.

⁵¹ Maa nu. Mu zi biksi ma Koosa wu begim sogli weu. Ya maga laata kaa sou. Amaa ya sitee akoo ya wa siti,

wuzu digi Koosa zi wa chergi ya maga barau bu begim. ⁵² Saha naa Koosa kaabul naa wa tiŋ gantel, wa hu, o zi leli nisite tau a li ba sou ni. Lalaga a chi se kamsɛɛ, o zi wa chergi ya bara titiu a nye ya bara fale a naa ve pɔɔli. ⁵³ O denlu di bara a naa la zi wa pɔ chergi bara a naa la zi wa ve pɔɔliu. Bara a naa la zi wa sou zi chergi bara a naa la zi ve siti. ⁵⁴ Koosa wa chergi bara a burgi a naa la zi ve pɔɔli awa a naa la zi ve wa siti, kin naa ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni zi wa ya wuti. Ba fune sɔbiu a ŋɔ,

“Koosa fun kpa o kpok ti a nyaŋi sou.”

⁵⁵ Ba fun bu sɔbi a li o sem tɔn ti ni a ŋɔ,

“Sou, leene i kpok ti ka?”

Yere i kaa bu ya a muksi ya?”

⁵⁶ Tum tagna dahare sou koti aa muksi ya. Koosa chik-ɛe daha, ya daŋni ya tum tum tagna kinkan. ⁵⁷ Ya kunyana Yesu Kristo fune nyaŋi sou. Chendaha ya zaami Koosa.

⁵⁸ Mu bi daŋne, ma kpak nene aa tum ya kunyan ti tum kinkan. Ma zim di chenani maa tum tuma a nye un, a wa zi wa ya yɔri.

Male Naa Ma Daŋni Ma La Nye Ma Dɔŋtima We

16 Ma fune sɔbi tɔnne a peesi min male naa mu daŋni ma la a nye Koosa nara ba naa nyen Judia pulum ni chen we. Maa tum chenani mu fun ŋɔ Yesu nitiŋe ba naa nyen Galesia pulum ni, di baa tum chen. ² Aleedi wuzu kam, ma maga yaa zer kinkin naa maa daŋni ma la a li kinkin naa Koosa nye ma chen aa dau. Maa ya chen, mu wa wa ma zi la petiu. ³ Mu wa wa, mu zi sɔbi tɔnau a nye ba naa ma se su a li ma wati ba kpa a awa ma papaha a la Jerusalem. ⁴ O denlu wa mu la dooni, mu wa ba zi lagmi dɔŋ ni a lau.

Chenani Pɔɔl Fune Lisi Doonani O Zi La

⁵ Mu daŋni mu la Masɛdonia pulumne. Mu wa li dooni, mu zi wa nyen ma watiu wuzu bile. ⁶ Ami mu zi nyen ma watiu hali wa saha wa gali. Mu saha wa tel di mu la, ma zi kotiu a sunji min mu la doonani maga mu kaa la. ⁷ Mu wara daŋni mu wa gali ma wati lalaga. Mu

kunyan ti fu la kɔkɔni, mu fu zi daŋni mu nyen ma watiu a vusi.

⁸ Amaa mu zi nyen Efesus niu hali Ju tim ta wuzu zen naa ba yir Pentekost chen wa tel. ⁹ Mu kpak nyinbaanu bar kɔ a zi koti a tum Koosa tuma kinkan a na nyɔkɔra. Amaa ba naa la daŋni ba tɔ mu tum nyinbaan, ba iuu.

¹⁰ Timoti wa wa ma wati, ma la un a du nene, chen ni o wa zi ɔm, domi o gbanko tum Koosa tumwa a chi min. ¹¹ Ma ta lisi di o ya bichelle, amaa ma sunji un o koti a li nyinbaan ti awa bar sɔkɔni ni a bur wa mu wati. Mu nyini o wa Yesu nitiŋe ta nyinbaan niu.

¹² Mu fune sumi Apɔkɔs kinkan di o tiŋ ya dɔŋtim ta a la ma wati, amaa o wara daŋni o la doon ni lalakɔ. O wa na nyinbaan, o zi wau.

Pɔɔl Mak O Tɔn Kɔ Bar Nɔwa

¹³ Ma se su Yesu. Chendaha ma il a kpak ma titi nene awa bambi kpok ni. ¹⁴ Maa tum ma tum maga aa nye nara ni awa daŋni ni.

¹⁵ Ma zimu di Stefanas awa o dam wale fune te nye ba se su Yesu a li Girik tim pulum ni a fun piinsa tum si sem tuma a nye Koosa nara ni. ¹⁶ Mu niinbisa, mu sumi mau maa tiŋ ba naa maga wa un la tum kɔ.

¹⁷ Stefanas, Fortunatus awa Akaikus fune wa sɔkɔni mu tuhau kinkan, domi ba waa fune wa chiji ma bar chiji ni. ¹⁸ Ba waa kpami min kinkan a chi chenani ba fun kpami ma chen. Maa nye nara nama wa jirima.

¹⁹ Yesu nitiŋe ba naa nyen Azia pulum ni zaami mau. Akwila, Prisila awa Yesu nitiŋe ba naa yaa lagmi ba dam ni, ba gbanko zaami mau kinkan ya kunyan Yesu daha. ²⁰ Ya niinbisa maga zaami mau.

Ma zaami dɔŋa nene.

²¹ Mu kpa mu ninne a sɔbi a zaami ma gbanko nan.

²² Nibine naa ve daŋni ya kunyan ti, Koosa zi ŋɔ nɔu a nye un.

Ya kunyana, kuwa.

²³ Ya kunyana Yesu la zi sunji ma.

²⁴ Mu kpa mu daŋniu a nye ma maga Yesu Kristo sɔn daha.

2 KORINT TIMA

1 Min waa, Pɔɔɔ, naa Koosa fun a lisi di mu ya Yesu Kristo nitumi, awa ya niinbe, Timoti, zaami mau. Min, Pɔɔɔ, la sɔɔɔi tɔn nɔ a nye ma naa Koosa fun lisi di ma tiŋ un a li Kɔrint ni awa ba naa maga ya o nara a nyen Girik pulum ni.

² Ya kunyan Koosa awa ya kunyan Yesu Kristo kisunji ma a kinye ma bara sɔɔɔna.

Pɔɔɔ Fun Zaami Koosa Chenani O Sunji Ya

³ Ma nye ya pɛgi Koosa naa ya ya kunyan Yesu Kristo nyana. Waa ya siki tiina awa belimi tiina. ⁴ O yaa belimi yau a li ya namsi maga ni. Domi o yaa sunji ya chene, ya koti a chingi ya dɔŋtima gantel ni a li ba namsi ni. ⁵ Ya namsi awa Kristo namsi ya kibegimne. Ya namsi gbaari, o yaa belimi yau a gbaari. ⁶ Mu wa Timoti fune namsi di Koosa koti a sunji ma a yisi ma a li ma tum tagna ni ma tiŋ un. Ma namsi awa ya namsi ti ya kibegimne. Domi Koosa belimi ya, ya gbanko koti a belimi ma a la kpami ma, chen ni ma zi si ma namsiu wa kanyita ni. ⁷ Ya se su di ma zi kpaku a kpok. Ya zimu di ma namsi ti awa ya namsi ya kibegimne. Chendaha Koosa belimi ma awa ya.

⁸ Mu niinbisa, mu daŋni maa lisi chenani ba naa nyen Azia pulum ni, fun nye ya na namsiu kinkan. Chen saha ti ya namsi fune zenu a kaali a maga. Hali ya fun lisi di ya zi siti. ⁹ O chi ba fune di ya sou seriau. Koosa fune nye kin nama ya yau, chen ni o zi biksi yau di ya ta nyini ya titi se ni, amaa ya nyini o waa naa lele nara a li ba sou ni se ni saha maga. ¹⁰ Chen saha ti, Koosa fun a yisi ya a li sou ni. Ya se su di o zi yisi yau a li we niu. ¹¹ Maa sumi un ya daha. Koosa bu wa yisi ya a li ya namsi ni kinkan, ma wa nidamata kipegi un chen daha.

Kin Naa Nye Pɔɔɔ Ve La Zaami Ba

¹² Ya tusa sɔɔɔni domi ya zimu di ya ha wa tiŋ teene nɔ tim maga zima. Koosa ka sunji ya di ya nyen wa tu chaana awa tu begim ni nara maga suwachak ni. Ya wa ma fune nyen chen, ya fun doso a kaali chenani ya fun nyen. ¹³ Chenani mu sɔɔɔi a nye ma, o wa bɔm wa ma zim. ¹⁴ Ma ha wa zim min nene, amaa mu daŋni ma zim min nene, chen ni mu zi ya ma jirima naru. Ya kunyan Yesu wa bur wa, ma zi kut ya mu jirima narau.

¹⁵⁻¹⁶ Kin nama daha, mu fune daŋni mu wa gali ma ni a la Masedonia pulum a bur wa na ma, chen ni ma zi sunji minu a li Judia pulum nyinbaan ni. Mu fu ya chen, mu fu zi sunji mau bile. ¹⁷ Mu fune te daŋni mu wa ma watiu a bu ve daŋni, nan nye mu burgi a chi naa chergi o bambi saha magaa? Mu kpak sire a te daŋni mu wa

ma wati a bu ve daŋni? ¹⁸ Koosa ya mu sehera tiina di mu wa ya chen tiina. Mu ya nibine naa ya wuti tiinne. ¹⁹ Min, Sailas awa Timoti fune nyen ma wati chen, ya fun a biksi ma Yesu Kristo naa ya Koosa be, we. Yesu wara vɔu a nye ma wa o nyina ni. O ka tum o tum mag-awa wa tu begim ni. ²⁰ Koosa fune tum Yesu di o nye vɔwe naa maga Koosa fun kpa nye nara ni a li o piili ti ni, chen ya wuti. Ya zaami Koosau a la nye un jirima kinkan kin nama daha. ²¹ Waa nye ya wa ma kpak nene di Kristo nyen ya nee. O titi fune lisi ya, ²² a zer o dani a du ya ni. O gbanko fune kpa o siim weri ti a du ya bambe niu. Waa ya o purigiri bɔɔli kin naa maga o zi kpa a nye ya.

²³ Mu daŋni Koosare ya mu sehera tiina ma zim di mu sem ta ya wuti. Mu wa fun wa di mu wa na ma, chen ni ma wa zi nu mu sem kpoka. ²⁴ Ya wara daŋni ya wa gbaari chenani ma se su Yesu Kristo. Ma se piin su unu nene. Ya ka daŋni ya wa sunji mau ma tum were la suwachak ka ma tusa sɔɔɔni a gbaari.

2 Mu wara daŋni di mu sem kpok ta nye ma tusa bu wa chɔk. Chendaha mu ve wa ma wati. ² Mu fu wa ma wati ka mu sema nye ma tusa wa chɔk, anti fu zi nyen a kpami min? Ma nawara tusa chɔk chen fu wa zi ya chen. ³ Chendaha mu fun te sɔɔɔi tɔn a nye ma. Chen saha ti mu wa fun wa di mu wa na ma, domi ma naa fu zi nye mu tuha sɔɔɔni, ma waa nye o chɔk. Mu zim mu bambi niu di kinkin naa la sɔɔɔni mu tuha, waa la sɔɔɔni ma gbanko tusa. ⁴ Mu fune sɔɔɔi a nye ma, o fune muksi minu kinkan ma daha. Mu tuha fune chɔku kinkan mu wi. Amaa mu wa fune daŋni mu tɔn ti sema chɔk ma tusa. Mu fune daŋni mu biksi mau chenani muu daŋni mau.

Ma Ta Bu Lergi Tum Tagna Nitume Diŋsa

⁵⁻⁶ Ma lisi baal naa we mu sɔɔɔi a du mu tɔn ti ni, awa chenani o fune burgi ma. Waa fune nye ma tusa chɔk a kaali chenani o chɔk min. Chenani ma tusa fun chɔk chen wa li o dɔŋdɔŋ ni. Mu tɔn ti sem ta fune gbaari ma tu chɔk ti ni. Chen saha tire ma nidamata fun lergi chen tiina diŋna. Ma petiu lalakɔ. ⁷ Ma gil a nye un a la kpami un, chen ni o tu chɔk ti wa zi nye un gbanche-lyela. ⁸ Mu sumi mau di ma ŋɔ un di maa daŋni unu kinkan. ⁹ Chendaha mu fun sɔɔɔi tɔn ti a nye ma. Mu fune daŋni mu zimu di ma zi tiŋ mu nɔu a li kina maga ni. Mu daŋni mu zaamsi mau. ¹⁰ Ma gil a nye nar ni, mu zi chingi ma gantel niu. Mu daŋni mu sunji mau. Chendaha ma ya chen. O chi Kristo nyini chenani mu yarɛ.

¹¹ Ya zim chenani sintana tumu saha maga. Chendaha ma zer chen nyinbaan o wa kikoti a nyaŋi ma.

Kin Naa Muksi Pɔɔl Bambi Troas Ni

¹² Mu funɛ wa tel Troas, ya kunyan ti fun a nye min nyinbaan kinkan di mu biksi nara Yesu Kristo laaboor weri ti wɛ. ¹³ Amaa o funɛ muksi minu kinkan mu ve koti a dɛu Taitus dooni. Chendaha mu ve nyen Troas tima wati a vusi a kaali Masɛdonia pulum.

Koosa Funɛ Nye Pɔɔl Biksi Nara Ba Zim Kristo

¹⁴ Ma nye ya pegi Koosa kinkan. Waa funɛ nye ya wa Kristo ya nibɛgim. Lalakɔ waa dɔ ya. Saha maga waa nye ya gba a biksi nara, chen ni ba zi na nyinbaanu a zim un. ¹⁵ Ya nara biksi ɔɔ sɔɔni Koosa tuha kinkan. Ba naa nu o laaboor weri ti Kristo wɛ, Koosa la yisi ba a li ba tum tagna ni ba tiŋ un. Ba naa ve nu un, Koosa zi na ba galimsau a ta ba yɔri. ¹⁶ Doon naa maga ya wa tel, ya chi sɔɔr taginne a li ba naa Koosa zi wa ta yɔri wati. Ya ka chi sɔɔr lemne a li ba naa wa zim Kristo. Anti ya nikpok a la zi tum tum na a nye Koosa ni?

¹⁷ Nidamata biksi nara Koosa laaboor weri ti wɛ wa ba nyina nɛɛ, chen ni ba zi na nyɔɔrau a nye ba titi ni. Ya waa wa chi chen tima. Koosa funɛ tum ya di ya wa biksi nara o wɛ wa tu bɛgim ni. O chi Koosa la nyini ya. Ya chiŋɛ o bar chiŋi nɛɛ a biksi nara a li kpok naa Kristo kpa nye ya chen.

Koosa Wa Ya Fun Bu Ya Nɔ Bɛgim

3 Ya bu a zer ya titire ma suwachak nii? Nibikse ba naa na nyɔɔra a li ba biksi ni kpa tɔnawa a nye ma, chen ni ma zi zim chenani ba duu. Ba wa li, ba zi bukoo la tɔnau ma wati a kaali bar digi. Ya chi ba warɛɛ? ² Aai. Ya wara daŋni ya kpa tɔna a nye ma. Chenani maa zim a tiŋ Koosa mu biksi daha biksi nara maga di Koosa sir tum min. ³ Koosa naa nyenɛɛ funɛ kpa o siim weri ti a du ma ni. Chendaha ma chi Kristo tɔn naa ya fun sɔbi chene. Chenani Koosa ya nye ma kaali chenani o fun sɔbi o chikse ta a sak bunƙula ni a nye Mosis saha digi chen.

⁴ Ya se su Koosa Kristo daha. Chendaha ya ŋɔ ma nan ni. ⁵ Ya wa kikoti a kpa ya kpok a tum tuma a nye Koosa ni. Waa kpa o kpok ti a nye ya ya tum tuma a nye un. ⁶ Waa la surŋi ya di ya ŋɔ nara ni chenani o wa ba fun bu ya nɔ bɛgim chen a la daŋni o siim weri ti wa nyen ba ni. Chenani o ya chen a nye ba ya kibirigi a kaali o chikse naa o fun kpa nye Mosis ni saha digi chen. Nara tiŋ o chikse ta a la tel a bɔ, ba ya sowu. Koosa siim weri ti nyen ba bambe ni, ba ka zi kpak miisa naa ve kpak bɔu.

⁷ Koosa funɛ kpa o chikse ta a nye Mosis ni saha digi, Koosa fun sɔbi a a sak bunƙula daha ni. Mosis fun na Koosa jirima awa o chaani kinkan, chen ni o gbanko se fun chaani kinkan. Mosis funɛ bur a la chem Ju tim ta, o se ta chaani ti wa fun bu hi, amaa ba wa fun koti a nyini a. Koosa fun kpa o jirima awa o chaani kinkan a du o chikse naa nye nara siti ni, ⁸ amaa o funɛ kpa o jir-

ima awa o chaani kinkan naa kaali chenu a du o siim weri naa nye nara kpak miisa naa ve kpak bɔ ni. ⁹ O chikse naa nye Koosa na nara galimsa a ta ba yɔri, dɔ Koosa jirima awa o chaani kinkan. Amaa o siim weri naa nye nibinsa denli Koosa suwachak ni, dɔ o jirima awa o chaani kinkan kaali o te tel ti. ¹⁰ Jirima awa o chaani naa Koosa kpa nye o siim weri ti ni nye jirima awa o chaani naa o fun kpa nye o chikse ta ni saha digi chen, chi yɔrire. ¹¹ Koosa chikse naa funɛ dɔ o jirima awa o chaani kinkan wa fun vusi. O siim weri ti ka nyenu hali saha naa ve kpak bɔ. Chendaha o jirima awa o chaani kaali Koosa chikse ta jirima awa chaani kinkan.

¹² Kin nama daha, ya kpak bambe kpok a biksi nara chenani Koosa fun tum nye ba. ¹³ Ya wa chi Mosis naa funɛ kpa gar a tɔ o se, chen ni Ju tim ta wa zi koti a na Koosa chaani kinkan a li o se ni. ¹⁴⁻¹⁵ Amaa Ju tim ta ka chi un. Chen saha ti hali wa zinan, ba yaa funɛ karimi Koosa chikse ta a li o sem tɔn ti ni. A chi gar tɔ ba lise. Ba bambe gbanko chi bambe sitewa. Nyinbaan bɛgim duŋduŋ nye ba wa zim Koosa. O lawa ba se su Yesu Kristou. ¹⁶ Nara maga nye ba se su ya kunyan ti, ba bambe site zi wa zim Koosau. ¹⁷ Ya kunyan ti awa Koosa siim weri naa wa nyen ba ni chen ya nibɛgimɛ. Ba waa lise ba. ¹⁸ Ya naa ya Yesu nitiŋɛ ta, ya se wa tɔ. A chi diga naa la nyiksire ya kunyan ti jirima awa o chaani kinkan. O siim weri ti tum ya bambe nee a cher- gi ya di ya chi un a gbaari.

Ya Chi Choha Tempilsiwa Koosa Wati

4 Koosa naa funɛ kpak ya siki chen, funɛ lisi yau di yaa biksi nara kin nama wɛ. Ya wa zi bur gantel a li tum naa o kpa nye ya nan. ² Ya wa fun tum tum tagna a sogli di ya na hiisa. Ya wa fun la mur nara. Ya wa fun kpa ya titi biksire a gbaari chenani Koosa fun biksi ya ni. Yaa ka biksi nara o wuti a li gbampulim nɛɛ saha maga, chen ni nara maga zi la nɔɔni ba bambe ni di ya waa ya Koosa nitiŋɛ ta. ³ Nidamata wara nu Koosa laaboor weri naa ya kpa biksi ba. Koosa zi wa na ba galimsau a ta ba yɔri. ⁴ Ba wa koti a nye ba se su o laaboor weri ti. O chi nhare a chaani nara bambe ni, amaa sintana naa dɔ tɛɛnɛ nɔ tim maga, tɔ ba lise. Koosa laaboor weri ti ya Kristo wɛ. O bambi chi Koosa bambire. Koosa awa un bɔnɛ o jirima awa o chaani ti kinkan. ⁵ Ya wara biksi narawa ya titi wɛ. Ya ka biksi ba Yesu Kristo naa ya ya kunyan ti wewa. O daha ya wa ya ma tum-tumsa. ⁶ Koosa funɛ naami tɛɛnɛ nɔ maga saha digi, o fun ŋɔ,

“Ma nye birsa burgi nha.”

O be Yesu Kristo funɛ kpa Koosa jirima awa o chaani ti kinkan a biksi ya. Nan chi fitina a chaani ya bambe ni.

⁷ Amaa Koosa funɛ naami ya naa kpak o fitin birigi nɔ kinkan a chi choha tempile, chen ni o zi kotiu a biksi nara di o kpok kinkan nɔ wa li ya ni. O li un nɛɛ. ⁸ Yaa namsi kinkan saha maga, amaa ya kote a di au. Ya wa fun zim nyinbaan naa ya zi tiŋ, amaa chen wa fun muksi ya. ⁹ Dɔma la dɛu ya, amaa Koosa wara daŋni ya chel ba nin ni. Hali nara mosi yau di ya chel, amaa ba

wa kpu ya. ¹⁰ Yesu fune namsiu a sou ya daha. Chendaha ya saksi wuzu kam di ya sou a nye un. Chenani o il ya biksi nara di o nyen ya nee. ¹¹ Saha maga ya nyen sou bar nyeni nee Yesu daha, chen ni nara zi zimu di o miisa naa nyen ya ni kok ya dooni. ¹² Domi ya nyen sou bar nyeni nee a chi nan saha maga, ma waa ka nyen Koosa miisa naa ve kpak bo bar nyeni nee.

¹³ Ba fune sobiu a li Koosa sem ton ti ni a nj,

“Min fune nj Koosa ni domi mu si su un.”

O siim weri ti fune nye ya se su un, chen ni ya zi biksi narau o we. ¹⁴ Ya zimu di Koosa naa fune leli ya kunyana Yesu a li o sou ni chen, o gbanko zi leli yau a li ya sou ni a chi Yesu, a nye ya wa ma lagmi o suwachak ni. ¹⁵ Yaa di namsiu a chi nan ma Yesu nitiye ta daha.

Chenani Koosa sunji nidamata ba wa zim un a gbaari, ma zaami awa ma Koosa pegi zi lagmi a gbaari.

Ya Bara Chi Lewa A Zi Wa Chok

¹⁶ Kin nama daha, ya wa zi bur gantel a li tum naa Koosa kpa nye ya nan. Ya bara heesiu aa gbaari, amaa wuzu kam Koosa waa ka gbaari o miisa naa o nye ya chenu. ¹⁷ Ya namsi naa ya namsi nan, a wa zi vusi. A wa peti, Koosa zi zeru a li o jirima zenzen naa ve kpak bo ni, a nye ya. O jirima zenzen no kaali ya lalakno namsi kinkan. ¹⁸ Ya baga wa to teene no maga kin nawara ve vusi ni. Ya baga ka nyenu a li kin nawara Koosa zi wa kpa nye ya wuzu digi ni. A waa la zi nyen hali saha naa ve kpak bo.

5 Ya bara chi lewa naa nibinsa kocrife. A wa chok, Koosa zi kpa ya kaali o tchon tiu a la nye ya bara fale naa o titi naami chenu. Ya zi kpak au hali saha naa ve kpak bo. ² Lalakno ya wiu a la danji Koosa zer ya kinkan a la o tchon ti a la nye ya o bar fale ta dooni. ³ O wa ya chen, ya siimsa wa zi pocki bara. ⁴ Ya lalakno bara naa chi lewa chen, a nye ya na namsire. Ya wara danji ya ta ya lalakno bara lalaga, amaa ya kpak unu ya bambe ni di Koosa zi kpa o bara fale tau a nye ya a chiji a bar chije ni. O ya chen, ya lalakno bara a naa sitee, zi burgi o bara faleu. A waa kpak miisa naa ve kpak bo. ⁵ Koosa fun naami ya di ya la o bara fale na. O fune kpa o siim weri ti a nye ya di o ya o purigiri booli di o sir zi ya chenu.

⁶ Chendaha ya kpak tu sckna saha maga. Ya zimu di ya nyen lalakno nan, ya ha wa kikoti a chiji ya kunyan ti suwachak ni. ⁷ Ya wa na ya se ni chenani Koosa zi tum, amaa ya se su di chenani o nj chen, zi wa ya wu-tiu. ⁸ Ya tusa sckneu kinkan. Ya wa kpak hansura di ya sou. Chen yee, ya zi la dugli ya kunyan tiu. ⁹ Ya nyen bar no koo ya dugle un a li Koosa tchon ti ni, o lawa ya kpak unu ya bambe ni o ya Koosa wa tu sckna. ¹⁰ Ya wa siti, ya maga zi la Kristo suwachaku di o di ya seria. Chenani ya fun a tum tum were koo tum tagna a li ya lalakno bara ni, chene o zi wa bo ya chim.

Koosa Danji O Wa Nara Maga Bu Ya No Begim

¹¹ Domi ya om ya kunyan tiu, chendaha muu danji mu biksi ma di yaa tum Koosa tuma wa wutire. Waa

zim di ya tum o tuma wutire. Mu si su di ma gbanko zi tum chenu. ¹² Ya wa bur a danji sckna a nye ya titi ni. Ya waa ka la nye ma nyinbaan di ya ya ma jirima tima, chen ni ma zi kotiu a sem ba naa la nyini nibinsa se ni a ve nyini ba bambe ni. ¹³ Ya la sem nan, ma bone baa di yaa zu galenwaa? Ya zuee, ya danji ya nye Koosa wa jirimare daha. Ma bone baa di ya kpak alaafuu? Ya kpakee, o ya ma dahare. ¹⁴ Yesu Kristo danji yau kinkan. Ya zimu di waa chije nara maga bar chije ni a sou ba daha. O la danji ya chen daha, ya se seru di ya tum o tuma. ¹⁵ O fune sou chene, chen ni ba naa la o mi fali ti wa zi bu tij ba titi tutu, amaa ba zi tij unu naa fune sou a si o sou ni ba daha.

¹⁶ Chendaha ya wara bur a di nibinsa seria a chi teene no tim maga. Ya fune di Kristo seria chene, amaa lalakno ya wa bur a di un. ¹⁷ Nara burgi tij Yesu Kristo, Koosa ya chergi ba bambe a ya kifale. Ba gantel tu kina we wa bu toli. ¹⁸ Kin nama magawa Koosa fun ya nye ya. Yesu Kristo siwi daha, Koosa wa ya fun bu ya no begim a danji ya la nj nara ni o we, chen ni o wa ba gbanko zi bu ya no begimu. ¹⁹ Kristo siwi ti daha, Koosa fun na nyinbaan a nye o wa nara maga bu ya no begim, chen ni o wa zi bu lisi ba tum tagna we. Laaboer weri nawa o fun kpa du ya nisa ni di ya biksi nara.

²⁰ Yesu Kristo fune tum ya ma wati, chen ni Koosa zi kotiu a sem sema a nye ma. Ya sumi mau Yesu Kristo daha di ma wa Koosa ya no begim a peti. ²¹ Yesu Kristo fune nyen teene no maga ni, o wa fun tum tum tagna hali tama, amaa Koosa fune kpa ya tum tagna a du o nin ni. Domi ya wa Yesu Kristo ya nibegimne lalakno, Koosa wa zi bu na ya galimsa o wati.

6 Min, Timoti awa Koosa lagmi a tum o tuma. Chendaha ya sumi ma di ma kpa chenani Koosa fun sunji ma a tum tuma a nye un. ² Ba fune sobiu a li o sem ton ti ni saha digi di o nj,

“Mu saha werire ma fun kpa wa mu wati di mu nu ma ta.

Mu fune na nyinbaan di mu yisi ma a li ma tum tagna ni,

mu fune sunji mau.”

Ma cheni ma dijasa a nu chenani ya kaa sem ma. Koosa saha weri ti nyenu lalakno. O pku di o yisi nara a li ba tum tagna ni ba tij un.

³ Ya wara danji nandigi nyini ya tuma a na ya galimsa. Chendaha ya doso di ya ta wa tum wu digi a to nara nyinbaanasa. ⁴ Ya tum maga yaa biksi nara di ya ya Koosa tumtumsiwa. Ba namsi yau kinkan, amaa ya di ya namsiu wa kanyita ni. ⁵ Ba yaa fun tuksi yau a to ya de. Tchokn dami yaa fune li ya nee. Ya yaa fune tumu hali a wa gbarigi a gil ya diwe awa ya do. ⁶ Chenani ya ya bambi chaane tima a zim Koosa nene a kpak kanyita wa nara ni a ya jerge tima, a kpak o siim weri ti a li ya bambe ni a la danji ya dntima wa tu begim ni, ⁷ a la biksi nara wa wuti a li Koosa kpok ti ni, a nama maga biksi nara di ya ya o tumtumsiwa. Ya chi lanjimasiwa. Koosa nye ya tum tum were a nye un, chen ni ya zi koti a yo ya domau a kok ya titi. ⁸ Nara nye ya jirimare aa nye ya na hiisa. Ba pegi yau a la pini ya zoma. Ya sem

sem wuteu, amaa ba nj di ya ya nusun timwa. ⁹ Ya wa ya nibin zene, amaa nara maga zim ya weu. Ya chi nibin sitewa, amaa ya ka ha veen kpak miisau. Ba nye ya na namsiu kinkan, amaa ba ha wa kpu ya. ¹⁰ Ya tusa yaa choku a bu sɔɔni kinkan. Ya ya fara timwa, amaa ya sunji nidamatau kinkan di ba wa zim Koosa. Nibinsa lisi di ya wa kpak kundɔɔ, amaa ya waa ka dɔ kina maga.

¹¹ Ma Korint tima, wu digi wa ka mu ve sɔɔbi a du tɔn nɔ ni. Ya chasi ya tusau a nye ma. ¹² Ma ka wa chasi ma tusa a nye ya. ¹³ Ya danji ya nj mau lalakɔ a chi ma ya ya bisa. Ma biksi ya di maa danji yau a chi chenani yaa danji ma. Ma gbanko ka chasi ma tusa a nye ya.

Ma Ta Nye Ma Wa Ba Naa Yaa Jɛemi Vursa Lagmi

¹⁴ Ma wa ba naa se ve su Koosa, ta lagmi a tum tuma. Tum tagna awa tum were wa kilagmi dɔɔ ni. Dusum wa nha wa kilagmi dɔɔ ni. ¹⁵ Kristo awa sintana kikota a ya nɔ begimuu? Nara se su Koosa awa nara se ve su Koosa kikota a ya nɔ begimuu? ¹⁶ Ya chi Koosa naa nyen, damne. Ya chi chen, yeɛ ya wa vursa kaa ya nyen? Ba fune sɔɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni di o nj, "Mu wa mu nara zi nyenu a lagmi aa val. Min la zi ya ba Koosa."

¹⁷ O gbanko fun nj,
"Ma waligi ma titi a li ba naa la jɛemi vursa ni,
chen ni ma wa zi bu gbanɔsi a kina.

Ma ya chen,
mu titi zi la ma a duu.

¹⁸ Mu zi ya ma nyanau,
ka ma kiya mu bisa.

Mu waa, Koosa,
naa kpak kina maga kpok, nj nan."

7 Mu bi danje, sem nama ya vɔwi naa o fun vɔu a nye ya. Ma nye ya chaksi ya titi, chen ni ya zi yisi dɔɔɔu a li ya bara awa ya bambe ni a ta. Ma nye ya kpanji saha maga hali a wa peti a ya tu chaan tima, domi ya nye Koosa wa jirima.

Ma Nye Mu Tuha Sɔɔni A La Gali Saha Maga

² Ma chasi ma tusa a nye ya. Ya ha wa tum tum tagna a nye nandigi ni. Ya ha wa di nandigi koo a mur ba. ³ Ya wara sem nanne a nye ma di ya na ma galimsa. Ya fune piin nj mau di ya danji mau kinkan. Ya nyenɛ koo ya siteɛ, ma zi veen nyen ya bambe niu. ⁴ Ya se su ma kinkan, domi ma waa ya ya jirima nara. Ma kpami ya a li ya namsi maga ni, chen ni ya tusa zi sɔɔni a la gali saha maga.

⁵ Ya fune wa tel Masedonia pulum, ya wa fun koti a hiisi. Doonani maga ya yaa fun burgi, ya yaa na namsiu. Nidamata yaa fune muksi yau kinkan. Chendaha tu chok yaa fun su ya tusau, ⁶ amaa Koosa naa la belimi ninamse chen, waa fune tum Taitus di o wa kpami ya. ⁷ Ya tusa fune sɔɔni ya na un chen a nu o laaboar chenani ma fun a kpami un. O fun nj ya di maa danji ma na minu kinkan, awa chenani ma tusa chok domi muksi naa ma kpa du min chen daha. O gbanko fune nj yau di lalakɔ ma se sereu di ma tinj ya biksi ti. O

fune nj ya o laaboar ti peti, ya tusa fun sɔɔni kinkan a kaali o te tel ti ni.

⁸ Mu tuha fune chok kinkan a li tɔn naa mu fun te sɔɔbi a nye ma chen ni, amaa mu fune nu di ma tusa wa chok vusi, chen fun bu ya min tu sɔɔna. ⁹ Chenani mu fun chok ma tusa wa fun nye mu tuha sɔɔni, amaa chenani ma gil ma tum tagna a bur a tinj Koosa nye o sɔɔni. Chenani ma tusa fun chok sɔɔni Koosa tuha gbankou. ¹⁰ Chenani ma tusa fun chok nye ma gil ma tum tagna a bur a tinj un. Ya ya chen, wuzu digi o zi kotiu a yisi ya a li ya tum tagna ni hali a wa peti. O wa ya kin naa ya zi ve. Naa ve nye Koosa chok o tuha, wuzu digi Koosa zi wa na o galimsau a ta un yori. ¹¹ Domi ma waa fune nye Koosa chok ma tusa, ma se sereu di ma kɔɔri ma sɔna a bu kɔɔri wi naa kaɛɛ. Ma danji di ma bu na ya kinkan a kpak un ma bambe ni di ma lergi naa la tum tum tagin diɔna. Tum naa maga ma fun tum, ya wa na ma galimsa.

¹² Ya fune sɔɔbi tɔn tiu di ya sunji naa fune tum tum tagin ti awa naa fune la tum tagin ti. Ya gbanko fune sɔɔbi chen ni di Koosa biksi ma chenani ma danji ya. Nan kaali kin naa bale na maga. ¹³ Ma waa fune kpami ya kinkan a sɔɔni ya tusa.

Taitus fune nj ya chenani ma kpami un, ya tusa fun sɔɔni a kaali chenani a fun te sɔɔni. ¹⁴ Taitus fune li bar nɔ di o wa ma wati, ya fune nj unu di ma ya ya jirima narawa. Ma wa fun nye ya na hiisa. Ya ha veen a sem sem wutewa a nye ma. Chen veena, chenani ya fun nj Taitus ni, chen ya wutire. ¹⁵ O lisi chenani ma fun la un a du a kpa ma titi a nye un a saksi di ma tinj o nɔ. Lalakɔ oo danji mau a gbaari chen daha. ¹⁶ Mu tuha sɔɔne kinkan di mu se su ma a chi nan.

Ma Lisi A Li Ma Kidamata Ni A Nye Ma Dɔɔtim Ni

8 Mu niinbisa, ya danji ma zimu chenani Koosa fun a sunji Yesu nitije ba naa nyen Masedonia pulum ni. ² Ba fune na namsi kinkan, amaa chenani ba fune na namsi, chene ba fun veen a na tu sɔɔna kinkan. Ba ya fara timwa kinkan, amaa ba fune lisiu a li ba kina tam ni a wa nye nara ni. ³ Min ya ba sehera tiina hali ba fune kpa ba kina a nyeu ka a bu ve tel ba. Nandigi wa fun muksi ba di ba ya chen. ⁴ Ba fun sumi ya di ya la ba papaha, chen ni ya zi kotiu a sunji Koosa nara ba naa nyen bar dumsi ni. ⁵ Ba papaha ti fune kaali chenani ya lisi. Ba fun te kpa ba titi a nye ya kunyan ti ni a tinj Koosa nɔ a lisi ba kin ta a nye ya. ⁶ Chendaha yaa sumi Taitus naa piin piili di o la ma papaha ti, di o sunji ma a kpa o maga a nye un. Mu zimu di maa ya nanne, domi maa danji ma sunji ma dɔɔtimwa kinkan. ⁷ Koosa wa fun lisi a li o kidamata neɛ a nye maa? Ma se su un kinkan ka ma koti a sem o sema a nye nara ni nene a kpak zima kinkan. Ma kpak un ma bambe ni di maa sunji dɔɔɔa ka maa danji ya kinkan. Ma nye ya gbaari bɔne a li kin nama ni. Ma biksi ya chenani ma zi lisi a li ma kin ta ni a nye nara nama ni a kaali chenani ma fu zi nye.

⁸ Mu wara danji mu nj ma chenani ma zi ya, amaa mu piin nj mau chenani ba naa nyen Masedonia pu-

lum ni fun kpak un ba bambe ni ba sunji ba dɔŋtima kinkan. Mu daŋni mu zaamsi mau a na ma daŋni ma dɔŋtim tau a chi chenani ba daŋni ba. ⁹Ma zimu chenani ya kunyan Yesu Kristo fune daŋni ya a la sunji ya kinkan. O fune kpa o kidamatiwa a ta, a fun a ya fara tiina ma daha, chen ni ma zi lau a li o kidamati ta ni.

¹⁰Ta lem nee mu ŋɔ ma kin nama we. Bunaani ma kpak un ma bambe ni a piili a pa ma kin ta a nye Taitus ni. Lalakɔ ma pa a petiu. Ma waa fune ya nitele a lisi a veen piili. ¹¹Ma la a la peti chenani ma fun piili. Ma fune piili wa si sem ne. Ma veen peti un wa si sem ni a nye chenani ma zi koti. ¹²Ma daŋni kinkan di ma lisi a li ma kin ta ni a nye nara ni, Koosa zi la ma papahau. O bak wa to kin naa ma ve koti a nye ba. O бага nyenu di ma kpa nye ba chenani ma koti.

¹³Mu wara daŋni mu nye o bɔm ma wati, a ve bɔm ba naa ma sunji chen wati. ¹⁴Lalakɔ ma kpak kidamatau. Chendaha o weru di ma lisi a li a ni a sunji ba naa la daŋni a. Ba kpak kidamata ka ma wa daŋni a, ba zi sunji mau. Nan ni ma wa chel a li kundɔŋ ni. ¹⁵Ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni chenani o fun kpa diwe a nye o nara ni a li nyabaan ni a ŋɔ,

“Nibine naa fune na diwe kinkan fune bɔni a nye naa na tam nee.

Ba maga fun ya kibegim.”

¹⁶Ya pegi Koosau di Taitus fun kpak un o bambi ni a sunji ma a chi chenani ya kpak un a li ya bambe ni nan.

¹⁷Mu fune ŋɔ Taitus ni di o bu wa zaami ma, o tuha fune sɔɔni kinkan. O daŋni kinkan di o bu na ma hali o wara daŋni mu ŋɔ un. ¹⁸Ya fune tum ya niinbe digire awa un di ba wa ma wati. Yesu nitiŋe ta maga nye un jirima kinkan, domi o fune biksi nidamatiwa Koosa laaboer weri ti we. ¹⁹Ba fune lisi unu di o wa ya kpa ma papaha ti a la nye Yesu nitiŋe ba naa nyen Judia pulum ni. Nan la zi nye ya kunyan ti wa jirima a biksi nara di yaa daŋni ya sunji bau.

²⁰Ya daŋni ya dosou a li ya tum nama ni di nandigi wa zi koti a na ya galimsa a daha. Chendaha o wa ya kaa gba. ²¹Ya daŋni ya ya chenani derli ya kunyan ti awa nara maga suwachak niu.

²²Ya gbanko tum nara bale tiina di o wa ma wati. O wa ba lagmi a kaali. Ya fune zaamsi unu bu damata a zim di o kpak unu o bambi ni di o sunji ya a li ya tum ni. O zimu di mu si su mau kinkan. Chendaha o kpak un o bambi ni a gbaari di o wa sunji ma kinkan. ²³Nandigi wa peesi ma nara nama we, ŋɔ ba di mu wa Taitus la tum tum begim. Ma bu ŋɔ ba di Yesu nitiŋe ba naa nyen bar kurge ni, fune lisi nara bale ta di ba wa chinji ba bar chinje ni. Ba tuma la nye Yesu Kristo wa jirima kinkan. ²⁴Ba wa tel, ma la ba a du a nye ba zim di maa daŋni bau. Ma ya chen, Yesu nitiŋe ba naa fune tum ba, zi la kɔɔni di ma waa ya ya jirima nara.

Ba Naa La Nye Awa Nin Funse Sɔɔni Koosa Tuha

9 O wa lawa mu bu sɔbi a nye ma di ma sunji Koosa nara. ²Mu zim di ma daŋni ma sunji bau. Mu fune ŋɔ Yesu nitiŋe ba naa nyen Masedonia pulum ni, di ba

niinbisa ba naa nyen Girik tim pulum ni, fune piiliu a saksi ba papaha ti bunaani. Ba fune nu chenani ma kpak un ma bambe ni di ma tum nan, ba nidamata fun saksi ba papaha gbanko. ³Lalakɔwa mu tum ya niinbisa na ma wati, chen ni ma zi lagmi ma papaha tiu a peti. Mu fune ŋɔ bau di ma zi ya chenu. Ma ta du min hiisa. ⁴Mu wa Masedonia nara tima bɔne wa na di ma ha wa ya wu digi, chenani ya se su a li ma ni zi burgi hiisau. Ma gbanko zi na hiisau kinkan. ⁵Chendaha mu fun te tum ya niinbisa na ya suwachak ni, chen ni ba zi wa sunji mau ma saksi papaha naa ma fun vɔu di ma nye ya chen a chinjiu. Ya wa pu ma, a zi vaan chinjiu a ŋɔ ya. Chen la zi biksi ya di ma nisa wa zuk, amaa ma nisa ka funseu wa ma nye ya.

⁶Ma zimu di nipare du kin tama, o zi kum tamau, amaa o du kidamata, o zi kum kinkanu. ⁷Ma maga kpa chenani ma lisi di ma nye ya. Ma ta nye ma nisa zugi a li ma papaha ti nyeeli ni. Ba naa la nye awa nin funse ni yaa sɔɔni Koosa tuha kinkan. ⁸Ma ya chen, Koosa zi bu gbaari mau a i a kaali chen, chen ni saha maga ma zi kpaku a mak ma titi ka ma nye nara ni. ⁹Ba fune sɔbiu a li o sem tɔn ti ni a ŋɔ,

“Naa tiŋ Koosa tutɔ,

o lisi a li o kin ni a nye fara tim ni a kaali chenani o fu zi nye.

O tum were zi nyenu hali saha naa ve kpak bɔ.”

¹⁰Koosa kpa kiduha aa nye nipare ni di ba du, chen ni a zi nye ba diweu. Chen veena, o yaa lisiu a li o kin ni a nye ma a gbaari, chen ni ma zi kotiu a sunji ma dɔŋtima. ¹¹O yaa daŋni ma lisi a li kidamata a naa o fun nye ma ni di ma sunji ma dɔŋtima. Ya kpa ma papaha ti a nye ba naa la daŋni un ni, ba zi pegi Koosau ma daha.

¹²Kina le wa liee a li chenani ma tum ni. Ma sunji bau a li ba wu muksi ni ka ba pegi Koosa kinkan. ¹³Ma sunji ba kinkan chen ni, ma biksi narawa di maa tiŋ Koosa laaboer weri ti Yesu Kristo we nene. Ba zi nye Koosa jirimau, domi ma waa la sunji ba awa nara maga kinkan.

¹⁴Ba zi daŋni mau a sumi Koosa a nye ma, domi o sunji mau kinkan di ma sunji ba. ¹⁵Koosa fune kpa o beu a nye ya. Wuti waa kaali a maga kinkan. Chendaha ma nye yaa zaami un.

Koosa Fun Kpa O Kpok A Nye Pɔɔl Ni

10 Ma bɔne ŋɔ dɔŋ ni di mu fune nyen ma wati mu fune ya jergere, amaa mu fune bol, mu fune sɔbi sem kpokwa a nye ma. Yesu Kristo daŋni mu ya jergire ma wati. Chendaha mu waa, Pɔɔl, sumi ma lalakɔ, ²mu wa wa ma wati, ma ta wa muksi min mu sem sem kpoka a nye ma. Mu wa pu ba naa la ŋɔ di yaa tiŋ ya tutɔ daŋnere, mu zi sem sem kpokau a nye ba. ³O ya wutire di ya nyen teene nɔ maga ni, amaa ya wara tiŋ ya tutɔ daŋne a chi chenani teene nɔ tim maga tiŋ a. ⁴Ya wara nyini ya titi kpok se nee, amaa Koosa kpa o kpok ti a nye ya, chen ni ya zi chinjiu a du nibikse ba naa ve nu Koosa laaboer weri ti, biksi ni, ⁵a lisi chenani nara zer ba titi a ve zim Koosa a ta. Ya kpa o kpokre a biksi ba, chen ni ba zi burgi a tiŋ Yesu Kristo nɔu awa ba bambe ni. ⁶Ya se su di ya wa wa ma wati, ma maga

zi tiŋ Yesu Kristou nene. Ya ka wa na ka ma bɔne ve tiŋ un nene, ya zi lergi ba diŋsau.

⁷ Ma bɔne nyini ya se nee, a ve nyini ya bambe ni. Ma bɔne lisi di Yesu Kristo do maa? Ma lisi di waa do ya gbanko a chi o do ma chen. ⁸ Ya kunyan ti kpa o kpok ti a nye ya di yaa sunji ma a ta lergi ma diŋsa. Ya fa sobi nan kinkan, hiisa wa zi kpak ya. ⁹ Ya wara daŋni ya ton nama kpak ma hansura. ¹⁰ Mu fune piin sobiu di ma bɔne ŋɔ di mu fune nyen ma wati, mu fune ya jergere ka mu sema ya yori. Mu fune bol a sobi ma, toni ta maga fune suu wa sem kpoka ni. ¹¹ Nara nama ba naa la sem nan, mu daŋni ba zimu di mu wa wa ma wati mu zi kpa mu ton ta sem kpokau a sem ma.

¹² Nara nama ya womniwa kinkan. Ba lisiu di ba ya nibin zenewa. Ba wara daŋni ba kpa ba titi a lagmi ya ni. Ba fune naami ba titi chikse a la tiŋ a. ¹³ Ya wara daŋni sɔna a kaali chenani Koosa fun lisi ya di ya tum o tuma. Chenani ya sunji ma ya tum ta bar digire. ¹⁴ Ya fune te wa biksi ma Koosa laaboer weri naa ya Yesu Kristo we chen. Chendaha ya kpak nyinbaan di yaa sunji ma. ¹⁵ Ya wara daŋni nyɔɔra a li chenani nara biksi ma a li Koosa laaboer weri ti ni. Ya kpak bambi begimu di ma se zi su unu ka ya wa ma tuma pisi a gbaari. ¹⁶ Ma maga tiŋ chen, ya wa ma zi lagmiu a te biksi Koosa laaboer weri ti a nye tɔsi naa go ma ni. Ya ya chen, nandigi wa zi ŋɔ di ya daŋni nyɔɔrre a li nara tum ni.

¹⁷ Ba fun a sobi a li Koosa sem ton ti ni a ŋɔ,
“Ma ta daŋni sɔn a li ma titi tum ni.

Ma ka daŋni sɔn a li chenani ya kunyan ti tum ni.”

¹⁸ Ma pi ma titi, chen wa denli. Ya kunyan ti ka pi ma, chen denlee kinkan.

Chenani Ma Bɔne Ve Tiŋ Mu Wuti Biksi Yesu We

11 Lalakɔ mu daŋni mu sobi mu wewa a li ton no ni. Ma bɔne zi lisiu di mu sema wa kpak nyuha. Ma ya min kanyita tama. ² Muu daŋni ma kinkanne a chi chenani Koosa daŋni ma. Ma chi nihabichelle mu fun a wɔu di mu nye baal naa sɔn ya Yesu Kristo chen. ³ O muksi minu kinkan ma daha. Ma bɔne nye nara burgi ma bambeu a li chenani ma fun te tiŋ Yesu Kristo a li tu begim ni. Ma burgi no chi chenani sintana fun neegi a mur Iif saha digi chen. ⁴ Ma bɔne la nu ba naa ve tiŋ ya wuti biksi Yesu we. Ba fune chergi Koosa laaboer weri tiu a biksi ma siim naa ve ya Koosa siim weri ti we. Ma fune la kɔkɔni ka o ve bɔm ma wati.

⁵ Ma lisu di nibikse nama ya nibirigewa a kaali min. Mu wa la kɔkɔni a nye ma. ⁶ O ya wutire mu ve koti a sem sema nene nara suwachak ni, amaa mu zima wa pɔɔgi min. Mu yaa biksi mau di nan ya wutire.

⁷ Mu fune te nyen ma wati a biksi ma Koosa laaboer weri ti we, mu wa fune daŋni bɔta. Mu fune bur mu titire gantel di ma zer ma nyuuna buudaha. Chen wa fun denlii? ⁸ Ma nye mu ŋɔ ma chenani o fun du. Mu fune nyen ma wati, Koosa nitiŋe ba naa nyen to bar boli ni, bɔne fune kpa papahare a nye min, chen ni mu zi kotiu a sunji ma yori. ⁹ Wuzu digi mu male fun wa peti, amaa mu wa fun wa peesi ma di ma sunji min. Mu niin-

bisa ba naa nyen Masedonia pulum ni, fune zer kin naa maga mu daŋni a wa nye min. Mu yaa fun dosou di mu wa zi nyini ma se ni a li kundɔŋ ni. Chene o kaa nyen kpa la saha wa wa. ¹⁰ Mu sem ta ya wutire domi Yesu Kristo nyen min ni. Ba naa maga nyen Girik tim pulum ni zi nuu di mu wara nyini ma se ni a li kundɔŋ ni. ¹¹ Ma lisi di mu la tum nan, mu wara daŋni maa? Koosa zimu di mu daŋni mau kinkan.

¹² Mu wa zi chergi chenani mu tum nan, chen ni nibikse nama wa zi na nyinbaan a ŋɔ di ba tuma awa mu tuma ya kibegimne. ¹³ Ba wa ya Koosa wuti nitume. Ba ka ya nusun timwa, domi ba mur mau di ba biksi awa ya biksi ti ya kibegimne. Ba fun chergi ba titi di ma lisi di Yesu Kristo fune tum ba ma wati. ¹⁴ Hali sintana gbanko koti a chergi o titi, chen ni nara zi lisiu di o ya Koosa malaikasi ta nichaani digire. ¹⁵ Sintana koti a tum chen, o wa bɔm wa o tumtumsa chergi ba titi, chen ni ma zi lisiu di ba ya Koosa tumtumsiwa. Koosa wa di ba seria, o zi na ba galimsau a ta ba yori.

Chenani Pɔɔl Fun Namsi A Biksi Nara Koosa We

¹⁶ Mu piin sobiu di ma bɔne zi lisiu di mu sem ta wa kpak nyuha. Mu bur a sumi mau di ma kpak min kanyita. Lalakɔ ma nye mu daŋni sɔn tama. ¹⁷ Ya kunyan ti wa fun biksi ya di ya daŋni sɔna. Womna la daŋni chen dunɔɔ. ¹⁸ Nibikse nama la tiŋ ba titi daŋne aa daŋni sɔna a du ba titi ni. Chendaha mu gbanko daŋni sɔn. ¹⁹ Ma lisu di ma kpak zima kinkanne, amaa ma wa vusi a nu womsi biksi no. ²⁰ Ba wa kpa tuha sa a du ma ni a deesi ma a chi bichesa, a nye ma chɔk ma male awa diwe kinkan a pini ma aa gbaari. Ma la kin nama maga. ²¹ Ya wa ma fune nyen, Koosa wa fun nye ya bambi kpoka di ya ya chen a nye ma.

Baa daŋni sɔna, mu gbanko zi ya womu a tum chen. ²² Ba ya Ju timwaa? Mu gbanko ya Ju timwa. Ba ya Abraham bi lulewaa? Mu gbanko ya ba ware. ²³ Ba ŋɔ ma di ba ya Yesu Kristo tumtumsiwaa? Ma zi ŋɔ di mu zu galenwa, amaa mu daŋni mu ŋɔ ma di mu ya o tumtumne a kaali ba kinkan. Mu fune tum tumwa kinkan a nye un. Ba fun a to min de bu damata a kpa vurmsa a tuk min. Mu fun wa dugli siwi bu damata. Mu kaali bau a li kina maga ni kinkan. ²⁴ Ju tim ta fun a kpa vurmsa a tuk min fumnaasi di kibegim wa to. Ba fune ya chene naval bunyuu. ²⁵ Nara fun kpa daasa a tuk min naval butora. Nara fun kpa bunɔkula a yaksi min bu begim. Mu fune nyen arŋ zen nee, peha fun wa mo un a la zini gbentela o peksi. O fune ya chene naval butora. Mu fune nyen teku ni ti nee aa di nha wa dusum maga bu begim. ²⁶ Mu yaa si bar digi niu a gba hali a la li bar tagna ni kinkan. Mu fune ji mɔɔga jibaŋ naa ni fun su a pisi chen. Nara fune muksi min kinkan a daŋni ba fuksi mu kina. Ju tim ta awa ba naa ve ya Ju tima fun nye min na namsi kinkan. Hali ba naa mu fun lisi di ba ya mu chensiwa, ba fun bur a ka min. Mu fune gbau a la li tɔsa awa nyabaan wa teku, a maga fune ya bar tagniwa. ²⁷ Mu fune tumu a la gali a gil mu do bu damata. Nyɔksa awa lɔsa fun a kpak min. Mu kilaare wa fun mak min ka mu ve kpak bar chɔɔli wuzu kama. ²⁸ Kin

nawara nyene mu ha ve sem ma a we. Mu baga nyenu kinkan saha maga di Yesu nitiye ta maga zi tiy unu nene. ²⁹ Nar ve tiy un nene, o muksi minu. Nar ka tum tum tagna, mu tuha zi choku kinkan a daha.

³⁰ Mu fune piin njo mau di mu ya womne a la danji son. Kinkin naa mu lisi mu njo ma biksee di mu wa kpak kpok kinkan. ³¹ Koosa naa ya ya kunyan Yesu nyana, zimu di mu wa ya nusun tiina. Ma nye ya pegi un hali saha naa ve kpak ko. ³² Mu fune nyen Damaskus nee, gobnati nyuhu tiina naa ba fune yir Aretas, fun tum o lanjimasa di ba la il tohoni ti kooka a kpak min. ³³ Amaa mu chensa fune kpa min a du chenchise ni a kpa nmen a vcu chenchise ti, a kpa min a dau chechepure ziji naa ba fun sa a go tohoni ti chen, mun ni. Mu fune wa pu teene, mu fun cho a li o nin ni.

ƆƆƆ Fun Na Ya Kunyana A Chi O Deesi

12 Ma nye mu njo ma tama a gbaari mu titi we ni. Chenani mu zi njo ma wa zi surji ma kinkan, amaa nyinbaan wa to mu zi ve sem ma. Wuzu digire Koosa fun surji min di mu na ya kunyan ti. ² Bun fidanaasi gantel ni, Koosa fun lisi min a zini a zu o tohoni ti. Mu wa zim di o fune ya nan koo o chi mu fune deesiu. O dunduy zim chen. ³ Ma nye mu bukoo njo ma. Koosa fune lisi min a zini a zu bar weri kinkan. O dunduy zim di o fune ya nan koo o chi mu fune deesiu. ⁴ Mu fune zu dooni, mu fune nu semau a naa mu ve koti a sem ma. ⁵ Mu fu zi danji sonu a daha, amaa mu wa zi bu danji son. Mu ka danji mu biksi mau di mu titi kpok ti ya yrirre. ⁶ Mu fu njo ma chenani mu du, ma fu wa zi njo di mu sema wa kpak nyuha. Mu fu zi njo ma wutiu. Mu wara danji nara zim di mu ya nibin zenne a kaali ba, domi chenani Koosa fun ya a nye min daha. Mu danji ba ka di min seriare mu tuma awa mu sema daha.

⁷ Koosa wa fune danji mu zer mu titi, domi o fune nye mu nu alaazibu semau. Chendaha o fun kpa wichokorta a nye min o wi mu bara ni saha maga. O chi Koosa nye sintana tuksi minu saha maga. ⁸ Mu fune sumi ya kunyan ti kin ko we butora a njo un di o kpa un a ta. ⁹ O fun ve la kooka a njo min, "Mu zi nye hin mu kpok tiu i di un. Nibine kpok bur gantelu, kpok naa mu kpa du un ni chen la gbaari." Chendaha mu tuha sokni ka mu danji son di mu titi kpok ti ya yrirre, chen ni Yesu Kristo kpok ti zi nyen min niu kinkan. ¹⁰ Nara pini min a nye mu na namsi a la muksi min kinkan Yesu Kristo daha ka mu ve koti a nyini mu titi kpok se ni, mu tuha sokneu.

ƆƆƆ Baga Fune Nyen Ba Ni

¹¹ Ma muksi minu di mu sobi a nye ma a chi mu ya wom. Yere ma bokne ve nye min jirima? Mu titi kpok ti ya yrirre, amaa mu wara tiy nusun nibikse ba naa ma lisi di ba wa ya nibirige, gantel. ¹² Mu fune nyen ma wati, ma wa fune beeli di mu ya Koosa nitumire wuti. Waa fune surji min di mu tum tum zene a kitum alaazibu tuma awa kanyita kinkan ni a nye ma. ¹³ Chenani mu fun

a biksi ma awa chenani mu fun a biksi Koosa nitiye ba naa nyen bar kurge ni, ya kibegimne, amaa kibegim fune ka. Mu wa fun peesi ma di ma surji min wa diwe ni. Mu ve nye ma tusa sokni diwe na daha, ma gil nye min.

¹⁴ Mu fune piin a wa ma watiu bile. Lalakno mu bur a saksu di mu wa. Mu wa pu ma, mu wara danji ma wa lisi kundony a li ma kin ni a nye min. Mu danji ma kpa ma titire a ka nye min. Ma chi mu bisywa. Bichesa wara deesi ba nyama awa ba numa, amaa ba nyama awa ba numa ka la deesi ba. ¹⁵ Mu danji mu kpu mu titire a nye ma, chen ni mu zi surji mau. Chenani mu danji ma la suwachak, ma danji zi bur ganteluu?

¹⁶ Ma zimu nene di mu fune nyen ma wati, mu wa fune nyini ma diwe se ni. Ma bokne zi buru a njo dony ni di mu sem ta ya wutire amaa mu neegiu a mur ma. ¹⁷ Yere mu neegi a la mur ma? Ba naa mu fun tum ma wati chen, ba fune di mauu? ¹⁸ Mu fune sumi Taitusu di o la ma wati. O fun la kooka, mu fun tum o wa ya niinbe digi ma wati. Taitus fune di mauu? Ma wa zim di chenani mu wa Taitus bambe lisi awa chenani yaa tum, ya kibegimnee?

¹⁹ Ma lisi di ya kokri ya sokniwa ma wati a li tohoni ni? Chen wa ya wuti. Koosa do ya ya sobi sem naa Yesu Kristo fun kpa nye ya. Mu bi danje, ya tum tagna la zi surji ma. ²⁰ O muksi minu mu wa wa ma wati, ma bokne wa zi tiy chenani mu danji maa tiy. Ma zi wa di donya wa amoye a kpak donya handota a na paan a du dony ni a ya se tima a kichok dony sokna a kilb dony gantela a zer ma titi a ve tiy ma niheta kooka. O du chen, ma wa zi danji chenani mu wa ma zi nyen. ²¹ O muksi minu mu wa wa ma wati, Koosa zi nye mu na hiisau ma daha. Mu tuha zi choku kinkan domi ma nidamata wa zi gil ma chokumsa tuma awa ma sakaal tuma awa ma tum donya kinkan a bur wa tiy Koosa.

ƆƆƆ Mak O Tohoni Ko Bar Nawa

13 Mu fune piin wa ma watiu bile. Lalakno mu bur a saksu di mu wa. Maa lisi chenani ba fun sobi a li Koosa sem tohoni ni. Ba fune njo, "Ma danji ma fiksi nandigi, ma kpak nara ale akoo nara batora ba ya ma sehera tima." ² Mu fune nyen ma wati bile tiin chen, mu fune te ma naa la tum tum tagna chen ninu. Lalakno mu bol ma niu, mu ha veen a te ma awa ba naa ka, ninu. Mu saksu di mu wa lergi ma dijsa kinkan. ³ Yesu Kristo kpak kpok kinkan. Mu wa pu ma, ma zi zim di o kpok ti nyen min niu. ⁴ Ba fune wa kpa un a la kpaasi a mari o daakakli ti ni o sou, o wa fun kpak kpok. Amaa lalakno o bu nyen Koosa kpok naa fune lili un a li o sou ni, dahare. Chen veena, mu fune nyen ma wati saha digi, mu fune ya jergire ma wati. Mu wa kaa bur wa, mu wa Koosa kpok kinkan zi bur wau.

⁵ Maa zaamsi ma titi di ma se su Yesu Kristo nene. Ma zim di o nyen ma bambe niu akoo ma higliu di ma tiy unuu? ⁶ Ma zimu di ya wara higli. Ya kpak unu nene. ⁷ Yaa sumi Koosau di ma bur a li ma tum tagna ni, chen ni mu wa zi wa lergi ma dijsa. Ma bur a tum tum were, chen bokne di mu biksi ma chenani Yesu Kristo

kpok ti nyen min ni. ⁸Ya yaa kpami mau di ma tum were a nye Koosa ni a tinj o wuti nyinbaan. ⁹Ya ve kpak kpok ka ma wa kpak kpok, ya tusa zi sɔɔni. Chendaha ya yaa sumi Koosau di kin naa nyen ma wati maga kɔɔri. ¹⁰Mu sɔɔbi tɔn kɔwa a te nye ma di ma kɔɔri kin nama, chen ni ka mu wa wa ma wati, mu wa zi bu kpa kpok naa ya kunyan ti fun kpa nye min chen a lergɔ ma diɔsa. O fune kpa unu a nye min di mu sunji ma ma zim un a gbaari.

¹¹Ya niinbisa, lalakɔ ya daɔni ya mak tɔn kɔ sɔɔbi bar kɔwa. Ma nu chenani mu sem ma chen a kɔɔri kin nawara ve denli maga. Ma kpak kɔ begim wa dɔn ni a kpak bara sɔɔna awa dɔn ni. Koosa naa la daɔni ma a la nye ma bara sɔɔna, o zi sunji mau a chi nan.

¹²Ma zaami dɔnɔ nene.

¹³Koosa nara maga zaami mau.

¹⁴Koosa naa la daɔni ma, awa ya kunyan Yesu Kristo naa la sunji ma, awa Koosa siim weri naa nye ma ya kɔ begim wa dɔn ni, ba maga zi nyen ma niu.

GALESIA TIMA

1 Min waa, פּוֹל, la sɔbi tɔn nɔ a nye ma. Nara wa fun lisi min di mu ya nitumi, amaa Yesu Kristo awa ya kunyana Koosa naa leli un a li o sou ni, fune lisi min. ² Mu wa ya niinbisa ba naa maga nyen bar nɔ, zaami ya dɔŋtima ma naa maga lagmi dooni aa jɛemi Koosa a li Galesia pulum ni.

³ Ya kunyan Koosa awa ya kunyan Yesu Kristo kisunji ma aa kinye ma bara sɔkna.

⁴ Kristo fune tiŋ ya kunyan Koosa tutɔre a sou ya daha, chen ni o zi kotiu a yisi ya a li lalaknɔ wu tagna saha ni. ⁵ Ma nye ya pegi Koosa naa kpak jirima kinkan hali saha naa ve kpak bɔ, chen daha. Ami.

Koosa Laaboor Weri Ya Kibegim Dunɔduŋe

⁶ Mu fune nuu di ma wa tiŋ Koosa naa fune yir ma, awa Kristo naa sunji ma, a vusi. Ma buru a tiŋ biksi digi lalaga. O jeri minu kinkan. ⁷ Nara bɔne fune chergi Koosa laaboor weri tiu Kristo we a wa muksi ma saha maga. O laaboor weri ti ya kibegim dunɔduŋe. Digi wa bu toli. ⁸ Koosa malaikasi ta digi zi wa li o tɔhɔn tiu koo min wa biksi ma laaboor weri naa kurgɛe a li Koosa laaboor weri naa ya piin biksi ma chen, Koosa zi na ya galimsau a ta ya yɔri. ⁹ Mu fune te ŋɔ ma nanu. Lalaknɔ mu bur a ŋɔ mau. Nandigi biksi laaboor weri ti ka o kur a li Koosa laaboor weri naa ma fun a la nɔkni di o ya wutire, Koosa zi na o galimsau a ta un yɔri.

¹⁰ Ma lisu di muu daŋni mu ya nara lemlɛmnɛɛ? Aai. Mu daŋni mu sɔkni Koosa dunɔduŋ tuhare. Mu daŋni mu ya nara lemlɛm, mu wa ya Kristo tumtumna.

Chenani Koosa Fun Lisi פּוֹל O Ya O Nitumi

¹¹ Mu niinbisa, mu daŋni mu ŋɔ ma wu digire. Nibinsa wa fun naami laaboor weri naa mu fun biksi ma chen. ¹² Nandigi wa fun a biksi min hali tama. Yesu Kristo titi fune kpa un a biksi min gbampulim ni.

¹³ Ma zimu di saha digi mu fune tiŋ Koosau a chi Ju tim ta, mu fun a muksi Yesu nitiŋe ta kinkan. Mu wa fun a kpak ba siki a la daŋni mu chɔk ba maga. ¹⁴ Mu fune tiŋ chenani Ju tim ta tinu nene a kaali ba naa nyu-una mak dɔŋa. Mu se fune seriu kinkan di mu wa tiŋ mu nawaalsi ta nyinbaan.

¹⁵ Amaa Koosa fune te lisi min di mu ya o tumtumna ka ba zi lul min. O fune te yir a sunji min, ¹⁶ a nye mu wa zim o be Yesu ti gbampulim ni, chen ni mu zi la biksi ba naa ve ya Ju timau o laaboor weri ti we. Mu wa fun lagmi nandigi ni di o ŋɔ min chenani mu zi tum, ¹⁷ amaa mu fun vaan kaali Arabia pulum. Mu wa fun la di mu la na ba naa fune piin ya Yesu nitume ta a li

Jerusalem ni. Mu fune nyen Arabia ni peti, mu fun bur a kaali Damaskus. ¹⁸ Bunsu tora gantel ni, mu fun kaali Jerusalem di mu la na Pita, a nyen o wati wuzu fi-danyuu, ¹⁹ Yesu nitume ta maga ni, mu fune pu Jems naa ya ya kunyan ti niinbe, dunɔduŋe.

²⁰ Chenani mu sɔbi nan ya wutire. Koosa ya mu sehera tiina mu wara suni we.

²¹ Mu fune li Jerusalem ni, mu fun gba Siiriya pulum awa Silisia pulum. ²² Chen saha ti maga, Yesu nitiŋe ba naa nyen Judia pulum ni, wa fun pu min. ²³ Ba fune nu di mu ya naa fune nye ba namsi kinkan a la daŋni mu dusi Koosa laaboor weri ti a ta, ba fun ŋɔ dɔŋ ni, "Banja ya baal nɔ burgi a sunji ya nan?" ²⁴ Ba fun a pegi Koosa mu daha.

פּוֹל Awa Nitume Fun Bɔni Koosa Tuma

2 Bun fidanaasi gantel ni, min, Barnabas awa Taitus fun bur a kaali Jerusalem. ² Koosa titi fune biksi min di ya la dooni. Ya wa Yesu nitiŋe ba naa nyen dooni, niheeta fun wa lagmi dɔŋ ni ya dunɔduŋ. Mu fun ŋɔ ba chenani mu fun biksi ba naa ve ya Ju tima Koosa laaboor weri ti we. Mu wara daŋni ba lisi di tum naa mu tum a nye Koosa ni chen ya yɔrire. ³ Taitus naa fune nyen mu wati, fune ya Girik timwa, amaa ba wa fun muksi un di ba teŋ un. ⁴ Nara ba naa fune ŋɔ di ba ya Yesu nitiŋewa, bɔne fune daŋni di ba teŋ un, amaa ba fune suniu. Ba fun a sogli a zu di ba na chenani ya tiŋ Yesu a ta nye ba tenji ya, domi ya wa Yesu Kristo ya nibegimne. Ba daŋni ya burgi ba yosiwa. ⁵ Ya wa ba wa fun la nɔkni hali tama, chen ni ya zi kotiu a kpak Koosa laaboor weri naa ma piin nu wuti.

⁶ Ba naa fune chi niheeti ta dooni fun la nɔkni di chenani mu biksi ba naa ve ya Ju tima ya wutire. Ba wa fun kpa biksi digi a gbaari mu biksi ti ni. Mu baga wa fun to di ba wa ya niheeti ta koo ba laata. Koosa wara di ya seria a li ya bara nɛɛ. ⁷ Ba fune zimu di Koosa fune kpa o laaboor weri ti a du mu nin ni a nye ba naa ve ya Ju tim ni. O gbanko fune kpa o laaboor weri ti a du Pita nin ni a nye ba naa ya Ju tim ni. ⁸ Koosa fun kpa o kpok ti a nye Pita ni di o ya o nitumi a la biksi ba naa ya Ju tima. Koosa gbanko fune kpa o kpok ti a nye min di mu ya o nitumi a la biksi ba naa ve ya Ju tima. ⁹ Jems, Pita awa Jɔn ba naa chi niheeti ta, fune zimu di Koosa sunji minu di muu tum o tuma chen ni, ba fun la nɔkni di ya wa ba ya nibegimne. Ba wa ya gbanko fun la nɔkniu di ba zi la biksi ba naa ya Ju timau. Ya ka zi la biksi ba naa ve ya Ju timau. ¹⁰ Ba gbanko fun ŋɔ ya di ya sunji fara tima ba naa ya Yesu nitiŋe ta a nyen doon pulum ti ni.

Mu piin kpak unu mu bambi ni di ya ya chen. Ya wa ba fune sem peti, ya fun li dooni a kaali Antioch.

ככול Fun Zulimi Pita Antioch Ni

¹¹ Wuzu bile Pita fun wa dooni. O fune nyen doon chene, mu fun a fiksi un gbampulim ni di mu na o galimsau. ¹² Pita wa o dɔŋtima ba naa ve ya Ju tima, bɔne fune te lagmi dɔŋ ni di ba di diwe. Amaa ba naa Jems fun tum, bɔne fune wa, Pita wa ba wa fun bu lagmi dɔŋ ni a di diwe. Ba naa Jems fun tum chen la daŋni ba tenŋi Yesu nitiŋe ba naa ve ya Ju tima chen. ¹³ Ba dɔŋtima ba naa fune ka a ya Ju tim ta, fune na chenani Pita fun tumu, ba tiŋ un. Hali Barnabas wa o dɔŋtima ba naa ve ya Ju tima, fun ve di o wa ba wa zi lagmi a di diwe. ¹⁴ Mu fune na ka ba ve tiŋ chenani Koosa laaboer weri ti biksi ya wuti, mu fun ŋɔ Pita ni ba maga suwachak ni, "I ya Ju tima, amaa i nyenu a chi ba naa ve ya Ju tima. Yere ii daŋni i muksi ba naa ve ya Ju tima di ba nyen a chi Ju tim nyene?"

Kin Naa Nye Koosa Ve Na Nibine Galimsa

¹⁵ Ba fune lul ya bɔne Ju timwa. Ba wa fun lul ya ba naa ve ya Ju tima wate. Ju tim ta yir ba tum tagna nitumewa. ¹⁶ Ya zimu di nar tiŋ Koosa chikse ta dɔŋdɔŋ, chen tiina ha zi veen kpak galimsau o wati, amaa nar nye o si su Yesu Kristo, Koosa wa zi bu na o galimsa. Ya se su Yesu Kristo. Ya wara tiŋ Koosa chikse ta dɔŋdɔŋ. Chendaha o wa bu na ya galimsa. ¹⁷ Lalakɔ Koosa wa bu na ya galimsa, domi ya wa Kristo ya nibegimne, chen biksi nara di ya fune te kpak galimsau o wati a la tum tum tagna. Chen gbanko biksi di ya Ju tim ta fune te kpak galimsau Koosa wati a la tum tum tagna, a chi ba naa ve ya Ju tima. Chen biksi di Kristo nye ya tum tagna nitumee? Aai. ¹⁸ Amaa mu bu biksi di nar tiŋ Koosa chikse ta dɔŋdɔŋ di Koosa wa zi bu na o galimsa, chen biksi di mu chɔk o chikse tawa. ¹⁹ Mu tiŋ o chikse ta dɔŋdɔŋ, mu wa kikoti a tiŋ a a peti, a na galimsa o wati. Mu wa bu tiŋ chen. Lalakɔ mu nyen a nye Koosa nee. O chi mu wa Kristo sowee a li o daakakli ti ni, ²⁰ chen ni mu wa zi bu nyen, amaa Kristo kinyen min ni. Mu si su Koosa be naa la daŋni min a fun sou mu daha. Chene muu tiŋ lalakɔ. ²¹ Mu wara tɔ Koosa sunji nyinbaan. Nar ka tiŋ Koosa chikse ta dɔŋdɔŋ, chen ni Koosa wa zi bu na o galimsa, chen biksi di Kristo sou fune ya yɔrɔre.

Koosa Chikse Awa Ya Yesu Se Suuli We

3 Ma Galesia tima ya womniwa. Anti kpa o kpok a du ma ni di ma gil Koosa wuti nyinbaan? Ya wa fun wa biksi ma gbampulim ni chenani Yesu Kristo fun sou a li o daakakli ti nii? Ma wa fun la nɔɔni di ya sem ta ya wutiree? ² Mu daŋni mu peesi ma wu digire. Koosa fune kpa o siim weri ti a nye ma, ma fune tiŋ o chikse ta hali a wa petiu koo ma fune nu o laaboer weri tiu a nye ma se su unn? ³ Ma ya womniwa kinkan. Ma fune te tiŋ a li Koosa siim weri ti kpok ni, amaa lalakɔ maa daŋni ma tiŋu a li ma titi kpok ni hali a wa

peti. ⁴ Ma namsi maga ya yɔrɔre ma watii? Mu kpak bambi di o wa ya yɔri. ⁵ Koosa kpa o siim weri ti a tum tum zene a nye ma, o ya chenu domi maa tiŋ o chiksewa hali a wa peti koo domi ma fune nu o laaboer weri ti a nye ma se su unn?

⁶ Ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ Abraham we,

"O si fune su Koosa.

Chendaha Koosa wa fun na o galimsa o wati."

⁷ O lawa ma wa zimu di ba naa se su Koosa ya Abraham wuti bi lulewa. ⁸ Koosa fune te biksi ba naa fune sɔbi a li o sem tɔn ti ni di o wa zi bu na ba naa ve ya Ju tima galimsa o suwachak ni, domi ba se zi wa su unu. Abraham fune te nu nan laaboer weri nɔ di,

"Koosa zi sunji ba naa maga nyen teene nɔ maga niu a chi nan o daha."

⁹ Abraham si fune su Koosa. Chendaha Koosa fun sunji un chen. Ba naa maga se su Koosa, o zi sunji bau a chi chenani o fun a sunji Abraham chen.

¹⁰ Ba naa la nyini Koosa chikse ta tiŋi se ni aa tiŋ a nɔ, Koosa zi ŋɔ nɔu a nye ba. Ba fun a sɔbi a li o sem tɔn ti ni a ŋɔ,

"Nar tim Koosa chikse hali a wa peti a chel,

Koosa zi ŋɔ nɔu a nye un."

¹¹ Ya zimu nene di nar tiŋ Koosa chikse ta dɔŋdɔŋ, Koosa ha zi veen na o galimsau. Ba fun a bukoo sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni,

"O wa zi bu na ba naa se su un galimsa, a kpa o mi fali ti a nye ba."

¹² Amaa nibine naa la tiŋ Koosa chikse ta, wa nye o si su un. Ba fun bukoo sɔbi a li o sem tɔn ti ni,

"Nibine naa la tiŋ Koosa chikse ta hali a wa peti, Koosa zi kpa o mi fali tiu a nye un o tiŋi ti daha."

¹³ Kristo fune sou, waa fune chinji doonani Koosa kaa ŋɔ nɔ a nye ya bar chinji ni a la ya nyuuna a nye ya. Ba fun bukoo sɔbi a li o sem tɔn ti ni a ŋɔ,

"Koosa zi ŋɔ nɔu a nye naa ba yisi a te daakakli ti ni."

¹⁴ Yesu Kristo fun la ya nyuuna a nye ya nan ni, chen ni Koosa wa zi koti a na ba naa ve ya Ju tima galimsa o suwachak ni o daha. Chene o fun vɔu a nye Abraham ni. Ya se su Yesu Kristo. Chendaha Koosa fun kpa o siim weri ti a du ya ni a chi chenani o fun vɔu di o nye ya chen.

Chenani Koosa Fun Vɔu A Nye Abraham Ni

¹⁵ Mu niinbisa, mu daŋni mu ŋɔ mau a li ya nyeni ni.

Ma zim di nara bale ya nɔ begim a la nɔɔni dɔŋ ni, nandigi wa kikoti a chɔk un koo ma gbaari. ¹⁶ Ba fun bukoo sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ,

"Koosa fune kpa o vɔwe a nye Abraham awa o be luli ni."

Ba wa fun sɔbi di o kpa a a nye Abraham awa o bi lule ni. O mun ya di o fune kpa a a nye nibin begim dɔŋdɔŋ nee. Chen tiina ya Kristo. ¹⁷ Mu daŋni mu ŋɔ mau di Koosa awa Abraham fune ya nɔ begimne, ka Koosa fun vɔu di o zi deesi unu. Bun kɔksa naasi awa fumtora gantel ni, Koosa fune kpa o chikse ta a nye Mosis ni. A wa fun koti a chɔk chenani Koosa wa Abraham fun ya

no begim awa o vɔwi ti. ¹⁸ Nara la chenani Koosa fun vɔu chen domi ba waa la tiŋ o chikse ta duŋduŋ, chen la zi chɔk o vɔwi naa o nye Abraham ni a nye o ya yɔri.

¹⁹ Yere Koosa fun kpa o chikse ta a nye Mosis ni a gbaari o vɔwi naa o fun piin kpa a nye Abraham ni? Koosa fune ya chene, chen ni nibinsa zi zimu chenani tum tagna duu, hali saha naa Abraham be luli naa Koosa fun vɔu di o tum, fun wa. Koosa fune kpa o chikse ta a nye nara ni, o fune te kpa a a nye o malaikasi ta nee. Ba fun a kpa a a nye Mosis ni o ka fun kpa a a nye nara ni. ²⁰ Amaa Koosa fune kpa o vɔwi ti a nye Abraham ni, o wa fun te kpa un a nye malaikasi ta koo nandigi ni.

Kin Naa Nye Koosa Fun Nye Nara O Chikse

²¹ Koosa chikse ta awa o vɔwi ti yo dɔŋwaa? Aai. O chikse ta fu nye o koti a kpa o mi fali ti a nye nibinsa ni, o fu wa zi na ba galimsa ba chikse ta tiŋi daha. ²² Ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni di teene no tim maga na galimsa ba tum tagna daha. Chendaha ba naa se su Yesu Kristo, la Koosa papaha naa o fun vɔu a nye Abraham ni chen.

²³ O chi Koosa chikse ta fune te kpak ya wa tum tagna a tɔ de hali Koosa fun wa biksi ya chenani ya se zi su Yesu. ²⁴ Amaa Yesu Kristo fune wa, chikse ta wa bur a il ya. Waa fune nye ya se su un, chen ni Koosa wa zi bu na ya galimsa. ²⁵ Lalakno ya se su Yesu, waa ya ya kunyana. Koosa chikse ta wa bu ya ya kunyana.

²⁶ Chenani ma se su Yesu Kristo nye ma ya Koosa bisa. ²⁷ Lalakno ma wa Yesu Kristo ya nibegimne. Ma fune burgi chenani o duu. ²⁸ Ma naa ya Ju tima awa ma naa ve ya Ju tima, ma naa ya yosa awa ma naa ve ya yosa, ma nibaala awa ma nihaana, ma maga ya nibegimne, domi ma wa Yesu Kristo ya nibegimne. ²⁹ Kristo do ma. Chendaha ma zi na kin naa maga Koosa fun vɔu a nye Abraham bi lule ni chenu.

4 Mu daŋni mu ŋɔ mau a gbaari. Bichela naa la zi wa do o nyan kina, o nyana yaa fun a deesi unu a chi yoma. ² O nyan ti zi nye nara kiil unu, hali saha naa o zi wa do o nyan ti kina maga. ³ Chen veena, wu dama-ta awa chikse fune te do ya a nye ya burgi a yosa ka ya zi wa zim Yesu Kristo. ⁴ Amaa o saha fune wa tel, Koosa fun tum o titi be teene no maga ni. Nihaan digi fune lul o be. O fun bi aa tiŋ Koosa chikse ta. ⁵ O fune ya chene di o la nara ba naa chikse ta do, nyuuna a nye ba, chen ni Koosa zi kotiu a kpa ba a burgi o titi bisa.

⁶ Ma ya o bisywa. Chendaha Koosa fun kpa o be siim weri ti a du ma bambe ni. Chen siim weri ti nye ma yir Koosa ma kunyana. ⁷ Lalakno ma wa bu ya yosa, amaa ma ya Koosa bisywa. Chendaha o zi kpa o kin nawara maga o fun vɔu chen a nye mau.

O Fun Muksi Pɔɔl Kinkan Ba Daha

⁸ Saha digi ma wa fun zim Koosa. Ma waa fune zaami a tiŋ kin naa chi a ya Koosare. A wa ya Koosa hali tama. ⁹ Lalakno ma zim Koosa a ya o bisa ka o zim ma, yere maa daŋni ma bur aa tiŋ chiina awa chikse? Ma bur a

daŋni ma ya a yosiwaa? ¹⁰ Ma waa fune lisi pen bɔne awa bun bɔne a di ma wuzu zene a ni. ¹¹ O muksi minu kinkan ma daha. Tum naa mu fun tum a nye ma, chen ya yɔriree?

¹² Mu niinbisa, mu sumi mau di maa tiŋ a chi chenani muu tiŋ chen. Mu fune nyen ma wati, mu fun burgi a chi chenani ma du. Ma fun la min du nene. ¹³ Ma zimu di mu fune te wa biksi ma Koosa laaboor weri ti we, mu bara wa fun lem. ¹⁴ Mu wichɔɔrta fu zi daŋni mau wati, amaa ma wa fun ve min. Ma waa ka fune nyini min a chi mu ya Koosa malaikasi ta digi. Hali a veen chi mu ya Yesu Kristo titi. ¹⁵ Ma tusa fune sɔɔni kinkan. Hali ma kpa ma bambe a nye min. Baŋa ya? ¹⁶ Mu fune biksi ma wa wuti ni. Chen nye mu ya ma doɔm lalakno?

¹⁷ Nusun nibikse tima kpak se sem di ba purigi ma a li min ni, chen ni ma zi ve mu biksi tiu aa tiŋ ba. ¹⁸ O weru wa nar kpak si semu wa wu were ni saha maga. Mu nyen ma wati koo mu wa to ma wati, chen ya wu-tire. ¹⁹ Mu bi daŋne, mu chi nihaan naa la daŋni lulire aa la wi ma daha. Mu daŋni kinkan di Kristo wa nyen ma ni hali o wa peti. ²⁰ Mu gbanko daŋniu kinkan di mu wa nyen ma wati, chen ni mu zi kotiu a zim chenani mu zi wa no ma. O muksi minu kinkan ma daha.

Chenani Hega Awa Sara Fun Biksi Ya

²¹ Ma naa la daŋni di Koosa chikse ta do ma, maa lisi chenani a biksi ma. ²² Ya karimeu a li Koosa sem tɔn ti ni di Abraham fune kpak bisa lewa. Yoma naa ba fune yir Hega chen, lul digi. Naa ka fune ve ya yom chen, lul digi. ²³ Koosa fune vɔu vɔwiu a nye naa ve ya yoma chen di o zi lul beu, amaa o wa fun vɔu vɔwi di yom ti zi lulu. ²⁴ Nan la biksi ya wu digi. Saha digi Koosa awa Ju tim ta fune te ya no begimne a li bi naa ba yir Sainai a li Arabia pulum ni. Nihaan naa fune ya yoma, o chi chenani ba fun ya dooni chene. Ba naa maga tiŋ chenani Koosa awa o nara fun ya chen wuzu ti, ba chi yosiwa. ²⁵ Hega gbanko fune chi Ju tima ba naa Koosa chikse ta doɔre. Ba fune yir ba tɔ zen Jerusalem. Chendaha ba ya yosa, ²⁶ amaa nihaan naa fune ve ya yom chen, o chi Jerusalem naa nyen Koosa tɔhɔn ti ni chene. Ya waa ya o bisa. ²⁷ Ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ,

“Nihabari naa ve na wiili a lul be,
nye i tuha sɔɔni hali a la gali.
Naa baal fune daŋni un,
waa la zi lul a kaali naa kpak baal.”

²⁸ Mu niinbisa, ma waa ya Koosa bisa a chi chenani o fun vɔu chen. Nihaan naa ve ya yoma, fune lul be Koosa vɔwi ti daha. Ba fune yir un Aizik. ²⁹ Chen saha ti yom ti be fune muksi naa ve ya yom chen be kinkanne, domi o fune lul un Koosa siim weri kpok ti dahare. Hali wa zinan, ba naa Koosa chikse ta do muksi ba naa la tiŋ Koosa o siim weri kpok ti dahare. ³⁰ Ba fun bukoo sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ,
“Nihaan yom ti be awa naa ve ya yom chen be wa zi bɔni ba nyana kina.
Chendaha ma daŋni nihaan yom ti awa o be ti a ta.”

³¹ Mu niinbisa, ya zimu di ya wa ya naa ve ya yom chen bi lulewa. Ya waa ka ya nihaan yom ti bi lule.

Kristo Fune Yisi Ma A Li Ma Yosi Ni

5 Kristo fune lisi yau a li yosi ni. Maa kpak chen nene, a ta bu nye nara kpak ma a ya yosa. ² Ma nu mu sema. N waa, Pɔɔl, la ɔɔ ma di ma nye nusun nibikse nama tenji ma, Kristo ya yɔrɔre ma wati. ³ Mu bukoo ɔɔ mau di nandigi nye ba tenji un, o lawa o bur a tiɔ Koosa chikse maga hali a wa peti. ⁴ Ma naa la kpanji ma titi di maa tiɔ Koosa chikse ta, chen ni o wa zi bu na ma galimsa, ma waa la ve Kristo. Chendaha Koosa ve koti a sunji ma hali tama. ⁵ Ya titi kpak bambi begim di wuzu digi Koosa wa zi bu na ya galimsa hali o wa peti. O fune kpa o siim weri kpok tiu a du ya ni di ya se su un. Chendaha ya koti a pɔ Koosa di o wa ya chen. ⁶ Domi ya wa Kristo ya nibegimne, Koosa baga wa to di nara tenji yau koo ba wa tenji. Amaa o ka daɔni kinkanne di ya se su un, chen ni ya zi daɔni dɔɔau.

⁷ Ma fune tiɔ Koosa nyinbaanu nene. Lalakɔ ma nye nusun nibikse nama wa nye ma buru a li o wuti ti tiɔ ni. ⁸ Koosa naa fune yir ma, wa ya chen. ⁹ Nandigi fun ɔɔ di ma kpa luri tama a du boroboro damata ni, o maga zi fuusiu. ¹⁰ Domi ya wa ya kunyan ti ya nibegimne, mu kpak bambiu di ma zi tiɔ mu sema. Mu gbanko kpak bambiu di Koosa zi wa na ba naa la muksi ma galimsau a ta ba yɔri. Hali chenani ba mak.

¹¹ Mu niinbisa, mu biksi di o lawa ba tenji ba naa la tiɔ Yesu, yere Ju tim ta ha veen a muksi min kinkan? Mu biksi nara nan ni, ba wa zi muksi min. Mu zi kotiu a biksi nara di Kristo fune sou a li o daakakli ti ni a ta na muksi. ¹² Hali mu daɔni kinkan di ba naa la muksi ma, zi ya ba titi namugilisau.

¹³ Mu niinbisa, Koosa fune yir ma di ma ta ya yosa. Amaa lalakɔ o yise mau, ma ta bu tiɔ ma titi daɔne. Ma ka daɔni dɔɔa a kisunji dɔɔa. ¹⁴ Koosa chikse ta digi ya a kooa a biksi ya di,

“Maa daɔni ma dɔɔtima a chi chenani maa daɔni ma titi.”

¹⁵ Ma yaa na paan a du dɔɔ ni a la di dɔɔa wa amɔre, ma doso. Wuzu digi ma zi wa chɔk dɔɔau.

Koosa Siim Weri Yo Ya Tutɔ Daɔne

¹⁶ Maa nu mu sema. Ma ta tiɔ ma titi daɔne ta, amaa ma nye Koosa siim weri ti kpa o kpok ti a nye ma ma tiɔ un nene. ¹⁷ Ma tutɔ la yo chenani Koosa siim weri ti daɔni maa tiɔ. Chenani o siim weri ti daɔni ma nyen yo ma tutɔ daɔne tau. O siim weri ti awa ma tutɔ daɔne ya dɔmawa. Chendaha o bɔm ma wati di ma tum chenani maa daɔni. ¹⁸ Koosa siim weri ti ya ma nyuhu tiina, Koosa chikse ta wa bu ya ma nyuhu tiina.

¹⁹ Ma zim chenani nara titi daɔne duu. Saha maga baa tum sakaal tumwa awa chɔkumsi tuma. ²⁰ Ba yaa nye vursiwa jirimare a la tum hiti tuma. Ba yaa ha dɔɔwa a la di dɔɔa wa amɔre a na paan a du dɔɔ ni a kpak handɔta wa dɔɔa a ya se tima. Ba purigi dɔɔwa,

²¹ a nyɔ sin a deesi a lagmi a di diwe kinkan a la tum tum tagna kinkan. Mu fune te te ma ninu kin nama daha. Mu bukoo te ba naa la tum tuma a chi nan ninu di ba wa zi wa zu Koosa koor ti.

²² Amaa Koosa siim weri ti ka nyen ma ni, o zi nye maa daɔni dɔɔau a kinye ma tu sɔɔna awa bara sɔɔna saha maga. O zi nye ma kpak kanyitau a tum tum were a nye nara ni a ya nibin were a ya wuti tima, ²³ a ya jerge tima, aa ya bambe tima. Ma nye o sunji ma di ma nyen nan, nandigi wa fun sɔbi chikse di ma gil tum were na maga. ²⁴ Ba naa Yesu Kristo dɔ, ba fune kpa ba titi daɔne a ta. ²⁵ Koosa siim weri ti fune kpa o mi fali ti a nye ya. Chendaha o lawa ya gbanko nye o kpa o kpok tiu a nye ya yaa tiɔ un nene. ²⁶ Ya ta daɔni sɔna a daɔni bara bora aa kidi handɔta a du dɔɔ ni.

Maa Sunji Dɔɔa A Li Ma Tuma Maga Ni

6 Mu niinbisa, ma nidigi tum tum tagin, ma naa la tiɔ ya kunyan ti nene ya jergi o wati a kpanji a burgi o nyuha. Maa doso a ta cheli o chi un. ² Maa sunji dɔɔa a li ma tuma maga ni. Ma ya chen, ma zi tiɔ chenani Kristo fun a biksi yau. ³ Nar lisee di o ya nibin zenne a ve yaali, o mur o titire. ⁴ Maa zaamsi ma titi chenani maa tiɔ saha maga. Maa tiɔ nene, chen weru. Ma ta kpa chenani maa tiɔ awa ma dɔɔtima tiɔ a lagmi dɔɔ ni a ɔɔ di maa tiɔ nene. ⁵ Nibine maga dɔ ba titi tumwa Koosa wati.

⁶ Naa fune nu Koosa laaboer weri ti Kristo we, o wa o nibikse bɔni o kina.

⁷ Ma ta mur ma titi. Nandigi wa kikoti a nye Koosa ya wom. Chenani nibine tum, a zi bur wa o watiu. ⁸ O tiɔ o titi daɔne, a zi bur wa o watiu a chɔk un. O ka tiɔ chenani Koosa siim weri ti daɔni, a zi bur wa o watiu. Waa la zi kpa o mi fali naa ve kpak bɔ a nye un hali o wa peti. ⁹ Ma ta nye ya tum tum were a kuuli. Ya kpak chen nene, Koosa zi bɔ ya ya chimu. ¹⁰ Ma nye ya deu nyinbaan aa sunji nara maga. O lawa ya te a sunji ya dɔɔtima ba naa se su ya kunyan tiu.

Pɔɔl Mak O Tɔn Nɔ Bar Nɔwa

¹¹ Ma na chenani kisɔbe naa zene mu titi sɔbi bar nɔ nan. ¹² Ba naa la daɔni sɔna nara suwachak ni, ba waa la daɔni ba muksi ma di ba tenji ma. Ba daɔni ba tenji ma chene, chen ni nandigi wa zi nye ba na namsi. Ba wa la kɔɔni di chenani ma se su Kristo naa fune sou a li o daakakli ti ni, magu. ¹³ Hali ba naa tenjee tiɔ Koosa chikse ta a chel. Ba daɔni ba tenji ma, chen ni ma waa la zi ya ba jirima nara. ¹⁴ Mu daha, chenani ya kunyana Yesu Kristo fun sou a li o daakakli ti ni chen, chen ya mu jirima kin. Chendaha mu wa fun bukoo tiɔ chenani teene nɔ tim maga tiɔ. Mu fune ve ba nyinbaanu.

¹⁵ Koosa baga wa to di nara tenji dɔɔa koo ba wa tenji. O baga ka nyenu di o kɔɔri ma ma ya nibin fale.

¹⁶ Ba naa maga la lisi nan, Koosa zi kpak ba sikiu a kinye ba bara sɔɔna. Ba waa ya Ju tima ba naa Koosa dɔ wuti ni.

¹⁷ Mu kpak funfukniwa mu bara ni. A wa biksi nara di mu ya Yesu tumtumne. Chendaha nandigi ta bu gbaari mu namsi no ni.

¹⁸ Mu niinbisa, ya kunyan Yesu Kristo kisunji ma ma-ga. Ami.

EFESUS TIMA

1 Min waa, פֶּסֶחַ, naa Koosa fun lisi di mu ya Yesu Kristo nitumi, mu la סָבִי תָּחַן נֹכַח a nye Koosa nara ma naa nyen Efesus ni.

Ma gbanko la tiŋ Yesu Kristo nene.

² Ya kunyan Koosa awa ya kunyan Yesu Kristo kisunji ma aa kinye ma bara סָכַח.

Chenani Koosa Fun Nye Kristo Sunji Ya

³ Koosa naa ya ya kunyan Yesu Kristo nyana, waa fune kpa o papaha a naa nyen ya wa un bambaan ni a nye ya, domi ya wa Yesu Kristo ya nibegimne. Ma nye ya pegi Koosa chenani o fun tum chen ni. ⁴ O fun te lisi ya a nye o titi ni Yesu Kristo daha ka o fun a naami teene nɔ maga, chen ni ya zi kotiu a ya bambi chaan tima ba naa o ve na ba galimsa o suwachak ni.

⁵ Domi o la daŋni ya daha, o fun piin ya o tutɔ chen saha ti o nye ya burgi o bisa Yesu Kristo daha. Chen nye o tuha סָכַח kinkan. ⁶ Koosa fune sunji yau a kaali chenani o daŋni. Ma nye ya pegi un o fune kpa o be daŋni a nye ya yori chen. ⁷ Yesu Kristo fune sou ya dahare, chen ni o zi kotiu a la ya nyuuna a nye ya a gil ya tum tagna a nye ya. Yere o zen mak Koosa sunji ya, ⁸ a kaali kina maga. A li o zima ni kinkan, ⁹ o fune lisiu saha digi di o zi kpa Yesu Kristou a tum o tuma hali o wa peti.

O fun a tiŋ o tutɔ ti a biksi ya o wu sogle nama we.

¹⁰ Saha naa o fun lisi chen wa tel, o zi lagmi kin nawara maga o fun a naamiu, buudaha kina awa teene nɔ maga kina, a nye Yesu Kristo di a maga kooora.

¹¹ Koosa tiŋ o tutɔre a li o tum maga ni. O fun te lisi ya a nye o titi ni, a zi naami teene nɔ maga, chen ni ya wa Yesu Kristo zi ya nibegimu. ¹² Ma nye ya naa te kpak bambi begim Yesu Kristo ni, pegi Koosa naa kpak jiri-ma kinkan.

¹³ Ba fune wa biksi ma Koosa laaboor weri naa ya wuti we, ma fun a nu ba biksi ti, ka Koosa fun a yisi ma a li ma tum tagna ni ma tiŋ un. Chen saha ti ma se fune su Yesu Kristo. Chendaha Koosa fun kpa o siim weri naa o fun vɔu di o nye ma a dani ma. ¹⁴ Koosa nye o siim weri tire ya o purigiri בָּכָלִי. Chendaha ya zim di o zi la ya nyuunau a nye ya hali o wa peti a chi o fune vɔu chen. Ma nye ya pegi un nan daha.

פֶּסֶחַ Fun Sumi Koosa A Nye Ba

¹⁵ Mu fune nu chenani ma se su ya kunyan Yesu awa chenani maa daŋni Koosa nara maga. ¹⁶ Mu pegi Koosa a yaa sumi un saha maga ma daha, ¹⁷ chen ni naa ya ya kunyan Yesu Kristo nyana a kpak jirima

kinkan, o zi kpa o zimau a nye ma a biksi ma a biksi ma o titi we gbampulim ni, chen ni ma zi zim unu nene.

¹⁸ Mu sumi unu di ma lise zi la o wuti, chen ni ma zi kpak bambi begim a li chenani o fun yir ma ni a zim di kin nawara o fun vɔu di o kpa nye o nara ni zenu kinkan. ¹⁹ Mu gbanko sumi unu di ma zim o kpok naa o fun kpa a nye ya naa se su un ni kinkan. Kpok naa ya kpak nan awa kpok kinkan, ²⁰ naa o fun kpa a leli Yesu Kristo a li o sou ni a kansi o niheɛ bar kani ni a li o tɔhɔn ti ni, ya kibegimne. ²¹ Yesu Kristo nyen dooni lalakɔ a dɔ siim kpoka awa kpok maga a naa nyen Koosa tɔhɔn ti ni awa teene nɔ maga ni awa teene nɔ naa la wa nan ni. ²² Koosa fune nye o ya kina maga kooora awa ba naa tiŋ un nyuhu tiina. ²³ Ba waa chi o bara. Waa la su kina maga, amaa see ba wa gbaariu a su a peti.

Koosa Piin Nye Ya O Mi Faliu

2 Saha digi ma yaa fune tum tum tagniwa a ve tiŋ Koosa nɔ. Ma fune chi nisitewa. ² Ma yaa fune tiŋ teene nɔ maga nyinbaan taginne awa siim tagna kooora. Waa dɔ teene nɔ tima ba naa maga ve tiŋ Koosa nɔ.

³ Saha digi ya maga fune tiŋ chene. Lise tagna a naa fune nyen ya bambe ni awa ya titi daŋne nye ya yaa fune tum tum tagna damata. Chendaha Koosa fun na paan a du ya ni. Chenani o fune daŋni di o wa lergi ya diŋsa awa teene nɔ tim maga diŋsa fune ya kibegimne.

⁴ Amaa Koosa daŋni ya kinkan a kpak ya siki hali a kaali a maga, ⁵ a fun wa na ya ka ya yaa chi nisite ya tum tagni ta daha. O fun yisi ya a li ya tum tagna ni di ya tiŋ un o leli ya a li ya sou ni a chi chenani o fun leli Yesu Kristo chen. Koosa fune sunji yau kinkan a la gali chen ni. ⁶ O fun a leli Yesu Kristo a li o sou ni di o zini a zu Koosa tɔhɔn ti. Domi o fune nye ya wa Yesu Kristo ya nibegimne, o chi ya wa un piin nyen dooni. ⁷ Koosa fune ya chen maga a nye ya a biksi ba naa maga nyen o tɔhɔn ti ni awa ba naa nyen teene nɔ maga ni, chenani o fune daŋni ya kinkan a la gali a tum Yesu Kristo di o wa sunji ya. O biksi nɔ nyenu hali saha naa ve kpak bɔ. ⁸ Koosa fune sunji ma ma se su un, chen ni o zi yisi mau a li ma tum tagna ni. Ma wa kikoti a ya chen a nye ma titi ni. Chenani o tum a nye ma ya o papaha ti. ⁹ Chendaha ma ve kpak nyinbaan a daŋni sɔn. ¹⁰ Koosa fun nye ya wa Yesu Kristo ya nibegim, chen ni ya zi tum tum wereu a nye un. O fune lisi yau saha digi di ya tum nan a nye un.

Ya Wa Kristo Ya Nibegimne

¹¹ Ba fune lul ma a li ba naa ve ya Ju tim nee. Ju tim ta yir ma ba naa ba ve tenji. Ba ka yir ba titi ba naa ba tenji. Ma lisi chenani ma fun nyen saha digi. ¹² Chen saha ti ma wa Yesu Kristo wa fun ya nibegim. Ma fune ya hocrawa a ve lagmi Ju tima ba naa Koosa fun lisi a nye o titi ni. Ba wa fun gur ma lagmi ba naa wa Koosa kpak no begim a li o vowe ta o fun kpa nye ba chen. Chenani ma yaa nyen wuzu kam, ma wa fun zim Koosa a ve koti a kpak bambi begim a li un ni. ¹³ Ma fune nyen bar boli nee. Yesu Kristo fun sou di o kpa ma a wa dugli. ¹⁴ Ju tima awa ba naa ve ya Ju tima wa kpak wu digi wa dora ni. O chi chechepure purige ba dora ni ba ya doma. Yesu Kristo fune sou ya daha, o chi o fune zak chechepure tire a ba nye Ju tima awa ba naa ve ya Ju tima ya no begim. ¹⁵ O fun nye chikse naa Koosa fun nye Ju tim ta ni chen peti, chen ni o zi lagmi Ju tim ta awa ba naa ve ya Ju tima ba burgi lul begim o wati. Ba wa zi bu ya doma. ¹⁶ Yesu Kristo fune sou a li o daakakli ti ni, o fun lagmi ba dora ni a nye ba wa Koosa ya no begim. O fun kpa chenani ba fun te ha dora a yo ta. ¹⁷ Yesu Kristo fune wa, o fun biksi nara Koosa laaboor weri naa nye nibinsa kpak bara socna we. O fun biksi Ju tima ba naa fune piin zim un. Ma naa ve ya Ju tima wa fun zim Koosa, Yesu Kristo fune biksi ma chen gbankou. ¹⁸ Yesu Kristo fune sou a nye ya chen daha, Koosa fun kpa o siim weri begim a nye ya naa ya Ju tima awa ma naa ve ya Ju tim ni. Waa nye ya nyinbaan di ya wa ya kunyana Koosa suwachak. ¹⁹ Ma naa ve ya Ju tima, wa bu ya hocrwa. Ma wa Koosa nara lagmi dora ni a li Koosa wale ni. ²⁰ Koosa nara chi dere o sa. O witinsa ba naa fune nyen saha digi, awa o nitume ba naa fune te biksi ba, ba chi de ti zechik pilire. Yesu Kristo titi ya de barmogli burkul. Lalakno ma gbanko ya de ti bar digire. ²¹ Koosa fune kpa ya a gbaari Yesu Kristo ni a sa de ti o wer Koosa wati o nyen. ²² Koosa siim weri ti nye ma gbaari ba naa wa Yesu Kristo ya nibegim ni a burgi de naa Koosa nyen chen bar digi.

Chenani Pɔɔl Fun Tum A Nye Ba Naa Ve Ya Ju Tim Ni

3 Chendaha muu sumi Koosa ma daha. Domi mu fune biksi ma naa ve ya Ju tima di ma tiŋ Koosa, ba fun kpak min a to de. ² Ma wa fun zim di Koosa fune kpa o kina a naa la zi sunji ma a du mu nin nee? ³ Koosa fune te kpa o tuto ti a sogli a zi kpa un a li gbampulim a biksi min. Mu fune piin sobi nan weu tama a nye ma. ⁴ Ma bukoo a karimi ton naa mu fun sobi a nye ma chen, ma zi zim chenani mu zim Yesu Kristo wu sogle mun weu. ⁵ Saha digi hali lalakno Koosa wa fun biksi o wu sogle ta mun. Amaa lalakno o kpa au a li gbampulim a nye o siim weri ti biksi o witiŋ si ta awa o nitume ba naa o fun lisi a nye o titi ni. ⁶ Ma nye mu biksi ma a muna. Ba naa ve ya Ju tima nye ba se su Koosa laaboor weri ti, ba wa Ju tim ta ya no begim a boni Koosa papaha naa o fun vɔu di o nye Ju

tim ta ni chen. Ba wa Yesu Kristo ya nibegimne a zi la kin naa maga Koosa fun vɔu di o nye ba naa se su Yesu Kristo ni.

⁷ Koosa fune kpa o kpok tiu a nye min di mu burgi o tumtumna a biksi nara o laaboor weri ti we. O fune sunji minu kinkan hali a la gali. O fune ya o papahare. ⁸ Min ya bichela a kaali o nara maga, amaa o fune lisi minne di mu la biksi ba naa ve ya Ju tima o laaboor weri ti we. O laaboor weri ti biksi ya Yesu Kristo wu were damata naa ve kpak peti we. ⁹ Koosa gbanko fune lisi min di mu biksi nara maga nyinbaan naa Koosa tuto ti tiŋ. Waa fune naami kina maga, a kpa o tuto ti a sogli o piili ni, ¹⁰ a kpa a li gbampulim lalakno, chen ni Koosa nitiŋe ta zi biksi siim kpoaka awa kpok a naa maga nyen o tɔhɔn ti niu chenani o zima ti tum a kurgi. ¹¹ Koosa fune tiŋ o tutore a li o piili ti ni a kpa du ya kunyana Yesu Kristo nin ni di o tum un. ¹² Domi ya se su un ka ya wa un ya nibegim, ya kpak bambe a ve comi di ya la Koosa suwachaku. ¹³ Mu namsi bar nɔu ma daha, amaa mu wara danji ma tusa chɔk chen daha. Ma ka nye mu namsi no nye ma jirima a nye ma kpak bambe.

Chenani Kristo Danji Ya Hali A La Gali

¹⁴ Kin nama daha muu sumi ya kunyan Koosa ma daha. ¹⁵ Ba naa maga nyen o tɔhɔn ti ni awa ba naa se su un teene no maga ni, waa ya ba nyana. ¹⁶ Koosa kpak jirima awa chaani kinkan. Chendaha muu sumi unu di o nye o siim weri ti lisi a li o kpok ti ni a du ma bambe ni, ¹⁷ chen ni Yesu Kristo zi nyen dooni a gbaari ma se su un daha. O kpok ti nyen ma ni nene, ma gbanko zi danji unu awa dora ni a gbaari, ¹⁸ chen ni ma wa Koosa nara maga zi kotiu a zim chenani Yesu Kristo danji ya a kaali a maga. ¹⁹ Mu danji ma wa zim chenani Yesu Kristo danji ya chenu. O danji yau hali ya ve koti a zim a la peti, amaa mu danji o danji ti siu ma ni, chen ni ma zi weru o chi Koosa wer chen.

²⁰ Koosa kpok naa nyen ya ni kote a nye ya tum tuma a nye un a kaali chenani ya ve lisi a nɔ un di o sunji ya ya tum. ²¹ O nitiŋe ta wa Yesu Kristo naa ya ba nyuhu tiina, zi nye un jirimau hali saha naa ve kpak bo. Ami.

Ya Chi Kristo Barawa

4 Mu waa naa ba fun to de ya kunyan ti daha, mu sumi mau di ma tiŋ chenani denlee wa ma tiŋ. Koosa fune yir ma di ma tiŋ chen. ² Ma ya jerge tima a kpak dora wa kanyita saha maga. Maa sunji dora, chen ni nara zi zimu di maa danji dora. ³ Koosa siim weri ti fune nye ma ya no begimu wa dora ni a nye ma bara socna. Maa kpanji saha maga a kiya dora chen. ⁴ Koosa siim weri ti ya nibegimne. Ba naa maga se su Yesu, ba ya nibegimne. Koosa gbanko fune lisi ma di chenani ma kpak bambi begim un ni ya kibegimne. ⁵ Ya kunyan ti ya nibegimne ka chenani ya se su un ya kibegim. Chenani ba kpa ni a chaksi ya, o ya kibegimne. ⁶ Koosa titi naa do ya a nyen ya ni a nye ya tum tuma a nye un, o ya nibegimne.

⁷ Yesu Kristo yaa sunji yau di ya kaa sunji ya dɔŋtima.
⁸ Ba funɛ sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ,
 “Yesu Kristo funɛ nyanji sintana,
 o wa ba naa ba fun tɔ de zini a zu Koosa tɔhɔn ti.
 O funɛ wa tel dooni,
 o fun kpa o papaha a nye o nitiŋɛ ta ni.”
⁹ Nyini a na chenani ba fun sɔbi di o zini a zu Koosa
 tɔhɔn tiu. O mun ya di o funɛ te li doonee a tu wa di o
 wa nyen tɛɛnɛ nɔ maga ni. ¹⁰ O saha funɛ wa peti tɛɛnɛ
 nɔ maga ni, o fun bur a zini a kaali Koosa niheɛ bar
 kani di o su kin naa maga Koosa fun naami. ¹¹ O funɛ
 lisi a li o papaha ti ni a nye o nitiŋɛ ta ni, o fun nye ba
 bɔnɛ ŋɔ nara o wɛ, bɔnɛ nyini o nitiŋɛ ta, bɔnɛ ka biksi
 ba o wɛ, ¹² chen ni o nara ba naa maga chi o bara zi
 zimu chenani ba zi tum ba tumau a nye dɔŋ ni, a kpak
 un nɛnɛ a gbaari. ¹³ Ya se su Koosa be a gbaari a wa
 zim un nɛnɛ, ya maga zi kpak nɔ begimu wa dɔŋ ni. Ya
 ya chen, ya zi mak nibaalau a burgi a chi chenani Yesu
 Kristo wer a peti chen. ¹⁴ Saha ti wa tel, ya wa zi bu chi
 ba naa se vɛ su un nɛnɛ. Ba chi arɲa naa peha viigire.
 Nibikse ba naa vɛ zim Koosa yaa wa mur ba a daŋni ba
 yisi ba a li wuti tinji nyinbaan ni. Nibikse ta yaa kpak un
 ba bambe ni di ba tum tum tagna maga hali a wa na
 chenani ba daŋni. ¹⁵ O lawa ya mak nibaalu, chen ni ba
 wa zi bu muksi ya. Yesu Kristo ya ya nyuhu tiina. Ma
 nye yaa daŋni dɔŋa a kistem dɔŋa wa wuti. Ya ya chen a
 gbaari, ya zi chi unu. ¹⁶ Ya chi o bara luk peksiwa. Waa
 nye o bara kpok a li boma naa chomse ya ni. Ya maga
 tum nɛnɛ a la daŋni dɔŋa aa tinj un nɛnɛ a gbaari, o
 bara zi na alaafɛu.

Koosa Daŋni Ya Tum Tum Were A Nye Un

¹⁷ Domi ma wa ma kunyan ti ya nibegim daha, mu
 daŋni mu ŋɔ ma di ma ta nyeni a chi ba naa vɛ zim
 Koosa nyeni. Chenani ba lisi ya yɔririɛ, ¹⁸ ka ba se fun vɛ
 lɛli. Ba se kpoka wa fun nye ba zim Koosa. Chendaha o
 vɛ koti a kpa o mi fali ti a nye ba. ¹⁹ Saha maga ba yaa
 tum chɔkumsi tuma awa dɔŋ tumwa aa ya se tima. Ba
 gale hiisa naali niu.
²⁰ Chen laata ba fun biksi ma di maa tinj Yesu Kristo.
²¹ Ba funɛ wa biksi ma o wɛ, ba funɛ ŋɔ o wuti tiu a nye
 ma. Ma fun nu a la kɔkɔni aa tinj un. ²² Adaha lalakɔ ma
 kpa ma gantɛl tuha wɛ a ta. A waa funɛ nye maa tinj ma
 tutɔ daŋne a kpa ma du nyinbaan naa ma zi chɔk ni.
²³ O lawa ma nye Koosa kpa ma bambe liseu a burgi a
 kifale a gbaari. ²⁴ Ma suwachak tuha wɛ a naa Koosa
 fun kpa a nye ma, a waa la zi nye ma wa chi un. Koosa
 ya wuti tiina awa tu chaan tiina a la tum tum were sa-
 ha maga.
²⁵ O chi ma maga ya Yesu Kristo bara luk peksiwa.
 Chendaha ma ta suni wɛ a nye dɔŋ ni. Ma ka sem wuti
 sɛma a nye ma dɔŋtim ni. ²⁶ Ma na paan a du nandigi
 ni, ma ta kpa chen a du ma tusi ni a vusi. ²⁷ Ma ta nye
 sintana wa nyinbaan o nye maa tum tum tagna. ²⁸ Ma
 ya ŋmeersa, ma gil ŋmɛɛli. Ma la di ma bara wilim ni,
 chen ni ma zi kotiu a lisi ma kina tuhu ni a sunji fara
 tima. ²⁹ Ma ta sem nɔ tagna a nye dɔŋ ni, amaa ma nye
 ma sem maga sunji a kpami ba naa maga la nu a. ³⁰ Ma

vɛ tinj chenani mu sem nan, ma zi chɔk Koosa siim weri
 ti tuhau. Waa ya Koosa daana ma ni, hali saha naa
 Koosa zi wa la ma nyuuna a nye ma. ³¹ Ma kpa ma
 paan awa ma tu haasa awa chenani ma tɛsi a la zulimi
 dɔŋa a la chɔk dɔŋ sɔna a ta. ³² Ma ka ya jerge nara a
 kpak dɔŋa wa siki saha maga. Yesu Kristo siwi daha,
 Koosa fun gil ma tum tagna a nye ma. Chendaha ma
 gbanko gil a nye dɔŋ ni.

Yaa Tinj A Chi Ba Naa Nyen Nha Ni Chen Tinj

5 Ma ya Koosa bi daŋnewa lalakɔ. Ma kpak unu
 ma bambe ni di maa chamsi un. ² Yesu Kristo funɛ
 sou ya daha, chen chi chenani Ju tim ta fun kpa kin a
 nawara sɔkɔra weree awa sela a kɔkɔri kɔkɔra a nye Koosa
 ni. Yesu Kristo fun sɔkɔni Koosa tuha kinkan a biksi ya di
 o daŋni yau. Ma nye ma nara daŋni te ma suwachak a
 chi un.

³ Ma ya Koosa narawa lalakɔ. O wa denli wa maa
 sem dɔŋa sakaal tuma awa dɔŋ tuma a daŋni ma ya se
 tima wɛ. ⁴ O gbanko wa wer di ma sem nɔ tagna awa
 womsi sɛma a kizɔ wa a ni. Maa ka zaami Koosa saha
 maga. ⁵ Wuti ba naa maga la tum sakaal tuma awa
 dɔŋ tuma a la daŋni ba ya se tima wa zi su Koosa awa
 o be Yesu Kristo koor ti. Se tima chi nibinsa ba naa la
 nye vursa wa jirimarɛ.

⁶ Ma ta nu nara womsi sɛma a nye ba mur ma. Ba
 wara tinj Koosa nɔ. Chendaha o na paan a du ba ni a zi
 wa lɛrgi ba diŋsa. ⁷ Ma ta lagmi ba naa la sem chen ni.
⁸ Ma funɛ vɛ te zim Koosa, ma funɛ nyen birsi nee,
 amaa lalakɔ ma wa Yesu Kristo ya nibegimnɛ, ma
 nyen nha nɛɛ. Chendaha maa tinj a chi ba naa nyen nha
 ni chen tinj. ⁹ Ba naa nyen nha ni yaa tum tum werewa
 a nye Koosa ni saha maga a ya nibin were a la sem wu-
 ti sɛma. ¹⁰ Ma kpak un ma bambe ni a zaamsi ma tuma
 a nee a zi sɔkɔni ya kunyan ti tuhau. ¹¹⁻¹² Ma ta lagmi ba
 naa la tum tum yɔrisa birsi ni. Chenani ba tum a sogli
 nye ya na hiisare. Ma kpa ba tum tagna a li gbam-
 pulim, ¹³ chen ni nha zi chaani a niu ka nara zim
 chenani ba yaa tum. ¹⁴ Doonani nha nyen, birsa wa
 dugli dooni. Nandigi funɛ ŋɔ,
 “Ma naa la chɔ birsi ni nan,
 ma si a li ma sou ni,
 chen ni Yesu Kristo zi chaani ma niu.”

¹⁵ Maa doso ma nyeni ni. Ma ta tinji a chi womna,
 amaa maa tinj a chi ninɛɛɛɛ. ¹⁶ Nidamata tum tum tag-
 niwa lalakɔ. Ma ka nyini nyinbaan a tum tum were sa-
 ha maga. ¹⁷ Ma ta chi womna, amaa ma deɯ chenani
 Koosa daŋni ma tum a nye un.

¹⁸ Ma ta nye sin dɔ ma. Ma ka nye Koosa siim weri ti
 dɔ ma. ¹⁹ Maa lɔ boola naa Koosa siim weri ti nye ma
 aa kipegi Koosa ma bambe ni saha maga. ²⁰ Ma kun-
 yana Koosa tum tum damatau a nye ma. Chendaha
 maa zaami un saha maga ya kunyan Yesu Kristo sɔn
 daha.

Chenani Baalasa Awa Ba Haanasa Zi Lagmi Nyen.

²¹ Ma kpa ma bambe a lagmi dɔŋ ni, chen ni ma zi nye Yesu Kristo wa jirimau.

²² Nihaana, ma la nɔɔni a nye ma baalasi ni a chi chenani ma la nɔɔni a du Koosa ni chen. ²³ Nibaal ya o haan nyuhu tiina, a chi chenani Yesu Kristo ya o nitiŋe ta nyuhu tiin chen. O fune yisi ba a li ba tum tagna ni chen. Ba waa chi o bara. ²⁴ Yesu Kristo nitiŋe ta la nɔɔni a nye un. Chen veena, o lawa nihaana kpa chenani ba tumu a la nɔɔni a nye ba baalasi ni.

²⁵ Nibaala, maa daŋni ma haanasa, a chi chenani Yesu Kristo daŋni ba naa la tiŋ un. Hali o fun sou ba daha. ²⁶ O chi o fune kpa nire a chaksi ba a fiisi ba wa Koosa sem ni, chen ni ba zi kotiu a tum tum were a nye un. ²⁷ Yesu Kristo fune ya chene, di wuzu digi o zi kpa ba naa kpak o jirimau a ya bambi chaan tima a ya niwere a wa Koosa suwachak. O wa zi bu na ba galimsa. ²⁸ Chenani Yesu Kristo daŋni o nitiŋe ta, nibaala gbanko kidaŋni ba haanasa chen. Nibaal kpa haan, ba yaa burgi nibegimne. O daŋni o haan, o yaa duuti o titire o daŋni chen. ²⁹ Nandigi wa ha o titi bara. O daŋni un a kidɛesi un. Yesu Kristo gbanko daŋni o nitiŋe tau a la deesi ba. ³⁰ Ba chi o bara luk pekisiwa. Chendaha o daŋni ba kinkan chen. ³¹ Ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ,

“O weru di nibaal gil o nyana awa o niina a kpa haan, chen ni o wa haan ti zi ya nibegimu.”

³² Mu zimu di nan bɔmu wa ma zim o mun. O biksi ya di Yesu Kristo awa o nitiŋe ta ya nibegimne. ³³ O gbanko biksi ya di nibaala kidaŋni ba haanasa a chi chenani baa daŋni ba titi ka nihaani ta kinye ba baalasa wa jirima.

O Lawa Bichesa Tiŋ Ba Nyama Nɔɔnau

6 Bichesa, o weru di maa tiŋ ma nyama awa ma numa nɔɔna. ² Saha digi Koosa fune kpa o chikse fidale a nye Ju tim nawaal Mosis ni. A kidigi ya, “Maa nye ma nyama awa ma numa wa jirima.” Chiksi nɔwa Koosa fun te a kpa gbaari vɔwi ti ni. ³ O vɔwi ti fune ŋɔ di,

“Ma nye ba jirima chen, ma zi na alaafeu a kpak miisa ziji.”

⁴ Nyama awa numa, ma ta kpa tu haasa a deesi ma bisa, chen ni ba zi na paanu a du ma ni. Ma deesi ba a kibiksi ba a chi chenani Yesu Kristo fun biksi ya chen.

O Lawa Yosa Tiŋ Ba Kunyama Nɔɔnau

⁵ Yosa, maa nye ma kunyama wa jirima kinkan aa tiŋ ba nɔɔna ma bambe ni, a chi chenani maa tiŋ Yesu Kristo. ⁶ Yosi bɔne yaa tum kinkanne a li ba kunyan se ni. O wa kaali, ba gil. Ma ta tum a chi ba. Ma lisi di Yesu

Kristo dɔ ma lalakɔ. Ma kpak un ma bambe ni aa tum chenani o daŋni maa tum saha maga. ⁷ Maa tum ma tuma awa tu sɔɔni, domi ma wa tum a nye nibinsa dunɔɔne. Ma tum aa nye Yesu Kristo nee. ⁸ Ma zimu di ma ya nibin hiise akoo ma ya yosa a tum tum were a nye un, o zi wa bɔ ma chimu.

⁹ Kunyama, ma lisi di ma wa ma yosa kpak kunyana begimne ka o nyen Koosa tɔhɔn ti ni. Chendaha o lawa ma deesi ba nene a ta hɔɔsi ba. Koosa wara daŋni bɔne a kaali bɔne.

Ma Kpa Koosa Kpok A Nyaŋi Sintana

¹⁰ Domi ma wa ya kunyan ti ya nibegimne, ma waa kotee a na kpok a li o kpok zen ti ni. ¹¹ Ma nyini o kpok naa Koosa fun kpa nye ma se ni, sintana wa zi koti a wa mur ma. ¹² Ya wara daŋni ya kpa Koosa kpok nɔ a chem nara. Ya ka daŋni un ya la chem siim kpoka awa kpok damata a naa la tum tum tagna kinkan awa ba naa maga ve zim Koosa a nyen buudaha ni. ¹³ Ma kpak Koosa kpok ti nene, chen ni sintana wa wa di o wa kpak ma, ma zi koti a nyaŋi unu hali o wa peti.

¹⁴ Maa il. Maa sem dɔŋa awa wuti a kitum tum were, ¹⁵ a kisaksi aa ŋɔ nara ni Koosa laaboor weri ti we saha maga. Ba nu un, Koosa zi nye ba bara sɔɔnau. ¹⁶ Ma nye ma se su Koosa kinkan saha maga, chen ni sintana wa wa, o wa zi koti a namsi ma. ¹⁷ Koosa fune a yisi mau a li ma tum tagna ni maa tiŋ un. Maa kpak chen nene, a nye o siim weri ti sunji ma maa sem o sema. A waa la zi nye ma nyaŋi ma dɔma. ¹⁸ Maa sumi Koosa kin nama daha saha maga, chen ni o zi sunji mau. Ma nye o siim weri ti kibiksi ma chenani ma zi sumi Koosa. Ma il nene awa kanyita kinkan ni, aa kisumi un di o sunji o nara maga. ¹⁹ Ma gbanko kisumi Koosa mu daha, di o nye mu bambi kpok mu biksi nidamata o laaboor weri ti we. O laaboor weri nɔwa, o fun kpa sogli hali wa zinan o kpa un a li gbampulim ni. ²⁰ Hali ba fun kpak min a tɔ de, mu ha veen ya Koosa laaboor weri ti nitumire. O denlu wa mu kpak bambi a biksi ba naa nyen bar nɔ o we a ta kpa kundɔŋ a ta gantel ni.

Pɔɔl Mak O Tɔn Nɔ Bar Nɔwa

²¹ Mu zim di ma daŋni ma nu chenani mu duu. Chendaha mu tum Tikikus ma wati. O ya ya niinbe daŋnire a la tum ya kunyan ti tuma wa wuti ni. ²² O zi ŋɔ mau chenani ya naa maga nyen bar nɔ duu. O sema zi kpa-mi ma bambeu.

²³ Ya kunyan Koosa awa ya kunyan Yesu Kristo zi sunji mau awa ma dɔŋtima maga di ma se su ba nene, chen ni ma zi kpak nɔ begimu a kidaŋni dɔŋa kinkan.

²⁴ Koosa sunji ba naa maga la daŋni ya kunyan Yesu Kristo awa daŋni naa ve kpak bɔ ni.

FILIPAI TIMA

1 Min waa, Πάολο, la sɔbi tɔn nɔ a nye ma. Mu wa Timoti ya naa ya Yesu Kristo tumtumsa zaami ma naa ya Koosa nara awa ma nihɛeta awa ma nisunɛ a li Filipai ni. Ma wa Yesu Kristo ya nibɛgimnɛ.

² Ya kunyana Koosa awa ya kunyan Yesu Kristo kisunɛ ma a kinyɛ ma bara sɔkna.

Πάολο Fun Sumi Koosa A Nye Ba

³ Mu yaa lisi ma wɛu a la zaami Koosa ma daha. ⁴ Muu sumi un ma daha, mu tuha sɔkɔniu kinkan. ⁵ Do mi saha naa ma fun nu Koosa laaboer weri ti hali wa zinan, ma yaa sunɛ minu di mu nɔ nara ni o wɛ. ⁶ Mu kpak bambi di Yesu Kristo wa bur wa, Koosa zi wa peti tum naa o fun piin a tum ma niu. ⁷ Mu daɗni mau kinkan. Chendaha o weru wa mu lisi ma wɛ nan saha maga. Ba kpak min a tɔ dɛ koo mu chiɗɛ Koosa laaboer weri ti gantel ni a sem nara ni di o kpak wuti, Koosa yaa funɛ sunɛ minu awa ma maga. ⁸ Koosa ya mu sehera tiina di Yesu Kristo kpa o daɗni a nye min mu daɗni ma kinkan.

⁹ Nanne muu sumi Koosa ma daha. Mu sumi unu di ma zi wa zim unu wuti ni a kidaɗni dɔɗa kinkan aa gbaari, ¹⁰ chen ni saha maga ma zi kotiu a zim a lisi nyinbaan weri. Ma ya chen, Kristo wa bur wa, ma zi kotiu a chem un wa tu chaani a ta kpak galimsa. ¹¹ Yesu Kristo zi sunɛ mau di ma ya nibin werewa kinkan a chi chen. Nara zi na mau a kidaɗni ba pɛgi Koosa a nye un jirima.

Kristo Ya Πάολο Nyeni Nyuha.

¹² Mu niinbisa, mu daɗni mu nɔ mau chenani ba fun kpak min a tɔ dɛ chen nye Koosa laaboer weri ti pisiu a gbaari. ¹³ Koor nyuhu tiina Siiza lanjimasa ba naa maga la il min awa nidamata a nyen bar nɔ, zimu di ba funɛ tɔ min dɛrɛ muu tiɗ Kristo daha. ¹⁴ Nan daha, Yesu nitiɗɛ nidamata kpak bambe kpok a gbaari a biksi nara Koosa laaboer weri ti wɛ.

¹⁵ Nara bɔnɛ ba naa kpak handɔta min ni, ba biksi narawa Kristo wɛ. Bɔnɛ ka biksi o wɛ a sunɛ min. ¹⁶ Ba waa la daɗni min aa zim di Koosa funɛ kpa min a du bar nɔ, chen ni mu zi chinɔ o laaboer weri ti gantel niu. ¹⁷ Ba naa kpak handɔta min ni, ba biksi narawa Kristo wɛ awa ba nyina nɛɛ. Ba ya se timwa a daɗni ba gbaari mu namsi ni a li dɛ nɔ ni.

¹⁸ Amaa o magu. Bɔnɛ biksi nara Kristo wɛ a li ba bambe nee, bɔnɛ ka biksi ba a li ba nyina ni. Kristo wɛwa ba maga biksi. Chendaha mu tuha sɔkɔnɛu.

¹⁹ Maa sumi Koosare mu daha ka Yesu Kristo siim weri

ti kisunɛ min. Chendaha mu zimu di ba zi wa yisi minu a li dɛ nɔ ni. Kin nama daha, mu tuha gbanko sɔkɔni kinkan aa la. ²⁰ Mu kpak miisa koo mu siwɛɛ, mu se sɛrɛu lalakɔ ka mu kpak bambi bɛgim Kristo ni, chen ni mu wa zi na hiisa a kpak bambi kpok kinkan. Mu ya chen, mu zi kpa mu barau a nye un jirima kinkan a chi chenani mu ya nye un jirima chen. ²¹ Mu nyeni mun ya banya? O mun ya Kristo. Mu sowɛɛ, mu wa un zi nyenu. Chen bɔnɛɛ. ²² Amaa mu kpak miisa, mu zi kotiu a tum tum were a gbaari a nye un. Mu wa zim chenani mu zi lisi. ²³ A muksi minu mu bambi ni kinkan. Mu daɗni kinkan di mu sou a la nyen Kristo wati. Mu ya chen, waa kaali wa mu nyen bar nɔ. ²⁴ O dɛɗlu kinkan di mu nyen bar nɔ ma daha. ²⁵ Mu kpak bambi kin nama wɛ ni. Chendaha mu zim di mu zi nyen bar nɔu a koti a sunɛ ma se su un a gbaari ka ma tusa sɔkɔni kinkan.

²⁶ Ma wa min bu wa lagmi dɔɗɛ ni, min la zi ya ma jirima tiina, chen ni ma zi pɛgi Yesu Kristou kinkan mu daha.

²⁷ Ma zim chenani o dɛɗliu wa maa tiɗ un. Maa tiɗ chen, chen ni mu wa wa ma wati lalaga koo mu vusu a nu ma wɛ, mu zi zimu di ma kpak nɔ bɛgimu wa dɔɗɛ ni a kpak nɛnɛ, a kpak un ma bambe ni kinkan di ma biksi nara Koosa laaboer weri naa nye ba se su un wɛ.

²⁸ Ma ta ɔm ma dɔma hali tama. Nan la zi biksi ba di Koosa titi zi wa na ba galimsau a ta ba yɔri, a biksi ma di o zi yisi mau a li ma tum tagna ni hali o wa peti.

²⁹ Waa nye ma se su Kristo a nye ma gbanko namsi o daha. ³⁰ Mu funɛ nyen ma wati, ma funɛ na chenani mu namsiu. Lalakɔ ma nu chenani mu ha vɛɛn a namsiu. Ma titi gbanko namsiu chen ni.

Kristo Ya Nizen A Kaali Kina Maga

2 Ma naa la tiɗ Kristo nan o kpami mauu? Chenani oo daɗni ma belimi mauu? Ma wa Koosa siim weri ti ya nɔ bɛgimuu? Maa daɗni dɔɗa a kpak siki wa dɔɗɛ niuu? ² Kin nama ya chen, ma nye ma lise ya kibɛgim, chen ni mu tuha zi sɔkɔniu hali o wa peti. Ma gbanko kpak nɔ bɛgim a kidaɗni dɔɗa saha maga. ³ Ma ta ya se tima a kidaɗni sɔkna. Ma ta lisi di ma ya nibin werewa a kaali ma dɔɗɛtima. Ma ka ya jɛrɛɛ tima. ⁴ Ma ta nyini ma titi kina dɔɗɛɗɛ, amaa ma nyini ma dɔɗɛtima kina wɛ gbanko. ⁵ O lawa maa lisi a chi chenani Yesu Kristo funɛ lisi.

⁶ O du chenani Koosa dure saha maga, amaa o wa fun saksi di o kpak un kpok.

⁷ O fun kpa chenani o du a ta gantel ni a kaali a wa burgi chenani nibinsa du.

⁸ O funɛ ya jɛrɛɛ tiinne a la tiɗ Koosa nɔ a sou.

Hali o fun sou a li daakakli ni.
⁹Chendaha Koosa fun zer un buudaha a nye un sɔn naa zenee a kaali sɔna maga,
¹⁰chen ni ba naa maga Koosa fun naami ka ba nyen bawu maga ni zi wa gbiri o suwachak niu a nye un jirima.
¹¹Ba maga zi wa ɲɔ gbampulim niu di Yesu Kristo ya ba kunyan ti.
 Chen la zi nye o nyana Koosa jirimau.

Ma Tu Chaana Chi Wuliwa A Li Buudaha Ni

¹²Mu bi daɲɲe, mu fune nyen ma wati, ma fune tiɲ mu nɔu. Lalakɲwa mu ve nyen ma wati, waa ya kibirigi wa ma ha veen tiɲ mu sem ta nene. Saha maga maa nye Koosa wa jirima kinkan aa kitum chenani denlee a chi ba naa Koosa yisi a li ba tum tagna ni. ¹³Saha maga Koosa yaa tum ma bambe niu, chen ni ma zi zim chenani o daɲɲi ma tumu.
¹⁴Ma tum o tuma a ta zulimi ma doɲtima a kidi doɲwa amɔre. ¹⁵Ma waa ya o bisa a kpak tu chaana a ve kpak galimsa. Ba naa ya nusun tima a la tum tum tagna kinkan, nyenu a go ma. Ma chaani ba bambaan ni a chi wula chaani buudaha ni, ¹⁶aa kibiksi ba chenani Koosa daɲɲi o kpa o mi fali ti a nye ba. Maa tum nan, ka Kristo wa bur wa, ma zi ya mu jirima nara. Mu tum nama maga mu tum a nye ma nan, a wa zi ya yɔri.
¹⁷Ma se su Koosa ma tum a nye un chen, chi chenani Ju tim ta fun kpa sela a kɔri kɔra a nye un chene. Ba kpu min, mu tuha zi sɔɲni. ¹⁸O lawa mu wa ma gbanko tusa sɔɲni.

Timoti Awa Epafrodaitus Baga Nyen Ma Ni

¹⁹Ya kunyana Yesu Kristo nye min bambi begim mu tum Timoti ma wati lalaga, chen ni o wa bur wa, o zi kpami minu wa ma laaboora ni. ²⁰O duɲduɲ nyen mu wati bar ɲɔ a bɔni chenani mu baga nyen ma ni. ²¹Ba naa kaee bar ɲɔ, ba baga nyen ba titi kinnee. Ba baga wa to Yesu Kristo kina ni. ²²Ma zim chenani Timoti bambi du awa chenani mu wa un fun tum a chi nyana awa o be a biksi nara Koosa laaboora weri ti we. ²³Mu wa zim chenani kina zi du min ni, mu zi tum unu ma wati. ²⁴Ya kunyan ti la nye min bambi begim di mu titi zi kotiu a wa na ma lalaga.
²⁵Mu lisi di o denlu di mu tum ya niinbe Epafrodaitus ma wati lalakɲ. Ma fune tum unu di o wa sunji min. O fune kpanji o titiu kinkan di o wa min kitum bar ɲɔ nene. ²⁶O kpak unu o bambi ni kinkan di o wa na ma maga. O baga fune nyenu di ma nu di o bara wa fun lem. ²⁷O ya wutire di o bara wa fun lem ka o daɲɲi o sou, amaa Koosa fune kpak un sikiu o na alaafe. Koosa fune kpak min gbanko wa sikiu, domi o fu siwee, mu tuha fu zi chɔku a gbaari. ²⁸Chendaha mu kpak un mu bambi ni a tum un ma wati lalaga. Ma na un, ma tusa zi sɔɲni ka chenani maa tiɲ wa zi bu muksi min kinkan. ²⁹O wa pu ma, ma la un a du wa tu sɔɲni ya kunyan ti daha. Ma nye ba naa maga chi un wa jirima.

³⁰Waa chiɲi ma bar chiɲe ni a tum tuma a nye Kristo ni a sunji min. Hali o fun la zu bar tagna ni a daɲɲi o sou.

Lalakɲ Koosa Wa Bu Na Ya Galimsa O Wati

3 Mu niinbisa, ma nye ma tusa sɔɲni ya kunyan ti daha. Mu daɲɲi mu ɲɔ ma wu digire. Mu fune te sɔbiu o weu a nye ma a bura sɔbi nan. O zi sunji mau ma ta cheli. Chendaha ma tuha sɔɲni di mu ya chen.
²Ma doso kinkan ba naa fune tenji ba titi bara a la tum tum tagna a la daɲɲi ba tenji ma gbanko chen. Ba chi vasa a naa ya yɔrire a gba a tum tum tagniwa.
³Ba tenji ti wa ya wuti. Koosa wara daɲɲi ya tenji ya bara, domi o fune kpa o siim weri tire a nye ya, chen ni ya zi kotiu a jeemi un wa wuti ni. Lalakɲ Yesu Kristo ya ya jirima tiina. Ya wa bu kpak wu digi a li chenani nara tum tuma li ba titi kpok ni. ⁴Nandigi kote a kpak wu digi a li chenani nara tum tuma a li ba titi kpok ni, mu zi kaali ba magau. ⁵Ju tim ta fune lul min a li Benjamin lul nee. Mu ya Ju narre wuti ni. Mu fune ya wuzu bunɔpe, ba fun a tenj min. Mu fun wa bi a burgi Farisi tim nidigi. Ba waa la tiɲ Koosa chikse ta nene. ⁶Nandigi wa zi koti a ɲɔ di mu fune chɔk au. Mu se fune seriu hali mu muksi ba naa tiɲ Yesu kinkan. ⁷Saha digi mu fune lisuu di kin nama ya mu nyɔɲre, amaa lalakɲwa mu zim Kristo, mu zimu di a ya yɔrire. ⁸Chenani mu fun tiɲ saha digi, lalakɲ mu lisu di a chi chaasiwa. Nibine zim ya kunyana Yesu Kristo, chen kaali a nama maga kinkan. Chendaha muu daɲɲi mu zim di Kristo ya mu nyɔra.
⁹Mu daɲɲi di o wa min zi burgi nibegimne hali o wa peti. Mu fune tiɲ Koosa chikse ta, o ha fune veen na mu galimsau. Lalakɲ mu si su Kristo, Koosa wa bu na mu galimsa. ¹⁰⁻¹¹Mu daɲɲi mu zim Kristo duɲduɲne nene a kpak kpok naa Koosa fun kpa a leli Kristo a li o sou ni chene. Mu veena daɲɲiu mu namsi a sou a chi un, chen ni Koosa zi leli minu a li mu sou ni mu nyen o wati.

Ma Nye Ya Na Kin Nawara Nyen Ya Suwachak Ni

¹²Mu wara sem di mu piin na kin nama magau. Mu ha wa ya nibin weri a peti. Kristo do min lalakɲ. Chendaha mu kpanji mu titiu kinkan di mu zi wa do kin nama. ¹³Mu niinbisa, mu ha wa lisi di mu do kin nama. Mu kpa mu bambi a du wu begim nee. Mu sugle wuzuna naa kaali chenu aa kpak un mu bambi ni a na kin nawara nyen mu suwachak ni. ¹⁴Koosa fune yir min di mu wa lagmi Yesu Kristo ni a nyen o tɔhɔn ti ni wuzu digi. Chendaha mu kpanji mu titi di mu ya chen.
¹⁵Ya naa maga la tiɲ Kristo aa kpak un nene, ya maga kilisi chen. Ma bɔne ve la kɔɲni chenani mu sɔbi chen, Koosa zi sunji mau ma zim chenani mu biksi ma. ¹⁶Ma nye yaa tiɲ chenani ya piinsa tiɲ hali wa zinan.
¹⁷Mu niinbisa, o lawa ma zer mu ninu a li chenani mu tiɲ Kristo ni. Ya waa fune biksi ma nene. Maa nyini ba naa la tiɲ ya biksi ti. ¹⁸Mu fune ɲɔ mau bu damata di nidamata ve Kristo daakakli biksi ti. Lalakɲ mu bura ɲɔ mau awa siini ni. ¹⁹Ba titi daɲɲe kaali kina maga. Ba zer ba titi a li ba tum tagna naa nye ba na hiisare daha.

Baa lisi tēene nɔ maga kina duɗduɗne. Kin nama daha, Koosa zi wa chɔk bau. ²⁰ Ya waa ka ya Koosa tɔhɔn ti nara. O nyen ya bambe niu di ya pɔ ya kunyan Yesu Kristo naa fune yisi ya a li ya tum tagna ni ya tiɗ un, o wa bur a li dooni a wa. ²¹ O wa wa, o zi chergi ya barau a naa ve kpoki a kɔkri a a chi o titi bara naa kpak kpok awa chaani kinkan. O kpok nɔ gbanko zi nye o lagmi ki-na magau a dɔ a.

Chenani Ma Zi Kpak Ya Kunyan Ti Nene

4 Mu niinbisa, mu yaa daɗni mau kinkan. Ma waa ya mu jirima nara aa nye mu tuha sɔkni saha maga. Mu bi daɗne, mu daɗni mu nɔ mau chenani ma zi tiɗ ya kunyan, chen ni ma zi kpak unu nene. ² Mu sumi ya toosau Yuodia awa Sintaiki ba naa la tiɗ ya kunyan ti, di ba la nɔkni wa dɔɗa. ³ Nihaana nama awa Klement wa tumtumsa bɔne wa min, ya waa fune tum kinkan di ya biksi nara tima Koosa laaboor weri ti we. Mu dɔɗtiin birigi naa wa min la tum Kristo tuma, mu sumi hinu di i sunji ba. Koosa fun sɔbi ba naa la o mi falɔ ti, sɔna a du o tɔn ni. Ba sɔna nyen dooni.

⁴ Ma nye ma tusa sɔkni saha maga ya kunyan ti daha. Mu zi bukoo nɔ mau, ma nye ma tusa sɔkni.

⁵ O zi wa bur wa lalagau. Chendaha o lawa ma ya jergeu nara wati. ⁶ Ma ta nye wu digi kimuksi ma, amaa maa zaami Koosa a kisumi un di o kpa kin naa maga ma daɗni a nye ma. ⁷ Koosa nye ma bara sɔkni kinkan. Chen zi nyen ma bambe awa ma lise niu domi ma wa Yesu Kristo ya nibegimne. Chenani o ya chen kaali chenani ya zim.

⁸ Mu niinbisa, ma nye mu lagmi a nama maga a nɔ ma. Ma yaa lisi kin naa ya wuti a kpak jirima a denli a chaani a wer. Kin nawara nara pɛgi, maa lisi a we. ⁹ Mu fune nyen ma wati, ma fun a nu mu biksi ti a na mu tuma. Maa lisi mu biksi ti we aa kitum ma tuma a chi min. Ma ya nan, Koosa zi sɔkni ma barau kinkan a nyen ma wati.

Pɔɔl Fun Zaami Ba Ba Papaha Ti Daha

¹⁰ Ya kunyan ti fune nye mu tuha sɔkniu kinkan, domi ma fune bu biksi minu chenani ma бага nyen min ni. Saha digi ma fune kotiu a sunji min a chi nan, amaa ma wa bu a na nyinbaan a sunji min hali wa zinan. ¹¹ Mu wara semu di kina pɔkɔgi min. Chenani maga mu fun a du, mu fune na di kin nawara mu kpak chen mak minu. ¹² Mu zim chenani a fun pɔkɔgi minu awa chenani mu ya kin tiina. Mu zim chenani lɔsa fun kpak minu awa chenani mu di diwe a puɗu. Kin naa maga ya min mu zim di a mak minu. ¹³ Kristo kpak o kpok ti a nye min, chen ni mu zi a chem kina magau.

¹⁴ O fune weru kinkan ma sunji min a li mu namsi ni a chi nan. ¹⁵ Ma Filipai nara, ma zimu nene di mu fune te a biksi Masedonia nara Koosa laaboor weri ti we a la saksi di mu kaali, ma duɗduɗ fune sunji min nyinbaan ni. ¹⁶ Mu fune nyen Tesalɔnika ni a daɗni kina, wuzu bile bambaan ni ma fun kpa papaha a wa nye min. ¹⁷ Mu wara daɗni ma papaha duɗduɗne. Mu daɗni chenani ma zi ya a sɔkni Koosa tuhare. ¹⁸ Ma papaha naa Epafrodaitus fun kpa li ma wati, a mak chenani mu daɗni a kaali. Chenani ma fun ya nye Koosa tuha sɔkni kinkan. O chi Ju tim ta fune kpa sela a kɔkri kɔkra a nye Koosa ni saha digi chene. ¹⁹ Ma daɗni kundɔɗ, o zi lisi au a li o kidamata a naa o kpak a li Kristo ni, a sunji ma. ²⁰ Koosa naa ya ya kunyana, kpak jirima kinkan hali saha naa ve kpak bɔ. Ami.

Pɔɔl Mak Tɔn Nɔ Bar Nɔwa

²¹ Mu zaami Koosa narau ba naa wa Kristo ya nibegimne. Ya dɔɗtɔma ba naa wa min nyen bar nɔ, gbanko zaami mau. ²² Koosa nara ba naa nyen tɔhɔn nɔ ni, zaami mau. Ba naa maga la tum koorsi ta nyuhu tiina Siiza dam zen ni zaami mau kinkan.

²³ Ya kunyan Yesu Kristo sunji ma maga.

KOLOSE TIMA

1 Min, Pɔɔl, naa Koosa fun lisi di mu burgi Yesu Kristo nitumi, la sɔbi tɔn nɔ a nye ma.
² Mu wa ya niinbe, Timoti, zaami ya dɔɔrtima ma naa ya Koosa nara a li Kolose ni aa tiɔ Kristo nene.
 Ya kunyan Koosa kisunji ma a kinye ma bara sɔɔna.

Pɔɔl Fun Zaami Koosa Ba Daha

³ Saha maga ya yaa sumi Koosau a nye ma. Waa ya ya kunyan Yesu Kristo ti nyana. Saha maga ya yaa zaami unu kinkan. ⁴ Ya fune nuu di ma se su Yesu Kristo a la daɔni Koosa nara nene. Chendaha yaa zaami un chen. ⁵ Ma fune te nu Koosa laaboor weri naa ya wuti, Epafra fun biksi ma di ma kpak bambi begim di wuzu digi Koosa zi wa kpa kiwere naa o fun kpa chiɔsi o tɔhɔn ti ni chenu a nye ma. Chendaha ma se su Yesu ka maa daɔni nara kinkan. ⁶ Koosa laaboor were tire ba kpa a mɔɔli bar damata ni a gbaari. Nara kinkan se fune su Koosa, ba bur a tum tum were o daha. Saha naa ma se fun te leli a zim di Koosa fune sunji mau, o gbanko fun nye ma se su un, chen ni ma zi tum tum wereu. ⁷ Epafra fune biksi ma laaboor weri ti. O wa ya waa ya Kristo tumtumsa. Oo tum Kristo tumwa wa wuti ni a nye ya. Yaa daɔni unu kinkan. ⁸ Waa fune sem ya chenani Koosa siim weri ti sunji ma di maa daɔni Koosa nara.

⁹ O fune sem ya ma we, ya yaa sumi Koosau aa nye ma di o zi nye ma wa zim o weu nene a leli ma se di ma zim o tuto ti, a kpa o zima a nye ma. ¹⁰ Ya daɔni ma zim nanne, chen ni ma zi tiɔu a chi chenani ya kunyan ti daɔni a sɔɔni o tuha saha maga, a tum tum were nene a zim Koosa a gbaari, ¹¹ a kpak kpok kinkan a li o kpok zen ti ni. Ma kpak o kpok ti, ma zi kotiu a kpak kanyita we maga ni. Ma wa na namsi, ma zi kotiu a di un wa tu sɔɔn ni, ¹² aa kizaami ya kunyana Koosa. Waa nye ya nyinbaan di ya wa zu o tɔha naa la chaani, chen ni ya wa o nara zi wa di o kin nawara o fun vɔu di o nye yau. ¹³ O fun a yisi ya a li sintana naa nyen birsi ni, nin awa kpok ni, a kpa ya a la du o be daɔni koor ti ni. ¹⁴ A li o be daɔni ti ni, Koosa fune la ya nyuuna a nye ya a gil ya tum tum tagna a ta.

Chenani Kristo Bambi Du

¹⁵ Kristo bambi chi Koosa naa ya ve koti a naali, bambire. O be begim ti zenee a kaali kina maga. ¹⁶ Koosa fun nye o naami kin nawara maga nyen teene nɔ maga awa buudaha ni, kin naa ya na awa a naa ya ve naali, siim maga awa kpok maga, a magwa o fun a naami a nye o titi ni. ¹⁷ Waa fune te a nyen kina maga ni. O kpok

ti daha, a nama maga ha veen nyen hali wa zinan. ¹⁸ Waa ya ba naa tiɔ un chen, nyuhu tiina. Ba naa tiɔ un chen chi o barawa. Waa nye ba o mi fali ti. Koosa fune te leli un a li o sou ni, chen ni o dunɔun la zi te kina maga suwachak. ¹⁹ Yesu ya Koosa titi. O fune ya o tutɔre o we maga fun a nyen Yesu ni. ²⁰ Koosa fun a nye o be ti fun sou a li daakakli ti ni di o chel li, chen ni kin nawara maga nyen teene nɔ maga awa buudaha ni wa Koosa zi kotiu a ya nɔ begim a kpak bara sɔɔna.

²¹ Saha digi ma wa fun a zim Koosa a la tum tum tagna a la lisi lise tagna. Chendaha ma fun a ya o dɔma. ²² Amaa lalaknɔ Koosa be ti sou daha, Koosa wa ma fun ya nɔ begim, chen ni wuzu digi Kristo zi wa kpa mau a du Koosa suwachak ni, ma wa zi wa kpak galimsa o wati a ya tu chaan tima. ²³ Amaa o lawa maa tiɔ wa wuti a nye ma se su un nene, chen ni kundɔɔ wa to a la zi bur ma gantel, a kpak bambi begim a li chenani ma fun te nu Koosa laaboor weri ti chen.

Chenani Pɔɔl Fun Biksi Yesu Nitiɔ

²⁴ Min ya o laaboor weri naa ba kpa aa biksi bar damati ni, tumtumna. Mu chiɔe ma bar chiɔi ni a namsi lalaknɔ ma daha, amaa mu tu sɔɔniu. Kristo fune nyen teene nɔ maga ni, o fun a namsi kinkan o nitiɔe ba naa chi o bara chen daha. Mu namsu a gbaari un ni. ²⁵ Koosa nye mu tum a nye o nitiɔe ta ni, chen ni mu zi sunji bau kinkan. Waa fune nye mu ya chen tumtumna a nɔ di muu biksi o laaboor weri ti maga hali a wa peti. ²⁶ O laaboor weri ti fune sogliu nara wati saha digi. Amaa lalaknɔ Koosa fune kpa unu a li gbampulim a nye o nara zim un. ²⁷ O fune ya o tutɔre o biksi o wu sogli nɔ mun a nye o nara ni. Waa sir ya wu weri kinkan ba naa ve ya Ju tim chen wati. Nan ya o wu sogli ti. Kristo ti nyen ma ni. Chendaha ma kpak bambi begim di wuzu digi Koosa zi wa kpa a li o jirima niu a nye ma. ²⁸ Kristo we dunɔunɔe ya yaa biksi nara. Yaa kpami nara maga a biksi ba awa zima maga, chen ni ba zi wa ya nibin wereu kinkan, domi ba wa Kristo ya nibegimne. ²⁹ Chendaha mu si seri mu tum ni ka mu kpanji kinkan. Kristo la nye min o kpok ti kinkan, chen ni mu zi kotiu a tum chen.

2 Mu daɔni ma zimu chenani mu baga nyen ma awa Laodisia tima wa ba naa ve zim min. ² Mu kpanji mu titiu di mu kpami ma maga, chen ni ma zi ya nibegimu domi maa daɔni dɔɔnau a zim Koosa wu sogli mun nene a ta beeli. O wu sogli ti ya Kristo. ³ Koosa zima awa neha maga nyen Kristo ni.

⁴ Mu biksi ma nan, chen ni nandigi wa kpa sem naa chi wuti a sem ma, o wa zi koti a mur ma. ⁵ Mu wa ma bol wa dɔŋau, amaa mu baga nyen di ma maga se su Kristo kinkan ka maa tiŋ o nyinbaan aa kpak un nene. Ma ya chen, mu tuha zi sɔɔniu.

Kristo Fun Kpa O Mi Fali Ti A Nye Ya

⁶ Ma fun la nɔɔni di Yesu Kristo ya ma kunyana. Chendaha maa tiŋ un nene. ⁷ Ma nye ma bambe kpak Yesu nene a nye ma se su un a gbaari, a chi chenani Epafra fun te biksi ma chen. Maa zaami Koosa kinkan saha maga.

⁸ Biksi bɔne nyen doon ba yir zima. Nara bɔne biksi a, amaa a ya yɔrɩre. O ya nibinsa zimare ba la alizin tagna wati. Adaha ma ta nye ba wa kpak ma a muri. A nama wa li Kristo wati. ⁹ Chenani Koosa du nyen Kristo bara nee. ¹⁰ Kristo ya kina maga kpok tiina. Ma wa un ya nibegimne. Chendaha ma kpak o mi fali ti.

¹¹ Ju tima yaa fun tenji dɔŋ barau, di ba biksi nara di Koosa dɔ ba. Amaa lalakɔ ma wa Kristo ya nibegimne. Waa fune yisi ma a li ma tum tagna ni. Nan chi o fune tenji mau. ¹² Ba fune chaksi ma wa ni ni, chen fune chi ma wa Kristo lagmi sou. Ba fun a lagmi ma a sogli. Koosa fun a leli Kristo o sou ni. Ba fune chaksi ma chen gbanko fune chi Koosa a lagmi a leli ma wa Yesu a li ma sou ni. Ma se fune su a li chenani o tum a nye un ni. Chendaha o fun tum a nye ma chen. ¹³ Saha digi ma fune ya ba naa ve ya Ju timwa a ve zim Koosa. Ma tum tagna fune nye ma chi nibin site. Lalakɔ Koosa fune leli mau a li ma sou ni a chi chenani o fun leli Kristo chen. Waa fune gil ya tum tagna maga a nye ya.

¹⁴ Chikse naa ya fun chɔk awa tum tagna naa ya fun tum ka Koosa fun sɔbi a a du o tɔn ni, o fun dɔŋni a a ta. O chi o fune kpa au a kpaasi mari Kristo daakakli ti ni. ¹⁵ Yesu fune sou a li o daakakli ti ni, o fun a chɔk alizin tagna maga kpok a fun kpa a a li gbampulim, chen ni nara zi wa zimu di a ya yɔrɩre lalakɔ.

¹⁶ Nandigi ŋɔ di maa di diwe digire a la nyo kinyɔɔli digi a ve tiŋ wuzu zene awa pen fale wuzu zene awa hiisi wuzuna a na ma galimsa, ma ta nu ba wati. ¹⁷ Kin nama wa bu ya kibirige. Kristo kin nawara ya wuti chɩe a bar chɩŋi ni lalakɔ. ¹⁸ Ma ta nye nandigi wa ŋɔ di o lawa maa tiŋ a chi chenani oo tiŋu, chen ni ma wa zi wa na papaha naa Koosa kaa wa kpa nye ma. O ŋɔ di ma ya nibin jeege a kinye malaikasa jirima. O na kinawa a chi o deesi. Chendaha o ŋɔ di o zimu a kaali ma. O yir o titi nibin zen, amaa oo tiŋ chenani o gantel tuha kina we dure. ¹⁹ O wara tiŋ Kristo naa ya ya nyuhu tiina. Ya waa ya o bara luk pekasa a la na kpok awa sunji a li un ni. O wa ya ya nibegimne ka yaa bi a chi chenani Koosa danji yaa bi.

O Chi Koosa Fune Leli Ya A Li Ya Sou Ni

²⁰ O chi ma wa Kristo fune sou. Chendaha ma wa teene nɔ maga zima wa kpak wu digi wa dɔŋ ni. Tɔ. Yere maa tiŋ teene nɔ maga zima ti a chi ma wa teene nɔ tim maga ha veen ya nibegim? Yere maa tiŋ nibinsa

chiina, ²¹ a la ɔm di ma gbanji kibɔne a lemsi bɔne aa di? ²² Chiina awa chikse na nibinsa fun naami ka maa tiŋ a nan, a ya yɔrɩre. ²³ Chenani ba danji ba nye malaikasa jirima a kilisi di ba ya nibin jeege a kimuksi ba bara kinkan, nye nara lisi di ba kpak zimau. Kin nama wa zi nye ba gil ba tuto danje.

3 Koosa fune lagmi leli ma wa Kristo a li ma sou ni. Chendaha ma nye ma bambe kilisi Koosa tɔhɔn ti kina we. Kristo kanɛ Koosa nihee bar kani ni dooni. ² Ma kpa ma lise maga a du Koosa tɔhɔn ti kin ta ni. Ma ta kpa ma lise maga a du teene nɔ maga kina ni. ³ O chi ma fune siti. Lalakɔ Koosa fune tɔ o mi fali naa maa nyen Kristo ni a chiŋsi. ⁴ Saha naa Kristo naa nyen ma ni, wa bur wa teene nɔ maga, ma wa un zi wa lagmi dɔŋ niu a bɔni o jirima awa o chaani kinkan.

Chenani Kristo Mi Fali Nyinbaan Du

⁵ Ma kpa ma tum tagna a ta. Ma ta kpa ma bara aa tum chɔkumsi tuma, a ta tum sakaal tuma koo tum tum tagna ma lisi tagna daha. Ma gbanko ta chi kidɔŋ-tima. Kidɔŋtim maga chi ba naa yaa nye vursa wa jirima chene a ya yɔrɩre. ⁶ Koosa na paanu a du ba naa la ya chen tim ni. Wuzu digi o zi wa lergi ba naa ve tiŋ o nɔ diŋsau. ⁷ Ma wa ba naa ve tiŋ Koosa nɔ fune lagmi, ma gbanko fune tum tum tagnau a chi a.

⁸ Amaa lalakɔ ma gil a magau. Ma ta na paan a du nara ni. Ma ta chɔk ma dɔŋtim sɔna a ta pini dɔŋ zoma a ta sem sem tagna, ⁹ awa nusuna a nye dɔŋ ni. Ma fune piin kpa ma gantel tuha kina weu a ta. Chendaha ma ta tum chen. ¹⁰ Lalakɔwa ma kpak ma suwachak tuhu kin a naa Koosa fun kpa a nye ma. A chi o titi kinawa. Waa la kɔkri a saha maga, chen ni ma zi kotiu a zim un hali o wa peti. ¹¹ Ba naa kpak Koosa suwachak tuhu kina we, ba wara zim di digi ya Ju timwa ka digi ka ve yaali. Ba wara zim di digi tenji ka digi ka ve tenji. Ba wara zim di digi ya hɔkɔre ka digi ka ve yaali. Ba wara zim di digi ya yomne ka digi ka ve yaali. Baa zimu di Kristo kaali kina maga. Waa nyen o nitiŋe ta maga wati.

¹² Ma ya Koosa narawa. O fun a lisi ma a nye o titi ni a la danji ma kinkan. Ma kpak dɔŋa awa siki a kikɔkri dɔŋa sɔna a ya jerge tima a kpak kanyita a du nara ni, ¹³ aa kisunji ba. Ma wa ma dɔŋtima ve dɔŋa, ma gil a nye ba. Ya kunyan ti fune gil ma tum tagnau a nye ma. Chendaha ma gbanko gil ma dɔŋtima tum tagna a nye ba. ¹⁴ Maa danji dɔŋa a kaali kina maga. Maa danji dɔŋa, ma zi kotiu a tum kin nama maga. ¹⁵ Ma nye Kristo nye ma bara sɔɔna a dɔ ma. Koosa fun a yir ma di ma maga kpak o bara sɔɔna, chen ni ma wa un zi ya bar begimu. Nan daha maa zaami Koosa saha maga. ¹⁶ Ma nye Kristo sema nyen ma bambe ni nene a kpa o zima a biksi dɔŋa a kikipami dɔŋa a la boola naa Koosa siim weri ti nye ma, a kipegi Koosa aa kizaami un kinkan. ¹⁷ Kin naa maga maa ya awa chenani maga ma sem, ma nye a maga li ya kunyan Yesu sɔn ti ni a kizaami ya kunyan Koosa o sɔn ti gbanko daha.

Chenani Ya Maga Zi Lagmi Nyen

¹⁸ Nihaana, o denjlu wa maa tij ma baalasa kɔkɔna domi ma ya Yesu nitiŋewa.

¹⁹ Nibaala, maa daŋni ma haanasa nene a ta kpak tu haasa a du ba ni.

²⁰ Bichesaa, maa tij ma nyama awa ma numa kɔkɔna a li kina maga ni, chen ni ma zi sɔkɔni ya kunyan ti tuhau.

²¹ Nyama awa numa, ma ta yaa kitesi ma bisa chen ni ba tusa zi chɔku.

²² Yosa, maa tij ma kunyama kɔkɔna a li kina maga ni. Ma ta tum kinkan a li ba se duŋduŋ ni, amaa maa tum ma bambe ni saha maga, domi ma nye ya kunyan Yesu jirimare. ²³ Ma wa tum a nye nibinsi neɛ, amaa ma tum a nye ya kunyan ti neɛ. Chendaha ma kpak un ma bambe ni a tum nene saha maga. ²⁴ Ma tum a nye ya kunyana Yesu Kristo nee. Wuzu digi waa la zi wa bɔ ma ma chim a kpa kin nawara o fun kpa chiŋsi a nye ma.

²⁵ Ba naa la tum tum tagna, ba zi wa na bɔ tau a li ba tum tagna tumi ni. Koosa wa zi wa bɔ ba naa la tum tum tagna bɔne a ka bɔne.

4 Ma naa kpak yosa, ma ya nene a nye ba. Ma lisi di ma kunyan ti nyen a li Koosa tɔhɔn ti ni.

O Lawa Ya Yaa Kisumi Koosau

² Ma yaa kisumi Koosa a doso di ma zaami un saha maga. ³ Maa sumi Koosa gbanko a nye ya di o nye ya nyinbaan ya sem nara ni o laaboor weri ti we aa biksi ba o kisogli we. O wu sogli ti ya Kristo. O laaboor weri ti daha ba fun tɔ min de. ⁴ Maa sumi un di mu zi biksi o laaboor weri tiu nene a chi chenani denjli wa mu biksi, chen ni ba zi nu mu biksi tiu nene.

⁵ Ma wa ba naa ve tij Yesu, lagmi dɔŋ ni, ma lisi chenani ma zi tij wa neha a li ba wati. Maa biksi ba Koosa nyinbaan saha maga. ⁶ Maa doso chenani ma sem a nye nara ni, chen ni ma sem maga zi weru a lem. Nar peesi ma wu digi, o lawa ma kotiu a ŋɔ un nene.

Pɔkɔl Mak Tɔn Nɔ Bar Nɔwa

⁷ Tɔ. Ya bi daŋni, Tikikus, naa sunji ya kinkan, zi ŋɔ ma mu we magau. O wa ya ya ya kunyan ti tumtumsa.

⁸ Chendaha mu fun a tum un ma wati di o ŋɔ ma ya we a kpami ma. ⁹ O wa Onisimus fune lagmi a la. Onisimus naa la sunji ya kinkan, ya ma digire. Yaa daŋni unu kinkan. Nara bale na zi ŋɔ mau chen naa maga fune ya bar nɔ.

¹⁰ Ba fun tɔ min awa baal digi de. O sɔn ya Aristakus. O wa Maak, Barnabas niinbe, zaami mau. Mu fune te ŋɔ ma Maak weu. O wa wa ma wati, ma la un du. ¹¹ Jɔsua naa ba yir Jastus, gbanko zaami mau. Nara batora nama duŋduŋ ya Ju tima ba naa se su Yesu ka ba sunji min kinkan a li Koosa koor ti tum ni a la belimi min.

¹² Epafraas gbanko ya ma digire a zaami ma. O gbanko tum Yesu Kristo tumwa. O kpak unu o bambi ni a sumi Koosa a nye ma saha maga di Koosa zi sunji mau ma kpak nene a zim o we nene hali o wa peti, chen ni ma wa zi beeli Kristo biksi ti, amaa ma zi koti a la kɔkɔniu a tij Koosa tutɔ ti maga. ¹³ Min ya Epafraas sehera tiina di o tum kinkanu a nye ma awa ba naa magayen Laodisia awa Hirapɔlɔs ni. ¹⁴ Ya nibin daŋni luri tiina, Luk, awa Dimas gbanko zaami mau.

¹⁵ Ma zaami Yesu nitiŋe ba naa nyen Laodisia awa ya towe Nimfa awa Yesu nitiŋe ba naa lagmi o dam ni chen a nye ya. ¹⁶ Ma wa karimi tɔn nɔ peti, ma kpa un a la nye Yesu nitiŋe ba naa nyen Laodisia ni chen, chen ni ba gbanko zi karimi unu. Ba gbanko zi kpa tɔnu a nye ma. Ma wa la un, ma karimi un nene. ¹⁷ Mu daŋni ma ŋɔ Arkipus ni di o lawa o tum tum naa Koosa fun kpa nye un chenu a peti.

¹⁸ Mu titi la sɔbi sem na bar nɔ a zaami ma. Maa lisi di mu ha veen tɔ dere.

Koosa sunji ma.

1 TESALONIKA TIMA

1 Min, Πωλ, awa Silvenus wa Timoti zaami ma naa tiŋ ya kunyan Yesu chenu a li Tesalnika ni. Mu waa, Πωλ, la sɔbi tɔn nɔ a nyɛ ma. Ya kunyan Yesu Kristo ti awa ya kunyan Koosa dɔ ma.

Waa la zi sunji ma a nyɛ ma bara sɔkna.

Ma Se Su Koosa Nɛnɛ

²Yaa zaami Koosau saha maga a la sumi un ma daha. ³Yaa ŋɔ ya kunyan Koosau chenani maa tum o tum domi ma se su un. Maa tumu hali a wa ku, domi maa daŋni unu kinkan aa tiŋ un wa kanyita ni. ⁴Mu ni-inbisa, ya zimu di Koosa daŋni mau a fun lisi ma a nyɛ o titi ni. ⁵Domi ya funɛ te wa biksi ma Koosa laaboor weri ti wɛu, o wa fun ya ya sɛma duŋduŋɛ ya biksi ma. Koosa siim weri ti funɛ kpa o kpok ti a du un ni. Chendaha ma nidigi vɛ beeli. Ma funɛ na chenani ya nyeni maga duu a la biksi ma. Ma daha ya fun nyen chen, ⁶ka ma fun a tiŋ ya awa ya kunyan ti. Domi ma funɛ la nɔkɔniu Koosa laaboor weri ti ni, nara funɛ muksi ma kinkan, amaa Koosa siim weri ti funɛ nyɛ ma tusa sɔkɔniu kinkan. ⁷Chendaha ba naa maga se su Yesu a nyen Masedonia pulum awa Girik tim pulum ni, funɛ tiŋu a chi chenani maa tiŋ chen. ⁸Ma waa funɛ kpa Yesu laaboor weri ti a wa ŋɔ ba o wɛ, ba naa nyen bawu maga ni funɛ nu ma wɛu di ma se su Koosa. Ya wa bur a daŋni ya sɛm kinkan. ⁹Saha naa ya fun wa ma wati chen, ma funɛ la ya a duu a nu ya sɛma. Nara maga ŋɔ yau chenani ma gil vuga jirima nyɛeli a burgi a tiŋ Koosa naa ya wuti tiina awa miisa tiina. ¹⁰Lalakɔ maa tum o tumwa a la pɔ o be Yesu naa kaa wa li Koosa tɔhɔn ti ni a bur wa. Koosa funɛ lɛli unu a li o sou ni. Waa ya naa la zi yisi ya a li chenani Koosa zi na paan a du ya a lɛrgi ya diŋsa ni.

Chenani Ya Wa Ma Nyen Tesalnika Ni

2 Mu niinbisa, ma titi zimu di ya funɛ nyen ma wati, ya tusa funɛ sɔkɔni awa chenani ya tumu. ²Ma zim chenani Filipai tima fun te tum tum tagna a du ya ni a la pini ya kinkan ka ya zi wa pu ma Tesalnika ni. Ya funɛ nyen ma wati, ba naa funɛ nyen dooni ha vɛɛna muksi yau kinkan, amaa Koosa funɛ nyɛ ya o kpoku ya kpak bambi a ŋɔ ma o laaboor weri ti wɛ. ³Laaboor weri naa ya funɛ sɛm ma a la sumi ma di ma nu, o maga funɛ ya wutirɛ. Ya wara daŋni ya suni wɛ di ya mur ma a kidanji nyɔkɔra ma daha. ⁴Ya sɛm sɛm naa Koosa daŋni ya sɛmnɛ domi waa funɛ lisi ya. Waa funɛ kpa o laaboor weri ti a du ya nisi ni, chen ni ya zi kotiu a biksi nara. Ya wara daŋni di nibinsa tusiwa sɔkɔni, amaa ya

daŋni Koosa tuhurɛ sɔkɔni. O zim chenani ya bambe lisi duu. ⁵Ma zim nɛnɛ di ya funɛ biksi ma chen, ya wa funɛ pɛgi ma wa ya nyina nɛɛ a la mur ma. Ya wa funɛ mur narawa di ya la kina. Koosa ya ya sehera tiina kin nama ni. ⁶Ya wa funɛ daŋni sɔkɔniwa ma wati koo nandigi wati. ⁷Ya fu daŋni ya kpak kpok ma wati, ya fu zi koti a kpak unu domi ya ya Kristo nitumɛ tawa. Ya funɛ nyen ma wati, ya funɛ kpak kanyitau dɛɛsi ma a chi ni-haan yaa dɛɛsi o be chen. ⁸Domi ya funɛ daŋni mau kinkan, o wa fun ya di Koosa laaboor weri ti duŋduŋɛ ya funɛ daŋni ya kpa a nyɛ ma. Hali ya funɛ daŋni ya kpa ya titi miisare a nyɛ ma. ⁹Mu niinbisa, ma lisi chenani ya funɛ tum saha maga hali a wa ku, chen ni ya zi kotiu a biksi ma Koosa laaboor weri ti a ta bu muksi ma diwe daha.

¹⁰Ma waa ya ya sehera tima. Koosa gbanko ya ya sehera tiina. Ya nyeni kpa la ma wati funɛ denliu a wer kinkan. Nandigi wa fun koti a na ya galimsa. ¹¹Ya funɛ dɛɛsi ma a chi chenani nyama dɛɛsi ba bisa chen. ¹²Ya funɛ belimi mau a la kpami ma a ŋɔ ma di ma tum tum naa la zi sɔkɔni Koosa tuha. Waa ya naa funɛ yir ma di ma wa zu o koor ti. O wa ma zi wa bɔni o jirima awa o chaaniu wuzu digi.

¹³Ya gbanko yaa zaami Koosau domi ya funɛ a wa ma wati a fun ŋɔ ma Koosa sɛma, ma funɛ nuu a la nɔkɔni di a ya wuti. A wa fun ya nibinsa sɛmwa amaa Koosa titi sɛmwa. O kpa o sɛma aa du ma naa se su un di aa tum ma ni. ¹⁴Mu niinbisa, kin nawara funɛ ya Koosa nitiŋɛ ba naa funɛ nyen Judia pulum ni a tiŋ Yesu Kristo chen, chen vɛɛna ya ma doon gbanko chen ni. Ma titi nara funɛ muksi ma kinkan a chi Ju tima funɛ muksi Yesu nitiŋɛ ta a li Judia pulum ni. ¹⁵Ju tim ta funɛ kpu ya kunyan Yesu, ka ba bɔnɛ fun kpu Koosa witinsi ta. Ba bɔnɛ fun bukoo a namsi ya kinkan a duŋni ya a ta. Nara nama wa fun sɔkɔni Koosa tuha. Ba ya nara maga dɔmwa. ¹⁶Ba funɛ daŋni ya gil Koosa laaboor weri ti a ta sɛm kinyɛ ba naa vɛ ya Ju tim ni, domi ba nuɛɛ, Koosa fu zi koti a yisi bau a li ba tum tagna ni. Chen funɛ ya ba tum tagin a kaali ba tum tagna maga. Lalakɔ Koosa na paanu kinkan a du ba ni a zi wa ta ba yɔri.

Ya Kpak Unu Ya Bambe Ni Di Ya Bu Wa Na Ma

¹⁷Mu niinbisa, ya waa wara, ba funɛ waligi yau a li ma ni, ya wa fun koti a na dɔŋa wuzu bile. Amaa ya ha funɛ vɛɛn a lisi ma wɛu. Ma wɛ funɛ nyen ya bambe niu ka ya funɛ kpanji kinkan di ya wa na ma. ¹⁸O wa ya di bu bɛgimɛ mu waa, Πωλ, funɛ kpanji di mu bur wa ma

wati, amaa sintana fune to ya nyinbaanu. Ya fun ve koti a waali. ¹⁹ Amaa ma dunɗunɗun ya ya jirima nara a nye ya tusa sooni a nye ya kpak bambi begim, domi saha naa ya kunyan Yesu wa bur wa, ya zi wa a di nyusumu o suwachak ni ma daha. ²⁰ Wuti ma waa ya ya jirima nara a nye ya tusa sooni kinkan.

3 A saha ti mu fune pɗu hali a wa ku a ve nu ma laa-boora, adaha mu fun la sooni di mu ha kpalimi Atens ni mu dunɗunɗun, ² a fun a tum mu niinbe Timoti ma wati. Mu wa un lagmi aa tum Koosa tuma a la nɗo nara ni Koosa laaboora weri ti Kristo we. Mu fune tum Timoti di o wa kpami ma a sunji ma di ma se su Yesu neme. ³ Ma ta bur gantel ba la muksi ma daha. Ma zimu di o ya Koosa tutore di ba zi namsi ba naa tiɗ o nyinbaanu. ⁴ Saha naa ya fun nyen ma wati, ya fun te nɗo ma di ba zi wa namsi mau. Chen fun wa ya a chi chenani ya fun piin nɗo ma chen. ⁵ Saha naa ma we fun wa muksi min kinkan, mu fune tum Timotiu ma wati di o wa na chenani ma du, a naa ma se ha veen su Yesu akoo ma se wa su un. Mu wa zim, ami sintana wa zamasi mau ka ma tiɗ o nɗo ka ya tuma chok a ta yori.

⁶ Timoti fune wa ma watiu a bur wa ya wati. Laaboora naa o fun wa a wa nɗo ya chen fune ya ya lemlemu kinkan. O fune nɗo yau chenani ma se su Yesu ka ma daɗni nara. O fune nɗo ya di ma ha veen a lisi ya weu nene, a la daɗni ma na ya a chi chenani yaa daɗni ya na ma nan. ⁷ Mu niinbisa, hali ya nyen muksi ni a la namsi nan, ma si suuli nye ya tusa sooni ma daha. ⁸ Ma kpak kpok a kitiɗ ya kunyan ti nene, ya bambe zi kpoku ma daha. ⁹ Ya wa zim chenani ya zi pegi Koosa. Ya waa sem ma we o wati, ya tusa yaa sooni kinkan. ¹⁰ Yaa sumi Koosau saha maga awa ba bambe ni di o nye ya wa na ma bura, chen ni ya zi bukoo gbaari chenani ya fun piin biksi ma chenu a li Yesu nyinbaan tiɗi ti we ni.

¹¹ Ya kunyan Koosa awa ya kunyan Yesu wa nye ya nyinbaan, ya zi wa ma watiu. ¹² Ya kunyan ti la zi sunji ma maa daɗni dɗɗa kinkan awa nara maga a chi chenani yaa daɗni ma nan. ¹³ Maa daɗni dɗɗa chen ni, Koosa zi nye ma bambe kpoku, chen ni ya kunyan Yesu awa o wale maga a wa, ma zi wa kotiu a chiri ya kunyan Koosa suwachak ni awa tu chaana ka galimsa ta nyen ma ni.

Ya Tum Tum Were, Ya Zi Sooni Koosa Tuhau

4 Mu niinbisa, ya fune biksi mau chenani ma zi tiɗ Koosa di o tu kisooniu. Chene maa tiɗ chen. Amaa ya sumi mau Yesu sooni daha di ma bukoo tiɗ chen a gbaari. ² Ma zimu di ya kunyan Yesu kpok nyen chenani ya fun biksi ma chen ni. ³ Koosa daɗni maa tum tum were dunɗunɗunɗun a gil chokumsa tuma maga hali o wa peti. ⁴ Ma nibaal maga, maa zim ma titi kpaki nene a kilisi lisi were a kpa haan wa o nyinbaan. ⁵ Ma ta daɗni nihaana yori yori a chi ba naa ve zim Koosa. ⁶ Nandigi ta daɗni o dɗɗi haan, akoo fuksi un. Nar la ya nan, o tum tum taginne a nye un. Ya fune piin nɗo mau kin na weu a te ma nin kinkan di ba naa la tum tum tagna nan, Koosa zi wa lergi ba dirisau a ta ba yori.

⁷ Koosa wa fun lisi ya di ya tum chokumsa tuma, amaa o fune lisi yau di ya tum tum were. ⁸ Adaha ba naa wa ve ya biksi nɗo, o wa ve chenani nibinsa fun biksi, amaa o ve chenani Koosa fune biksire. Waa fune kpa o siim weri ti a du ma ni.

⁹ O wara daɗni mu soobi ma chenani ma zi daɗni dɗɗa, domi Koosa titi fune piin biksi ma nanu. ¹⁰ Ya zimu di maa daɗni Yesu nitiɗe ba naa maga nyen Masedonia pulum ni. Adaha ya sumi mau ma ha veen kitum chen a gbaari. ¹¹ Ma kpanji ma titi aa tum ma tuma balimm. Ma ta zu ma dɗɗi tuma we ni. Ma gbanko ki-di ma bara wilim ni a chi chenani ya fun piin a biksi ma chen. ¹² Maa tiɗ nan ni, ba naa fune ve di se wa zi su Yesu chen, ba zi nye ma jirimau. Ma wa zi nyini nandigi se ni di o nye ma kundɗɗɗɗ.

Ya Kunyana Zi Bur Wau Lalaga

¹³ Mu niinbisa, ya daɗni maa zim wutire ba naa fune siti chen we, chen ni ma tusa wa zi wa chok a chi ba naa ve kpak bambi begim a li Yesu ni chen. ¹⁴ Ya se su di Yesu fune sou ka Koosa leli un a li o sou ni. Chendaha ya se su di Koosa zi wa leli ba naa se fune su unu a sou a chi o fune leli Yesu chen. Saha naa o wa wa, o wa ba zi wa bur wau.

¹⁵ Ya waa la biksi ma chenani ya kunyan ti fun a biksi ya. Wuzu digi ya kunyan ti zi wa bur wau. O wa wa, ya naa kpak miisa bɗɗe wa zi wa te la a ka ba naa sowe. ¹⁶ Wuzu digi nara zi wa nu ya kunyan ti tau awa Koosa malaikasa nyuhu tiin ta wa o kaabul kuuli. Ba zi na ya kunyan ti titi ka o li Koosa tohɗɗɗɗ ti a tu wa teene. O zi te a leli ba naa maga se fune su unu a li ba sou ni. ¹⁷ O zi vaan lagmi ya naa kaee a kpak miisa, chen ni ya maga zi siu a la zini dobaala ni a la pu ya kunyan ti dooni a nyen o wati hali saha naa ve kpak nɗo. ¹⁸ Ma nɗo laaboora weri nɗo a nye dɗɗɗɗ ni aa kibelimu dɗɗɗɗ.

Ma Saksi A Pɗo O Bur Waali

5 Mu niinbisa, o wara daɗni mu bu soobi saha naa kin nama zi wa ya we a nye ma. ² Ma titi yaa zim di a wuzu naa ya kunyan ti kaa wa bur wa, o waa chi chenani nmeer yaa wa dusum chene. ³ A saha naa nara yaa sem di alaafe nyenu ka ba ve om kundɗɗɗɗ, muksi kinkan ya vaan wa pu ba lalaga. Ba nidigi wa zi li muksi ti ni. O zi jeri bau a chi nihaan naa kpak lo. O wa kaa lul, wiili ti yaa jeri unu. ⁴ Mu niinbisa, ma zim a wuzu naa Yesu zi wa bur wau. Chendaha o wa zi jeri ma a chi nmeer. ⁵ Ma maga chi fitin timwa aa tum gbampulim ni. Ya wa chi bira tima a sogli aa tum. ⁶ O wa werwa ya cho do a chi ba naa ve zim Yesu la cho do chen. Ma nye ya si a si chiri a ta sooli a chi ba naa nɗo sin aa deesi. ⁷ Dusum ne nara nɗo sin aa deesi a la cho do. ⁸ Ya chi fitin tima, ma ta nye ya deesi chen. Ma nye ya se suuli a kidanji nara a kpak bambi begim di Koosa zi yisi yau a li ya tum tagna ni hali a wa peti. Ya ya chen ni, sintana wa zi nyari ya. ⁹ Koosa wa fun lisi ya di o na paan a du ya ni a ta ya yori, amaa o fune lisi yau di o yisi ya a li ya tum tagna ni hali a wa peti ya kunyan

Yesu Kristo daha. ¹⁰ O fune sou ya dahare chen ni o wa bur wa, ka ya maga ha veen nyen akoo a siti, ya zi wa kpak miisau a nyen o wati. ¹¹ Nan daha, ma kpami dɔŋa aa kisunji dɔŋa a chi chenani ma piinsa ya.

ᐃᐃᐃ Mak ᐃᐃᐃ ᐃᐃ Bar ᐃᐃᐃ

¹² Mu niinbisa, yaa sumi mau di ma nye ba naa ya kunyan ti fun lisi di ba ya ma niheta chen, wa jirima.

Ba waa la tum o tuma kinkan ma wati a la nyini ma.

¹³ Ma nye ba jirima kinkan aa kidaŋni ba, domi tum naa baa tum nan daha. Ma la ᐃᐃᐃ dɔŋ ni.

¹⁴ Mu niinbisa, ya ᐃᐃ mau wuti ni, ma ᐃᐃ nibin yare ni a kikapami ba, a kisunji ba naa la ᐃᐃ wa ba kpak bambi, a kisunji ba naa se suuli gbaregeɛ, aa kpak nara maga wa kanyita. ¹⁵ Ma ta tum tum tagin a ᐃᐃ tum tagin.

Maa kpanji a tum tum were dundun aa nye dɔŋ ni awa nara maga ni.

¹⁶ Ma kut kpak tu ᐃᐃᐃ kinkan, ¹⁷ a kisumi Koosa saha maga, ¹⁸ aa pegi un a li kin naa maga ya ma ni. Chene Koosa daŋni ma tum aa kitiŋ Yesu Kristo.

¹⁹ Ma ta ᐃᐃ Koosa siim weri ti tuma. ²⁰ Ma ta sem sem tagna a nye laaboor naa Koosa witinsa ta sem a li o kpok ti ni chen. ²¹ Ma nyini ba sema maga a neɛ a weru. A were ma kpak a. ²² Koosa siim weri ti kpok ve nyen ba sem ta ni, ma ve a.

²³ Koosa naa la nye ma bara ᐃᐃᐃ, zi nye maa tum tum wereu a gbaari. O zi kok ma awa ma lisi wa ma si-imau a li wu tagna ni, chen ni a zi weru hali saha naa ya kunyan Yesu Kristo wa bur wa. ²⁴ O waa naa fune yir ma di ma wa o wati, ya wuti tiina. Chendaha o zi kok ma.

²⁵ Mu niinbisa, maa sumi Koosa a nye ya gbanko ni, ²⁶ a kizaami ya niinbisa maga nene.

²⁷ Mu kpak ya kunyan ti kpoku di mu ᐃᐃ ma ma kari-mi ᐃᐃ ᐃᐃ a nye Yesu nitiŋe ba naa maga nyen dooni.

²⁸ Ya kunyan Yesu Kristo kisunji ma.

2 TESALONIKA TIMA

1 Mu waa, Πωλ, awa Sailas wa Timoti zaami mau. Min, Πωλ, la sɔbi tɔn nɔ a nye ma naa tiŋ Yesu a li Tesalonika ni. Ya kunyan Koosa awa ya kunyan Yesu Kristo dɔ ma.

² Ba sunji ma a kinye ma bara sɔɔna.

Ya Kunyana Wa Wa, O Zi Di Nara Seriau

³ Mu niinbisa, ya yaa zaami Koosau ma daha saha maga. O weru di yaa zaami un chen, domi ma se suuli gbaariu kinkan ka maa daŋni dɔŋa. ⁴ Chendaha ya yaa ŋɔ Yesu nitiŋe doonani maga ya nyen di ma ya ya jiri-ma narawa. Hali nara namsi ma kinkan, ma se ha veen su Koosau kinkan ka maa di ma namsi.

⁵ Koosa wa wa di o wa di teene nɔ tim maga seria wa wuti, o zi wa ŋɔ di ma wa zu o koor ti, domi namsi naa ma namsi nan daha. ^{6,7} Koosa ya wuti tiina. Ya kunyan Yesu awa o malaikasa ba naa chi di a kpak kpok, wa li Koosa tɔhɔn ti a wa, o zi nye ma namsi ti awa ya namsi petiu a kpa namsi ti a du ba naa la namsi ma chen ni. ⁸ Ba naa ve zim Koosa awa ba naa se ve su o laaboer weri ti ya kunyan Yesu we, Koosa zi wa lergi ba diŋsau a ta ba yɔri. ⁹ Koosa wa yisi ba a li o bar nyeni awa o jiri-ma zen ti ni, ba zi wa namsiu a ta yɔri hali saha naa ve kpak bɔ. ¹⁰ A wuzu naa ya kunyan ti kaa wa bur wa, ba naa maga se su un zi nye un jirimau kinkan. Ma gbanko zi wa nyen dooniu a ya chen, domi ma se fune su Koosa laaboer weri naa ya fun wa biksi ma chen.

¹¹ Chendaha ya yaa sumi un ma daha. Waa fune lisi ma di ma la o mi fali ti. Yaa sumi unu di o nye ma o kpok ti yaa tiŋ o mi fali ti nene. Ya veen a sumi unu di o sunji ma ma kitum tum were a naa maga ma daŋni ma tum hali a wa peti, domi ma se su un. ¹² Ma tiŋ chen nene, ya kunyan Yesu sɔn ti zi na jirimau ma daha, ka ma gbanko kaa na jiri-ma, domi ma wa un ya nibegim-ne. Ya Koosa awa ya kunyan Yesu Kristo kisunji ma ma nyen chen.

Tum Tagna Tiina Naa La Zi Wa We

2 Mu daŋni mu bu ŋɔ mau lalakɔ saha naa ya kunyan Yesu wa bur wa ka ya wa un wa lagmi we. Mu niinbisa, mu sumi mau di, ² nara ŋɔ ma di ya kunyan ti piin bur wau, ma ta nye o jeri ma a li ma lise ni a ta nye ba sema kimuksi ma. Nara nama ŋɔ ma di ba ya Koosa witinsiwa akoo ba karime tɔnne a ŋɔ di min sɔbeɛ, ma ta nu ba sem ta. ³ Ma fiɛŋ ma nye nara kimur ma, domi tum tagna tiina la zi wa te a wa. Teene nɔ tima ba naa ve zim Koosa hali a wuzu ti, zi wa siu aa tiŋ tum tagna tiin ti. O saha wa peti, Koosa zi kpa unu a du din dam

ni. ⁴ Tum tagna tiin nɔ zi wa ŋɔ di kinkan naa nibinsa jeemi ya yɔriɛ, a ŋɔ di o ya nibin zenne a kaali ba maga. Hali o zi la zu Koosa bar jeemi damau a kani a ŋɔ di o ya Koosare.

⁵ Ma wa lisi saha naa mu fun nyen ma wati chenn? Mu fune ŋɔ ma a nama maga weu. ⁶ Lalakɔ wu digi nye a ve yaali, ka ma zim chen kin ti. Koosa wa lisi wu digi ti, tum tagna tiin ti zi wau. ⁷ Nibinsa piin sogli a ve Koosa. Chen kin ti tɔ ba nyinbaan di ba ve Koosa gbampulim ni chen, hali o saha wa tel o kaali. ⁸ Doone tum tagin tiin ti zi na nyinbaan a wa. Ya kunyan Yesu wa bur wa, o zi wa kpa o kpoku awa o jiri-ma wa o hiisa a hiisa a du un niu o sou. ⁹ Tum tagin tiin ti wa wa, o zi kpa sintana kpoku a tum tum zene awa alaazibu tuma kinkan, ¹⁰ di o mur nara ba naa Koosa zi wa na ba galimsa a ta ba yɔri. O zi wa na ba galimsa chenu, domi ba wara daŋni wuti ti, chen ni o fu zi kotiu a yisi ba a li ba tum tagna ni ba tiŋ un. ¹¹ Chendaha Koosa zi nye sintana kpa o kpok tiu a tum tum tagna, chen ni ba se zi su kinkan naa ya nusunau. ¹² Ba naa maga ve nye ba se su wuti ti amaa a ka nye ba tusa sɔɔni tum tagna tumi ni, Koosa zi di ba seriau a na ba galimsa.

Koosa Fune Lisi Ya A Nye O Titi Ni

¹³ Mu niinbisa, ya yaa zaami Koosau ma naa o daŋni nan daha. Ma se fune su o wuti ti. Chendaha o fun te kpa o siim weri kpok ti a yisi ma a li ma tum tagna ni a nye o titi ni. ¹⁴ Ya fune wa biksi ma Koosa laaboer weri ti we, o fun a yir ma, chen ni wuzu digi ma zi wa bɔni ya kunyan Yesu Kristo jiri-ma awa o chaaniu kinkan.

¹⁵ Mu niinbisa, chen daha, maa kpak nene aa tiŋ wuti biksi naa ya fun biksi ma saha naa ya fun nyen ma wati awa chenani ya fun sɔbi tɔn ni a nye ma.

¹⁶ Ya kunyana Koosa la daŋni ya a fun sunji ya, a kpami ya ya kpak bambi begim un ni. ¹⁷ O wa ya kunyan Yesu Kristo la kpami ma di ma tum tum were a kisem wu were dunɔŋ.

Teene Nɔ Maga Siili Saha We

3 Mu niinbisa, maa sumi Koosa a nye ya di ya koti a mɔɔli Koosa laaboer weri ti bawu maga ni, chen ni nidamata se zi su unu a chi chenani maa ya chen. ² Ma veen kisumi un di o yisi ya a li ba naa la tum tum tagna nisa ni, domi nara kinkan se wa su laaboer weri ti.

³ Amaa ya kunyan ti ya wuti tiina. O zi kpa o kpoku a nye ma a yisi ma a li tum tagna naa sintana tum a du ma ni. ⁴ Ya kunyan ti nye ya se su ma di ma zi tiŋ kin naa maga ya fun biksi mau a chi ma la tiŋ lalakɔ nan.

⁵ O sunji ma ma daɗni Koosa nene a kpa o kpok ti a nye ma, chen ni ma zi kotiu a di ma namsi.

Ma Nye Ma Se Seri Ya Kunyan Tum Ni

⁶ Mu niinbisa, ya kunyan Yesu Kristo ɗɔ ya di ya ɗɔ ma kin nama we. Ma ta nye ma wa ba naa kpak zanyerka lagmi, domi ba wara tiɗ ya biksi ti. ⁷ Ma titi zimu nene chenani ya nyeni fun du ma watiu. Ma gbanko kinyen chen. Ya wa ma fune nyen, ya wa fun kpak zanyerka. ⁸ Ya ka fune tum nha wa dusumu kinkan, chen ni ya zi diu a li ya bara wilim ni. Ya wa fun a daɗni di ma sunji ya wa diwe ni. Kin naa maga ma yaa fun a nye ya, ya yaa bo a nyuuniu. ⁹ O fune derliu wa ya ɗɔ ma di ma sunji ya wa diwe ni, amaa ya bara wilim nee yaa di a la biksi ma chenani ma zi tiɗ. ¹⁰ Ya fune nyen ma wati, ya yaa fun a ɗɔ mau di nara ve daɗni tum tumi, o wa lawa ba di diwe.

¹¹ Ya fune nu di ma boɗe ya zanyerka timwa a la zu ba daɗtima we ni. Chendaha ya sɔbi nan a nye ma. ¹² Ya ɗɔ bau ya kunyana Yesu Kristo sɔn daha ba nye ba se sere ka ba di ba titi bara wilim aa kitum ba tuma balimm.

¹³ Mu niinbisa, ma ta wa ku wa tum were tumi ni. ¹⁴ Nandigi nyen dooni a ve daɗni o tiɗ chenani ya sɔbi tɔn ɔn nan, ma ta nye o lagmi ma ni, chen ni o zi na hisau. ¹⁵ Ma ta ya un a chi o ya ma doɗne, amaa ma kpanji a burgi o nyuha o tiɗ nyinbaan ti a chi ma ninbe.

Ʋɔɔ Mak Tɔn Ɔ Bar Ɔwa

¹⁶ Ya kunyana naa ya bara sɔn tiina, waa la zi nye ma bara sɔna saha maga, a nyen ma wati.

¹⁷ Min, Ʋɔɔ, zaami mau. Mu titi la sɔbi sem na. Mu tɔna maga ni nanne mu yaa sɔbi mu sɔn.

¹⁸ Ya kunyana Yesu Kristo sunji ma maga.

1 TIMOTI

1 Min waa, פֶּחֶלֶק, la sɔbi tɔn nɔ. Koosa naa fune yisi ya a li ya tum tagna ni di yaa tiŋ un, awa Yesu Kristo naa nye ya kpak bambi begim un ni, ba fune ŋɔu di mu ya Yesu Kristo nitumi.

² Mu la sɔbi tɔn nɔ a nye Timoti naa si fune su Yesu wuti ni a li mu biksi ni.

Ya kunyana Koosa awa ya kunyan Yesu Kristo kpak hin siki a kisunji hin a nye hin bara sɔɔna.

Doso Ba Naa La Biksi Chenani Ve Ya Wuti

³ Mu daŋni i kpalimi Efesus nee a chi chenani mu fun ŋɔ hin saha naa mu wa hin fun nyen ka mu gali Masedonia pulum ni chen. Nara ba naa nyen Efesus ni, bɔne biksi chenani ve ya wutire. La ŋɔ ba di ba gil chen biksi.

⁴ Ŋɔ ba di ba kpa ba mura awa ba nawaalsa sɔn biksi a ta, domi a wa nye nara di dɔŋa amɔre saha maga. Chenani baa tum wa nye nara se su Koosa awa o wuti biksi ti. ⁵ Mu ŋɔ hin nanne, chen ni ya tusa zi chaaniu ka ya kpak tuha begim wa Koosa ni ka ya se su un wuti ya daŋni nara maga. ⁶ Nibikse nama fune bur wuti biksi ti niu a nyuksi ba nyinbaan. Saha maga baa di dɔŋa wa amɔre yɔri yɔri. ⁷ Ba kpak unu ba bambi ni a biksi nara Koosa chikse we, amaa ba wa fun zim sem naa ba biksi chen mun.

⁸ Ya zimu di Koosa chikse ta weru, amaa o lawa nara zim a wuti munu. ⁹ Koosa wa fun nye o chikse ta nibin were dahare. O fun kpa a a nye ba naa ve tiŋ a, a ve tiŋ Koosa nɔ a ve daŋni ba zim un a la tum tum tagna a kpu nara hali ba nyama awa ba numa, ¹⁰ a la tum chɔkumsi tuma a daŋni ba wa ba dɔŋtima nibaala kichɔ, a kpaksi nara a la yogli a la sem nusun sema a la chɔk nara sɔna a la tum tum naa ve tiŋ wuti nyinbaan biksi ti. ¹¹ Koosa naa zen kinkan a wer hali o wa peti, fune kpa o wuti biksi nɔ a du mu nin nee di mu kpa nye nara ni. Waa ya o laaboor weri ti.

פֶּחֶלֶק Fun Zaami Koosa Di O Kpak Un Siki

¹² Mu zaami ya kunyan Yesu Kristo, domi o fune lisi minu di mu ya o tumtumna a kpa o kpok ti a nye min di muu tum o tuma. ¹³ Saha digi mu fun zim un a la chɔk o sɔn a la pini o zoma a la muksi o nitiŋe ta kinkan. Mu si wa fun su un. Chendaha mu wa fun zim chenani mu tum. Amaa Koosa fune kpak min sikiu, ¹⁴ a sunji min hali o ve kpak bɔ di mu si su un, chen ni mu zi kotiu a daŋni nara. Ba naa maga wa Yesu Kristo ya nibegim, o sunji ya nan. ¹⁵ Chenani mu kaa ŋɔ nan ya wuti sema a naa ya maga zi la nɔɔni. Yesu Kristo fune wa tɛene nɔ maga di o wa yisi nara a li ba tum tagna ni

baa tiŋ Koosa. Min fune tum tum tagna a kaali nara maga. ¹⁶ Chendaha Koosa fun a kpak min siki ka muu tum tum tagna a kaali nara maga ka Yesu Kristo fun kpak kanyita kinkan min ni. Chenani ba fun ya a nye min biksi ba naa la zi wa a nye ba se su un, chenani ba zi wa la o mi fali naa ve kpak bɔ. ¹⁷ Ma nye ya yaa kipegi Koosa a kinye un jirima kinkan. Waa ya ya koora naa nyene hali saha naa ve kpak bɔ, a ya nibegim dunɔun. Nandigi wa koti a na un. Ami.

¹⁸ Mu be, Timoti, mu kpa sem nama a du i nin nee. Saha digi nara bɔne fune sem i we a li Koosa kpok ni. Nye ba sem ta kpami hin i tum i tuma nene a nye Koosa ni, ¹⁹ a kpak nene aa tiŋ un wa tuha begim ni. Bɔne ka wa fun tiŋ wa tuha begim a bur a chɔk ba se suuli kinkan. ²⁰ Nara bale naa ba yir Haiminius awa Alezanda, nyen ba ni. Mu fun lisi ba a du sintana nin ni, chen ni ba zi buksiu a ta chɔk Koosa sɔn.

Chenani Yesu Nitiŋe Zi Lagmi A Jeemi Koosa

2 ¹² Mu daŋni mu kpami hinu i sumi Koosa a kizaa mi un ba naa ya koorsa awa ba naa maga dɔ ya daha. Kisumi un di o sunji ba, chen ni ya maga zi nyen wa bara sɔɔnau a tiŋ Koosa nene aa nye un jirima. ³ Ya tum chen maga, o zi sɔɔni Koosa tuhau, ⁴ domi o daŋni o yisi nara magwa a li ba tum tagna ni baa tiŋ un a wa zim o wuti ti. ⁵ Koosa ya nibegimne. Yesu Kristo gbanko ya nibegimne a fun wa tɛene nɔ maga a wa ya nibine, chen ni o zi la mo ninu Koosa wati a nye ya. ⁶ Kristo fune sou ya dahare, chen ni o zi kotiu a la nibinsa nyuuna a nye ba. Saha nɔwa Koosa fun lisi di ya la biksi nara kin nama we. ⁷ Chendaha o fun nye mu ya o nitumi a tum min di mu la biksi ba naa ve ya Ju tima di ba se su un ka ba wa zim wuti ti. Mu sema ya wutire. Mu wa ya nusun tiina.

⁸ Chendaha mu daŋni nibaala ba naa maga tiŋ Koosa nene a nyen bawu maga ni ba sumi un. Ba ta na paan a kidi dɔŋ wa amɔre. ⁹ Mu gbanko daŋni nihaana ba ta niŋi gata a chi sakaalsa a kiniŋi wa neha ni. Ba ta kpa male damata a wɔti ba nyuksa a ta laari salma kina awa bunɔkul were awa gar were. ¹⁰ O ka bɔu di baa tum tum were domi baa tiŋ Koosare. ¹¹ O lawa nihaana ya jergeu a moori aa kibuksi. ¹² Mu wa la nɔɔni di nihaana kibiksi koo a dɔ nibaala. O lawa ba mooriu. ¹³ Koosa fune te naami Adam awa Iif. ¹⁴ Sintana wa fun mur Adam, amaa nihaan tire sintana fun mur o chɔk Koosa chikse ta. ¹⁵ Amaa nihaana ba naa la deesi bisa, ba kpak nene a nye ba se su Koosa kinkan a daŋni dɔŋa aa ya bambi

tima, wuzu digi Koosa zi yisi bau a li ba tum tagna ni hali o wa peti.

Ba Naa I Zi Lisi Ba Ya Yesu Nitiŋe Nihɛɛta Wɛ

3 Mu sem wutirɛ. Nar kpak un o bambi ni di o ya Yesu nitiŋe nyuhu tiina, o daŋni kiwerere. ² O lawa o kpak sɔn weriu nara wati a kpak nihaan begim duŋduŋ a kpak o titi nɛnɛ a ya bambi tiina a tiŋ nɛnɛ a la hɔkra a du o dam ni a koti aa biksi nara. ³ O wa lawa o nɔc sin a dɛɛsi a kpak nara wa tuha sa a kidaŋni o ya male tiina. O lawa o ka ya jergiu a kpak bara sɔɔna saha maga, ⁴ a koti a nyini o wale nɛnɛ a nye o bisa tiŋ o nɔ aa nye un jirima. ⁵ Nar ve koti a nyini o wale nɛnɛ, yerɛ o kaa ya a koti a nyini ba naa tiŋ Koosa? ⁶ O si su Koosa tama, o wa kiya Yesu nitiŋe nyuhu tiina. O ya nyuhu tiina lalaga, o zi zer o titiu ka Koosa zi na o galimsa a chi o funɛ na sintana galimsa chen. ⁷ O lawa ba naa ve zim Koosa, kinyɛ un jirimau, chen ni sintana wa zi wa mo o lo o di hiisa.

Ba Naa I Zi Lisi Ba Ya Yesu Nitiŋe Nisuŋɛ

⁸ O lawa Yesu nitiŋe nisunɛ kpak nara jirimau a tum ba tuma a li ba bambe ni. Ba gbanko ta nɔc sin a dɛɛsi a kidaŋni ba ya male tima. ⁹ Amaa o lawa ba kpak wuti naa funɛ sogli ka Koosa kpa un li gbampulim chenu a kpak tu begim wa Koosa ni. ¹⁰ O lawa Yesu nitiŋe ta te a zaamsi ba, chen ni ka ba di, ba zi ya ba nisunɛ. ¹¹ Nisuŋɛ naa ya nihaan, o lawa o kpak nara jirimau a kpak o titi nɛnɛ a ya wuti tiina a li kina maga ni. O ta lo nara gantɛl. ¹² Nisuŋɛ lawa o kpak nihaan begim duŋduŋɛ a kinyini o bisa awa o wale nɛnɛ. ¹³ Ba naa la sunji nɛnɛ, zi na jirimau a koti a kpak bambi aa ŋɔ nara ni chenani ya se su Yesu Kristo domi ya wa un ya nibegimɛ.

Yerɛ Yesu Kristo Zen Mak

¹⁴ Mu lisu di o wa zi vusi ka mu wa i wati. ¹⁵ Mu vuseɛ, tɔn nɔ zi biksi hinu chenani ya zi nyen wa dɔŋ niu. Ya naa la tiŋ Koosa naa nyenɛɛ, ya waa ya o wuti niile.

¹⁶ Wuti naa funɛ sogli ka Koosa lisi un a li gbampulim, yerɛ o zen mak.

Yesu Kristo fun wa burgi nibine,

ka Koosa siim weri ti fun biksi nara tima di chenani o ŋɔ o titi wɛ chen ya wutirɛ.

Koosa malaikasa funɛ nyini un ka Koosa wa lɛli un a li o sou ni a zini o tɔhɔn ti.

O nitiŋe ta fun a mɔɔli o laaboor weri ti bar damata ni ka nara se su un.

Chenani Nara Bɔnɛ Daŋni Ba Mur Nara

4 Koosa siim weri ti biksi nyen gbampulim ni di saha kurge wau, nibin bɔnɛ zi wa buru a tiŋ Koosa. Ba ka zi wa nu alizin tagna biksiu a kitiŋ ba naa la mur ba nɔ. ² Biksi nɔ li nusun tima ba naa la daŋni ba mur nara nɛɛ. O bak ka wu bu to wu were koo wa tagna ni. ³ Nara nama la biksi di nara kichi diwe bɔnɛ ka nibaala ta kpa haanasa. Amaa Koosa daŋni ba naa se su un a

zim wuti ti di ba kpa diwe naa maga o fun naami chen a sumi un aa di. ⁴ Kin nawara maga Koosa fun naami weru. O wara daŋni ya chi diwe bɔnɛ, amaa o daŋni ya kpa diwe magwa a sumi un aa kidi. ⁵ Ya ya chen, Koosa zi kpa o ninu a sak diwe ta ni ka ya di.

Ɔɔɔl Daŋni Timotiu O Ya Yesu Tumtum Weri

⁶ I yaa lisi Koosa wuti biksi naa i fun la aa tiŋ, a kpa a biksi Yesu nitiŋe ta, i ya Yesu Kristo tumtum werire. ⁷ Ta lagmi ba naa la biksi mura a naa ve ya Koosa wɛ, a nye nara ni. Ba mur ta ya yɔrɛ. Kpaŋi i titi kinkan Koosa wuti biksi ti nyen i bambi ni. ⁸ I kpa i bara a tum di o kpok, chen weru, amaa ii tiŋ Koosa nɛnɛ, waa bɔnɛ kinkan, chen ni i zi tum o tumau lalaknɔ awa saha naa wa wa. ⁹ A waa ya wuti sɛma a naa ya maga zi la nɔɔni kinkan. ¹⁰ Chendaha yaa tum ya tuma kinkan a nye Koosa ni, domi ya kpak bambi begimu un ni. O nyenu a daŋni o yisi nara maga a li ba tum tagna ni baa tiŋ un. O piin ya chenu a nye ya naa se su un ni.

¹¹ Kiriŋ a kibiksi kin nama a nye nara ni. ¹² Nye i sɛma awa i nyeni wa chenani i daŋni nara wa chenani i si su wa i tum were, biksi Yesu nitiŋe ta chenani ba zi tiŋ Koosa. I ya chen, nandigi wa zi ŋɔ di i ya bichelle. ¹³ Hali mu wa wa i wati, kpak si sem a karimi Koosa sem tɔn ti nara suwachak ni a kibiksi ba Koosa wɛ. ¹⁴ Ta sugle papaha naa Koosa fun nye hin saha naa o wa yir hin di i ya o tumtumna a nye o witiina sɛm a li o kpok ni ka Yesu nitiŋe nihɛɛti ta kpa ba nisa a sak hin ni. ¹⁵ Nye kin nama nyen i bambi ni i tiŋ a, chen ni nara maga zi na chenani i tum tum were a gbaariu. ¹⁶ Kidoso i nyeni ni awa chenani i biksi nara. I kpak kin nama nɛnɛ, wuzu digi Koosa zi wa yisi i wa ba naa la nu i nɔu a li ma tum tagna ni hali a wa peti.

Chenani Timoti Zi Nyini Yesu Nitiŋe

5 Ta zulimi nihɛɛ, amaa sumi un a chi o ya i nyana. Kisem sɛma bunɔɔna wati a chi ba ya i niinbisa, ² awa nihaana a chi ba ya i niina, awa butoosa a chi ba ya i toosa. Kilisi chenani weree aa nye ba.

³ Kinyɛ luhaana ba naa ve kpak nara ba nyini ba, wa jirima. ⁴ Amaa luhaan kpak niisisa akoo bisa, ba nyini un a bɔ chenani ba nyana awa ba niina fun ya nye ba. Chene ba zi tiŋ Koosau ba dam ni a sɔɔni o tuha.

⁵ Luhaan ve kpak nandigi o nyini un ka o kpak bambi begim Koosa ni a la sumi un di o sunji un nha awa dusum, o ya luhaan wutirɛ. ⁶ Amaa luhaan naa ka tiŋ o titi daŋni, o nyenu a chi o wa zim Koosa. ⁷ Kibiksi kin nama a nye i nara ni, chen ni nandigi wa zi koti a nye ba sɔn tagin. ⁸ Nandigi ve nyini o titi wale, o wa tiŋ Koosa nɛnɛ. O tum tagna a kaali ba naa ve zim Koosa, domi ba waa koti a nyini ba wale.

⁹⁻¹⁰ Luhaan bunsaa kaali bun fumnɔra, ka o fun kpak baal begim duŋduŋ a dɛɛsi o bisa nɛnɛ a la Koosa nara awa hɔkra a du o dam ni a la sunji ba naa nyen muksi ni a kpak un o bambi ni di o tum tum werewa, Yesu nitiŋe ta zi nyini unu.

¹¹ Luhaana ve tel bun fumncora, ta nye Yesu nitiŋe ta kinyini ba. Ba zi daŋni ba yu baal faleu, ba wa zi bu kpak un ba bambi ni di ba tum Kristo tuma. ¹² Ba ya chen, ba zi chok ba woviu di ba zi tum Kristo tumau dunɗunɗun. Chendaha Koosa zi wa na ba galimsau.

¹³ Luhaan butoosa gbanko zi kpak zanyerkau a gba nara dams a zu ba we ni aa lo nara gantel. ¹⁴ Mu daŋni luhaan butoosa kiyu baalasau a lul bisa a kinyini ba dama, chen ni ya dɔma wa zi na nyinbaan a chok ya sɔn. ¹⁵ Luhaan butoosi ta bɔne piin bur Koosa nyinbaan tiŋi niu di ba tiŋ sintana. ¹⁶ Nihaan naa tiŋ Kristo a kpak luhaana o wale ni, o lawa o nyini bau. Yesu nitiŋe ta ka nyini luhaana ba naa ve kpak nara.

¹⁷ Yesu nitiŋe niheeta ba naa la nyini ba nara nene a kpak si sem aa biksi nara Koosa we kinkan, o lawa ba na jirima bileu. ¹⁸ Ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ,

“Ma ta vɔ nuha naa la sɔrgi niŋmena di o cheri a, nɔ.”

Ba fun bukoo sɔbi,

“Tumtumna kila o bɔta.”

¹⁹ Nandigi daŋni o fiksi Yesu nitiŋe nihee, nye o kpa nara bale koo nara batora ba wa a ya sehera tima, chen ni i zi nu ba semau. O ve ya chen, ta nu o wati.

²⁰ Ba naa la tum tum tagna, kpanji a burgi ba nyuuna nara suwachak ni, chen ni ba naa nuɛɛ zi ɔmu.

²¹ Mu chiŋi Koosa awa Yesu Kristo awa o malaikasa naa o lisi suwachak ni, mu ŋɔ hinu di ii tiŋ mu biksi ŋɔ. Ta nyini digi a kaali digi. ²² Ta kpa i nisa a saksi nara ni lalaga di ba ya ya kunyan ti tumtumsa. Ta lagmi ba naa la tum tum tagna wati, amaa i kpak i titi wa tu chaan ni saha maga.

²³ Ta nɔ ni dunɗunɗun, amaa i yaa kinyɔ sin tama, domi i lo wi yori yori. O zi sunji hinu.

²⁴ Bɔne tum ba tum tagna gbampulim neɛ, chen ni ya zi zim a weu. Bɔne ka tum ba tum tagna a sogli, chen ni ya wa zi zim a we. Amaa wuzu digi Koosa zi wa di ba maga seriau. ²⁵ Ya zim tum were naa nibinsa tumu we, hali a naa sogli we, domi a zi wa li gbampulimu.

6 O lawa yosa kinye ba kunyama awa jirimau, chen ni nandigi wa zi koti a chok Koosa sɔn a kisem di ya biksi ti ya yɔrɔre. ² Ba kunyam ta ya Yesu nitiŋe, ba ta ve ba jirima nyɛeli, domi ba ya ba dɔŋtima daha. Ba tum tuma kinkan a gbaari, domi ba dɔŋtim ta ba daŋni chen la zi na nyɔcra a li ba tum ta ni. Kibiksi kin nama a nye i nara ni.

Nusun Nibikse Daŋni Ba Na Nyɔcrrɛ A Li Ba Biksi Ni

³ Ba naa maga ve la nɔcni ya kunyana Yesu Kristo wu-ti sema a naa nye ya tiŋ un nene, amaa a kpak ba titi biksi a nye nara ni, ⁴ ba zer ba titi a ve zim kundɔŋ. Saha maga ba yaa daŋni ba di amɔrɛre kinkan a kidaŋni

tel sema, chen ni ba naa la nu ba sem ta ya handɔta timawa a waligi dɔŋ ni a la chok dɔŋ sɔna a ya beeli tima. ⁵ Nibikse nama ya ba naa ve zim wuti ti, ka ba lisi lisi tagna saha maga. Ba yaa daŋni bara borare a du dɔŋ ni, a la lisi di ba naa tiŋ ba biksi ti chen zi wa ya male timau.

⁶ O ya wutire di ba naa tiŋ Koosa wuti biksi ti zi na nyɔcrau kinkan, amaa ba kpak tu sɔcna awa kin naa ba kpak chen ni. ⁷ Ba funɛ lul ya, ya wa fun koti a kpa kundɔŋ a wa. Ya wa sou, ya wa zi veɛn koti a kpa kundɔŋ aa la. ⁸ Ya kpak diwe a di a kpak kilaare a laari, chen la zi puŋ ya. ⁹ Amaa ba naa la daŋni ba ya male tima, sintana zi wa zaamsi bau a mo ba lo a li ba womsa awa ba tum tagna daŋni ni, chen ni ba zi wa chok kinkan. ¹⁰ Domi tum tagna damata li male daŋni neɛ. Bɔne kpak a ba bambe nee kinkan di ba na male a la bur Koosa nyinbaan ni. Chen nye ba tusa chok kinkan.

O Lawa Timoti Tiŋ Pɔɔl Biksiu

¹¹ Amaa i waa naa la tiŋ Koosa, ta tum tum tagna chen ni. Nye i si seri wa tum were tumi ni ka i tiŋ Koosa nene. Nye i si su un kinkan a ya jergi a kidi i namsi a kidaŋni nara maga. ¹² I funɛ gil i tum tagna a chiŋi Koosa sehera tima nidamata suwachak ni, o fun kpa o mi fali naa ve kpak bɔ a nye hin. Kpak un nene. Nye i si su un kinkan saha maga, chen ni i zi tiŋ unu nene. ¹³ Mu chiŋi Koosa naa funɛ naami kina maga, awa Yesu Kristo naa funɛ sem a kok o titi nene a nye Pɔntius Pailɔt ni a li ba suwachak ni, mu ŋɔ hinu di, ¹⁴ ii tiŋ chenani mu fun biksi hin. Nye i tuha kichaani, chen ni nandigi wa zi koti a chok i sɔn, hali ya kunyan Yesu Kristo wa bur wa.

¹⁵ Koosa naa zeneɛ a dɔ kina maga a ya koorsa maga kanɔkora, waa la zi tum un saha naa o daŋni. ¹⁶ Koosa dunɗunɗun nyeneɛ saha maga a li chaani naa nandigi zi ve koti a zuuli. Nandigi ha wa na un koo zi koti a na un. O kpok zen awa o jirima zi nyenu hali saha naa ve kpak bɔ.

¹⁷ Kibiksi ba naa kpak kidamata di ba ta daŋni sɔn a daha. Ba ta kpak bambi begim a li ba kin naa la zi wa chok ni, amaa ba ka kpak bambi begim Koosa naa la nye ya kina maga di ya tusa sɔcni ni. ¹⁸ Kibiksi ba baa tum tum were nene a kidaŋni ba bɔni ba kina a nye ba dɔŋtima ni. ¹⁹ Ba ya chen, ba zi kotiu a chiŋsi ba kina saha naa la wa nan a koti a kpak Koosa wuti miisa naa o zi kpa nye ba.

²⁰ Timoti, kiil kin tima mu fun kpa a du i nin ni chen. Ta lagmi ba naa la sem di ba biksi nara chenani ba zi wa zim Koosa. Ba biksi ti ya yɔrɔre. Saha maga nara nama di ba titi womsi amɔrɛre a la sem sem tagna.

²¹ Bɔne funɛ tiŋ ba a bur a tiŋ Koosa wuti nyinbaan.

O sunji ma maga.

2 TIMOTI

1 Mu waa, Pɔɔl, naa Koosa fun lisi di mu ya Yesu Kristo nitumi a tum di mu la ɲɔ nara ni o miisa naa o piin kpa nyɛ ya wɛ, domi ya wa Yesu Kristo ya nibɛgimɛ.

² Mu la sɔbi tɔn nɔ a nyɛ mu be daɲni Timoti naa si funɛ su Yesu a li mu biksi ni. Ya kunyana Koosa awa ya kunyan Yesu Kristo sunji hin a kpak hin siki aa nyɛ hin bara sɔɔna.

Pɔɔl Fun Zaami Koosa Timoti Daha

³ Min la tum Koosa tuma awa tuha bɛgim ni a chi chenani mu nawaalsa fun tum chen. Mu yaa sumi Koosa a la zaami un i daha nha awa dusum. ⁴ Mu lisu chenani i fun li mu watiu ka i tuha chɔku kinkan. Mu daɲni mu bu na hinu kinkan, chen ni i zi nyɛ mu tuha sɔɔniu hali a la gali. ⁵ Mu lisu di i niina, Yunis, awa i na-ha, Lois se su Yesu wuti ni. Mu zimu di i gbanko si su unu a chi ba. ⁶ Chendaha mu daɲni i lisi saha naa mu fun wa kpa mu nisa a sak hin ni, ka Koosa kpa o papa-ha a nyɛ hin chen. Ta tɔ un, amaa kitum un nɛnɛ. ⁷ Siim weri naa Koosa fun kpa nyɛ ya chen, o wa nyɛ ya ɔm wa bambi kpaki ni, amaa o nyɛ ya o kpok ti, chen ni ya zi kotiu a daɲni nara a ya bambi tima.

⁸ Ta nyɛ hiisa kpak hin a li chenani i ɲɔ nara ni ya kunyan ti wɛ. Ta nyɛ hiisa gbanko kpak hin a li chenani ba tɔ min dɛ Kristo wɛ daha. Kpa kpok naa Koosa nyɛ hin aa saksi a na namsi o laaboor weri ti daha. ⁹ Koosa funɛ yir ya di ya ya o titi nara a fun yisi ya a li ya tum tagna ni yaa tiɲ un. O wa fun ya chen di ya ya nibin werewa daha. Ya wa Yesu Kristo ya nibɛgimɛ. Chendaha o funɛ ya Koosa tutɔrɛ a li o piili ni o sunji ya chen. ¹⁰ Doone o fun tum o be Yesu Kristo di o wa lisi ya a li ya tum tagna ni yaa tiɲ un. Nan biksi ya di o ya Koosa tutɔrɛ o sunji ya. Kristo funɛ sou a li o daakakli ti ni, o fun a nyanji sou. Waa funɛ kpa Koosa laaboor weri naa funɛ sogli chen a biksi ya o mi fali naa vɛ kpak bɔ, wɛ.

¹¹ Koosa fun lisi min di mu ya o nitumi a la biksi nara o laaboor weri ti wɛ. ¹² Chendaha ba fun kpak min a la tɔ dɛ ka mu namsi nan. Amaa mu ha vɛɛn kpak bambi kpoku, domi mu zim naa mu si suu. Mu zimu di o zi il o kin nawara o fun kpa a du mu nin ni hali saha naa o wa bur wa. ¹³ I funɛ nyɛn mu wati, mu fun a biksi hin Koosa wuti wɛ di ii tiɲ un. Lalaknɔ kpak mu wuti biksi nɔ nɛnɛ. Nye i si yaa su Yesu Kristo aa kidaɲni nara nɛnɛ, domi o wa ya ya nibɛgimɛ. ¹⁴ Koosa siim weri naa nyɛn ya ni nan, zi kpa o kpoku a nyɛ hin di i kpak Koosa papaha naa o fun kpa a du i nin ni chen nɛnɛ.

¹⁵ I zimu di ba naa maga funɛ nyɛn mu wati a li Azia pulum ni kaalu a ka min. Hali nara bale naa ba yir Figelus awa Hɛmɔjenis, ba gbanko funɛ kaaliu.

¹⁶ Ɔnɛsifɔrɔs funɛ kpami minu bu damata. Chendaha mu sumi ya kunyan ti di o kpak o wale siki. O wa kpak hiisa a du min ni domi ba funɛ kpak min a tɔ dɛrɛ daha. ¹⁷ O funɛ wa tel Room, o fun vaan piili a dɛu mu bar nyɛni hali a wa na min. ¹⁸ I gbanko zimu nɛnɛ a li chenani o fun sunji min kinkan a li Efesus ni. Ya kunyan ti wa bur wa, o zi kpak un sikiu kinkan.

Timoti Chi Yesu Kristo Lanjimarɛ

2 Mu be, ya wa Yesu Kristo ya nibɛgimɛ. Chendaha Koosa la zi sunji hin i kpak kpok. ² I funɛ nu ka muu biksi nara bu damata. I gbanko tiɲ mu nɔ sɛma aa kibiksi ba naa ya wuti tima ba zi kotiu a la biksi ba dɔɲtima.

³ I chi Yesu Kristo lanjimarɛ. Adaha i saksi a na namsi o daha. ⁴ Lanjima la laal ni, o yaa gil o kina magau a ta gantɛl ni. O yaa daɲni o tuma sɔɔni o nyuhu tiina tuhau. ⁵ Nar awa o dɔɲtima chɔ chɔchɔha a daɲni o di, o lawa o tiɲ ba niɛɛti nɔu. ⁶ Niparɛ naa la tum kinkan a li o ɲmaha ni, o zi na kiparɛ naa ba te kum chenu. ⁷ Kilisi chenani mu sɛm hin nan. Koosa zi sunji hinu ii zim mu sɛm ta muna.

⁸ Kilisi Yesu Kristo naa funɛ ya koor Devid lul be, a si a li o sou ni. Mu yaa ɲɔ nara niu Koosa laaboor weri ti wɛ, o wɛwa mu yaa ɲɔ ba. ⁹ Koosa laaboor weri ti daha ba fun kpak min a la tɔ dɛ di mu namsi a chi tum tagna nitumi. Amaa ba wa koti a kpa o laaboor weri ti a tɔ dɛ. ¹⁰ Chendaha mu di mu namsi maga, chen ni Koosa zi wa yisi ba naa o fun lisiu a li ba tum tagna a kpa o jiri-ma zen naa vɛ kpak bɔ a nyɛ ba. Ya wa Yesu Kristo ya nibɛgimɛ. Chendaha Koosa koti a ya chen. ¹¹ Ba funɛ sɛm wutirɛ,

“Ya wa un siwɛɛ,
wuzu digi ya wa un zi nyɛnu.

¹² Ya di ya namsi maga,
wuzu digi ya wa un zi wa ya koorsau.

Ya vɛ un,
o gbanko zi vɛ yau.

¹³ Ya vɛ ya wuti tima,
o waa ya wuti tiinne saha maga.
O wa koti a vɛ o titi.”

Kpaɲi I Titi A Kitum Koosa Tuma Nɛnɛ.

¹⁴ Kibiksi kin nama a nyɛ Yesu nitiɲɛ ta ni aa kite ba nin Koosa suwachak ni di ba ta di dɔɲja wa amɔrɛ yiri

yɔri. Ba naa la di amɔre chen ni, ba sema zi nye ba naa la nu a chen bur Koosa tiŋi niu. ¹⁵ Kpak un i bambi ni aa kitum Koosa tuma nene, chen ni o wa zaamsi hin a peti, o zi ŋɔ di i kpanji i titiu. I biksi Koosa laaboor weri ti a nye nara ni wa wuti ni, i wa zi wa na hiisa. ¹⁶ Ta lagmi ba naa yaa biksi womsi mura a naa ve ya Koosa we, a nye nara ni. Ba naa la biksi chen ni, duŋni narawa a li Koosa wati a gbaari. ¹⁷ Chenani ba yaa biksi nara chi cho naa la di nibine barawa. Nara bale naa ba yir Haiminius awa Failitus, nyen ba ni. ¹⁸ Nara bale na fune gil Koosa wuti nyinbaanu a nye ba naa se su Kristo bɔne bur o tiŋi ni, domi ba biksiu di ya piin siu a li ya sou ni. ¹⁹ Amaa Koosa laaboor weri ti chi dam zechikre. O kpoku kinkan. Chendaha nandigi wa kiziigi un. O fune sɔbiu a sak zechik ti ni,

“Ya kunyan ti zim ba naa o do.”

O gbanko fune sɔbiu a sak,
O gbanko fune sɔbiu a sak,

“Ba naa maga ŋɔre di ya kunyan ti do ba,
ba gil ba tum tagna aa tiŋ un.”

²⁰ Kidamata nyen sal zen ni. Ba kpa aniita awa salmasiwa a kɔɔri bɔne a kpa daasa awa choha a kɔɔri bɔne. Ba kpa aniita awa salma kin tau a chiŋsi a po wuzu zene wuzu. Ba ka kpa daasa awa choha kin tau a tum tuma wuzu kam. ²¹ Ba naa maga gil ba tum tagna, ba chi aniita awa salma kin nawara ba kpa chiŋsi a po wuzu zene chene. Ba saksi ba titiu di ba tum tum were a nye un. ²² Ta tiŋ i titi daŋni a chi ba naa ya bunɔɔna, amaa kpak un i bambi ni a tum tum were kinkan a nye i si su Yesu aa kidaŋni nara awa bara sɔɔni ni. Kilagmi ba naa kpak bambi chaane a la sumi Koosa di o sunji ba. ²³ Ta lagmi nibin womni ba naa yaa di doŋa wa amɔre kin nawara ba ve zimi we. I zimu di ba yaa di amɔre hali o wa peti doŋa yooli ni. ²⁴ Ya kunyan ti tumtumna fiŋ o daŋni yo. O lawa o ya jergiu a koti a biksi nara nene awa kanyita ni. ²⁵ Saha naa o wa burgi womna nibikse na nyuuna, o ta na paan a du ba ni. Ami Koosa zi nye ba nyinbaanu di ba gil ba tum tagna a bur tiŋ un a wa zim o wuti ti. ²⁶ Ba ya chen, ba zi bur wa ba nesa niu a koti a cho a li sintana naa fune kpak ba a mo ba lo di ba tiŋ o no ni.

Tɛene No Maga Siili Saha We

3 Kinu mu sema. Tɛene no maga saha wa dugli o peti, o zi wa bɔmu kinkan nara wati. ² Nara zi wa nyen dooniu a kpak si a kidaŋni male a zer ba titi aa ya diŋ ve nuulisi tima. Ba zi wa pini nara zomau a kive ba nyama awa ba numa kɔɔna a ta zaami nara aa ve tiŋ Koosa. ³ Ba zi ve ba doŋtimau a ya bambi kpok tima a ya tuha sa tima a cho k ba sɔna a kitum chi garanjur tuma aa du ba ni. Ba zi ha tum wereu, ⁴ a li nara gantel a ya wu zene tima aa lisi di ba ya nibin zenewa. Ba zi ya kidaŋni ba titi daŋne a kaali chenani ba fu zi daŋni Koosa. ⁵ Ba zi jeemi Koosa wa ba nyina niu aa ve kpak o kpok ti. Ta lagmi ba naa la tum chen ni. ⁶ Ba bɔne la zu dams a mur nihaana ba naa ve kpak neha. Ba ban-chisa la yaali ba tum tagna daha. Hali ba titi daŋne la lergi ba di ba ya chen. ⁷ Nihaan nama yaa kpanji di ba

buksi wu digi, amaa ba ka wa fun koti a zim un nene. ⁸ Nibikse nama burgi ba gantelwa a chak Koosa wuti ti a chi nara bale naa ba fune yir Janis awa Jambres, burgi ba gantelwa a chak Mosis saha digi. Nibikse nama ya lise tagin timwa a nyuksi Koosa nyinbaan. ⁹ Ba wa zi wa na nyɔɔra kinkan a li ba tum ni. Nara maga zi wa zimu di nibikse na gbanko ya womniwa a chi ba fune zim di Janis awa Jambres ya womniwa saha digi.

Ta Bur Gantel A Li Koosa Wuti Nyinbaan Ni

¹⁰ Amaa i chau chenani muu biksi nara nee awa chenani mu nyeni du wa chenani mu kpak un a li mu bambi ni di muu tiŋ Koosa. I gbanko zimu di mu si yaa su Koosau ka mu daŋni mu doŋtima awa kanyita ni wa chenani mu di mu namsi. ¹¹ I gban zimu chenani mu dooma muksi minu kinkan a li tsi a naa ba yir Antiok, Ikonium awa Listira ni, ka mu di namsi dooni. Amaa Koosa fune bu wa lisi minu a li mu namsi maga ni. ¹² Nibinsa zi yaa wa muksi ba naa la daŋni ba tiŋ Koosa nene, domi ba wa Yesu Kristo ya nibegim. ¹³ Amaa nimure ba naa la tum tum tagna zi wa tumu aa gbaari. Ba wa la mur nara awa ba titi. ¹⁴ Amaa ii ka tiŋ Koosa nyinbaan wuti ti. I zimu nene ba naa fune te biksi hin o we chen, di i si su un kinkan. ¹⁵ I gban fune zim Koosa sem ton tiu a li i biches i ni. Waa fune koti a nye i si su Yesu Kristo, chen ni o zi yisi hinu a li i tum tagna ni. ¹⁶ Koosa titi fun nye ba naa fune sɔbi a li o sem ton ti ni saha digi chen di ba sem ta ya wuti. O nitiŋe ta koti a kpa o sem ton ti a biksi nara o wuti ti we. Ba gbanko koti a biksi ba chenani baa tum tum tagna awa chenani ba zi gil a a kitum tum were, ¹⁷ chen ni o tumtumsa zi saksiu di ba tum tum were maga.

4 Mu chiŋe Koosa awa Yesu Kristo naa la zi wa di miisa tima awa nisite seria a di o koor ti suwachak ni, ² Mu ŋɔ hinu di o lawa i biksi Koosa laaboor weri ti we aa nye nara ba naa la nu awa ba naa ve nuuli ni. I yaa la burgi ba naa la tum tum tagna nyuuna, aa kikapami ba a bur tiŋ Koosa nyinbaan. Saha maga ii biksi ba wa kanyita kinkan ni. ³ Saha wau nibinsa zi ve wa nu Koosa wuti biksi ti, amaa ba zi wa tiŋ ba titi daŋne a lagmi ba naa la zi wa biksi ba chenani ba daŋni aa gbaari. ⁴ Ba zi wa buru a li Koosa wuti biksi ti ni, a kidaŋni baa nu mura. ⁵ Amaa ii kpak o wuti ti nene saha maga. I di namsi aa kibiksi Koosa laaboor weri ti we a nye nara ni aa kitum i tuma nene a nye un.

⁶ Mu waa wara, saha naa mu zi wa sou dugleu. ⁷ Mu miisa chi chochohare. Mu kpanju a cho peti ka mu si ha veen su Koosa. ⁸ Ya kunyan ti wa bur wa di o di ya seria wa wuti, o zi bo min mu chimu, domi mu tum tum werewa a nye un. O zi wa ya chenu a nye ba naa maga la daŋni un a la po un di o bur wa.

Ta Vusi A Wa Kpami Min

⁹ Kpanji i titi a bur wa mu wati lalaga. ¹⁰ Dimas naa la daŋni tɛene no maga kina, fune gil minu a kaali Tesalɔnika. Kresens fune a gbau a kaali Galesia pulum. Taitus ka kaali Dalmesia pulum. ¹¹⁻¹² Mu gbanko tum

Tikikus Efesus ni. Luk dunđun nyen mu wati. I wa Maak kuwa mu wati, domi waa kote a sunji min a li mu tum ni. ¹³ I wa wa, i zer mu kuntu naa mu kpa ta Karpus wati a li Troas ni a kpa un kuwa, a pa mu tona gbanko. Doso a naa ya sela tona chen ni.

¹⁴ Machere naa ba yir Alzanda chen fune muksi min kinkan. Ya kunyan ti zi wa di o tum tagna seriau.

¹⁵ Doso kinyini un, domi ya fune nyen dooni, o yaa fun ve ya biksiu wa kpok ni.

¹⁶ Mu fune kok mu titi a li seria bar diili de ti ni, nandigi wa fun chinji mu gantel ni. Mu si su di Koosa wa zi wa lisi chenani ba fun gil min. ¹⁷ Amaa ya kunyan ti fune nyen mu watiu a kpa o kpok ti a nye min, a fun nye mu koti a sem Koosa laaboor weri ti we a nye ba naa ve ya Ju tim ni a lisi min a li bar tagin kinkan ni.

¹⁸ O gbanko zi lisi minu a li tum tagin naa maga nibinsa zi wa tum a du min ni a nye mu zu o koor naa nyen Koosa tona ti ni. O la jirima kinkan hali saha naa ve kpak ba. Ami.

ᐱᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱ ᐱᐱ

¹⁹ Mu zaami Akwila awa Prisila. Mu gbanko zaami Onesiforos wale. ²⁰ Erastus fun kpalimi Korint ni ka mu fun gil Trofimus a li Mailitus ni, domi o wa fun kpak alaafu. ²¹ Kpanji i titi a wa ka wa saha wa tel.

Yubulus, Pudens, Linus, ya towe Klodia, awa ya danti-ma ba naa maga nyen bar ba, zaami hinu.

²² Ya kunyan ti zi nyen i watiu.

Koosa kisunji ma maga.

TAITUS

1 Mu waa, Pɔɔl, naa ya Koosa tumtumna awa Yesu Kristo nitumi, min la sɔbi tɔn nɔ.

Koosa fune lisi min a tum di mu wa kpami ba naa Koosa fun lisi di ba se su un a wa zim o wuti, chen ni ba zi tiŋ unu nene. ²Wuti biksi nɔ daha, ya kpak bambi begim di o zi wa kpa o mi fali naa ve kpak bɔu a nye ya. Koosa naa ya wuti tiina, fune te vɔu di o kpa o mi fali nɔ a nye ya a zi naami teene nɔ maga. ³O biksi ti fune sogliu. Saha naa o fun lisi, Koosa fun kpa un a li gbampulim a nye o ya o laaboor weri ti. Koosa naa la yisi nara a li ba tum tagna ni, o fune kpa unu a du min di mu biksi nara o we.

⁴Min la sɔbi tɔn nɔ a nye mu be Taitus naa si fune su Koosa wuti ti a li mu biksi ni. I wa min la tiŋ Koosa nyinbaan. Ya kunyan Koosa awa Yesu Kristo naa fune yisi ya a li ya tum tagna ni, zi sunji hinu a nye hin bara sɔɔna.

Chenani Taitus Zi Tum A Li Krit Pulum Ni

⁵Mu fune gil hin Krit ni, i kpalimi dooni a kɔri Yesu nitiŋe kina a lisi niheeta a li doonani maga baa lagmi. Lisi chenani mu fun nɔ hin. ⁶O lawa niheɛ kpak sɔn weri wa nara niu a kpak nihaan begim duŋduŋ a kpak bisa ba naa se su Koosa. Ba ta chɔk o male aa kitiŋ o nɔ. ⁷Chenani o ya Yesu nitiŋe nyuhu tiina aa tum Koosa tuma nan, o lawa o kpak sɔn weri wa nara niu. O ta ya diŋ ve nuuli tiina a ta na paan lalaga a du nara ni, a ta nɔ sin kinkan a deesi, a ta kpak nara wa tuha sa, a ta daŋni o ya male tiina. ⁸O lawa o la nara a du o dam niu aa kidaŋni o tum tum were saha maga. O lawa o ya neha tiinau a ya nibin weri naa tiŋ Koosa nene a ya bambi tiina. ⁹O lawa o kpak Koosa laaboor weri naa ba fun te biksi unu nene. Waa ya wuti tiina. O kpak chen nene, o zi kotiu a kpa un a biksi nara a kpami ba, aa koti a burgi ba naa ve un nyuunau.

¹⁰Nibin damata ve tiŋ Koosa nɔ a kpa ba sem yɔrisa a la mur ba dɔŋtima. Ju tima ba naa nɔ di ba se su Yesu, bɔne la ya chen a kaali ba maga. ¹¹Ba biksi tagna a naa lawa ba ta biksi, waligi narawa awa ba wale a ta a li Koosa nyinbaan wuti ti ni. Chendaha i nɔ ba di ba gil ba muri. Ba gbanko biksi chene di ba na male. ¹²Ba sembiri witinsi ta digi a li Krit ni fune nɔ saha digi, "Krit tima ya nusun timwa saha maga. Ba chi sel tagna a naa ya pumpo tima a kpak zanyerkare." ¹³O sem ta ya wutire. I lawa i burgi Yesu nitiŋe ta nyuunau wa kpok ni, chen ni ba zi kpak Koosa wuti tiu nene. ¹⁴Ba ta nu Ju tim ta mura awa chenani nibinsa ba naa ve wuti ti, nɔ ba. ¹⁵Kina maga weru a li ba naa tusa Koosa fun chak-

si ni. Amaa ba naa tusa o fun ve chaksi ka ba se ve su un, kina maga ya dɔŋwa ba wati, domi ba lise awa ba tusa ya kitagniwa. ¹⁶Nibikse na la nɔ di ba zim Koosau, amaa ba tuma biksee di ba wa zim un. Ba ve o nɔ a ve koti aa tum tum were. Chendaha ba chi kipotiwa o wati.

Kpa Koosa Wuti Biksi Aa Biksi Nara

2 Amaa o lawa i kpa Koosa wuti biksi tiu aa biksi nara. ²Kibiksi nibaal heeta di ba ta nɔ sin aa deesi. O lawa ba ya neha timau awa bambe tima, chen ni nara zi nye ba jirimau. Kibiksi ba di ba se su Yesu kinkan a kidaŋni nara maga a kidi ba namsi. ³Kibiksi nihaheeta gbanko di baa tum tum were, chen ni ba dɔŋtima zi nye ba jirimau. Biksi ba ba ta chɔk ba dɔŋtim sɔna a ta nɔ sin aa deesi. O lawa nihaheeta ta biksi nihaana baa tum tum wereu, ⁴chen ni ba se zi seriu ka baa daŋni ba baalasa awa ba bisa, ⁵a ya neha tima awa tu chaan tima a ya dam nihaan birige a ya jerge tima aa tiŋ ba baalasa nɔnɔna, chen ni ba naa ve tiŋ Kristo wa zi chɔk Koosa laaboor weri ti sɔn.

⁶O lawa i gbanko biksi bunɔnɔnau ba ya neha tima. ⁷I titi kitum tum were. I ya chen a li kina maga ni, chen la zi biksi ba chenani ba gbanko zi tum tum were. Kibiksi ba a li i bambi ni, chen ni ba zi nye hin jirimau a li i biksi ti ni. ⁸Kpa wuti sema aa biksi ba, chen ni i dɔma wa zi koti a nɔ di i tum galimsau. I sem chen, hiisa zi kpak bau.

⁹O lawa yosa tiŋ ba kunyama nɔnɔnau saha maga aa nye ba tusa kisɔni kina maga ni. Yosa ta leusi ba kunyama, ¹⁰akoo a nme ba kina. O lawa baa tum tum wereu a nye ba a ya wuti tima, chen ni ya Koosa naa fune yisi ya a li ya wu tagna ni, biksi ti zi kpak sɔn weriu.

¹¹Koosa daŋni o sunji nibinsa magawa a yisi ba a li ba tum tagna ni baa tiŋ un. Chendaha o fun tum o be o wa teene nɔ maga ni. ¹²Nan biksi ya di ya ta tum tum tagna a kidaŋni ya titi daŋne a chi ba naa ve zim un. Lalaknɔ o daŋni ya ya bambi timwa awa wuti tima aa kitum tuma a naa la zi sɔni Koosa tuha. ¹³O lawa ya ya chenu a kpak bambi begim aa pɔ a wuzu naa Yesu Kristo naa ya Koosa zen awa naa fune yisi ya a li ya tum tagna ni yaa tiŋ un, zi wa bur wa teene nɔ maga awa o jirima awa o chaani kinkan ni. O wa bur wa, ya tusa zi sɔni kinkan. ¹⁴O fune sou a daakali ti neɛ a nye ya, chen ni o zi la ya nyuunau a nye ya a chaksi ya a dɔ ya a nye ya se sem di ya tum tum were a nye un.

¹⁵ Kibiksi kin nama a nye nara ni. Kpa Koosa kpok naa o nye hin chen a kpami ba naa la nu i biksi ti. Ba ve nu i no, i kpanji i titi a no ba di ba burgi ba nyuuna. Kpa Koosa kpok ti, chen ni nandigi wa zi koti a nyini hin di i ya bichelle.

Chenani I Nara Zi Tiŋ Yesu Nene

3 Kilisi nara di baa kpa ba bambe a du ba koora awa ba nyuhu tim ni a tiŋ ba noona a kisaksi ba titi aa tum tum were saha maga. ² Kibiksi ba di ba fiŋ ba chok nibinsa sɔna, amaa o lawa ba ya nibin wereu awa nibin jerge a kpak bara sɔna nara maga wati. ³ Ya ha wa fun zim Koosa a ya womna saha digi. Ya fune tiŋ ya titi nyinbaanne a ve tiŋ o no. Saha maga ya yaa daŋni ya titi daŋnewa ka ya tusa sɔni. Ya yaa chok ya doŋti-ma sɔniwa a di handɔta a du ba ni. Nidamata fun ha ya. Ya gbanko ka fun ha ba. ⁴ Koosa naa weree a la daŋni ya, fun wa pu ya, ⁵ o fun yisi ya a li ya tum tagna ni yaa tiŋ un. O wa fun ya chen ya titi tum were dahare, amaa o ka fune om ya sikire. O fun kpa o siim weri a du ya ni, di o chaksi ya tum tagna a li ya ni a kpa o mi fali ti a nye ya. ⁶ Yesu Kristo fune sou ya dahare. Chendaha Koosa fun koti a kpa o siim weri ti a du ya ni a kaali chenani o daŋni. ⁷ O fun a sunji ya di ya wa bu kpak galimsa o wati a nye ya kpak bambi begim di ya

la o mi fali naa ve kpak bo. ⁸ Chenani mu no hin, nan ya wutire.

Mu daŋni i yaa kibiksi narawa kin nama we kinkan, chen ni ba naa se su Koosa se zi seri tum were tumi niu. Ba tum chen, ba zi wa na nyokrau. ⁹ Amaa ta di amɔre wa ba naa la biksi ba nawaalsa sɔna we a la yo doŋa Koosa chikse daha. Kin nama ya yɔrire a wa kpak nyokra. ¹⁰ Nar daŋni o purigi ba naa la tiŋ Yesu di ba tiŋ un, i te un nin bile. O ve di o wa zi nu i sema, i wa un wa bu kpak wu digi wa doŋ ni. ¹¹ Nibine naa la tum chen, biksi nara magawa di o tum tum tagniwa a bur tiŋ Koosa nyinbaan ti.

Ɔɔɔ Mak Ɔɔɔ Ɔɔɔ Bar Ɔɔɔwa

¹² Mu zi tum Artimas koo Tikikus i watiu. Ba nidigi wa pu hin, i gil un a kuwa mu wati Nikokolis ni. Mu daŋni mu nyen doonee hali wa saha wa peti. ¹³ Kpanji i titi a kisunji Zinas naa ya seria nidiili, awa Apokos ba saksi a po ba val ti. Kpa kina maga baa daŋni a nye ba. ¹⁴ Kibiksi i nara ba se seri baa tum tum were, chen ni ba zi koti a sunji ba naa la daŋni sunji wuti niu. Ba ta ya nibin yɔrisa.

¹⁵ Ba naa maga nyen mu wati zaami hinu. Ya gbanko zaami ba naa maga tiŋ Yesu a la daŋni ya a nyen i watiu.

Koosa la zi sunji ma maga.

FAILIMON

1 Mu waa, Pɔɔl, naa ba fun tɔ de domi mu ya Yesu Kristo sehera tiinne, awa ya dɔŋtiin, Timoti, zaami hinu.

Min, Pɔɔl, la sɔbi tɔn nɔ a nye i waa hin Failimon ni. I wa ya tum Yesu Kristo tumwa. ²Ya gbanko zaami ya towe Afia, Arkipus awa ba naa la tiŋ Kristo a lagmi i dam ni chen. Arkipus gbanko tum Yesu Kristo tumwa kinkan.

³Ya kunyana Koosa awa ya kunyan Yesu Kristo sunji ma maga a kinye ma bara sɔɔna.

Failimon Funɛ Daŋni Koosa Nara Maga Kinkan

⁴Mu niinbe, Failimon, mu yaa sumi Koosau a la zaami un i daha. ⁵Nibinsa yaa ŋɔ minu di i si su ya kunyan Yesu kinkan ka ii daŋni ba naa maga tiŋ Koosa nyinbaan. Chendaha mu ya chen. ⁶Muu sumi Koosau di o nye i wa zim kiwera a naa maga o fun kpa nye ya chen we a gbaari, chen ni i wa ba naa tiŋ Yesu zi kpak nɔ begim dɔŋ niu hali o wa peti. I ya chen ni, i zi nye Yesu jirimau. ⁷Mu niinbe daŋni, hin la kpami min a la nye mu tuha sɔɔni kinkan, domi ii daŋni ba naa maga la tiŋ Koosa nyinbaanne a la kpami ba.

Pɔɔl Fun Sumi Failimon Di O Sunji Un

⁸Domi Kristo dɔ min nan, mu zi kpak bambi kpoku a ŋɔ hin chenani i zi ya. ⁹Muu daŋni hinu. Chendaha mu sumi hin di i sunji min. Kilisi di mu ya nibaalheere ka ba fun kpa min la tɔ de domi mu ya Yesu Kristo sehera tiinne. ¹⁰Mu sumi hinu i yoma Onisimus daha. O chi mu bere mu wati, domi o si funɛ su Kristore a li mu biksi ti ni de bar tɔɔli nɔ ni. ¹¹Saha naa Onisimus naa sɔn mun

ya 'nisunji', fun nyen i wati, o funɛ ya yɔrɛ. Lalakɔwa o kaa tum chenani o sɔn ti mun du a nye mu wa hin ni.

¹²Min la tum un di o bur la i wati. O chi mu tum mu titire. ¹³Mu daŋni o nyen mu wateɛ de nɔ ni a chɛŋi i bar chɛŋi ni a sunji min. ¹⁴Mu wara daŋni o nyen mu wati ka i ve nye un nyinbaan. Mu wara daŋni mu muksi hin i sunji min, amaa kitum i tutɔ.

¹⁵Kilisi chenani o chɔ a ka hin nan. I wa un wa fun nyen a ya tama. O wa bur wa, i wa hin zi lagmi nyenu hali saha naa ve kpak bɔ. ¹⁶Lalakɔ o wa bu ya yoma kinkan. O ya ya niinbe daŋnɛ. Mu daŋni unu kinkan. Lalakɔ i zi daŋni unu a kaali min domi o ya i yomne ka o si su ya kunyana.

¹⁷I wa min lagmɛɛ a tum Koosa tuma. Chendaha i la un a du a chi chenani i la min chen. ¹⁸O chɔk i kundɔŋ akoo o pɛŋ i malɛ, ŋɔ min mu bɔ hin. ¹⁹Mu titi la sɔbi nan a nye hin. O pɛŋ i malɛ, mu vɔu di mu zi bɔ hinu. Mu biksi ti funɛ nye i si su Yesu Kristo. Chendaha o chi min dɔ hin. ²⁰Adaha, mu niinbe, kisunji min a chi chen aa kɛkpami min, domi ya maga tiŋ ya kunyana Kristore.

²¹Mu zim di i zi tumu a kaali chenani mu sumi hin chen. ²²Onisimus wa tel i wati, i kɔkri de a chiksi min. Mu kpak bambi begimu di mu zi koti a wa ma watiu domi ma sumi Koosau a nye min.

Pɔɔl Mak Tɔn Nɔ Bar Nɔwa

²³Epafra naa nyen mu wati de nɔ ni domi o si su Yesu Kristo, o zaami hinu. ²⁴Maak, Aristakus, Dimas awa Luk gbanko zaami hinu. Ba wa min la tum Koosa tuma.

²⁵Ya kunyan Yesu Kristo kisunji ma.

JU TIMA

Yesu Kristo Fun Biksi Ya Koosa We

1 Saha digi Koosa fun nye o witinsa biksi ya nawaal-sa o tutɔ we. Nyinbaan damatiwa o fun kpa a biksi ba a gbaari tamtama. ² Amaa bunsu nama nɛɛ o fun nye o be Yesu Kristo biksi ya o we. Koosa funɛ nye o naami tɛɛnɛ nɔ maga awa buudaha, a fun lisi un di tɛɛnɛ nɔ maga awa buudaha siili saha wa tel, o zi wa dɔ kina magau. ³ Koosa funɛ kpa o jirima awa o chaani kinkan a nye un. O bɔni chenani Koosa du, a kpa o kpok kinkan a sɛm a kpak tɛɛnɛ nɔ maga awa buudaha a lagmi dɔŋ ni. O funɛ sou, chen ni Koosa zi koti a chaksi nibinsa tum tagnau a li ba bambe ni baa tiŋ un. O funɛ si o sou ni a zini a zu Koosa tɔha, a fun la kani Koosa naa kpak kpok kinkan a kaali a maga, niheeta bar kani ni.

Yesu Ya Nizen A Kaali Koosa Malaikasa

⁴ Chenani o fun ya nan biksi ya di waa zeneɛ a kaali Koosa malaikasa. Sɔn naa Koosa fun kpa nye un chen, zeneɛ a kaali a sɔna kinkan. ⁵ Ba funɛ sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni di o ŋɔ,

“Zinan mu fa biksi narau gbampulim ni di mu ya i nyana.”

Ba gbanko fun sɔbi di o ŋɔ,

“Mu zi ya o nyanau ka o kaa ya mu be.”

Koosa wa fun ŋɔ nan o malaikasi ta digi dahare. O ka funɛ ŋɔ nan o be ti dahare. ⁶ Koosa funɛ tum o be begim tɛɛnɛ nɔ maga ni, a fun ŋɔ o we,

“Nye mu malaikasi ta maga kijɛemi un.”

⁷ Ba gbanko fun sɔbi a li o sɛm tɔn ti ni di o funɛ sɛm o malaikasi ta wɛwa,

“A chi peha awa dinne a saksi di a tum chenani mu daŋni lalaga.”

⁸ Amaa Koosa funɛ ŋɔ o be ti wɛwa,

“I waa naa ya Koosa, i koor ti zi nyenu hali saha naa ve kpak bɔ.

I dɔɔli maga denlu.

⁹ I si yaa seriu di i tum tum were a ve kpak wu digi wa tum tagna ni.

Chendaha mu waa naa ya i Koosa,

funɛ lisi hin di i kpak jirima kinkan awa tu sɔɔna a kaali kina maga.”

¹⁰ Ba gbanko fun a sɔbi di Koosa funɛ ŋɔ o be ti wɛwa,

“I waa naa zen kaali kina maga,

min funɛ nye i naami tɛɛnɛ nɔ maga a li o piili ni.

Hali min nye i kpa i nisa a naami buudaha gbanko.

¹¹ Wuzu digi a maga zi wa chɔku,

amaa i zi nyenu hali saha naa ve kpak bɔ.

A maga chi takta naa vuseɛ a la kusire.

¹² Wuzu digi i zi wa guti unu a ta a kpa digi a chɛŋsi o bar chɛŋi ni.

I ka wa zi kut chergi a nyen hali saha naa ve kpak bɔ.”

¹³ Ba gbanko fun sɔbi di Koosa ŋɔ,

“Kuwa a wa kani mu niheeta bar kani ni, ka mu nye i dɔma burgi i yosa.”

Koosa wa fun ŋɔ nan o malaikasi ta digi dahare. O ka funɛ ŋɔ nan o be ti dahare.

¹⁴ Baŋne Koosa malaikasi ta ya? A maga ya siimsa a naa ya Koosa tumtumsa. O tum au di a wa sunji ya, chen ni wuzu digi o zi wa lisi yau a li ya tum tagna ni hali a wa peti.

Koosa Daŋni O Yisi Yau A Li Ya Tum Tagna Ni

2 Chendaha o lawa ya kpaku nene a li wuti biksi naa ya fun a nu a gbaari ni. Ya ya chen, ya wa zi a bur Koosa wuti nyinbaan ti ni. ² Ma zim chenani Koosa malaikasi ta fun a kpa o wuti chikɛɛ a nye Mosis ni saha digi. Ba naa maga tum tum tagna a ve tiŋ o nɔ, Koosa fun na ba galimsa a lɛrgi ba diŋsa. O funɛ denliu di o ya chen. ³ Ya kunyan Yesu titi funɛ te biksi nara chenani Koosa daŋni o yisi ba a li ba tum tagna ni baa tiŋ un. Ba naa funɛ nu o biksi ti, ba waa funɛ wa ŋɔ ya di o ya wutire. Ya ve o wuti biksi naa ya kibirigi nan, yere ya kaa ya a chɔɔli chenani Koosa zi na ya galimsa a lɛrgi ya diŋsa? ⁴ Koosa funɛ nye ba tum tum zene awa alaazibu tuma a tiŋ o tutɔ a kpa o siim weri ti papaha a nye ba di o biksi nara di o sɛm ta ya wutiu.

Chenani Yesu Sou Nye O Burgi Ya Nyuhu Tiina

⁵ Lalaknɔ tɛɛnɛ nɔ maga wa chɔk ka Koosa kɔɔri kifali, o wa zi nye o malaikasi ta dɔ un. ⁶ Ba funɛ sɔbi a li o sɛm tɔn ti ni di ba biksi ya di sɛm na ya wutiu. Ba fun ŋɔ,

“Koosa,

hin funɛ naami nibinsa a nye ba kpok tama, amaa i baga nyen ba niu ka i nyini ba.

⁷ Saha naa la zi ve vusi,

i funɛ nye i malaikasi ta zenu a kaali ba, a kpa jirima awa chaani a nye ba.

⁸ Hali i funɛ nye ba dɔ kin naa maga i naamiu.”

Ba funɛ sɔbi di nibinsa dɔ kina maga, o mun ya Koosa wa kpa kundɔŋ a ta. Amaa ya zimu di chenani Koosa sɛm chen ha wa ya, ⁹ amaa ma lisi Yesu we. Koosa funɛ tum unu tɛɛnɛ nɔ maga ni a nye o malaikasi ta zen a kaali un wuzu bile, a nye o sou nara maga daha, chen

ni Koosa zi kotiu a sunji ba. O fune sou chene, Koosa fun leli un a li o sou ni a nye un o jirima awa o chaani kinkan. ¹⁰ O fune denliu di Koosa naa fune naami kina maga di a nye un jirima, nye o be Yesu namsi a sou a peti o tuma a chi chen, chen ni Koosa zi koti a yisi nidamatau a li ba tum tagna ni a nye ba burgi o bisa ba naa wa Yesu la zi wa bɔni o jirima awa o chaani kinkan. Chenani Yesu sou fune nye o burgi ba nyuhu tiina birigi.

¹¹ Naa fune nye Koosa yisi ya a li ya tum tagna ni, o nyana awa ya nyana ya nibegimne lalakno. Chendaha Yesu ve kpak hiisa di o yir ya o niinbisa. ¹² Ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni di o ɔɔ,

“O Koosa,

mu zi biksi mu niinbisau i we.

Mu wa ba zi lagmi dɔɔ niu a la boola a pegi hin.”

¹³ Ba fun bukoo sɔbi di o ɔɔ, “Mu zi nye mu si su Koosau.” Ba fun bukoo sɔbi butora tiina di o ɔɔ, “Mu wa bisa naa Koosa fun kpa a nye min, nyen bar no.”

¹⁴ Ba naa o fune yir Koosa bisa, ba waa ya nibinsa. Chendaha Yesu fun burgi nibine naa kpok puree a chi ya, chen ni o zi sou a kpa sintana awa o sou kpoku a ta, ¹⁵ a yisi ba naa la ɔm sou a li un ni nidamatau a ta. Ba fune chi yosiwa ba ɔmi ti daha. ¹⁶ Yesu wa fun burgi Koosa malaikasi ta digi di o sunji ba. O ka fune burgi Ju tima ba naa ya Abraham bi lule, digire. ¹⁷ Ju tim ta bɔne fune ya Koosa dam kɔkɔrsa ba naa yaa kɔri kɔra a nye Koosa ni, chen ni o zi lisi o nara tum tagnau a li ba ni. Yesu fun burgi a chi ya naa ya o niinbisa, chen ni o zi ya ya Koosa dam kɔkɔrau a kpak ya siki a nye ya wa Koosa ya no begim. O wa fun bur gantel a li chenani Koosa fune daɔni o tum ni. ¹⁸ Sintana fun a zaamsi Yesu a nye o na namsi kinkan. Chendaha o koti a sunji ba naa sintana zaamsi lalakno.

Yesu Ya Nizen A Kaali Mosis

³ Mu niinbisa, Koosa fune yir ma a lisi a nye o titi ni. Ma lisi Yesu naa ya se su we. Koosa fune tum un di o wa ya ya Koosa dam kɔkɔra. ² Saha digi Mosis wa fun bur gantel di o sunji Ju tima ba naa ya Koosa narau, nene. Chen veena, Yesu naa Koosa fun lisi di o sunji ya, wa fun bur gantel a li ya sunji ni nene. ³ Ju tim ta chi damne. Mosis fune ya dam ti bar digi, amaa Yesu fune ya naa sa un. Chendaha o jirima kaali Mosis jirima kinkan. ⁴ Damsi maga kpak a nisalewa, amaa Koosa dunɔɔ fune naami kina maga. ⁵ Mosis fune nyini Koosa dam wale nene, amaa o fune ya Koosa tumtumne. O fun te biksi ba chenani Koosa zi wa tum wuzu digi. ⁶ Amaa Kristo naa ya Koosa be, waa ya dam ti tiina. Ya kpak un nene a nye chenani ya kpak bambi begim un ni ya ya jirima kin, ya ya o dam walewa.

Koosa Fun Vɔu Di Ya Zi La Zu O Bar Hiisiu

⁷ Ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni di o siim weri ti fune ɔɔ,

“Koosa sem sema ma wati zinan,

⁸ ma ta nye ma se kpoki a chi ya nawaalsa ba naa fune nyen nyabaan ni saha digi.

Chen saha ti ba fune zulimi un kinkan a zaamsi un.

⁹ Hali o fun nyini ba dooni bun fumnaasi, ka ba ha fun veena muksi un kinkan.

¹⁰ Chendaha o fun a na paan a du ba ni a ɔɔ, ‘Ba yaa tum tum tagniwa saha maga, a ve tiɔ mu wuti nyinbaan.

¹¹ Mu fune na paanu a ɔɔ no a nye ba a ɔɔ, ba wa zi wa zu mu bar hiisi.’”

¹² Mu niinbisa, ma doso. Ma ta nye ma se suuli bur gantel ka ma tum tum tagna, a bur tiɔ Koosa naa nyene, nyinbaan. ¹³ Chendaha maa kpami dɔɔ wuzu kama, chen ni ma nidigi wa zi nye sintana nye ma se kpok a kimur ma maa tum tum tagna. Koosa koti a sunji ya lalakno, amaa wuzu digi o wuzu sunji ti wa peti. ¹⁴ Ma lisi chenani ma se fun te su Kristo, ka ma fun wa zim un. Ma kpak un chen nene hali ma nyeni maga wa peti, ma zi wa bɔni o kinau wuzu digi.

¹⁵ Ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ɔɔ,

“Koosa sem sema ma wati zinan,

ma ta nye ma se kpoki a chi ma nawaalsa ba naa fune nyen nyabaan ni chen.

Chen saha ti ba fune ve unu kinkan.”

¹⁶ Anti watee Koosa fun sem sema saha digi ka ba ve un chen? O fune sem semwa a nye ba naa maga Mosis fun kpa li Ijpt pulum ni. Ba waa ya ba naa fune ve un. ¹⁷ Yere Koosa fun na paan a du ba ni bun fumnaasi? O fune ya chene, domi ba fune tum tum tagniwa saha maga. O fun a na ba galimsa a nye ba siti a li nyabaan ti ni. ¹⁸ Yere o fun ɔɔ no a nye ba a ɔɔ di ba wa zi wa zu o bar hiisi? Ba fune ve unu. Chendaha o fun ɔɔ no a nye ba a chi chen. ¹⁹ Yere Koosa fun ɔɔ di ba wa zi zu o bar hiisi ti? O fun ɔɔ ba chene domi ba se wa fun su un.

⁴ Chenani Koosa fun vɔu di ya zi wa zu o bar hiisi ti ha veen chinju. Ma nye ya doso a ta nye ya se suuli bur gantel, chen ni Koosa zi nye ya zu dooni. ² Ba fune wa biksi ya Koosa laaboer weri ti we a chi chenani Mosis gbanko fun biksi ba chen. Amaa ba wa fun na nyɔra a li un ni, domi ba se wa fun su un. ³ Ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni di o ɔɔ,

“Mu fune na paanu a ɔɔ no a nye ba a ɔɔ ba wa zi wa zu mu bar hiisi ti.”

O fune naami teene no maga peti, Koosa fun zu doon. Saha ti kpa la, o fune ɔɔ ba naa se su un di ba wa gbaari un ni dooni. ⁴ Ba fun a sɔbi a li o sem tɔn ti ni a ɔɔ, “Wuzu bunɔpe wuzure Koosa fun naami teene no maga a peti a zu o bar hiisi ti.” Chendaha ya zim di o ɔɔ nanne. ⁵ Amaa ba fune sɔbiu di o ɔɔ,

“Ba wa zi wa zu mu bar hiisi ti.”

⁶ Mosis fune biksi Ju tim ta Koosa laaboer weri ti we a li nyabaan ti ni saha digi, ba se wa fun su un. Chendaha ba fun ve zu o bar hiisi ti. Nara bɔne zu doon, domi Koosa vɔwi ti ha veen chinju. ⁷ Hali o chinjeu zinan. Saha naa Mosis awa Ju tim ta fun nyen nyabaan ti ni ka Koosa vɔu koor Devid di o ya Ju tim koor, chen vusu kinkan. Ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni di Devid ɔɔ,

“Koosa sem sema ma wati zinan,
ma ta nye ma se kpoki ka ma ve a.”

⁸Jɔsua fune chinji Mosis bar chinji ni a kpa ba a zu pulum naa Koosa fun vɔu di o kpa nye ba chen, doon laata fun ya Koosa bar hiisi ti. O fu nyen dooni, o vɔu ti fu wa zi chinji zinan a chi chenani Devid fun sɔbi chen.

⁹Wuzu bunɔpɛ wuzure Koosa fun naami tɛɛnɛ nɔ maga a peti a zu o bar hiisi ti. Doonee ba naa maga se su un zi zu. ¹⁰Ba naa zu dooni zi hiisiu a li ba tum ni, a chi chenani Koosa gbanko fun a hiisi a li o tum ni chen.

¹¹Ma nye ya kpak un a li ya bambe ni di ya zu dooni. Ma ta nye ya ve o nɔ a chi ba naa fune tinj Mosis chen, chen ni Koosa wa zi wa nye ya zu dooni.

¹²Koosa kpak miisa awa kpok kinkan. Chendaha o sem maga tum. A diu a kaali chi nɔsa le a zu nara bambe ni a zim chenani ba lise maga du. ¹³Kin naa maga Koosa fun naami chen, puku a li gbampulim ni Koosa se ni. Wuzu digi o zi wa pɛɛsi ya magau chenani ya tumu.

Yesu Ya Ya Koosa Dam Kɔkɔra Nizen

¹⁴Ya kpak naa ya Koosa dam kɔkɔra nizenu. O ya Koosa be, Yesu ti. O fun bur a zini a zu Koosa suwachak ni ya daha. Nan daha, o lawa ya kpak chenani ya se su unu nɛnɛ. ¹⁵Ya Koosa dam kɔkɔra ti zim chenani sintana ya wa zaamsi yau awa chenani ya ve kpak kpok a la daɲni ya chel. O fune nyen tɛɛnɛ nɔ maga ni, sintana fun zaamsi un a chi chenani maga o zaamsi ya lalakɔ, amaa o wa fun chel hali tama. Chendaha o zim nan. ¹⁶Domi ya Koosa dam kɔkɔra ti chinje ya bar chinji ni Koosa suwachak ni, ma nye ya kpak bambi. Koosa zi wa kpak ya sikiu a kisunji ya saha naa maga ya daɲni un.

⁵Saha digi Koosa fun a lisi o dam kɔkɔra a li Ju tim ta ni di o chinji ba bar chinji ni o suwachak ni. O fun kpa ba papaha a kɔkɔra a nye Koosa ni ba tum tagna daha. ²Ju tima Koosa dam kɔkɔra titi wa fun kpak kpok di o tum tum were saha maga. Chendaha o ya jerge wa ba naa la tum tum tagna a ve koti a tinj Koosa chikse ta nɛnɛ. ³Domi o titi wa fun kpak kpok, o kɔkɔra a nye Koosa ni o tum tagna daha a gbaari nara kɔra ni. ⁴Nandigi wa fun lisi o titi di o ya Koosa dam kɔkɔra, chen ni nibinsa zi nye un jirimau. Koosa dunɔɔnɔ lisi un, a chi chenani o fun te lisi Eɔn saha digi chen.

⁵Chen vɛɛna, Kristo wa fun lisi o titi di o ya ya Koosa dam kɔkɔra, chen ni ya zi nye un jirimau. Ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni di o nɔ un,

“Zinan mu fa biksi narau gbampulim ni di mu ya i nyana.”

⁶Ba fun bukoo sɔbi di o nɔ un,

“Hin la zi ya mu dam kɔkɔra hali saha naa ve kpak bɔ, a chi Melkizidek.”

⁷Yesu fune nyen tɛɛnɛ nɔ maga ni a wa dugli siwi, o fun a sumi Koosa naa kpak kpok di o lisi un a li o sou ni. Koosa fune nu o sumiu, domi Yesu fune ya nibin jerge a la nye un jirima. ⁸Yesu ya Koosa bere, amaa Koosa fune biksi unu di o tinj o nɔ a li o namsi ni. ⁹O

fune biksi Koosa di o yaa kitiɲ o nɔ a li kina maga ni, Koosa fun koti a yisi ba naa maga tinj o nɔ a li ba tum tagna ni. Chenani o ya a nye ba zi nyenu hali saha naa ve kpak bɔ. ¹⁰Ma lisi di Koosa piin lisi un di o ya ba Koosa dam kɔkɔra a chi Melkizidek.

Ba Naa Bur A Li Koosa Wuti Nyinbaan Ni We

¹¹Mu daɲni mu nɔ ma wu damatiwa a gbaari chenani mu nɔ ma nan ni, amaa o bɔmu wa mu biksi ma, domi ma sɔkɔnɛu wa ma zim. ¹²Ma ya Yesu nitiɲɛu a vusi, o fu lawa ma titire kibiksi nara kin nama we.

Amaa ma ha vɛɛn a daɲni narawa kibiksi ma Koosa laaboor weri te tel kin timau. Ma chi bichesa ba naa la sɔsire. Ma ha wa mak ku diili. ¹³Yesu nitiɲɛ chi bichesa ba naa la sɔsire, ba zim Koosa wuti biksi ti tamnɛ.

¹⁴Yesu nitiɲɛ ba naa zim Koosa wuti biksi ti nɛnɛ, ba waa zim kiwere awa kitagna. Ba waa chi ba naa biee a di ku chen.

⁶Ma nye ya kpa Koosa laaboor weri te tel ti a chinji a kidaɲni ya zim o laaboor weri ti maga a peti. O wa lawa ya sem dɔɲ ni chenani ya zi kpa ya tuma a naa ya yɔri a ta a nye ya se su Koosa nɛnɛ, ²awa chenani nibinsa kpa ni a chaksi ba nara aa kurge awa chenani ya kpa ya nisa a saksi dɔɲ ni. O wa lawa ya sem dɔɲ ni chenani Koosa zi wa leli nisite a li ba sou ni wuzu digi a di nibinsa maga seria. ³O ya Koosa tutɔre, ma nye ya kpa te tel biksi ti a chinji a buksi kifale.

⁴Ba naa fune bur a li Koosa wuti nyinbaan ti ni, ba wa koti a bur tinj un. Ba se fune su Koosa ka ba zim un ka o fun kpa o siim weri ti a du ba ni. ⁵Ba fun a nu Koosa sema a zim di a ya wutiu. O fun kpa o kpok ti a du ba ni di o saksi a nye ba nyen hali saha naa ve kpak bɔ. ⁶O fune ya nan magwa a nye ba ka ba bur o tinji ni. O chi ba fune kpaasi Koosa be ti a mari o daakakli ti chene a nye nara bu na o hiisa gbampulim ni. Chendaha ba ve koti a gil ba tum tagna bile tiina.

⁷Ya chi Koosa nɔmahare. Doon mi ya ni ka kipare bi nɛnɛ, chen ni ba zi wa kumu a di, Koosa nye ya nyusum. ⁸Kɔha awa sɔta dunɔɔnɔ nyu ya ni, ya ya yɔrire. O wa zi vusi ka Koosa nɔ a nye ya a kpa din a chɔk ya.

⁹Mu bi daɲne, ya wara lisi di ma chi kɔha awa sɔta bar nyeni tire. Ya se su di ma kpak chenani Koosa fun yisi ma a li ma tum tagna niu nɛnɛ a tum tum were a nye un. ¹⁰O ya wuti tiinne. O wa zi sugli ma tum were naa ma fun tum a nye un awa chenani ma fun biksi di ma daɲni unu a li ma dɔɲtima sunji ni. Hali ma ha vɛɛna sunji ba chene. ¹¹Ya daɲni kinkan di ma kpak un ma bambe ni di maa sunji ba hali ma nyeni saha wa peti. Maa ya chen, chen ni ma bambi begim naa ma kpak Koosa ni chen, zi ya wutiu. ¹²Ma ta ya zanyerka tima. Ma ka tinj ba naa nye ba se su Koosa nɛnɛ a kpak kanyita a li ba tinji ni. Ma ya chen, wuzu digi Koosa zi wa lisu a li o kin ni a nye ma, a chi o fune vɔu.

Koosa Vɔu Vɔwe, A Ya Ya Wutire

¹³ Koosa fune vɔu vɔwi a nye Abraham ni, o fun hɛsi o titi sɔn di o zi nye o ya wutiu. O sɔn ti kaali kina maga. Chendaha o fun hɛsi un chen. ¹⁴ Koosa fun vɔu di o zi nye un nyusumu kinkan a nye un bi lule damata. ¹⁵ Abraham fune kpak kanyitau. Chendaha o fun na chenani Koosa fun vɔu a nye un. ¹⁶ Nibine vɔu wu digi, o yaa hɛsi sɔn naa kaali o sɔnne di o biksi nara di o zi nye o ya wutiu. Chenani o hɛsi chen kok un a li amɔre diili ni. ¹⁷ Koosa fun kpa o sɔn a gbaari o vɔu ti ni di o biksi ba naa kaa wa la un di o wa zi chɔk un. ¹⁸ Koosa ya wuti tiina a ve chergi o bambi. Chenani o fun kpa o sɔn ti a gbaari o vɔu ti ni kpami ya kinkan. Ya naa fune chɔ la Koosa wati di o surji ya koti a kpak nene a li chenani ya kpak bambi begim ni di o zi wa kpa o kinau a nye ya wuzu digi. ¹⁹ Ya bambi begim nɔ chigeu. O wa zi chergi. O chi nyinbaanne yaa tiŋ a la di ya la zu Koosa bar nyeni naa o fun lisi a nye o titi ni a li o tɔhɔn ti ni. ²⁰ Yesu ya ya Koosa dam kɔkɔrsa a chi Melkizidek hali saha naa ve kpak bɔ. Waa fune te ya suwachak a la zu dooni ya daha.

Melkizidek Fune Ya Koosa Dam Kɔkɔrsa Nizen

7 Melkizidek fune ya Koosa naa zenee, dam kɔkɔrsa a nyen saha digi. O fune ya tɔhɔn naa ba yir Selem, koorre. Wuzu digi Abraham fun la chem laal a kpu koorsa. O fune nyen nyinbaan ni a la dama chen, Melkizidek fun la chem un a sumi Koosa a du un ni. ² Abraham fun purigi o kina maga fi fi a lisi a digi a nye un. Melkizidek sɔn, o mun ya, 'koor naa tum o tuma a denji'. O gbanko fune ya Selem tim koorre. Sɔn ti mun ya, 'koor naa kpak bara sɔna awa nara ni'. ³ Nandigi wa zim doonani o nyan awa o niina akoo o nawaalsa nyen. Nandigi wa zim saha naa ba fun lul un akoo saha naa o fun sou. Waa ya Koosa dam kɔkɔrsa hali saha naa ve kpak bɔ, a chi Yesu naa ya Koosa be chen.

⁴ Ma na chenani nibine zen mak. Abraham fune la chem laal a kpu koorsi ta a pa ba kina a bur wa, hali o fun a purigi au fi fi a lisi a digi a nye un. ⁵ Koosa fune kpa o chikse ta a nye Mosis ni, o fun ŋɔ di Ju tim ta purigi ba kina fi fi a lisi a digi a nye Koosa dam kɔkɔrsa ba naa ya Livai bi lule ni. Hali ba wa nara tima maga fune ya Abraham bi lulewa, Koosa fune ŋɔ ba di ba ya chen. ⁶ Melkizidek wa fun ya Livai bi lule digi, amaa Abraham fune purigi o kina maga fi fi a lisi a digi a nye un. Doone Melkizidek fun sumi Koosa a du Abraham naa fune la chenani Koosa fun vɔu di o nye un ni. ⁷ Naa sumi Koosa a du nara ni, waa zen a kaali ba naa o sumi a du chen ni. ⁸ Ju tim ta fune purigi ba kina fi fi a lisi a digi a nye Koosa dam kɔkɔrsa, ba fun kpa un a nye ba naa fune siti ni. Abraham fune lisi a li o kin ta ni a nye Melkizidek ni, o fun kpa a nye naa ha veen nyen ni a chi chenani ba fun sɔbi a li Koosa sɔn tɔn ti ni chen. ⁹ Abraham fune lisi a li o kin ta ni a nye Melkizidek ni, o chi Livai gbanko fune lisi a nye un. ¹⁰ Abraham be luli

ha wa fun lul Livai, amaa o fune chi o ha nyen Abraham bara nɛɛ chen saha ti.

¹¹ Koosa chikse ta awa Ju tim ta Koosa dam kɔkɔrsa fune lagmi dɔŋ ni. Ba wa fun koti a yisi Ju tima a li ba tum tagna ni hali a wa peti. Chendaha Koosa fun tum Yesu Kristo. O wa fun ya Eɔn bi lule digi. O ka fune ya Koosa dam kɔkɔrre a chi Melkizidek. ¹² Yesu fune wa di o wa chiji Ju tima Koosa dam kɔkɔrsa bar chiji ni, Koosa fun chergi o chikse a naa o fun kpa a nye Mosis ni chen. ¹³⁻¹⁴ Ya zimu di Yesu wa fun ya ba naa Koosa fun lisi ba ya o dam kɔkɔrsa bi lule digi. O ka fune ya Juda bi lule digire. Mosis wa fun ŋɔ di Koosa lise Juda wale di ba ya Koosa dam kɔkɔrsa. Chen saha ti hali wa zinan, Juda bi lule digi wa toli a tum chen tuma.

Yesu Ya Koosa Dam Kɔkɔrsa Nifali

¹⁵ Lalakɔwa ya piili a zim kin nama we tama. Koosa dam kɔkɔrsa nifali a chi Melkizidek fune wa ya wati. ¹⁶ Nibinsa wa fun lisi un di o ya Koosa dam kɔkɔrsa. Kpok naa li o miisa naa ve kpak bɔ ni nye o du chen. ¹⁷ Ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni di o ŋɔ Yesu ni, "Hin la zi ya mu dam kɔkɔrsa hali saha naa ve kpak bɔ a chi Melkizidek".

¹⁸ Lalakɔ Koosa dam kɔkɔrsa nifali ti chige Ju tima Koosa dam kɔkɔrsa bar chiji ni. Chenani ba fun tum wa kpak kpak a ya yɔri. ¹⁹ Chenani ya fun tiŋ Ju tim ta chikse wa fun nye Koosa bu ve na ya galimsa. Amaa lalakɔ ya kpak bambi begim a li naa nye ya wa dugli Koosa.

²⁰ Ju tim ta fune lisi ba Koosa dam kɔkɔrsa, o wa fun hɛsi di chenani ba ya chen chiji. ²¹ Koosa fune nye Yesu burgi ya Koosa dam kɔkɔrsa, o fun hɛsi di chenani o ya chen chiji. Ba fun sɔbi a li o sem tɔn ti ni di o ŋɔ un,

"Hin ya mu dam kɔkɔrsa fali hali saha naa ve kpak bɔ. Mu fun hɛsi di mu wa zi chergi mu bambi."

²² Nan daha, ya zimu di chenani Yesu nye ya wa Koosa ya nɔ begim kaali chenani Ju tim ta wa un fun ya nɔ begim.

²³ Ju tim dam kɔkɔrsi ta fune iiu, domi niheeta fune siti ka bɔne chiji ba bar chige ni. ²⁴ Yesu ka ya ya Koosa dam kɔkɔrsa hali saha naa ve kpak bɔ. Nandigi wa kuwa chiji o bar chiji ni. ²⁵ Chendaha o koti a yisi ba naa maga se su un di ba wa Koosa wati, a li ba tum tagna ni hali a wa peti. O nyenu hali saha naa ve kpak bɔ a la sumi Koosa saha maga ba daha.

²⁶ Yesu ya Koosa dam kɔkɔrsa naa ya danji. Waa ya tu chaan tiina, a ve tum tum tagna hali tama. Koosa fune waligi unu a li nibinsa ba naa la tum tum tagna ni a kpa un a zini o zu Koosa tɔha di o kani o jirima bar kani ni. ²⁷ O wa Ju tima Koosa dam kɔkɔrsi ta wa ya nibegim. Ba waa yaa fun te kɔri kɔra a nye Koosa ni di a chiji ba tum tagna bar chiji ni, a zi kɔri kɔra a nye Koosa ni di a chiji nara tum tagna bar chiji ni. Yesu wa zi danji o ya chen. O fune sou chen, o fun kpa o titi a kɔri kɔra a nye Koosa ni bu begim dunɔnɔn.

²⁸ Ju tim ta yaa fune tiŋ Koosa chikseu a la lisi ba Koosa dam kɔkɔrsa ba naa ve kpak kpak. Koosa ka fun lisi o

be ti di o ya ya Koosa dam kəkəkra a hēsi di o wa zi wa chək chenani o lisi chen. O fune biksi Koosa di o yaa ki-tij o nɔ a li kina maga ni a nyen hali saha naa ve kpak bɔ.

Yesu Ya Ya Koosa Dam Kəkəkra

8 Nan wu birigire ya danji ya ɔk ma. Yesu naa ya ya Koosa dam kəkəkra, kani Koosa naa zene a kaali kina maga, ni hē bar kani ni a li o tək tɪ ni. ² Saha digi Mosis fune du leure nyabaan ni a purigi un bile, chen ni Koosa zi wa nyen de mun niu. Lalakɔ ya Koosa dam kəkəkra nyen wuti leu naa Koosa fun du o tək tɪ ni a tum o tuma a li de mun ti ni ya daha.

³ Ju tim ta fun lisi ba Koosa dam kəkəkrsi ta di ba kpa ba papaha awa ba sela a kəkri kəkra a nye Koosa ni. Chendaha o lawa ya Koosa dam kəkəkra kpa kundɔɔ a nye Koosa ni. ⁴ O ha fu veen nyen teene nɔ maga ni, o fu wa zi ya ya Koosa dam kəkəkra. Ju tim ta piin kpak ba Koosa dam kəkəkrsa ba naa tij ba chikse tau a kpa nara tima papaha a nye Koosa ni. ⁵ Tum naa Ju tim Koosa dam kəkəkrsi ta tum, ya chamsire a li chenani Yesu tum a li Koosa tək tɪ ni ya daha. Mosis fune saksidi o du Koosa leu ti nyabaan ni saha digi, Koosa fune ɔk unu,

“Doso a du un a chi chenani mu fun biksi hin bi naa ba yir Sainai ni chen”.

⁶ Tum naa Koosa fun kpa a nye Yesu ni di oo tum o tək tɪ ni, waa zenee a kaali chenani Ju tim Koosa dam kəkəkrsi ta tum, kinkan. Chenani Yesu fun nye Koosa wa ya ya nɔ begim kaali chenani Koosa wa Ju tim ta fun te ya nɔ begim saha digi, domi o nye Koosa wa nyinbaanne di o surji ya kinkan. Chenani o fun vɔu di o surji ya zenee a kaali chenani o vɔu di o surji ba.

⁷ Chenani Koosa wa Ju tim ta fun te ya nɔ begim wa fun surji ba a peti. Chendaha Yesu fun nye Koosa wa ya ya nɔ begim di o chiji o bar chiji ni. ⁸ Koosa fune na Ju tim ta galimsau saha digi. Ba fun sɔbi a li o sem tɔn ti ni di o ɔk,

“Wuzu digi mu wa Ju tima ba naa ya Juda bi lule, zi bu ya nɔ begimu.

⁹ O wa zi wa chi chenani mu fun te ba nawaalsi ta suwachak ba li Ijpt pulum ni, ka mu wa ba zi ya nɔ begim.

Ba fun chək chenani ba ɔk di ba zi tumu. Chendaha mu fun chək chen a ta.

¹⁰ A wuzu ti wa tel, nanne mu wa Ju tim ta zi bu ya nɔ begimu.

Mu zi wa kpa mu chikse tau a du ba bambe ni, chen ni ba zi tij a nɔ saha maga.

Min la zi wa ya ba Koosa.

Ba zi wa ya mu narau.

¹¹ Nandigi wa zi wa biksi o niinbe chenani mu bambi du we,

domi ba naa ya nibirige awa ba naa ve ya nibirige maga zi zim minu.

¹² Mu zi kpak ba sikiu a gil ba tum tagna a nye ba. Mu gbanko wa zi lisi a we”.

¹³ Koosa fune ɔk di o wa o nara zi bu ya nɔ begimu, o biksi ya di chenani o wa ba fun te tum fun burgi kibuni. Kin naa maga la burgi kibune a gbaari zi ya yɔriu lalaga.

Chenani Ju Tima Fune Jeemi Koosa Saha Digi

9 Koosa wa Ju tim ta fune te ya nɔ begim, o fun a biksi ba chenani ba zi jeemi un, awa chenani ba zi du leu a la jeemi un dooni. ² Ba fun a kpa gar a purigi leu ti bile. Ba fun kpa fitina, tebul awa boroboro naa ba fun kpa a dau Koosa suwachak ni a du kɔkɔ de ni a yir un Koosa bar lisi. ³ Ba fune yir leu ti de mun de doonani Koosa fun lisi kinkan, ⁴ a fun kpa salma a tɔ biɔbiɔ awa adaga zenzen a dau dooni. Bu begim bun kam ba dam kəkəkrsa ni hē fun kpa poora naa sɔkɔ weree a fu biɔbiɔ ti ni a nye Koosa ni. Ba fun kpa diwe ta tama naa Koosa fun kpa nye ba a li nyabaan ti ni ka ba yir un ‘mana’ a du salma gbarɔ ni. Gbarɔ nɔ awa Erɔn da naa fune tasi o kpachaga chen awa Koosa chikse naa o fun sɔbi a sak gbentel sulsi daha ni a nye Mosis ni, a maga fune nyen adaga zenzen ti ni. ⁵ Ba gbanko fune kpa kina balewa a chi Koosa malaikasa a dau adaga ti nyuhu ni. A waa fune biksi nara tima di Koosa naa kpak jirima kinkan awa chaani, nyen dooni. Ba chene fune tɔ adaga ti doonani Ju tim dam kəkəkrsa ni hē ti fun pisi kəkri ti chel a ta, chen ni Koosa zi yisi nara timau a li ba tum tagna ni. Mu wara danji mu sɔbi a gbaari chenani mu piin sɔbi nan.

⁶ Ju tim ta fune kəkri leu ti peti, wuzu kam ba Koosa dam kəkəkrsi ta yaa fun si a la zu kɔkɔ de ti di ba tum ba tuma dooni. ⁷ Ba Koosa dam kəkəkrsi ta ni hē ti dunɔɔ yaa fun si a la zu de mun de ti bun kam bu begim. O fun kpa kəkri ti chel a nye Koosa ni o tum tagna awa tum tagna naa nara tima ve zim di ba tumu daha. ⁸ Koosa siim weri ti biksi ya a li kin nama ni di leu ti kɔkɔ de ti fune tɔ nara tima nyinbaan, chen ni ba wa zi koti a zu doonani Koosa fun lisi kinkan. ⁹ Chenani o fun du saha digi, o ha veen du chene hali wa zinan. Ju tima Koosa dam kəkəkrsi ta fun kpa nara tima papaha a kəkri kəkra a nye Koosa ni di a chiji ba tum tagna bar chiji ni. Chenani ba ya wa chaksi ba tum tagna a li ba bambe ni. ¹⁰ Ju tim ta waa бага nyen kin nawara ba na gbampulim nē. Diwe kɔne awa kinyɔkɔle kɔne fune ya kichiilewa, ka nyinbaanasa naa ba sɔ ni kurge. Yesu fune wa nye Koosa wa ya ya nɔ begim, o fun biksi ya di kin nama wa bu ya kibirigi.

¹¹ Kristo naa ya ya Koosa dam kəkəkra, nyinbaan ya kibirigi a kaali nyinbaan buni ti. Waa tum o tuma a nye Koosa ni a li leu naa Koosa fun du o tək tɪ ni. O waa zenee a kaali leu naa Ju tim ta fun du a li nyabaan ti ni saha digi chen. ¹² Kristo fune la zu leu naa Koosa fun du o tək tɪ ni chen tuha a kaali doonani Koosa fun lisi kinkan a kpalimi dooni, o wa fun kpa buuna awa nupɔla chelle a nye un dooni. O ka fun kpa o titi chel a nye un, chen ni o zi kotiu a yisi ya a li ya tum tagna ni ya tij un hali saha naa ve kpak bɔ. ¹³ Ju tim ta Koosa dam kəkəkrsi ta yaa fun kpa buuna awa nuwala chel a nye Koosa ni a kpa nupɔl a fu o bara a kpa tɔ ti a zaasi

ba naa chok ba chi ti, chen ni ba chaksi ba gbampulim ni. ¹⁴ Kristo chel tum kinkan a kaali chen. Waa la chaksi ya tum tagna a li ya bambe ni, chen ni ya zi kotiu a tum tum were a nye Koosa naa nyenɛɛ, ni. Ya tum tagna fu kpalimi ya ni, Koosa fu zi wa na ya galimsau a ta ya yori. Koosa siim weri naa nyen hali saha naa ve kpak bo, fun sunji Kristo di o sou a nye ya. O wa fun tum tum tagin hali tama.

¹⁵ Chendaha Kristo fun nye nara awa Koosa bu ya no begim, chen ni ba naa o fun yir zi la kiwere naa o fun vɔu di o nye bau. Kin tima zi nyenu a hali saha naa ve kpak bo. Saha naa Koosa awa Ju tim ta fun te ya no begim chen dunɗun funɛ chiji, Kristo fun sou a nye ya, chen ni Koosa zi la ya nyuunau a nye ya a yisi ya a li ya tum tagna ni ya tiɗun.

¹⁶⁻¹⁷ Nar ŋa a chiji sa o ha ve siwi, o nara wa zi pa o kina. Ba wa kitiɗi chenani o ŋa a chiji chen see ba biksi di o sir sou. ¹⁸ Chendaha Koosa wa Ju tim ta funɛ te ya no begim, o fun biksi ba di ba kpu sela a lisi a chel a nye un, chen ni o zi chiji. ¹⁹ Chen saha ti Mosis fun a biksi Ju tim ta chikɛ naa maga Koosa fun kpa a nye ba. O fun kpa nupɔla awa buuna a lisi a chel a lagmi ni ni. O fun kpa kiduha naa ba yir 'hisɔp', awa piisi pusa naa ba kpa tau kistem ni, a kpa lagmi dɔɗi ni a vɔu a tau ni wa chel ti ni a misi du Koosa chikɛ tɔn awa nara tima maga ni. ²⁰ O fun ŋa ba,

“Chel no naa mu kpa a misi ma nan,
o nye chenani Koosa wa ma ya no begim chene chiji.
O ŋa ma di ma tiɗi chenani o sem chen”.

²¹ Mosis gbanko fun kpa ni wa chel ti a misi Koosa leu naa ba du nyabaan ti ni awa kin naa maga ba kpa a jɛemi un. ²² Ju tim chikɛ ta biksi ba di ba kpa sela chel a chaksi ba kina Koosa suwachak ni. O wa fun koti a yisi ba a li ba tum tagna ni, see ba te yoli sela chel ti a dau o suwachak ni.

Yesu Fun Wa Sou Ya Daha Bu Begim

²³ Koosa leu ti awa kin naa maga nyen un ni funɛ ya Koosa tɔhɔn ti kina chamsire. Chendaha Koosa fun ŋa ba di ba chaksi a chen. Chenani Yesu fun sou a chaksi Koosa tɔhɔn ti kina kaali sela chel ti kinkan. ²⁴ Kristo funɛ si o sou ni, o wa fun la zu Koosa leu naa nibinsa fun du chen, ka o fun ya Koosa tɔhɔn ti kin chamsa. O ka fun zini a zu Koosa wuti leu naa nyen o tɔhɔn ti ni. Lalakno waa kpalimi a kani ya bar kani ni a li Koosa suwachak ni. ²⁵ Bun kam bu begim Ju tim ta dam kɔkɔrsa niɛɛ ti yaa fun kpa sela chelu a zu Koosa leu de mun de a nye un di o chiji ba tum tagna bar chiji ni. Kristo wa fun zini a zu Koosa tɔhɔn ti leu ti a kpa o titi a nye Koosa ni bu damata. ²⁶ O fu ya chen ni, saha naa Koosa fun naami tɛɛɛ no maga hali wa zinan, o fu zi namsi bu damata a sou. Tɛɛɛ no maga siili saha funɛ wa dugli, o fun wa sou ya daha bu begim a lisi tum tagna kpok a ta. ²⁷ Nibinsa maga zi sou bu begim. Ba wa siti, Koosa zi wa di ba seriau. ²⁸ Chen vɛɛna, Kristo funɛ sou bu begimne a kpa o titi a nye Koosa ni, chen ni o zi kotiu a yisi nidamata a li ba tum tagna ni baa tiɗun. Kristo wa bur wa, o wa bu sou a chiji ya

tum tagna bar chiji ni. O zi yisi ba naa la po unu, a li ba tum tagna ni hali a wa peti.

10 Koosa chikɛ naa nye Ju tim ta yaa fun kɔkɔri kɔkɔra a nye Koosa ni bun kam, wa koti a yisi ba naa wa o wati, a li ba tum tagna ni hali a wa peti. Chendaha a waa ya kibirige naa Kristo zi ya nye ya simsimsa dunɗun. ² Ju tim chikɛ ta fu kote a yisi ba naa la jɛemi Koosa a li ba tum tagna ni hali a wa peti, yɛɛ ba ha vɛɛn zim di ba galimsa nyen ba ni? Ba chikɛ ta fu lisi ba galimsa, ba fu zi gil di ba kɔkɔri kɔkɔrau a nye Koosa ni. ³ Amaa bun kam bu begim ba Koosa dam kɔkɔrsa niɛɛ ti yaa fun kɔkɔri kɔkɔrau a kpa nye Koosa ni, chenani o yaa fun tum nye ba lisi ba tum tagna wɛ. ⁴ Wutire nuwal awa buun chel wa kikoti a chiji nibinsa tum tagna bar chiji ni.

⁵ Chendaha Kristo funɛ saksi di o wa tɛɛɛ no maga, o fun a ŋa Koosa ni,
“Mu zimu di i wara daɗni nara kpa ba sela a kɔkɔri kɔkɔrsa a nye hin.

Chendaha i fun saksi bara di i nye min di mu la chiji a bar chiji ni a sou.

⁶ Chenani ba yaa kpa ba sela a fu a li biɗbiɗi daha ni a kɔkɔri kɔkɔra a nye hin,
chen ni i zi yisi ba tum tagnau a li ba ni,
o wara sɔkni i tuha.”

⁷ O fun ŋa un dooni,
“O Koosa, min nyen bar no di mu tum chenani i daɗni,
a chi chenani ba fun sɔbi mu wɛ a li i sem tɔn ti ni chen.”

⁸ Ma lisi chenani o sem bar no chen wɛ. O fun ŋa Koosa ni, “I wara daɗni nara kpa ba sela a fu a li biɗbiɗi daha ni a kɔkɔri kɔkɔra a nye hin, chen ni i zi yisi ba tum tagnau a li ba ni. Chenani ba ya chen wara sɔkni i tuha.” Amaa chikɛ naa Koosa fun kpa nye Mosis ni chen, funɛ biksi ba di ba ya chen. ⁹ Kristo fun bukoo ŋa, “O Koosa, min nyen bar no di mu tum chenani i daɗni.” Nan biksi ya di Koosa funɛ lisi Ju tim ta kɔkɔra bunɛ tau a ta a kpa chenani Kristo fun sou a nye ya a chiji a bar chiji ni. ¹⁰ Domi Yesu Kristo funɛ tiɗi Koosa tutɔrɛ a wa sou bu begim dunɗun ya daha, Koosa do ya lalakno.

¹¹ Wuzu kam Ju tima dam kɔkɔrsa ta yaa kɔkɔri nara tima koorsau a nye Koosa ni, amaa a wa nye o yisi ba a li ba tum tagna ni hali a wa peti. ¹² Kristo funɛ sou ya daha, o fun a burgi ya kɔkɔra a chiji ya tum tagna bar chiji ni bu begim. O funɛ wa si o sou ni, o fun zini a zu Koosa tɔhɔn ti a la kani Koosa niɛɛ bar kani ni. O kɔkɔri no zi chiji hali saha naa ve kpak bo. ¹³ O po dooni hali wuzu naa Koosa zi nye o dɔma wa burgi o yosa. ¹⁴ O kɔkɔri begim ti daha, wuzu digi Koosa zi yisi ba naa maga o do a li ba tum tagna ni hali a wa peti. Chenani o zi ya zi nyenu hali saha naa ve kpak bo.

¹⁵ Koosa siim weri ti ya kin nama sehera. Ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni di o ŋa,

¹⁶ “Nanne mu wa Ju tim ta zi bu ya no begimu.
Mu zi wa kpa mu chikɛ tau a du ba bambe ni,
chen ni ba zi tiɗi a kɔu saha maga.”

¹⁷ Ba fun bukoo sɔbi di o ŋa,

“Mu wa zi bu lisi ba tum tagna we.”
¹⁸ Koosa yise ya tum tagna a li ya ni. Ya kɔkɔri kɔkɔra a gbaari chenani o ya chen, a ya yɔrire.

Lalakɔ Ya Na Nyinbaan Di Ya Zu Koosa Leu

¹⁹ Mu niinbisa, domi Yesu fune sou a nye ya, ya na nyinbaanu lalakɔ di ya zu leu ti de mun de ti doonani Koosa nyen. ²⁰ O chi gar naa ba fun kpa a purigi Koosa leu ti bile ya Kristo barawa. Saha naa o fun sou chen, o fun puk nyinbaan fali di ya tiɲ un a la pu Koosa a la o mi fali ti. ²¹ Yesu naa ya ya Koosa dam kɔkɔra zen ya naa la nyini ba naa maga la tiɲ un. ²² Ma nye ya la zu doonani Koosa nyen. Ya se su un nene ka ya kpak tu begim, o zi la ya duu. O chi o fune kpa Kristo chelle a misi ya di o chaksi ya bambe, chen ni ya wa zi bu kpak galimsa o suwachak ni. O gbanko chi o kpa ni a so ya bara. ²³ Ya se su di chenani o fun vɔu a nye ya chen, zi ya wutiu. Ma nye ya kpak chenani ya ɲɔ nara ni di ya kpak bambi begim un niu nene. ²⁴ Ma nye ya kpami ya dɔɲtima di ya maga kidarɲi dɔɲa a kitum tum were a nye dɔɲ ni. ²⁵ Ya bɔne wara lagmi dɔɲ ni a chi chenani ya fu zi du. Ma ta nye ya tiɲ chenani ba tiɲi. Ya kunyan ti zi bur wa lalaga. Chendaha o lawa yaa kpami dɔɲau kinkan a gbaari.

²⁶ Ya fune nu Koosa wuti semau a kpa ya nyuuna a vɔu tum tagna tumi, kɔkɔri digi wa to a la zi nye Koosa yisi ya a li a ni. ²⁷ Ya tiɲ chen nyinbaan, ya zi ɔmu kinkan chenani Koosa zi kpa ya a gbaari ba naa maga ve un ni a na ya galimsa a ta ya yɔri. Chenani o zi na paan a du ya ni zi chi chenani din yaa di kina chene. ²⁸ Koosa chikse naa o fun kpa a nye Mosis ni, fune biksi Ju tim ta di ba nidigi ve kpak wu digi wa chikse ta ni, ba yir sehera tima nara bale akoo nara batora. Ba na o galimsa, ba ta kpak un siki a kpa un a kpu. ²⁹ Nan fune du Ju tim ta ni chen saha digi, yere o fu zi du ba naa kpa Koosa be a dau gbampulim ni a nɔsi? Ba kpa o chel naa chaksi ba bambe a nye Koosa wa ba ya nɔ begim a ɲɔ di o ya yɔrire a pini Koosa siim weri naa la surji ba, zoma, ma wa lisi di Koosa zi wa lergi ba diɲsau a kaali chenani Ju tim ta fun lergi ba naa fune ve kpak wu digi wa Koosa chikse saha digi chen diɲsau? ³⁰ Ya zim chenani Koosa bambi du awa chenani ba fun sɔbi a li o sem tɔn ti ni di o ɲɔ,

“Mu zi bɔ ba naa la tum tum tag nau.”

Ba fun bukoo sɔbi di o ɲɔ,

“Mu titi zi wa di mu nara seriau.”

³¹ Ba naa wa zu Koosa naa nyeneɛ, nin ni, yere hansura zi kpak ba a mak.

³² Maa lisi chenani ma se fun te su Koosa ka ma tiɲ un nene. Ma fune na namsiu kinkan, amaa ma tiɲi wa fun chergi. ³³ Nara fun a pini ma zoma a nye ma bara bora bu damata a li gbampulim ni. Ma na ka ma dɔɲtima namsi, ma gbanko ya namsi a nye ba. ³⁴ Ma бага fune nyen ba naa ba fun tɔ de chenu. Ba fune wa fuki ma kina maga a li ma wati, ma tusa ha fune veen sɔkɔniu, domi ma fune zimu di ma dɔ kin nawara kaali au a li Koosa tɔhɔn ti ni. Kin ta nyen hali saha naa ve kpak bɔ. ³⁵ Maa tiɲ nene a chi chenani ma fun a tiɲ sa-

ha digi chen a ta bur gantel. Ma ya chen, Koosa zi wa bɔ ma ma chimu kinkan. ³⁶ Maa tiɲ o tutɔ wa kanyita ni, chen ni ma zi na kin nawara o vɔu di o nye ma chenu. ³⁷ Ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ɲɔ, “O wa zi vusi ka naa kaa wa chen wa.

³⁸ Nara se su Koosa,

o wa zi bu na ba galimsa o wati a kpa o mi fali a nye ba.

O tuha wa zi sɔkɔni a li ba naa bur ba se suuli ni.”

³⁹ Ya wa ya chen tima. Ya waa wa zi bur gantel a li Koosa ni o na ya galimsa a ta ya yɔri. Ya waa se ka zi su unu a la, chen ni wuzu digi o zi wa yisi yau a li ya tum tagna ni hali a wa peti.

Chenani Ju Tim Nawaalsa Se Fun Su Koosa

11 Ya naa se su Koosa, ya zimu di wuzu digi o zi wa lisiu a li o kina ni a nye ya. Ya kpak bambi begimu kin nama ya ha ve naaliu. ² Nidamata ba naa fune nyen saha digi, nye ba se su Koosa a sɔkɔni o tuha.

³ Koosa fune sem a naami teene nɔ maga, o fun kpa kin nawara ya ve koti a naali, a naami kin naa ya koti a na. Chenani ya se su di Koosa fune ya nan, biksi ya di o ya wutire.

⁴ Baal digire ba fune yir Abel, o se fun su Koosa. Chendaha o kɔkɔra naa o fun kpa nye Koosa ni zen a kaali o niinbe Keen kɔkɔra. Koosa fun a la o papaha a bu ve na o galimsa domi o se su un. Abel fun sou, amaa o tuma ha veen a biksi yau.

⁵ Baal digire ba fune yir Inɔk, o se fun su Koosa. Chendaha Koosa wa fun nye o sou. Wuzu digi Koosa fun wa kpa un a zini a zu o tɔhɔn ti. Nandigi wa fun koti a na un. Ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni, di Inɔk fune nyen, o yaa fun sɔkɔni Koosa tuhau kinkan.

⁶ Nibine si ve su Koosa, o wa zi sɔkɔni Koosa tuha. Naa la darɲi o zim Koosa, o lawa o nye o si su di o nyenu a wa bɔ ba naa deu un.

⁷ Baal digire ba fune yir Nowa, o si fun su Koosa. Chendaha o fun koti a nu ka Koosa ɲɔ un di o kaa kpa nire a su teene nɔ maga. Nowa fun tiɲ Koosa nɔ a koori arɲa. O fune kɔkɔri un peti, o wa o wale fun zu o tuha ka Koosa yisi ba a li ni ti ni. Teene nɔ tim maga fun siti, domi ba se wa fun su Koosa. Amaa Nowa si fune su unu. Chendaha Koosa bu ve na o galimsa.

⁸ Baal digire ba fune yir Abraham, o si fun su Koosa. Koosa fune yir un, o fun a tiɲ o nɔ a gba a la pulum naa Koosa fun vɔu di o nye un chen. O fune li o titi tɔhɔn ti ni, o wa fun zim doonani Koosa kpa un a la. ⁹ O fune la tel pulum naa Koosa fun vɔu di o nye un chen, o fune ya hɔkɔre dooni. O wa o bisa, Aizik awa Jakɔb, fune nyen lewa neɛ. Ba gbanko fun a bɔni chenani Koosa fun vɔu a nye Abraham ni chen. ¹⁰ Amaa Abraham fune pɔu di o na tɔhɔn naa Koosa titi fun sa. O tɔhɔn ti kpak zechik weri a nyen hali saha naa ve kpak bɔ.

¹¹ Abraham haan, Sara, fune heesiu a ve koti a lul be. Amaa o si fune su di Koosa zi kpa o kpoku a nye un o lul a tum chenani o fun vɔu chen. ¹² Hali Abraham fune dugli siwi, bi damata fune li un ni. Ba iuu a chi wula naa

nyen buudaha ni awa heche naa nyen mɔɔga ɔɔ ni, ka nara ve koti a guri.

¹³ Nara tima maga fune siti, ba se ha fune vɛen su Koosau. Ba fune nyen, ba wa fun koti a la kin nawara Koosa fun vɔu di o nye ba chen. O chi ba fune na a a li bar boli nee a kpak bambe di ba la a. Ba fune nyen tɛene ɔɔ maga ni, ba fune biksi narau di ba ya hɔɔrawa dooni. ¹⁴ Ba naa fune biksi nara chen, fune nyini ba bar nyeni. ¹⁵ Ba wa fun bura lisi pulum naa ba li chen wɛ. Ba fune lisi o wɛ, ba fu zi na nyinbaanu a bur la dooni. ¹⁶ Amaa ba fune danɔni ba zu tɔɔɔn naa Koosa titi fun sare. Tɔɔɔn ti zen kaali pulum naa ba li chen ni kinkan. Koosa tuha sɔɔni di ba yir un ba Koosa. Chendaha o fun saksi ba bar nyeni a li o tɔɔɔn ti ni a nye ba.

¹⁷ A gantel nɛɛ Koosa fun tiɔ chenani o fun vɔu a nye Abraham ni a nye o lul be, a du un Aizik, o fun zaamsi un a ɔɔ un di o kpa o be a la kɔɔri kɔɔra a nye un. Abraham fune saksi di o kpu o be ti, o si ha fun vɛen su Koosa. ¹⁸ Ba fun a sɔɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni di o fune ɔɔ Abraham ni,

“Aizik daha i zi na be damatau.”

¹⁹ Abraham fune zimu di Koosa fune kotiu a lɛli Aizik a li o sou ni. Hali o fun wa dugli sou kinkan, o chi Koosa fune lɛli un a li o sou ni.

²⁰ Aizik gbanko si fune su Koosa. Chendaha o fun kpa o bisa, Jakɔb awa Issɔ, a du Koosa nin ni di oo sunɔi ba.

²¹ Jakɔb si fune su Koosa. Chendaha o fune wa dugli siwi o fun kpa Josef bisa a du Koosa nin ni di oo sunɔi ba. Chen saha ti o fun a huuni o danɔkpal ni a jɛemi Koosa.

²² Josef si fune su Koosa. Chendaha o fune wa dugli siwi, o fun a ɔɔ Ju tim ta ni chenani Koosa zi lisi ba a li Ijpt pulum ni. O gbanko fun a ɔɔ ba doonani ba zi sogli un.

²³ Mosis nyana awa o niina se fune su Koosa. Chendaha ba fune lul un, ba fun a kpa un a sogli bar digi ni pensa tora. Ba fune na di be ti weru, a ve tiɔ chenani Ijpt pulum koor fun sɛm. Ba wa fune ɔɔ un.

²⁴ Mosis si fune su Koosa. Chendaha o fune wa bi, o wa fun la kɔɔni di nara tima yir un Ijpt pulum koor be.

²⁵ O fune danɔni di o wa Koosa nara lagmi a namsi a kaali chenani o fune danɔni o tum tum tagna wuzu bile a na tu sɔɔna. ²⁶ O fune zimu di wuzu digi Koosa zi wa bɔ un o chimu. Chendaha o fun lisi di Ijpt tima pini o zoma a nye o na namsi naa Koosa zi wa tum wuzu digi daha, chen fu bɔɛɛ wa o ɔɔ Ijpt tim wu were maga.

²⁷ Chenani o si fun su Koosa nye o ve ɔɔ Ijpt tim koor a yisi Ju tim ta a li dooni. O wa fun a bur nyinbaan ti ni. O fune chi o na Koosa naa nandigi ve koti a naalire.

²⁸ Chenani o si fun su Koosa nye o tiɔ Koosa ɔɔ a ɔɔ Ju tim ta ni di ba kpu sela a kpa a chel a misi ba de zɔɔkɔsa ni, chen ni o malaika naa kpa sou a wa chen, o zi wa valu a gali ba bichesa ba naa ba te lul chen niu.

²⁹ Chenani o si fun su Koosa nye o purigi ni naa ba yir ni sɛm chen, bile, chen ni Ju tim ta zi koti a ji jibarɔ kinkan tiu. Ijpt tim lanjimasa fun tiɔ ba a la tu ni ti, ka o wa tɔ ba a di ba maga.

³⁰ Ju tim ta fune wa tel tɔɔɔn naa ba yir Jeriko chen, ba fun na di Jeriko tim ta sa chechepure zinɔinire a go tɔɔɔn ti maga. Koosa fun ɔɔ Ju tim ta ni di ba valeɛ a go tɔɔɔn ti wuzu bunɔɔɛ, o zi chelu. Ba se fun su o sɛm ti. Chendaha tɔɔɔn ti chechepure ti fun chel wuzu bunɔɔɛ wuzu ti. ³¹ Sakaal tiin digire ba fune yir Rehab, fune nyen dooni. Ju tim nihɛɛ fun tum nara di ba la sogli a nyini tɔɔɔn ti ni a bur wa, Rehab fun a la ba du. O si fun su Koosa. Chendaha Ju tim ta fun ve kpa un a gbaari Jeriko tim ba naa fune ve Koosa ɔɔ, a kpu.

³² Mu wa koti a sɔɔbi a ɔɔ ma lalakɔ Gidion, Berak, Jef-ta, Devid, Samuel, awa Koosa witinsa ba naa maga se su Koosa, wɛ. ³³ Ba fun la chem laal a nyaɔi koor zene. Ba yaa fune tum tum werewa a la kin nawara Koosa fun vɔu di o nye ba. Nara fun kpa ba a du doonani gbogumtisa nyen, ³⁴ awa doonani din ɔɔ di o di ba, ka a ve ya ba kundɔɔ. Nara fun kpa chisi zene di ba kpu ba, amaa ba fune li ba nisi niu. Ba wa fun kpak kpok, amaa Koosa fune kpa o kpoku a nye ba. Ba fune ya lanjima kpokwa a li laal ni a nyaɔi lanjimasa ba naa fune ya hɔɔra. ³⁵ Koosa fune lɛli nihaana ba naa se su un, nisite a li ba sou ni. Ba fun kpaksi bɔne a ɔɔ ba di ba ve Koosa, ba zi na nyinbaanu a chɔ li.

Ba ka fune na namsiu kinkan a sou, chen ni Koosa zi lɛli bau a du nyeni naa weri a kaali chenani ba fun te nyen ni. ³⁶ Ba fun a mɔmsi bɔne a kpa vurmsa a tuksi ba. Ba ka fun kpaksi bɔne a vɔti ba a la tɔ de. ³⁷ Ba fun kpa bunɔkula a ka yaksi bɔne a kpu. Ba gbanko fun kpa chisi zene a ka kpu bɔne. Hali ba ka fun tenɔi a purigi ba bɔne bara bile a ta. Ba fun danɔni bɔne a ka li ba damsɔ ni di ba kpa piisi awa buun tɔna a laari aa gba. Nara fune muksi ba kinkan a nye ba na namsi a nye ba buuri kɔha ni yɔri. ³⁸ Ba fune ya nibirigewa, amaa tɛene ɔɔ tim maga baga wa fun to di ba nye ba jirima. Ba yaa fune gba nyabaan awa kunɔkule nyuuna bar nyeni ni a nyen gbentel bɔsa awa sela bar chɔɔli ni.

³⁹ Koosa la biksi ya a li o sɛm tɔn ti ni di chenani ba se su un sɔɔni o tuha kinkan. Hali ba fun a namsi a kaali nara maga, amaa ba wa fun la kin naa maga Koosa fun vɔu di o nye ba. ⁴⁰ O fune ya o tutɔɔɛ di ba ɔɔ hali ba wa lagmi ya ni ka o zi yisi ya maga a li ya tum tagna ni hali a wa peti.

Koosa Buksi Ya Naa Ya O Bisa

12 Ba naa maga se fune su Koosa ka ba ve bur gantel, iuu kinkan. O chiu di ba baga nyen ya ni ka ba go ya. Chendaha o lawa ya kpa tum tagna a naa bɔm wa ya gil a ta. Ya nyeni chi chɔchɔhare. Ma nye ya chɔ a tiɔ nyinbaan naa Koosa fun kpa nye ya wa kanyita ni. ² Yesu dunɔɔɔ si fune su Koosa hali o wa peti. Chendaha o lawa ya nyeni o se niu a kpanɔi ya titi a tiɔ chenani o tiɔ saha maga. Domi o fune zim di o tiɔ Koosa tutɔ ka o tuha wa sɔɔni kinkan, o fun nye ba kpaasi un a mari daakakli ti ni a sou a na hiisa kinkan. Lalakɔwa o kani Koosa nihɛɛ bar kani ni a li o tɔɔɔn ti ni.

³ Ma kuɛɛ a danɔni ma bur gantel, ma lisi chenani tum tagna tima fun ha un awa chenani o fun di o namsi.

4 Ma fune kpak unu a li ma bambe ni di ma ve tum tagna, amaa hali wa zinan nandigi wara danji o kpu ma chen daha. 5 Ma nye mu lisi ma chenani ba fun a sɔbi a li Koosa sem ton ti ni di o kpami ma naa ya o bisa. O fun nɔ,

“Mu be, mu wa buksi hin,

i nu mu sema nene.

Mu zulimi hin,

ta nye i tuha chɔki.

6 Mu biksi ba naa maga mu danjire a la zulimi ba naa maga ya mu bisa.”

7 Ma tiɲ chenani o buksi ma chen, domi o wa o bisa kpak dɔɲa. Nyama wara buksi ba bisaa? 8 Koosa wara buksi ma a chi chenani bisa nyama yaa buksi ba chen, ma wa ya o bisa. 9 Ya titi nyama fune buksi ya ka ya nye ba jirima. Koosa naa ya ya nyana gbanko a kpa o mi fali ti a nye ya, buksi ya, o lawa ya nye un jirimau a kaali chenani ya nye ya nyama wa jirimau. 10 Ya nyama fune buksi ya tama, a tiɲ ba titi tutɔ. Chenani Koosa buksi ya a la sunji ya kaali chen, chen ni wuzu digi ya zi wa burgi tu chaan timau a chi un. 11 Ya nyama fune buksi ya akoo Koosa la buksi ya, chen nye ya tusa chɔku tama. O wa peti, ya zimu di o fune wer a nye yau, domi o fune nye ya tum tum werewa a kpak bara sɔɔna aa gbaari.

Ma Doso A Kinu Chenani Koosa Sem Ma

12 Kin nama daha, ma kpak bambe a tum tum naa kaɛɛ. 13 Maa tiɲ Koosa wuti nyinbaan naa weree a chaani, chen ni ma dɔɲtima ba naa ve kpak kpok kinkan a tiɲ ma gantel, wa zi chel.

14 Maa kpak un ma bambe ni a kpak bara sɔɔna awa dɔɲ ni, a ya tu chaan tima. Tu chaan tima dunɲunɲ la zi wa na ya kunyana. 15 Koosa la sunji ma di ma ya tu chaan tima aa gbaari. Ma doso ma ta nye ma nandigi wa tɔ o nyinbaan. O bambe ve nyen un ni, chenani o lisi zi bu ma magau. Chen yɛɛ, yɛɛ o zi wa du ma ni? 16 Ma doso ma ta tum chɔkumsa tuma akoo a tiɲ a chi Isɔ fune tiɲ saha digi chen. Waa fune ya o nyan bi heɛ a ve zim Koosa a yogli o nyan kin naa maga a kpa male a la yau diwe begim. 17 O nyana fune wa dugli siwi, Isɔ fune danji o sumi Koosa a kpa un a du Koosa nin ni. Amaa o nyana wa fun koti a ya chen, domi o fune yogli o nyan ti kina magawa. Hali o fun a wi kinkan, o wa fun koti a chergi chenani o tum.

18 Ma wa chi Ju tima ba naa fune dugli bi naa ba yir Sainai saha digi. Doonee ba fun na kina awa ba se ni a fun koti a kpa ba nisa a gbanji a. Ba waa fune na din zen awa birsa awa dobaal zen, 19-20 a fun nu kaabul cheema ka Koosa ta fun a nɔ ba. Ta ti fun nɔ ba,

“Doonani mu chinji nan chiu.

Nibine akoo sel nɔsi bi nɔ ni,

ma kpa bunjkula a yaksi un a kpu.”

Hansura fun kpak ba kinkan, ka ba fun sumi un di ta ti ta bu sem gbaari. 21 Chenani ba na wa fun ya nyini hali tama. Mosis bara fun jigiri ka o nɔ, “Hansura fun kpak min hali a ve weri.”

22 Ma wa chi ba. Ma fune dugli bi naa ba yir Zaiɲn ka o nyen Koosa tɔhɔn ti ni. Doonee Koosa naa nyeneɛ, awa o malaika damata ka ba ve koti a gur a, nyen. Ba fune yir dooni Jerusalem titi. 23 Ma fune dugli Koosa nara ba naa lagmi dooni ka ba sɔbi ba sɔna a du Koosa tɔn naa nyen dooni. Waa bu ve na ba galimsa a yisi ba a li ba tum tagna ni hali a wa peti. O gbanko zi di nara maga seriau. 24 Ma fune wa zim Yesu naa fune nye Koosa wa nibinsa bukoo ya nɔ begim. O chi o kpa o chel tire a misi ma bambe ni di o chaksi a. O chel ti zenee a kaali Abel naa o maana Keen fun kpu, chel.

25 Ma doso a kinu chenani Koosa sem ma. O fune sem Ju tim ta ni a li bi Sainai ni, ka ba ve un, ba wa fun koti a chɔ a li o nin ni. Ya ve di ya wa zi nu chenani o sem a li o tɔhɔn ti ni, chenani o zi lergi ya diɲsa zi kaali chenani o ya bau. 26 Koosa fune sem a li bi Sainai ni, o ta ti fun nye teene nɔ maga zigsu. Ba fun a sɔbi a li o sem ton ti ni di o fune vɔu a nɔ,

“Wuzu digi mu zi bu wa nye teene nɔ maga zigsu a wa peti.

Mu zi wa zigsu buudaha gbankou a wa peti.”

27 O fun nɔ di o zi bu wa nye teene nɔ maga zigsu.

Chen biksi ya di o zi wa zigsu kin nawara o fun naamiu a ta a yɔri. Kin nawara o zi ve wa zigsu, zi nyenu.

28 Ya waa le la o koor naa kundɔɲ ve nyeni a la zi zigsu un. Ma nye ya pegi un chen daha. Ma nye ya gbanko yaa kɔm un a kinye un jirima aa kijɛmi un, chen ni o tuha zi sɔɔni. 29 Wuti ya Koosa chi din naa koti a wa kpa kina maga a ta a yɔri.

Chenani Ya Zi Sɔɔni Koosa Tuha

13 Ma maga ya niinbisawa. Chendaha o lawa maa danjiu saha maga. 2 Ma ta sugle di ma la hɔɔra aa du ma damsi ni. Bɔne fune ya chene saha digi, ba wa fun zim di ba la Koosa malaikasiwa a du. 3 Maa lisi ba naa ba fun kpa la tɔ de a chi ma nyen ba wateɛ dooni we. Maa gbanko kilisi ba naa la na namsi a chi ma titi la na namsi we.

4 Nibaala awa ba haanasa kinye dɔɲa awa jirima saha maga. Ba naa la danji nihaana yɔri yɔri a la tum chɔkumsa tuma, Koosa zi wa na ba galimsau.

5 Ma ta danji ma ya male tima. Ma nye kin naa ma kpak sɔɔni ma tusa. Ba fun a sɔbi a li Koosa sem ton ti ni di o nɔ,

“Mu wa zi kut gil ma a ta.”

6 Chendaha ya kpak bambi di ya sem,

“Koosa zi sunji yau.

Ya wa zi ɔm chenani nibinsa zi ya a du ya ni.”

7 Maa lisi ba naa fune te wa biksi Koosa laaboor weri ti a nye ma, a siti. Ma zim chenani ba fune tiɲ un neneu. Ma nye ma se su Koosa a chi chenani ba se fu su un. 8 Yesu Kristo naa fune nyen ba ni a nyen ya ni, ya nibegimne. O wa zi chergi hali saha naa ve kpak bɔ.

9 Nara wa biksi ma a kurge a li chenani ma niheeta fun te biksi ma, ma ta bur wuti nyinbaan ti ni a tiɲ ba. Chikɛ naa la biksi ma diwe diili we, a wa sunji ba. Chendaha a ve sunji ma. Chenani Koosa kpa o kpok a

nye ma a la sunji ma, chen kaali ba chikse ta maga kinkan.

¹⁰ Ju tim dam kɔkɔrsa ba naa la tum Koosa leu tuma saha digi, ba waa fune kpak nyinbaan di ba di kɔkɔrisi ta a li biŋbiŋɛɛ. Daakakli naa Yesu fun sou chi ya biŋbiŋɛ. Ba wa kpak nyinbaan di ba di a li un ni. ¹¹ Ju tim dam kɔkɔrsi ta niheɛ fune kpu sela a kpa a chel a la zu doonani Koosa fun lisi kinkan a nye un di a chiji nibinsa tum tagna bar chiji ni. O fune nye ba kpa sel timau a li ba bar nyeni ti ni a li fu. ¹² Chendaha Yesu gbanko fun namsi kinkan a li Jerusalem gantel ni, chen ni o chel ti zi chiji ya tum tagna bar chiji niu. ¹³ Ma nye ya la pu un dooni ya wa un bɔni o hiisa. ¹⁴ Ya wa kpak bar nyeni a la zi nyen tɛɛɛɛ nɔ maga ni a vusi. Ya pɔ Koosare di o wa kpa ya a la zu o tɔhɔn ti. ¹⁵ Yesu yaa sunji ya yaa pegi Koosa a la nɔ nara o wɛ. Chenani ya ya chen chi kɔkɔre ya kpa a nye un. ¹⁶ Ma ta sugle di ma tum tum were a kisunji dɔŋa saha maga. Chenani ya ya chen gbanko kɔkɔr naa sɔkɔni Koosa tuha kinkan.

¹⁷ Maa tiŋ ma niheɛti ta nɔkɔna saha maga. Wuzu digi Koosa zi wa danji ba wa nɔ un chenani ba fun tum a nye unu. Chendaha ba ve koti a hiisi a la nyini ma. Ma tiŋ ba nɔkɔna, ba zi tum ba tuma wa tu sɔkɔniu. Ma ve tiŋ ba nɔkɔna, ma zi chɔk ba tusau ka o ve sunji ma.

¹⁸ Maa sumi Koosa ya daha saha maga. Ya zimu di ya tiŋ unu wa tu begim ni. Ma Koosa sumi ti zi nye ya

kotiu a tum chenani o danji ya tum saha maga.

¹⁹ Amaa nɔkɔna ya kibirigi a kaali chen. Maa sumi Koosa o nye min nyinbaan mu bur wa ma wati lalaga.

Sɛm Ta Mak Bar Nɔwa

²⁰ Koosa fune leli ya kunyan Yesu a li o sou ni. Ya chi o piisisiwa ka o ka ya ya nigbarji. O fune sou, o fun nye Koosa wa nara bukoo ya nɔ begim. Chenani o fun tum zi nyenu hali saha naa ve kpak bɔ. ²¹ Koosa naa ya bara sɔkɔna tiina, zi yisi kin naa maga ma danjiu a nye ma, chen ni ma zi kotiu a tiŋ o tuto nene. Yesu Kristo la sunji ya di ya tum tum were a sɔkɔni Koosa tuha. Ma nye ya nye Yesu wa jirima kinkan hali saha naa ve kpak bɔ. Ami. ²² Mu niinbisa, mu tɔn naa sɔbi a nye ma nan, o wa ziŋ. Mu sumi mau di ma nu mu sɛma a naa la zi kpami ma, wa kanyita ni. ²³ Ma zimu di ba fune kpa Timotiu a tɔ dɛ. Ma nu laaboor weriu di ba lisi unu a li dooni. O wa mu wati lalaga, o wa min zi wa lagmi a wa ma watiu.

²⁴ Ma zaami ma niheɛta awa Koosa nara ba naa maga nyen ma ni, a nye ya. Ma niinbisa ba naa nyen Itali pulum ni, ba gbanko zaami mau.

²⁵ Koosa sunji ma maga.

JEMS

1 Mu waa, Jems, naa ya Koosa awa ya kunyana Yesu Kristo tumtumna, zaami ma naa tiŋ Yesu a pisi bawu maga niu.

O Lawa Ma Kpak Koosau Nene

² Mu niinbisa, ma wa na zaamsi, ma nye ma tusa sɔɔni kinkan. ³ Ma zimu di ma Yesu se suuli chiŋe zaamsi ti ni, ma zi koti a diu. ⁴ Maa di hali a wa peti, ma zi ya nibin wereu a chi chenani Koosa daŋni ma du. ⁵ Zima ɔɔgi ma bɔne, ma sumi Koosa o kpa o zima ti a nye ma. Waa kpa kina a nye nara maga ni a kaali chenani o daŋni a ve zɛemi ba. ⁶ Ma sumi Koosa, ma nye ma se su un a ta beeli. Nibin beeli chi chenani peha yaa mo ni a la suwachak awa gantel chene. ⁷⁻⁸ Nara du chen, ba ya tuhu bile timwa. Ba ta lisi di ba zi na kundɔŋu a li Koosa wati.

Male Tima Chi Bugilfita A Naa Ve Vusire

⁹ Ma naa ya fara tima, Koosa wa zer ma buudaha, ma nye ma tusa sɔɔni. ¹⁰ Ma naa ya male tima, saha naa Koosa wa bur ma gantel, ma gbanko nye ma tusa sɔɔni, domi ma chi chenani bugilfita yaa ve vusi chene. ¹¹ Nha wa yeli a num kinkan. Bugilfita ta yaa zaksiu a chesi a bu ve weri wa nyini. Chen veena, male tima wa nyen ba kpini ni, ba gbanko zi wa siti.

Koosa Zi Wa Na Tum Tagna Nitume Galimsau

¹² Tu sɔɔni nyen nibine naa yaa di o zaamsi nee. O zaamsi saha wa peti, Koosa zi wa kpa o mi fali naa o fun vɔu, a nye ba naa la daŋni un nee. ¹³ Ya na zaamsi, o wa denli di ya ŋɔ di Koosa la zaamsi ya di ya tum tum tagna. Koosa titi wara zaamsi nandigi di o tum tum tagna. Wu tagna gbanko wa kizaamsi un. ¹⁴ Amaa ya bambe kidaŋne la lergi ya a la mo ya loona a nye ya na zaamsi di ya tum tum tagna. ¹⁵ Ya tiŋ ya bambe kidaŋne, ya zi tum tum tagnau. Ya tum tagna nyinbaan wa peti, Koosa zi wa na ya galimsau a ta ya yɔri.

¹⁶ Mu bi daŋne, ma ta mur ma titi. ¹⁷ Kiwere naa maga yaa kpak nan a li Koosa naa nyen o tɔɔni ni wate. Waa fune naami wula maga a du buudaha ni di aa chaani. O wara chergi a chi barsɔn chergi. ¹⁸ O tutu nee o fun nye ya burgi o bisa a li o wuti sem nuuli ni, chen ni waa dɔ ya a kpa ya a chiŋsi kin nawara maga o fun naami suwachak ni.

Maa Tum Chenani Koosa Nɔ Ma

¹⁹ Mu bi daŋne, ma lisi nan. Ma num wa Koosa sem nuuli ni, amaa ma ta num wa semi ni aa ta na paan a du nara ni. ²⁰ Koosa daŋni yaa tum tum werewa a nye un. Ya na paan, ya wa zi tiŋ chenani o daŋni. ²¹ Chendaha o lawa ma kpa ma tum tagna magau a yo ta. Ma kpa ma bambe a nye Koosa ni aa la o laaboor weri naa koti a yisi ma a li ma tum tagna ni hali a wa peti. O piin kpa unu a du ma bambi ni.

²² Ma nu Koosa sema a ve tiŋ a, ma ya mur ma titire. ²³ Nar nu Koosa sema a ve tiŋ a, o chi nibine naa yaa nyini diga ni chene. ²⁴ O yaa na o titi diga ti ni aa kaali. O wa bu lisi chenani o fa du. ²⁵ Diga ti biksi ya chenani Koosa chikse ta du. A weru hali a wa peti a biksi ya chenani ya zi gil ya tum tagna. Nibine nu Koosa chikse ta a yaa lisi a naa la zi koti a yisi nara a li ba tum tagna ni we a la tiŋ a a ve sugli, Koosa zi wa nye un tu sɔɔnau a li tum naa o tum chen ni.

²⁶ Nar ŋɔ di oo tiŋ Koosa a ve doso wa o sem ni, o mur o titire. O Koosa tiŋi ti ya yɔri. ²⁷ Ya kunyana Koosa daŋni yaa tiŋ un wa wuti nee. O lawa yaa sunji sunsa awa luhaana ba naa la namsi, aa gil teene nɔ tim maga tum tagna a ta.

Maa Daŋni Ma Dɔŋtima A Chi Ma Titi

2 Mu niinbisa, ma naa se su ya kunyan Yesu Kristo naa ya jirima tiina kinkan, o wa lawa ma sunji bɔne a gil bɔne. ² Ma wa lagmi dɔŋ ni di ma jɛemi Koosa ka male tiina laari kiwari a du salma gbina a wa zu, ka fara tiina gbanko laari kizerge a wa zu, ³ ma nye naa laari kiwari chen jirima kinkan a ŋɔ un, "Kila a la kani bar weri ni," amaa ma ŋɔ fara tiin ti ni, "Chinji akoo kani teene ti ni dooni." ⁴ Ma sunji bɔne aa gil bɔne. Ma wa di ba seria ka o ve denli.

⁵ Mu bi daŋne, maa nu. Koosa fune lisi fara tima a li teene nɔ maga ni di ba se su un kinkan a wa dɔ o koor naa o fun vɔu di o kpa nye ba, domi ba waa la daŋni un. Chendaha ba ya kin tima Koosa suwachak ni.

⁶ Amaa ma wa zɛemi fara tima a la nye male tima ba naa kpak tuha sa a nye ma namsi a lergi ma a la seria nidiile tim suwachak, wa jirima ni. ⁷ Ba waa la sem wu tagna a nye sɔn weri naa Koosa fun kpa nye ma chen.

⁸ Maa tiŋ Koosa koor chikse naa ba fun sɔbi a li o sem tɔn ti ni chen, nene di ma daŋni dɔŋa a chi ma titi, chen weru. ⁹ Amaa ma nye bɔne jirima aa gil bɔne, ma galimu. Koosa ŋɔ di ma chɔk o chiksi tiu. ¹⁰ Nar tiŋ o chikse ta maga a chɔk kibegim, o chɔk a magawa. Chen ti-

ina galimu Koosa wati. ¹¹ Koosa ḡ di ma ta tum chɔkumsi tima. O ka veen ḡ di ma ta kpu niinbisa. Ma ve tum chɔkumsi tima a la kpu nibine, wuti ma chɔk Koosa chikse ta magawa. ¹² Wuzu digi Koosa zi wa kpa o chikse naa biksi ya chenani ya zi gil ya tum tagnau a wa di ya seria. Adaha maa tiḡ aa kisem chenani la zi sɔɔni o tuha. ¹³ Saha naa Koosa wa kaa di ya seria, nar ve ɔm o dɔḡtiin siki, Koosa wa zi wa ɔm un siki. Chenani o kpak ya siki la zi nye o ta na ya galimsa a ta ya yɔri.

Ma Nye Ma Se Suuli Awa Ma Yaali Ya Kibegim

¹⁴ Mu niinbisa, nar ḡ di o si su Yesu ka o ve tum tum were a nye nara ni, o si suuli wa zi yisi un a li chenani Koosa zi ḡ di o galimu. ¹⁵ Yesu nitiḡ ve kpak kilaare wa zinan diwe, ¹⁶ ka ma ḡ ba di ba nye ba tusa sɔɔni domi Koosa zi nye ba kilaare awa diweu, chen nyɔkra ya baḡa ba wati? ¹⁷ Nara se su Yesu dɔḡduḡ ka ba ve tum tum were a sunḡ nara, ba se suuli ti ya yɔri.

¹⁸ Amaa ma nidigi zi ḡ o dɔḡtiin niu, “Mu si su Yesu ka i tum tum were.” Mu zi ḡ unu, “Biksi min chenani nar si su Yesu ka o ve tum tum were. Chenani mu tum tum were biksi nara di mu si su Yesu.” ¹⁹ Ma la nɔɔni di Koosa begim nyene. Chen denḡu. Alizin tagna gbanko la nɔɔni di Koosa begim nyene. Chendaha ba ɔm a la jigiri. ²⁰ Ma ya womniwa kinkan. Mu ḡ ma di nar si su Yesu ka o ve tum tum were, o zi suuli ti ya yɔri. ²¹ Ma lisi ya nawaal Abraham we. Koosa fune ḡ un di o kpa o be a kɔɔri kɔɔra a li biḡbiḡ daha a nye un ni chen. Abraham fune daḡni o tiḡ o nɔ. Koosa fun ḡ di o wa zi bu na o galimsa a li o yaali ni. ²² Abraham si suuli awa o yaali fune ya kibegimne. O chen yaali ti la biksi ya di o si fune sir su Koosau. ²³ Sem naa ba fun sɔbi a li o sem tɔn ti ni chen, fune ya wutire. Ba fun sɔbi di Abraham si su Koosa. Chendaha Koosa fun nye o nyinbaan denḡi o suwachak ni. Koosa gbanko fun a yir un o chena. ²⁴ Chenani nibine si su Koosa awa chenani o tum tum were gbanko nye Koosa bu ve na o galimsa.

²⁵ Chene nihaan naa ba fune yir Rehab fun nyen saha digi. O fune ya sakaalle a fune la Ju tima ba naa Jsua fun tum chen a du o dam ni. Ba liili saha fune wa tel, o fun biksi ba nyinbaan digi ba tiḡ kaali a fun a fosi. O fune ya chen daha, Koosa wa fun bu na o galimsa.

²⁶ Nibine bara ve kpak siima, o ya yɔri. Nibine si su Koosa a ve tum tum were, o si suuli ti gbanko ya yɔri.

Nibine Wa To A Koti A Nyanḡi O Zulum

3 Mu niinbisa, ma zim di Koosa zi wa di ya naa ya nibikse seria a kaali ya dɔḡtima. Chendaha o wa lawa ma i a ya nibikse. ² Ya maga yaa butiu kinkan. Nar ve buti o sem ni, o ya nibin werire kinkan a koti a kpak o titi nene. ³ Ya yaa kpa kabarikare a du zaaga nɔ ni di o koti a tiḡ ya nɔ a tiḡ doonani ya daḡni o la. ⁴ Ma gbanko kilisi arḡ zen we. Pe zen yaa zer arḡ ti di o val lalaga. Arḡ ti niduse zi kotiu a kpa kiwewe naa yaa nye arḡ ti denḡi aa val, chen ni ba zi nye arḡ zen ti kila doo-

nani ba daḡni o lau. ⁵ Chene nibine zulum ya kiwewe aa la sem wu zene. Din wewe yaa kotiu a di kɔ zenzen.

⁶ Nibine zulum chi dinne. Ya zuluma kote a sem sem tagna a naa kurgɛ kinkan a la chɔk chenani ya bambe du. Hali o chi din naa yaa li sintana ni aa chɔk kina maga ya daḡni yaa tum. ⁷ Nara kote a nyanḡi sel zene awa zimebisa wa duma wa ni kina maga. ⁸ Nibine wa to a la zi koti a nyanḡi o zulum. Ya zuluma tagnɛ kinkan. Ya wa koti a kpak a. O chi dum naa kpa o huun aa kpu nibinsiwa. ⁹ Ya kpa ya zulimiwa a sem sema a la pegi ya kunyana Koosa, ka veen a ḡ nɔɔsa a nye ba naa Koosa fun naami a chi o titi. ¹⁰ Nɔ begim tire ya kpa a pegi Koosa. Ware ya veen kpa ḡ nɔɔsa a nye nara ni. Mu niinbisa, chen wa denḡi. ¹¹ Ma zim di bugul begim wa kibul ni were awa ni tagin. ¹² Mu niinbisa, ma ha na ka soom nɔn sul nɔnau, akoo a na maḡgo ka o nɔn gɔnda nɔnauu? Adaha teku ni naa kpak yisa wa kikoti a burgi pul ni.

Zima Naa Li Koosa Wati, Tum Tum Werewa

¹³ Nandigi kpak neha awa zima a li ma niuu? O nye o nyeni awa o tum were kibiksi nara di o kpak neha awa zima a ya jergi. ¹⁴ Amaa ma kpak handɔta awa tuha sa a ya se tima, ma ta daḡni sɔn a kisuni di ma kpak wuti zimau. ¹⁵ Nan zima nɔ wa li Koosa wati. O ya teene nɔ tim maga kinne awa alizin tagna kin. ¹⁶ Doonani nara kpak handɔta a ya se tima, ba yaa di dɔḡa wa amɔre kpokwa a la tum tum tagna a naa kurgɛ, kinkan. ¹⁷ Nibine naa kpak wuti zima naa li Koosa wati, waa kpak tu chaana a kpak bara sɔɔna nara wati a du balimm a ya jergi a kpak ba siki kinkan a tum tum were aa nye ba. O wara daḡni nɔne a gil nɔne, a ve ya nimuri tiina. ¹⁸ Bara sɔɔn tima nye nara kpak bara sɔɔna wa dɔḡ ni a nyen nyen weri.

Ba Naa Ya Koosa Dɔma We

4 Yere maa yo dɔḡa aa la muksi dɔḡa saha maga? Ma titi daḡni nee maa yo dɔḡa. ² Ma daḡni kinawa, amaa ma ka wara na a. Chendaha ma saksi di ma yaa kpu nara aa dɔ a. Ma bambe nyen a ni, amaa ma ka wara na a. Chendaha maa yo dɔḡa. Ma wara sumi Koosa di o nye ma. Chendaha ma ve na a. ³ Maa sumi Koosa di o kpa kina a nye ma, chenani ma bambi lise du wa denḡi. Ma dɔḡduḡ daḡni daha maa sumi Koosa. Chendaha o ve kpa a a nye ma. ⁴ Ma naa ve tiḡ wuti ti nan, ma wa zim di ma wa teene nɔ tim maga ya chensa, ma ya Koosa dɔmwaa? Nara la daḡni ba wa teene nɔ tim maga ya chensa, ba waa ya Koosa dɔma. ⁵ Ma ta lisi di semsem naa ba fun a sɔbi a du Koosa sem tɔn ti ni, ya yɔri. Ba fune sɔbiu a ḡ, “Siim naa Koosa fun kpa a du ya ni chen, o yaa kpak handɔtire a li o titi daḡni ni.” ⁶ Amaa sunḡ naa Koosa kpa a nye ya, kpok kaali siim naa o kpa du ya ni chen. Ba fune sɔbiu a li Koosa sem tɔn ti ni di, “O sunḡ ba naa ya jergewa, amaa o burgi o gantelle a chak sɔn dɔḡtima.”

⁷ Adaha ma kpa ma bambe a du Koosa ni. Maa ve sintana, ka o zi chɔ a li ma ni. ⁸ Ma wa dugli Koosa, o gbanko zi wa dugli mau. Ma naa la tum tum tagna, ma sem ma nisa a li ma tum tagna ni. Ma bambi bilele tima, ma chaksi ma bambe a li ma lisi bilele ta ni. ⁹ Maa nye ma tusa chɔk ka ma wi. Ma nye ma mɔmsi burgi wiila awa ma tu sɔɔna ya tu chɔk. ¹⁰ Ma zer ma titi a bur Koosa gantel ni, ka o zer ma buudaha.

Ma Ta Di Ma Dɔŋtima Seria

¹¹ Mu niinbisa, ma ta sem wu tagna a nye dɔŋ ni. Ba naa la sem sem tagna a nye ba niinbisa ni a la di ba seria, chen tima sem sem tagna a nye Koosa chikse ta ni a la di o seria. Maa di Koosa chikse ta seria ti, ma wara tiŋ a. ¹² Koosa dundun la nye chikse a la di nara seria. O dundun la zi koti a yisi ya a li ya tum tagna ni hali a wa peti akoo a na ya galimsa a ta ya yɔri. Ma di ma dɔŋtima seria, yere ma lisi di ma yau?

Ma Wa Zim Chenani Ma Nyeni Zi Du Che

¹³ Ma bɔne yaa ŋɔ, “Zinan akoo che ya zi gbau a la tɔ digi a la nyen dooni buna a kpiŋi a na nyɔɔra.” Maa nu mu wati. ¹⁴ Ma wa zim chenani ma nyeni zi du che. Ma chi burre naa ma na nan. Ma bu nyini, ma wa zi bu na un. ¹⁵ Ma nye mu ŋɔ ma chenani ma zi sem. Maa sem di Koosa la nɔɔni, ya zi koti a nyenu aa tum ya tuma nan. ¹⁶ Amaa lalakɔ maa kpak ma bambi ni a ŋɔ di ma zi kpiŋiu a na nyɔɔra. Chenani maa sem chen ya yɔrire.

¹⁷ Nar zim wu were a ve di o wara tum a, o galimu.

Chenani Male Tima Zi Wa Namsi Kinkan

5 Male tima, maa nu mu wati. Ma zi wa namsiu kinkan. Chendaha maa fɔuli a kiwi. ² Kidamata naa ma kpak chen, a chɔku ka chau piin di ma kilaare. ³ Ma male tima kɔu. Kɔɔli ti la zi wa ya sehera a du ma ni a nye Koosa na ma galimsa a ta ba yɔri. Tɛene nɔ maga siili saha dugleu ka ma kpa ma kidamata a chiŋsi chen. ⁴ Ma fun a mur tumtumsa ba naa la tum ma ŋmaha ni a ve bɔ ba. Ma wara nu ba fɔulii? Koosa naa kpak kina maga kpok, o nu ba naa la kum ma ŋmaha ti kipare chen wiilau. ⁵ Tɛene nɔ maga ni ma kpak male kinkan ka la ya ma tutɔ. Ma di diwe a zen a chi nuhe naa ba yaa chamsi di ba la kɔrigi chen. ⁶ Ma fune di ba naa

nisa ve nyeni seriau a kpu ba, amaa ba wa fun leli ba nɔ.

Ma Kpak Kanyita Hali Ya Kunyana Wa Bur Wa

⁷ Mu niinbisa, ma kpak kanyita hali ya kunyan ti wa bur wa. Nipari kpak kanyitare a pɔ doon bumi awa doon naa tiŋ gantel ka o zi kum kipare. ⁸ Ma gbanko kpak kanyita. Ma nye ma bambe chiŋi bar begim, domi wuzu naa ya kunyan ti zi wa bur wa, chen dugleu.

⁹ Mu niinbisa, ma ta zulimi dɔŋa, chen ni Koosa wa zi wa di ma seria. O zi wa di ma seriau lalaga. ¹⁰ Mu niinbisa, ma lisi Koosa witinsa ba naa fune nyen saha digi, a sem Koosa sem ta chen. Ma lisi chenani ba fun kpak kanyita a li ba namsi ni. Ma gbanko kpak chen kanyita. ¹¹ Ba tusa sɔɔne lalakɔ, domi ba fune di ba namsiu. Ma lisi chenani Jop fun di o namsi saha digi. Ma zimu di Koosa fune nye o namsi chen, di o ɔm un siki a sunji un.

¹² Mu niinbisa, a naa kaali a nama maga, o wa werwa ma heesi Koosa tɔha akoo tɛene nɔ maga koo kundɔŋ maga. Ma la nɔɔni akoo ma wa la nɔɔni, a ta heesi, chen ni ma wa zi zu Koosa seria bar diili de.

¹³ Nandigi nyen ma ni a namsiuu? O sumi Koosa. Nandigi nyen ma ni a kpak tu sɔɔnauu? O bɔ boola a pegi Koosa. ¹⁴ Nandigi nyen ma ni a wiuu? O yir Yesu nitije ta niheeta di ba wa ya nu a biti a du un ni a sumi Koosa a nye un. ¹⁵ Ba ya chen, ka ba se su di Koosa zi nye wichɔrti tiina na alaafɛu, o zi na alaafɛu. Tum tagna naa o tum, Koosa zi gil a nye unu. ¹⁶ Adaha ma ŋɔ dɔŋ ni ma tum tagna we ka ma sumi Koosa a nye dɔŋ ni, chen ni wichɔrta wa kpak ma, Koosa zi tiibi mau. Nibin weri sumi Koosa, o sumi ti kpak kpoku kinkan. ¹⁷ Saha digi Koosa witiina Elaija fune ya nibinere a chi ya. O si fun seri o sumi Koosa di doon ta miili. Bunsu tora awa pensa nɔra doon wa fun mi. ¹⁸ A gantel ni o fun bu sumi Koosa di doon mi. Doon fun mi kinkan. Ba fun du kina aa kum.

¹⁹ Mu niinbisa, ma nidigi wa nyuksi wuti nyinbaan ti ka ma nidigi bu kpa un a bur wa, ²⁰ o lawa o zimu di nara wa yisi tum tagna nitumi a li o tum tagna nyinbaan ni, Koosa zi gil o tum tagna damatau a nye un a ta bu na o galimsa a ta un yɔri. Ma zaami ba naa maga nyen ma wati a nye min.

1 PITA

1 Mu waa, Pita, naa ya Yesu Kristo nitumi, la sɔbi tɔn nɔ a nye ma naa nyen Pɔntus, Galesia, Kapadosia, Azia awa Baitinia pulumsi ni.

Ma ya hɔɔrawa tɛɛnɛ nɔ maga ni. Koosa funɛ lisi ma a nye o titi ni. ² O funɛ ya ya kunyana Koosa tutɔrɛ saha digi o fun lisi ma chen. O siim weri ti waligi ma di ma burgi o nibin were, chen ni ma zi tiɲ Yesu Kristo nɔ. O sou chɛl ti la zi chaksi ma tum tagnau a li ma ni.

Koosa sunji ma a nye ma bara sɔɔna aa gbaari.

Ma Kpak Bambi Bɛgim A Li Kin Naa Koosa Zi Nye Ma Ni.

³ Koosa naa ya ya kunyan Yesu Kristo nyana, funɛ ɔm ya siki kinkan. Chendaha ma nye ya pegi un saha maga. O funɛ lɛli Yesu Kristo a li o sou ni, a kpa o mi fali ti a nye ya. Chendaha ya kpak bambi bɛgim, ⁴ di wuzu digi ya zi la kiwere naa o fun kpa a chiɲsi o dɛ niu a li o tɔhɔn ni. A wa zi kut chɔk dooni. ⁵ Koosa kpa o kpok a nyini ma naa se su un. O funɛ piin saksu di o yisi ma a li ma tum tagna ni hali a wa peti. Tɛɛnɛ nɔ maga siili saha wa tel, o zi wa ya chenu gbampulim ni.

⁶ Ma nye ma tusa sɔɔni kin nama daha. Lalaknɔ sintana la zaamsi ma a li wu kurgɛ ni, chen ni ma tusa zi chɔku wuzu bilɛ. ⁷ Nibinsa yaa kpa salmau a du dɪn ni di o burgi kiwɛri. Chen vɛna, Koosa nye sintana zaamsi ma, chen ni o zi biksi di ma se suuli naa ma kpak un ni, chen ya wutirɛ. Ma se suuli ti Koosa wati, o kaali salma naa la zi wa chɔku. Saha naa Yesu Kristo wa bur wa nara suwachak ni, Koosa tuha zi sɔɔniu wa ya ni ka o zi nye ya o jirima awa o chaani kinkan. ⁸ Ma ha wa na un, amaa maa daɲni unu ka ma se su un. Chendaha Koosa piin nye ma tu sɔɔna hali a la gali. ⁹ Ma se un daha, o zi wa yisi mau a li ma tum tagna ni hali a wa peti.

¹⁰ Saha digi Koosa witinsa funɛ biksi nara chenani o zi sunji ma a ya chen. ¹¹ Koosa siim weri naa funɛ nyen ba ni, fun a biksi ba di wuzu digi Kristo zi wa namsiu a sou a si a li o sou ni a na jirima kinkan a li Koosa wati. Ba funɛ lisi kin nama wɛ a kpaɲi a dɛu saha naa Kristo zi wa wa. ¹² Koosa siim weri ti gbanko wa fun biksi o witinsi ta di ba wa tum a nye ba titi nɛɛ, amaa ba tum a nye ma nɛɛ. Koosa fun a tum o siim weri ti a li o tɔhɔn ti ni di o kpa o kpok ti a nye ba naa funɛ wa biksi ma Koosa laaboer weri ti wɛ. O witinsi ta funɛ sɛm o laaboer weri ti wɛu a daɲni ma zim un. Hali Koosa malaikasa daɲni ba zim o laaboer weri ti munu.

Ma Kpak Tu Chaana A Li Ma Tuma Maga Ni

¹³ Adaha ma saksi chenani ma lisi a ya bambe tima a kpak bambi bɛgim a li chenani Koosa zi wa sunji ma. O be Yesu Kristo wa bur wa nara suwachak ni, Koosa zi ya chenu. ¹⁴ Saha naa ma fun zɛ zim un, ma funɛ tiɲ ma tutɔ daɲnirɛ. Ma ta tiɲ chen lalaknɔ, amaa maa tiɲ Koosa nɔ nɛnɛ. ¹⁵ Waa ya tu chaan tiina. Chendaha o fun a lisi ma gbanko di ma kpak tu chaana a li ma tum maga ni a nye un. ¹⁶ Ba fun a sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni di o ɲɔ,

“Mu ya tu chaan tiinnɛ.

Chendaha ma kpak tu chaana.”

¹⁷ Maa sumi Koosa, ma yir un mu nyana. Wuzu digi o zi wa di nibinsa maga seriau a li ba tuma ni. O wara daɲni bɔnɛ aa gil bɔnɛ. Chendaha wuzuna a naa kaɛɛ nan, ma nye un jirima kinkan. ¹⁸⁻¹⁹ Ma lisi saha naa ma funɛ tiɲ ma nawaalsa nyinbaan naa funɛ ya yɔri chen, Koosa wa fun kpa salma akoo aniita a naa la zi wa chɔk, a la ma nyuuna a nye ma di ma burgi aa tiɲ un. O ka fun a tum Kristo tɛɛnɛ nɔ maga ni di o wa sou o chɛl li. Koosa fun kpa chɛl weri ti a la ma nyuuna a nye ma. Kristo funɛ chi piisibe werire naa Ju tima yaa fun kpa a la kɔrigi chene. ²⁰ O funɛ te lisi Kristore a zi naami tɛɛnɛ nɔ maga. Tɛɛnɛ nɔ maga siili saha wa dugli, Koosa fun tum un di waa tum nan a nye ma. ²¹ Kristo funɛ sou a li o daakakli ti ni, Koosa fun lɛli un a li o sou ni a kpa o jirima awa o chaani kinkan a du un ni. O daha ma se su Koosau ka ma kpak bambi bɛgim un ni.

²² Ma funɛ nu Koosa laaboer weri naa ya wuti chen, ma fun a chaksi ma tusa a li ma tum tagna ni a tiɲ un, chen ni ma fun piili a daɲni ma dɔɲtima a li bambe ni. Maa daɲni ba kinkan ma bambe ni. ²³ Koosa sɛma nyɛnu hali saha naa vɛ kpak bɔ. A wa zi kut chɔk. Koosa fun a kpa o mi fali ti a nye ma a daha. ²⁴ Ba fun a sɔbi a li Koosa sɛm tɔn ti ni a ɲɔ,

“Nibinsa maga chi kɔsawa a kpak bunɔɔta a chi kɔsa yeligisa.

Yeligisa yaa looriu.

Kɔsa ka hul.

²⁵ Amaa Koosa sɛma zi nyɛnu hali saha naa vɛ kpak bɔ.”

Kin nama ya o laaboer weri naa ba fun wa biksi ma chen.

Yesu Kristo Chi Koosa Bunɔkulle

2 Kin nama daha, ma kpa ma tum tagna maga a ta. Ma ta suni wɛ a nye dɔɲ ni a ta kpak handɔta a du

dɔŋ ni a ta pini dɔŋ zoma. ² O lawa ma chi bichel pilim-sa ba naa la daŋni ba numa ilwa. Saha maga o lawa maa daŋni Koosa biksiu, chen ni o zi kotiu a sunji ma ma bi. O lawa ma biu, chen ni wuzu digi Koosa zi wa yisi mau a li ma tum tagna ni hali a wa peti. ³ Ma zimu di Koosa fune sunji ma.

⁴ Ma wa dugli ya kunyan ti wati. O chi bunkul naa Koosa fun lisi di o ya kizen a li o dam ni, amaa nisale fune ve unu a ta. O kpa o mi fali ti a nye ma. ⁵ Ma naa kpak o mi fali ti, chi bunkula a naa Koosa kpa sa o dam ti, chen ni o zi kotiu a nyen dooni. Ma chi ba naa fune ya o kɔkɔrsa saha digi, a kpa ma titi a nye Koosa ni Yesu Kristo daha. ⁶ Ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni di o ŋɔ,

“Mu fune lisi bunkul zenu naa mu kpa sa de koŋa ni a li Jerusalem ni.

Ba naa maga se su Kristo,
o wa zi buti ba.”

⁷ Waa ya nizen kinkan a li ba naa se su un ni. Amaa ba fune sɔbi ba naa ve un chen weu a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ,

“Bunkul naa nisale ve a ŋɔ di o ya yɔriɛ,
waa ya bunkul zen a kaali a maga.

⁸ Bunkul nɔ la zi mo nibinsi nangere ba chel,”
domi ba veu di ba wa zi nu Koosa laaboor weri ti.
Koosa tutɔ fune ya chen.

⁹ Amaa Koosa fune lisi mau a li birsi ni a wa di o titi bar chaani kinkan ni. Ma chi o koorsiwa awa o kɔkɔrsa tawa. O fune lisi mau a nye o titi ni di ma ŋɔ nara ni o alaazibu tuma we. ¹⁰ Saha digi o wa fun dɔ ma, amaa lalaknɔ o dɔ mau. O wa fun a ɔm ma siki saha digi, amaa ma la unu lalaknɔ.

Ma Nye Koosa Awa Kanjkoorsa Awa Nara Maga Jirima

¹¹ Mu bi daŋne, ma naa ya hɔɔra a li tɛene nɔ maga ni, mu sumi mau di ma kpa ma tutɔ daŋne a ta. Ya tutɔ daŋne awa chenani Koosa daŋni yaa tiŋ, a chɔ aa du dɔŋ nɛɛ. ¹² O lawa ma kpak sɔn were ba naa ve zim Koosa watiu, chen ni ba wa fiksi ma di ma tum tum tagna, ba zi wa na ma tum were duŋduŋu. Koosa wa wa di o wa di tɛene nɔ tim maga seria, nifiksi nama zi pegi unu ma daha.

¹³⁻¹⁴ Ma kpak ya kunyan ti sɔn. Chendaha maa tiŋ kanjkoorsa awa koorsa ba naa maga tiŋ ba gantel, nɔ. O vɔti bau di ba lɛrgi ba naa la tum tum tagna diŋsa a kipegi ba naa la tum tum were. ¹⁵ O ya Koosa tutɔre ma kpa ma tum were aa tɔ womna ba naa ve zim chenani ma tiŋi nɔ sema. ¹⁶ Ma ya nibin hiisewa, amaa ma gbanko ya Koosa yosiwa. Ma ta tum tum tagna aa sogli domi ma ya nihiise daha. ¹⁷ Maa daŋni ma dɔŋti-ma ba naa se su Yesu, a kinye Koosa awa koorsi ta nyuhu tiina Siiza awa nara maga jirima.

Chenani Kristo Fun Namsi Ma Daha

¹⁸ Ma tumtumsa, ma nye ma kunyama wa jirima kinkan aa tiŋ ba hɔɔna. Ma kunyama ya jerge akoo ba ya tu haasa timwa, ma nye ba jirima aa kitij ba chen

ni. ¹⁹ Ba kpak tu haasa a nye ma na namsi, ma di un ka Koosa sɔɔni ma tusa. ²⁰ Ma tum galimsa awa tum tagna ka nara wa tuksi ma a daha ka ma di a, ba zi pegi mauu? Ma ka na namsi ma tum were daha ka ma di a, Koosa zi sɔɔni ma tusau. ²¹ Koosa fune yir mau di ma ya chen. Kristo titi fune namsiu ma daha a biksi ma chenani ma zi tum a chi o fune tum chen. ²² O wa fun kut a tum tum tagin. O wa fun suni we a nye nara ni. ²³ Ba fune pini o zoma a ve weri, o wa fun bur a pini ba zoma. Ba fune nye o namsi, o wa fun a hɔɔsi ba, amaa o fune kpa o titu a du Koosa naa la di nara maga seria wa wuti ni nin ni. ²⁴ Kristo fune sou a li o daakakli ti ni, o fun kpa ya tum tagna a du o titi ni, chen ni ya wa zi bu tum tum tagna, amaa ya zi tum tum wereu. O chɔɔra fune nye ma na alaafɛu. ²⁵ Ma fune chi piisi nyuksewa. Lalaknɔ ma fune burgiu a wa Kristo naa chi ma nigbanji, wati. Waa la nyini ma siimsa.

Chenani Nibaala Awa Ba Haanasa Zi Lagmi Nyen

³ Nihaana, ma gbanko kitij ma baalasa hɔɔna, chen ni ba bɔne se ve su Koosa laaboor weri ti, ba zi daŋni ba burgiu a tiŋ un chenani maa tum daha. Ba wa zi burgi a tiŋ un ma sem daha, ² amaa ma tu chaana awa chenani ma nye un jirima daha. ³ Ma ta daŋni ma vɔti ma nyuksa a kilaari salma kina awa gar were di ma di tula. ⁴ Chenani ma bambe du kaali kin nama maga. Chendaha maa ya nihaan jerge. Wuzu digi ma salma kin ta awa ma gar were ta zi wa chɔku, amaa ma ka ya jerge, o wa zi chɔk. Chenani maga ma du Koosa wati kaali kin naa maga ma kpak. ⁵ Nihaana ba naa fune nyen saha digi chen, bɔne fun tiŋ Koosa nyinbaan a kpak bambi begim un ni a tiŋ ba baalasa hɔɔna. Chendaha ba fun a di tula o suwachak ni. ⁶ Nihaan digi fune nyen doon. Ba yir un Sara. Waa fune di tula chen ni. O fun a tiŋ o baal Abraham nɔ aa yir un o kunyana. Maa tum tum were a ve ɔm wu digi, ma waa chi o lul bisa.

⁷ Nibaala, ma wa ma haanasa lagmi nyen neha ni. Ma kpok kaali ba kpok. Chendaha maa nye ba jirima. Ma wa ba piin la Koosa mi fali ti. Ma ve ya chen, ma sumi zi tɔu.

Ma Zi Namsiu Ma Tum Were Daha

⁸ Ma nye mu lagmi a nama a ŋɔ ma. Maa kpak nɔ begim wa dɔŋ ni a li kina maga ni. Ma ya niinbisiwa. Chendaha maa daŋni dɔŋa kinkan a ya jerge aa kpak dɔŋa wa siki. ⁹ Nara tum tum tagna a nye ma, ma ta bur tum tum tagna a nye ba. Ba pini ma zoma a ve weri, ma ka ta bur pini ba zoma. Ma ŋɔ ba di Koosa la zi sunji ma. Koosa fune lisi ma a nye o titi ni, o fun a vɔu di ma ya chen, o zi sunji mau. ¹⁰ Ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni a ŋɔ,

“Naa maga la daŋni o nyen wa tu sɔɔna,
o ta sem sem tagna a ta suni we a nye nara ni,

¹¹ a gil o tum tagna aa kitum tum were,

chen ni o kpak un o bambi ni a kpak nɔ begim awa nara ni saha maga.

¹² Koosa la nyini ba naa la tum tum were a la nu ba sumi,

amaa o yaa burgi o gantelu a chak ba naa la tum tum tagna.”

¹³ Ma yaa kpak un ma bambe ni a tum tum were kinkan, anti la zi muksi ma? ¹⁴ Hali maa namsee di ma tum were daha, yere ma tusa kaa wa sɔɔni? Chenani nibinsa zi wa ya ma, ma ta nye hansura akoo muksi wa kpak ma. ¹⁵ Ma nye ma kunyan Kristo naa nyen ma ni, jirima. Waa ya tu chaan tiina. Nara peesi ma chenani ma kpak bambi begim un ni, ma saksi a nj ba saha maga. ¹⁶ Amaa ma doso a nye ba jirima a ya jerge ba wati. Ma kpak tuha kibegim awa Koosa ni, chen ni nara pini ma tum were a naa maa tum a nye Kristo ni, zoma, hiisa zi kpak ba naa sem chenu. ¹⁷ O ya Koosa tutɔre ma namsi ma tum were daha, waa bɔɔe wa ma namsi ma tum tagna daha. ¹⁸ Kristo titi fune sou bu begimne ma tum tagna daha, chen ni o zi kpa mau a la Koosa wati. Naa fune ya tum were nitumi, waa fune chiji ya naa ya tum tagna nitume bar chiji ni. Ba fune kpu o barawa, amaa Koosa siim weri ti fune lɛli unu a li o sou ni, ¹⁹ a nye o fun sem siimsi naa ba fun tɔ de chen. ²⁰ Siimsi nama wa fun tiɲ Koosa nɔ. Ba fune nyenu saha naa Nowa fun kɔɔri o arɲa saha digi chen. Chen saha ti Koosa kpak ba kanyita, amaa ni fune wa su, o fun a yisi nara menasa dunɔɔni ti ni. ²¹ Ni naa fune wa su Nowa saha ti chen chi chenani nara kpa nire a chaksi ma. Ba wara chaksi ma bara dɔɲwa, amaa maa sumi Koosa wa tu begim, waa la zi yisi ma a li ma tum tagna ni maa tiɲ un. Koosa lɛlɛ Kristo a li o sou ni. Chendaha o koti a ya chen. ²² O fun lɛli Kristo a zini kaali o tɔɔni ti a nye o kani o nihɛɛ bar kani ni a dɔ o malaikasi ta maga awa o kpok tima.

Ma Fune Bur Tum Tagna Nyinbaan Niu Di Ma Tiɲ Koosa

4 Kristo fune nyen teene nɔ maga ni, o fune namsiu kinkan. Chendaha ma gbanko kisaksi ma lise ma zi namsiu. Chenani ma namsi zi sunji mau ma gil ma tum tagna awa ma titi daɲne, ² a kitiɲ Koosa tutɔ wuzuna naa kaɛɛ ni. ³ Saha digi ma wa ba naa fune ve zim Koosa, fune lagmi dɔɲ ni. Chenani ma fune tum tum a chi ba, chen saha ti fune magu. Ma fune tum chɔkumsi tuma a la daɲni ma titi daɲne ka ma wa ma chensa lagmi a di diwe a la nyoɔ sin di ma deesi aa la nye vursa wa jirima yɔri yɔri. ⁴ O jeri ba naa ve zim Koosau lalaknɔ di ma wa ba wa lagmi a tum ba tum tagna kinkan. Chendaha baa pini ma zoma. ⁵ Koosa wa wa di o wa di ba naa kpak miisa awa ba naa sitee seria, o zi peesi ba chenani ba tumu. ⁶ Chendaha Koosa fun nye nara kpa o laaboor weri ti a nye ma ni. Waa la di nara maga seria. Chendaha ba siti. Ma bɔne fun siti, amaa ba siimsa kpak miisau a chi Koosa.

Ma Kpak Un Ma Bambe Ni Di Ma Tiɲ Koosa Nene

⁷ Teene nɔ maga siili saha dugleu. O lawa ma ya bambe timau, chen ni ma zi koti a sumi Koosa wa neha

niu. ⁸ O ya wu birigire di ma kpak si sem a daɲni dɔɲa kinkan. Yaa daɲni dɔɲa kinkan ka ya dɔɲtima tum tum tagna a du ya ni, o wa zi muksi ya. ⁹ Ma la dɔɲa aa du dɔɲ damsi ni a ta zulimi. ¹⁰ Koosa fune kpa o papaha kurgɛu a nye ba naa la tiɲ un ni. Ma deɯ kinkin naa o fun nye ma chen a kpa un aa sunji ma dɔɲtima. Ma maga ya chen, Koosa zi sunji mau wu damata ni. ¹¹ Naa kpak Koosa papaha ti a kaa nj nara ni o we, ma nye o sem sem ta wa si sem ni. Naa kpak Koosa papaha ti a kaa tum a nye o dɔɲtima ni, ma nye o kpa Koosa kpok ti a tum nene a nye ba. Ya ya chen, Koosa zi na pegiu a li ya tum maga ni Yesu Kristo sɔn daha. Koosa zi kpak kpoku awa jirima kinkan hali saha naa ve kpak bɔu. Ami.

Chenani Nibinsa Zi Namsi Ma Yesu Daha

¹² Mu bi daɲne, ma ta nye o jeri ma di ma namsi kinkanne lalaknɔ. ¹³ Ma waa la namsi a chi Kristo fune namsi. Chendaha ma nye ma tusa sɔɔni. O wa bur wa, ka nara na o jirima awa o chaani kinkan, ma tusa zi wa sɔɔniu hali a la gali. ¹⁴ Nara pini ma zoma maa tiɲ Kristo daha, ma gbanko nye ma tusa sɔɔni. Nan biksi ma di Koosa fune kpa o siim weri naa kpak o jirima kinkan a du ma bambe ni. ¹⁵ Ma zimu di ma ta kpu nara a ta njmeeli a ta tum tum tagna a ta zu nara we ni. O wa ya Koosa tutɔre maa namsi kin nama daha. ¹⁶ Amaa ma ya Yesu Kristo nitiɲe. Maa ka saksi ma namsi o daha a ta nye hiisa kpak ma. Maa zaami Koosa di maa tiɲ Kristo.

¹⁷ Koosa saksi di o di teene nɔ tim maga seriau lalaknɔ. O wa wa, o zi te di ba naa o dɔ chen seriau a zi di ba naa se ve su o laaboor weri ti chen. O piili ya ni, yere o kaa du ba ni? ¹⁸ Ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni,

“O bɔmeɛ di Koosa yisi nibin were,

yere o zi du tum tagna nitume ba naa ve zim un?”

¹⁹ Chendaha ba naa tiɲ Koosa tutɔ a la na namsi lalaknɔ, o lawa baa tum tum were a kpa ba titi a du Koosa naa fune naami kina maga, nin niu. Waa ya wuti tiina.

Ma Ya Jerge Wa Dɔɲ Ni A Nyarɲi Sintana

5 Mu daɲni mu sumi ma naa ya Yesu nitiɲe nihɛɛtau. Mu gbanko ya nihɛere, a ya Kristo namsi sehera tiina. O wa bur wa, mu wa ma zi bɔni o jirima awa o chaani kinkanu. ² Ba naa la tiɲ Koosa chi o piisisiwa. Waa nye ma ya ba nigbanɛ. Maa nyini ba nene. Ma ta nyini ma na nyɔɔra a li ma tum ni, amaa maa kpak un ma bambe ni di ma tum tuma a nye ba kinkan. O wa ya muksire ma tum chen. Ma tutɔre maa tum. Chene Koosa daɲni. ³ Ma ta dɔ ba naa Koosa fun kpa a nye ma aa biksi ba kpok, amaa ma titi tum o tuma a biksi ba chenani ba zi tum. ⁴ Chen ni Kristo naa ya ya nigbanji nihɛɛ, wa bur wa, o zi wa bɔ ma chimu ka o zi wa kpa jirima naa ve chɔki a nye ma.

⁵ Nibaala, chen veena maa tiɲ ma nihɛeta nɔɔna a ya jerge tima. Ba fun a sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni,

“Koosa ve ba naa la zer ba titi,
amaa o sunji ba naa ya jergeu.”

⁶ Ma ya nibin jerge a kpa ma bambe a du Koosa naa kpak kpok kinkan ni, chen ni o saha wa tel, o zi zer ma buudahau. ⁷ Waa la nyini ma. Chendaha ma kpa ma muksi maga a du un ni.

⁸ Ma dom sintana chi gbogumta naa la gba a la wire. O yaa deu nandigire di o kpak a se. Chendaha ma ya bambi tima a kidoso aa il. ⁹ Maa ve sintana. Maa nye ma se ka su Koosa kinkan aa chinji wa bambi kpok ni. Ma zimu di ma niinbisa ba naa maga se su Koosa aa nyen bar damati ni, gbanko namsiu a chi ma. ¹⁰ Ma namsi tama wa peti, Koosa naa la sunji ma kina maga ni, zi kockri ma kpoku kinkan. O fune yir mau di ma wa un boni o jirima naa ve kpak bo kinkan, domi ma wa

Kristo ya nibegimne. ¹¹ O kpok ti zi nyenu hali saha naa ve kpak bo. Ami.

Pita Mak Ton No Bar Nawa

¹² Silvenus naa ya mu dohtiin wuti tiina, waa sunji min mu sobi ton we no a nye ma. Mu ton no ni, mu danji mu biksi mau a kpami ma di chenani Koosa sunji ma, o ya wutire. Ma kpak chenani o sunji ma chen nene.

¹³ Yesu nitiye ba naa Koosa fun lisi a nye o titi ni a li Room ni, zaami mau. Mu niinbe, Maak, gbanko zaami mau. ¹⁴ Maa zaami donja nene.

Koosa nye ma maga bara sckna domi ma wa Kristo ya nibegimne.

2 PITA

1 Mu waa, Simɔn Pita, naa ya Yesu Kristo tumtum-na awa o nitumi, min la sɔbi tɔn nɔ a nye ba naa se su Yesu Kristo a chi ya se su un chen.

Ya se suuli ti kaaleɛ. Waa ya wuti tiina. Chendaha ya se suuli ti awa ma se suuli naa ma kpak un ya kibegim. O gbanko ya Koosa a fun yisi ya a li ya tum tagna ni.

² Lalaknɔ ma zim Koosa awa ya kunyan Yesu. Chendaha Koosa zi surji ma a kinye ma bara sɔɔna aa gbaari.

Koosa Funɛ Lisi Ma A Nye O Titi Ni

³ Waa funɛ yir ya di o wa ya bɔni o jirima awa o chaani kinkan awa chenani o bambi du a fun kpa o kpok awa kin naa maga ya daɗni a nye ya, chen ni ya zi kotiu a tum tum were a tiɗ un nɛnɛ. O ya chene a li chenani ya zim un ni. ⁴ O vɔwe zenu kinkan a kaali kina maga. Ya wa la o kin naa o fun a vɔu di o nye ya chen, ma zi kotiu a chɔ li ma titi daɗne a naa la chɔk tɛene nɔ tim maga, a wa bɔni chenani Koosa duu. ⁵ Kin nama daha, ma nye ma se seri a gbaari chenani ma se su Koosa. Ma ya nibin were a zim o tutɔ, ⁶ a ya bambe tima a kidi ma namsi, a tiɗ un nɛnɛ, ⁷ a ya nibin were ma dɔɗtima wati a kidaɗni ba. ⁸ Ma tum tum were nama a gbaari, a zi nye chenani ma zim ya kunyan Yesu Kristo bukoo zenu a gbaari. ⁹ Amaa nara ve tum chen, ba chi nyulumiwa ba naa ve na nyinbaanne a ve koti a tiɗ nɛnɛ. O funɛ sugli chenani Koosa fun gil o tum tagna a nye unu.

¹⁰ Mu niinbisa, Koosa fun lisi ma a yir ma. Chendaha ma nye ma se seri a gbaari, chen ni ma zi a kpaku nɛnɛ. Ma kpak chen nɛnɛ, ma wa zi kut nyuksi o nyinbaan ti, ¹¹ ka ya kunyan Yesu Kristo zi la ma du koor naa nyenɛ hali saha naa ve kpak bɔ, ni. Waa funɛ yisi ma a li ma tum tagna ni maa tiɗ un.

¹² Mu zimu di ma piin zim kin nama weu ka ma kpak o wuti naa ma la chen ma bambe ni nɛnɛ, amaa mu daɗni ma lisi a weu. ¹³ Amaa mu ha veen nyen bar nɔ nan, o deɗlu di mu sɔbi tɔn nɔ a nye ma, chen ni ma zi bukoo kilisi a weu. ¹⁴ Mu zimu di o wa zi vusi ka mu sou a chi chenani ya kunyan Yesu Kristo fun nɔ min chen. ¹⁵ Mu wa sou, mu tɔn nɔ zi nye ma nyinbaanu maa lisi kin nama maga we.

Mu Funɛ Na Kristo Jirima Kinkan Wa Mu Se Ni

¹⁶ Ya funɛ biksi ma chenani ya kunyan Yesu Kristo zi wa bur wa wa o kpok ni, ya wa fun a nɔ mura naa kpak nehare a nye ma. Ya funɛ nɔ ma chenani ya fun na o zenu awa o kpok ti kinkanu wa ya se ni. ¹⁷ Ya wa un

funɛ nyen bi nyuha ni, ya kunyana Koosa fun nye un jirima awa chaani kinkan a nye ta li o bar chaani a nɔ, “Mu be daɗni nɛnɛ. Waa ya min lemlem kinkan.” ¹⁸ Ya wa un funɛ nyen dooni, ya fun nu ta ti ka o li buudaha ni.

¹⁹ Adaha sem naa Koosa witinsa fun sem saha digi, a ya wuti semwa. O lawa maa nu au nɛnɛ. Ba sema chi fitina naa la chaani birsa nɛ hali Yesu Kristo wa bur wa. O fitin ti zi wa chiɗi a bar chiɗi niu a nyen ma bambe ni. ²⁰ O lawa ma zimu nɛnɛ di chenani Koosa witinsi ta fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni wa fun li ba titi nɛnɛ. ²¹ Koosa witinsi ta sema wa fun li nibinsa watɛɛ, amaa Koosa siim weri ti funɛ kpa o sema a nye ba di ba kpa a biksi nara.

Chenani Nara Bɔne Daɗni Ba Mur Ma

(Juud 4-13)

2 Witinsa ba naa funɛ ve zim Koosa, fun wa biksi Ju tima saha digi. Nibikse ba naa ve zim un gbanko zi lagmi ma niu a sogli a biksi ma. Ba biksi naa ve ya wuti a la chɔk, wa tɔ ya kunyana naa siweɛ ba daha. Chendaha Koosa zi wa chɔk bau lalaga. ² Nidamata zi wa tiɗ bau aa tum chɔkumsi tuma, chen ni nara zi chɔk Koosa wuti nyinbaan ti sɔnu. ³ Nibikse ba naa ya se tima, zi biksi ba titi murau a nye ma, a na nyɔkra a li ma ni. Amaa Koosa wa zi vusi a wa di ba seria a na ba galimsa a ta ba yɔri.

⁴ O funɛ kpa o malaikasa ba naa funɛ tum tum tagna, bɔne a du din dam ni. Waa funɛ nye ba kpa ba a ta birsa bar nyeni ni hali saha naa Koosa wa wa di o di tɛene nɔ tim maga seria. ⁵ Tɛene nɔ tima ba naa funɛ nyen saha digi aa tum tum tagna kinkan, o fun a kpa ni a su tɛene nɔ maga ba siti. O fun a yisi Nowa di o nɔ nara tima ni di ba bur aa tum tum were. Ni ti funɛ wa su, o wa nara banɔpe duɗduɗ funɛ nyanji a fosi. ⁶ Koosa fun kpa din a du Sɔɔm awa Gamɔra nara ba naa funɛ tum tum tagna kinkan saha digi, ni di ba maga siti. O funɛ daɗni o biksi ba naa la tum tum tagniwa chenani o zi wa ya a nye ba. ⁷ Baal digi funɛ nyen doon ba yir un Lɔt. Nara tima chɔkumsi tuma fun a muksi un kinkan, domi o funɛ ya nibin werire. Chendaha Koosa fun yisi un a li ba wati. ⁸ Wuzu kam o yaa fun a nau a la nu nara tima tum tagna a naa nye o bambi wi kinkan, we. ⁹ Koosa zim chenani o yisi ba naa la tiɗ un nɛnɛ a li ba namsi niu. O gbanko zimu chenani o chiɗi ba naa la tum tum tagna hali saha naa o wa wa di o di tɛene nɔ tim maga seria a lɛrgi ba diɗsa. ¹⁰ O zi lɛrgi ba naa la tiɗ ba titi daɗne aa ve tiɗ o nɔ, diɗsau hali a ve weri. Nibikse na kpak ba bambewa a zer ba titi.

Ba wara nye o malaikasi ta wa jirima, amaa ba ka pini ba zomwa. ¹¹ Koosa malaikasa ba naa kpak kpok kinkan a kaali nibikse ta kpok, ba wara fiksi akoo a pini ba Koosa suwachak ni. ¹² Amaa nara nama chi sela zenewa a naa nyen dooni nara zi kpaksi a kpu. A wara lisi a chi nibinsa. Kin nawara ba ve zim a munwa, ba pini. Chendaha Koosa gbanko zi chok bau a chi sel na chok chen. ¹³ Ba fune nye nidamata namsiu. Chendaha Koosa zi nye ba na namsiu. Ba tusa sɔɔɔɔ baa tum tum tagna a su chenani ba bara danji nara maga suwachak ni. Ma wa ba lagmɛɛ a di diwe, ba yaa ya chene a nye hiisa kpak ma. ¹⁴ Saha maga ba deɔ nihaana a danji ba, chen ni ba wa ba zi tum chokumsi tumau. Baa tum tum tagniwa a ve punji. Ba kpa ba naa ve kpak kpok a mo ba lo. Ba ya se timwa kinkan. Chendaha Koosa fun ɔɔɔɔ ko a nye ba. ¹⁵ Ba veɔ di ba wa zi tij Koosa wuti nyinbaan ti a ve zim doonani ba laali. Ba chi Belam, Bɔɔɔɔ, naa fune nyen saha digire, a la danji male naa o na a li o tum tagna daha. ¹⁶ Amaa kokum fun wa ɔɔɔɔ un a chi nibine ta a burji o nyuha di o gil o galɛɛ tuma.

¹⁷ Nibikse nama chi bugul hulewa awa dobaala nawara ve kpak dooni. Koosa zi wa kpa bau a du birsa bar nyeni naa o kpa chiɔsi ba kinkan, niu. ¹⁸ Ba sema la biksi ya di ba ya womniwa a la danji sɔna. Saha maga ba yaa sem sem lemawa a nye nara ni a mur ba di baa tum chokumsi tuma. Nara nama piili di ba tij Koosa nyinbaan ti a gil ba naa la tum tum tagna. ¹⁹ Nibikse ta la biksi nara di ba naa nuɛɛ a tij ba, ba lisi ba a ta, amaa ba titi ya tum tagna a naa la chok ba, yosiwa. Kinkin naa nyanji nibine, nye o burji kin ti yoma. ²⁰ Nara wa zim ya kunyan Yesu Kristo a nye o yisi ba a li tɛɛɛɛ ko tim maga tijni ni ka ba burji a zu tɛɛɛɛ ko tim tum tagna ni a nyanji ba, chenani ba nyen taginɛɛ a kaali chenani ba fun nyen. ²¹ Ba fune te wa zim Koosa wuti nyinbaan ti a ve Koosa chikse ta a li a gantel ni. Ba fu ve wa zim o wuti nyinbaan ti, chen fu bɔɔɔɔ.

²² Chenani ba fun tum biksi ya di jɛɛɛɛ ta ya wutire. Ya ɔɔɔɔ, "Vaha yaa ok, a bur la di un. Kurchu naa ba sɔ ni, yaa bur a la chɔ vere ni."

Ya Kunyana Fune Vɔwu Di O Bur Wa

3 Mu bi danje, kɔkɔ ya tɔn bile tiina mu sɔbi a nye ma. Tɔna le na tuha, mu danji maa lisi tu chaan kina wewa. ² Mu danji maa lisi sem naa Koosa witinsi ta fun sem saha digi wewa awa chenani ya kunyana naa fune yisi ya a li ya tum tagna ni yaa tij un, fun a biksi o nitumɛ. Ba fun kpa chenani ba nu a wa biksi

ma. ³ O lawa ma zimu di tɛɛɛɛ ko maga siili saha wa dugli, nibinsa ba naa yaa tij ba tutɔ danje, zi wau. Ba zi wa mɔmsi mau, ⁴ a ɔɔɔɔ, "Ma kunyan ti wa fun vɔu di o zi bur wauu? Leene o ka? Saha naa Koosa fun naami tɛɛɛɛ ko maga hali wa zinan, wu digi ha wa chergi." ⁵ Ba veɔ di ba wa zi zim di saha digi Koosa fune sem semwa a naami buudaha awa tɛɛɛɛ ko maga. O fun nye tɛɛɛɛ si nii ni, ⁶ a fun bu kpa ni ti a su tɛɛɛɛ maga o chok. ⁷ Lalakɔ Koosa chiɛɛ buudaha awa tɛɛɛɛ ko maga hali a wuzu naa o kaa di ba naa la tum tum tagna seria. O seria diili wa peti, o zi kpa dinu a chok a maga.

⁸ Mu bi danje, ma ta sugli di Koosa na wuzu begimne o chi bun tusuk begimne. O ka na bun tusuga o chi wuzu begim. ⁹ Nara bɔne lisi di ya kunyan ti vusiu a ve tum chenani o fun vɔwi. O danji ma gil ma tum tagniwa aa tij un, chen ni o wa zi wa chok ma. Chendaha o kpak ma kanyita.

¹⁰ Ya kunyan ti wa wa, o kaa wa chi chenani ɔmɛɛɛ ya wa chene. Chen wuzu ti wa tel, o zi jimu a chi dinful. Buudaha zi wa nyigmiu ka din wa di tɛɛɛɛ maga.

¹¹ Wuzu digi buudaha awa tɛɛɛɛ ko maga zi wa chokɔ a chi chen, nibin barɔwa ma kaa wa chi? Ma ya tu chaan tima a kitiɔ Koosa nene, ¹² a pɔ di ma na Koosa waali tɛɛɛɛ ko maga seria diili a kpak un ma bambe ni di o wa lalaga. Chen wuzu ti din zi wa chok buudahau.

¹³ Amaa Koosa fune vɔu di o zi naami buudaha fali awa tɛɛɛɛ. Ba naa maga nyen a ni wa zi bu koti a tum tum tagna. Ya kpak un ya bambe ni di ya pɔ un o ya.

¹⁴ Mu bi danje, chenani ma ya chen, o lawa ma kpak se semu awa tu chaan tima a kpak sɔn weri Koosa suwachak ni ka ma wa un kpak ko begim. ¹⁵ Ma lisi chenani ya kunyan ti nye narawa nyinbaan lalakɔ di ba gil ba tum tagna aa tij un. Koosa fune kpa o zimare a nye ya niinbe danji Pɔɔɔɔ ni o fun sɔbi chen we a nye ma. ¹⁶ O sɔbi kin nama weu a li o tɔna maga ni a nye nara ni. O bɔmu di nara zim Pɔɔɔɔ biksi ti bɔne mun. Chendaha ba naa ve zim Koosa a ya bambi bile tima, bɔne kpa un a chergi o ve ya wuti ba biksi nara. Ba gbanko kpa Koosa sem tɔn ti a chergi a biksi nara. Koosa zi wa chok bau.

¹⁷ Amaa, mu bi danje, ma piin zim kin nama weu. Maa il a ta nye nibikse ba naa la chok Koosa laaboɔ weri ti, wa mur ma a burji ma Koosa wuti tijni ni ma chel ma bar kpok ni. ¹⁸ Ma ka nye ya kunyan Yesu Kristo sunji ma ma wa zim un nene aa gbaari. Ma nye ya nye naa fune yisi ya a li ya tum tagna ni, jirima kinkan hali saha naa ve kpak ko. Ami.

1 JON

Yesu Kristo Ya Miisa Maga Tiina

1 Min waa, Jon, la sɔbi tɔn nɔ a biksi ma nandigi wɛ. Waa funɛ nyen dooni a li piili ti ni, a ya miisa maga tiina. Ya funɛ koti a nu o tau a na un awa ya se ni a nyini un a kpa ya nisa a gbanɔsi un. O funɛ biksi ya Koosa wɛu. ² Koosa funɛ kpa miisa maga tiin ti a tum tɛnɛ nɔ maga ni. Ya funɛ na unu, a ya o sehera tima a la nɔ ma Koosa mi fali naa vɛ kpak bɔ wɛ. Waa funɛ nyen Koosa ni saha maga, ka o fun kpa un a biksi ya. ³ Ya daɗni ya biksi ma kin naa maga o yare ya fun na a nu, chen ni ya wa ma zi lagmiu a li sem nan ni. Ya wa Koosa awa o be Yesu Kristo ya maga kpak nɔ begimnɛ. ⁴ Ya daɗni ma tu sɔɔniu kinkan. Chendaha ya sɔbi nan wɛ a nye ma.

Koosa Chi Fitinne Aa Chaani

⁵ Nanne Yesu fun biksi ya o titi wɛ ka ya gbanko biksi ma. Koosa chi fitinne aa chaani. Birsu tama wa to un ni. ⁶ Ya nɔɔɛ di ya wa un ya nibegimnɛ ka ya tum birsa tuma, ya suni wewa. Ya wa tiɗ wuti nyinbaan. ⁷ Amaa ya nye ya tusa chaani a chi chenani Koosa tuha chaani chen, ya wa ya dɔɗtima zi kpak nɔ begimu ka Koosa be Yesu chel zi yisi ya doɗ magau a li ya ni.

⁸ Ya semɛɛ di ya wara tum tum tagna, yaa mur ya titire. Ya wa kpak wuti. ⁹ Amaa ya la nɔɔni di ya tum tum tagniwa, Koosa zi gil au a nye ya a yisi ya doɗ maga a li ya ni. Ya zimu di o zi ya chenu a nye ya domi o ya wuti tiinne ka o tum maga gbanko derɗli. ¹⁰ Ya semɛɛ di ya ha wa tum tum tagna, ya yir Koosa nusun tiinne. Ya wa zim o chikse ta.

Chenani Yesu Kristo Surji Ya Kinkan

2 Mu bisa, mu sɔbi nanne a nye ma, chen ni ma zi ɔm ma tum tagnau. Amaa ya nandigi tum tum tagna, ya kpak naa la zi sumi ya kunyana Koosa a nye yau. Waa ya Yesu Kristo naa ya tu chaan tiin ti. ² O funɛ sou ya tum tagna dahare, chen ni o zi koti a yisi yau a li Koosa paan ni. O wa fun sou ya tum tagna dɔɗɔɗ dahare. O funɛ sou tɛnɛ nɔ tim maga tum tagna gbanko dahare.

³ Yaa tiɗ Koosa nɔ sema maga, ya sir zim di ya zim unu. ⁴ Nar nɔɔɛ di o zim Koosau, amaa o wa tiɗ o nɔ sema, o suni wewa. O wa kpak wuti. ⁵ Nar tiɗ o nɔ, waa sir a daɗni un nene. Yaa tiɗ chen, ya sir zi zimu di ya wa un ya nibegimnɛ. ⁶ Nar nɔ di o nyen Koosa nɛɛ, o tiɗ un a chi o be Yesu funɛ tiɗ un chen.

O Lawa Yaa Tiɗ Koosa Chiksi Faliu

⁷ Mu bi daɗne, o wa ya chiksi falire mu sɔbi a nye ma nan. O ha vɛɛn ya kibuni naa ma fun nu a li o piili ti ni chene. ⁸ Amaa o vɛɛn ya chiksi falire, domi lalaknɔ birsa saha kaalu, ka chaani saha ka wa di o wa chiɗi o bar chiɗi ni. Yesu wa ma tiɗ chiksi fali nɔwa.

⁹ Nar nɔɔɛ di o nyen bar chaani nɛɛ a ha o dɔɗtima, o ha vɛɛn nyen birsa nɛɛ. ¹⁰ Amaa naa la daɗni o dɔɗtima, o waa nyen bar chaani ti nɛɛ. Kundɔɗ wa to dooni a la zi nye o chel. ¹¹ Naa ha o dɔɗtima, o nyen birsa nɛɛ. O wa zim doonani oo la. Birsu ti tɔ o sewa ka o burgi nyulum.

¹² Bichesa, mu sɔbi nanne a nye ma, domi Koosa funɛ gil ma tum tagna a nye mau Yesu daha. ¹³ Nibaheeta, mu sɔbi nanne a nye ma domi ma waa piin zim naa funɛ nyen dooni a li piili ti niu. Buncɔna, mu sɔbi nanne a nye ma domi ma funɛ nyanɗi sintanau.

¹⁴ Nibaheeta, ma waa piin zim naa funɛ nyen dooni a li piili ti niu. Buncɔna, mu sɔbi nanne a nye ma domi ma kpak kpoku a vɛɛn kpak Koosa sema ma bambe gbanko ni. Chendaha ma fun nyanɗi sintana.

¹⁵ Ma ta daɗni di ma tiɗ chenani tɛnɛ nɔ tim maga tiɗ. Maa daɗni tɛnɛ nɔ tim maga kina, ya kunyana Koosa daɗni ti wa to ma bambe ni. ¹⁶ Kin nawara nibinsa bara daɗni awa kin nawara ba se daɗni awa kin nawara ba daɗni ba kpak a na sɔn, a nama wa ya ya kunyana Koosa kina. A ya tɛnɛ nɔ tim maga kinawa. ¹⁷ Tɛnɛ nɔ maga awa kin nawara nara daɗni, a maga wa zi vusi, amaa naa tiɗ Koosa tutɔ, waa la zi wa na o mi fali naa vɛ kpak bɔ.

Yesu Dɔm Zen Wɛ.

¹⁸ Mu bisa, tɛnɛ nɔ maga siili saha dugleu. Ma funɛ nu di Yesu dɔm zen zi wa wau chen saha ti. Amaa Yesu dɔm damata piin liu a wa. Chendaha ya zim di tɛnɛ nɔ maga siili saha ti dugleu. ¹⁹ Ba bɔnɛ funɛ nyen ya wati, amaa ba wa fun ya ya wale. Ba fu funɛ ya ya wale, ba fu zi nyen ya watiu. Amaa chenani ba chɔ a li ya wati chen, biksi di ba wa ya ya wale.

²⁰ Amaa Koosa funɛ kpa o siim weri ti a du ma bambe niu ka ma maga kpak zima. ²¹ Mu sɔbi tɔn nɔwa a nye ma, o wa ya di ma wa zim wuti ti. Ma zim wuti ti nene, ma zi zim di nusuna wara li un ni.

²² Naa vɛ la nɔɔni di Yesu ya Kristo naa Koosa fun tum chen, o ya nusun tiinne. Naa vɛ Koosa awa o be Yesu, o ya Kristo dɔmɛ. ²³ Naa vɛ la nɔɔni di Yesu ya

Koosa be, o gban ve Koosau. Naa la nɔɔni wa Koosa be we, o veen zim o kunyana Koosau.

²⁴ Ma ta sugle biksi naa ma fun te nu chen. Ma nye chen nyen ma bambe ni, ma wa ya kunyana Koosa awa o be Yesu zi ya nibegimu. ²⁵ Ya kunyan ti fun vɔu di o zi nye ya o mi fali naa ve kpak bɔu.

²⁶ Mu sɔbi tɔn nɔwa a nye ma a nɔ ma ba naa la daɗni ba mur ma ma li Yesu we ni. ²⁷ Koosa fune kpa o siim weri ti a du ma bambe ni. Chendaha nara wa biksi ma a gbaari o biksi ti ni, o ya yɔrɩre. Koosa siim weri ti ya naa la zi biksi ma kina maga nyinbaan. O biksi maga ya wutire. Nusuna wa to un ni. Adaha ma nye ma wa Yesu ya nibegim a chi chenani Koosa siim weri ti fun a biksi ma chen.

²⁸ Mu bisa, maa ya chen. Yesu wa bur wa, hansura wa zi wa kpak ya. Hiisa gbanko wa zi wa kpak ya, chen ni ya wa zi wa chɔ li o wati chen saha ti. ²⁹ Ya zimu di Yesu we maga denlu. Chendaha ya zim di ba naa maga tuma denlee, ba ya Koosa bisiwa.

Koosa Yir Ya O Bisa

3 Ma lisi chenani ya kunyana Koosa daɗni ya kinkan. Hali o yir ya o bisa. Ba naa la tiɗ tɛne nɔ tim maga nyinbaan, wa zim un. Chendaha ba ve zim ya. ² Mu bi daɗne, ya ya Koosa bisawa lalakɔ. Chenani ya zi wa du wuzu digi, Koosa ha wa biksi ya. Amaa Yesu wa bur wa, ya zi wa du a chi unu. Ya se zi wa na unu wuzu digi a chi chenani o du chen. ³ Adaha ba naa maga kpak chen bambi begim, ba zi kpak unu ba bambe ni di ba ya tu chaan tima a chi chenani Yesu ya tu chaan tiin chen.

⁴ Ba naa maga la tum tum tagna, ba chɔk Koosa chire. Tum tagna maga ya Koosa chire. ⁵ Ma zimu di Yesu fune wau di o wa yisi nara tum tagna maga a ta. O wa tum tum tagin hali tama. ⁶ Ba naa maga wa Yesu ya nibegim, ba tum tum tagin, ba tusa wa yaa sɔɔni tum tagin ti daha. Ba naa maga yaa tum tum tagna, ba tum chene domi ba wa zim un.

⁷ Mu bisa, ma ta nye nandigi mur ma. Ba naa maga la tum tum were, ba ya tu chaan timawa a chi Yesu. ⁸ Ba naa maga la tum tum tagna, ba ya sintana bisiwa. Sintana fune tum tum tagnau a li piili ti ni hali wa zinan. Chendaha Koosa fun nye o be wa tɛne nɔ maga a wa chɔk sintana tuma.

⁹ Ba naa maga ya Koosa bisa, ba tum tum tagin, ba tusa wa yaa sɔɔni tum tagin ti daha. Koosa fun kpa o mi fali ti a du ba ni di ba ya o bisa. Chendaha ba tusa wara sɔɔni. ¹⁰ Chene ma zi zim ba naa ya Koosa bisa awa ba naa ya sintana bisa. Ba naa ve tum tum were awa ba naa ve daɗni ba daɗtima, ba wa ya Koosa bisa.

O Lawa Yaa Daɗni Ya Dɔɗ Timau

¹¹ Ya te lagmi Koosa laaboor weri naa ma fun nu dɔɗ ni, o wu birigi ya di yaa daɗni ya daɗtima. ¹² Ma ta wa chi Keen naa fune ya sintana be chen a kpu o niinbe. Ma zim kinkin naa nyuhu ni o fun kpu o niinbe tiuu? O

funɛ tum tum tagniwa ka o niinbe ti ka tum tum were. Chendaha o fun kpu un.

¹³ Mu niinbisa, ba naa la tiɗ tɛne nɔ tim maga nyinbaan ha ma, ma ta nye chen jeri ma. ¹⁴ Chenani yaa daɗni dɔɗa biksi ya di Koosa fune lisi ya a li sintana nin ni a nye ya o mi fali ti. Ba naa maga ve daɗni ba daɗtima, sintana ha veen dɔ ba. ¹⁵ Ba naa ha ba daɗtima, o chi ba ya nara nikpuulewa. Ma zimu di nara nikpuuli wa kpak Koosa mi fali naa ve kpak bɔ, ti. ¹⁶ Chenani Yesu fun sou ya daha biksi ya wuti daɗni. O weru wa yaa daɗni ya daɗtima chenu, hali a sou ba daha. ¹⁷ Ma ya kin tima a na ma daɗtima ka ba namsi ka ma ve di ma wa zi sunji ba, yere Koosa daɗni ti kaa nyen ma ni? ¹⁸ Mu bisa, ya ta daɗni ya daɗtima wa ya sema dunɗun ni. Ma nye yaa daɗni ba wa wuti ni a tum tum were a nye ba.

Koosa Daɗni Ya kpak Bambeu O Suwachak Ni

¹⁹⁻²⁰ Yaa ya chen, ya zimu di yaa tiɗ chenani Koosa daɗni ya tiɗne. Chenani yaa tiɗ un nye ya tusa chɔk, o zi zim ya bambe niu domi o zenu a kaali ya a zim kina maga. ²¹ Mu bi daɗne, ya zimu di yaa tiɗ chenani o daɗni ya tiɗi, ya zi kpak bambi kpokau o suwachak ni. ²² Ya sumi un kundɔɗ, o zi nye yau, domi yaa tiɗ o nɔ semwa a la tum tum naa la sɔɔni o tuha. ²³ Nanne ya zi tum a sɔɔni o tuha. O lawa ya nye ya se su o be Yesu Kristou a kidaɗni dɔɗa a chi chenani o fun nɔ ya chen. ²⁴ Ba naa maga tiɗ Koosa nɔ sema, nyen un ni ka o ka nyen ba ni. Ya zimu di nan ya wutire, domi waa fune kpa o siim weri ti a du ya ni.

Chenani Ya Zim Di Koosa Siim Weru Nyen Nara Ni

4 Mu chen daɗne, nara nɔɔe di ba ya Koosa witinsi-wa a sem wa o kpok ni, ma ta nye ma se su ba lalaga. Witinsa ba naa ya nusun tima, kinkan piin pisiu a kaali bawu maga ni. Chendaha maa doso ba ni. ² Nanne ma zi ya a zim Koosa witinsa ba naa kpak Koosa siim weri ti. Naa la nɔɔni di Yesu ya Kristo a la nɔɔni di o fune wa tɛne nɔ maga a chi nibine, chen tiina kpak Koosa siim weri tiu. ³ Naa ve la nɔɔni Yesu we nan ni, Koosa siim weri ti wa to un ni. O ya Kristo dɔm-ne. Ma fune nu di chen tima zi wa tɛne nɔ magau. Ba piin wau.

⁴ Mu bisa, Koosa dɔ ma a fun kpa o siim weri ti a nye ma. O kpok naa nyen ma ni chen, waa kpok kaali Kristo dɔm kpok naa nyen ba ni. ⁵ Witinsa ba naa ya nusun tima awa tɛne nɔ tim maga ya nibegimne. Chendaha ba nu ba sema, ⁶ amaa Koosa ka dɔ ya. Ba naa maga zim un, ba waa la nu ya sema. Ba naa maga ve zim Koosa, ba wa zi nu ya sema. Chendaha ya zi zim ba naa ya wuti tima awa nusuna.

Koosa Ya Daɗni Tiina

⁷ Mu chen daɗne, ma nye yaa daɗni dɔɗa. Daɗni li Koosa wateɛ. Naa la daɗni o daɗtiina, waa ya Koosa be aa zim un. ⁸ Koosa ya daɗni tiina. Chendaha naa ve daɗni o daɗtiina, o wa zim un. ⁹ Koosa fune tum o be

begim tēene nɔ maga ni, chen ni ya zi kotiu a la o mi fali ti. Chen biksi ya chenani Koosa danji ya. ¹⁰ Ya laata te a danji Koosa, amaa waa te o danji ya. O fune tum o beu di o wa sou a lisi ya a li Koosa paan ni. Chen biksi ya o wuti danji.

¹¹ Mu chen danje, Koosa danji ya nan, o weru di ya gbanko kidanji dɔɔa. ¹² Nandigi ha wa zin na Koosa. Amaa yaa danji dɔɔa, Koosa nyen ya watiu a la sunji ya, chen ni ya zi danji unu aa gbaari.

¹³ Ya zimu di o nyen ya watiu ka ya gbanko nyen un ni, domi o siim weri naa o fun kpa a nye ya, waa kut nyen ya wati. ¹⁴ Ya ya Koosa sehera timwa, domi ya fune na o be naa o fun tum a li tēene nɔ maga ni di o wa yisi ya a li ya tum tagna ni yaa tinj un. ¹⁵ Naa la nɔɔni di Yesu ya Koosa bere, Koosa nyen tiin watiu ka o gbanko nyen Koosa ni. ¹⁶ Ya zimu nene di oo danji yau ka ya se su di waa ya danji tiina.

Naa la danji o dɔɔtiina nyen Koosa wati ka Koosa nyen un ni. ¹⁷ Ya wa Yesu Kristo lagmi nyen ka o sunji ya, chen ni ya zi danji unu hali o wa peti. O ya chene, chen ni ya wa zi wa kpak hansura a wuzu naa Koosa zi wa di tēene nɔ tim maga seria. ¹⁸ Nandigi danji ya hali o wa peti, ya wa zi ɔm chenani o zi wa ya ya. Ya ɔm un, chen biksi di ya se wa su di o danji yau hali o wa peti.

¹⁹ Ya danji unu domi waa te a biksi ya di o danji yau. ²⁰ Nandigi nɔ di o danji Koosau a ha o dɔɔtiina, o ya nusun tiinne. O ve koti a danji o dɔɔtiina naa oo na, yeɛ o kaa ya a danji Koosa naa o ve naali? ²¹ Nanne Kristo fun biksi ya. Naa la danji Koosa, o lawa o danji o dɔɔtima gbankou.

Ya Kote A Nyanji Ya Tutɔ Danjeu

5 Naa si su di Yesu ya Kristo naa Koosa fun tum chen, chen tiina ya Koosa bisi ta digire. Ma danji nibine, ma zi danji o be ti gbankou. ² Ya danji Koosa aa tinj o nɔ, ya zimu di ya zi danji o bisi ta gbankou. ³ Naa la danji Koosa zi tinj o nɔ. Chenani o danji ya tum wa bɔm. ⁴ Ba naa maga ya Koosa bisa ka ba se su un nene zi nyanji ba tutɔ danjeu. ⁵ Ba naa se su di Yesu ya Koosa bere dunɔɔɔ la zi ya chen.

Chenani Yesu Kristo Seherasa Tora Sɛm

⁶ Yesu Kristo fune wa tēene nɔ maga, ba wa fun chak-si un wa ni dunɔɔɔ. Ba fune veen a kpu unu a gbaari

ka o chel li. Koosa siim weri naa ya wuti tiina, waa ya sehera a li o chaksi awa o kpuuli ti ni. ⁷ Adaha seherasa tora nyene, ⁸ siim weri ti, Yesu chaksi ti awa o chel ti. Seherasa tora nama ya kibegimne. ⁹ Ya piinsa nu nara seherau. Amaa Koosa be sehera ti ya kizenzen a kaali nibinsa sehera kinkan. ¹⁰ Naa si su Koosa be ti, o be ti sehera nyen un ni, ka o zim o be ti we nene. Naa si ve su Koosa, waa la nɔ di Koosa ya nusun tiinne, domi o wa la nɔɔni a du Koosa sehera awa o be ti we ni.

¹¹ Koosa sehera ti nene. Waa fune kpa o mi fali naa ve kpak bɔ a nye ya. Nan mi fali nɔ nyen o be ti nin ni.

¹² Naa wa Koosa be ti ya nibegim, waa kpak chen mi fali ti. Naa wa Koosa be ti ve ya nibegim, o wa kpak chen mi fali ti.

Koosa Fune Kpa O Mi Fali A Nye Ya

¹³ Mu sɔbi tɔn nɔ a nye ma di ma naa se su Koosa be ti zi zimu di ma kpak Koosa mi fali naa ve kpak bɔu.

¹⁴ Ya kpak bambe kpok di ya sumi un kin naa nye o tuha sɔɔni, o zi nu ya watiu. ¹⁵ Ya zim di o piin nu ya sɛ-mau, kin nawara ya sumi o wati, o zi nye yau.

¹⁶ Ma na ma dɔɔtima ka ba tum tum tagna naa Koosa zi ve lergi ba diɔsau ba siti, ma sumi un ba gil ba tum tagna ka o kpa o mi fali ti a nye ba. Ba dunɔɔɔ mu nɔ ma, di ma sumi Koosa a nye ba chen. Nara tum tum tagna naa Koosa zi wa lergi ba diɔsau ba siti, ma ta sumi Koosa a nye ba. ¹⁷ Kin nawara ve derli ya wu tagniwa, amaa ma tum tum tagna bɔne, Koosa zi lergi ma diɔsau ma siti.

¹⁸ Ya zimu di ba naa ya Koosa bisa chen, tum tum tagna, ba tusa wa zi sɔɔni. Koosa be ti la sunji ba, chen ni sintana wa kikoti a la ba kpok.

¹⁹ Ya zimu di ya ya Koosa bisiwa. Ba naa maga ve ya Koosa bisa, ba waa nyen sintana nin ni.

²⁰ Ya zimu di Koosa be Yesu ti fune wa tēene nɔ maga di o wa leli ya sewa, chen ni ya zi zim naa ya wuti tiin-au. Ya wa o be Yesu Kristo ti ya nibegimne. Waa ya Koosa wuti. Waa la nye ya o mi fali naa ve kpak bɔ.

²¹ Mu bisa, ma doso ma ta nye kundɔɔɔ wa lisi ma a li Koosa tinji ni.

2 JON

¹ Mu waa, nihεε, la sɔbi tɔn nɔ a nyε nihaan naa Koosa fun lisi a nyε o titi ni awa o bisa ba naa mu daɗni kinkan.

Mu duɗduɗ laata la daɗni ma chen, amaa ba naa maga zim Koosa wuti, ba daɗni ma chene, ² domi wuti naa nyen ya maga bambe ni. Wuti ti zi kut nyenu hali a ve peti.

³ Mu zaami mau. Ya kunyana Koosa awa o be Yesu Kristo zi sunji ya magau a kiɔm ya siki a nyε ya bara sɔɔna, chen ni ya zi tiɗ wuti tiu nene aa kidaɗni dɔɗa.

O Lawa Ya Tiɗ Koosa Wuti Biksiu A Kidaɗni Dɔɗa

⁴ Mu tuha sɔɔɔ kinkan domi mu fune na ka i bisi ta bɔne tiɗ wuti ti a chi chenani ya kunyana Koosa fun ɗɔ di ya tiɗ chen. ⁵ Adaha mu sumi hinu ii tiɗ Koosa chikse naa ya fun nu a li o piili ti ni chen. O wa ya chiksi falire. O ɗɔ di o weru wa yaa daɗni dɔɗau, ⁶ aa kitiɗ o nɔ. O chiksi naa ɗɔ ya di o lawa yaa daɗni dɔɗau, ma gbanko fune nu o weu a li o piili ti ni.

⁷ Lalakɔ nusun tima kinkan nyenεε. Ba wa la kɔɔni di Yesu Kristo fune wa tεene nɔ maga a wa burgi nibine.

Ba naa ve la kɔɔni chen, ba ya nusun timwa a ya o dɔma. ⁸ Ma nyini ma titi nene, chen ni ma wa zi wa chel a chɔk ya tuma. Ma ya chen, ma zi wa na papaha naa Koosa kaa wa kpa nyε ma wuzu digiu.

⁹ Nandigi kpa wu digi a gbaari chenani ya fun biksi ma Kristo we chen, Koosa wa to chen tiin ni. Ma kpak chenani ya fune biksi ma Kristo we chen, Koosa awa o be Yesu zi nyen ma niu. ¹⁰ Nandigi wa ma wati a wa gbaari chenani ya fun biksi ma Kristo we chen, ma ta la un amaa ma ɗɔ un di o la. Ma ta tiɗ un li ta nyinbaan ni. ¹¹ Ba naa nyε un jirima, chen tima gbanko ya tum tagin nitumewa a chi un.

Jɔn Mak Tɔn Nɔ Bar Nɔwa

¹² Mu kpak wu damatiwa a kaa ɗɔ ma, amaa mu wa zi sɔbi a a dau lalakɔ. Mu daɗni mu wa ma watεε, chen ni ya zi koti a na dɔɗau a sem a we. Doone ya maga tusa zi sɔɔni hali a wa peti.

¹³ Ma towe bisa naa Koosa fun lisi a nyε o titi ni chen, ba zaami mau.

3 JON

1 Mu waa, nihεε, la sɔbi tɔn nɔ a nyε mu chen, Gaiyus, naa mu daŋni wuti.

² Mu chena, mu sumi Koosau di i na alaafe, chen ni i tuma zi weru. Mu zimu di ii tiŋ Koosa nεnε, ³ domi Yesu nitiŋε ta bɔnε funε wa a wa sεm min di maa tiŋ wuti nyinbaanu awa ma bambi maga ni. Mu funε nu chen, mu tuha fun sɔɔni kinkan. ⁴ Saha naa mu yaa nu di mu bisa tiŋ Koosa wuti nyinbaanne, o yaa sɔɔni mu tuhau kinkan a kaali kina maga.

Jɔn Fun Pegi Gaiyus

⁵ Mu chena, o weru di i yaa kila Yesu nitiŋε ta a du aa kisunji ba. Ma wa zim ba bɔnε, amaa ma yaa la bau a la sunji ba. Chenani maa tum nan, ma sir tiŋ Koosa nyinbaanu nεnε. ⁶ Ba funε sεm i wεu a nyε Yesu nitiŋε ba naa nyen bar nɔ ni. Ba funε pegi hinu a li chenani ii daŋni ba ni. Ba wa saksi di ba li, i sunji ba ba li nyinbaan ti ni nεnε, chen ni i zi sɔɔni Koosa tuhau kinkan. ⁷ Yesu daha baa gba tɔsa nan. Ba wara daŋni ba naa vε zim Koosa nyε ba kundɔŋ. ⁸ Chendaha o weru wa yaa sunji nara timau. Yaa sunji dɔŋa chen ni, ya wa ba la biki si nara Koosa wε.

Ditrifis Awa Dimitrius Wε

⁹ Min funε sɔbi tɔn a nyε Yesu nitiŋε ba naa funε nyen i tɔhɔn ni, amaa Ditrifis wa fun la nɔɔni di o tiŋ mu nɔ. O daŋni o burgi ma nihεεε. ¹⁰ Mu wa wa, mu wa ma zi sεm chenani o yaa fun a yo o nɔu a la sεm sεm tagna a du min ni. Amaa chen duŋduŋ laata ya wu tagna oo tum. O wa zi la Yesu nitiŋε ba naa yaa val a la wa o wati. Hali o wa zi nyε o chensa bɔnε la ba du. Ba la ba, o yaa daŋni o duŋni ba a li Yesu nitiŋε ta wati.

¹¹ Mu chena, ta tiŋ chenani o tiŋi. Kitum tum were nyinbaan. Naa la tum tum were, Koosa dɔ un. Amaa naa ka la tum tum tagna, Koosa wa dɔ un.

¹² Dimitrius ya nibin werire. Nara maga zimu di oo tiŋ Koosa wuti nyinbaanne nεnε. Mu titi ŋkεε di o ya nibin werire ka i zim di mu sεm ya wutire.

Jɔn Mak Tɔn Nɔ Bar Nɔwa

¹³ Mu kpak wu damatiwa a kaa ŋk hin, amaa mu wa zi sɔbi a a dau lalaknɔ. ¹⁴ Mu kpak bambiu di mu wa na hin lalaga. Mu wa pu hin, ya zi sεm kin nama wεu.

¹⁵ Koosa la zi nyε hin bara sɔɔna.

I chensa ba naa nyen bar nɔ, zaami hinu. Zaami ya chensa gbanko a nyε ya.

JUUD

1 Mu waa, Juud, naa ya Yesu Kristo tumtumna awa Jems niinbe, min la sɔbi tɔn nɔ a nye ma. Ya kunyana Koosa fun lisi ma a la daɗni ma ka Yesu Kristo kok ma. ² Koosa zi kpak ma sikiu a kidarɗni ma a nye ma bara sɔɔna aa gbaari.

Chenani Nara Bɔne Daɗni Ba Mur Nara (2 Pita 2.1-17)

³ Mu bi daɗne, mu fune daɗni mu sɔbi a sem ma chenani Koosa fun a yisi ma awa ya a li ya tum tagna ni yaa tiɗ un. Lalaknɔ o lawa mu sɔbiu a kpami ma ma kpak laaboor weri naa ya fun biksi ma Koosa we chen nene. Waa fune kpa o wuti nɔ a nye o nara ni bu begim. ⁴ Amaa ba naa ve tiɗ Koosa, bɔne fun sogli a wa gbaari ma ni. Ba fune chergi Koosa laaboor weri naa biksi ya chenani Koosa fun a surɗi ya, a ve Yesu Kristo naa ya ya kunyana begim. Ba fune ya chene di ba tum chɔkumsa tuma. Ba fun sɔbi a li Koosa sem tɔn ti ni saha digi di Koosa zi wa di ba seriau a na ba galimsa.

⁵ Ma piin zim kin nama weu nene. Mu daɗni mu lisi mau saha naa Koosa fun a lisi Ju tima a li Ijpt pulum ni saha digi. A gantel nee o fun a kpu ba naa se ve su un. ⁶ Koosa malaikasa ba naa fune ve o nɔ a li ba bar nyeni ni, Koosa fun kpak ba a wɔu birsi bar nyeni ni wa kpok ni hali wuzu zen naa o zi wa di ba seria. ⁷ Ma gbanko lisi tɔsi naa ba yir Sɔɔm awa Gamɔra awa tɔsi naa go a saha digi. Ba naa fune nyen dooni yau a chi Koosa malaikasi ta yaali. Ba fun a tum chɔkumsa tuma ka nibaala daɗni nibaala. Koosa fun kpa din naa ve kpak bɔ a kpa ba du a lergi ba diɗsa kinkan. Nan la biksi ya di ya ta tiɗ chenani ba tiɗi.

⁸ Chen weena, nara nama la na kina a naa nye ba tum tum tagna a du ba titi bara ni a chi ba deesi. Baa tiɗ ba tutɔre a la pini Koosa malaikasa zoma. ⁹ Hali Koosa malaikasa nyuhu tiina naa ba yir Maikil, wa tun nan. O wa sintana fune di amɔre di anti maa wa dɔ Mosis bara, o titi wa fun pini sintana zoma a di un seria, amaa o fune nɔ di Koosa la zi zulimi un. ¹⁰ Amaa nara nama pini kin nawara ba ve zimi zomwa. Tum naa baa tum a wa kpak neha a chi sela, a zi chɔk bau. ¹¹ Yere o kaa wa du ba ni? Ba tiɗ chenani Keen fun tiɗ saha digire. Ba waa la tum tum tagna di ba na nyɔɔra a chi Beelim fune tum saha digi chen. Ba zi sowu a chi chenani Kɔɔra fun sou chen, domi o fune burgi o gantelu a chak Mosis saha digi. ¹² Ba wa ma lagmee di ma

di diwe, ba nyini ba dundurɗe a la di a la nyɔ kinkan. Chen la chɔk ma lagmi ti. Ba chi dobaala naa peha ya a ve mi doone. Ba chi bugili naa ve koti a nɔnɔre, chen ni nara wa hur a luta a chesi a siti. ¹³ Ba chi chenani peha yaa wa mo ni chene ka ba tum tagna naa nye ba na hisa a chi ni fukla. Ba chi wula naa nyen buudaha ni a gba chene. Koosa zi kpa au a du birsi ni hali saha naa ve kpak bɔ.

¹⁴ Baal digi fune nyen doon ba yir un Inɔk. O fune ya Adam bi lule nidigire a sem ba we saha digi a nɔ, “Kina, Koosa wa o malaika damata wa wa, ¹⁵ ba zi wa di nara maga seriau. Ba naa maga la tum tum tagna a sem sem tagna aa du Koosa ni, o zi na ba galimsa a ta ba yɔri.”

¹⁶ Nara nama yaa zulimi a la na nara galimsa saha maga. Ba yaa tiɗ ba titi daɗnɔre a la daɗni sɔna a la pegi nara wa ba nyina ni di ba tiɗ ba a nye ba male.

Maa Tiɗ Koosa Nene Aa Gbaari

¹⁷ Mu bi daɗne, ma lisi chenani ya kunyan Yesu Kristo nitume fun te biksi ma, ¹⁸ a nɔ, “Tene nɔ maga siili saha wa dugli, ba naa la tiɗ ba titi daɗne, zi wa mɔm mau a li ma Koosa nyinbaan tiɗi ni.” ¹⁹ Nara nama wara tiɗ Koosa siim weri ti nyinbaan, amaa baa ka tiɗ tene nɔ tim maga nyinbaanne. Chendaha ba nye nara purigi dɔɗi ni. ²⁰ Amaa, mu bi daɗne, maa tiɗ Koosa nene a gbaari, domi ma se su un. Ma nye o siim weri ti surɗi ma maa sumi Koosa. ²¹ Koosa daɗni mau. Chendaha maa tiɗ un nene a ta gil o nyinbaan. Maa pɔ ya kunyan ti Yesu Kristo. O wa bur wa, o zi kpak ma sikiu a nye ma o mi fali naa ve kpak bɔ.

²² Maa kpak ba naa la beeli wa siki, ²³ a yisi ba a li bar tagin ni. Ma gbanko kpak ba naa bur Koosa nyinbaan tiɗi ti ni siki. Amaa ma doso wa ba tum tagna ni a ha a.

Ma Nye Ya Pegi Koosa Naa Kpak Jirima Kinkan

²⁴ Koosa kote a kpak ma di ma ta bur gantel. Wuzu digi o zi nye ma tu chaanau awa tu sɔɔna hali a wa peti a kpa ma a du o suwachak ni. ²⁵ Waa fune tum ya kunyana Yesu Kristo di o wa yisi ya a li ya tum tagna ni. Koosa naa ya nibegim dundurɗ kpak jirima kinkan awa kpok a kaali kina maga a li o piili ni a wa zinan kpa la hali saha naa ve kpak bɔ. Ami. Ma zaami ba naa maga nyen ma wati a nye min.

JON DEESI

1 Min waa, Jon, la sobi tɔn nɔ a nye Koosa tumtumsi ni di mu biksi ba chenani la zi ya lalaga. Koosa fune te kpa kin nama maga a sogli a zi kpa a a li gbampulim a nye Yesu Kristo ni. Waa fune kpa a a nye mu waa naa ya Yesu tumtum ni. ² Mu fune kpa Koosa sema, chenani Yesu Kristo biksi ya o titi we awa kin naa maga mu fun na a nu a sobi a dau bar nɔ. ³ Ba naa karimi tɔn nɔ a nɔ ba dɔnɔtim ni awa ba naa nu chenani la zi wa ya ka ba tin mu sema, ba tusa zi sɔɔni kinkan. Saha naa kin nama kaa wa ya dugleu.

Jon Fune Sobi A Nye Yesu Nitiye Naa Purige Bunɔpe

⁴ Min waa, Jon, la sobi tɔn nɔ bar digi a nye Yesu nitiye ba naa purige bunɔpe a li Azia pulum ni.

Koosa naa fune nyen a ha veen nyen, o zi nyenu. O wa siimsa nɔpe a naa nyen o suwachak ni a li o tɔn ni, ⁵ wa Yesu Kristo naa fune biksi ya Koosa wuti ti ka o te lɛli un a li o sou ni ya maga suwachak ni, ba maga zi sunji mau a kinye ma bara sɔɔna.

Yesu ya koor zen a kaali teene nɔ maga koorsa. Waa fune daɔni ya a kpa o chel a chaksi ya tum tagna a li ya bambe ni, ⁶ a vɔti ya koorsa a lisi ya di ya ya Koosa dam kɔkɔrsa di ya tum tuma a nye o nyan Koosa ni. Yesu kpak jirima awa chaani wa kpok kinkan hali saha naa ve kpak nɔ. Ami.

⁷ Maa il. O zi wa li dobaala tuhu niu di ba naa nye ba kpa tim a tau o lgum hena a li o daakakli ti ni chen awa nara maga zi na unu. O wa bur wa, nibin kurge maga zi wiu kinkan. O wa zi vusi. Ami.

⁸ Koosa fune nyen a ha veen nyen, o zi nyenu. O waa naa kpak kina maga kpok, nɔ, "Mu ve kpak piili a nyen a ve kpak peti."

Jon Fun Na Yesu A Chi O Deesi

⁹ Mu waa, Jon, ya ma niinbe. Mu wa ma la namsi Yesu daha, amaa o sunji yau ya di un, chen ni ya zi la zu o koor tiu wuzu digi. Ba fun kpa min a la nye mu nyen pulum we naa ba yir Patmɔs ka ni go un. Ba fune ya chene, domi mu fune mɔkɔli Koosa laaboor weri ti a nɔ nara wuti naa Yesu fun biksi ya a li gbampulim ni chen we. ¹⁰ Aleedi wuzu digi Koosa siim weri ti fun wa si min ni a nye mu na kin bɔne a chi mu deesi. Mu fun nu ta zaɔa a chi kaabul, ¹¹ ka o nɔ min, "Sobi chenani i kaa na a du tɔn ni a nye Yesu nitiye ba naa nyen Efesus, Sumana, Pegamum, Tiataya, Sardis, Filadelfia, awa Laodisia a li Azia pulum ni."

¹² Mu fun burgi di mu na naa la sem chen a na fitinsa bar chije kina nɔpe ka ba kpa salmasa a kɔri a. ¹³ Mu

fune veen nau ka Yesu naa la yir o titi nibine be, chiji a bambaan ni. O fune laari takta zinjire a kpa salma gar wi a kirisi o bambi. ¹⁴ O nyuha awa o nyuksa fune pilimiu kinkan a chi gar pilim ka o se seri a chi din a la cher nara se. ¹⁵ O nangere seri ti fune chi sulminne ba kpa kɔri kina a lili kinkan. O ta ti fune ku a chi ni bar chuuri kinkan. ¹⁶ O fune kpak wula nɔpewa o nindil ni a kpak chisi nɔsa le o li o nɔ ni. O se fune cheru a chi nha biee. ¹⁷ Mu fune na un, mu fun chel teene ni a chi mu siwee. O fun wa pu min a kpa o nindil a gbanji min a nɔ, "Ta kɔmi. Mu ve kpak piili a nyen a ve kpak peti. ¹⁸ Mu ya naa nyenee. Mu fune sou, amaa lalaknɔ mu zi nyenu hali saha naa ve kpak nɔ. Min dɔ sou awa ba naa sitee bar nyeni. ¹⁹ Sobi kin nawara i na nan a dau. A bɔne ya zinan kiniwa. Bɔne ka zi wa yau. ²⁰ Wula nɔpe a naa nyen mu nindil ni nan awa fitinsa bar chije nɔpe ka ba fun kpa salma a kɔri a, a muna fune sogliu. Lalaknɔ a li gbampulimu mu zi kpa a munau a biksi hin. Wula nɔpe ta ya Koosa malaikasa nɔpe a naa la nyini Yesu nitiye ka ba purigi bunɔpe a li Azia pulum ni. Fitinsa bar chije kina nɔpe ta ya Yesu nitiye ba naa purige bunɔpe dooni chen."

Chenani Yesu Fun Sem A Nye Efesus Tim Ni

2 "Sobi kin nama a la nye naa la nyini Yesu nitiye ta a li Efesus ni. Mu waa naa kpak wula nɔpe mu nindil ni a val a go fitinsa bar chije nɔpe ka ba fun kpa salma a kɔri a bambaan ni, ma nu chenani mu kaa nɔ ma. ² Mu zim chenani ma bambe duu awa chenani ma kpak un ma bambe ni di ma tum ma tuma wa kanyita ni a ta kuuli. Mu zimu di ma wa kpak wu digi wa ba naa la tum tum tagna ni a zaamsi ba naa nɔ di ba ya Koosa wuti nibiksewa a na di ba ya nusun timwa. ³ Ma di ma namsiu a wa kanyita ni mu daha a ve bur mu tinji ni, ⁴ amaa wu digire ma ve seen a yaali. Ma wara daɔni min a chi chenani ma fun te daɔni min chen. ⁵ Ma lisi chenani o fun te du a bur kuwa mu wati. Ma ve di ma wa zi bur wa, mu zi bur wa ma watiu lalaga a wa zer ma fitin bar chiji a chɔk un. ⁶ Ma waa la ha tum tagna a naa Nikolaitan tima tum a chi chenani mu ha a. Chen weru.

⁷ "Ma cherji ma diɔsa a nu chenani Koosa siim weri ti sem a nye Yesu nitiye ba naa nyen Azia pulum ni. Ba naa maga ve bur mu tinji ni, mu zi nye ba nyinbaanu ba di Koosa mi fali bugil nɔnau. O bi Koosa tɔn nɔ naa weri nee. Ba naa maga nyen dooni, ba tusa sɔɔne kinkan."

Chenani Yesu Fun Sem A Nye Sumana Tim Ni

⁸“Sɔbi kin nama a la nye naa la nyini Yesu nitiŋe ta a li Sumana ni.

“Mu ve kpak piili a nyen a ve kpak peti. Mu fune sou, amaa lalakno mu zi nyenu hali saha naa ve kpak bo.

⁹ Mu zim chenani ma namsiu kinkan a ya fara tima, amaa ma ta sugle di ma fune kpa kidamatiwa a chinsi a li Koosa tɔhɔn ti ni. Bɔne nyen ma ni aa chɔk ma sɔna. Sintana do ba, domi ba ŋɔ di ba ya Ju timwa a ve yaali.

¹⁰ Ma ta com chenani ma namsi zi wa gbaari. Sintana zi wa nye ba kpak ma bɔne a to de di o zaamsi ma a nye ma namsi kinkan wuzu fi. Ba daŋni ba kpu ma, ma kpak nene ka mu zi kpa Koosa mi fali ti a nye ma.

¹¹ “Ma cherji ma diŋsa a nu chenani Koosa siim weri ti sem a nye Yesu nitiŋe ba naa nyen Azia pulum ni. Ba naa kpak nene hali a la tel o bo, Koosa wa zi kpa ba a gbaari ba naa o zi wa na ba galimsa a ta ba yori.”

Chenani Yesu Fun Sem A Nye Pegamum Tim Ni

¹² “Sɔbi kin nama a la nye naa la nyini Yesu nitiŋe ta a li Pegamum ni.

“Mu waa naa kpak chisi nɔsa le ti o li mu no ni, ma nu chenani mu kaa ŋɔ ma. ¹³ Mu zimu di doonani ma nyen nan, sintana do nidamata. Hali o nitiŋe fune kpu naa ba yir Antipas domi o fune biksi nara mu we, ma wa fun bur a li mu tinji ni. ¹⁴ Amaa wu bɔnewa ma ve seen a yaali. Bɔne nyen ma ni a tinj naa ba yir Beelam chen biksi. O fune nyen saha digi a biksi baal naa ba yir Belak di o la biksi Ju tima chenani ba zi di vursa diwe a tum chokumsa tuma. ¹⁵ Bɔne ka nyen ma ni a tinj Niko-laitan tima biksi. ¹⁶ Ma duŋni ba a ta. Ma ve duŋni ba, mu zi bur wa ma watiu lalaga a wa lisi chisi naa la li mu no ni a chem ba.

¹⁷ “Ma cherji ma diŋsa a nu chenani Koosa siim weri ti sem a nye Yesu nitiŋe ba naa nyen Azia pulum ni. Ba naa kpak nene hali a la tel o bo, mu zi kpa diwe naa ba yir ‘mana’ ka o sogliu, a nye ba ba di. Mu zi sɔbi sɔn faleu a sak bunjul pilimi ni a kpa nye ba. Ba naa la a chen duŋduŋ la zi zim chenani sɔbi sak o kin ni.”

Chenani Yesu Fun Sem A Nye Tiataya Tim Ni

¹⁸ “Sɔbi kin nama a la nye naa la nyini Yesu nitiŋe ta a li Tiataya ni.

“Mu waa naa Koosa be ka mu se seri a chi din a la cher nara se ka mu nangere seri ti fune chi sulminne ba kpa kɔri kina a lili kinkan, ma nu chenani mu kaa ŋɔ ma.

¹⁹ Mu zim chenani ma bambe duu awa chenani ma daŋni Koosa awa doŋa awa chenani ma se su un nene. Mu gbanko zim di tum were naa maa tum wa kanyita ni lalakno nan kaali te tel tum ta. ²⁰ Amaa wu digire ma ve seen a yaali. Nihaan digi nyen ma ni ba yir un Jezebel. O ŋɔ di waa ya Koosa nitume ta digi, amaa o biksi ma di ma bur a tum chokumsi tuma a kidi vursa diwe. Ma waa la nɔni o nyen ma wati. ²¹ Saha naa mu fun ŋɔ un di o gil o tum tagni chen galeu. O wara daŋni o bur a li o chokumsi tum ta ni. ²² Ma nu mu wati. O wa

ba naa lagmi doŋ ni a tum chokumsi tum chen ve gil a, mu zi nye wichɔrta kpak bau ba cho teene ni a namsi kinkan. ²³ Mu zi nye o bisa siti, chen ni Yesu nitiŋe ta maga zi zimu di min ya naa zim chenani nibinsa bambe du. Mu zi bo ma magau a li chenani ma tum ni.

²⁴⁻²⁵ “Ma naa nyen Tiataya ni a ve tinj sintana wu sogle naa o biksi nara, mu daŋni ma duŋduŋne kpak mu wu-ti biksi ti hali mu wa bur wa. Mu wa ŋɔ ma di ma bu ya wu digi. ²⁶ Ma kpak nene a sɔni mu tuha hali a la tel o bo, mu zi vɔti ma mu koorsau ma do teene no tim maga. ²⁷ Mu nyana fune kpa o kpok a nye min di mu zi do bau wa kpok ni. Ma zimu chenani tempile nikɔri yaa kpa o luge da a chegi o tempilsa naa ve were. Ma zi do ba chenu. ²⁸ Mu jirima awa mu chaani a naa mu zi kpa a nye ma, a zi chaaniu a chi chau wul.

²⁹ “Ma cherji ma diŋsa a nu chenani Koosa siim weri ti sem a nye Yesu nitiŋe ba naa nyen Azia pulum ni.”

Chenani Yesu Fun Sem A Nye Sardis Tim Ni

3 “Sɔbi kin nama a la nye naa la nyini Yesu nitiŋe ta a li Sardis ni.

“Mu waa kpak Koosa siimsa nɔpe awa wula nɔpe. Ma nu chenani mu kaa ŋɔ ma. Mu zim chenani maa tumu awa chenani nara sem di ma tinj minu nene amaa ma wa tinj nene. ² Ma kaa tinj chen, o wa zi vusi ka ma bur mu tinji ni. Ma si chingi a kpak si sem a tinj nene, chen ni ma zi peti tum naa Koosa fun kpa nye ma di ma tumu. ³ Ma lisi chenani ma fun te nu Koosa laaboor weri ti a nye ma se su un. Ma kpak un nene a gil chenani ma ve tinj min nene. Ma ve si chingi a kpak si sem a tinj min nene, mu zi wa wa ma watiu ka ma ve zim mu we. Mu waali ti zi chi chenani ŋmeer ya wa ŋme kina chen. ⁴ Ma naa nyen Sardis ni, bɔne ha wa tum tum tagna naa nye ma tusa doŋ. Mu zi nye ma kipilimau ma laari a nye ma wa min lagmi doŋ ni chenani ma ya chen daha. ⁵ Mu zi nye ba naa kpak neneu hali a la tel o bo laari kipilimau ka mu zi nye ba sɔna naa ba fun sɔbi aa du Koosa mi fali tɔn ti ni kpalimi dooni. Mu si sem mu nyana awa o malaikasi ta gbampulim niu a li ba suwachak ni di min do ba.

⁶ “Ma cherji ma diŋsa a nu chenani Koosa siim weri ti sem a nye Yesu nitiŋe ba naa nyen Azia pulum ni.”

Chenani Yesu Fun Sem A Nye Filadelfia Tim Ni

⁷ “Sɔbi kin nama a la nye naa la nyini Yesu nitiŋe ta a li Filadelfia ni.

“Mu waa naa ya tu chaan tiina awa wuti tiina a kpak koor Devid dam safibe. Mu kpa un a puti mu koor ti bulzɔɔ, nandigi wa kikoti a far un. Mu kpa safibe ti a pur bulzɔɔ ti, nandigi wa kikoti a puti un. ⁸ Mu zim chenani maa tumu awa chenani ma ve kpak kpoku, amaa ma tinj mu biksi ti a ve li mu gantel nara bam-baan ni. Chendaha mu fun puk mu koor ti bulzɔɔ di ma zu. Nandigi wa to a la zi to un. ⁹ Ma nu mu wati. Ba naa ŋɔ ma di ba ya Ju timwa a ya nusun tima, sintana do ba. Mu zi nye ba wa gbiri ma suwachak niu a nye ma jirima, domi ba zimu di mu daŋni mau. ¹⁰ Saha naa

ba naa maga nyen tɛɛnɛ nɔ maga ni zi wa namsi kinkan, ka mu zi zaamsi ba, duglɛu. Ma funɛ tum ma tumau wa kanyita ni a chi chenani mu fun biksi ma. Chendaha mu zi wa lisi mau a li namsi ti saha ni. ¹¹ Mu zi bur wau lalaga. Ma kpak chenani ma tiɲ min nɛnɛ, chen ni nandigi wa zi lisi Koosa mi fali naa mu zi kpa a nyɛ ma, a li ma ni. ¹² Ba naa kpak nɛnɛ hali a la tel o bɔ, mu zi nyɛ ba burgiu a chi zantɔglsa a li Koosa bar jɛemi dam ni hali saha naa vɛ kpak bɔ. Mu zi sɔbi Koosa sɔn awa o tɔhɔn ti sɔnu a sak ba ni. O tɔhɔn ti ya Jerusalem fali naa Koosa zi nyɛ o wa nyen tɛɛnɛ nɔ maga ni wuzu digi. Mu gbanko zi sɔbi mu sɔn faliu a sak ba ni. ¹³ “Ma chenji ma diɲsa a nu chenani Koosa siim weri ti sɛm a nyɛ Yesu nitiɲɛ ba naa nyen Azia pulum ni.”

Chenani Yesu Fun Sɛm A Nyɛ Laodisia Tim Ni

¹⁴ “Sɔbi kin nama a la nyɛ naa la nyini Yesu nitiɲɛ ta a li Laodisia ni. “Mu waa naa ba ya yir Ami ka mu biksi nara Koosa wu-ti wɛ. Waa funɛ nyɛ mu naami kina maga a li o piili ti ni. ¹⁵ Mu zim chenani maa tum. Ma se wa sɛri a li chenani ma daɲni ma tum mu tuma, amaa ma wa bur a li mu tiɲi ni. Mu fu daɲni mu zim di ma se sɛriu akoo ma zi gil mu tiɲire. ¹⁶ Domi ma se wa sɛri wa mu tiɲi ni, ma nyɛ sɛsire kpak min. Ma nyɛ mu daɲni mu wa chɔk ma. ¹⁷ Ma ɲɔ ma titi ni, ‘Ya ya kin timawa kinkan a vɛ daɲni kundɔɲ.’ Mu zi ɲɔ ma chenani ma duu wuti. Ma ya fara timwa kinkan a chi nyulum a ba naa laari kizɛrgɛ. Ba naa maga na ma, ma wɛ zi ya ba sikiu. ¹⁸ Ma wa mu wati a wa yau salma naa ba fun kpa du din ni a chaksi di ma ya kin tima wuti awa gar pilima naa ma laari, chen ni ma wa zi bu na hiisa. Ma wa yau se luri a du ma se ni, chen ni ma zi bukoo kinau. ¹⁹ Mu zulimi ba naa maga mu daɲni a biksi ba ba tum tagna. Ma gil chenani ma funɛ tum a kpak si sɛm awa mu tiɲi ni. ²⁰ Ma nu mu wati. Saha maga mu yaa chinji bulzɔkɔnɛɛ a mo a la yir. Ba naa nu mu ta a puk bulzɔkɔnɛɛ ti, mu zi zuu, chen ni ba wa min zi lagmiu a di diwe. ²¹ Ba naa kpak nɛnɛ hali a la tel o bɔ, mu zi nyɛ ba bɔni mu jirima bar nyeni Koosa chakpal ni. Mu funɛ kpak nɛnɛ hali a fun la tel o bɔ. Chendaha o nyɛ mu kani dooni. ²² “Ma chenji ma diɲsa a nu chenani Koosa siim weri ti sɛm a nyɛ Yesu nitiɲɛ ba naa nyen Azia pulum ni.” O fun sɛm chen peti a kaali.

Chenani Koosa Tɔhɔn Tima Funɛ Jɛemi Un

4 A gantɛl ni mu fun bu nyini a na kundɔɲ a chi mu deesi. Koosa tɔhɔn ti bulzɔkɔnɛɛ funɛ puku, ka ta zaɲa naa mu fun te nu chen chi kaabul fun ɲɔ min, “Zini kuwa bar nɔ ka mu biksi hin chenani la zi wa ya.” ² Koosa siim weri ti fun vaan te mu suwachak a nyɛ mu zini a zu. Mu fun nyini a na Koosa jirima bar nyeni ka nandigi kani dooni. ³ O se funɛ liliu a chi burɲkul were a naa sɛrɛ a chaani, ka doonkagla naa chi suwasi ni go un. ⁴ Bar kanɛ fumlɛ danaasi funɛ go un. Niheeta nara fumlɛ danaasi funɛ kani doonma ni. Ba maga funɛ

laari kipilimiwa a chik salma nyuchigsa. ⁵ Din fun nyiksi awa naseha a li Koosa jirima bar kani ti. Fitin hemɛ abanɔpɛ funɛ nyen o suwachak ni. A waa funɛ ya Koosa siimsa nɔpɛ. ⁶ Bɛɛɲa naa funɛ pen a lili a chi diga gbanko funɛ nyen o suwachak ni. Sela naasi funɛ chinji a go un a gbaari.

A maga se funɛ iuu a nyen a se awa a nanɲkorsi ni. ⁷ Sel digi funɛ chi gbogumtire, digi chi nupɔl, digi ka kpak nyuha a chi nibine, digi ka kpak nyuha a chi tiisi naa pisi o chɛnɛ. ⁸ A maga funɛ kpak chɛnɛ anɔkɔrawa ka se ta su a bara maga. Ba yaa funɛ lɔ boola a vɛ hiisi a ɲɔ,

“Ya kunyana Koosa naa ya tu chaan tiina a kpak kina maga kpok,

i vɛ kpak piili a nyen a vɛ kpak peti.”

⁹ Sela naasi ta funɛ lɔ a booliwa a pegi naa funɛ kanɛ Koosa jirima bar kani ni, domi o kpak jirima awa chaani kinkanu a nyen hali saha naa vɛ kpak bɔ. ¹⁰ A funɛ lɔ a bool ta chɛnɛ, niheeta nara fumlɛ danaasi ta yaa fun siu a pimi tɛɛnɛ ni a jɛemi naa funɛ kanɛ Koosa jirima bar kani a nyen hali saha naa vɛ kpak bɔ, ni. Ba yaa fun bini ba salma nyuchigsa a dau a li o suwachak ni a kpa aa chiksi a ɲɔ,

¹¹ “Ya kunyana awa ya Koosa,

hin naami kina maga.

O ya i tutɔrɛ a nyen.

Chendaha o denli wa ya jɛemi hin,

domi i kpak jirima awa chaani wa kpok kinkan a kaali a maga.”

Tɔn Awa Piisi Be We

5 Mu fun nyini a na ka naa kanɛ Koosa jirima bar kani ni chen, funɛ kpak tɔnɛnɛ o nindil ni. Ba fun sɔbi a sak o suwachak awa o gantɛl ni a guti un a tɔ un tɔkɔl bunɔpɛ. ² Malaika digi funɛ kpak ta kpok a nyen dooni. Waa funɛ mɔkɔli a ɲɔ, “Anti ya nizen a la zi wa kasi kitɔkɔli nama a puk tɔn tɔn?” ³ Nandigi wa ta ba naa nyen Koosa tɔhɔn ti ni akoo tɛɛnɛ nɔ maga ni koo nisite bar nyeni ni a ya nizen di ba wa puk un a nyini o tuha ni. ⁴ Mu funɛ na di nandigi wa to a ya nizen a la zi la puk tɔn ti a nyini o tuha ni, sini fun li mu se ni kinkan. ⁵ Niheeta ta digi fun bur a ɲɔ min, “Ta nyɛ i sini kilili. Naa ba yir gbogumti chen a li Juda buuri ni, waa ya koor Devid bi luli. O funɛ kpaku hali o bɔ a nyanji o dɔ-ma a koti a kasi kitɔkɔlisa nɔpɛ ta a puk tɔn ti. Kina, waa nɛɛnɛ.” ⁶ Mu fun nyini a na ka piisi be nyen doon. O chi ba funɛ kɔrigi unu. O fun chinji a dugli Koosa jirima bar kani ti ka sela naasi ta awa niheeta nara fumlɛ danaasi ta go dooni. Piisi be ti funɛ kpak nyindaasa anɔpɛ awa se nɔpɛwa. O se nɔpɛ ta funɛ ya Koosa siimsa nɔpɛ naa Koosa fun tum tɛɛnɛ nɔ maga ni. ⁷ Piisi be ti fun la la tɔn ti a li naa kanɛ Koosa jirima ba kanɛ nindil ni. ⁸ Piisi be ti funɛ la, sela naasi ta awa niheeta nara fumlɛ danaasi ta fun si a pimi tɛɛnɛ ni o suwachak ni. Niheeta ta maga funɛ kpak gɔɲjisiwa awa salma gbanɲsa a kpa kin naa sɔkɔra weree a du a tuha ni. Kin naa sɔkɔra weree chen funɛ ya Koosa nara sumi. ⁹ Ba fun lɔ bool fali a ɲɔ,

“I ya nizenu wa i la tɔn ti a kasi kitɔɔli ta a puk un. Ba fune kpu hin, i fun kpa i chel a la nidamata nyuuna a nye Koosa ni. I fune lisi bau a li pulumsa awa buurisa maga ni ka ba maga sem sem kurge.

¹⁰ I fune vɔti ba koorsa a lisi ba di ba ya Koosa dam kɔkɔrsa a tum tuma a nye ya Koosa ni.

Ba zi dɔ tɛene nɔ tim magau.”

¹¹ Mu fun bukoo nyini a na ka Koosa malaikasa nyen dooni. Ba fune iuu a ve kpak guri a chinji a go doon maga. Mu fune nu a, ¹² ka a lɔ bool wa ta zaɲa ni a ɲɔ,

“Piisa be naa ba fun kɔrigi chen,

o denlu wa ya jɛemi hin,

domi i dɔ kina maga a kpak zima awa kpok wa jirima wa chaani kinkan wa tu sɔɔni.”

¹³ Doone mu fun nu kin naa maga fune nyen Koosa tɔhɔn ti awa tɛene nɔ maga wa nisite bar nyeni wa tekuni ka a fun lɔ bool a ɲɔ,

“Ma nye ya pɛgi naa kanɛ Koosa jirima bar kani ni awa piisi be ti,

domi ba kpak jirima awa chaani wa kpok kinkan hali saha naa ve kpak bɔ.”

¹⁴ A fune lɔ a bool ti peti, sela naasi ta fun ɲɔ, “Ami,” ka nihɛeti ta fun si a pimi tɛene ni a jɛemi ba.

Piisi Be Fun Kasi Tɔn Kitɔɔle Abanɔra

6 Piisi be ti fune la tɔn ti, o fun kasi kitɔɔli naa te chen a puk tɔn ti bar digi. Sela naasi ta digi fun ɲɔ min a chi naseha, “Kuwa a wa na.” ² Mu fun la nyini a na zaag pilim ka o nyen dooni. Naa fune zini zaag ti chen fune kpak toha awa hemwa ka ba fun kpa salma nyuchiga a chik o nyuha. O fun la chem laal a nyanji o dɔm damata.

³ Doone piisi be ti fun kasi kitɔɔli ale tiina a bu puk tɔn ti tama a gbaari. Sel naa fune chi nupɔl chen, fun ɲɔ min, “Kina.” ⁴ Mu fun nyini a na zaag sem ka o nyen dooni. Ba fune kpa chisi zen a nye naa fune zini zaag ti chen. Ba gbanko fune kpa kpokre di o la a la nye tɛene nɔ tim maga la chem laal a kpu dɔɲa a nye un.

⁵ Doone piisi be ti fun kasi kitɔɔli atora tiina a bu puk tɔn ti tama a gbaari. Sel naa kpak nyuha a chi nibine chen, fun ɲɔ min, “Kina.” Mu fun nyini a na zaag bilim ka o nyen dooni. Naa fune zini zaag ti chen fune kpak kina kizaamsire o nin ni. ⁶ Mu fun nu ta a li sela naasi ta bambaan ni ka o ɲɔ, “Kila a la bɔ ba naa tum wuzu begim chen wa poge gbanpuluma akoo me gbanpulumsa tora, amaa doso a ta chɔk nu ti akoo sin.”

⁷ Doone piisi be ti fun kasi kitɔɔli anaasi tiina a bu puk tɔn ti tama a gbaari. Sel naa kpak nyuha a chi tiisi naa pisi o chene, fun ɲɔ min, “Kina,” ⁸ mu fun nyini a na zaaga ka o chi suwasi ni ka o nyen dooni. Naa fune zini zaag ti chen, sɔn fune ya ‘sou’. Nidigi sɔn fune ya ‘nisite bar nyeni’ fun tiɲ o gantel. Ba fun purigi tɛene nɔ maga bunaasi a lisi bar digi a nye ba di ba kpa nyinbaan kurge a kpu ba naa maga nyen dooni. Nara bale ta fun kaali a nye lɔsa awa wichɔrta chel dooni. Ba gbanko fun kpa chisi zene awa sel zene a kpu ba.

⁹ Doone piisi be ti fun kasi kitɔɔli anyuun tiina a bu puk tɔn ti tama a gbaari. Mu fun nyini a na ka binbinja nyen dooni. Ba naa tɛene nɔ tim maga fun kpu domi ba fune biksi ba Koosa laaboor weri ti we a ve bur gantel a li ba biksi ni, ba fune nyen binbinji ti mun nɛɛ. ¹⁰ Ba fun tɛsi ta zaɲa a ɲɔ, “Ya kunyana, hin ya tu chaan tiina awa wuti tiina a kpak kina maga kpok. Yere o zi vusi ka i di tɛene nɔ tim maga seria a lɛrgi ba diɲsa chenani ba fun kpu ya chen daha?” ¹¹ Ba naa fune nyen Koosa jirima bar kani ti ni a go, bɔne fun kpa takta ziɲɛ pilima a nye ba a ɲɔ ba di ba hiisi tama, hali tɛene nɔ tim maga wa kpu ba niinbisa a chi ba fune kpu ba a gbaari peti.

¹² Doone mu fun nyini a na ka piisi be ti fun kasi kitɔɔli anɔra tiina a bu puk tɔn ti tama a gbaari. Tɛene nɔ maga fun vaan zigsi kinkan ka nha fun biri a chi dinhala. Pena fun burgi kitem a chi chel, ¹³ ka wula fun li buudaha a wa tu tɛene nɔ maga a chi chenani peha yaa ya soom galsa chesi chen. ¹⁴ Buudaha fune gutiu a chi ba guti kichɔɔli a nyuksi, ka be awa pulumsi naa ni go chen maga fun tur a bar nyene ni. ¹⁵ Tɛene nɔ tim maga koorsa, nibirige ta, kin tima, lanjimasa nyuhu tima, ba naa fune ya yosa awa ba naa fune ya nihiise, ba maga fun chɔ la zu gbentel bɔsa awa be bambaanis ni. ¹⁶ Ba fune sumi di be ta chesi ba ni, chen ni naa kanɛ Koosa jirima bar kani ni wa zi na ba, ka piisi be ti wa zi kpa o paan a du ba ni a na ba galimsa a ta ba yɔri. ¹⁷ Ba fun ɲɔ dɔɲ ni, “Wuzu zen naa Koosa kaa wa na paan a lɛrgi ya diɲsa, telu. Anti la zi koti a chem un?”

Nara Tusuk Kɔk Di Fumnaasi Danaasiwa We

7 A gantel ni mu fun nyini a na ka Koosa malaikasa naasi chinji tɛene nɔ maga koɲsa naasi ta ni. Ba fun tɔ tɛene nɔ maga peha bar lile anabaasi, chen ni peha ti wa kikoti a ya tɛene ni akoo ni ni koo a viigi bugila. ² Koosa fune nye a kpok di a chɔk tɛene awa ni. Doone mu fun na malaika digi fun li nha bar yeli ka o kpak kin naa o kpa dani nara a nye Koosa ni o nin ni. O fun yir kinkan awa ta zaɲ ni a ɲɔ malaikasa naasi ta ni, ³ “Ma nye mu te dani Koosa tumtumsa a li ba tilsa ni ka ma zi chɔk tɛene awa ni wa bugila.” ⁴ Nandigi fun ɲɔ min chenani Koosa malaika ti zi dani Koosa tumtumsa a mak. O fune dani tusuk kɔk di fumnaasi danaasiwa a li Ju tim buuri fidale ni. ⁵ O fune dani tusuk fidalewa a li Juda awa Ruben wa Gad a li ba maga buurisi ta ni. ⁶ O fune dani tusuk fidalewa a li Asa awa Naftalai wa Manase a li ba maga buurisi ta ni. ⁷ O fune dani tusuk fidalewa a li Simeɔn awa Livai wa Isaka a li ba maga buurisi ta ni. ⁸ O fune dani tusuk fidalewa a li Zebulun awa Josef wa Benjamin a li ba maga buurisi ta ni.

Jon Fun Na Zeme Kinkan A Li Koosa Tɔhɔn Ni

⁹ A gantel ni mu fun nyini a na ka zeme kinkan nyen dooni. Nandigi wa fun koti a gur ba. Ba fune li tɛene nɔ maga pulumsa awa buurisa maga ni ka ba maga sem sem kurge. Ba fun laari takta ziɲɛ pilima a kpak bone kpachaga ba nisa ni a chinji Koosa jirima bar kani awa

piisi be ti suwachak ni. ¹⁰ Ba fun tēsi wa ta zaŋ ni a ŋɔ, “Koosa naa la kani o jirima bar kani ni awa piisi be ti, ba maga fune yisi ya a li ya tum tagna ni hali a wa peti a kpa ya wa bar ɔ.” ¹¹ Sela naasi ta awa niheeti ta awa malaikasa a naa maga fun si a pimi tēene ni Koosa jirima bar kani suwachak ni a jēemi un, ¹² a ŋɔ, “Ami. Ya pēgi a zaami hin, domi i kpak zima awa jirima wa chaani wa kpok kinkan hali saha naa ve kpak ɔ. Ami.”

¹³ Niheeti ta digi fun bur a pēsi min, “Ba naa laari takta ziŋe pilima nan, anti ya ba? Leene ba li?”

¹⁴ Mu fun ŋɔ un, “Mu wa zim ba, ŋɔ min.”

O fun ŋɔ min, “Ba fun val a wa li namsi kinkan saha a kpa piisi be ti chel a chaksi ba kilaare di a ta kpak doŋa. ¹⁵ Chendaha ba nyen Koosa jirima bar kani suwachak ni a la tum o tuma saha maga a li Koosa tɔhɔn ɔ ni. Koosa titi zi kpalimi ba watiu. ¹⁶ Lɔsa awa nyɔksa wa zi bu kpak ba. Nha awa nunum gbanko wa zi pu ba. ¹⁷ Piisi be naa duglɛ Koosa jirima bar kani zi ya ba nigbanju a zi te ba suwachak a deŋ ni pali di ba nyɔ. Hali Koosa titi zi fisi siniu a ta a li ba se ni.”

Piisi Be Fun Kasi Kitɔɔli Nɔpɛ Tiina

8 Doone piisi be ti fun kasi kitɔɔli anɔpɛ tiina a puk tɔn ti maga. Doon fune duu balimm kinkan hali a wa tel minti fumtora. ² Chen saha ti fune wa kaali, ba fun kpa kaabulsa nɔpɛ a nye malaikasa nɔpɛ ta ni. A waa yaa chinji Koosa suwachak ni.

³ Salma biŋbiŋa fune nyen Koosa jirima bar kani suwachak nē. Malaikasi ta digi fun kpak salma gbaŋa a kpa kin naa sɔkra weree a du un ni a wa chinji o suwachak ni. Kin naa sɔkra weree chen fune ya Koosa nara sumi. Ba fun kpa kin naa sɔkra weree kinkan a gbaari un di malaika ti kpa fu a nye Koosa ni. ⁴ Kin naa sɔkra weree nyɔksa awa Koosa nara sumi fun zini buudaha a li doonani malaika ti chinji Koosa suwachak ni chen. ⁵ O fune fu kin naa sɔkra weree chen a peti, o fun zer din ti a biti du salma gbaŋ ti tuha ni a zer a maga a yo ta tēene ɔ maga ni. Tēene fun zigsɔ kinkan ka naseha nyiksi a jim kinkan.

Malaikasa Nɔra Fun Hu A Kaabulsa

⁶ Doone malaikasa nɔpɛ ta fun saksi di a hu a kaabulsa.

⁷ Malaikasi ta te tel tiina fun hu o kaabul. Doonbe naa fune sɛri a chi chel vaan chesi tēene ɔ maga ni ka naseha nyiksi a du un ni. O fun purigi tēene ɔ maga butora a lisi bar digi a fu tēene ti awa bugila wa kɔsa a naa nyen un ni.

⁸ Alɛ tiin di fun hu o kaabul. Ba fun kpa kundɔŋ a chi bi zen ka din di un a yo du ni ni. O fun purigi ni ti butora a lisi bar digi a chergi un o burgi chel, ⁹ chen ni kinyine awa arŋsa a naa maga nyen un ni, fune chɔku.

¹⁰ Aora tiin ti fun hu o kaabul. Wul zen naa fune chaani kinkan, fun li buudaha a wa chel tēene ɔ maga ni. Malaika ti fun purigi pula awa nise butora a lisi bar digi a nye wul ti chɔk a. ¹¹ Wul ti sɔn fune ya ‘Haasa’. Nise awa ni ti fun haasi ka nidamata fun nyɔ un a siti.

¹² Anaasi tiin ti fun hu o kaabul. Ba fun purigi nha awa pena wa wula butora a lisi a chaani bar digi a ta. Ba gbanko fun purigi dusum awa nha a lisi a chaani bar digi a ta.

¹³ Mu fun nyini a na ka tiisi nyen dooni a za buudaha bar boli ni. O fun ŋɔ wa ta zaŋ ni, “Malaikasa tora a naa kaɛɛ nan wa hu a kaabulsa, yere o kaa wa du ba naa nyen tēene ɔ maga ni?”

9 Anyuun tiin ti fun hu o kaabul. Mu fun na wul naa li buudaha a wa chel tēene ɔ maga ni. O fun kpak kpok a puk ɔ naa ve kpak bar peti, bulzɔkɔ. ² O fun puk ɔ ti bulzɔkɔ ka nyɔksa kinkan fun wa li ɔ ti ni a chi din zenzen nyɔksa. Nyɔksa ta fun du kuum buudaha ni. ³ Hɔkɔna fun li nyɔksa ta ni a tu tēene ka a fun kpok a chi numsa. ⁴ Ba fun ŋɔ a di a ta se kpachaga koo kɔsa, amaa a la dusi ba naa malaika ti ve dani ba tilsa duŋduŋ. ⁵ Hɔkɔni ta wa kpak nyinbaan di a kpu ba, amaa a namsi ba pensa nyuun. Chenani numa wi awa chenani a namsi ba ya kibegimne. ⁶ Pensa nyuun ta tuhu ni, nara tima zi daŋni ba kpu ba titiu, amaa ba wa kikoti. O chi sou chɔ a ka ba.

⁷ Hɔkɔni ta fune chi zaagna a naa ba saksi a di a la chem laal. A se fune chi nibinsa sewa ka ba fun chiksi salma nyuchigsa. ⁸ A nyuksa fune chi nihaana nyuksiswa ka a nyina fun chi gbogumta nyina. ⁹ Ba fun kpa luge leuse a tɔ a bambe ka a chene ta fewi fune cheemi a chi zaag damata chɔ. ¹⁰ A munzuuna fune chi num munzuhure. Chenani a kpa a munzuuni tima a dusi nara fune ya a kpok a koti a namsi ba pensa nyuun. ¹¹ Malaikasi ta digi fune nyen doon ba yir un a li Ju tim sem ni, Abadɔn. Ba fune yir un a li Girik tim sem ni, Apɔliɔn. O mun ya, ‘naa la chɔk kina’. Waa fune ya hɔkɔni ta kooro a il ɔ naa ve kpak bar peti.

¹² Ba fun ŋɔ min chenani nibinsa zi wa te namsi peti. Ba fun ŋɔ min chenani ba zi namsi bile tiina a gbaari.

¹³ Doone malaikasa nɔra tiin ti fun hu o kaabul. Mu fun nu ta a li salma biŋbiŋ naa nyen Koosa suwachak bambaan ni. ¹⁴ Ta ti fun ŋɔ malaika ti ni, “Lisi malaikasa naasi naa ba fun vɔti a du mɔkɔga naa ba yir Yufretis ɔ ni a ta.” ¹⁵ Malaikasa naasi ta fun li mɔkɔga ti ni a purigi tēene ɔ maga nara butora a lisi ba digi di a kpu ba. Ba fun kpa a a chinji hali a wuzu naa Koosa fun ŋɔ di a tum chen. ¹⁶ Lanjimasa ba naa fune zini zaagna a la laal bar chemi fun tiŋ malaikasa naasi ta gantel. Ba fun ŋɔ min di ba iuu nara ve koti a gur ba. ¹⁷ Nanne mu fun na zaagna nizine ta a chi mu deesi. Ba fune laari luge leusewa ba suwachak ni. A fune sɛri a chi din a veen sɛri a chi sumin. Zaagni ta nyuuna fune chi gbogumta nyuuniwa ka nyɔksa naa ya kibilim a chi sumin awa din fune li a nɔni ni. ¹⁸ Nyɔksa naa ya kibilim a chi sumin awa din a naa fune li zaagni ta hɔkɔni ni fun kpu tēene ɔ maga ni ba naa maga malaikasa naasi ta fun purigi butora a lisi bar digi chen. ¹⁹ Zaagni ta munzuuna fune kpak dum nyuuniwa a munzuuna bar peti ta ni. A fun kpa a a nye nara namsi a gbaari chenani ba hɔkɔna kpu ba chen.

²⁰ Tēene ɔ maga ni tima ba naa maga malaikasa naasi ta ha fun ve lisi di a kpu ba, wa fun gil ba tum tagna a bur tiŋ

Koosa. Ba yaa fune jee mi alizin tagniwa a kpa salma, aniita, luge naa sere a chi sumin, bunqula awa daasa a koori vursa a naa ve naali akoo a nu sema koo a val, a jee mi a. ²¹ Ba yaa fune kpu nara a tum luri bilim tuma a danjani nihaana yori yori a la nme. Tum tagna naa maga ba yaa fune tum, ba wa fun gil a a bur tij Koosa.

Malaika Awa Ton Wewe We

10 Doone mu fun nyini a na ka malaika zenzen digi nyen dooni, a fun li Koosa tchon ti. Dobaal fune go un ka doonkagla fun go o nyuha. O se fune chaaniu a chi nha ka o nanjere nyiksi a chi din. ² O fune kpak ton wewe o nin ni ka o puk. O fun tu wa teene no maga a kpa o nanjeri dil a du teku ni ni a kpa nanjeri gal a chijisi jibanj ni. ³ O fun kaasi a chi gbogumta wi, ka nasehasa nape a naa fune nyen doon, tesi a bur a nye un. ⁴ A fune tesi a peti, mu fune danjani mu sobi chenani yee, amaa ta fune nj min a li Koosa tchon ti ni a nj, "Ta sobi chenani nasehasa nape ta semi a dawi. Mu danjani a sogliu."

⁵ Malaika naa nanjeri dil fune nyen ni ni ka o nanjeri gal ka chiji jibanj ni chen, o fun zer o nindil buudaha ni, ⁶ a heesi Koosa naa nyene hali saha naa ve kpak bo. Waa ya naa fune naami buudaha awa teene wa teku ni wa kin naa maga nyen a ni. Malaika ti fun heesi a nj, "Ma ta nye ya sanni. ⁷ Malaikasa nape tiin ti fune wa hu o kaabul, Koosa naa fune te kpa chenani o fune lisi a sogli a zi kpa a a li gbampulim a biksi o witinsa ba naa fune ya o tumtumsa, o zi tum chenani o danjani o ya saha digiu."

⁸ Doone ta naa fune nj min a li Koosa tchon ti ni fun bu nj min, "La zer ton we naa fune puk chen a li malaika naa nanjeri nyen ni ni awa jibanj ni chen nin ni."

⁹ Mu fun la nj malaika ti ni di o nye min ton we ti. O fun nj min, "Kpa un a se. O zi lemu a chi toon a li i no ni, amaa o zu i tuha, o zi haasiu."

¹⁰ Mu fun la ton we ti a li o nin ni a se un. Chenani o fun sem chen sir ya. O fune lem a chi toon a li mu no niu amaa o fune haasiu mu tuhu ni. ¹¹ Mu fune se un peti, o fun bu nj min, "Mu danjani i la biksi chenani Koosa fun sem pulum damata awa ba naa la sem sem kurge awa ba koorsa weu."

Koosa Fun Tum Nara Bale Di Ba Biksi Nara O Sema

11 Doone ba fun kpa da naa ba yaa kpa maks kina a nye min a nj, "Si a la maks Koosa bar jee mi dama awa binjina naa nyen un ni chen. I gbanko la gur ba naa la jee mi un dooni. ² Ta makse Koosa bar jee mi dam sali ta, domi ba naa ve zim Koosa chen, zi wa zu dooni a chok tchon naa o fun lisi a nye o titi ni, a val o daha ni pen fumnaasi dale ni. ³ Chen saha ti mu zi nye nara bale laari taktasa a naa la lok barau a biksi nara tima Koosa sema we wuzu tusuga awa kaksale di fumkra."

⁴ Ba waa ya bugila le ba yir 'clif' awa fitinsa bar chijse kina bale. A waa nyen Koosa naa do teene no maga, suwachak ni. ⁵ Ba naa maga fune danjani ba hosi a, din

fun wa li ba kochiu a kpu ba. Nanne ba yaa fune kpu ba doma. ⁶ Saha naa ba fune biksi nara Koosa sem we chen, ba fune kpak kpoku a nye doon ta miili a nye pulse seri a chi chel. Ba gbanko fune kpak kpoku a nye wihochorta kinkan wa kpaksi nara a chi chenani ba danjani.

⁷ Ba fune biksi Koosa sema a peti, sel zen naa kpak kpak kinkan fune wa li bo naa ve kpak bar peti chenu a chem ba yo niu. O fun nyanj ba a kpu ba maga, ⁸ a nye ba bara chok tchon zen naa ba fun kpaasi ba kunyana a mari daakakli ti, nyinbaan ni. Ba gbanko fune yir tchon ti sotchom akoo Ijpt. ⁹ Ba naa fune li pulum maga awa buuri a la sem sem kurge, fun na ba bara ka ba chok dooni a ta nye nara la sogli ba. Ba zi ya chenu wuzu butora awa wuzu bore. ¹⁰ Sel zen ti wa kpu nara bale ta, teene no tim maga tusa fune sochiu, domi ba nye ba na namsiu kinkan. Ba fune zo kochu a kpa danga wa kina. ¹¹ Wuzu butora awa wuzu bore gantel ni, Koosa fun tum o siim weri ti di o leli ba a li bo sou ni. Nara fune na ba ka ba bu chiji, hansura fun kpak ba kinkan.

¹² Doone nara bale ta fun nu ta kpak a li Koosa tchon ti ni ka o nj ba, "Ma zini kuwa bar no." Ba fun zini a kaali buudaha ka dobaal to ba ka ba doma nyini ba. ¹³ Teene ti fun vaan zigsi kinkan a kpu ba nara tusuga nape a purigi tchon ti bufi a lisi bar digi a chok. Ba naa fune ka, hansura fun kpak ba hali a la gali ka ba nye Koosa naa nyen o tchon ti ni wa jirima kinkan.

¹⁴ Namsi bile tiin ti fune wa peti, amaa o wa fun vusi ka naa ya butora tiin chen, wa ya.

Malaikasa Nape Tiina Fun Hu O Kaabul

¹⁵ Doone malaikasa nape tiina fun hu o kaabul. Mu fun nu ta kpoka a li Koosa tchon ti ni ka a nj, "Ya kunyana awa Kristo naa o fun lisi a nye o titi ni kpak kpak a do teene no maga. Waa la zi do un hali saha naa ve kpak bo." ¹⁶ Niheeta nara fi danaasi ba naa fune kani a go Koosa chen, fun si pimi teene ni a jee mi un a nj,

¹⁷ "Ya kunyan Koosa naa kpak kina maga kpak, i wa kpak piili aa nyen.

Ya zaami hinu di i fune kpa i kpak zenu a piili a do teene no tim maga.

¹⁸ Saha telu di i na paan a lergi ba dijisa a di ba naa sitee, seria.

Chendaha ba naa ve zim hin, fun na paan kinkan a du hin ni.

Saha telu di i bo i witinsa ba naa ya i tumtumsa, awa i nara ba naa maga ya nizene awa niwisa a la nye hin jirima, chem.

Saha telu di i kpa ba naa fune chok teene no kina maga a ta ba yori."

¹⁹ Niheeti ta fune sem peti, ba fun puk Koosa bar jee mi dam naa nyen o tchon ti ni, bulzochu, ka teene no tim maga fun na o tuha. Doonee ba fun na adaka awa doonani ba fun sobi di Koosa wa nara fune ya no begim. Naseha fun nyiksi a tesi. Teene fun zigsi ka doonbe chesi kinkan.

Nihaan Awa Sel Zen Sem We

12 Doone dana zenzen fun nyen buudaha ni. Haan digi fune nyen doon. O wa o kilaare fun chaani a chi nha, ka o nangere zɔŋ pen daha ni. Wula fidale fune nyen nyuchik naa o fun chik chen ni. ² O fune wa duuri a danji o lul a la wi.

³ Dana zen digi fune gbaari un ni a li buudaha ni. Sel zen sem fune nyen doon. O fune kpak nyuuna nɔpe awa nyindaasa fire a chiksi koorsa nyuchigsa nɔpe.

⁴ Sel zen ti fun purigi buudaha butora a lisi bar digi a kpa o munzuha a chaasi wula a ta tɛne nɔ maga ni. Sel zen ti fun chiji nihaan naa la duuri chen suwachak ni, chen ni o lule, o zi se be tiu. ⁵ O fun lul nibabichela naa la zi wa bi a dɔ tɛne nɔ nara maga wa kpok kinkanɛ. Ba fun wa fuksi be ti bu begim a nye Koosa naa kanɛ o jirima bar kani ni a li o tɔɔn ti ni. ⁶ Nihaan ti fun chɔ kaali nyabaan. Koosa fune kɔɔri bar nyeni a nye un dooni di o nyen ba nyini un wuzu tusuga awa kɔksa le di fumɔra.

⁷ Doone Koosa malaikasa awa a niheɛ naa ba yir Maikil, fun lagmi dɔŋ ni di a la chem sel zen ti awa o malaikasa laal ni a li Koosa tɔɔn ti ni. ⁸ Koosa malaikasi ta fun nyaŋi sel zen ti wa o wale a fun ve nye a bu nyen dooni. ⁹ A fun duŋni a a ta tɛne nɔ maga ni di a nyen dooni. Sel zen ti awa sintana ya kibegimne. Waa ya naa ba yir dum ti a nyen a vusi a ya alizin tagna koora. Saha maga o yaa mur tɛne nɔ tim magau.

¹⁰ Doone mu fun nu ta kpok a li Koosa tɔɔn ti ni ka o ŋɔ, "Ya fune nyaŋi naa yaa fune fiksi ya niinbisa Koosa suwachak niu saha maga a duŋni un a ta. Koosa naa ya ya koor wuti, fune kpa Kristo kpok a gbaari o kpok ni a lisi naa la muksi ya chen a li ba bambaan ni.

¹¹ Chenani Kristo naa ya Koosa piisi be, fun sou awa chenani ya niinbisa fun biksi nara o we a fun saksi di ba sou a nye un, kin nama fune nyaŋi sintana. ¹² Ma nye ya naa maga nyen Koosa tɔɔn ti ni tusa sɔɔni, amaa yere o kaa wa du ba naa maga nyen tɛne nɔ maga ni domi sintana wa ma nyenɛ. O na paanu kinkan, domi o zimu di o nyeni saha wa zi vusi."

¹³ Sel zen ti fune na di ba duŋni un a ta tɛne nɔ maga ni chen, o fun la muksi nihaan naa fune lul nibabichela, kinkan. ¹⁴ Ba fun kpa tiisi zen chene le a nye haan ti ni di o za a la nyabaan ti, chen ni ba zi nyini un dooni a kok un a li sel ta ni bunsu tora awa pensa nɔra. ¹⁵ Doon sel zen ti fun nye ni pal kinkan a li o nɔ ni a chi pul, chen ni o zi chuŋi un kaaliu. ¹⁶ Amaa tɛne fune puku a nyɔɔsi ni ti maga a suŋi nihaan ti. ¹⁷ Sel zen ti fune na chenani yɛɛ, a paan fun bu si a du nihaan ti ni a gbaari. O fun bur a la chem ba naa maga tiŋ Koosa chikɛ nɔ a ŋɔ nara ni di Yesu dɔ ba wa laal ni. Ba waa ya nihaan ti nibabichela bi lule. ¹⁸ Chen saha ti sel zen ti fun wa chiji teku ni nɔ ni.

Sel Zen Ale Fun Gbaari Te Tel Kin Ti Ni

13 Doone mu fun na sel zen digi ka o li ni ni. O fune kpak nyuuna nɔpe awa nyindaasa fire a

chiksi koorsa nyuchigsa kin fi o nyindaasi ni. Ba fun sɔbi sem nawara la pini Koosa zoma a sak o nyuuna nɔpe ta ni. ² Sel zen ti fune chi wiibagare ka o nangere awa o nɔ chi gbogumta. Sel zen naa fune chiji ni nɔ ni chen, fun kpa o kpok kinkan awa chenani o dɔ tɛne nɔ tim maga a kpa du o nin ni. ³ Mu fune nau ka ba huusi sel zen naa li ni ni chen, nyuhu digi di ba kpu un, amaa bar huusi ti fune petiu ka o ve siwi. Tɛne nɔ tim maga fune na chenani yɛɛ, alaazibu fun kpak ba ka ba tiŋ sel zen ti. ⁴ Ba fun jɛemi un a ŋɔ dɔŋ ni, "Anti zen a tel un akoo a kpak kpok di o wa un yo dɔŋa?" Ba gbanko fune jɛemi sel zen naa fune chiji ni nɔ ti ni, domi o fune kpa o kpok magau a nye un.

⁵ Ba fun nye sel zen naa fune li ni ni chen nyinbaan di o pini Koosa zoma kinkan a dɔ tɛne nɔ tim maga pen fumnaasi dale. ⁶ O fun pini Koosa awa o bar jɛemi dama wa ba naa maga nyen o tɔɔn ti ni zoma. ⁷ Ba fun nye sel zen ti nyinbaan di o la chem Koosa nara wa laal ni a nyaŋi ba a kpa kpok a nye un di o dɔ dɔlumsa awa buure ba naa maga la sem sem kurgɛ. ⁸ Koosa fune te sɔbi ba naa maga la zi wa la o mi fali ti, sɔna a du o tɔn ti ni a zi naami tɛne nɔ maga. O piisi be naa ba fun kpu chen, dɔ tɔn ti. Ba naa maga sɔna ve nyen tɔn ti ni, fune jɛemi sel zen tire.

⁹ Ma chenji ma diŋsa a nu mu sem na nene. ¹⁰ O ya Koosa tutɔre ba zi wa kpaksi ma bɔne a tɔ de a kpa chisi zene a kpu ma bɔne. O lawa ma naa ya Koosa nara di ma namsi wa kanyita niu a kpak nene hali o bɔ wa tel. Kin nama zi sir yau.

¹¹ Doone mu fun na sel zen digi ka o li tɛne ni. O fune kpak nyindaasa lewa a chi piisi be a sem sem zene wa ta zaŋ ni. ¹² O fune chiji sel zen naa nyuha fune huusi a peti chen, gantel nɛɛ a kpa o kpok a muksi ba naa maga nyen tɛne nɔ maga ni di ba jɛemi sel zen nɔ.

¹³ Sel zen naa fune li tɛne ni chen, fun tum tum zene damata. Hali o fune nye din li buudahau a tu wa tɛne nara maga suwachak ni. ¹⁴ Domi kpok naa sel zen naa nyuha fune huusi a peti chen, fun kpa a nye un chen, o fun koti a tum tum zene a la mur tɛne nɔ tim maga. O fun ŋɔ ba di ba kɔɔri vura o chi sel zen naa nyuha fune huusi ka o ha veen kpak miisa chen a jɛemi un. ¹⁵ Ba fune kpa kpok a nye naa fune li tɛne ni chen di o nye vur ti kinyini a koti a sem sema. Vur ti fun ŋɔ di ba kpaksi ba naa maga ve jɛemi un, a kpu. ¹⁶ O gbanko fun kpa o titi dana a dani nara ba naa maga ya nibirige awa ba naa ve yaali, kin tima awa fara tima, ba naa ya yosa awa ba naa ve yaali a li ba nindilsa awa ba tilsa ni. ¹⁷ Sel zen ti sɔn awa kɔksa nɔra di fumɔra danɔra fune ya o dani. Nandigi wa fun kpak nyinbaan di o kpiŋi see o kpak dani nɔ a li un ni.

¹⁸ Ma kpak zima, ma zi zimu di kɔksa nɔra di fumɔra danɔra chije baal digi sɔn bar chiji nɛɛ.

Koosa Nara Fun Lɔ Bool Fali

14 Doone mu fun nyini a na ka piisi be ti wa kɔk di fumnaasi danaasi tusugsa nara fune chiji bi naa ba yir Zaiyɔn. Ba fune sɔbi o sɔn awa o nyana sɔnne a sak ba tilsi ni. ² Mu fun nu ta kpok a li Koosa tɔɔn ti ni

a chi ni chuuri gbentel ni awa naseha jimi kinkan. Ta ta gbanko fune chi nidamata la mo gonjisa. ³ Ba naa wa piisi be ti fune chingi, ba se fune chem doonani Koosa jirima bar kani awa sela naasi ta wa niheeta fumle danaasi ta fun nyen, a lo bool fali. Kɔk di fumnaasi danaasi tusugsa ba naa piisi be ti fun lisi a li teene no tim maga, ba dunduŋ fune koti a lo bool fali ti. ⁴ Ba wa fun kpak haanasa akoo a dɔŋni nihaana yɔri yɔri a ya tu chaan tima. Piisi be ti fune lisi bau a li teene no tim maga ni, chen ni ba wa zi bu waligi dɔŋ ni. Ba waa ya ba naa o fun te lisi a nye Koosa ni. ⁵ O waa fune lisi ba a li ba tum tagna hali a wa peti. Nandigi wa kibu koti a fiksi ba.

Malaikasi Tora Fun Za Buudaha Bar Boli Ni

⁶ Doone mu fun nyini a na ka malaika fune za buudaha bar boli ni. O fun chunji Koosa laaboor weri ti di o la nye pulumsa awa buure ba naa maga la sem sem kurge a nyen teene no ni. ⁷ O fun ŋɔ ba ta zaŋa ni, “Ma nye Koosa wa jirima a kipegi un o zenzen daha. Waa fune naami buudaha awa teene wa tekun ni wa nise. Saha telu di o di nara maga seria. Chendaha o lawa ma jeemi un chenu.”

⁸ Malaikasa le tiina fun za a tiŋ te tel tiin ti gantel a ŋɔ, “Tɔhɔn zen naa ba yir Babilɔn, fun chɔk. Chɔkumsi tuma a naa o nara fun tum, chi sin kpokre o fun muksi ba ba nyɔ.”

⁹ Malaikasa tora tiin ti fun za a tiŋ abale ta mun ni a ŋɔ ta zaŋa ni, “Ba naa maga la jeemi sel zen naa fune li tekun ni ni chen akoo o vura a nye o kpa o dana a dani ba nindilsa awa ba tilsa, ¹⁰ Koosa na paan kinkan a du ba ni a lergi ba diŋsa. O paan kinkan chi sin kpokre ba ve kpa kundɔŋ a pulsɔ, naa o muksi ba di ba nyɔ. O zi nye ba kpa bau a du din ni di ba namsi kinkan a li piisi be ti awa o malaikasa naa o fun lisi a nye o titi ni suwachak ni. ¹¹ Din naa nye ba namsi, nyɔɔsa zini buudaha hali saha naa ve kpak bo. Ba naa fune jeemi sel zen ti awa o vur ti a nye o kpa o sɔn a dani ba, ba waa la namsi a ve hiisi.”

¹² Chendaha o lawa Koosa nara ba naa la tiŋ Koosa chikse no ka ba ve bur Yesu tiŋi ni, ba li lalakno namsi wa kanyita niu.

¹³ Doone mu fun nu ta a li Koosa tɔhɔn ti ni ka o ŋɔ, “Sɔbi chenani mu kaa sem nan a dau. Ba naa tum tuma aa nye ya kunyan ni a wa siti, ba tusa zi sɔɔni.”

Koosa siim weri ti fun ŋɔ a gbaari, “I sema ya wutire.” Koosa zi bo ba ba chimu a nye ba hiisi a li ba tum kpok kinkan ni ka ba tusa sɔɔni.

Teene No Maga Kina Kumi Saha Telu

¹⁴ Mu fun nyini a na ka Yesu naa ya nibine be fun kani dobaal pilim daha ni. O fune chik salma nyuchigre a kpak gorga diili o nin ni. ¹⁵ Malaika fun li Koosa bar jeemi dama a sem ta zaŋa a ŋɔ un, “Teene no maga kina kumi saha telu. Zer i gorga a la kum.” ¹⁶ Doone Yesu naa fune kani dobaal ti ni chen fun viigi o gorga a kum teene no maga kina.

¹⁷ Malaika digi fun li Koosa bar jeemi dama naa nyen o tɔhɔn ti ni. O gbanko fune kpak gorga diilire.

¹⁸ Malaikasa tora tiina naa la nyini din ti, fun li binbin ti suwachak a fun tiŋ o gantel a sem ta zaŋa a ŋɔ a nye naa o sak chen ni, “Zer i gorga diili a tenji bugil naa maga ba yir ‘vain’ ka a nɔna seri chen maga.” ¹⁹ Malaika ti fun viigi o gorga ti a tenji bugil ta nɔna a lagmi a dau doonani ba hemsɔ a ni. Dooni awa Koosa paan kinkan ya kibegimne. ²⁰ Doonani ba hemsɔ a ni wa Jerusalem wa bol. Ba fune hemsɔ nɔna naa malaika ti fun lagmi a dau chen, chel kinkan fun li. Chel ti maga fune li, o fun pal a tɔ teene maali kɔksa le a zini buudaha o wa nibine nyuha mak.

Wichɔrtisa Nɔpe Naa Malaikasa Fun Kpak We

15 Doone mu fun nyini a na ka dana zen naa nye alaazibu fun kpak min, fun nyen buudaha ni. Malaikasa nɔpe fun kpak wichɔrta a naa kurge, kina nɔpe a nyen dooni. Ba wa kaali a nye wichɔrtisa ta kpaksi teene no tim maga, chenani Koosa na paan a du ba ni a lergi ba diŋsa zi wa petiu.

² Mu fun na Koosa nara ba naa maga ve jeemi sel zen ti akoo o vura a ve nye o kpa o sɔn awa kɔksa nɔra di fumnɔra danɔra a dani ba. Ba fun chingi a dugli beŋa naa fune pen a lili a chi diga ka din nyen o daha ni, a kpak gonjisa a naa Koosa fun kpa a nye ba. ³ Ba fune lo Mosis naa fune ya Koosa tumtumna awa piisi be ti bool a ŋɔ,

“Ya kunyana Koosa naa kpak kina maga kpok, alaazibu fun kpak ya i tum zene daha.

I waa naa ya teene no tim maga koora.

Tum naa maga i tum, a ya denliu a ya wuti.

⁴ Ya kunyana, i dunduŋ ya bambi chaani tiina.

Chendaha o denlu di nibinsa maga kinye hin jirima a ŋɔ ba dɔŋtim ni chenani i zen mak.

Teene no tim maga zi wa chingi i suwachak niu a jeemi hinu,

domi ba zimu di i tuma maga denlu.”

⁵ Ba fune lo bool ti peti, mu fun na ka doonani Koosa fun lisi kinkan o bar jeemi dam ti ni, sɔɔni puk.

⁶ Malaikasa nɔpe naa fune kpak wichɔrtisa nɔpe ta fun li dooni. A fun laari kipilima kinkan a wer ka salma gar we kirisɔ a bambe. ⁷ Ba fun la chingi sela naasi naa chinge a go Koosa jirima bar kani ti chen digi suwachak ni. O fun kpa Koosa naa nyen hali saha naa ve kpak bo, paan kinkan awa chenani o lergi teene no tim maga diŋsa a du salma gbanɔsa nɔpe ni a nye malaikasi ta ni. ⁸ Koosa jirima awa o chaani wa o kpok kinkan fune chi nyɔɔsa su o bar jeemi dam ti. Hali malaikasi ta nye wichɔrta nɔpe ta kpaksi teene no tim maga a peti, nandigi wa kizu dooni.

16 Doone mu fun nu ta a li Koosa bar jeemi dam ti ni ka o fun ŋɔ malaikasi ta ni, “Ma kpa Koosa paan kinkan awa chenani o lergi teene no tim maga diŋsa naa nyen salma gbanɔsa ta ni a la bini a biti du ba ni.”

²Tel te tiin ti fun te la biti a dau tēene ni. Chōra tagna a naa nye nara namsi kinkan, fun nyen ba naa sel zen ti fun dani ka ba jēemi o vur ti chen.

³Malaikasa le tiina fun la biti a du tekun ni ni. O fun burgi a chi siwi chel di kin naa maga nyen un ni siti.

⁴Atora tiina fun la biti a du pula awa nise ni a maga burgi chel. ⁵Mu fun nu malaika ti ka o ŋo Koosa ni, "I waa naa ya bambi chaani tiina a ve kpak piili aa nyen, chenani i na tēene nō tim maga galimsa denlu. ⁶Ba fune kpu i nara awa i witsina ka ba chel li a chō tēene ni. O denlu wa i nye ba chel ba nyo lalaknō." ⁷Doone mu fun nu ta a li binbin ti ni ka o ŋo, "Ya kunyana Koosa naa kpak kina maga kpok, chenani i na ba galimsa denlu a ya wuti."

⁸Malaikasa naasi tiina fun la biti a du nha ni, chen ni o nunum kinkan fun na nyinbaan a suksi nara. ⁹Nha ti fune nye o nunum kinkan ti suksi ba, ba fun ŋo kōkōna a nye Koosa ni, domi waa fune nye wichōrsi ta kpaksi ba. Ba wa fun gil ba tum tagna a bur a nye un jirima.

¹⁰Malaikasa nyuun tiina fun la biti a du kin nawara sel zen naa fune li ni ni chen, dō. O koor ti bar nyeni fun wa biri ka o nitiŋe fun na paan a dusi ba zuluma. ¹¹Ba fun ŋo kōkōna a nye Koosa naa nyen o tōhōn ti ni ba chōri ta awa ba namsi kinkan daha, amaa ba wa fun gil a li ba tum tagni ta ni.

¹²Malaikasa nōra tiina fun la biti a du mōkōga zen naa ba yir Yufretis. O maga fun hēesi, chen ni koorsa ba naa kaa li nha bar yeli a wa chen zi na nyinbaanu a wa. ¹³Doone mu fun na ka alizin tagna tora a chi sampōrsa fun wa li sel zen naa dūŋni nihaan ti awa sel zen naa li ni ni wa witiina naa ve zim Koosa, kōkōni ni. ¹⁴Alizin tagna tora ta fune kpak kpok di a tum tum zene damata. Ba fun gba a lagmi tēene nō tim maga koorsa awa ba wale, chen ni Koosa wuzu zen naa o zi wa di ba seria chen wa tel, ba zi chem unu a li laal ni.

¹⁵Maa nu chenani ya kunyana ŋo ma. O ŋo, "Mu zi bur wau ka ma ve zim mu we a chi ŋmēer. Chenani Koosa bu ve na ma galimsa chi ma gatiwa. Ma doso a kilaari a saha maga, chen ni mu wa wa, ma wa zi kpak bar kpal a chiŋi ma na hiisa nara suwachak ni."

¹⁶Chen saha ti alizin tagni ta fun te koorsa ba naa a fun lagmi dōŋ ni suwachak a la tel doonani ba yir Amagedōn a li Ju tim sem ni.

¹⁷Doone malaikasa nōpe tiina fun la biti a du buudaha ni. Mu fune nu ta kpoku a li Koosa jirima bar nyeni ni ka o ŋo, "Chenani mu di tēene nō tim maga seria dugle petiu." ¹⁸Nascha fun nyiksi a jim ka tēene fun zigsu kinkan. Saha naa Koosa fun naami nibinsa hali chen saha ti, tēene ha wa zigsu chen. ¹⁹Babilōn awa tēene nō maga tō zene fun chesi Koosa fun lisi chenani Babilōn tima fun tum tum tagna damata a kpa o paan kinkan a du ba ni a lergi ba diŋsa. O fune chi o nye ba sinne di ba nyo ba biti o maga a nyo. ²⁰Be maga fun a burgi a chō tēene ni awa pulumsi naa maga ni go chen fun nyuksi. ²¹Doonbe kinkan fun li buudaha a wa yaksi nara. Doonbe ta yuyuk awa niŋmena booto yuyuk fune ya kibegimne. Nara tima fun ŋo kōkōna a nye Koosa ni domi waa fune nye doonbe ta yuyuk.

Chenani Koosa Fun Lergi Sakaal Tiin Zen Diŋna

17 Doone malaikasa naa fune kpak salma gbanja, digi fun wa ŋo min, "Sakaal tiin digi kane mōkōga damata bambaan ni. Kuwa a wa na chenani Koosa zi lergi o diŋsa. ²Tēene nō tim maga awa ba koorsa wa un fune tum sakaal tuma. Chenani ba wa un fun tum chi sinne ba nyo a dēesi."

³Koosa siim weri ti fun nye malaika ti zer min a la nyabaan. Sel zen sem naa fune kpak nyuuna nōpe awa nyindaasa fi fune nyen dooni. Ba fun sōbi sem nawara la pini Koosa zoma kidamata a du un ni ka sakaal tiin ti fun zini un. ⁴O fune niŋi kibilima awa kisemwa a laari tula kina naa ba kpa salma awa burkul lile a kōri, kidamata. O fune kpak salma gbanja a li o nin ni a kpa kidōŋa a li o sakaal tum ni a du un ni. ⁵Ba fun sōbi o sōn naa mun soglee a sak o til ni. Ma nye mu kpa un li gbampulim a ŋo ma. O mun ya, "min ya Babilōn naa ya tō zen awa sakaal tima wa ba naa maga la tum tum dōŋa kinkan niina." ⁶Mu fune na di nihaan ti nyo Koosa nara awa ba naa ba fun kpu domi ba ha ve bur Yesu gantel tiŋi ni, chel a dēesi.

Alaazibu fun kpak min kinkan o daha. ⁷Malaika ti fun ŋo min, "Yere i nye alaazibu kpak hin chen ni? Nihaan ti awa sel zen naa kpak nyuuna nōpe awa nyindaasa fi ka o zini un, o wa un kpak mun naa soglee. Mu zi ŋo hin chenani o duu. ⁸Sel zen naa i fun na chen, wa bu to o miisa ni. O wa zi vusi ka o li bō naa ve kpak bar peti chen ni a kaali din dama. Koosa fune te sōbi ba naa maga la zi wa la o mi fali ti, sōna a du o tōn ti ni a zi naami tēene nō maga. Ba naa kaee a na ka sel zen naa fune sou chen bu kpak miisa, alaazibu zi kpak bau kinkan.

⁹"Ninēge dūŋdūŋ la zi zim nan mun. Sel zen ti nyuuna nōpe ta ya kunjule nyuuna nōpe ka nihaan ti nyen a bambaan ni. Sel zen ti nyuuna nōpe ta gbanko ya koor-sa nōpewa. ¹⁰Koorsi ta nara banyuu wa fun bu dō nandigi amaa digi ha veen dōu. Ba ha wa vōu nara banōpe tiin ti koor. Ba wa vōu un, o wa zi dō nara a vusi. ¹¹Sel zen ti fune ya koor gbanko. O wa si o sou ni a bu kpak miisa, o zi kpa o titiu a gbaari koorsa nōpe ta ni a dō. O wa dō peti, o zi la zu din dam tiu.

¹²"Sel zen ti nyindaasa fi ya nara ba zi wa vōti ba koorsa. Ba wa vōti ba, ba wa sel zen ti zi dō kerifi begimu. ¹³Ba fun lagmi a la kōkōni di sel zen ti zi ya ba kanjoorau. ¹⁴Ba wa ba wale zi la chem piisi be ti wa o nitiŋe ba naa o fun lisi a nye o titi ni ka ba ve bur a li o tiŋi ni, wa laal ni. Waa la zi nyanji koorsi ta, domi waa ya koorsa maga kanjooa."

¹⁵Malaika ti fun bu ŋo min, "Lisi chenani nihaan sakaal ti fun kani mōkōga damata bambaan ni. A waa ya pulumsa awa buure ba naa maga la sem sem kurge. ¹⁶Sel zen ti wa o nyindaasa fi a naa ya koorsa zi ha nihaan tiu. O wa ba zi lergi o gar were tau a ur o bara ni a kpu un a se a fu un wa din ni. ¹⁷O ya Koosa tutōre ba zi ya chen. O fun kpa un a du ba nyuuni ni di ba la kōkōni a kpa sel zen ti a ya ba niheē hali Koosa sema wa ya wuti.

¹⁸ “Nihaan sakaal tiina naa i na chen, ya Babilon tɔ zen ka o dɔ tɛɛnɛ nɔ tim koorsa maga.”

Tɛɛnɛ Nɔ Tim Maga Tusa Fun Chɔk Babilon Daha

18 A gantel ni mu fun na malaika digi ka o li Koosa tɔhɔn ti a tu wa tɛɛnɛ nɔ maga. O fun kpak kpok kinkan a nye doon maga chaani. ² O fun tɛsi wa ta zaŋ ni a ŋɔ, “Tɔhɔn zen naa ba yir Babilon, fun chɔk. Alizin tagna awa zimebisa a nawara doŋee kinkan duŋduŋ nyen dooni. ³ O wa tɛɛnɛ nɔ tim maga funɛ tum sakaal tuma kinkan. O chi o funɛ kpa sin a nye ba ba nyɔ. O wa ba koorsa gbanko fun tum sakaal tuma ka nikpiŋɛ ba naa funɛ nyen bawu maga ni, fun na nyɔkɔra kinkan a li un ni.” ⁴ Doone mu fun nu ta a li Koosa tɔhɔn ti ni ka o ŋɔ,

“Ma naa ya mu nara,
 ma waligi ma titi a li un ni.
 Ma wa un tum tum tagna,
 mu zi kpa ma a gbaari un niu a lergi ma diŋsa.
⁵ Mu lisu di o tum tagna iiu kinkan.
 Nibine zi vɛ koti a guri a.
⁶ Waa funɛ nye nara tum tum tagna kinkan.
 Ma nye ba la tum tum tagna bile lalaknɔ a nye un.
 Chenani o wa ba tum sakaal tuma funɛ chi sinne o kpa nye ba.
 Ma nye ba kɔkri sin bile lalaknɔ a la nye un.
⁷ O funɛ kpak kin naa maga o daŋniun ka nara fun nye un jirima kinkan.
 Ma nye ba la namsi un lalaknɔ chen ni o tuha zi chɔku.
 O yaa kpa o titire a ŋɔ,
 ‘Min ya koor nihaan.
 Mu wa ya luhaan naa tuha chɔkɛɛ.’
⁸ Nan daha,
 wichɔkɔrtisa awa lɔsa zi vaan wa kpak unu o tuha chɔk,
 ka din fu un.
 Min ya naa ya ma kunyan Koosa zenu kinkan a zi di o seria.”

⁹ Tɛɛnɛ nɔ tim maga koorsa ba naa wa un tum sakaal tuma, zi wa na tɔ zen tiu ka o bu din, ba zi wiu o daha. ¹⁰ Hansura zi kpak bau kinkan o daha. Ba zi lagmi dɔŋ niu a chiji bar boli ni a ŋɔ dɔŋ ni, “Yɛɛ o du Babilon tɔ zen ti ni? Kerifi begim tuhu nɛɛ Koosa na o galimsa a ta un yɔri.” ¹¹ Nikpine ba naa nyen bawu maga ni zi wiu o daha, domi nandigi wa bu ka a yau ba kina. ¹² Ba naa nyen dooni wa bura yausi ba salma, aniita, buŋkul lile, buŋkul were, gar kurgɛ a naa ya kisema awa kibilima, kin nawara ba kpa daasa awa bɔl nyin wa sulmin wa luge wa buŋkul zen a kɔkri ka a male kpok. ¹³ Ba gbanko wa bura yausi ba ŋmaga, poora naa sɔkɔra weree, tulale naa ba yir firanŋkinsens awa mer, sin, nu, sau, mɛ, nuɛ, piisisa, zaagna, loori munzuta a naa zaagna lergi, awa yosa. ¹⁴ Nikpiŋɛ ta zi ŋɔ dɔŋ niu, “Ba naa maga nyen doon a la daŋni kinkan di ba yausi ya kin nama, situ. Kiwɛɛ a naa maga funɛ nyen dooni chen, kaalu. A wa zi bu bur wa.” ¹⁵ Nikpiŋɛ ba naa funɛ

na nyɔkɔra kinkan a li nara tima ni chen, zi chiji bar boli niu a nyini chenani la ya. Hansura zi kpak bau kinkan ba wi o daha. ¹⁶ Ba zi ŋɔ dɔŋ niu, “Yɛɛ o du un ni? Ba naa funɛ nyen dooni, fun laari gar kurgɛ a naa ya kisema awa kibilima a di tula naa ba kpa salma awa buŋkul lile wa buŋkul were a kɔkri. ¹⁷ Kerifi begim tuhu nɛɛ, kin nama maga wa bu toli.

“Niduse awa ba niheeta wa ba naa nyen arŋsi ni a gba nidamata, fun lagmi a chiji a li bar boli ni, ¹⁸ a na tɔ zen ti ka o bu din. Ba funɛ wi o daha a ŋɔ dɔŋ ni, “Tɔhɔn nɔ funɛ zen a kaali tɔsi ta maga.” ¹⁹ Ba fun zɔk heera a saksi ba nyuuni ni di ba biksi nara di ba tusa chɔku kinkan, a ŋɔ dɔŋ ni, “Yɛɛ o du un ni? Ba naa maga dɔ arŋsa yaa funɛ tum au dooni di ba na nyɔkɔra a li o kidamati ni. Kerifi begim tuhu nɛɛ, o kina maga wa bu toli.”

²⁰ Doone mu fun nu ta ka o ŋɔ, “Ma naa ya Koosa nitumɛ awa o witinsa wa ba naa maga nyen o tɔhɔn ti ni, ma nye ma tusa sɔkɔni kinkan domi tɔ zen ti chel daha. Waa funɛ na o galimsa a ta un yɔri ma daha.”

²¹ Malaika kpok fun zer buŋkul a chi nam a yo du teku ni ni a ŋɔ, “Nanne Koosa fun kpa o kpok a chɔk Babilon tɔ zen, ka o bu vɛ nyeni. ²² Ba naa la mo gɔŋjisa a la hu gbetelsa awa kaabulsa wa fun bura ya a maga dooni. Ba naa kpak ba sembiri tuma awa ba naa la nam sau wa fun bura ya a maga dooni. ²³ Nandigi wa zi bu suk fitina dooni akoo a lagmi o chensa di ba wa di diwe o haan fali dam ni. Nikpiŋɛ ba naa funɛ nyen dooni chen funɛ zim kpiŋi a kaali ba maga. Ba naa la tum tu bilima tumi a nyen dooni, fun mur nidamata.”

²⁴ Babilon tima dɔ ba naa funɛ ya Koosa witinsa awa o nara, sou. Hali ba dɔ ba naa maga ba fun kpu tɛɛnɛ nɔ maga ni, sou. Chendaha o fun lergi ba diŋsa a ta ba yɔri.

19 A gantel ni mu fun nu zeme kinkan ta zaŋa a li Koosa tɔhɔn ti ni ka ba ŋɔ, “Ma nye ya pegi Koosa, domi o kpak jirima awa chaani kinkan wa kpok a lisi ya a li ya tum tagna ni hali a wa peti. ² Chenani o di nara seria denlu a ya wuti. O funɛ na sakaal tiina naa zen chenu galimsa a ta un yɔri, domi o funɛ nye tɛɛnɛ nɔ tim maga wa un tum sakaal tumwa. Waa funɛ lergi o diŋna domi o funɛ kpu o tumtumsiwa.” ³ Ba fun tɛsi a ŋɔ, “Din naa fu un chen, nyɔkɔsa zini buudaha hali saha naa vɛ kpak bɔ. Ma nye ya pegi Koosa chen daha.” ⁴ Niheeta nara fumle danaasi ta awa sel zene naasi a naa funɛ go Koosa jirima bar nyeni fun si a pimi o suwachak ni a jɛemi un a ŋɔ, “Ami. Ma nye ya maga pegi un a gbaari.”

Saha Telu Di Piisi Be Ti Kpa Haan

⁵ Doone mu fun nu ta a li Koosa jirima bar nyeni ni ka o ŋɔ, “O denlu di ba naa maga ya nizene awa ba naa vɛ yaali a ya o tumtumsa a la ɔm un, ba pegi un.” ⁶ Mu fun bu nu zeme kinkan ta a chi ni chuuri kinkan awa naseha tɛsi, ka ba ŋɔ, “Ma nye ya pegi Koosa. Waa dɔ kina maga a kpak kina maga kpok a ya ya kunyana. ⁷ Waa ya nizen a kaali kina maga. Chendaha o lawa ya pegi unu ka ya tusa sɔkɔni kinkan. Saha telu di piisi be ti

wa chɔk. ¹⁵ Ba naa ba ha ve sɔbi ba sɔna a du Koosa mi fali tɔn ti ni, ba fun kpa ba a yo du beɛŋ ti gbanko ni.

Koosa Fun Naami Buudaha Awa Tɛɛnɛ Nɔ Maga Kifalɛ

21 Doone mu fun nyini a na ka buudaha awa tɛɛnɛ nɔ maga wa tekun ni fun nyuksi. Koosa funɛ naami buudaha awa tɛɛnɛ nɔ maga kifalɛ di a chɛŋi a bar chɛŋi ni. ² Mu gbanko fun na Koosa tɔhɔn naa o fun lisi a nyɛ o titi ni ka o li o tɔhɔn ti a tu wa tɛɛnɛ nɔ maga. Ba funɛ yir un Jerusaleɛm fali, domi o funɛ naami unu di o chɛŋi kibuni ti bar chɛŋi ni. O funɛ chi chenani nihaan yaa saksi di o yu baal chene. ³ Mu fun nu ta kpok a li Koosa jirima bar kani ni ka o ŋɔ, “Kinu mu wati. Lalaknɔ Koosa awa nibinsa zi lagmi nyenu. Ba zi ya o narau ka o ka ya ba Koosa. ⁴ O zi fiisi ba sine magau a ta a li ba se ni. Sou awa namsi wa bara wiha wa zi bu nyen. Chenani o fun te du wa bu toli.”

⁵ Doone naa funɛ kanɛ a li Koosa jirima bar kani ni, fun ŋɔ min, “Mu naami kina maga kifalɛ.” O fun bu ŋɔ min, “Sɔbi chenani mu kaa ŋɔ hin nan a dau, domi mu sema denju a ya wuti. ⁶ Mu tum peteu. Mu ve kpak piili a nyen a ve kpak peti. Mu mi fali naa mu kpa nyɛ nara ni chi nisire. Ba naa maga nyɔksa kpak, mu zi nyɛ ba nyɔ dooniu yɔri. ⁷ Ba naa maga kpak nɛnɛ hali a la tel o bɔ, mu zi nyɛ ba nyɔ dooniu. Mu zi ya ba Koosau ka ba ka ya mu bisa. ⁸ Amaa ba naa bur a li mu tinji ni a li nara gantɛl a la tiŋ doŋ tuma a la kpu nara a la tum chɔkumsi tuma a la tum tu bilim tuma a la jɛemi vursa a ya nusun tima, mu zi na ba galimsau a kpa bau a yo du beɛŋ naa din nyen saha maga ni a ta ba yɔri.”

Koosa Jerusaleɛm Fali We

⁹ Doone malaikasa naa funɛ kpak salma gbanja a kpa wichɔkɔtisa nɔkɛ a du a ni, digi fun wa ŋɔ min, “Kuwa mu biksi hin piisi be ti haan.” ¹⁰ Koosa siim weri ti fun nyɛ malaika ti zer min a la zini bi zɛŋzɛŋ nyuha. O fun biksi min Jerusaleɛm fali naa Koosa fun lisi a nyɛ o titi ni ka o li o tɔhɔn ti a tu wa tɛɛnɛ nɔ maga. ¹¹ Koosa funɛ kpa o jirima awa o chaani kinkan a du un ni ka tɔhɔn ti funɛ chaani a chi bunjul lile. ¹² Ba funɛ sa chechepure mɔgli zɛŋɛ a go un. O funɛ kpak bulzɔkɔni fidalewa ka malaikasa fidale il bulzɔkɔni ta. Ba funɛ sɔbi Ju tim buure nara fidale sɔna a marigi a ni. ¹³ Bulzɔkɔni tora funɛ chem nha bar yeli. A batora chem pul mun. A batora ka chem nha bar cheli. A batora ka chem pul nyuha. ¹⁴ Ba fun kpa bunjul fidale a sɔbi piisi be ti nitume nara fidale sɔna a sak a ni a kpa a du chechepure ti zɛchik ni. ¹⁵ Malaika naa funɛ sem min funɛ kpak da zaamsire a li o nin ni di o zaamsi tɔhɔn ti awa o chechepure ti wa o bulzɔkɔni ta. ¹⁶ Tɔhɔn ti bar mɔgle ta funɛ mak doŋwa. Malaika ti fun zer o da ti a maksi un. O funɛ ya tusuga awa kɔksa nyuunwa a go a la kaali a chem a veɛn zɛŋ buudaha ni chen. ¹⁷ O fun maksi chechepure ti biksi di o ya nangere kɔksa le di fidanɔrawa. Malaika ti funɛ maksi a chi nara maksire. ¹⁸ Ba funɛ kpa bunjul wer naa ba yir ‘jasipa’ a sa chechepure ti a kpa salma naa la lɛli a chi

diga a sa damsa. ¹⁹ Ba funɛ kpa bunjul were a naa kurge a sa zɛchik ti a saksi doŋ ni. Ba funɛ te kpa ‘jasipa’ a sa a zi kpa bunjul were naa ba yir ‘safa’ a sak un ni. Ba fun bu kpa atora tiin naa ba yir ‘aget’ a sak a bu kpa anaasi tiin naa ba yir ‘emeral’ a sak. ²⁰ Ba fun bu kpa anyuun tiin naa ba yir ‘ɔniks’ a sak a bu kpa anɔra tiin naa ba yir ‘kanilian’ a sak. Ba fun bu kpa anɔpe tiin naa ba yir ‘kɔkɔts’ a sak a bu kpa menasa tiin naa ba yir ‘beril’ a sak. Ba fun bu kpa dikto tiin naa ba yir ‘topas’ a sak a bu kpa fi tiin naa ba yir ‘kalkedoni’ a sak. Ba fun bu kpa fi di kibegim tiin naa ba yir ‘tekuwas’ a sak a bu kpa fidale tiin naa ba yir ‘ametis’ a ten gantɛl a sak. ²¹ Ba funɛ kpa bunjul were fidale naa ba yir ‘pil’ a kɔkri bulzɔkɔni fidale ta, a kpa salma weri a chi diga a kɔkri nyinbaanasa.

²² Ba wa fun sa Koosa bar jɛemi dama, domi ba naa nyen dooni funɛ jɛemi ba kunyana Koosa naa kpak kpok a kaali kina maga awa piisi be ti bawu maga ni. ²³ Ba naa funɛ nyen dooni wa funɛ nyini nha awa pen se ni di a nyɛ ba chaani. Koosa awa piisi be ti jirima awa ba chaani kinkan funɛ nyɛ ba chaani. ²⁴ Tɛɛnɛ nɔ tim maga zi val o chaani ti niu awa ba koorsa zi kpa ba jirima a wa gbaari un niu. ²⁵ Ba wa zi far bulzɔkɔni ta, domi dusum wa toli. A yaa puk chene saha maga. ²⁶ Tɛɛnɛ nɔ tim maga zi kpa ba jirima kinkanu a wa gbaari un ni. ²⁷ Tum tagna nitume awa ba naa tum chɔkumsi tuma a la suni we, ba wa zi koti a zu dooni. Ba naa ba fun sɔbi ba sɔna a du piisi be ti mi fali tɔn ti ni dunjuŋ la zi zu dooni.

22 Malaika ti fun biksi min Koosa mi fali pul naa la chaani a chi diga. O funɛ li Koosa awa piisi be ti jirima bar kani nɛɛ, ² a pal tu la tɔhɔn ti nyinbaan zen bambaan ni. Koosa mi fali bugila funɛ nyu a chɛŋi pul ti nɔsi ni, a ya fun nɔn nɔni fidalewa bun begim. A kpachaga nyɛ tɛɛnɛ nɔ tim maga na alaafɛ. ³ Kin nawara Koosa fun ŋɔ nɔ a nyɛ wa zi nyen tɔhɔn ti ni. Koosa awa piisi be jirima bar kani nyen dooni.

Chendaha ba tumtumsa dunjuŋ nyen dooni a la jɛemi ba. ⁴ Ba na Koosa seu ka o fun sɔbi o sen a marigi ba tilsa, ⁵ a nyɛ ba ya koorsa hali saha naa ve kpak bɔ. Dusum wa fun to dooni, domi ba kunyan Koosa la nyɛ ba chaani. Ba wara danji nha akoo fitinsa nyɛ ba chaani dooni.

Yesu Fun ŋɔ Di O Zi Bur Wau Lalaga

⁶ Doone malaika ti fun ŋɔ min, “Chenani mu kaa ŋɔ hin denju a ya wuti. Ya kunyana Koosa naa funɛ kpa o siim weri ti a du o witinsi ta ni, funɛ tum o malaika di o biksi o tumtumsa chenani la zi wa ya lalaga.”

⁷ Yesu ŋɔ ma, “Ma nu mu sem na. O wa zi vusi ka mu bur wa. Ba naa maga se su chenani mu sɔbi a li tɔn nɔ ni, ba tusa zi sɔkɔni.”

⁸ Min, Jon, funɛ nau a nu kin nama maga. Mu funɛ na a nu kin nama peti, mu fun gbiri malaika naa funɛ biksi min, suwachak ni di mu jɛemi un. ⁹ Amaa o funɛ ŋɔ minu, “Ta ya chen, domi mu wa hin awa i niinbisa ba naa ya Koosa witinsa ka ba tiŋ tɔn nɔ sema nɔ, ya Koosa tumtumsa. Kijeemi o dunjuŋ.” ¹⁰ O fun bu ŋɔ

min, “Ta kpa sem naa nyen tɔn nɔ ni a sogli, domi o wa zi vusi ka a zi ya wuti. ¹¹ Chen saha ti wa tel, ba naa la tum tum tagna awa tum doɲa, ba zi tum au a gbaari. Ba naa ka la tum tum were, ba zi tum au a gbaari. Ba naa ya tu chaan tima gbanko tusa zi chaaniu a gbaari.”

¹² Yesu ŋɔ, “Ma nu mu wati. O wa zi vusi ka mu wa bɔ ma chim a li chenani ma tum. ¹³ Mu ve kpak piili a nyen a ve kpak peti.

¹⁴ “Ba naa chaksi ba kilaare di a ta kpak doɲa a kpak nyinbaan di ba zu tɔn ti bulzɔn a di Koosa mi fali bugili nɔn, ba tusa zi sɔnɔni. ¹⁵ Amaa ba naa la tum tum doɲa a la tum tu bilim tuma a la tum chɔkumsi tuma a la kpu nara a la jɛmi vursa ka ba tusa sɔnɔni awa nusun ni, ba maga zi wa kpalimi tɔn ti dentil niu.

¹⁶ “Min, Yesu, funɛ tum mu malaika di o mɔli kin nama maga a nyɛ ba naa maga la tiɲ min ni. Min ya koor Devid be luli. Mu chaani kinkan chi chau wul.”

¹⁷ Koosa siim weri ti awa piisi be haan ti la ŋɔ, “Ma wa.”

Ba naa maga nu ba sema zi gbaari a ŋɔ, “Ma wa.”

Ma naa maga nyɔksa kpak, ma wa nyɔ Koosa mi fali ni yɔri.

Jɔn Mak Tɔn Nɔ Banɔwa

¹⁸ Min, Jɔn, la te ba naa maga nu tɔn nɔ sema, nin kinkan. Nandigi wa kpa kundɔn a gbaari mu sem nama ni, Koosa zi kpa wichɔrtisa a naa malaikasa nɔpe ta kpaku a gbaari chenani o kaa lɛrgi o diɲnau. ¹⁹ Nandigi lisi kundɔn a li tɔn nɔ ni, Koosa wa zi nyɛ o zu o tɔn ti a di o mi fali bugili nɔn a naa we mu ŋɔ ma a li tɔn ti ni.

²⁰ Naa chiɲɛ mu sem na gantɛl ni ŋɔɛ di, “Wuti o wa zi vusi ka mu bur wa.” Nyɛ o ya a chi chenani i ŋɔ chen. Ya kunyana, bur kuwa.

²¹ Ya kunyan Yesu kisunji ma maga.